

ב"ה

ספר

תְּכַלֵּת וְאַחַרְכֵּן

מַעֲשֵׂי־זוֹת מִתְלַמּוּד בְּבָלִי  
עַל פִּי הַקְּדוּמוֹת לְקוּטֵי מוֹהַר"ן



בְּעֶזְרַת ה' אֵל עֲלִינוּ רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן

ג נח נחמ נחמן מאומן

בְּסִימָנָא טָבָא בְּרֵאשִׁית תַּשׁ"פ יוֹם ה' כ"ה בְּתַשְׁרִי

יִזְמַא דְהַלְלוּלָא קַדִּישָׁא לְהַרְהוּ"ק רַבֵּי לִוִי יִצְחָק מִבְּרַדִּיטְשׁוֹב זִיע"א וְהַחֲתָם סוּפֵר  
זִיע"א



סֵפֶר



# תְּכִלַּת וְאַרְגָּמָן

מַעֲשֵׂי יוֹת מִתְּלִמוּד בְּכָלִי

עַל פִּי הַקְּדָמוֹת לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

דגל ביקוד

יִזְצַא לְאוֹד לְכַבוֹד סִיוָם הַשׁ"ס דְּהַיּוֹמִי מִחֲזוֹר י"ג טַבַּת תַּשׁ"פ



## הַסְּפָמָה

**רן יוסף חיים מסעוד אביחצירא**  
ראש מוסדות 'לבונה זכה'  
רב בית הכנסת ובית המדרש "קול יעקב"  
מח"ס וגיליון 'מר"ח ניהוח' ועש"ס  
עפולה

**Ran Yosef Chaim Massoud Abuchatzzeira**  
'Levona zaca'  
Book author 'meriach nichoach'  
Afula

**תאריך:** ט' תמוז ה'תש"פ  
**לסדר:** "מה טובו אהליך יעקב"

בס"ד

## מכתב ברכה והסכמה

לכבוד הרה"ג והמופלא כבוד ה' מלא, נאמן ביתם של רבי נחמן ורבי נתן מברסלב זיע"א, הרה"צ רבי שניא  
מיכאל אסייג שליט"א מעייה"ק צפת ת"ו שלום וברכה וכת"ס!

עמדתנו נפעם ונדהם מספרו היקר והשוב 'תכלת וארגמן' על מעשיות מהתלמוד הבבלי עם ביאורים והקדמות  
חשובות ויקרות מצייס"ע רבי נחמן מברסלב ותלמידו נאמן ביתו רבי נתן מברסלב זיע"א, ראיתי איזה עומק יש  
לכבוד תורתו בסוגיות הש"ס, יחד עם פשוטות נפלאה והסברה מתוקה, ורצון לחפש את ה' יתברך ויתעלה, ואת  
רצונו מאיתנו בכל פרט ומקום.

יש בספרך היקר תועלת עצומה למי שרוצה לעיין יותר במעשיות המובאות בתלמוד, ובפרט לאלו הלומדים  
את הספר 'עין יעקב' תמידים כסדרן, שימצאו בו הרבה דברים נפלאים והסברות מתוקות להבנת העניינים  
הנפלאים שבש"ס, וידע ויראה שבכל המעשיות של חכמי התלמוד הכל הוא עומק נפלא ומוסר גדול מאוד  
ורמיוזות דקות לכוון אותנו לעבודתו יתברך.

עיינתי בספרו היקר וראיתי שבמסכת תמיד וגם במסכת, מידות עסק כבוד תורתו, בענין בירור המדמה והוא  
נושא חשוב ויקר מאוד, בירור המדמה. כבודו כתב (שם) ש'דמים של אשה' הוא 'בחירת המדמה', ועל פי זה יש  
לפרש מה שדוד המלך ע"ה אמר שידיו מלוכלכות בדם שליא ושפיר כדי לטהר אשה לבעלה והכוונה לברר את  
המדמה (בפשת הוא לטהר אשה לבעלה) היינו לטהר את כח המדמה עבור הבעל שהוא הזכר.

...

לסיום אני מביא כאן דברים חשובים ויקרים בחשיבות כתיבת חידושי תורה והוצאתם לאור:  
רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א כתב בספרו ספר המידות ערך 'ספר' אות ז, וז' ל: על ידי ספר גדול שיוצא  
לעולם, נפקדו עקרונות, וסימן (בראשית ה, א) "זה ספר תולדות אדם".

הרה"ג רבי אליהו עטייה שליט"א בספר המידות בהוצאתו לאור כתב מקור לדברים אלו, וז' ל: במדרש (ויקרא  
רבה טו, א), אמר רבי תנחום ברבי חייה ואמרי לה בשם רבנו, אין מלך המשיח בא – עד שיכלו כל הנפשות  
שעלו במחשבה להבראות, ואלו האמורות בספר של אדם הראשון, הדא הוא דכתיב (בראשית ה א) "זה ספר  
תולדות אדם". וכבר נתבאר וכו' הקשר בין הנשמות לבין ספר, והספר נכתב על ידי גילוי הנשמות שמגלים  
למחבר הספר תורות וכו'. ועל כן כשיוצא ספר גדול בעולם, הרי שיש בו הרבה מאד נשמות, ועל כן יש בו גם

מהנשמה השייכת לאותה עקרה, וכמו שיוצא הספר לעולם כך תצא הנשמה הזאת לעולם, ויש בכך יציאת  
הספר לפקוד עקרונות, ה' יוכנו.

עוד נראה לבאר על פי ההשגה הקודמת: שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, "שמי" זה בחינת ספרים (א"ה  
ריחמ"א: ש"ם בגימטריא ספ"ה), והנה ע"י שתיית המים המרים אם האשה טהורה זוכה להפקד בזרע אפילו  
היתה עקרה (עיין ברכות ל"א ע"ב) ולפ"ז מובן שע"י ספר גדול שיוצא לעולם נפקדים עקרונות, כי יש בחינת מים  
המרים הנהפכים למתוקים. עכ"ל.

ואני הצב"י ריחמ"א ס"ט מוסיף בס"ד לומר על ענין מופלא זה כי ידוע שההרגשה של כל מחבר ספר היא  
שכאשר מוציא ספר לאור השמחה שיש לו היא לא פחות ממה שזוכה להוליד ילד לעולם ובפרט שע"י הספר  
מתעוררים מחוץ חדשים לאנשים הלומדים בו ויש בזה בחינת הולדה שנוולדת תובנה חדשה לכל הלומד בספר.  
וידוע שעד שיצא הספר לאור עולם היו אצל המחבר כל הדברי תורה בעיבור, כמו אשה שהיא בהריון, ואחר  
שיוצא לאור הספר הרי זה כאשה שילדה, וזה בעצם ההסברה בפסוק שהביא רבנו הקדוש זיע"א "זה ספר  
תולדות אדם" שכל המחבר ספר הרי הוא עובר תהליך של הריון ולידה, וכן יש בזה הרבה פעמים כמו הריון של  
אשה צער העיבור והלידה, וכמה פעמים טורח הוא ללטש את הדברי תורה ימים ולילות, ועל כן כל התהליך  
הזה אמנם בחיצוניות הוא לא נראה כהריון ולידה אבל בפנימיות הוצאת ספר לאור הוא בחינת הריון ולידה, ועל  
כן מה שלא נראה בחיצוניות כהריון ולידה נותן ה' יתברך בזה שמה שהוא פנימיות למחבר הריון ולידה גרום  
שבעולם באופן חיצוני יראה הריון ולידה ויתן למי שלא זכתה להריון ולידה והוא הענין שכל ספר גדול שיוצא  
לעולם ע"י נפקדו עקרונות.

אני מביא כאן מה שכתב ידידי היקר הרה"ג ישי מזולמיאן שליט"א בספרו סגולות רבותינו, (במערכת ז' אות ט'  
בהערה ע"א), וז"ל:

## הדפסת חידושי תורה

בספר דרך שיחה (חלק א עמוד נא) הובא שהגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א אמר לכמה אנשים להדפיס  
חידושי תורה כסגולה לזרע של קיימא, והדבר הועיל, אך אינו יודע אם זה מה שהועיל. והמקור לזה על פי דברי  
הגמרא במסכת חולין (דף נט עמוד ב) "קרי אנפשיה מפרי פי איש תשבע בטנו" (משלי פרק יח פסוק כ), וקאי  
על דברי תורה, וכיון שפרי פי איש נקרא על דברי תורה - סגולה היא לדבר זה. גם העסק עצמו בהדפסת  
החידושי תורה סגולה הוא. לאברך אחד יעין הרב להדפיס חידושי תורה, ולאחר כשבועיים באה לו הישועה,  
ובגמר ההדפסה נולד לו זרע של קיימא, והגיע לתת חיבורו לרב. ע"כ. וכן הובא בקונ' מנחת תודה (מהדורה  
שלישית, עמוד עט) ובקונ' ורפא ורפא (פרק ב עמוד מו). וכן השיבני הגר"ח קניבסקי שליט"א במכתב (בכתב  
ידו), שלהדפיס קונטרס דברי תורה הם סגולה לזרע של קיימא.

ובידי הוה עובדא (שלהי מנחם אב תשע"ב), ששאלתי מהגר"ח עבור אחד שהיה נשוי למעלה מב' שנים ועדיין  
לא נפקד, והורהו הגר"ח לבדוק את מזויותיו. לאחר שבדקם ונמצאו כשרות, בא שוב לרבינו ובישר לו על  
תוצאות הבדיקה.

שאלו הגר"ח: "אתה לומד?" "כן",

השיב הלה "אני אברך ככולל".

"תכתוב חידושי תורה ותדפיס" הורהו רבינו. ע"כ.

## להדפיס פעם נוספת

ונשאל הגר"ח בספר דרך שיחה, מהו כשכבר הדפיס חידושי תורה, האם להדפיס שוב, כי הלה מתמיד גדול  
ויפריע לו ההתעסקות בזה בסדרי הלימוד. והשיב, שיש ענין להדפיס עוד, ויכול לעשות קימעה קימעה, אבל  
אם זה מפריעו שיעשה שילוח הקן, זה הרי כתוב במדרש על הפסוק "ואת הבנים תקח לך" שסגולה היא לזרע  
של קיימא (והובא בספר החינוך מצוה תקמ"ח).



י"ז תמוז ה'תשס"ג אדרת יוסף

# דגל ניקוד

רחוב תאשור 6 כניסה ג' עפולה • טלפון: 052777591 • דוא"ל: rantorah@gmail.com

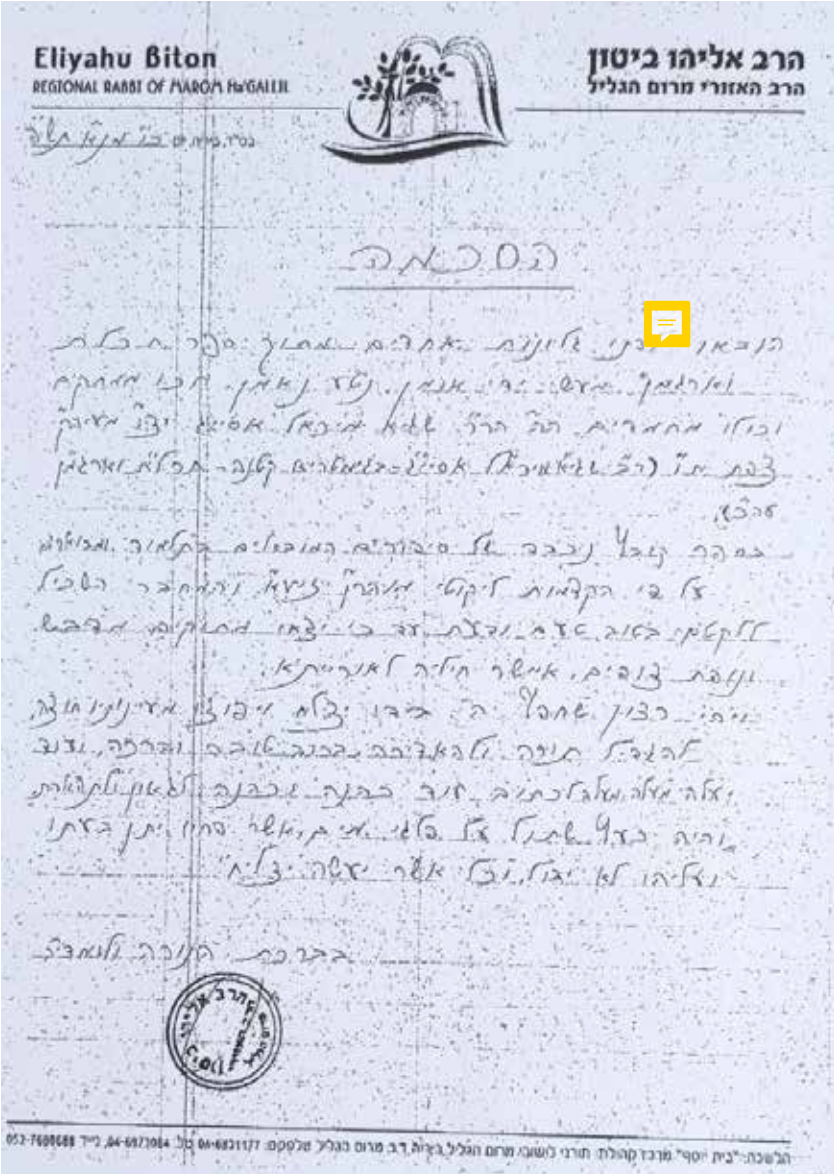
**סגולת כתיבת ספר תורה**  
וראה בספר סגולות ישראל (מערכת ב אות לט) סגולה למי שאין לו בנים, יכתוב לו ספר תורה ויועיל לו, ורמז לזה מהתורה הקדושה "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם" (בראשית פרק ה פסוק א). וכתב בספר אמרי שפר (כלל טז) זו"ל: "ובעיני ראיתי שאשה אחת נפקדה לששה עשר שנים אחרי שכתבה ספר תורה (על ידי סופר סת"ם) תיכף במשך חצי שנה אחרי הכתיבה וילדה זכר".

והגרש"ק גרום שליט"א בעל שו"ת שבט הקהתי כתב בשם הרה"ק מלובלין ז"ל סגולה להושיע בבנים, שיתן מעות קדימה ולעזור להוציא לאור ספר. ע"כ. והוסיף לספר, שהיה אברך אחד שלא היו לו בנים ל"ע זה עשר שנים והתעסק לעזור לו בהדפסת החלק הרביעי של שו"ת שבט הקהתי, ובס"ד נולד לו אחר כך בת. והובא בשו"ת ודרשת וחקרת (חלק א-ב, קונ' נר חנה סימן טו עמוד מא). ובספר 'דרך כוכב מיעקב' (ירושלים תשנ"ז) שער לזרע של קיימא. אות מג עמוד 75) הביא בשם ספר "תנופה לחיים" מהגאון רבי חיים פלאג' (דף קכא) שכתב, וכבר אירע מעשה נורא במי שהיה חשוך בנים ועל ידי שהדפיס ספר מרב אחד זכה לבנים. ע"ש. ועיין בשו"ת תורה לשמה (סימן תקה ד"ה ועל השאלה ה'), ובשו"ת נהרות איתן מהגרא"י רובין שליט"א (חלק ד סימן ל). ע"ש. עכ"ל.

א"ה ריחמ"א: ואספר כאן מעשה נפלא שפעם היה יהודי בעיר עפולה שכבר התבגר ועדיין לא זכה לזיווג ואנו כבולל כמדומה בומן חורף היינו אמורים להתחיל בלימוד של שו"ע אבן העזר הלכות חופה וקידושין, ונגשתו ליהודי היקר הזה ושאלתי אותו באם הוא יכול לסייע לאברכים לקנות להם את הטור ושו"ע ללימודים כי הספרים יקרים ואין לאברכים כסף ומיד בשמחה גדולה תרם סכום נכבד לקניית הספרים טור ושו"ע אבן העזר, ולא עבר כשלושה חודשים וברוך ה' זכה להתחתן להקים את ביתו וכעת יש לו בלי עין הרע בן פורת יוסף כמה וכמה ילדים בני תורה כולם. הרי לנו שגם תרומת ספרים ללומדים בהם יכול לגרום ולזכות את התורם שיוזכה לזיווג וכן ללדת ילדים ויתכן שיש כאן איזה ענין בדווקא עם שו"ע אבן העזר כי הדברים קשורים אחד בשני שעי" תרומה שתורם טור ושו"ע אבן העזר זכה לעזר כנגדו וכן יזכה לקיים את התכלית שהיא פריה ורבייה.

מברך אני אותך בכל ליבי ונפשי שתזכה עוד ועוד לכתוב לחדש בתורה הקדושה בכל חלקי פרד"ס התורה הקדושה ויהי רצון שיפוצו מעיינותך חוצה להגדיל תורה ולהאדירה כבריאות נחת שלווה שמחה וישוב הדעת לעבודתו יתברך, אכ"ר.

בברכת התורה ולומדיה  
גדיל תורה ויאדיר  
הצבי"רן יוסף חיים מסעוד אביחצירא ס"ט  
מח"ס מריח ניהוח ועוד שאר ספרים  
יומא דהילולא דהאו צדיקא רבי יעקב ישראל ב"ר  
יו"ט אלגאזי זצ"ל בעל 'ארעא דרבנן' ו'אמת ליעקב'  
עפולה





## תֵּכֵן הַעֲנִינִים



לְעֵינַי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה

עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב וְדַ

מִסְכַּת בְּרָכוֹת:

- א. מאימתי קורין את שמע בערבין - ברכות ב. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- ב. מאימתי קורין את שמע בערבין - ברכות ב. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'
- ג. מאימתי קורין את שמע בערבין - ברכות ב. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- ד. כבוד דוד - ברכות ג. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- ה. מעשה ברבי אלעזר ורבי יוחנן - ברכות ה. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'
- ו. מעשה ברבי אלעזר ורבי יוחנן - ברכות ה. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- ז. פעם אחת נכנסתי להקטיר קטרת לפני ולפנים - ברכות ז. - על פי לקו"מ ד 'אנכי ה' אלהיך'
- ח. פעם אחת נכנסתי להקטיר קטרת לפני ולפנים - ברכות ז. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- ט. רב אמי ורב אסי - ברכות ח. - על פי לקו"מ א 'אשרי תמימי דרך'
- י. רב אמי ורב אסי - ברכות ח. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- יא. ובניהו בן יהודע בן איש חי - ברכות יח. - על פי לקו"מ תנינא ה 'תקעו - אמונה'
- יב. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ ד 'אנכי ה' אלהיך'
- יג. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ יג 'אשרי העם - השגחה'
- יד. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ ס 'פתח רבי שמעון'
- טו. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ סד 'בא אל פרעה'
- טז. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ תנינא ח 'תקעו - תוכחה'
- יז. מעשה במקום אחד שהיה ערוך - ברכות לג. - על פי לקו"מ תנינא עב 'חיים נצחיים'
- יח. פרות גנוסר - ברכות מד. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- יט. שלשה דברים סח לי סוריא אל שור הפנים - ברכות נא. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- כ. מעשה ילתא אשת רב נחמן - ברכות נא. - על פי לקו"מ לד 'ממלכת כהנים'
- כא. מעשה ילתא אשת רב נחמן - ברכות נא. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- כב. יונה של זהב - ברכות נג. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'
- כג. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה - ברכות סא. - על פי לקו"מ ד 'אנכי ה' אלהיך'

כד. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה - ברכות סא. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'  
 כה. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה - ברכות סא. - על פי לקו"מ תנינא מד

מִסְכַּת שֶׁבֶת:

- כו. מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה - שבת לג. - על פי לקו"מ כט 'האי גברא'
- כז. מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה - שבת לג. - על פי לקו"מ נד 'ויהי מקץ - זכרון'
- כח. מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה - שבת לג. - על פי לקו"מ סד 'בא אל פרעה'
- כט. מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה - שבת לג. - על פי לקו"מ סה 'ויאמר בעז אל רות'
- ל. מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה - שבת לג. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- לא. אלישע בעל כנפים - שבת מט. - על פי לקו"מ ד 'אנכי ה' אלהיך'
- לב. אלישע בעל כנפים - שבת מט. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- לג. אלישע בעל כנפים - שבת מט. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'
- לד. אלישע בעל כנפים - שבת מט. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- לה. אלישע בעל כנפים - שבת מט. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- לו. מתן תורה - שבת פח. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- לז. מתן תורה - שבת פח. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- לח. מעשים לכבוד שבת - שבת קיט. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- לט. יוסף מוקיר שבי - שבת קיט. - על פי לקו"מ ד 'אנכי ה' אלהיך'
- מ. יוסף מוקיר שבי - שבת קיט. - על פי לקו"מ יג 'אשרי העם - השגחה'
- מא. יוסף מוקיר שבי - שבת קיט. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- מב. יוסף מוקיר שבי - שבת קיט. - על פי לקו"מ ס 'פתח רבי שמעון'
- מג. יוסף מוקיר שבי - שבת קיט. - על פי לקו"מ סד 'בא אל פרעה'
- מד. שלחן של זהב - שבת קיט. - על פי לקו"מ יג 'אשרי העם - השגחה'
- מה. שלחן של זהב - שבת קיט. - על פי לקו"מ זו 'ויהי הם מריקים'
- מו. רב חסדא ובנותיו - שבת קמ. - על פי לקו"מ ו 'קרא את יהושע'
- מז. רב חסדא ובנותיו - שבת קמ. - על פי לקו"מ כט 'האי גברא'
- מח. מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פריץ בתוך שדרהו - שבת קנ. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'

מִסְכַּת עֲרוּבִין:

- מט. בשעה שתקן שלמה ערובין ונטילת ידים - ערובין כא. - על פי לקו"מ תנינא ז 'כי מרחמם ינהגם'
- נ. רב אדא בר מתנא - ערובין כב. - על פי לקו"מ סו 'ויהי נא פי שנים'
- נא. רבי אלעזר בן פדת בשוק של צפורי - ערובין נד. - על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'

## מִסְכַּת פְּסָחִים:

- נב. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ ד' אַנְכִי ה' אֶלְהִיד' השגחה'  
 נג. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ יג' אֶשְׁרֵי הָעַם - השגחה'  
 נד. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ כה' אַחֲרֵי לֶן מְנָא'  
 נה. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 נו. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גְבָרָא'  
 נז. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ תְּנִינָא ב' יָמֵי חֲנֻפָּה'  
 נח. כִּמְהָ יוֹסֵף אֵכָּא בְּשׁוּקָא - פְּסָחִים סח: - על פי לקו"מ תְּנִינָא ז' כִּי מִרְחֻמִּים יְנַהֲגִים'

## מִסְכַּת בִּיצָה:

- נט. עֲתִידִי בְּכָל יוֹרְדֵי גֵיהֶנָּם הֵם - בִּיצָה לֵב: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת תַּעֲנִית:

- ס. רַב נַחְמָן וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ יָתְבִי בְּסַעֲדָתָא - תַּעֲנִית ה: - על פי ללקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 סא. מִרְ עוֹקְבָא אֶקְלַע לְגִינְזָק - תַּעֲנִית יא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 סב. מִרְ עוֹקְבָא אֶקְלַע לְגִינְזָק - תַּעֲנִית יא: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גְבָרָא'  
 סג. נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 סד. נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 סה. נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גְבָרָא'  
 סו. נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ תְּנִינָא ז' כִּי מִרְחֻמִּים יְנַהֲגִים'  
 סז. אַבָּא אַמְנָא - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 סח. אַבָּא אַמְנָא - תַּעֲנִית כא: - על פי לקו"מ לד' מְמַלְכַת פְּהֻגִים'  
 סט. חוּנִי הַמַּעֲגָל - תַּעֲנִית כג: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 ע. מַעֲשֵׂי דְרַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא - תַּעֲנִית כד: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 עא. מַעֲשֵׂי דְרַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא - תַּעֲנִית כד: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 עב. מַעֲשֵׂי דְרַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא - תַּעֲנִית כד: - על פי לקו"מ לד' מְמַלְכַת פְּהֻגִים'  
 עג. מַעֲשֵׂה דְרַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא וְהַעֲזִים - תַּעֲנִית כה: - על פי לקו"מ כב' חוּתָם פְּתוּךְ חוּתָם'  
 עד. רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא וְהַתְּרַנְגוּלִים - תַּעֲנִית כה: - על פי לקו"מ קפח'  
 עה. אֵיכּוּ, יֶאֱרִיכוּ קוּרְוִתִּיד - תַּעֲנִית כה: - על פי לקו"מ תְּנִינָא סז' בְּרֵאשִׁית- לְעִינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל'  
 עו. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לֵה מְלִתָּא טוּבָא - תַּעֲנִית כה: - ע"פ לקו"מ לד' מְמַלְכַת פְּהֻגִים'  
 עז. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לֵה מְלִתָּא טוּבָא - תַּעֲנִית כה: - ע"פ לקו"מ תְּנִינָא ז' כִּי מִרְחֻמִּים יְנַהֲגִים'

עח. וּמַעַת הוֹסֵר הַתְּמִיד - תַּעֲנִית כח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת מִגְלָה:

- עט. צְלִי קָדֵר - מִגְלָה ז: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 פ. מַעֲשֵׂה בְּתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ - מִגְלָה ט: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 פא. דֵּר וְסַחֲרֵת - מִגְלָה יב: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גְבָרָא'  
 פב. דֵּר וְסַחֲרֵת - מִגְלָה יב: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 פג. דֵּר וְסַחֲרֵת - מִגְלָה יב: - על פי לקו"מ תְּנִינָא ז' כִּי מִרְחֻמִּים יְנַהֲגִים'  
 פד. בְּמַה הָאֵרְכַת יָמִים - מִגְלָה כח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת מוֹעֵד קָטָן:

- פה. כִּי נַח נִפְשָׁה דְרַבִּי אַבְהוּ - מוֹעֵד קָטָן כה: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 פו. כְּצַפּוּרֵי בְּפִי הַיּוֹשֵׁט - מוֹעֵד קָטָן כה: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת חֲגִיגָה:

- פז. כְּלִי הָאֵי וְאוּלֵי? - חֲגִיגָה ד: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 פח. שׁוֹבוּ בָנִים שׁוֹכְבִים חוּץ מֵאַחַר - חֲגִיגָה יד: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'

## מִסְכַּת רֵאשׁ הַשָּׁנָה:

- פט. וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבְרֻנוּ - רֵאשׁ הַשָּׁנָה כג: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת יוֹמָא:

- צ. מַעֲשֵׂה בְּהַלֵּל הַזָּקֵן - יוֹמָא לה: - על פי לקו"מ י"ג' אֶשְׁרֵי הָעַם - השגחה'  
 צא. מַעֲשֵׂה בְּהַלֵּל הַזָּקֵן - יוֹמָא לה: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעָה'  
 צב. דְּלָתוֹת נִיקְנוֹר - יוֹמָא לח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 צג. דְּלָתוֹת נִיקְנוֹר - יוֹמָא לח: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 צד. בְּשַׁעַת שְׁכָנָה שְׁלֹמָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - יוֹמָא לט: - על פי לקו"מ כה' אַחֲרֵי לֶן מְנָא'  
 צה. בְּשַׁעַת שְׁכָנָה שְׁלֹמָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - יוֹמָא לט: - על פי לקו"מ כח' בְּנִי לֶן בֵּיתָא'  
 צו. רַבִּי יִשְׁמַעֲאֵל בֶּן קַמְחִית כְּהֵן גְּדוֹל - יוֹמָא מז: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

## מִסְכַּת סָפָה:

- צז. צִיץ גִּזְרֵי הַקָּדָשׁ - סָפָה ה: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'  
 צח. יוֹנְתָן בֶּן עֲזִיָּאל - סָפָה כח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'



צט. יִזְנַתָּן בֶּן עֲזִיאל - סְכָה כח. - על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון'

ק. אָמַר רַב חֲסִידָא הֵנִי תֵּלֶת מְלִי - סְכָה לד. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קא. יְכוּל אַנְי לְפִטְר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ מִן הַדִּין - סְכָה מה: -

על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קב. מַעֲשֵׂה בְּצִדְקֵי אֶחָד - סְכָה מח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קג. אָמְרוּ עֲלֵיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן - סְכָה נג. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קד. אָמְרוּ עֲלֵיו עַל רֵבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל - סְכָה נג. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קה. מַעֲשֵׂה בְּמִדְּוָי בַּת בִּילְגָה - סְכָה נו: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

**מִסְכַּת יְבָמוֹת:**

קו. מִים שֵׁיֵשׁ לָהֶם סוּף - על פי לקו"מ כה' אַחֲוֵי לָן מְנָא'

**מִסְכַּת כְּתוּבוֹת:**

קז. בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ שֶׁל רַבִּי - כְּתוּבוֹת קג. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קח. בְּשַׁעַת שֶׁהַצְדִּיק נִפְטָר מִן הָעוֹלָם - כְּתוּבוֹת קד. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קט. מַעֲשֵׂה בְּרַב עֲנָן וְאַלְיָהוּ הַנְּבִיא - כְּתוּבוֹת קו. - על פי לקו"מ י"ג' אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'

**מִסְכַּת גְּדָרִים:**

קי. בְּרוּךְ שֶׁעֲטָנִי מַעִיל - גְּדָרִים מט: - על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון'

קיב. מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁנִּשְׂא בַת כְּלָפָא שְׁבוּעָה - גְּדָרִים נ. - על פי לקו"מ יג' אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'

קיג. לְכֹלֹכֵי שְׁמָה - גְּדָרִים סו: - על פי לקו"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ'

קיג. הַהוּא בַר כָּבֵל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל - גְּדָרִים סו: - על פי לקו"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ'

קיד. הַהוּא בַר כָּבֵל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל - גְּדָרִים סו: - על פי לקו"מ יג' אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'

**מִסְכַּת גִּטִּין:**

קטו. מַעֲשֵׂה מֵרַב עֵילִישׁ וּבְנֹת רַב נַחְמָן - גִּטִּין מה: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

קטז. מַעֲשֵׂה טִיטוֹס הַרְשָׁע - גִּטִּין נו: - על פי לקו"מ ס"ד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

קיז. מַעֲשֵׂה טִיטוֹס הַרְשָׁע - גִּטִּין נו: - על פי לקו"מ תננינא ז' כִּי מִרְחַמָּם יִנְהַגָּם'

**מִסְכַּת קְדוּשִׁין:**

קיח. מַעֲשֵׂה דְרַב אַחָא בַר יַעֲקֹב - קְדוּשִׁין כט: - על פי לקו"מ ס"ד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

קיט. מַעֲשֵׂה דְמָא בֶּן נְתִינָה - קְדוּשִׁין לא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קכ. רַבִּי טְרַפּוֹן הוּדָה לָהּ הָיִיא אַמָּא - קְדוּשִׁין לא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'



קכא. רַב עֲמֵרָם חֲסִידָא, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי עֲקִיבָא - קְדוּשִׁין פא: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

**מִסְכַּת בָּבָא מְצִיעָא:**

קכב. אָמַר רַבִּי חֲבִיבִין יְסוּדִין - בָּבָא מְצִיעָא פה: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

קכג. גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיָּא - בָּבָא מְצִיעָא פה: - על פי לקו"מ כח' בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

קכד. גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיָּא - בָּבָא מְצִיעָא פה: - על פי לקו"מ כח' בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

קכה. גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיָּא - בָּבָא מְצִיעָא פה: - על פי לקו"מ נד' וַיְהִי מִקֵּץ'

**מִסְכַּת בָּבָא בִּתְרָא:**

קכו. בְּנִימִין הַצְדִּיק - בָּבָא בִּתְרָא יא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קכז. בְּנִימִין הַצְדִּיק - בָּבָא בִּתְרָא יא: - על פי לקו"מ כה' אַחֲוֵי לָן מְנָא'

קכח. בְּנִימִין הַצְדִּיק - בָּבָא בִּתְרָא יא: - על פי לקו"מ כח' בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

קכט. בְּנִימִין הַצְדִּיק - בָּבָא בִּתְרָא יא: - על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון'

קל. בְּנִימִין הַצְדִּיק - בָּבָא בִּתְרָא יא: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

קלא. הָאֵבֶן טוֹבָה בְּצוּרָא דְּשֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ - בָּבָא בִּתְרָא טו: - על פי לקו"מ תננינא ז' כִּי מִרְחַמָּם יִנְהַגָּם'

**מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין:**

קלב. אֶלְדָּד וּמִידָד - סְנֵהֲדָרִין יז: - על פי לקו"מ תננינא ז' כִּי מִרְחַמָּם יִנְהַגָּם'

קלג. וַיִּקַּח קָרַח - סְנֵהֲדָרִין קט: - על פי לקו"מ סד' בָּא אֶל פְּרַעְה'

**מִסְכַּת מִבּוֹת:**

קלד. עֲקִיבָא נַחֲמָתָנּוּ - מִבּוֹת כד: - על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון'

**מִסְכַּת עֲבוּדָה זָרָה:**

קלה. אֲנָקְלוּס בַּר קְלוּנִימוּס - עֲבוּדָה זָרָה יא: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קלז. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דּוֹרְדַיָּא - עֲבוּדָה זָרָה יז: - על פי לקו"מ כח' בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

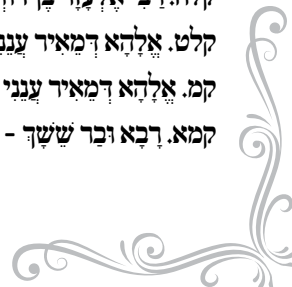
קלז. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דּוֹרְדַיָּא - עֲבוּדָה זָרָה יז: - על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון'

קלח. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דּוֹרְדַיָּא - עֲבוּדָה זָרָה יז: - על פי לקו"מ רט"ו' פְּרִדְיוֹן הַכּוֹלֵל'

קלט. אֱלֹהָא דְמֵאִיר עֲנִי - עֲבוּדָה זָרָה יח: - על פי לקו"מ י"ג' אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'

קמ. אֱלֹהָא דְמֵאִיר עֲנִי - עֲבוּדָה זָרָה יח: - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קמא. רַבָּא וְכַר שֶׁשֶׁךְ - עֲבוּדָה זָרָה סה: - על פי לקו"מ תננינא ז' כִּי מִרְחַמָּם יִנְהַגָּם'



**מִסְכַּת הוֹרְיוֹת:**

קמב. כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב - הוֹרְיוֹת יב. - על פי לקו"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן'

**מִסְכַּת זְבָחִים:**

קמג. בְּשֹׁכֵר חָבֵל חֵלוֹן וּפְשָׁתִים - זְבָחִים קטז. - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גִבְרָא'

**מִסְכַּת מְנַחוֹת:**

קמד. מַעֲשֵׂה בְּאֵדָם אֶחָד שֶׁהִיָּה זְהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית - מְנַחוֹת מד: - ע"פ לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קמה. מַעֲשֵׂה בְּאֵדָם אֶחָד שֶׁהִיָּה זְהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית - מְנַחוֹת מד: - ע"פ לקו"מ כח' בְּנֵי לֶן בֵּיתָא'

קמו. מַעֲשֵׂה בְּאֵדָם אֶחָד שֶׁהִיָּה זְהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית - מְנַחוֹת מד: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גִבְרָא'

קמז. מַעֲשֵׂה בְּאֵדָם אֶחָד שֶׁהִיָּה זְהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית - מְנַחוֹת מד: - ע"פ לקו"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן'

קמח. נְגוּת צְרִיפִין וּבִקְעַת עֵין סוּכַר - מְנַחוֹת סד: - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גִבְרָא'

קמט. נְגוּת צְרִיפִין וּבִקְעַת עֵין סוּכַר - מְנַחוֹת סד: - על פי לקו"מ תנ"מ תנ"מ ז' כִּי מִרְחֵמִים יִנְהַגִּם'

**מִסְכַּת חֲלִין:**

קנ. רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר - חֲלִין ז. - על פי לקו"מ יז' וַיְהִי הֵם מְרִיקִים'

קנא. רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר - חֲלִין ז. - על פי שיחות ה"ר"ן צג' דַּע שֵׁישׁ אֹדֵר שְׁמַאִיר בְּאַלְף עוֹלָמוֹת'

קנב. מַעֲי מַעֲי אוֹחִילָה - חֲלִין נו: - על פי לקו"מ ד' אֲנַכִּי ה' אֶלְהִיד'

קנג. מַעֲי מַעֲי אוֹחִילָה - חֲלִין נו: - על פי לקו"מ רט"ו' פֶּדִיּוֹן הַכּוֹלֵל'

קנד. מֵאֵן דְּסִיר נִכְסָה כָּל יוֹמָא - חֲלִין קה. - על פי לקו"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן'

קנה. מֵאֵן דְּסִיר נִכְסָה כָּל יוֹמָא - חֲלִין קה. - ע"פ לקו"מ תנ"מ תנ"מ כה' הַתְּבוּדָּהּ הִיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה'

קנו. פֶּה שֶׁהִפִּיק מִרְגְּלִיּוֹת - חֲלִין קמב. - על פי לקו"מ תנ"מ תנ"מ ז' כִּי מִרְחֵמִים יִנְהַגִּם'

**מִסְכַּת בְּכוֹרוֹת:**

קנז. בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר - בְּכוֹרוֹת נח. - על פי לקו"מ תנ"מ תנ"מ ז' כִּי מִרְחֵמִים יִנְהַגִּם'

**מִסְכַּת תְּמִיד:**

קנח. אֶלְפִסְנָדָר מוֹקֵדוֹן מַעֲבֵד לַהֲרֵי הַחֶשֶׁד - תְּמִיד לב. - על פי לקו"מ כה' אַחֲרֵי לֶן מֵנָא'

**מִסְכַּת מְדוֹת:**

קנט. גִּפְן זָהָב - מְדוֹת לו. - על פי לקו"מ כה' אַחֲרֵי לֶן מֵנָא'

קס. ד"ף הַיּוֹמִי - על פי לקו"מ כט' הָאֵי גִבְרָא'

קסא. סִיּוֹם מִסְכַּת - סִיּוֹם הַש"ס - על פי לקו"מ תנ"מ תנ"מ ז' כִּי מִרְחֵמִים יִנְהַגִּם'

**הוֹסְפוֹת:**

א. שִׁיר לְמַעֲלוֹת - שִׁכְחֵי אֲמִירַת פֶּרֶק שִׁירָה

ב. יִלְקוּט 'פֶּרֶד יִנְחָנו' - לְקוּטִים עַל מַעֲלַת הַתְּבוּדָּהּ מִגְדוּלֵי הַדּוֹרוֹת

ג. אֲזַמֵּר בְּשִׁכְחִין - שִׁכְחִים יְקָרִים



דגל ויקוד



# לעניין חידושי תורה

## היסודות הם עיקר הבניין.

**ועתה** בעזרת השם יתברך, באתי לשמחך בדברי תורה המשמחי לב, הנה העיר ה' את רוחי בדברי החידושים אשר גילה לנו רבינו ז"ל בליקוטי קמא סימן רסב – דע שעל ידי התחדשות התורה נעשה נהרות וכו' והפל באים לשתות מאלו הנהרות, על פן מי שרוצה לחדש חידושים דאורייתא שיש בהן ממש, הוא צריך לכפות מקודם וכו' וכו' בבחינת "ושקני בככי מסכתי", גם בספר המידות אות חידושים דאורייתא, וזה לשונו הקדוש, מחדשי אורייתא צריכים ללמוד קודם החידושים פוסקים, וגם אחר כך וכו', ויש לומר דדברי קדשו ז"ל נאמרו רק באותן חידושים שמתחדש אדם מעצמו, אבל החידושים שאדם מחדש ויסודתם בהררי קודש, שבנויים ביסודות חזקים מבני עליה, ובפרט שהיסודות על דברי רבינו ז"ל – אין שום חשש עליהם שלא יגע בהם זר, כי היסודות הם עיקר הבניין, ואחריהם נבנה כל הבניין, על פן יש לסמוך על דברי רבינו ז"ל שעליהם בניין כל החידושים בעזרת השם יתברך שיהיה לנכון". (ר' אפרים ז"ל ספר 'עונג שבת' פ' דברים)

### שיגלה סגלה לעם סגלה.

בכן כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקור, וכל אחד לפי בחינתו מה שחננו השם שיכניס המקור לפנים ולהבין ולחדש איזהו דבר, הישר מחיב שיגלה ויכניס זאת ההכנה של הסגלה שהיה אצלו סגלה שיגלה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים. (ליקוטי מוה"ר"א)

### כבר נתתי לכם פח המדמה כשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה.

**לענין** מעלת המחש' בתורה שהוא תקון גדול להרהורים כמבאר במקום אחר (בליקוטי תנינא סימן ק"ה). אנכי שמעתי מפיו הקדוש כמה וכמה פעמים שהזהיר מאד לחדש בתורה. ואמר שהוא תקון גדול מאד על העבר. ואמר שאפלו דבור אחד פשוטיו לחדש הוא גם פן טוב מאד, כי הוא תקון גדול מאד. גם אמר שהוא טובה לנשמת אבותיו שכבר נסתלקו. ואמר, כבר נתתי לכם פח המדמה כשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה. ואמר אתם יכולים להשיג כח המדמה שלכם מה שאני יכול להשיג בשכל: (חיי מוה"ר"ן תקכ"א)

## מי שרוצה לחדש בתורה, מתר לו לחדש ולדרש כל מה שירצה.

**אמר:** מי שרוצה לחדש בתורה, מתר לו לחדש ולדרש כל מה שירצה וכל מה שיזכה לחדש בשכלו, וכלכד שלא יוציא איזה דין חדש על פי דרושו שדורש בדרך דרוש וסוד. והמוכן מדבריו היה, שאפלו בכונות הארז"ל ודרכי הקבלה, מתר לחדש בהם כאשר ישיג שכלו, וכלכד שלא יוציא מהם שום דין חס ושלום. (שיחות הר"ן ורסז)

### שישתדל לעין בתורתו, ויראה לחדש בתורתו איזה דבר.

**שמעתי** מאחד, שהזהיר אותו שישתדל לעין בתורתו, ויראה לחדש בתורתו איזה דבר, כאשר הזהיר על זה לכמה וכמה מאנשיו, ואמר לו: אם תזכה לכוון אל תכן פונתי בתורתך מה טוב ואפלו אם לא תוכל לכוון פונתי אף על פי כן טוב מאד פשוטיו לחדש איזה דבר בתורה כי הוא תקון גדול להרהורים כי כל הרהורים באים על ידי פח המדמה ועל ידי שמחדשין איזה דבר בתורה שזהו בחינת מדמה מלתא למלתא על ידי זה מתקנין פנים הרהורים שבאין על ידי המדמה גם אנכי בעצמי שמעתי מפיו הקדוש כמה וכמה פעמים שהזהיר מאד לחדש בתורה ואמר שהוא תקון גדול מאד מאד על העבר ואמר שאפלו דבור אחד לכד פשוטיו לחדש הוא גם פן טוב מאד כי הוא תקון גדול מאד גם אמר שהוא טובה לנשמת אבותיו, שכבר נסתלקו (עין וזהו שלח קעא וקעד וכו' חרות). (ליקו"ת קה)

### ואף על פי כן החיוב על כל בעל תורה לחבר ספרים.

**ואף** על פי כן החיוב על כל בעל תורה לחבר ספרים, כפי אשר תשיג ידו, כאשר האריכו בזה בכמה ספרי קדש, ואסור למנוע עצמו מחמת חשש סכנות הנזכרים לעיל, כי לא בשמים היא, ואנחנו מחיבים לעשות המטל עלינו, לברך וללכון ההלכה כפי יכולתנו, ולהטות דעתנו ושכלנו אל נקודת האמת תמיד, וה' הטוב בעיניו יעשה, ואת כל אשר יזמין לנו השם יתברך בשכלנו איזה חידוש וכוונתו, אנו מחיבים לכאד על ספר, ולהפיץ מעינותינו חוצה, ולהיטיב מטובנו לאחרים, ולכלי למנוע הטוב מבעליו מחמת חששות ומרות שחורות כאלו, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם ברייתו ולא נתנה תורה למלאכי השרת. (ליקוטי תפילות, הקדמה)

### ותחזק אמונתו שאזכה להאמין בעצמי שהחידושים שלי יקרים בעיניך מאד.

**וזכני** ברחמי הרבים שאזכה להתיגע בתורתך הקדושה ביגיעה גדולה ולהגות בה יומם ולילה, עד שאזכה להבין ולהשפיל ולחדש חידושים אמתיים בתורתך הקדושה, חידושים שיהיו לך לנחת ולרצון לפני כבודך. ואזכה להתחזק ולהתאמץ ולהזדריז בכל עו לחדש חידושים דאורייתא תמיד, ותהיה מחשבתי קשורה ודבוקה ואחוזה תמיד בתורתך הקדושה. ואתה תרחם עלי ותשפיע לי בכל עת חידושים דאורייתא אמתיים, חידושים שיהיו תקון לנפשי ורוחי ונשמת, על כל הפגמים שפגמתי נגדך מעודי עד היום הזה. ותחזק אמונתי שאזכה להאמין בעצמי שהחידושים שלי יקרים בעיניך מאד, ויש לך שעשועים גדולים מכל דבור ודבור שאני זוכה לחדש בתורה הקדושה, ואתה מתפאר ומתקבד ומתניקד בהם בכל העולמות. ותזכני לכתב כל החידושים שלי על ספר בריאות גדול כרצונך הטוב, ויתרבו ספרים הרבה בעולם על ידי, ספרים אמתיים וקדושים: (ליקוטי תפילות סא)

# ”עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר”

כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר חֲדוּשֵׁי אוֹרֵיתָא, עַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁמַּח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. (סֵפֶר הַמִּידוֹת, לִיְמוּד ג)

”זֶה סֵפֶר – תּוֹלְדוֹת אָדָם”

וְהַצְדִּיקִים מְפָרְשִׁים וְכֵן מוֹהֲרֵי ת”ל “זֶה סֵפֶר” הֵינּוּ כְּשֶׁמְחַדְּשִׁין בַּתּוֹרָה וְעוֹשִׂים מִזֶּה סֵפֶר – תּוֹלְדוֹת אָדָם – דּוֹמָה כְּמוֹ שֶׁהוֹלִיד בֶּן שֶׁהוּא תּוֹלְדוֹת אָדָם, כִּי הָעֵיֶקֶר הוּא הַדַּעַת שֶׁל הָאָדָם, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁמִּשְׁאִיר בְּעוֹלָם כְּדֵי לְעֹבֹד בְּזֶה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. (ר' שְׂמוּאֵל הוֹרְוִיץ ז”ל מִכְּתָבֵי שְׂמוּאֵל הַלֵּק ב)



”הֵינּוּ” כִּי אָף עַל פִּי שְׁנִסְתַּלַּק הַצְדִּיק, אָף עַל פִּי כֵן יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרֵךְ עַל יְדוֹ, אֲדַרְבָּא, עִכְשָׁו יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב עַל יְדוֹ יוֹתֵר, כִּי כָּל מַה שְׁנִסְתַּלַּק לְמַעְלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְכַחֲנִיַת ‘אִיה’, הוּא מְגַלָּה אֱלֻקוֹתוֹ וְכְבוֹדוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר”  
(לִיקוּטֵי הַלְכוֹת חו”מ גְּבִיית חוֹב מֵהִיתוּמִים ג כ)

”כִּי” עַד בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ אֲסוּד לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ שׁוֹם הַתְּמִנּוֹת וּמְנַהֲיגוֹת שֶׁל שׁוֹם אָדָם אֲפִילוֹ אִם הוּא מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, רַק דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל אֲדָמוֹ ד”ל הַגְּנוּז בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הוּא הָרֹאשׁ וְהַמְּנַהֵיג שֶׁל כָּל מִי שְׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת.”  
(ר' שְׂמִשׁוֹן כֶּאֲרֶסְקִי ז”ל נֶכֶד רִבִּיה”ק)

”הוֹי” רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ הוּא גִילָה חֲכָמָה כְּזֹאת, חֲכָמָה חֲדוּשָׁה שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַחֲכָמוֹת, וְהוּא מְשַׁבֵּר וּמְכַבֵּל כָּל הַתְּאֻוֹת, מִהַפֵּךְ הַכֹּל! עִכְשָׁו יֵשׁ בְּעוֹלָם הַחֲכָמָה שְׁגָלָה וְהַמְּשִׁיךְ רַבְּנֵי בְּעוֹלָם, שְׂיִהִיָּה עוֹלָם חֲדָשׁ, עוֹלָם שֶׁל אֱמוּנָה, שֶׁל אֱמֶת.  
כָּל הָעוֹלָם יִשְׁלִיכּוּ כָּל הַתְּאֻוֹת וְלֹא יוּכְלוּ לְהַרִיחַ הַרִיחַ שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁל תְּאֻוֹת. בָּא לְעוֹלָם עִכְשָׁו הָאוֹד שֶׁל רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ, מִכָּה אֶת הַרְעַ עַד עֶפֶר, “מִשְׁפִּיל גָּאִים עַד עֶפֶר” כָּל הָעוֹזְנוֹת שֶׁל הַנְּאֻוָּה, “וּמַגְבִּיָּה שְׁפָלִים עַד מְרוֹם”. הוּא מִהַפֵּךְ תַּכְף, מִהַפֵּךְ אֶל הַפֵּךְ, הוּא מִהַפֵּךְ!”  
(יִשְׂרָאֵל סְבֵא)

דגל ויקוד

# תכלת וארגמן – הקדמה

”וזאת התירומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועצים: וערת אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים: שמן למאד בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן: ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”. (שמות כה)



דגל ניקוד



כתב סתיו בדי' מטרי' וברב' ב' ו  
ובעט ברקיו המאירים וכף ע' ב'  
מכתב עלי גן מתכלת וארגמן,  
לא נתפנו כהם לחושב במחשבו.  
לבן, בעת חמדה אדמה פני שחק,  
רקמה עלי בדי צרורות כוכביו.

(שלמה אבן גבירול)



דגל ניקוד





## תְּכִלֶּת וְאֶרְגָּמֶן

### מעשיות מתלמוד בבלי על פי הקדמות לקוטי מוהר"ן

- אגדה משמח את האדם.  
על-ידי למוד אגדה בלילה מתנשא.  
כל הרוצה צדקה, זוכה לבנים בעלי עשר, בעלי חכמה, בעלי אגדה.  
(ספר המידות)
- הישר בעיניו תעשה, אלו אגדות משפחות הנשמעות באזני כל אדם.  
(ילקוט שמעוני בשלה)
- הכן בחוץ מלאכתך, זה מדרש, ואחר כך ובנית ביתך, אלו אגדות.  
(תוספתא סוטה ח)
- אגדות - ענוגו של מקרא.  
(קהלת רבה ב)
- יצונק שתמיד את מי שאמר והיה העולם? למד אגדה, שמתוך כך אתה מכיר את הקדוש ברוך הוא,  
ומדבק בדרךכיו.  
(ספרי עקב)
- בכל הארץ יצא קום, אלו ההגדות.  
(תנא דבי אליהו ב)

דגל וניקוד







# מֵאֵימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמֵע בְּעֶרְבִין

## בְּרָכוֹת ב.

עַל פִּי לְקוֹ"מִי יִזְוִי הֵם מְדִיקִים'

**מֵאֵימַתִּי** קוֹרִין אֶת שְׁמֵע בְּעֶרְבִין, מִשְׁעָה שֶׁהִכְהִינִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בְּרִוּוֹמָתָן, עַד סוֹף הַאֲשִׁמוּרָה הַרְאִשׁוֹנָה, דְּבַרֵי ר' אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. מִעֲשָׂה וּבָאוּ בְּנֵי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אֲמָרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמֵע, אֲמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר חֵיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת. וְלֹא זֶה בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֲלֵא כָּל מֵה שְׁאֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת – מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. הַקָּטָר חֲלָבִים וְאַבְרִים מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. וְכָל הַנְּאֻכְלִים לְיוֹם אֶחָד מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. אִם כֵּן לְמָה אֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, כִּדִּי לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה.

**מֵאֵימַתִּי** קוֹרִין אֶת שְׁמֵע בְּעֶרְבִין, מִשְׁעָה שֶׁהִכְהִינִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בְּתִרּוּמָתָן, כִּי קָרִיאת שְׁמֵע הִיא בְּבַחֲבִינָה לְהַזְכִּיר לְטוֹב הַכָּבוֹשׁ בְּגִלוֹת אֶת מַעְלָתוֹ הַרְמָה - "שְׁמֵע יִשְׂרָאֵל", וְלָכֵן קוֹרְאִים מִ"שְׁעָה שֶׁהִכְהִינִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בְּתִרּוּמָתָן", שְׁאֵז הוּא בַּחֲבִינָה עֵת רְצוֹן, כִּי עַל יְדֵי אֲכִילַת הַכֹּהֲנִים שֶׁהֵם בַּחֲבִינָה הַצְּדִיקִים עוֹבְדֵי ה' שְׁמֹגְלִים אֶת הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל ה', בְּבַחֲבִינָה "עֵבְדֵי אֶתֶּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּהּ אֶתְפָּאֵר" (ישעיה מט), כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתָן (הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַמַּזוֹן ד), שְׁעַל יְדֵי אֲכִילַת

יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה הַתַּפָּאוֹת, וּבִפְרָט עַל יְדֵי אֲכִילַת "תִּרְוִמָה" שֶׁהוּא בַּחֲבִינָה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי צְדָקָה, כִּי עַל יְדֵי בַּחֲבִינָה צְדָקָה מְזַדְכָּף הָאוֹיֵר לְהִיטֵי נַח וְנֶה, וְאֵז אֶפְשָׁר שְׁיִשְׁמַע הַטוֹב הַכָּבוֹשׁ בְּגִלוֹת בַּחֲבִינָה "עֶרְבִית" - לְיֵלָה, אֶת מַעְלָתוֹ וַיָּשׁוּב.

**עַד סוֹף הָאֲשִׁמוּרָה הַרְאִשׁוֹנָה, דְּבַרֵי ר' אֱלִיעֶזֶר,** וְזֶה בַּחֲבִינָה דַּעָה רִאֲשׁוֹנָה, עַל פִּי דְבַרֵי רַבֵּי נֶתָן שָׁם, כִּי גְלוֹי הַהֲתַפָּאוֹת - לְהֵאִיר אֶת מַחֲשַׁבֵּי הַגְּלוֹת - הוּא בַּחֲבִינָה הַדְּלָקָה הַנּוֹר, בַּחֲבִינָה "נֵר אִישׁ וּבֵיתוֹ" (שבת כא), כְּלוֹמֵר כְּלָלִיּוֹת הַהֲתַפָּאוֹת, שְׁעָה בַּחֲבִינָה זְמַן קָרִיאת שְׁמֵע עַד סוֹף הָאֲשִׁמוּרָה הַרְאִשׁוֹנָה.

**וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת,** שְׁעָה כְּנֶגֶד "וְהִמְהַדְרִין נֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד", שְׁעָה בַּחֲבִינָה הַמְּשַׁכַּת הַהֲתַפָּאוֹת עַל יְדֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵז מִמְּשִׁיכִים הַקְּדָשָׁה אֶפְלוּ לְחוּץ לְאַרְץ, כְּפִמְבָּאָר שָׁם, וְלָכֵן נִתְאַרְךָ זְמַן קָרִיאת שְׁמֵע עַד חֲצוֹת.

**רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר,** כְּנֶגֶד "וְהִמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיף וְהוֹלֵף", שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּי נֶתָן, שְׁעָהוּ בַּחֲבִינָה אוֹר הַצְּדִיק בְּעֲצָמוֹ שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה "מוֹסִיף וְהוֹלֵף" בַּחֲבִינָה יוֹסֵף הַצְּדִיק, שְׁמוֹסִיף וְהוֹלֵף וּמִתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרַךְ, וּמַעְלָה הַתַּפָּאוֹת חֲדָשׁ עַל יְדֵי קִרְבַּת הַרְחוּקִים, שְׁעָה עֵקֶר הַשְּׁעִשׁוּעִי.

**מִעֲשָׂה** וּבָאוּ בְּנֵי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אֲמָרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמֵע, אֲמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר וְכו', וְזֶה הַרְמָז שֶׁבָּאוּ בְּנֵי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, דְּהִינּוּ מִחֲתָנָה, שְׁאֵז בָּאִים תּוֹלְדוֹת חֲדָשׁוֹת, בַּחֲבִינָה חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵיוּ עֲלוֹמִים, שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַשְּׁעִשׁוּעִי וְהַהֲתַפָּאוֹת כְּנִ"ל, וְזֶה גַם מִבֵּית "הַמִּשְׁתָּה" דִּיקָא, בְּבַחֲבִינָה יוֹן הַמְּשַׁמַּח - כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁהוּא בַּחֲבִינָה כְּלָלִיּוֹת הַהֲתַפָּאוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁף קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְנוֹפְלֵת יִרְאָה אֶפְלוּ עַל שְׁנֵאֲנֵי שַׁחַק, כְּפִמְבָּאָר, שְׁעָה בַּחֲבִינָה "מֵאֵימַתִּי" בַּחֲבִינָה אֵימָה וּפְחַד כְּמוּבָא מְהֵרָה ק רַבֵּי זוֹשָׁא, כְּלוֹמֵר הִירְאָה שְׁבָאָה עַל יְדֵי גְלוֹי הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן בְּגִלְל שֶׁבָּאוּ מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, שֶׁהוּא בַּחֲבִינָה הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל "מוֹסִיף וְהוֹלֵף" כְּנִ"ל, הַסְּתַפְּקוּ בְּנֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, אִם יֵשׁ עוֹד לְקָרָא קָרִיאת שְׁמֵע, אַךְ הוֹדִיעַ לָהֶם, שְׁיֵשׁ לְקָרָא "עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר", כְּלוֹמֵר שְׁצָרִיךְ לְהֵאִיר וּלְגַלוֹת הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, עַד הַגְּאָלָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁעָה בַּחֲבִינָה "עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר" (ירושלמי בְּרַכּוֹת פ"א), וְזֶה גַם בַּחֲבִינָה "הַקָּטָר חֲלָבִים וְאַבְרִים, מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעְלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר", כְּלוֹמֵר שֶׁ"קָרִיאת שְׁמֵע", בַּחֲבִינָה הָאֶרֶת הַהֲתַפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁתַּתְּפַשֵּׁט בְּפִרְטֵי פְּרִטוֹת, שְׁעָה בַּחֲבִינָה "הַקָּטָר חֲלָבִים וְאַבְרִים", בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאָמֵן.



זמנים של קריאת שמע של ערבית, פנגד ג' אלפין של שם מ"ה, וכנגד זה שלש ברכות עקרויות של ברכת המזון, כמו שפכתב רבי נתן (הל' ברכת המזון ה).

**עד סוף האשמורה הראשונה, דברי ר' אליעזר, פנגד בחינת ברכה ראשונה, ברכת 'הזן', שהוא בחינת החסד שצריך להמשיך, שעל ידי זה מתקנים האלפין הנ"ל. (זה רבי אליעזר = שי"ח, על ידי החסד אפסר לתקן בחינת "למי מדינים למי שי"ח").**

**וחכמים אומרים, עד חצות, פנגד ברכה אמצעית, ברכת 'הארץ' שהיא העקר, כמו שפכתב שם רבי נתן, כי "חכמים" הם בחינת תקון הלמודים הפגומים של תורות נפולות.**

**רבן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר, פנגד ברכת 'בונה ירושלים', ולכן הזמן מתארך "עד עלות השחר" - דהינו ארפה להרחיב את זמן קריאת שמע, שזהו בחינת קיום התורה, "בית של קיום", כי על ידי שנותן ארפה כזו, זהו הפך מבחינת לאות וקשי של קיום התורה, שבא על ידי תורות נפולות.**

**מעשה ובאו בניו מבית המשטה, אמרו לו, לא קרינו את שמע, אמר להם, אם לא עלה עמוד השחר חיבין אתם לקרות. ולא זו בלבד אמרו, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות - מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר וכו', וזה בחינת "בית המשטה", בחינת חתנה - וזו דקדשה, שהוא בחינת תקון הלמודים הנפולים, כי "ביום חתנתו" - "זה מתן תורה" (תענית כו), דהינו בחינת שרש התורה בנתינתה, אף לכן אמר להם שעדין חיבים לקרות, כי עדין לא נזדכף לגמרי מעצת הנחש, כי בענין הלמודין הרעים יש כמה וכמה בחינות וסכנות, והבעל דבר מתגרה בתלמידי חכמים דיקא, עד שגם צדיקים גדולים יכולים לטעות, כמו שפכתב רבי נתן שם (ה, ז). ולכן "הקטר חלבים ואברים" של קרבנות ושל התמיד שמתקן האלפין הן עד שיעלה עמוד השחר, כלומר כל הלילה של הגלות, עד הגאולה, שתתברר התורה הקדושה מכל אחיזת שקר, בבחינת "ועברתי בארץ מצרים אני ה'" (שמות יב, יב) - 'אני ולא מלאך', שלכן אמרו חכמים בכדי להרחיק מעברה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.**

## מאימתי קורין את שמע בערבין

### ברכות ב.

על פי לקו"מ כח 'בני לן ביתא'

**מאימתי קורין את שמע בערבין, משעה שהכהנים נכנסים לאכל ברתומתן, עד סוף האשמורה הראשונה, דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר. מעשה ובאו בניו מבית המשטה, אמרו לו, לא קרינו את שמע, אמר להם, אם לא עלה עמוד השחר חיבין אתם לקרות. ולא זו בלבד אמרו, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות - מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר. וכל הנאכלים ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם בן למה אמרו חכמים עד חצות, כדי להרחיק את האדם מן העברה.**

**מאימתי קורין את שמע בערבין, משעה שהכהנים נכנסים לאכל ברתומתן, כי "קריאת שמע" של ערבית היא בחינת להעלות את הטוב הגנוז, כי "ערבית" מלשון ערבוב (רמב"ן) וכמו שמובא "ויחי ערב" - זה עשו (בראשית רבה ב), ולכן "משעה שהכהנים נכנסים לאכל ברתומתן", כי זהו בחינת הכנסת אורחים לתלמידי חכמים, שהיא כמו הקרבת תמידים (ברכות י), שעל ידי החסד הזה מתקן את האלפין הנפולין - תורות נפולות המפזרות באויר. ולכן הם שלשה**

# מֵאִימָתִי קוֹרִין אֶת שְׁמֵע בְּעֶרְבִין

## בְּרָכוֹת ב.

עַל פִּי לְקוֹ"מ תִּנְיָנָא ז' כִּי מִדְּחָמָם יִנְהַגָּם'

**מֵאִימָתִי** קוֹרִין אֶת שְׁמֵע בְּעֶרְבִין, מִשְׁעָה שְׁחֵכְהִנִּים נִכְנָסִים לֵאכֹל בְּתֵרוּמָתָן, עַד סוּף הַאֲשִׁמוּרָה הַרְאִשׁוֹנָה, דְּבַרֵּי ר' אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. מִעֲשָׂה וּבָאוּ בְּנֵי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אֲמָרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמֵע, אֲמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר חֲתִיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת. וְלֹא זֹו בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֲלֵא כָּל מַה שְׁאֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת – מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. הִקְטֹר חֲלָבִים וְאַבְרִים מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. וְכָל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. אִם כֵּן לְמַה אֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, כִּדִּי לְהִרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה.

"שְׁמֵע יִשְׂרָאֵל", בְּחִינַת לְשִׁמְע אֶל הַרְמְזִים שֶׁל הַיְדִים, בְּחִינַת רְמִזֵּי הַיְרָאָה, הַהִפְךָ מִ"נְטִיתִי יְדֵי וְאִין מִקְשִׁיב" (מִשְׁלֵי א). וְזֶה "מֵאִימָתִי", דְּהִינּוּ אֵימָה וְפָחַד דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁאֲמַר הַרַה"ק רַבֵּי זֹוּשָׁא.

**עַד סוּף הַאֲשִׁמוּרָה הַרְאִשׁוֹנָה**, דְּבַרֵּי ר' אֱלִיעֶזֶר, וְזֶה בְּחִינַת דְּעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַשְּׁגָת "בֵּן" - בְּחִינַת דְּרִי מַעֲלָה, הַשְּׁגָת "אֵיָה מְקוּם כְּבוֹדוֹ", כִּי כֵן הַשְּׁגָת רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר - "עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹוֹלָתָה יַעֲשֶׂה" (יִשְׁעִיָּה טו, א) כְּפִמְבָּאָר.

**וְחֻכְמִים אוֹמְרִים עַד חֲצוֹת**, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד, כִּי צָרִיךְ לְכַלֵּל הַעוֹלָמוֹת, כִּי "חֲצוֹת" הוּא בְּחִינַת בֵּין יוֹם וְלַיְלָה, בְּחִינַת הַחֲבוּר שֶׁל בֵּן וְתַלְמִיד.

**רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר**, כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַשְּׁגָת "תַּלְמִיד", הָאָרֶת דְּרִי מְטָה, וְלָכֵן זְמַן קְרִיאַת שְׁמֵע מִתְאַרְךָ "עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר", כְּלוֹמַר לְהַאִיר בְּחִינַת "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנֵי עַפְרָ" (יִשְׁעִיָּה כו, ט), שֶׁלֹּא יֵאָשׁוּ עַצְמָם, כִּי עֶקֶר הַשְּׁעִשׁוּעִים שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ הוּא כְּשִׁעוּלָה לְמַעֲלָה הַעֲבוּדָה שֶׁל הַעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה.

**מִעֲשָׂה** וּבָאוּ בְּנֵי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אֲמָרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמֵע, אֲמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר חֲתִיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת, וְזֶה "מִעֲשָׂה", הִינּוּ מ"ה ש"ע כְּפִמְבָּאָ שָׁם, הָאָרֶת ש"ע נְהוֹרִין שֶׁל אוֹר הַפְּנִים, וְזֶה גַם בְּחִינַת "בֵּית הַמִּשְׁתָּה", בְּחִינַת "וַיִּזְנוּ יִשְׁמַח לִבָּב אָנוּשׁ, לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמֹן" (תְּהִלִּים קד, טו), וְלָכֵן אֲמַר לָהֶם רַבֵּן גַּמְלִיאֵל שְׁאֵם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, חֲתִיבִים לְקָרוֹת - כִּדִּי לְכַלֵּל בְּחִינַת בֵּן, הִינּוּ "בְּנֵי", עִם הָאָרֶת תַּלְמִיד - דְּרִי מְטָה, שְׁאֲמָנָם עַד עֲמוּד הַשַּׁחַר כְּנ"ל.

**וְלֹא זֹו בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֲלֵא כָּל מַה שְׁאֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת** - מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. הִקְטֹר חֲלָבִים וְאַבְרִים מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. וְכָל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד מִצֹּתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. אִם כֵּן לְמַה אֲמָרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, כִּדִּי לְהִרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה, כִּי עֶקֶר הַרְחֻמְנוּת הוּא כְּשִׁישְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת נִפְלִיּוֹת חַס וְשְׁלוֹם בְּעוֹנוֹת, כִּי זֶהוּ עֶקֶר הַרְחֻמְנוּת הַגְּדוֹל מִכָּל מִינֵי רְחֻמְנוּת, וְלָכֵן עָשׂוּ חֻכְמִים סִיג עַד חֲצוֹת כִּדִּי לְהִרְחִיק מִהָעֵבֶרָה, בְּחִינַת "וַיַּעֲשׂוּ סִיג לְתוֹרָה" (אֲבוֹת א, א) כְּנֶזְכָּר שָׁם. וְזֶה "הִקְטֹר חֲלָבִים וְאַבְרִים" שֶׁל קְרִבּוֹת וְעוֹלֹת תַּמִּיד, שֶׁהוּא לְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם וְשָׁל לַיְלָה, כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, לְגַדֵּל דְּקוּתָם וְרוּחַנִיּוּתָם, אֵינָם יְכוֹלִים לְשֹׂא עֲלֵיהֶם הַמּוֹשָׁא שֶׁל הַעוֹנוֹת אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד, בְּחִינַת "כָּל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד", כִּי עֶקֶר תַּקוּן הָאֲכִילָה וְכֵן כָּל הַבְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת וְקְרִיאַת שְׁמֵע - הוּא לְזָכוֹת לְהָאָרֶת הַרְצוֹן שְׁאִיר לְעֵתִיד, בְּחִינַת (תְּהִלִּים לא, כ) "מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר צִפְנָת לִירְאִיךָ" (לְקו"ה נְטִילַת יָדִים ו, ט).



כְּנוֹר הָיִד

בְּרָכוֹת ג:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תִּנְיָנָא ז' כִּי מִרְחָמִים יִנְהַגִּם'

**דְּדוּד** סִימָנָא תוּהַ לְהַ, דְּאָמַר רַב אַחָא בַר בִּיזְנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲסִידָא, כְּנוֹר תִּיהַ תְּלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְתּוֹ שֶׁל דְּוֹד, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ חֲצוֹת לַיְלָה, בָּא רוּחַ צְפוֹנִית וְנוֹשְׁבֶת בּוֹ וּמִנֵּג מֵאֱלֹיֹ. מִיָּד הָיָה עוֹמֵד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה עַד שְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. כִּיּוֹן שְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, נִכְנָסוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אֶצְלוֹ, אָמְרוּ לוֹ, אֲדוֹנֵנוּ הַמְּלִיךְ, עֲמֵךְ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין פְּרָנְסָה. אָמַר לָהֶם, לָכוּ וְהַתְּפָרְנְסוּ זֶה מְזָה. אָמְרוּ לוֹ, אֵיךְ הַקִּמְצָן מִשְׁבִּיעַ אֶת הָאָרֶץ וְאֵיךְ הַבּוֹר מִתְּמַלֵּא מַחֲוֹלִיתוֹ. אָמַר לָהֶם, לָכוּ וּפְשְׁטוּ יְדֵיכֶם בְּגָדוֹד.

לִירְאִיךָ" (תהלים לא, ט), וְלָכֵן הָיָה מִנֵּג מֵאֱלֹיֹ, כִּי עַל יְדֵי הָאָרֶץ הָרְצוֹן מִתְּגַלָּה שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב בְּזָה רַבִּי נֶתָן (הל' שבת ג).

**מִיָּד** הָיָה עוֹמֵד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה עַד שְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, וְלָכֵן הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, בְּכַדִּי לְקָרֵב אֶת הַמְּקִיפִים הַנִּפְלְאִים הָאֵלֶּה שֶׁהֵם בְּחִינַת "מֵאֵד", כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ עַל "כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר מֵאֵד" (דברים ל, יד), שֶׁצְרִיךְ לְקָרֵב אֶת הַמְּקִיפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת "מֵאֵד" וְלִהְיוֹתֵם לְפָנָיִם, עַל יְדֵי "בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ", וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם: "הַתּוֹרָה נִתְּנָה לָכֶם בְּכָתָב וּבְעַל פֶּה".

**כִּיּוֹן** שְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, נִכְנָסוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אֶצְלוֹ, אָמְרוּ לוֹ, אֲדוֹנֵנוּ הַמְּלִיךְ, עֲמֵךְ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין פְּרָנְסָה, כִּי שְׁפַע הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁף מִשָּׁם, מִבְּחִינַת רְמִזִּים שֶׁל יְדִים שְׁבָיִם הַחֲכָמָה כַּנ"ל, שֶׁשָּׁם בְּחִינַת לְוִיָּתָן = מַלְכוּת, שְׂאוֹסֵף אֶת כָּל הַבְּטָחוֹנוֹת שֶׁל בְּאֵי עוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה מִמְשָׁף הַהַשְׁפָּעָה לְמַטָּה, בְּבְחִינַת "עֵינֵי כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ" (תהלים קמה). וְזֶה "אֲדוֹנֵנוּ הַמְּלִיךְ" דִּיקָא, בְּחִינַת מַלְכוּת הַנ"ל, שֶׁאֱלֹיֹ כָּל עֵינָיִם צוֹפִיּוֹת וּבוֹטְחוֹת לְהַמְשִׁיף הַבְּרָכָה לְמַטָּה.

**אָמַר** לָהֶם, לָכוּ וְהַתְּפָרְנְסוּ זֶה מְזָה. אָמְרוּ לוֹ, אֵיךְ הַקִּמְצָן מִשְׁבִּיעַ אֶת הָאָרֶץ וְאֵיךְ הַבּוֹר מִתְּמַלֵּא מַחֲוֹלִיתוֹ. אָמַר לָהֶם, לָכוּ וּפְשְׁטוּ יְדֵיכֶם בְּגָדוֹד, כִּי בְּכַדִּי לְהַמְשִׁיף פְּרָנְסָה לְתַלְוִיִּים בּוֹ צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה אִישׁ חֵיל, כִּי צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ קִצְת מִמְשָׁלָה, כִּי כָּל הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁף מִהַמְּלָכוֹת כַּמְּבָאָר, וְזֶה שֶׁעָנָה לָהֶם "פְּשְׁטוּ יְדֵיכֶם", שֶׁעַל יְדֵי שִׁתְּהִיּוּ אֲנָשֵׁי חֵיל תִּזְכּוּ לְהָאָרֶץ הָרְצוֹן, לְהַמְשִׁיף שְׁפַע מִהַיְדִים שְׁבָיִם הַחֲכָמָה שֶׁנֶּאֱמָר בָּהֶם "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ" (תהלים שם) וְזֶה "פְּשְׁטוּ יְדֵיכֶם" דִּיקָא, וְכֵן מוֹבָא בַּמְּפָרְשִׁים, שֶׁעַל יְדֵי הַמְּלָחְמָה יִרְחִיבוּ אֶת גְּבוּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת "רַחֵב יְדִים", לְרַמֵּז לְבְחִינַת "זֶה הֵיךְ גְּדוֹל וְרַחֵב יְדִים" (תהלים קד), שֶׁעַל יְדֵי זֶה שְׁפַע הַפְּרָנְסָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.



הַגְּלוּ בְּקוֹדֶשׁ

ה

# מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלֶעָזָר וְרַבִּי יוֹחָנָן

בְּרָכוֹת ה:

עַל פִּי לְקוֹ"מ כַּח 'בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

**רַבִּי אֱלֶעָזָר חֲלַשׁ**, עַל לְגַבְהַּ רַבִּי יוֹחָנָן חֲזָא דְחַוָּה קָא גְּנִי בְּבֵיתָא אֶפְלֵ, גְּלִיָּה לְדַרְעָה וּנְפַל נְהוּרָא, חֲזַיָּה דְחַוָּה קָא בְּנֵי רַבִּי אֱלֶעָזָר, אָמַר לָהּ, אִמָּאִי קָא בְּבֵיתָא, אִי מְשׁוּם תּוֹרָה דְּלָא אִפְשְׁתָּ – שְׁנִינּוּ: אַחַד חֲמַרְבָּה וְאַחַד חֲמַמְעִיט וּבִלְבַד שְׁיַכּוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וְאִי מְשׁוּם מְזוּנֵי – לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לְשָׁרְיָי שְׁלַחְנוֹת, וְאִי מְשׁוּם בְּנֵי – דִּין גְּרַמָּא דְעֵשִׂירָאָה בִּיר, אָמַר לָהּ, לְהָאִי שׁוּפְרָא דְבָלִי בְּעַפְרָא קָא בְּנֵינָא, אָמַר לָהּ, עַל דָּא וְדָאִי קָא בְּבֵיתָא, וּבְכּוֹ תְרוּיָהּ. אֲדַחֲכִי וְדַחֲכִי, אָמַר לָהּ, חַבִּיבִין עֲלִיד יְסוּרִין? אָמַר לָהּ, לֹא חַן וְלֹא שְׂכָרְךָ, אָמַר לָהּ, חַב לִי יְדָךְ, יַחַב לָהּ יְדָהּ וְאוֹקְמָהּ.

שְׁהַרִי הָיָה רַבִּי יוֹחָנָן שְׂרִיד אַחֲרוֹן שֶׁל יְפִיָּה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, בְּחֵינַת חֲכָמָה אֲמִתִּית, כִּי שָׁם בֵּית הַפְּקֻדָּשׁ עִם לִוְחֹת וְאֲרוֹן, שֶׁהֵם בְּחֵינַת אֲמִתַּת הַתּוֹרָה. וְזֶה "גְּלִיָּה לְדַרְעָה", כִּי כָּל נְפִילַת הָאֱלֻפִּין נִמְשָׁף בְּגִלְגַּל הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה לְמִטָּה (ה'ל' בְּרַכַּת הַמְּזוּן ה'), לְכֹן שֶׁחֲשַׁף אֶת זְרוּעַ קִדְשׁוֹ, הוּא בְּחֵינַת הָאֲרֶת עֵצָם אֹר הַתּוֹרָה, כְּמוֹ לְעֵתִיד לְבָא, בְּחֵינַת "אֲנִי ה'" (שְׁמוֹת יב, יב).

**חֲזַיָּה דְחַוָּה קָא בְּנֵי רַבִּי אֱלֶעָזָר**, כִּי הִבְכִּיָּה פְּדֵי לְנִקּוּת מֵהֵלֶב אֶת הַמּוֹתְרוֹת, לְזַכּוֹת לְבְּחֵינַת "נַעַר בּוֹכָה" (שְׁמוֹת ב, ח), בְּחֵינַת "אֶתְרוּג".

**אָמַר לָהּ, אִמָּאִי קָא בְּבֵיתָא, אִי מְשׁוּם תּוֹרָה דְּלָא אִפְשְׁתָּ – שְׁנִינּוּ: אַחַד חֲמַרְבָּה וְאַחַד חֲמַמְעִיט וּבִלְבַד שְׁיַכּוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וְאִי מְשׁוּם מְזוּנֵי – לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לְשָׁרְיָי שְׁלַחְנוֹת, וְאִי מְשׁוּם בְּנֵי – דִּין גְּרַמָּא דְעֵשִׂירָאָה בִּיר**, לְכֹן שֶׁאֵל אוֹתוֹ שְׁאֵלוֹת שֶׁהֵן מְכַנְּנוֹת לְהַקִּים ד' אֱלֻפִּין נְפֻלָּיִן: א' – עַל הַתּוֹרָה. ב' – מְזוּנֵי. ג' – בְּנֵי; שֶׁהֵן כְּנִגְדַּ ג' בְּרָכוֹת רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן, כְּמַבְאֵר עַל זֶה בְּהַלְכוֹת בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן ה'. וְעַנְּנוּ רַבִּיעִי –

**אָמַר לָהּ, לְהָאִי שׁוּפְרָא דְבָלִי בְּעַפְרָא קָא בְּנֵינָא, אָמַר לָהּ, עַל דָּא וְדָאִי קָא בְּבֵיתָא, וּבְכּוֹ תְרוּיָהּ**, כִּי בְּרָכָה רַבִּיעִית שֶׁל בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן "הַטּוֹב וְהַמְּטִיב" שֶׁנִּתְקַנָּה עַל הַרוּגֵי בֵּיתָר שֶׁנִּתְּנוּ לְקַבּוּרָהּ, עַל בְּחֵינָה זֹז בְּכּוֹ שְׁנִינָהּ, כִּי זֶהוּ בְּחֵינַת הַבְּרוּר שֶׁל הַטּוֹב שֶׁבִּנְגָה, בְּחֵינַת בְּרוּר הַיְפִי הָאֲמִתִּי, לְהַעֲלוֹת "מִשְׁקַר הַחֵן" (מִשְׁלֵי לֹא), כִּי ח"ן = נג"ה, שֶׁצְּרִיף הַרְבֵּה זְמַן עַד שֶׁיִּתְּבַרַר בְּשְׁלֵמוֹת עַל יְדֵי מְשִׁיחַ.

**וְזֶה שֶׁאָמַר אֲדַחֲכִי וְדַחֲכִי**, דֵּהִינּוּ בִּינְתֵימִים, כְּלוֹמֵר שֶׁזֶה יִקַּח עַד זְמַן הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

**אָמַר לָהּ, חַב לִי יְדָךְ, יַחַב לָהּ יְדָהּ וְאוֹקְמָהּ**, וְזֶה יַחַב לָהּ יְדָהּ – שָׁם קְדוּשַׁת יל"י = 50 בְּסוּד שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים (כְּמוּבָא בְּאֵרֵיז"ל, שְׁעַר הַפְּסוּקִים), שֶׁפְּמַעֲלָה בְּשֵׁם זֶה נִיצוּצוֹת קְדוּשִׁים שֶׁהֵן בְּחֵינַת אֱלֻפִּין נְפֻלָּיִן. וְלְכֹן בְּדַרְגָּה זֹז מְסִימִים תְּפִלַּת הַעֲמִידָה: "עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמוֹךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָנָה, עֲשֵׂה לְמַעַן תִּנְרַתָּה, עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשְׁתָּהּ", שֶׁהֵן אַרְבַּעַה דְּבָרִים כְּנִגְדַּ ד' אֱלֻפִּין הַנְּפֻלָּיִן. וְלְכֹן אוֹמְרִים מִיָּד "לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידָךְ" – יל"י הֵן הֵן הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁצְּרִיף לְהַעֲלוֹת תְּדִיר – "הוֹשִׁיעָה יְמִינָה וְעַנְּנֵי". כִּי "אֵין הַחֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים", שֶׁהוּא בְּסוּד גְּלוּי אֹר הַגְּדוּל שֶׁל "אַרְיָה אֲנִפִּין" שֶׁמֵּאִיר לְזַעִיר אֲנִפִּין, שֶׁבְּזֶה תְּלוּי הַגְּאֻלָּה, בְּחֵינַת אֹר צְדִיק הָאֲמִתִּי, "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמִנָּה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ח).

# מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלֶעָזָר וְרַבִּי יוֹחָנָן

## בְּרָכוֹת ה':

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיִנָא ז' פִּי מִדְּחַמֵּס יְנַהֲגֵם'

**רַבִּי אֱלֶעָזָר חֲלַשׁ**, עַל לְגַבְהַי רַבִּי יוֹחָנָן חֲזָא דְחֹהָה קָא גַנִּי בְּבִירַת אָפֶל, גְּלִיָּה לְדַרְעוּהִי וְנִפְלַ גְּהוּרָא, חֲזִיָּה דְחֹהָה קָא בְּבִי רַבִּי אֱלֶעָזָר, אָמַר לֵהּ, אִמְאִי קָא בְּבִית, אִי מִשּׁוּם תּוֹרָה דְּלֵא אִפְשָׁתָּ – שְׁנִינּוּ: אֶחָד חֲמַרְבָּה וְאֶחָד חֲמַמְעִיט וּבִלְבָד שִׁיבּוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וְאִי מִשּׁוּם מְזוּנִי – לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לְשִׁרְתֵי שְׁלַחְנוֹת, וְאִי מִשּׁוּם בְּנִי – דִּין גְּרַמָּא דַּעֲשִׂירָאָה בִּיר, אָמַר לֵהּ, לְהֵאִי שׁוֹפְרָא דְבָלִי בַּעֲפָרָא קָא בְּכִינָא, אָמַר לֵהּ, עַל דָּא וְדָאִי קָא בְּכִית, וּבְכִינָא, אָמַר לֵהּ, עַל דָּא וְדָאִי קָא בְּכִית, וּבְכִינָא תְּרוּיָהּ. אֲדַחְכִּי וְדַחְכִּי, אָמַר לֵהּ חַבִּיבִין עֲלִיד יְסוּרִין? אָמַר לֵהּ, לֹא הֵן וְלֹא שְׂכָרָן, אָמַר לֵהּ, חַב לִי יְדָךְ, יְחַב לֵהּ יְדָה וְאוֹקְמָה.

העולמות. וְזֶה "גְּלִיָּה לְדַרְעוּהִי", בְּחִינַת "מִחֲשָׁף הַלְבָּן" (בראשית ל, לו), בְּחִינַת "זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם" (תהלים קד, כה). וְזֶה "נִפְלַ גְּהוּרָא", לְשׁוֹן נְפִילָה, פִּי הָאֶרֶת הַמְּקִיפִים, שֶׁהֵם הָאוֹרוֹת שֶׁבַיִם הַחֲכָמָה, שֶׁנִּקְרָאִים ש"ע נְהוּרִין, מִתְגַּלִּים עַל יְדֵי בְּחִינַת מַעֲשֵׂה - מ"ה - ש"ע, כְּלוּמַר דְּוָקָא בְּמִקּוּם הַמְּזוּנִי: בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, שֶׁהֵם הַכֹּלִים וְצִמְצוּמִים לְקַבֵּל הָאוֹר הַגָּדוֹל הַזֶּה, שֶׁזֶה בְּחִינַת "נְפִילָה", וְאִזּוּ מֵאִיר בְּחִינַת "סוּמְךָ ה' לְכָל הַנְּפִלִים" (שם קמה, יד) עַל יְדֵי הָאֶרֶת שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים.

**אָמַר לֵהּ, אִמְאִי קָא בְּכִית, אִי מִשּׁוּם תּוֹרָה דְּלֵא אִפְשָׁתָּ - שְׁנִינּוּ: אֶחָד חֲמַרְבָּה וְאֶחָד חֲמַמְעִיט וּבִלְבָד שִׁיבּוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וְאִי מִשּׁוּם מְזוּנִי - לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לְשִׁרְתֵי שְׁלַחְנוֹת, וְאִי מִשּׁוּם בְּנִי - דִּין גְּרַמָּא דַּעֲשִׂירָאָה בִּיר,** לְכֵן שְׂנַחֵם אוֹתוֹ רַבִּי יוֹחָנָן עַל יְדֵי שֶׁהֲרָאָה לוֹ שֶׁכָּל הַהֲשָׁגוֹת הָאֵלוּ הֵן הַשְּׁגוֹת שֶׁל בְּחִינַת 'אִיָּה'? כְּלוּמַר, מַה תְּבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת? לְכֵן הִיא צְרִיף לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ זֹאת, בְּכַדִּי לְכַלֵּל אוֹתוֹ בְּתַחֲיָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל בְּחִינַת הָאֶרֶת תַּלְמִיד "הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ שְׂכְנֵי עִפְרָ" (ישעיה כו). פִּי רַבִּי יוֹחָנָן בְּחִינַת "חֲנִינָה", בְּחִינַת "חֲנוּן חֲמַרְבָּה לְסַלַח", שֶׁעַל יְדֵי הַסְּלִיחָה וְהַפְּפָרָה זֹכִים לְרַפּוּאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "הַסַּלַח לְכָל עֲוֹנֹכֶי, הֲרַפָּא לְכָל תַּחֲלוּאֵיכִי" (תהלים קג, ג).

**אָמַר לֵהּ, לְהֵאִי שׁוֹפְרָא דְבָלִי בַּעֲפָרָא קָא בְּכִינָא, אָמַר לֵהּ, עַל דָּא וְדָאִי קָא בְּכִית, וּבְכִינָא תְּרוּיָהּ,** פִּי בְּכוֹ עַל הָאֶרֶת הַמְּקִיפִין - ש"ע נְהוּרִין, שֶׁמִּשְׁשֵׁם נִמְשָׁף יְפִי אוֹר הַפְּנִים, פִּי צְרִיף לַעֲשׂוֹת חֲלִיפּוֹ"ת, כְּלוּמַר לְהַשְׁאִיר בּוֹ וְתַלְמִיד, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה נִשְׁאָר דַּעֲתוֹ לְמִטָּה, וְלֹא יִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, וְעַל זֶה פְּדָאִי לְבַכּוֹת, כְּאֲשֶׁר "אִין חֲלִיפּוֹת לְמוֹ" (תהלים נה), שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרָבּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מִהַרְשֵׁ"א "הֵאִי שׁוֹפְרָא" שֶׁהַכּוֹנֵה לִירוּשָׁלַיִם שֶׁנִּסְתַּלַּקָה מִשָּׁם שְׂכִינָה עֲשָׂר מִסְּעוֹת כְּמוּבָא, וְכֵן לְרַבִּי יוֹחָנָן עֲשָׂרָה בְּנִים שֶׁאֵבֵד. לְכֵן בְּגַלְל שְׂרַבִּי יוֹחָנָן בְּחִינַת הָאֶרֶת תַּלְמִיד, כְּמוֹ שֶׁפָּסַק (ב"ב קטז). "אֲשֶׁר אִין חֲלִיפּוֹת לְמוֹ", שֶׁמִּסְפִּיק גַּם תַּלְמִיד, לְכֵן הִיָּה מִתְנַחֵם "דִּין גְּרַמָּא דַּעֲשִׂירָאָה בִּיר", עֲצֵם קִטְנָה שֶׁל הַבּוֹ הַעֲשִׂירִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹ, הָאֶרֶת "בּוֹ", בְּחִינַת 'אִיָּה'? בְּחִינַת "מַה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאָיָךְ" (תהלים לא, ט), פִּי הַטוֹב הַזֶּה גְּנוּז לְעוֹלָם הַבָּא. וְזֶה שֶׁצָּרַךְ אֶת הַעֲצֵם הַקִּטְנָה בְּסוּדְרוֹ, כְּלוּמַר בְּבְחִינַת מְקִיפִין עֲלִיוֹנִים, וְ"סוּדְר" בְּחִינַת חֲלִיפִין שֶׁהוּא הַבְּגָד, פִּי הוּא זְכָרוֹן שֶׁצָּרִיף לְקַשֵּׁר, פִּי הֵם רְמִזִּים שֶׁל שְׂתִיקָה. וְזֶה בְּחִינַת "קִנְיָן סוּדְר", בְּסוּד "קִנְיָה שְׁמַיִם וְאֶרֶץ" (בראשית יד, ט), פִּי שְׁמַיִם וְאֶרֶץ הֵן בְּחִינַת זְכָר וּנְקֵבָה, בְּחִינַת בּוֹ וְתַלְמִיד שֶׁהֵם הַחֲלִיפּוֹת, וְלְכֵן "קִנְיָה", שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת בְּנַפְשׁ, שֶׁהַקִּנְיָה אֶת שְׂחֻשָּׁה נִפְשׁוֹ כִּידוּעַ, וְהַעֲקָר שֶׁלֹּא תַעֲלֵם הָאֶרֶת הַנְּשָׁמָה, וְיִשְׁאִיר לְמִטָּה בְּרָכָה - בּוֹ וְתַלְמִיד, וְזֶה הַשְּׂבַח הַנִּזְ"ל "קִנְיָה שְׁמַיִם וְאֶרֶץ", שֶׁלְמִירוֹת שְׂבוּרָא עוֹלָם מְנַשָּׂא מַעַל כָּל מַחֲשָׁבָה וְתַפְסִיָּה, אִף בְּרִצּוֹנוֹ הוּא מְקַשֵּׁר וּמְאָחַד בְּעוֹלָם, שֶׁחַפֵּץ בַּעֲבוּדַת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "אֲבִיָּת תְּהַלָּה מִגּוֹשְׁעֵי עִפְרָ קְרוּצֵי חֲמָר". וְזֶה בְּחִינַת קִנְיָן סוּדְר שֶׁעוֹשִׂים כְּמוֹ בְּאֶרוֹסִין, כְּלוּמַר שֶׁעֲכָשׁוּ יִהְיוּ תּוֹלְדוֹת וְיִפְנְסוּ הַמְּקִיפִין לְהַתְּקַשֵּׁר לְמִטָּה, לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים.

**אֲדַחְכִּי וְדַחְכִּי, אָמַר לֵהּ חַבִּיבִין עֲלִיָּה יְסוּרִין? אָמַר לֵהּ, לֹא הֵן וְלֹא שְׂכָרָן, אָמַר לֵהּ, חַב לִי יְדָךְ, יְחַב לֵהּ יְדָה וְאוֹקְמָה,** וְזֶה שֶׁאָמַר לוֹ "חַבִּיבִין עֲלִיָּה יְסוּרִין?" בְּכַדִּי לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ הָאֶרֶת 'אִיָּה'? וְלְכַלּוֹ בְּבְחִינַת הָאֶרֶת תַּלְמִיד כְּנ"ל, פִּי בְּהָאֶרֶת תַּלְמִיד אִין מִדְּקָדְקִין עִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח בְּבְאוֹר הַלְקוּטִים. וְזֶה "חַב לִי יְדָךְ, יְחַב לֵהּ יְדָה", שֶׁנִּזְכַּר פְּעַמַּיִם "יְד", פִּי שֶׁם הַרוּחַ, בְּחִינַת

ז

## פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנַי וּלְפָנָיו

בְּרָכוֹת ז.

עַל פִּי לְקוֹ"מ ד' אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ'

**תְּנִיא,** אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע, פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנַי וּלְפָנָיו וְרֵאִיתִי אֶת־רִיאַל יְהוָה עֹבְאוֹת שְׁחוֹא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רָם וְנִשְׂא, וְאָמַר לִי יִשְׁמַעֵאל בְּנִי בְּרַכְנִי, אִמְרַתִּי לוֹ יְהוָה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׁיכַבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כְּעֶסֶךָ, וַיִּגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וַתִּתְנַהֵג עִם בְּנֶיךָ בְּמִדַּת הַרְחָמִים, וַתִּפְגַּס לָהֶם לְפָנָיו מִשׁוֹרֵת הַדֶּיִן, וַנִּעֲנַע לִי בְּרֵאשׁוֹ וְקָא מִשְׁמַע לִן, שְׁלֵא תַחַא בְּרַבַּת הַדִּיּוּט קְלָח בְּעֵינֶיךָ.

**תְּנִיא,** אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע, פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנַי וּלְפָנָיו, כִּי בַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְכֵן לְפָנָיו, אִז מַרְבִּים לְהַתְּנִידוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁהָיָה מִתְּנִידָה, וְאִז נִכְנַס פְּנִימָה אֶל קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ שִׁים, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת בְּטוּל הַיְשׁוּת, כִּי "כָּל הַמּוֹמְתִים מִתְּנִידִים" (סנהדרין מג:), וְזֶה בְּחִינַת "לְהַקְטִיר קְטֹרֶת", כְּמוֹ שֶׁמִּסְבִּיר רַבִּי נֶתָן (ה' בְּרַכַּת הַרִיח ג, ז), כִּי "קְטֹרֶת מְכַפֵּר" (יומא מד:), כִּי שָׁם בְּבְחִינַת הַבְּטוּל כְּלוֹ טוֹב כְּלוֹ אֶחָד, וְשָׁם נִתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרִי, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי רִיחַ הַקְטֹרֶת יְכוּל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לִכְנֹס לְפָנָיו וּלְפָנָיו בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים אֶל נִקְדַּת הָאָבֶן שֶׁתָּיָה, לְהַתְּבַטַּל שָׁם בְּתַכְלִית הַדְּבָקוֹת, בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ, וְשָׁם כְּלוֹ טוֹב, וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרִי, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה מְכַפֵּר כָּל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה "לְפָנַי וּלְפָנָיו", שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת,

(תהלים לא, ו) "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי", כִּי רו"ח רו"ח = רו"פ"א נְאֻמָּן, וְזֶה הָרָאשִׁי תְבוּת שֶׁם קְדוֹשׁ יל"י = 50 בְּחִינַת הָאֶרֶת הַחַרוּת שֶׁל הַיּוֹבֵל - הַתְּגַלּוּת הָרְצוֹן. וְזֶה "וְאֹקְמָה", דְּהֵינּוּ עַל הַרְגָּלִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְצַח וְהוּד - בֶּן וְתַלְמִיד - הָאֶרֶת הָרְצוֹן, שֶׁזֶה עֶקֶר הַתְּקוּמָה וְהַיְשׁוּעָה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

דגל ביקוד



ח

# פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנָיו וְלִפְנֵים

בְּרָכוֹת ז.

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנִּינָא ז' כִּי מִרְחַמִּים יִנְהַגִּם'

**תַּנִּינָא,** אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע, פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנָיו וְלִפְנֵים וְרֵאִיתִי אֶכְתְּרִיאֵל יְהוָה ה' עֹבְאוֹת שְׁחֹא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רָם וְנִשְׂא, וְאָמַר לִי יִשְׁמַעֵאל בְּנִי בְּרַכְנִי, אִמְרַתִּי לוֹ יְהוָה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׁיכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כְּעֶסֶךָ, וַיִּגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וַתִּתְנַהֵג עִם בְּנִיךָ בְּמַדַּת הַרְחָמִים, וַתִּפְנֹס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוּרֵת הַדִּיּוֹן, וַנִּעֲנַע לִי בְּרֵאשׁוֹ וְקָא מְשַׁמַּע לֶן, שְׁלֵא תְהֵא בְּרַפְתּוֹ הַדִּיּוֹט קִלְחָ בְּעֵינֶיךָ.

**תַּנִּינָא,** אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע, פַּעַם אַחַת נִכְנַסְתִּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לְפָנָיו וְלִפְנֵים וְרֵאִיתִי אֶכְתְּרִיאֵל יְהוָה ה' עֹבְאוֹת שְׁחֹא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רָם וְנִשְׂא, כִּי זֹאת בְּחֵינֵי הָאֶרֶץ דְּרֵי מִטָּה, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם "וְאֶרְאָה אֶת ה'" (ישעיהו ו), וְכֵן מוּבָא בְּלִקּוּטֵי תוֹרָה לְאַר"י ז' לְעַל פְּסוּקֵי זֶה מִיִּשְׁעֵינָה, שֶׁזֶה הָאֶרֶץ "אֶכְתְּרִיאֵל יְהוָה ה' עֹבְאוֹת", בְּסוּד פֶּתֶר דְּבִרְיָאָה, שֶׁהוּא כֶּסֶף לְמַלְכוּת דְּאַצִּילוּת, (וְלִכְּוֹ הוּא ד' שְׁמוֹת, בְּבִחֵינֵי ד' רַגְלֵי הַכֶּסֶף, כְּמוּבָא), שֶׁהָאֶרֶץ זֹאת הִיא בְּאַסְפַּקְלַרְיָה שְׁאִינָה מְאִירָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב בְּתַגְהוֹת יַעֲבֹ"ץ, כִּי הָאֶרֶץ דְּרֵי מַעְלָה הִיא 'אַיָּה?' - "כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאֲדָם וְחַי" (שְׁמוֹת ל"ג, ט), אֲךָ בְּיוֹם כְּפֹר שְׁצַרְיָה לְפַעַל "סִלַּח נָא", אֲזֵי הִיא הָאֶרֶץ דְּרֵי מִטָּה בְּיוֹתֵר.

שְׁצַרְיָה לְזֶה בְּחֵינֵי הַתְּפִשְׁטוּת הַגְּשָׁמִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּתוֹרָה הַנ"ל עַל הַסְּתַלְקוּת מִשֵּׁה רַבְּנֵי בְּרַצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, כְּלוּמַר בְּאִין סוּף שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ רַצוֹנוֹת - תְּמוּנוֹת - מַלְכוּת, וְזֶה שְׁרָאָה אֲזֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֶת מְרָאָה הַכְּבוֹד.

**וְרֵאִיתִי אֶכְתְּרִיאֵל יְהוָה ה' עֹבְאוֹת שְׁחֹא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רָם וְנִשְׂא,** שְׁזֶה בְּחֵינֵי (מְגִילָה ל"א) "בְּכָל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גְדוּלְתוֹ" הֵינּוּ מַלְכוּתוֹ, "שֵׁם אֵתָּה מוֹצֵא עֲנוּתְנוֹתוֹ" הֵינּוּ רַצוֹן אִין סוּף, כְּלוּמַר שֶׁהָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא נִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ בְּחֵינֵי מַלְכוּת - תְּמוּנוֹת - רַצוֹנוֹת, כְּנ"ל. וְלִכְּוֹ נִתְגַּלָּה בְּשֵׁם זֶה, שֶׁהוּא בְּסוּד פֶּתֶר דְּבִרְיָאָה, שֶׁאַרְבַּעַה שְׁמוֹת אֵלּוּ הֵן בְּסוּד ד' רַגְלֵי הַכֶּסֶף, כְּמוּבָא בְּזֶהר חֲדָשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים, כִּי פֶתֶר דְּבִרְיָאָה הוּא כֶּסֶף לְמַלְכוּת דְּאַצִּילוּת, שְׁזֶה בְּחֵינֵי הַנ"ל שְׁנִיתְלַבֵּשׁ בְּחֵינֵי רַצוֹן אִין סוּף - "מַלְכוּת דְּאַצִּילוּת", בְּתוֹךְ מַלְכוּת - "פֶּתֶר דְּבִרְיָאָה" - תְּמוּנוֹת כְּנ"ל. כִּי כָּל הַרַצוֹנוֹת וְתְמוּנוֹת וַיִּשׁוּת שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁכִים וּמְקַבְּלִים חַיִּיתָם מִרַצוֹן אִין סוּף, שֶׁעַל יְדֵי זֶה בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם מֵאִין לֵישׁ, וְלִכְּוֹ שֵׁם אֶכְתְּרִיאֵל י"ה ה' עֹבְאוֹת עוֹלָה, בְּמִסְפֵּר 1202, כְּמוֹ בְּרֵאשִׁי"ת בְּר"א אֱלֹהִים, כִּי רַצָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי בְּחֵינֵי גְלוּי הַרַצוֹנוֹת, תְּמוּנוֹת, אוֹתִיּוֹת, כְּמִבְּאֵר.

**וְאָמַר לִי יִשְׁמַעֵאל בְּנִי בְּרַכְנִי,** אִמְרַתִּי לוֹ יְהוָה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׁיכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כְּעֶסֶךָ, וַיִּגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וַתִּתְנַהֵג עִם בְּנִיךָ בְּמַדַּת הַרְחָמִים, וַתִּפְנֹס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוּרֵת הַדִּיּוֹן, זֶה בְּחֵינֵי שְׁשׁוּמַע שְׁבַחוּ וְלֹא בָא לִידֵי גְדוּלוֹת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַפֵּר, כְּמוֹ שֶׁמְסַבֵּיר רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ, כִּי רַק מִי שֶׁיֵּשֶׁב לוֹ עֲנֻה בְּאֵמֶת יָכוֹל לַעֲמֹד בְּזֶה, כְּמוֹ מִשֵּׁה רַבְּנֵי, שֶׁשְׁעוֹן לְפָנָיו ה' יִתְבַּרַךְ - אִם אֲנִי עֲנִי, אֲזֵי צַרִּיךָ לָךְ שֶׁתִּשְׂא חֲטָאתָם! וְזֶה שֶׁמְבַקֵּשׁ רַבִּי יִשְׁמַעֵאל כְּנ"ל 'יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ וְכוּ', וַיִּזְכֹּר שֵׁם ד' בְּחֵינֵי, כְּנִגְדַּד ד' אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַנ"ה, דְּהֵינּוּ בְּחֵינֵי עֲלִית הַמַּלְכוּת לְשִׁרְשָׁה.

**וְזֶה גַם,** "יִשְׁמַעֵאל בְּנִי בְּרַכְנִי" - בְּחֵינֵי צְדָקָה, וְ"נִכְנַסְתִּי לְפָנָיו וְלִפְנֵים" - בְּחֵינֵי וְדוּי דְּבָרִים כְּנ"ל, "וְרֵאִיתִי אֶכְתְּרִיאֵל" - בְּחֵינֵי רֵאִית פְּנֵי הַצְּדִיק, שֶׁעַל יְדֵי שְׁלֵשׁ בְּחֵינֵי אֵלּוּ מִתְקַן הַכֹּל, כְּמִבְּאֵר.

**וַנִּעֲנַע לִי בְּרֵאשׁוֹ וְקָא מְשַׁמַּע לֶן, שְׁלֵא תְהֵא בְּרַפְתּוֹ הַדִּיּוֹט קִלְחָ בְּעֵינֶיךָ,** וְזֶה "נַעֲנַע לִי בְּרֵאשׁוֹ", לְשׁוֹן פִּיּוּס, כִּי "אִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה", פֶּרֶשׁ רַשִׁי"י: 'יִפְיִסְנָה'. וְזֶה "שְׁלֵא תְהֵא בְּרַפְתּוֹ הַדִּיּוֹט קִלְחָ בְּעֵינֶיךָ", כִּי גַם בְּבִחֵינֵי הַדִּיּוֹט, הֵינּוּ פְּשׁוּט, יָכוֹל לְהִתְלַבֵּשׁ רַצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, וּמִי שֶׁתְּקַן אֶת הַדְּעוּת, שְׂאֵז יוֹדַע שֶׁכָּל מְאֲרְעוּתֵי הוּא לְטוֹבָה, יִשְׁכִּיל עַל זֹאת. אָמֵן כֵּן יְהִי רַצוֹן.



ט

# רַב אָמִי וְרַב אָסִי

בְּרָכוֹת ח.

עַל פִּי לְקוּ"מ א' אֲשֶׁרֵי תַמִּימֵי דְרָדָךְ

**רַב** אָמִי וְרַב אָסִי, אָף עַל גַּב דְּחֻוּ לְחֻוּ תְּלִיסַר בֵּי כְּנִישְׁתָּא בְּטַבְּרִיא, לֹא חֻוּ מְצֵלוּ אֲלֵא בִּינֵי עֲמוּדֵי חֵיקָא דְּחֻוּ גְרַסִי. (רב אמי ורב אסי, אף על

פי שהיו להם שלשה עשר בתי כנסת בטבריה, לא היו מתפללים אלא בין העמודים ששם היו לומדים).

**כִּי** רַב אָמִי וְרַב אָסִי רָצוּ לְהִתְפַּלֵּל דְּנֻקָּא הֵיכָן שְׁלַמְדוּ תוֹרָה, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה מִתְקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת כַּמְבַּאֵר. כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה נֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁהּ. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ שְׂאָף עַל גַּב שְׁהִי לְהֵם שְׁלֶשָׁה עֶשֶׂר בְּתֵי כְּנֻסַת, כְּלוּמַר שְׁהִי לְהֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי י"ג בְּתֵי כְּנֻסַת מְרַמְזוּ לְשִׁלְמוֹת הַתְּפִלָּה שְׁנִמְשַׁכְתָּ מִי"ג מִדּוֹת רַחֲמִים כִּידוּעַ, וְזֶה הֶרְמִזוּ שֶׁהַתְּפִלָּה "בֵּין הָעֲמוּדִים שְׁבִית הַמְּדַרְשׁ נִכּוֹן עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י, 'מְלַמְעֵלָה' דִּיקָא, כִּי הֵם נֹתְנִים כַּח לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה וּמַעֲמִידִים עוֹלָם הַקְּדוּשָׁה בְּחִבּוּר ח' וְנ', כִּי "עֲמוּד" מְרַמְזוּ לְתַפְאָרַת, שְׂרָצוּ לְקִשׁוֹר חֻזְק לְמַלְכוּת, כִּי אַז נִתְקַבְּלִים הַתְּפִלוֹת כַּח"ל.

**וְלָמָּה** נֶאֱמַר שֶׁם שֶׁל מְקוֹם "טַבְּרִיא" בְּהַקְשֵׁר לִי"ג בְּתֵי כְּנֻסַת, וְאֵלּוּ בְּלִמּוּד נֶאֱמַר רַק "הֵיכָן שְׁהִי גוֹרְסִים וְלוּמְדִים" וְלֹא נִזְכַּר שֶׁם מְקוֹם? כִּי "טַבְּרִיא" הוּא בְּחִינַת שְׁהַמְקוֹם בְּבְחִינַת נְפִילָה, כִּי "מְקוֹם" בְּחִינַת תַּפְאָרַת, וְרַק הֵיכָן שְׁלוּמְדִים תּוֹרָה בְּכַח, אַזִּי מַעֲלִים הַמְקוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶחַן הַנְּפֹל, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חז"ל "חֶחַן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו" (סוֹטָה זו.), כִּי "לֹא מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם מְכַבְּדוֹ אֲלֵא לְהַפֵּךְ אָדָם מְכַבְּד אֶת מְקוֹמוֹ" (תַּעֲנִית כ"א.), וְלָכֵן כָּאֵן לֹא נִזְכַּר שֶׁם כָּלָל, כִּי עַל יְדֵי שְׁחִבּוּר ח' וְנ', תּוֹרָה עִם תְּפִלָּה, נַעֲשֶׂה חֶחַן אֲמַתֵּי דְּקַדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעַל הַמְקוֹם, שְׂזָה בְּחִינַת קַבְּלַת הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת "וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה'" (שְׁמוּאֵל א' א'), שְׂאֵז נִתְקַבְּלָה תְּפִלָּתָהּ.

**וְאָמַר** לִי יִשְׁמַעְאֵל בְּנֵי בְּרַכְנֵי, אֲמַרְתִּי לוֹ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיהָ שְׂיַכְבְּשׁוּ רַחֲמֵיהָ אֶת כַּעֲסָהּ, וְיִגְלוּ רַחֲמֵיהָ עַל מַדּוּתֶיהָ, וְתִתְנַהֵג עִם בְּנֵיהָ בְּמִדַּת הַרַחֲמִים, וְתִפְנֹס לְהֵם לְפָנִים מְשׁוּרַת הַדִּין, וְלָכֵן שְׁבַקְשׁ מִמֶּנּוּ ה' יִתְבָּרַךְ שְׂיַבְרַכְנוּ, שְׁלַכְאוּרָה נִרְאָה לֹא מוּבָן הַצָּרָה בְּזֶה, אָף לְפִי דְרָרָה הַנ"ל, שְׁהִי הָאֵרַת דְּרִי מְטָה שֶׁהִיא בְּחִינַת "מֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" - "וְאָרְאָה אֶת ה'" כַּח"ל, שְׂעַל יְדֵי הָאֵרָה זו, אֲדַרְבָּה, תַּחֲתוֹנִים לְמַעֲלָה, כִּי עַקֵּר הַשְּׂעִשׁוּעִים שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ שְׂעוֹלָה הַעֲבוּדָה שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הַשְּׂפֵל כַּמְבַּאֵר. וְלָכֵן אֲכַתְרִיא לִי י"ה יְהוֹ"ה צְבָאוֹ"ת = 1202 = בְּרֵאשִׁית בְּר"א אֱלֹהֵי"ם = שְׂע"ה הַתְּבוּדוֹת, שֶׁהֵן הַשְּׂעִשׁוּעִים שְׂצָפָה ה' יִתְבָּרַךְ שְׂיַעֲלוּ לְפָנָיו מְזָה הָעוֹלָם הַשְּׂפֵל. וְזֶה שְׂע"ה, בְּחִינַת ש"ע נְהוּרִין שֶׁל הָאֵרַת הַרָצוֹן, שְׂנִתְחַבְּרִים דְּרִי מַעֲלָה וְדְרִי מְטָה, וְלָכֵן גַּם שְׂמוֹ רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, שְׂיֵשׁ לוֹ אוֹתוֹת ש"ע, כְּמוֹ אֲצֵל יְהוֹש"ע, וְכֵן יִשְׁעִ"ה, שְׂזָה בְּחִינַת הָאֵרַת תְּלַמִּיד, דְּרִי מְטָה. וְזֶה "יְהִי רָצוֹן" וְכוּ', לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הָאֵרַת הַרָצוֹן כַּח"ל, רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל שְׂאֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל מִשָּׂא הַכְּבֵד שֶׁל הָעוֹנוֹת.

**וְנַעֲנַע** לִי בְּרֵאשִׁי וְקָא מְשַׁמַּע לֹן, שְׂלֹא תִהְיֶה בְּרַפְתָּ הַדִּיּוּט קַלָּה בְּעֵינֶיהָ, כִּי עַל יְדֵי ה' סְלַח נָא פּוֹעֲלִים בְּיוֹם כְּפוּרִים לְחַזֵּק וְלַעֲוֹדֵד לְדְרִי מְטָה שְׂלֹא יִיֶאֱשׁוּ אֶת עַצְמָם, שְׂעֵדִין ה' אֶתָּם וְאֲצָלָם וַיֵּשׁ לְהֵם כַּח גְּדוּל! וְזֶה "שְׂלֹא תִהְיֶה בְּרַפְתָּ הַדִּיּוּט קַלָּה בְּעֵינֶיהָ", כִּי אֲצָלוּ יִתְבָּרַךְ הֵם יְקָרִים וְחֻשׁוּבִים, כִּי שְׂגִבָה דַּעְתוֹ מַדְעַתְנּוּ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**גם** "עמוד" מרמז לבחינת ו', שהיא התורה, צורת מקל, שאתו מכין את היצר הרע ומגרשין אותו כמבאר. ולכן שם בבית המדרש אין "שם", לא כמו מקדש שזפור "טבריא", כי רק המשגע צריך לשים עליו "שמות" להכניע היצר הרע, אף היכן שחברו ח' ונ', אזי נופל הרע ונתעלה מלכות דקדשה ולא צריף לשים שמות.

**ובן** אפשר לרמז בשמותם הקדושים, רב אמי ורב אסי, שיש בהם מ' וס' בסוד בינה ותבונה של "אפרסמון" הנזכר בזהר תרומה (דף קכז), כלומר שהם מרמזים לחבור של מלכות - "רב אמי", וחקמה - "רב אסי", שחברו ח' ונ' - ללמד תורה בכח ואז להתפלל באותו מקום, שאז מתקבלות כל התפלות, אמן פן יהי רצון.



**רב אמי ורב אסי**

**בְּרָכוֹת ח.**

**על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'**

**רב** אמי ורב אסי, אף על גב דהוו להו תליסר בי כנישתא בטבריא, לא הוו מצלו אלא ביני עמודי חיכא דהוו גרסי. (רב אמי ורב אסי, אף על פי שהיו לרם שלשה עשר בתי כנסת בטבריה, לא היו מתפללים אלא בין העמודים ששם היו לומדים). **ואמר** רבי חיכא בר אמי משמיה דעולא, גדול הנהגדה מיגיעו יותר מירא שמים, דאלו גבי ירא שמים כתיב (תהלים קיב, א) "אשרי איש ירא את ה'", ואלו גבי נהגדה מיגיעו כתיב (תהלים קכח, ב) "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך" – אשריך בעולם וזהו וטוב לך לעולם הבא, ולגבי ירא שמים וטוב לך' לא כתיב בה. ואמר רבי חיכא בר אמי משמיה דעולא, לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קים לא נשא שלמה את בת פרעה. והתניא אל ידור! לא קשיא, הא דכיף לה הא דלא כיף לה. אמר רב רזונא בר יהודה אמר רבי מנחם אמר רבי אמי, מאי דכתיב (ישעיה א, כח) "ועזבי ה' יכלאו"? זה המניח ספר תורה ויוצא. רבי אבהו נפיק בין גברא לגברא. בעי רב פפא, בין פסוקא לפסוקא מהו? תיקו.

דגל ויקוד



הַא דְּלֵא פְּיָה לֵהּ. כִּי כְּשֶׁדָּר אָדָם סְמוּךְ לְרֵבּוֹ, כְּלוּמַר שֶׁהוּא בְּחֵינֵת קְרוּב לְצַדִּיק, וְאֵז יְכוּל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֲהֶבָה וְיִרְאַה, כִּי יִקְבֵּל תּוֹכְחָה, בְּחֵינֵת תּוֹכַחַת הַשֶּׁכֶל שְׂמוּכִיחַ אֶת הַחֲמֻרִים. וְלָכֵן כְּאֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שְׂמֵעִי בֶן גֵּרָא, נִשְׂא שְׁלֵמָה אֶת בֵּית פְּרָעָה, שֶׁזָּהוּ בְּחֵינֵת כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹבָא (סְנַהֲדְרִין כ"א): "שֶׁנִּשְׂא שְׁלֵמָה אֶת בֵּית פְּרָעָה, יָרַד גְּבַרְיָאֵל וְנַעֲזַץ קִנְיָה בָּיָם", הֵינּוּ חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת - כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל (לְקו"מ ל"ה), שְׂמוּסִיף יִתֵּר עַל הַמְּדָה, מְבַלִּי הַמַּעֲשֶׂה הַטּוֹב, וְאֵז גּוֹרֵם כְּלִיּוֹן וְהַפְּסָד לַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ "כֹּל שֶׁחֲכָמָתוֹ מְרַבָּה מִיִּרְאַתוֹ וְכוּ" (אבוֹת ג', ט).

**אָמַר רַב הוֹנָא בְּרִי הוֹדָה אָמַר רַבִּי מְנַחֵם אָמַר רַבִּי אָמִי, מֵאֵי דְכִתְיָב (ישעיה א, כח) "וְעִזְבִּי ה' כְּלוּ?"** זֶה הַמִּנְיָח סִפֵּר תּוֹרָה וְיוֹצֵא. רַבִּי אֲבָהוּ נִפְיָק בֵּין גְּבַרָא לְגְבַרָא. בְּעֵי רַב פִּפְא, בֵּין פְּסוּקָא לְפְסוּקָא מַהוּ? תִּיקוּ. זֶה שְׁעוֹזֵב "סִפֵּר תּוֹרָה", כְּלוּמַר שְׁעוֹזֵב אֶת סִפּוּרֵי הַהֲתַפָּאָרוֹת שְׂבָעִים יִשְׂרָאֵל, וְיוֹצֵא מֵאֲמוּנָה זו, אֵזִי הוֹלֵךְ עַל יְדֵי זֶה לְכַלְיוֹן וְהַפְּסָד, כִּי יָבֵא לְשִׁכְחָה, וְאֵז נִכְבָּשׁ בֵּין הַעַמִּים חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶה הַרְמֵז שְׂרַבִּי אֲבָהוּ שֶׁיִּצְא בֵּין גְּבַרָא לְגְבַרָא - כְּלוּמַר כְּאֲשֶׁר יֵשׁ הַתַּפָּאָרוֹת עַדִּין בֵּין אֶחָד לְאֶחָד, בְּחֵינֵת הַתַּפָּאָרוֹת פְּרֻטֵי שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֵזִי עַדִּין יְכוּל לְצַאֵת, כִּי יֵשׁ עַדִּין זְכָרוֹן, אֶף שֶׁשָּׂאֵל רַב פִּפְא עַל לְצַאֵת בֵּין פְּסוּקָא לְפְסוּקָא מַהוּ?, כְּלוּמַר הָאֵם יֵשׁ גְּלוּי הַתַּפָּאָרוֹת כְּזֶה גְּבַהּ אֶף בְּכָל פְּרֻטֵי פְּרֻטִים, בְּחֵינֵת בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר? אֶף הַתְּשׁוּבָה הִיא תִיקוּ, כְּלוּמַר שֶׁזֶה יִהְיֶה בְּשִׁלְמוֹת רַק עַל יְדֵי מְשִׁיחַ, שֶׁיִּגְלַה הַהֲתַפָּאָרוֹת בְּרָמָה וְנִפְלְאָה שֶׁל כָּל פְּרֻטֵי פְּרֻטוֹת, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



**רַב אָמִי וְרַב אָסִי, אֶף עַל גַּב דְּהוּוּ לְהוּוּ תְּלִיסַר בֵּי כְּנִישְׁתָּא בְּטַבְּרָא, לֹא הוּוּ מְצִלוּ אֱלָא בֵּינֵי עֲמוּדֵי הֵיכָא דְּהוּוּ גְרוּסִי,** כִּי עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה נַעֲשֶׂה הָאוּרִי הַנּוֹחַ וְזֶה, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת "שְׁלוֹם" כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם" (משלי ג, יז), וְהַשְׁלוֹם הַזֶּה הוּא בְּחֵינֵת הָאוּרִי הַנּוֹחַ וְהַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵר בְּזֶה רַבִּי נִתָּן (ה'ל' סִימְנֵי בַהֲמָה וְחִיה טַהוּרָה ד'). וְלָכֵן מַעֲלַת הַתַּפְּלָה בְּמִקּוּם זֶה גְדוּלָה יוֹתֵר, כִּי עֲכָשׁוּ שֵׁשׁ אַוּרֵי נַח וְזֶה שֶׁל שְׁלוֹם כְּנִי, אֵזִי אֲפֻשֶׁר שֶׁהַדְּבֹר הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת דְּבֹרֵי הַתַּפְּלָה, לָךְ וְיִשְׁמַע לְמַרְחוֹק יוֹתֵר, בְּבְחֵינֵת "וְשִׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אסתר ט, ד), שְׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂים גְּרִים וּבַעֲלֵי תְשׁוּבָה, כְּמוֹבָא. וְגַם הַכְּנִיָּה שֶׁאָמְרוּ "בֵּינֵי עֲמוּדֵי" וּפְרַשׁ רַש"י: "הַעֲמוּדִים שְׂבִיִת הַמְּזֻדְּשׁ נִכּוֹן עֲלֵיהֶם מְלִמְעֵלָה", שֶׁזֶהוּ רְמֵז נִפְלֵא לְפִי דְרָךְ זו, כְּלוּמַר, כִּי "בֵּית הַמְּזֻדְּשׁ שֶׁלְמַעֲלָה" זֶה בְּחֵינֵת "סִפֵּר" שֶׁנַּעֲשֶׂה מִדְּבֹרֵי יִשְׂרָאֵלִים, בְּחֵינֵת פְּתִיבָה בְּסִפֵּר, שֶׁהוֹלֵךְ הַדְּבֹר וְנִכְתָּב בְּאֵוִיר, בְּבְחֵינֵת "לְשׁוֹנֵי עַט סוֹפֵר מְהִיר" (תהלים מה, א) כְּמוֹבָא, וְזֶה גַם הַבְּחִינָה הַנִּזְכָּרֵת שֶׁל "אֲנִי גְּנֻזְתִּי לְמַעֲלָה" הַנֶּאֱמָר בְּצִדְקָה שֶׁל מְנַבֵּז (ב"ב י"א), שֶׁהוּן בְּחֵינֵת נִפְשׁוֹת הַגְּרִים, שֶׁנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי הַפְּתִיבָה שֶׁל דְּבֹרִים אֵלוּ. וְלָכֵן שֶׁהֵיוּ לָהֶם שְׁלִשָּׁה עֶשֶׂר בְּתֵי כְּנִסֵּת בְּטַבְּרָא, וְלֹא הַתַּפְּלָלוּ אֱלָא הֵיכָן שֶׁלְמַדוּ, כִּי "בְּטַבְּרָא" הִיא בְּחֵינֵת מְקוּם לְמִטָּה, אֶף עַל יְדֵי הַתַּפְּלָה בְּמִקּוּם הַלְמוּד, הוּא בְּחֵינֵת גּוֹנֵז נִפְשׁוֹת לְמַעֲלָה, עַל יְדֵי "הוּן יְסִיף רַעִים רַבִּים" (משלי יט, ד), בְּחֵינֵת נִיצוּצוֹת הַגְּרִים וּבַעֲלֵי תְשׁוּבָה כְּנִי.

**וּלְפִי** זֶה אֲפֻשֶׁר לְהַבִּין מַהֲעֲנִין שְׁקוּרָאִים לְפָנֵי הַתַּפְּלָה סִדֵּר הַקְּרִבָּנוֹת וּקְטֻרֶת וְכוּ', שֶׁהוּן בְּחֵינֵת בְּרוּר נִיצוּצוֹת נְגַה, וְזֶה "אֵיזֶהוּ מְקוּמָן שֶׁל זְבָחִים" (זבחים ה, א), שְׂאִין לְנִיצוּצוֹת אֵלוּ עַדִּין מְקוּם הַקְּדוּשָׁה, בְּחֵינֵת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחֵינֵת הַנֶּאֱמָר "וְאֵל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֵאוּ" (יחזקאל יג) כְּנִזְכָּר. וְעוֹד אֲפֻשֶׁר לְמָה אָמְרוּ דִּיקָא "ג בְּתֵי כְּנִסֵּת, כְּמוֹנֵן אֲהַבֵּה? כִּי רַק עַל יְדֵי גְרִים וּבַעֲלֵי תְשׁוּבָה נַעֲשֶׂה שְׁלָמוֹת הַמְּזֻבָּח - שְׁלָמוֹת הַשֶּׁכֶל, וְאֵז זוֹכִים לְאוּר הַצַּדִּיק, אֲהֶבָה וְיִרְאַה, וְזֶה "י"ג בְּתֵי כְּנִסֵּת בְּטַבְּרָא" בְּחֵינֵת לְהַאִיר מַה שֶׁנֶּחֱשֶׂה אוּר הַצַּדִּיק, שֶׁתְּלִוֵי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וְזִכּוֹת הַשֶּׁכֶל, וְלָכֵן לֹא רָצוּ לְהַתַּפְּלָל אֱלָא בְּמִקּוּם שֶׁלְמַדוּ, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינָה זוֹ נִשְׁלַם הַשֶּׁכֶל עַל יְדֵי "הוּן יְסִיף רַעִים רַבִּים", שֶׁהוּא בְּחֵינֵת צִדְקָה, בְּחֵינֵת "וְהִיָּה מַעֲשֶׂה הַצַּדִּיקָה שְׁלוֹם" (ישעיה לב, יז).

**וְאָמַר רַבִּי חֵיָא בְּרִי אָמִי מְשַׁמָּה דְּעוּלָא, גְּדוּל הַנְּהַנָּה מִיִּגְעוּ יוֹתֵר מִיִּרְא שְׂמִים, דְּאֵלוּ גְבִי יִרְא שְׂמִים כְּתִיב (תהילים קיב, א) "אֲשֶׁרִי אִישׁ יִרְא אֶת ה'",** וְאֵלוּ גְבִי נְהַנָּה מִיִּגְעוּ כְּתִיב (תהילים קכ"ב, ב) "יִגְעֵ עַפְפִּיָּה כִּי תֵאכַל אֲשֶׁרִיָּה וְטוֹב לָךְ" - אֲשֶׁרִיָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא, וְלִגְבִי יִרְא שְׂמִים וְטוֹב לָךְ לֹא כְּתִיב בֵּהּ, וְזֶה שֶׁנֶּסְמָךְ לְכָאֵן מֵאֲמַר זֶה עַל הַנְּהַנָּה מִיִּגְעֵ עַפְפִּי, כִּי זֶה שְׂאֻכָה לִיִּגְעֵת עַפְפִּי, כִּי זֶה בְּחֵינֵת "וְעֵשִׂיתִי הַיִּשָּׁר וְהַטּוֹב" (דברים ו, יח), בְּחֵינֵת תִּקְוֹן וְיִשׁוּר הַמַּעֲשִׂים, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַמְּזֻבָּח - עֲלִית נִיצוּצוֹת הַטּוֹב שֶׁבַנְּגַה, שֶׁזֶה בְּחֵינֵת אֲכִילָה בְּכִשְׁרוֹת. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר "יִגְעֵ עַפְפִּיָּה כִּי תֵאכַל" דִּיקָא לְעֲנֵן אֲכִילָה, כְּלוּמַר לְרַמֵּז לְאֲכִילָה בְּכִשְׁרוֹת, בְּחֵינֵת שְׁלָחוֹנוֹ שֶׁל אָדָם - שְׁלָמוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׂאֵז זוֹכֵה לְרֵאוֹת אוּר הַצַּדִּיק, וְלִקְבֵּל מִמֶּנּוּ אֲהֶבָה וְיִרְאַה.

**וְאָמַר רַבִּי חֵיָא בְּרִי אָמִי מְשַׁמָּה דְּעוּלָא, לְעוֹלָם יְדוּר אָדָם בְּמִקּוּם רַבּוּ, שְׁכָל זְמַן שֶׁשְׂמֵעִי בֶן גֵּרָא קִיָּם לֹא נִשְׂא שְׁלֵמָה אֶת בֵּית פְּרָעָה. וְהַתְּנִיָּא אֵל יְדוּר! לֹא קִשְׂיָא, הָא דְכִינְיָ לֵה**

יא

# וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע בֶּן אִישׁ חַי

בְּרָכוֹת יח:

עַל פִּי לִקוּ"מ תַּנְיָנָא ה' תַּקְעוּ - אַמוּנָה'

**וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע בֶּן אִישׁ חַי רַב פְּעֻלִים מִקְבָּצָאֵל, הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אַרְאֵל מוֹאֵב וְהוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרִי בְּתוֹךְ הַבּוּר בְּיוֹם הַשְּׁלֵג** (שמואל ב כג, ט). **"בֶּן אִישׁ חַי", אִטוּ כְּלִי עֲלָמָא בְּנִי מִתִּי נִיגְדָהוּ? אֵלָּא "בֶּן אִישׁ חַי" שְׁאֵפְלוּ בְּמִיתָתוֹ קְרוּי חַי. "רַב פְּעֻלִים מִקְבָּצָאֵל", שְׂרָבָה וְקִבֵּץ פּוֹעֲלִים לְתוֹרָה. "וְהוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אַרְיֵאל מוֹאֵב", שְׁלָא הֵנִיחַ כְּמוֹתוֹ לֹא בְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְלֹא בְּמִקְדָּשׁ שְׁנִי. "וְהוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרִי בְּתוֹךְ הַבּוּר בְּיוֹם הַשְּׁלֵג", אַכָּא דְאָמְרִי דְתַבְרָ גְזִיזִי דְבְרָדָא וּנְחַת וְטַבֵּל, אַכָּא דְאָמְרִי דְתַנָּא סְפָרָא דְבִי רַב בְּיוֹמָא דְסַתְנָא.**

**"בֶּן אִישׁ חַי", אִטוּ כְּלִי עֲלָמָא בְּנִי מִתִּי נִינְהוּ? אֵלָּא "בֶּן אִישׁ חַי" שְׁאֵפְלוּ בְּמִיתָתוֹ קְרוּי חַי, כִּי בְּנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע הוּא בְּחֵינַת "אִישׁ תְּבוּנוֹת", שֶׁהוּא מִי שֵׁיט לֹא נִשְׁמָה, וְעַל יָדֵי שְׂמִמְשִׁיף רִוְחַנְיִית אֵלְקוֹת לְתוֹף צְמֻצוּמִים, עַל יָדֵי זֶה מְצַחֲצַח הַנְּשָׁמָה. וְלָכֵן קְרוּי 'חַי' אֵפְלוּ בְּמִיתָתוֹ. וְזֶה שְׂנִקְרָא "בֶּן אִישׁ חַי" וְהִפְתִּיב "חֵיל" כִּידוּעַ, כִּי "חֵיל" בְּחֵינַת פְּרֻנְסָה, "כִּי הוּא הֵנְתֵן לָךְ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל" (דברים ח, יח) וְתַרְגוּמוֹ "לְמִקְנֵי נְכֹסִין", כִּי עַל יָדֵי שְׂמִשְׁתַּף רִוְחַנְיִית אֵלְקוֹת לְתוֹף צְמֻצוּמִים, כּוֹפְלִים לֹא פְּרֻנְסָתוֹ, וּמִשָּׁם מִתְגַּלְת הַעֲצוֹת וְגִדְלָה הָאֲמוּנָה, כְּפֻבְאָר.**

**"רַב פְּעֻלִים מִקְבָּצָאֵל", שְׂרָבָה וְקִבֵּץ פּוֹעֲלִים לְתוֹרָה, שְׂזָה בְּחֵינַת עֲלִית הָאֲמוּנָה, עַל יָדֵי בְּחֵינַת רַבֵּי עִם תְּלָמִידִים, כְּפֻבְאָר, שְׂעַל יָדֵי זֶה נִתְקַבֵּץ וְנִתְלַקֵּט חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה.**

**"וְהוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אַרְיֵאל מוֹאֵב", שְׁלָא הֵנִיחַ כְּמוֹתוֹ לֹא בְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְלֹא בְּמִקְדָּשׁ שְׁנִי, שֶׁהָיָה עוֹסֵק לְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת נְאוּף, שְׂנַעֲשָׂה עַל יָדֵי גְאֹוָה שְׂמִכְנִיסִים הַגָּרִים, וְזֶה שֶׁהִזְכִּירוּ מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וּמִקְדָּשׁ שְׁנִי, שֶׁלְכַאוּרָה לֹא מוּיָבֵן כָּלֵל, אֶף "מִקְדָּשׁ" מְרַמֵּז לְבְּחֵינַת קִדְשֵׁת הַמּוֹחִין, בְּחֵינַת תְּפִלִּין, שֶׁהוּא בְּחֵינַת צְמֻצוּם הַמּוֹחִין שְׂנַעֲשָׂה עַל יָדֵי הַכְּנַעַת תַּאֲוֹת נְאוּף כְּפֻ"ל. וְזֶה שְׂנַצְאָמֵר "שְׁנֵי אַרְאֵל מוֹאֵב", "מוֹאֵב" דִּיקָא, בְּחֵינַת לוֹט וּבְנוֹתָיו, לְתַקְוָה תַּאֲוָה זֹ. וְזֶה רְמִזַּה הַלְשׁוֹן "שְׁלָא הֵנִיחַ כְּמוֹתוֹ", בְּחֵינַת הַנְּחַת תְּפִלִּין, בְּחֵינַת "אַרְץ נוֹשֶׁבֶת" (שמוות טז) כְּפֻזְכָּר. וְזֶה גַם שֶׁהָיָה בְּנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע שֶׁר צְבָאוּ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, שְׂזָה בְּחֵינַת "מְגִנֵי אֶרֶץ" כְּפֻשׁוּטוֹ.**

**"וְהוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרִי בְּתוֹךְ הַבּוּר בְּיוֹם הַשְּׁלֵג", אַכָּא דְאָמְרִי דְתַבְרָ גְזִיזִי דְבְרָדָא וּנְחַת וְטַבֵּל, שְׂטַבֵּל לְקִרְיָו, הֵינֵנו בְּחֵינַת הַכְּנַעַת הַתַּאֲוָה הַנְּ"ל, כִּי "אַרְיֵה" בְּחֵינַת אִשׁ הַיָּצָר (יומא טז).**

**אַכָּא דְאָמְרִי דְתַנָּא סְפָרָא דְבִי רַב בְּיוֹמָא דְסַתְנָא, שְׂלָמֵד כָּל תּוֹרַת כְּהֻנִים, חֲמוּר שְׂבִפְסָפְרִים, בְּיוֹם חֲרָף שְׂהִימִים קְצָרִים, דְּהֵינֵנו בְּחֵינַת הַמְּשַׁכֵּת רִוְחַנְיִית אֵלְקוֹת לְתוֹף צְמֻצוּמִים כְּפֻ"ל, שְׂעַל יָדֵי זֶה מְצַחֲצַח נְפִשׁוֹ וְנַעֲשָׂה "אִישׁ תְּבוּנוֹת" כְּפֻ"ל.**



דגל ביקוד



יב

### מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד

בְּרָכוֹת לג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֵיךְ'

**תַּנּוּ רַבְּנֵי** מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא. אָמַר לָהֶם, תִּרְאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. הִרְאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נָתַן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יָצָא וּנְשָׁכוּ, וּמַת אוֹתוֹ עֲרוֹד. נָטְלוּ עַל כֶּתְפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. אָמַר לָהֶם, רְאוּ בְנֵי, אֵין עֲרוֹד מִמִּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמִּית. בְּאוֹתָהּ שַׁעַה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לֹא לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.

פְּעוּ"ר, כִּי חו"ר הוּא הַפָּה מְרוּ"ת, דְּהֵינּוּ בְּחֵינֵת צְרוּפִים רְעִים).

**נָתַן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יָצָא וּנְשָׁכוּ, וּמַת אוֹתוֹ עֲרוֹד.** שָׂזָה בְּחֵינֵת שְׁמִסְרָה נִפְשׁוֹ לְמִיתָה, בְּחֵינֵת וְדוּי דְּבָרִים עַל עֲוֹנוֹת, כִּי "עֲקֵב" בְּחֵינֵת "עוֹן", בְּחֵינֵת "עוֹן עֲקֵבִי יְסוּבִנִּי" (תהלים מט, ו), אַף בְּגַלְל שְׂרָבִי חֲנִינְיָא הָיָה בְּבְחֵינֵת עֲנֵה וְיִרְאַה - "עֲקֵב עֲנֵה יִרְאַת ה'" (משלי כב, ד), לָכֵן נִעְשָׂה לוֹ נֶס, שֶׁנִּבְקַע לוֹ מֵעֵין תַּחַת עֲקֵבוֹ (רש"י מירושלמי ברכות), כְּלוּמַר שֶׁזָּכָה לְבְּחֵינֵת הַתַּפְּשׁוּת הַגְּשָׁמִיּוֹת, שֶׁשָּׁם כָּל הַצְּרוּפִים נִכְלָלִים בְּאֵין סוּף. וְלָכֵן מַת אוֹתוֹ עֲרוֹד, כְּלוּמַר שֶׁעַל יְדֵי בְּחֵינֵת "וְדוּי דְּבָרִים", "מִיתָה", הַחֲזִיר אֶת כָּל הַצְּרוּפִים הַרְעִים לְמָקוֹמָם. (וְאֶפְשָׁר לומר כֵּן דְּבַר נִפְלֵא, עַל יַעֲקֹב שֶׁהָיָה אוֹחֵז בְּעֵקֶב עֶשׂוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְיָדוּ אַחֲזֵת", וְיָדוּ = וְדוּי דְּבָרִים, שֶׁעַל יְדֵי כֵן מַעֲלָה הַמַּלְכוּת מִן עַפְרוֹ, בְּחֵינֵת "וְיִלְאֵם מְלֵאִם יֶאֱמָר").

**נָטְלוּ עַל כֶּתְפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ.** זֶה "נָטְלוּ עַל כֶּתְפוֹ", שֶׁחֲזַר לְבְּחֵינֵת דַּעַת, כִּי "כֶּתְפוֹ" בְּחֵינֵת דַּעַת, לְהָאִיר שֶׁכָּל הַמְּאֲרָעוֹת הֵם לְטוֹבָה, שָׂזָה מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא.

**אָמַר לָהֶם, רְאוּ בְנֵי, אֵין עֲרוֹד מִמִּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמִּית.** זֶה "רְאוּ בְנֵי", בְּחֵינֵת "אַתָּה הִרְאַתָּ לְדַעַת", כְּלוּמַר שֶׁשָּׁב מִבְּטוּל נוֹרָא כִּי"ל, וְעִכְשָׁיו מְאִיר בְּתַלְמִידִים אֶת אַחַדוֹת הַבוֹרָא - הַדַּעַת שֶׁכָּל מְאֲרָעוֹתֶיהֶם הֵם לְטוֹבָתוֹ. וְזֶה "אֵין עֲרוֹד מִמִּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמִּית", שֶׁבְּאֵמַת הַכֹּל לְטוֹבָה, וְעַל יְדֵי בְּחֵינֵת וְדוּי דְּבָרִים יְכוּל לְתַקֵּן אֶת פְּגַם הַצְּרוּפִים הַרְעִים שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים, וְשָׁב וְרָפָא לוֹ.

**בְּאוֹתָהּ שַׁעַה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לֹא לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** זֶה "אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד", כְּלוּמַר שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה וְדוּי דְּבָרִים, לָכֵן מוֹרָא בָּא עָלֵינוּ, וְלֹא נוֹתֵן צְדָקָה לְצַדִּיק, וְלָכֵן מְפַחַד מִחַיּוֹת רַעוֹת וְלִסְטִים וְכוּ', אַף "אוּי לֹא לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא", כִּי לְצַדִּיק כְּזֶה יֵשׁ עֲנָוָה, בְּחֵינֵת "אֵין", שֶׁעַל יְדֵי כֵן יְכוּל לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת, כִּי "אֵישׁ חָכָם יִכְפְּרֶנָּה". אָמֵן כֵּן יְהִי רַצוֹן.

# מַעֲשֵׂה בְּמִקּוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד

## בְּרִכוֹת לג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יג 'אַשְׁרֵי הָעַם - הַשְּׂגָחָה'

**תָּנּוּ רַבָּנָן, מַעֲשֵׂה בְּמִקּוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא. אָמַר לָהֶם, תְּרֹאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. תְּרֹאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נִתֵּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יֵצֵא וּנְשָׁכּוּ, וּמֵת אוֹתוֹ עֲרוֹד. נָטְלוּ עַל כַּתְּפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדְרָשׁ. אָמַר לָהֶם, רֹאוּ בְּנֵי, אֵינְ עֲרוֹד מִמִּית אֲלָא הַחֲטָא מִמִּית. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לוֹ לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.**

תָּנּוּ רַבָּנָן, מַעֲשֵׂה בְּמִקּוֹם אֶחָד. "מִקּוֹם אֶחָד" בְּחֵינֵי טַבַּע, הַסְתַּרְתָּה.

**שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת.** "עֲרוֹד" בְּחֵינֵי פָּגַם הַדְּעַת, כִּי בָּא מֵהַכְּלֵאֵת נִחְשׁ וְצַב כְּדִפְרֵשׁ רַש"י, כִּי "נִחְשׁ" בְּחֵינֵי תַּאֲוֹת מְמוֹן, בְּחֵינֵי וְנִחְשׁ עִפְרָ לְחִמּוֹ" (ישעיה סה, כה), ו"עֲפָר" בְּחֵינֵי תַּאֲוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "עֲפָרֹת זָהָב" (איוב כח, ו), וְלָכֵן הַחֲבוּר עִם "הַצֵּב" הוּא בְּחֵינֵי שֶׁעַל יְדֵי הַתַּאֲוֹת מְמוֹן נַעֲשֵׂה כְּסוּי וְהַסְתַּרְתָּה - חֶסְרוֹן הַשְּׂגָחָה, כִּי "צַב" בְּחֵינֵי חֲפוּי כִּידוּעַ, וְאֵז הָעֲרוֹד מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת, כִּי עֵקֶר שְׂמִירַת הַנְּפִשׁוֹת הִיא עַל יְדֵי הַדְּעַת, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי הַבְּעָלִים שֶׁל כָּל דְּבַר, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נִתָּן בְּהַלְכוֹת שְׂאֵלָה א'.

**בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** וְלָכֵן הִלְכוּ לְהוֹדִיעַ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא, כִּי הִצְדִּיק הוּא בְּחֵינֵי דְעַת. אָמַר לָהֶם תְּרֹאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. וְלָכֵן בִּקֵּשׁ שִׁירָאוּ לוֹ אֶת הַחוּר "שִׁירָאוּ מִשָּׁם" (רש"י), כְּלוּמַר, שֶׁרָצָה לְתַקֵּן אֶת פָּגַם הַשְּׂגָחָה שֶׁמִּסְתִּיר הָעֲרוֹד - "חוּר" בְּחֵינֵי תַּאֲוֹת

מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נִתָּן עַל "בוֹר" - תַּאֲוֹת מְמוֹן (הַלְכוֹת נִזְקִין ה'). כִּי יוֹצֵא מִ"חוּר", בְּחֵינֵי חֶסְרוֹן, בְּחֵינֵי חֶסְרוֹן הַלְבָנָה וּמַעוּטָה, שֶׁצָּרִיף דְּעַת גְּדוּל לְתַקֵּן הַפָּגַם בְּכָל דּוּר, לְהַפֵּךְ הַמַּעוּט וְחֶסְרוֹן לְגִלּוּי וְהַשְּׂגָחָה, שֶׁזֶה בְּחֵינֵי "קְדוּשַׁת הַלְבָנָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נִתָּן. וְגַם "שִׁירָאוּ מִשָּׁם" לְרַמּוֹז לְבְּחֵינֵי "רְצוּא" בְּלָבַד, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי חֲצִי הַשְּׂגָחָה.

**נִתֵּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר.** כִּי בְּחֵינֵי "עֲקֵב" שֶׁל הַצְדִּיק הוּא בְּחֵינֵי עֲנוּה וְהַסְתַּפְּקוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "עֲקֵב עֲנוּה", שֶׁהוּא בְּחֵינֵי שְׂבוּר תַּאֲוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָכַן הָיָה אֲצֵל רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא, שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל שֶׁיְדֵי בְּקַב חֲרוּבִין וְכו' (תענית כד, ט), וְלָכֵן עַל יְדֵי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, בְּחֵינֵי צְדָקָה, מִמְּשִׁיבַה הַשְּׂגָחָה שֶׁלְמָה, וְלָכֵן נִבְקַע לוֹ מַעֲיָן תַּחַת עֲקֵבוֹ, שֶׁהוּא נֶס - בְּחֵינֵי הַשְּׂגָחָה, וְהַפִּיּוֹס מְרַמֵּז לְבְּחֵינֵי חֶסֶד שֶׁמִּתְגַּלֶּה עַל יְדֵי הַבְּטוּל שֶׁל עַבְדָּה זָרָה שֶׁל הַמְמוֹן, וְאֵז הוּא בְּחֵינֵי "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'", הַפֵּךְ מִן "חוּר" הַנ"ל.

**נָטְלוּ עַל כַּתְּפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדְרָשׁ.** וְלָכֵן נָטַל אֶת הָעֲרוֹד עַל כַּתְּפוֹ, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי בֵּית הַמְקַדֵּשׁ, בְּחֵינֵי "וַיְבִין כַּתְּפָיו שָׁכוֹ", כִּי עַל יְדֵי גִלּוּי הַחֶסֶד הַזֶּה נִמְשָׁף דְּעַת, בְּחֵינֵי בֵּית הַמְקַדֵּשׁ. וְלָכֵן הִלֵּךְ אֶל בֵּית הַמְדְרָשׁ, בְּחֵינֵי הַתְּגַלּוּת הַדְּעַת, בְּחֵינֵי "וַאֲנִי בְּרַב חֶסֶד אָבוֹא בֵּיתְךָ", כִּי גִלּוּי הַדְּעַת שֶׁזָּכָה הוּא בְּחֵינֵי לְעֵתִיד לְבָא, בְּחֵינֵי אוֹרֵיטָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָא, כְּפִמְבָּר.

**אָמַר לָהֶם, רֹאוּ בְּנֵי.** וְזֶה שֶׁאָמַר לָהֶם "רֹאוּ בְּנֵי", "רֹאוּ" דִּיקָא, בְּחֵינֵי הַמְשַׁכַּת הַשְּׂגָחָה, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי הַבְּטָה. וְזֶה גַם "רֹאוּ בְּנֵי", "בְּנֵי" דִּיקָא, בְּחֵינֵי "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", בְּחֵינֵי הַשְּׂגָחָה שֶׁלְמָה, וְלֹא כְּמוֹ בְּגִלּוּת אֲצֵל עַפְו"ם, בְּחֵינֵי טַבַּע וְהַסְתַּרְתָּה, בְּחֵינֵי חֲצִי הָרְאוֹת.

**אֵינְ עֲרוֹד מִמִּית אֲלָא הַחֲטָא מִמִּית.** כְּלוּמַר שֶׁגִּלָּה דְּעַת גְּדוּל - הַשְּׂגָחָה שֶׁלְמָה, אֲפִלּוּ לְבְּחֵינֵי סְטְרָא דְּמוֹתָא, שֶׁגַם שָׁם בְּבְּחֵינֵי הַפְּוֹת הוּא רַק הַשְּׂגָחָה! כִּי אֵינְ שׁוּם טַבַּע וּמְקַרָּה, כִּי גַם הַפְּוֹת רַק הַשְּׂגָחָה, כִּי גַם בְּחֵינֵי "אֵשׁ אֶלֶף" - אֶלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחֵינֵי דְּעַת גְּדוּל שֶׁל תַּחֲתֵי הַמּוֹתִים. וְלָכֵן עֲנוּ לוֹ בְּלִשׁוֹן זֶה -

**אֵוִי לוֹ לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לוֹ לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** כְּלוּמַר, שֶׁזָּכוּ לְהַאֲרַת הַדְּעַת וְשֶׁכָּל שֶׁל הַשְּׂגָחָה שֶׁלְמָה, רְצוּא וְשׁוּב, רְצוּא - בְּחֵינֵי "אוּי לוֹ לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד", כִּי עַל יְדֵי בְּחֵינֵי רְצוּא חֶסֶר לוֹ תְּמִיד, אַף עַל יְדֵי הַצְדִּיק הַחֶסֶם הָאֲמֹת מִתַּקֵּן אֶת בְּחֵינֵי הַשׁוּב - בְּחֵינֵי "אוּי לוֹ לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא", וְאֵז הוּא בְּחֵינֵי הַשְּׂגָחָה שֶׁלְמָה - "שׁוּב נָא, הַבֵּט מִשְׁמַיִם וְרֹאה" (תהלים פ, טו). וְזֶה "אוּי", בְּחֵינֵי הַהֲכָאָה שֶׁעַל יְדֵי הַהֲבָטָה, כִּי עַל יְדֵי כַּח הָרְאוֹת כִּי לְנִתְרָאִים וְנִצְטִירִים בְּעֵינָיו יִתְבַּרַּךְ, בְּחֵינֵי "וְנַח מִצָּא חוֹן בְּעֵינָי ה'". בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



יד

### מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד

בְּרָכוֹת ל.ג.

עַל פִּי תוֹרָה ס' פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן

**תַּנּוּ רַבְּנֵי, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מוֹזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לּוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא. אָמַר לָהֶם, הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. הֲרָאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נִתֵּן עַקְבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יֵצֵא וּנְשָׁכוּ, וּמַת אוֹתוֹ עֲרוֹד. נָטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ. אָמַר לָהֶם, רָאוּ בְנֵי, אֵין עֲרוֹד מִמֵּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמֵּית. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לּוֹ לְעֲרוֹד שְׁפָגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.**

**אָמַר לָהֶם הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ, הֲרָאוּהוּ אֶת חוּרוֹ.** שָׁזָה בְּחֵינֵית שְׁהֵלָה לְעֵנָן, בְּחֵינֵית הַתְּבוּנָנוּת, כִּי "חוּר" הוּא הַפָּה שֶׁל "רוּחַ", הֵינּוּ "יָקָר רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה" (משלי יז), כִּי "עֲרוֹד" יוֹצֵא מִשָּׁם, מִבְּחֵינֵית "חוּר" - חֲסָר הַתְּבוּנָנוּת, הֵינּוּ הַהַפָּה שֶׁל "בֵּינָה וְתְבוּנָה", וְלָכֵן מִשָּׁם מִתְעוֹרְרִים נְזָקִים חֹס וְשָׁלוֹם.

**נִתֵּן עַקְבוֹ עַל פִּי הַחוּר יֵצֵא וּנְשָׁכוּ וּמַת אוֹתוֹ עֲרוֹד.** כִּי "עַקְב" בְּחֵינֵית הַמְּשַׁכֵּת הַיְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "עַקְב עֲנָה יִרְאֵת ה'" (משלי כב, ד), וְאִזּוּ מֵאִיר הַדַּעַת, כִּי "אִם אֵין יְרָאָה... אֵין דַּעַת" (אבות ג, יז). וְלָכֵן נַעֲשֶׂה גַם וְנִבְקַע מִעֵיִן תַּחַת עַקְבוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (מִתְלַמְּד וְרוֹשְׁלָמִי בְּרָכוֹת), שָׁזָה בְּחֵינֵית "נִחַל נִבַּע מְקוֹר חֲכָמָה" (משלי יח, ד), בְּחֵינֵית הַשְּׁפָע שֶׁל הָאֲרֵת עֵתִיק - סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת. וְלָכֵן מֵיָד מַת אוֹתוֹ עֲרוֹד, כִּי "שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת" הֵן בְּחֵינֵית הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂנָה - מוֹחִין דְּגִדְלוּת, וְאִזּוּ נִתְבַטַּל הַמוֹחִין דְּקִטְנוּת שֶׁל בְּחֵינֵית "עֲרוֹד" - שְׂנָה.

**נָטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ.** וְזֶה שֶׁנֶּטְלָה הָעֲרוֹד עַל "כְּתָפוֹ", כְּלוֹמַר בְּחֵינֵית הַתְּלַבְּשׁוֹת שֶׁל בְּחֵינֵית שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נִתָּן עַל הַתְּלַבְּשׁוֹת יַעֲקֹב בְּבִגְדֵי עֲשׂוֹ, בְּחֵינֵית שְׁמֵת־לְבָשִׁים הַפְּנִיִּים שֶׁל הַתּוֹרָה בְּסְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וְזֶה שֶׁהֵלָה לְבֵית הַמְדַרְשׁ דִּיקָא, כְּלוֹמַר לְהֵאִיר לְבַחֲחֵינֵית שְׂבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁהֵן בְּחֵינֵית "בֵּית הַמְדַרְשׁ" - אוֹר שֶׁל "שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת".

**אָמַר לָהֶם רָאוּ בְנֵי, אֵין עֲרוֹד מִמֵּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמֵּית.** שָׁזָה בְּחֵינֵית הַתְּגַלּוּת הַיְרָאָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהַיְרָאָה לָהֶם הַפְּנִימִיּוֹת, שְׁמָה שְׁמִמִּית זֶה הַ"חֲטָא", כְּלוֹמַר בְּחֵינֵית פְּגָם הַיְרָאָה, עַל יְדֵי יְרָאָה קְדוּשָׁה זוֹכָה לְחַיִּים וְאַרְיִכוּת יָמִים וְשָׁנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "יִרְאֵת ה' תוֹסִיף יָמִים" (משלי י, כז).

**בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אָמְרוּ.** כְּלוֹמַר שֶׁעַל יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַיְרָאָה כִּנְ"ל, אִזּוּ נִפְתַּח הַדְּבַר, בְּבְחֵינֵית "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים".

**אוּי לּוֹ לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֲרוֹד, וְאוּי לּוֹ לְעֲרוֹד שְׁפָגַע בּוֹ ר' חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** וְזֶה "אוּי לּוֹ לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֲרוֹד" - כְּלוֹמַר אָדָם שֶׁנּוֹפֵל לְשָׁנָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל לִפְל מְכַל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, אֶף יֵשׁ תִּקְנָה "אוּי לּוֹ לְעֲרוֹד שְׁפָגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא", כִּי הוּא בְּחֵינֵית "רַב חֲסָד", שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת, שֶׁיִּכּוֹל לְעוֹרֵר מֵהַשְּׂנָה אֶפְלוּ אֶת אֵלוּ שֶׁנִּפְּלוּ מְכַל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה! בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**תַּנּוּ רַבְּנֵי, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד.** "מַעֲשֵׂה" הוּא מ"ה ש"ע (לקו"ת ז): ש"ע הֵן בְּחֵינֵית אוֹרוֹת שֶׁל עֵתִיק וְאַרְיָה, בְּחֵינֵית סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁמֵאִירִים לִמ"ה - לְזַעִיר אֲנִפִּין, לְבַחֲחֵינֵית "בְּקִרְב שְׂנִיִּים", בְּחֵינֵית הַתְּלַבְּשׁוֹת, וְזֶה "מָקוֹם אֶחָד".

**שֶׁהָיָה עֲרוֹד וְהָיָה מוֹזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת.** וְזֶה בְּחֵינֵית "עֲרוֹד", שֶׁהוּא נִחַשׁ עִם צַב, כִּי "נִחַש" בְּחֵינֵית יְרָאָה נְפוּלָה - מוֹחִין דְּקִטְנוּת, וְ"צַב" הוּא פְסוּי, כְּלוֹמַר שֶׁנַּעֲשֵׂה בְּחֵינֵית שְׂנָה וְתַרְדֵּמָה שֶׁל יְרָאָה הָאֲמִתִּית. וְלָכֵן הָיָה מוֹזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת, כִּי "נְזָקִין" הֵם עַל יְדֵי יְרָאוֹת נְפוּלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזֶה רַבִּי נִתָּן (ה'ל קידושין א) עַל תּוֹרָה זוּ.

**וְהוֹדִיעוּ לּוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** וְזֶה שֶׁהֵלְכוּ לְהוֹדִיעַ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא, כִּי הוּא בְּחֵינֵית "רַב חֲסָד", שְׂנִיִּים קְדָמוֹנִיּוֹת.

# מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד

## בְּרָכוֹת לֵג.

עַל בֵּי תוֹרָה סֵד 'בֵּא אֶל פְּרַעַח'

**תַּנּוּ רַבְּנֵי** מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד, וְהָיָה מַזִּיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא. אָמַר לָהֶם, תֵּרְאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. תֵּרְאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נִתֵּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יֵצֵא וּנְשָׁכוּ, וּמַת אוֹתוֹ עֶרְוֹד. נִטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ. אָמַר לָהֶם, רְאוּ בְּנֵי אֵין עֶרְוֹד מִמֵּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמֵּית. בְּאוֹתָהּ שַׁעַה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֶרְוֹד וְאוּי לֹא לְעֶרְוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא.

**תַּנּוּ רַבְּנֵי** מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד, וְהָיָה מַזִּיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. כִּי "מָקוֹם אֶחָד" בְּחֵינֵי צְמִצּוּם שֶׁל חָלָל פְּנוּי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נִתָּן עַל "וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם" (ה' פקדון א). וְלָכֵן שָׁם הָיָה "עֶרְוֹד", שֶׁהוּא מִין נָחַשׁ עִם צַב, שֶׁהוּן בְּחֵינֵי שְׁנֵי מִינֵי אֶפְיִקוֹרְסוֹת הַנְּזָפְרִים, "נָחַשׁ" בְּחֵינֵי אֶפְיִקוֹרְסוֹת שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן תְּשׁוּבָה, כִּי הֵיא בְּחֵינֵי שְׁבִירַת כְּלִים, וְ"צַב" זֶה בְּחֵינֵי אֶפְיִקוֹרְסוֹת הַשְּׁנֵי, שֶׁהוּן חֲכָמוֹת שֶׁאֵינָן בְּאֲמַת חֲכָמוֹת, כִּי "צַב" בְּחֵינֵי "אַרְבֶּה", בְּחֵינֵי לְבוּשׁ - "קִמְצָא דְלְבוּשָׁא מִנָּה וּבֵה". וְלָכֵן הָיָה מַזִּיק אֶת הַבְּרִיּוֹת, כִּי כָּל הַהֲזָקוֹת בְּאוֹת מִבְּחִינָה זוֹ שֶׁל חָלָל פְּנוּי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם רַבִּי נִתָּן.

**בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא.** כִּי יֵשׁ צַדִּיק גָּדוֹל שֶׁהוּא צְרִיף דְּיָקָא לַעֲנֵי בְּדַבְּרֵי הָאֶפְיִקוֹרְסוֹת הָאֵלֶּה, כִּי עַל יְדֵי כּוֹ מַעֲלָה כְּמָה נְפִשׁוֹת נְפֻלִין.

**אָמַר לָהֶם תֵּרְאוּ לִי אֶת חוּרוֹ תֵּרְאוּהוּ אֶת חוּרוֹ,** "שִׁיּוּצָא מִשָּׁם" (רש"י). כִּי "חוּר" הוּא הַהֶפְּקֶה שֶׁל בְּחֵינֵי "רוּחַ" - בְּחֵינֵי "אֶכֶן רוּחַ הֵיא בְּאֵנוּשׁ" (איוב לב, ח), בְּחֵינֵי נְגִינָה כְּמוֹבָא, כְּלוּמַר שֶׁמַּהֲעֲלָמַת הַנְּגוּן שֶׁל רֹאשׁ הָאֲמוּנָה, מִשָּׁם שֶׁרָשׁ הָאֶפְיִקוֹרְסוֹת.

**נִתֵּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר יֵצֵא וּנְשָׁכוּ וּמַת אוֹתוֹ עֶרְוֹד.** כִּי "עֲקֵב" הוּא בְּחֵינֵי שְׁתִּיקָה, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי הַנְּגוּן שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַעֲלָה וּמוֹצִיא אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּתוֹךְ הָאֶפְיִקוֹרְסוֹת הַזֹּאת שֶׁל חָלָל הַפְּנוּי. וְלָכֵן מַת אוֹתוֹ עֶרְוֹד, כִּי נַעֲשֶׂה נִס לְרַבִּי חֲנִינְיָא, וְנִבְקַע מַעֲנֵן תַּחַת עֲקֵבוֹ (כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י מִירוּשְׁלַיִם בְּרָכוֹת), שֶׁזֶה בְּחֵינֵי "וְעֵנְתָה בִּי צְדָקְתִּי בְּיוֹם מָחָר" (בראשית ל), הַיְנוּ הַתְּנוּצָצוֹת מִקְּבוֹל הַשֶּׁכֶר שֶׁל לְעֵתִיד לְבוּא, שֶׁאֵז יְבִינוּ צְמִצּוּם חָלָל הַפְּנוּי, שֶׁבְּאֲמַת יֵשׁ שָׁם אֶלְקוֹת.

**נִטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ.** כְּלוּמַר שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּחֵינֵי שִׁיר הָעֲלִיּוֹן שֶׁל אֲמוּנָה - בְּחֵינֵי "אֵז יִשִּׁיר מִשָּׁה" - "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מְרֹאשׁ אֲמִנָּה", וְזֶה שֶׁנִּטְלוּ עַל כְּתָפוֹ דְּיָקָא, בְּחֵינֵי נְגוּן שֶׁנֶּאֱמַר בְּלוּיִים "בְּכַתְּףֵי יִשְׂרָאֵל", בְּחֵינֵי "שָׂאוּ זְמֵרָה וּתְנוּ תִרְף" כְּמוֹבָא. וְזֶה שֶׁהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ דְּיָקָא, לְהִרְאוֹת, שֶׁ"לֹא הַמְדַרְשׁ עָקַר אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה, וְכָל הַמְרָבָה דְּבָרִים מְבִיא חֲטָא" (אבות א, יז).

**אָמַר לָהֶם רְאוּ בְּנֵי אֵין עֶרְוֹד מִמֵּית אֶלָּא הַחֲטָא מִמֵּית.** שֶׁזֶה בְּחֵינֵי צְדוּק הַדִּין, בְּחֵינֵי אֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁצַּדִּיק וְיִשָּׁר הוּא, "צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ" (תהלים צב, טז), שֶׁכָּל הַקְּשִׁיּוֹת וּמְבוּכוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם בְּגַלְל הַחָלָל שֶׁעוֹשֶׂה הַמְּנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אִם "הַחֲטָא מִמֵּית" אֵז אֶפְשָׁר לְתַקֵּן, וְגַם הַמְּנוֹת יִקוּמוּ לְתַחִיָּה.

**בְּאוֹתָהּ שַׁעַה אָמְרוּ.** כִּי הֵיא רַק הָאָרָה וְהַתְּנוּצָצוֹת כְּפָ"ל, שֶׁל לְעֵתִיד לְבוּא "עֵנְתָה בִּי צְדָקְתִּי בְּיוֹם מָחָר" (בראשית ל, לג).

**אֵין לוֹ לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֶרְוֹד, וְאוּי לוֹ לְעֶרְוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַ' חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא.** כִּי אָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ "עֶרְוֹד" הוּא מְסַתֵּפֵן בְּמְבוּכוֹת שֶׁל חָלָל פְּנוּי, שֶׁקָּשָׁה לְשׁוּב מִשָּׁם, אֵף "אוּי לוֹ לְעֶרְוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא", כִּי יֵשׁ לְצַדִּיק נְגוּן שֶׁל רֹאשׁ אֲמִנָּה, שֶׁיְכוֹל לְהוֹצִיא וּלְהַעֲלוֹת גַּם מִתּוֹךְ עֲמֻקּוֹ הַחָלָל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



# מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד

## בְּרָכוֹת לֵג.

עַל פִּי לְקו"מ תַּנְיָנָא ה' תַּקְעוּ - תּוֹכְחָה'

**תַּנְנוּ** רַבְנֵנוּ, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּנוּ לֹא לְרַבֵּי חַנִּינְיָא בֶּן דּוּסָא. אָמַר לְהֵם, הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. הֲרָאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נִתַּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר, יֵצֵא וּנְשָׁכּוּ, וּמַת אֹתוֹ עֲרוֹד. נָטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵירַת הַמְדַרְשׁ. אָמַר לְהֵם, רָאוּ בְנֵי, אֵינְ עֲרוֹד מִמִּית אֲלֵא הַחֲטָא מִמִּית. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אָמְרוּ, אוּי לֹא לְאָדָם שֶׁפָּגַע בּוֹ עֲרוֹד וְאוּי לֹא לְעֲרוֹד שֶׁפָּגַע בּוֹ רַבֵּי חַנִּינְיָא בֶּן דּוּסָא.

**תַּנְנוּ** רַבְנֵנוּ, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד. "מָקוֹם אֶחָד" דִּהְיִינוּ שֶׁנִּפְלַו מִבְּחֵינֵי "אֲרַץ יִשְׂרָאֵל" - הַשְּׂגָחָה.

**שֶׁהָיָה עֲרוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת.** כִּי "עֲרוֹד" פָּגַם הַדַּעַת, בְּחֵינֵי הַנְּחָשׁ, כְּדַפְרֵשׁ רַש"י שֶׁעֲרוֹד הוּא עַל יְדֵי נְחָשׁ שֶׁנִּזְקַק לְצַב, שֶׁזָּה בְּחֵינֵי תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי פָּגַם הַדַּעַת, וְאֵז נִמְשָׁף הַזָּק, שֶׁלֹּא כְּמוֹ לְעֵתִיד לְבֵא, שֶׁאֵז יִמְשָׁף דַּעַת גְּדוֹל, וְאֵז נֶאֱמַר "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קְדֻשָּׁי" (ישעיה סה, כה). וְלָכֵן עֲרוֹד הוּא בְּחֵינֵי נְחָשׁ עִם צַב, כִּי "צַב" בְּחֵינֵי כְּסוּי וְחַפּוּי, כְּמוֹבָא בְּרַש"י עַל "שֶׁשׁ עֲגָלוֹת צַב" (במדבר ז) דְּנִשְׂאִיִּים, וְאֵז עַל יְדֵי הַחֲפּוּי נַעֲשֶׂה אַכְזָרִיּוֹת - הַפָּה רַחֲמִיּוֹם, כְּמוֹבָא בְּתוֹרָה ז' "גַּם תַּנִּים חֲלָצוּ שֶׁד" (איכה ד, ג).

**בָּאוּ וְהוֹדִיעוּנוּ לֹא לְר' חַנִּינְיָא בֶּן דּוּסָא.** כִּי הוּא בְּחֵינֵי מְנַהֵיג אֲמִתִּי עִם רַחֲמִנּוּת, בְּחֵינֵי שְׁלֵשָׁה מֵינֵי רַחֲמִנּוּת שֶׁנִּמְשָׁכִים מִג' מֵינֵי מוֹחִין - חֲכִמָּה בִּינָה דַּעַת, כְּמוֹ רֵאשִׁי תְּבוּת שֶׁל ר' חַנִּינְיָא בֶּן דּוּסָא.

**אָמַר לְהֵם הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ.** כְּלוֹמַר "חוּר" בְּחֵינֵי מִדְּמָה (בְּחֵינֵי בְּמִחוּנָה יִתְאַרְהוּ" הַמוֹבָא בְּסוּף הַתּוֹרָה), בְּחֵינֵי חֲסָרוֹן, כִּי הוּא הַפָּה מִבְּחֵינֵי "רוּחַ", שֶׁלָּכֵן הֵן אוֹתָן אוֹתֵיּוֹת, כִּי כַּאֲשֶׁר נִתְקַן הַמִּדְּמָה - נִתְקַן הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי רוּחַ נְבוּאָה שֶׁל מְנַהֵיג הָאֲמִתִּי, כְּמוֹבָא.

**נִתַּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי הַחוּר.** כִּי עֲקֵבוֹ שֶׁל רַבֵּי חַנִּינְיָא הוּא בְּחֵינֵי "עֲקֵב עֵנּוּה יִרְאֵת ה'", בְּחֵינֵי יִרְאָה וְרוּחַ, בְּחֵינֵי "וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" (בראשית ב, י). וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (מְבָרְכוֹת יְרוּשָׁלַיִם) שֶׁנִּזְבָּקַע לֹא מֵעֵין תַּחַת עֲקֵבוֹ וְנַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, כִּי הוּא בְּחֵינֵי "קוֹל" הַמְכַנִּיעַ עֲקֵב שֶׁל סֵטְרָא אַחְרָא. גַּם "עֲקֵב" הוּא בְּחֵינֵי "וְהָיָה עֲקֵב תִּשְׁמָעוּן" (דברים ז, יב), בְּחֵינֵי לְשִׁמְעַת קוֹל הַנִּזְל, קוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֵּן, קוֹלוֹ שֶׁל הַמוֹכִיחַ הָרְאוּי. כִּי "עֲקֵב" זֶה בְּחֵינֵי הַתְּפִלָּה בְּבִחֵינֵי דִין, כִּי עַק"ב = "ב"פ אֱלֹהִים כְּמוֹבָא, בְּחֵינֵי קְמוּץ הַדִּין, וְעַל יְדֵי זֶה עוֹמְדֵת הַתְּפִלָּה בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסֵּטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינֵי "פִּי הַחוּר", "פִּי" דִּיקָא, וְאֵז הִיא מְכַרַחַת לְהַקִּיא אֶת כָּל מָה שֶׁבְּלָעָה, עַד שֶׁמְקִיָּאָה עֲצֻמוֹת הַחַיּוֹת שֶׁלָּה מִמֶּשׁ, שֶׁזָּה בְּחֵינֵי גְרִים, כְּמוֹבָא. וְזֶה אֲכֵן שֶׁהוֹצִיא רַבֵּי חַנִּינְיָא בֶּן דּוּסָא אֶת הָעֲרוֹד הַמֵּת, בְּחֵינֵי שֶׁהַקִּיא הַסֵּטְרָא אַחְרָא עֲצֻמוֹתָהּ מִמֶּשׁ כְּנִזְל, בְּחֵינֵי "אֶתָּה פּוֹרְרַת בְּעֵזָה יָם, שֶׁבִּרְתָּ רֵאשִׁי תַנְיָנִים עַל הַמַּיִם" (תהלים עד, ג).

**נָטְלוּ עַל כְּתָפוֹ.** שֶׁעַל יְדֵי תַּקְוִינִים אֵלּוּ שֶׁל הַכְּנַעַת הַמְּדַמָּה, בְּחֵינֵי הַנְּחָשׁ, עַל יְדֵי מִטָּה עַז - נִתְקַן בְּחֵינֵי אֲמוּנָה. וְזֶה נִגּוֹן שִׁיר חֲדָשׁ רֵאשִׁי תְּבוּת - נְח"ש, וְאֵז נֶאֱמַר "בְּכַתְּף יִשְׂאוּ" (במדבר ז, ט), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ לְעֵנֶן שִׁיר וְנִגּוֹן שִׁיר חֲדָשׁ - תַּקְוִין הַרִיחַ הַטּוֹב שֶׁל הַמוֹכִיחַ הָרְאוּי.

**וְהִבִּיאוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ.** וְלָכֵן הִלָּךְ לְבֵית הַמְדַרְשׁ דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי מְנַהֵיג אֲמִתִּי כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְנֵנוּ שִׁישׁ לוֹ רוּחַ נְבוּאָה - נִתְקַן הַמְּדַמָּה, וְאֵז פְּסָקָה זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, שֶׁזָּה בְּחֵינֵי מִתּוֹן תּוֹרָה. וְלָכֵן הִלָּךְ לְבֵית הַמְדַרְשׁ, כִּי הַתּוֹרָה נִמְשָׁף מִבְּחֵינֵי "שִׁיר חֲדָשׁ" - רֵאשׁ אֲמָנָה, עֲשָׂר מְדַרְגוֹת שֶׁל נְבוּאָה, שֶׁמְכַנִּיעַ אֶת הַמְּדַמָּה.

**אָמַר לְהֵם.** בְּחֵינֵי "כְּשׁוֹפֵר הָרִים קוֹלָהּ וְהִגֵּד לְעַמִּי פִּשְׁעֵם" (ישעיה נח, א), קוֹל הַמוֹכִיחַ הָרְאוּי, כְּמוֹ שֶׁאֲכֵן הוֹכִיחַ אוֹתָם 'רָאוּ בְנֵי', בְּחֵינֵי הַנֶּאֱמַר בְּעֵקֵב "רָאָה רוּחַ בְּנֵי" (בראשית כז, כז), בְּחֵינֵי קוֹל הַמוֹכִיחַ, כְּמוֹבָא. וְזֶה "בְּנֵי" דִּיקָא, בְּחֵינֵי רַחֲמִנּוּת אֲמִתִּית.

**אֵינְ עֲרוֹד מִמִּית אֲלֵא הַחֲטָא מִמִּית,** בְּחֵינֵי תּוֹכְחָה רֵאשִׁי שֶׁל תַּקְוִין הַמְּדַמָּה. וְאֵז הַתּוֹכְחָה הָרְאוּיָה מִתְּבַרְתָּ לְבְּחֵינֵי הַשְּׂגָחָה, בְּחֵינֵי "הַחֲטָא מִמִּית" וְלֹא עֲרוֹד, כִּי "חֲטָא" בְּחֵינֵי "חַוִּט", בְּחֵינֵי "חַוִּט שֶׁל חֲסֵד", כִּי "מוֹכִיחַ אֲדָם אַחֲרֵי חוֹן יִמְצָא" (משלי כח), כִּי הַחַוִּטִּים הָאֵלּוּ שֶׁל הַנִּגּוֹן שִׁיר חֲדָשׁ נַעֲשִׂים עַל יְדֵי תּוֹכְחָה רֵאשִׁי כְּמוֹבָא, כִּי "הַמוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ לְשֵׁם שְׂמִיּוֹם - מוֹשְׁכִין עָלָיו חַוִּט שֶׁל חֲסֵד" (תמיד כח).

**בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אָמְרוּ.** שֶׁע"ה דִּיקָא, בְּחֵינֵי ש"ע אֹרוֹת מְקִיפִים, דִּהְיִינוּ שֶׁזְכּוּ לְהֶאֱרָה מִבְּחֵינֵי לְעֵתִיד לְבֵא, כִּי הוּא שִׁיר שִׁיתְעַר לְעֵתִיד, שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל מְשַׁלֵּשׁ מְרַבָּע.



## מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד

בְּרָכוֹת ל.ג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיָנָא בְּנַחְשִׁים



**תַּנְיָנָא** רַבְנָן, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. בָּאוּ וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא. אָמַר לְהֵם, הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. הֲרָאוּהוּ אֶת חוּרוֹ, נָתַן עַקְבוֹ עַל פִּי חוּרוֹ, יֵצֵא וּנְשָׁכוּ, וּמַת אוֹתוֹ עֶרְוֹד. נָטְלוּ עַל כְּתָפוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵירַת הַמְדָרְשׁ. אָמַר לְהֵם, רָאוּ בְנֵי אֵין עֶרְוֹד מִמִּית אֲלֵא הַחֲטָא מִמִּית. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמְרוּ, אוֹי לֹא לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֶרְוֹד וְאוֹי לוֹ לְעֶרְוֹד שְׁפָגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא.



**תַּנְיָנָא** רַבְנָן, מַעֲשֵׂה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיָה עֶרְוֹד, וְהָיָה מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת. "עֶרְוֹד" הוּא נַחֵשׁ וְצָב, כְּדַפְרֵשׁ רַש"י. כִּי "נַחֵשׁ" הוּא סוּד מוֹחִין דְּקַטְנוֹת (מִפְּנֵי קְרִיעַת יַם סוּף), שֶׁהוּא בְּחֵינַת עֲנֻוָּה פְּסוּלָה, וְאֵלּוּ "צָב", שֶׁבְּחֵינַתוֹ חֲפוּי וְכִסּוּי (כְּדַפְרֵשׁ רַש"י עַל "עֲגַלַת צָב" בַּמִּדְבָּר ז), כְּלוּמַר שֶׁנִּחְפָּה וְנִתְעַלֵּם הָעֲנֻוָּה וְשִׁפְלוּת שֶׁל מִשָּׁה, שֶׁעֲנֻוָּה זוֹ שׁוֹכְכֶת אֲצֵל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּבְחֵינַת שְׂכִיבָה וּמִיָּתָהּ, כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרָה זוֹ. וְלָכֵן מִחֲבוּר שֶׁל "נַחֵשׁ וְצָב" כִּי יוֹצֵא עֶרְוֹד = פ"ר דִּינִים, שֶׁהוּא בְּחֵינַת שִׁפְלוּת וְנִבְזָה, בְּחֵינַת רַע מְזֵל. וְלָכֵן אָמְרוּ שֶׁהָיָה הָעֶרְוֹד "מְזִיק" דִּיקָא, הַזֵּק הוּא בְּחֵינַת פְּגָם הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶתָן (הַל' נִיּוּקִין ג).

**בָּאוּ** וְהוֹדִיעוּ לוֹ לְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא, אָמַר לְהֵם הֲרָאוּ לִי אֶת חוּרוֹ. רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא הוּא בְּחֵינַת הַצְּדִיק הַכּוֹלֵל, בְּחֵינַת מִשָּׁה, בְּחֵינַת הַדַּעַת (תְּכִמָּה בֵּינָה דַעַת), וְלָכֵן רָצָה לְרָאוֹת אֶת הַחוּר שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ הָעֶרְוֹד. כִּי "חוּר" בְּחֵינַת חֲסָרוֹן, בְּחֵינַת חֲסָרוֹן בְּדַעַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'דַּעַת קָנִית

**אוֹי לוֹ לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֶרְוֹד.** בְּחֵינַת יְרָאָה רָעָה, "אוֹי", שֶׁמְחַלֵּשׁ הַנְּשֻׁמָּה חֵס וְשְׁלוֹם, אֶךְ וְאוֹי לוֹ לְעֶרְוֹד שְׁפָגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא. שֶׁזֶּה בְּחֵינַת שִׁיר חֲדָשׁ - מִזֶּזֶן הַנְּשֻׁמָּה, יְרָאָה טוֹבָה וְרִיחַ טוֹב שֶׁעַל יְדֵי הַמּוֹכִיחַ הֲרָאוּ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאַמְתּוֹ, שֶׁזֶּה בְּחֵינַת שׁוֹפָ"ר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה, שֶׁמוֹצֵיאִין לְסִטְרָא אֲחֵרָא אֶת מַה שֶׁבִּלְעָה וְגַם אֶת עֲצֻמוֹתָהּ, בְּחֵינַת "אוֹי לְאָדָם שְׁפָגַע בּוֹ עֶרְוֹד", בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה - תְּשׁוּבָה, וְעַל יְדֵי הַצְּדִיק וּמְנַהִיג הָאֲמִתּוֹת הַנִּלְשָׁנִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּפִלָּה בְּחֵינַת מִטָּה עוֹ, אֲזַי מְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל אֲמוּנוֹת פְּזֻבוֹת, וְזוֹכִים לְתַקּוּן הָאֲמוּנָה, בְּחֵינַת שִׁיר חֲדָשׁ, "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּבָה מִרֹאשׁ אֲמוּנָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ח), בְּחֵינַת "אוֹי לוֹ לְעֶרְוֹד שְׁפָגַע בּוֹ", "פְּגַע" לְשׁוֹן תְּפִלָּה בְּבְחֵינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח - רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

- מַה חֶסְרוֹתָ? וְעַקֵּר תִּקְוֵן חֶסְרוֹן הוּא עַל יְדֵי עֲלִית הִירָאָה אֶל הַדַּעַת, כִּי 'אִם אֵין דַּעַת אֵין יִרְאָה' (אבות ג, יז). וְרַבֵּי חֲנִינְיָא הָיָה עוֹסֵק בְּזֶה כָּל יְמָיו, לְהַעֲלוֹת הִירָאָה אֶל הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ שְׂדִיּוֹ בְּקַבֵּי חֲרוֹבִין (ברכות יז), כִּי חֲרוֹ"ב = יִרְאָ"ה, שֶׁיְהִי הַסֵּתֶפְקוֹת בְּאַלְהוּתוֹ! תִּבְרַךְ בְּלִבְד (שָׁזָה גַם בְּחֵינַת תִּקְוֵן הַאֲכִילָה הַנֶּזְקֵר בְּתוֹרָה זוֹ, שְׁמוֹתַיִשׁ לְהוֹשִׁיט יָד לְמַאֲכָל וְכוּ').

**הִירָאוּהוּ אֶת חוּרוֹ נִתַּן עֲקֵבוֹ עַל פִּי חוּרוֹ יֵצֵא וּנְשָׁכוֹ וּמַת אוֹתוֹ עֲרוּד.** דְּהֵינּוּ שֶׁהַמְשִׁיב עֲנוּה וְשִׁפְלוּת יִירָאָה אֲמִתִּית עִם דַּעַת. כִּי "עֲקֵב" בְּחֵינַת עֲנוּה וְיִרְאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "עֲקֵב עֲנוּה יִרְאֵת ה'" (משלי כב, ד). וְלִכֵּן מוֹת אוֹתוֹ עֲרוּד, כִּי נִתְבַטַּל הַקְּטָנוֹת לַפְּנֵי הַגְּדֻלוֹת. (גַּם נִרְמַז בְּזֶה בְּחֵינַת יֵצִיאַת מִצְרַיִם, מִבְּחֵינַת מַחִין דְּקִטְנוּת, בְּחֵינַת "פִּי הַחִירוֹת" - "פִּי חוּרוֹ" שֶׁל הָעֲרוּד, בְּחֵינַת פְּרָעָה, וּמִשָּׁה עֶסֶק לְהַעֲלוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְיִרְאֵת ה' מִתּוֹף יִרְאוֹת נְפֹלוֹת - "וַיִּירָאוּ אֶת ה'", וּבִקְרִיעַת יַם סוּף נִמְתַּק הַמַּחִין דְּקִטְנוּת עַל יְדֵי מִשָּׁה כּוֹשֶׁה וְכוּ').

**וּמַת אוֹתוֹ עֲרוּד.** פֶּרֶשׁ רַש"י, אִם קוֹדֵם הָעֲרוּד לַמִּים - מוֹת הָאֲדָם, וְאִם הָאֲדָם קוֹדֵם לַמִּים - מוֹת הָעֲרוּד; נִעֲשֶׂה גַם לְרַבֵּי חֲנִינְיָא וְנִבְקַע מַעְיָן תַּחַת עֲקֵבוֹ, וּמַת הָעֲרוּד (ירושלמי ברכות יח). עַל פִּי דִרְגָה הַנִּל, כִּי "מַעְיָן" הוּא בְּחֵינַת הַתְּחַדְשׁוֹת הַתּוֹרָה שֶׁמְשׁוּלָה לַמִּים, לִכֵּן "כְּשֶׁקוֹדֵם הָעֲרוּד" הוּא כְּאִשֶּׁר הַחֲדוּשִׁין לֹא מְבִיאִים לִידֵי תְשׁוּבָה וּבוּשָׁה, וְאִזּוֹ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עֲלָיו כָּל יוֹם, וְאֵלְמָלָא ה' עוֹזֵרוֹ אֵינּוּ יְכוֹל לוֹ. אַךְ כְּאִשֶּׁר "קוֹדֵם הָאֲדָם לַמִּים", כְּלוֹמֵר לַמִּים שֶׁל בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, "בְּאֵר חֲפְרוֹהָ שָׂרִים" (במדבר כא, יח), שֶׁהֵם בְּחֵינַת "וַיִּשְׁאַבְתֶּם מִים מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה" (ישעיה יב, ג), שֶׁתְּרַגְמוּ - שֶׁתִּקְבְּלוּ לַמּוּד חֲדָשׁ מִבְּחִירֵי הַצַּדִּיקִים, הֵינּוּ הַבְּאֵר שֶׁמְקַבְּלִים עַל יְדֵי הַסֵּתֶפְלוּת עַל הַצַּדִּיק, שֶׁמְבִיא לִידֵי בוּשָׁה וְתְשׁוּבָה, וְאִזּוֹ גַם תִּיִּים! וְלִכֵּן "מַת הָעֲרוּד", כִּי עַל יְדֵי מַעְיָן זֶה זוֹכָה לְהַתְעוֹרוּת שֶׁל הָעֲנוּה וְשִׁפְלוּת, שֶׁהֵם הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, שֶׁהֵם עַקֵּר הַחִיִּים, כְּמַבְאֵר. אַךְ מִבְּאֵר שֶׁם שֶׁעֲנוּה אֲמִתִּית הִיא רַק מַאֲת ה', עֲנוּה - אֵין, מַעַל הַשָּׁכֵל, וְזֶה הַגֵּס שֶׁנִּעֲשֶׂה לוֹ בְּבִקְיעַת הַמַּעְיָן תַּחַת עֲקֵבוֹ, כְּלוֹמֵר שֶׁתִּמְיֵד בְּקֶשׁ עַל זֶה, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ עֲנוּה אֲמִתִּית, וְזֶה רַק ה' יְכוֹל לַתֵּת!

**נִטְלוֹ עַל כְּתָפוֹ, וְהִבִּיאָו לְבֵית הַמְּדַרְשׁ.** כְּלוֹמֵר, שֶׁהַעֲלָה אֶת הַמַּחִין דְּקִטְנוּת מִבְּחֵינַת "חוּר" - חֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי "כְּתָף" בְּסוּד הַדַּעַת כְּמוֹבָא, וְהִבִּיאָו לְבֵית הַמְּדַרְשׁ, כְּדֵי לְהַגִּיד שֶׁ"לֹא הַמְּדַרְשׁ עַקֵּר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה" (אבות א, יז), דְּהֵינּוּ שֶׁצִּירֵף שִׁיְהִי הַלְמוּד מְבִיא לִידֵי תְשׁוּבָה וּבוּשָׁה, וְאִזּוֹ זְמִין לְחִיִּים שֶׁל נֶצַח.

**אָמַר לָהֶם, רְאוּ בְנֵי.** "רְאוּ" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שִׁיִּסְתַּפְּלוּ בְּצַדִּיק הָאֲמִתִּי, שֶׁעַל יְדֵי זֶה שֶׁזָּכָה לְעֲנוּה וְשִׁפְלוּת אֲמִתִּית, שֶׁ"הָעֲרוּד עַל כְּתָפוֹ", שֶׁמַּעֲלָה תְמִיד הִירָאָה וְחֶסְרוֹן אֶל הַדַּעַת כְּנ"ל, וְעַל יְדֵי הַסֵּתֶפְלוּת בּוֹ יִזְכּוּ לְהַתְנוּצָצוֹת הַמַּחִין - בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה שֶׁמְבִיאִין לְבוּשָׁה - תְשׁוּבָה - חִיִּים.

**אֵין עֲרוּד מְמִית אֶלָּא הַחֲטָא מְמִית.** כְּלוֹמֵר, שֶׁנִּמְשָׁף לָהֶם יִרְאָה טְהוּרָה, בְּבְחֵינַת "לְמַעַן תִּהְיֶה יִרְאֵתוֹ עַל פְּנֵיהֶם לְבִלְתֵּי תַחֲטְאוּ" (דברים ד), שֶׁהַמְשִׁיב לָהֶם הַבוּשָׁה שֶׁל מַעֲמֵד הַר סִינַי, לְעוֹרֵר בָּהֶם הַשִּׁפְלוּת שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנֵי הָרְדוּם בְּאֵיבָרִים שֶׁל כָּל אָחָד.

**בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמְרוּ.** "בְּאוֹתָהּ שָׁעָה", הֵינּוּ שֶׁנִּמְשָׁף לָהֶם ש"ע נְהוּרִין שֶׁל הַסֵּתֶפְלוּת בְּפְנֵי הַצַּדִּיק, בְּחֵינַת הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין כְּנ"ל.

**אֵין לוֹ לְאָדָם שִׁפְגַע בּוֹ עֲרוּד.** כְּלוֹמֵר, שֶׁנִּפְגַע מִעֲנוּה פְּסוּלָה, שֶׁאִזּוֹ הוּא שִׁפְל וְנִבְזָה, רַע מְזַל. כִּי עַקֵּר אָדָם = מ"ה, שִׁפְלוּת אֲמִתִּית.

**וְאֵין לוֹ לְעֲרוּד שִׁפְגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** כִּי צַדִּיק הָאֲמִתִּי בְּחֵינַת מִשָּׁה הוּא בְּחֵינַת תְּחִיָּה, שֶׁבְּהַסֵּתֶפְלוּת בְּלִבְד מְחַלֵּק גְּדֻלוֹת וְשִׁפְלוּת אֲמִתִּית, וּמְבַטַּל בְּחֵינַת מִיָּתָה וְעֲנוּה פְּסוּלָה.

**אֵין לוֹ לְאָדָם שִׁפְגַע בּוֹ עֲרוּד.** כִּי לֹא הַתְּפַלֵּל עַל זֶה, שֶׁיִּזְכָּה לְעֲנוּה אֲמִתִּית, וְזֶה "אֵין לוֹ", בְּחֵינַת יִרְאָה רַעָה.

**וְאֵין לוֹ לְעֲרוּד שִׁפְגַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.** שֶׁמְקַדִּים לְהַתְּפַלֵּל, כִּי אֵין 'פְּגִיעָה' אֶלָּא תְּפִלָּה (ברכות כו:), שֶׁיִּזְכָּה לְעֲנוּה בְּאֲמִתִּית, וְיִנְצַל מִעֲנוּה פְּסוּלָה. כִּי אֶצֶל רַבִּי חֲנִינְיָא אֵין "אוֹי", כִּי זָכָה לְבְּחֵינַת שְׁבִת, "נִחְלָה בְּלֵי מְצָרִים", וּבְשִׁבְת "אֵין אוֹמְרִים אוֹי" (אבני"ה ברזל סו), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ זִיע"א.



דגל ביקור

יח

### פְּרוֹת גְּנוֹסֵר

בְּרִכוֹת מד:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיִנָא ז' כִּי מִרְחֻמִּים יִנְהַגִּים

**אָמַר** רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה, כִּי הוּא אֲזַלִּינָן בִּתְרִיָּה דְרַבִּי יוֹחָנָן לְמִיכַל פְּרוֹת גְּנוֹסֵר, כִּי הוּיִנָן בִּי מֵאָדָּה מְנַקְטִינָן לָהּ לְכָל חַד וְחַד עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה, וְכִי הוּיִנָן בִּי עֲשָׂרָה מְנַקְטִינָן לָהּ כָּל חַד וְחַד מֵאָדָּה מֵאָדָּה, וְכָל מֵאָה מְנִיחוּ הוּא מְחֻזְקָא לְהוּ צִנָּא בַּר תַּלְתָּא סְאוּי, וְאָכִיל לְהוּ וּמִשְׁתַּבֵּעַ דְּלֹא טַעִים זִינָא, זִינָא סְלָקָא דְעֵתָךְ? אֶלֶּא אִימָא מְזוּנָא, רַבִּי אֲבָהוּ אָכִיל עַד דְּהוּהוּ שְׂרִיק לָהּ דְּדוּדְבָא מֵאֲפּוֹתֵיהּ, וְרַב אַמִּי וְרַב אַסִּי הוּוּ אָכִיל עַד דְּנָתוּר מְזִיחוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ הוּוּ אָכִיל עַד דְּמָרִיד, וְאָמַר לְהוּ רַבִּי יוֹחָנָן לְדַבֵּי נְשִׂיאָה וְהוּהוּ מְשַׁדֵּר לָהּ רַבִּי יְהוּדָה נְשִׂיאָה בְּאֲלוּשֵׁי אֲבִתְרָה וּמִיִּתֵי לָהּ לְבִיתָהּ.

הוא לכלל בחינת השגת 'איזה?' ו'מלא' יחד וכו' (הל' נטילת ידים ו, עז), וזה שהיו אוכלים הפרות עם "מליח" מרב המתיקות, דהיינו לכלל העולמות כנ"ל. ולכן שהיה אוכל רבי יוחנן אף פרות, כדי לזפות להארת רצון מפלג, לכן היה נשבע שלא טעם משהו מזין ומשביע, כי הגיע למקום של רצון מפלג שהוא "משביע לכל חי - רצון" (תהלים קמה), עד שאינו יודע מה רוצה בכלל, כמו שמוזכר בתורה זו, ומוזכר בחדושי הגר"א שאכילה זו היתה למען זכוה השכל, ולא למען שבע גשמי. ולכן פרות גנוסר הן ליד ים פגרת, בחינת הארת הרצון שנמשך מים החקמה.

**רַבִּי אֲבָהוּ אָכִיל עַד דְּהוּהוּ שְׂרִיק לָהּ דְּדוּדְבָא מֵאֲפּוֹתֵיהּ.** שְׁמֵרַב מְתַק הַפְּרוֹת שְׂזָכָה לְהֵאָרֵת רִצּוֹן עַד כְּדֵי שְׂצָהֲלוּ פְּנֵיו, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, הֵינּוּ "לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׂמֹן" (תהלים קד), הֵאָרֵת הַמְּקִיפִין, וְלָכֵן "זְבוּב" מִחֲלִיק עַל מִצְחוֹ, כִּי "מִצַּח" בְּחִינַת רִצּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָמִיד לְרִצּוֹן" (שמות כח, לח), ו"זְבוּב" הוּא בְּחִינַת הַיֶּצֶר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ ז"ל (ברכות סא), שְׁמוֹתוֹף שֶׁהֵגִיעַ לְדַבְּקוֹת נִפְלָא וְרִצּוֹן מְפָלַג, מִפְּיֵלָא נוֹשֵׁר וּמְחֲלִיק מִפְּנֵי הַזְּבוּב הַמְּבַאֵשׁ שֶׁל הַיֶּצֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲלֻשָׁת הַטּוֹב הָאֲמִתִּי.

**וְרַב אַמִּי וְרַב אַסִּי הוּוּ אָכִיל עַד דְּנָתוּר מְזִיחוּ.** שֶׁנִּשְׁרָוּ לָהֶם הַשְּׁעָרוֹת מְרַב מְתַק הָאֲכִילָה, כִּי עַל כֵּן שִׁזְכוּ לְהֵאָרֵת רִצּוֹן מְפָלַג כְּנ"ל, שֶׁהֵרִצּוּן הֵזָה הוּא בְּחִינַת הַמְּכֻוֵן וְהַתְּכִלִּית שֶׁל הַכֹּל, כִּי הַשְּׂגוֹת הַמְּקִיפִים הֵן תְּכִלִּית הַכֹּל, שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא כְּמִבְּאֵר, וְלָכֵן נִשְׁרָוּ הַשְּׁעָרוֹת, כִּי "שְׁעָרוֹת" הֵן בְּחִינַת סְבוּבִים וְהַקְּדָמוֹת (לקו"מ ב), שֶׁצְרִיף אוֹתָם עַד שֶׁמִּגִּיעִים לְמַכְּוֵן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הֵאָרֵת הַרִצּוֹן כְּנ"ל.

**רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ הוּוּ אָכִיל עַד דְּמָרִיד, וְאָמַר לְהוּ רַבִּי יוֹחָנָן לְדַבֵּי נְשִׂיאָה וְהוּהוּ מְשַׁדֵּר לָהּ רַבִּי יְהוּדָה נְשִׂיאָה בְּאֲלוּשֵׁי אֲבִתְרָה וּמִיִּתֵי לָהּ לְבִיתָהּ.** רִישׁ לְקִישׁ שֶׁאָכַל עַד שֶׁנִּטְרָפָה דְּעֵתוֹ כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כִּי צְרִיף לַעֲשׂוֹת סִיג לְדַבְּרֵיו, שֶׁלֹּא לְכַנֵּס בְּמִקִּיפִין שֶׁלְמַעַל מְדַעְתּוֹ, כְּלוּמַר שֶׁרִישׁ לְקִישׁ הֵגִיעַ לְבְּחִינָה גְבוּהָה שֶׁל "מָה חֲמִית?" בְּחִינַת "אִיזָה?" וְאֵז לֹא רוּאָה בְּכַבּוּדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז אֵין לוֹ יְרָאָה, לָכֵן צְרִיף לְכָלֵל הָעוֹלָמוֹת, וְלְהֵרָאוֹת כִּי "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו), הֵאָרֵת תְּלַמִּיד, כְּמוֹ שֶׁאָכַן עֲשָׂה רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁהוּדִיעַ לְבֵית הַנְּשִׂיאָה שֶׁיִּשְׁלַח אַחֲרָיו "בְּאֲלוּשֵׁי", פֶּרֶשׁ רַש"י "אוּכְלוּסִי בְּנֵי אֲדָם", כִּי "בְּנֵי אֲדָם" דְּהֵינּוּ הֵאָרֵת כְּבוֹדוֹ, "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְלָכֵן הִחְזִירוּ אוֹתוֹ ל"בֵּיתוֹ", כִּי בֵּית בְּחִינַת יְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ "וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נּוֹרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה אֵין זָה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" (בראשית כח, יז), בְּחִינַת כְּלָיוֹת בֶּן וְתַלְמִיד שֶׁל בֵּית הַמְּקִדָּשׁ, יְרָאָה וְדַעַת אֲמִתִּי. יְבִנָּה בְּמִהְרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן וְאָמֵן.

# שְׁלֹשָׁה דְבָרִים סָח לִי סוּרְיָאֵל שׁוּר הַפְּנִים

## בְּרָכוֹת נֹא.

עַל פִּי לְקוּ"מ י' ז' וְיָהִי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע, שְׁרֵשָׁה דְבָרִים סָח לִי סוּרְיָאֵל שׁוּר הַפְּנִים, אֵל תַּטֵּל חֲלוּקָךְ בְּשַׁחְרִית מִיד הַשֶּׁמֶשׁ וְתִלְבַּשׁ, וְאֵל תַּטֵּל יָדֶיךָ מִמֵּי שְׁלֹא נֹטֵל יָדָיו, וְאֵל תַּחְזִיר כּוֹס אֶסְפָּרָגוֹס אֶלֶּא לְמִי שֶׁנִּתְּנוּ לָךְ, מִפְּנֵי שְׂרַחֲבֵי אִמְתִּי וְאִמְרֵי לָהּ אֶסְתַּלְגְּנִית שֶׁל מִלְאָכֵי חֲבֵלָה מְצַפִּין לוֹ לְאָדָם וְאוֹמְרִים אִמְתִּי יָבֵא אָדָם לְיָדִי אֶחָד מִדְּבָרִים הַלְלוּ וְיִלְכְּדוּ, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים סָח לִי מִלְאָךְ הַמּוֹת, אֵל תַּטֵּל חֲלוּקָךְ שַׁחְרִית מִיד הַשֶּׁמֶשׁ וְתִלְבַּשׁ, וְאֵל תַּטֵּל יָדֶיךָ מִמֵּי שְׁלֹא נֹטֵל יָדָיו, וְאֵל תַּעֲמֹד לְפָנֵי הַנְּשִׂים בְּשַׁעֲדָה שְׁחֹזְרוּת מִן חַמַּת מִפְּנֵי שְׁאֵנֵי מְרַקֵּד וּבֵא לְפָנֶיהֶן וְחָרְבֵי בִידֵי וַיֵּשׁ לִי רִשׁוֹת לְחַבֵּל, וְאֵי פָגַע מֵאֵי תַקְנִיתִיהָ לְנִשׁוּף מְדוּכָתִיהָ אַרְבַּע אַמּוֹת, אֵי אֵיכָא נַחְרָא לֵיעֲבָרִיהָ, וְאֵי אֵיכָא דְרַפָּא אַחְרֵינָא לִיזִיל בָּהּ, וְאֵי אֵיכָא גּוּדָא לִיקוּן אַחֲרָא, וְאֵי לֹא לִיתְחַדֵּר אַפִּיהָ וְלִימָא (בְּרַיְוֹת ג.) וַיֹּאמֶר ה' אֵל הַשֶּׁטֶן יַגְעֵר ה' בְּךָ וְגו' עַד דְּחַלְפֵי מַנְיָה.

הַלְבוּשׁ כְּשֹׂזָכִים לַעֲשׂוֹת לְבוּשִׁים חֲדָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נִתָּן (ה' בְּרַכַּת הַמַּזוּן ד), וְלָכֵן אָמַר לוֹ הַפּוֹלָאךְ שְׁלֹא יִקַּח הַלְבוּשׁ מִיד הַשֶּׁמֶשׁ בְּשַׁחְרִית (לְשׁוֹן "מִשְׁמֵשׁ"), אֶלֶּא יַעֲשֶׂה זֹאת בְּעֶצְמוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂצָרִיף לְהַתְּעוֹרֵר בְּעֶצְמוֹ בְּרִצּוֹן חֲדָשׁ, בְּבַחֲיַנַּת "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֶמּוֹנְתָךְ" (אֵיכָה ג. כג), שֶׁעַל יָדֵי זֶה עָקַר הַהַתְּפָאוֹת כְּנ"ל. וְלָכֵן שָׂאֵם פּוֹגֵם בְּזֶה חָס וְשְׁלוֹם, יְכוּל לְהִלְכְּדוּ עַל יָדֵי ש"ד, כִּי אִזְ נַעֲלָם בַּחֲיַנַּת הַתְּפָאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה רַק בְּשִׁבְלֵם, וְזֶה בַּחֲיַנַּת "לְכִידָה", לְרַמּוֹז לְטוֹב שֶׁנִּכְבַּשׁ בְּגָלוֹת.

**וְאֵל תַּטֵּל יָדֶיךָ מִמֵּי שְׁלֹא נֹטֵל יָדָיו.** כִּי "יָדַיִם" הֵן בַּחֲיַנַּת יָדֵי הַמַּעֲשֶׂה, שְׂצָרִיף לְטוֹל וּלְתַקּוֹן מִן "עֲכִירוֹת הַמַּעֲשִׂים" שֶׁמִּפְסִיד הַשֶּׁכֶּל, וְאִז אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִצְדִּיק אֲהַבָּה וְיִרְאָה, בַּחֲיַנַּת יָד יָמִין וְיָד שְׂמֹאל.

**וְאֵל תַּחְזִיר כּוֹס אֶסְפָּרָגוֹס אֶלֶּא לְמִי שֶׁנִּתְּנוּ לָךְ, מִפְּנֵי שֶׁתַּכְסֶּפֶת וְאִמְרֵי לָהּ אֶסְתַּלְגְּנִית שֶׁל מִלְאָכֵי חֲבֵלָה מְצַפִּין לוֹ לְאָדָם וְאוֹמְרִים אִמְתִּי יָבֵא אָדָם לְיָדִי אֶחָד מִדְּבָרִים הַלְלוּ וְיִלְכְּדוּ.** כִּי אִם לֹא מִחְזִיר הַכּוֹס לְמִי שֶׁנִּתְּנוּ, יְכוּל לְפָגֵם בְּבַחֲיַנַּת רַעוּת אַחֲדוּת וְשְׁלוֹם שֶׁל "הוֹן יִסְיָף רַעִים רַבִּים" (מִשְׁלֵי יט. ד).

**אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים סָח לִי מִלְאָךְ הַמּוֹת... וְאֵל תַּעֲמֹד לְפָנֵי הַנְּשִׂים בְּשַׁעֲדָה שְׁחֹזְרוּת מִן חַמַּת מִפְּנֵי שְׁאֵנֵי מְרַקֵּד וּבֵא לְפָנֶיהֶן וְחָרְבֵי בִידֵי וַיֵּשׁ לִי רִשׁוֹת לְחַבֵּל.** כִּי אִז בְּשַׁעֲדָה לְוִיָּה מִתְּעוֹרֵר בַּחֲיַנַּת "פּוֹימָא דְלוֹיָתָן", כְּלוֹמֵר כְּלוֹיָן וְהַפְּסֵד, וּבְגִלְלַת שְׁלוּיָתָן" = מִלְכּוּ"ת לָכֵן יֵשׁ לוֹ רִשׁוֹת לְחַבֵּל, חָס וְשְׁלוֹם.

**וְאֵי פָגַע מֵאֵי תַקְנִיתִיהָ, לְנִשׁוּף מְדוּכָתִיהָ אַרְבַּע אַמּוֹת.** לָכֵן יֵשׁ תַּקְנָה לְקַפֵּץ מִמִּקוֹמוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁקּוֹפֵץ הוּא בַּחֲיַנַּת "אַנָּא בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיָּם", שֶׁהַנְּשִׂמָה קְלָה וְצָפָה לְמַעֲלָה מֵאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת, וְזֶה "אַרְבַּע אַמּוֹת" דִּיקָא.

**אֵי אֵיכָא נַחְרָא לֵיעֲבָרִיהָ.** אוֹ לְעַבּוֹר הַנְּהַר, כִּי "נְהַר" בַּחֲיַנַּת "יָם", כִּי "כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֵל הַיָּם" (קֹהֵלֶת א. ז), וְאִז גַּם יְכוּל לְזַכּוֹת לְבַחֲיָנָה שֶׁל "אַנָּא בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיָּם", לְהַזְכֵּר בְּשִׁרְשׁוֹ הַנַּעֲלָה.

**וְאֵי אֵיכָא דְרַפָּא אַחְרֵינָא לִיזִיל בָּהּ.** כִּי דָרַךְ אַתְרָתָהּ, בַּחֲיַנַּת "פְּרָסָה", בַּחֲיַנַּת רָגֵל - הֵינּוּ עֲצָה, "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֶיהָ" (שְׁמוֹת יא. ח) - הַנְּמַשְׁכִּים אַחַר עֲצָתָהּ, כְּלוֹמֵר, שֶׁיְכוּל שֶׁתִּזְכֹּר הַנְּשִׂמָה, שֶׁהִיָּתָה תַחֲלָה בְּמַחְשָׁבָהּ, וּבָהּ נִתְעַצֵּץ ה' בְּבִרְיַאת עוֹלָמוֹ, כְּמַבְאָר.

**וְאֵי אֵיכָא גּוּדָא לִיקוּן אַחֲרָא.** לְעַמּוּד אַחְרֵי הַכֶּתֶל, בַּחֲיַנַּת "מַחְשָׁבוֹת שְׁכֵלִיוֹת" - "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָהּ", וְזֶה "הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתָלָנוּ מִשְׁגִּיחִים מִן הַחֲלָלוֹת" שֶׁאִמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רבָּה ב.) "הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתָלָנוּ - אַחַר כְּתָל מַעֲרָבֵי שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְמָוָה, שֶׁנִּשְׁבַּע לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאֵינּוּ תִרְבַּ לְעוֹלָם".

ב

## מֵעֵשָׂה וְלֵתָא אִשְׁתּוּ רַב נַחְמָן

בְּרָכוֹת נ"א:

עַל פִּי לִקְו"מ לַד' מִמְּלַכְתַּת כְּהֲנָנִים'



וְאִי לֹא לִיהֲדַר אֶפְיָה וְלִימָא (זכריה ג, ב) וַיֹּאמֶר ה' אֶל הַשָּׁטָן יִגְעַר ה' בָּךְ וְגו' עַד דְּחִלְפֵי מַנְיָה. כִּי זֶה בְּחִינַת הַתְּפָאָרוֹת נִפְלָא, שְׁיֵשׁ כַּח כְּזֶה בְּדַבּוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְכַשְּׁמֹתְגֻלָּה פָּאָר זֶה, נוֹפְלֵת יְרָאָה אֶפְלוּ עַל הַמְּלָאכִים, וְלִכּוֹן יָכוֹל לְהַנְצִיל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



**עוֹלָא** אֶקְלַע לְבֵי רַב נַחְמָן, פְּרִיךְ רִיפְתָא, פְּרִיךְ בְּרַפְתּוּ מְזוּנָא, יְהֵב לִיהּ כְּסָא דְבְּרַפְתָּא לְרַב נַחְמָן אָמַר לִיהּ רַב נַחְמָן לִישְׁדַּר מִר כְּסָא דְבְּרַפְתָּא לִילְתָא, אָמַר לִיהּ חֲכִי אָמַר רַבִּי יוֹדְחָנָן, אִין פְּרִי בְטָנָה שֶׁל אִשָּׁה מִתְבָּרַךְ אֵלֶּא מְפָרִי בְטָנִי שֶׁל אִישׁ, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים ז-ט) וַיְבָרֶךְ פְּרִי בְטָנְךָ פְּרִי בְטָנָה לֹא נֹאֲמַר, אֵלֶּא פְּרִי בְטָנְךָ, רַחֲמֵינָא נְמִי חֲכִי רַבִּי נָתַן אוֹמַר מִנֵּין שְׂאִין פְּרִי בְטָנָה שֶׁל אִשָּׁה מִתְבָּרַךְ אֶלְיָא מְפָרִי בְטָנִי שֶׁל אִישׁ? שְׁנַאֲמַר וַיְבָרֶךְ פְּרִי בְטָנְךָ פְּרִי בְטָנָה לֹא נֹאֲמַר אֵלֶּא פְּרִי בְטָנְךָ, אֲדִי־חֲכִי שְׁמַעְהָ וְלֵתָא, קָמָה בְּזוּי־רָא וְעֵלְתָה לְבֵי חֲמָרָא וְתַבְרָא ד' מָאָה דְנִי דְרַחֲמָרָא, אָמַר לִיהּ רַב נַחְמָן נִשְׁדַּר לִיהּ מִר כְּסָא אַחֲרֵינָא, שְׁלַח לָהּ כָּל הָאֵי נִבְנָא דְבְּרַפְתָּא הִיא, שְׁלַחָה לִיהּ מִמְּהַדוּרֵי מִיִּלִּי וּמִסְמַרְטוּטֵי כְּלָמֵי.

דגל ביקוד

**עוֹלָא** אֶקְלַע לְבֵי רַב נַחְמָן, פְּרִיךְ רִיפְתָא, פְּרִיךְ בְּרַפְתּוּ מְזוּנָא, יְהֵב לִיהּ כְּסָא דְבְּרַפְתָּא לְרַב נַחְמָן אָמַר לִיהּ רַב נַחְמָן לִישְׁדַּר מִר כְּסָא דְבְּרַפְתָּא לִילְתָא, כִּי עַל יְדֵי שְׁמִבְרָךְ עַל כּוֹס מְלֵא שְׁנוֹתָנִים לוֹ נִחְלָה בְּלֵי מְצָרִים, עַל יְדֵי זֶה מְתַקְנִים בְּחִינַת שְׁבִירַת לֵב, כִּי "כּוֹס מְלֵא" בְּחִינַת "מְלֵאפּוּם", וְכֵן "נִין" בְּחִינַת לֵב, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר "וַיִּין יִשְׂמַח לְבָב" (תהלים קד, טו), וְעַל יְדֵי בְּרַפְתּוּ הַמְזוּן



כא

# מַעֲשֵׂה יִלְתָּא אִשְׁתֵּי רַב נַחְמָן

בְּרָכוֹת נ"א:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיִנְא ז' פִּי מִדְּחַמְסָא יְנַהֲגִים'

**עוֹלָא** אֶקְלַע לְבֵי רַב נַחְמָן, פְּרִיָּה רִיפְתָּא, פְּרִיָּה בְּרַפְתָּ מְזוּנָא, יְהֵב לִיהַּ כֶּסֶּא דְּבִרְכָתָא לְרַב נַחְמָן אָמַר לִיהַּ רַב נַחְמָן לִישְׁדַּר מִר כֶּסֶּא דְּבִרְכָתָא לִילְתָּא, אָמַר לִיהַּ חֲכִי אָמַר רַבִּי יוֹדְנָן, אִין פְּרִי בְטִנְהָ שֶׁל אִשָּׁה מִתְבָּרַךְ אֵלָא מִפְּרִי בְטִנּוּ שֶׁל אִישׁ, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים י, ט) וַיְבָרַךְ פְּרִי בְטִנְךָ פְּרִי בְטִנְהָ לֹא נֹאמַר, אֵלָא פְּרִי בְטִנְךָ, רַחֲמֵינָא נְמִי חֲכִי רַבִּי נִתֵּן אֹמֵר מִנֵּין שְׁאִין פְּרִי בְטִנְהָ שֶׁל אִשָּׁה מִתְבָּרַךְ אֶקְלַא מִפְּרִי בְטִנּוּ שֶׁל אִישׁ? שְׁנַאֲמַר וַיְבָרַךְ פְּרִי בְטִנְךָ פְּרִי בְטִנְהָ לֹא נֹאמַר אֵלָא פְּרִי בְטִנְךָ, אֶדְחִי חֲכִי שְׁמַעְהָ יִלְתָּא, קָמָה בְּזִיחָרָא וְעֵלְתָּה לְבֵי חֲמֵרָא וְתִבְרָא ד' מָאָה דְּנִי דְּחֲמֵרָא, אָמַר לִיהַּ רַב נַחְמָן נִשְׁדַּר לִיהַּ מִר כֶּסֶּא אַחֲרֵינָא, שְׁלַח לָהּ כָּל הָאֵי נִבְנָא דְּבִרְכָתָא הִיא, שְׁלַחָה לִיהַּ מִמְּהַדוּרֵי מִיְלֵי וּמִסְמַרְטוּטֵי כְּלָמֵי.

**עוֹלָא** אֶקְלַע לְבֵי רַב נַחְמָן, פְּרִיָּה רִיפְתָּא, פְּרִיָּה בְּרַפְתָּ מְזוּנָא, יְהֵב לִיהַּ כֶּסֶּא דְּבִרְכָתָא לְרַב נַחְמָן אָמַר לִיהַּ רַב נַחְמָן לִישְׁדַּר מִר כֶּסֶּא דְּבִרְכָתָא לִילְתָּא, עוֹלָא שְׁלַא רְצָה לְשַׁגְר כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לִילְתָּא, כִּי תָלַהּ הַבְּרָכָה בְּאִישׁ, שְׁסַבֵּר לְבַחֲמִינָא דְּרִי מַעְלָה, כִּי "אִישׁ" בַּחֲמִינָא דְּרִי מַעְלָה, כְּנִגְדָּה הָאִשָּׁה שֶׁבַּחֲמִינָתָה דְּרִי מַטָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נִתָּן בְּזֵה (הַלְכוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה ב). וְכֵן רְאִיָּה שְׁכַף דְּרַפּוֹ,

קוֹשֶׁר ג' נְקֻדּוֹת (ה' בְּרַכַּת מְזוּנָא ג). וְלָכֵן שְׁלַא שַׁגְר לִילְתָּא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה תַקּוּן לְחַבְר יו"ד עִם וַא"ו, לָכֵן עֲמִידָה בְּכַעַס, שֶׁהוּא בַּחֲמִינָא "חֲרַפְתָּ הַלֵּב".

**אֶדְחִי שְׁמַעְהָ יִלְתָּא**, קָמָה בְּזִיחָרָא וְעֵלְתָּה לְבֵי חֲמֵרָא וְתִבְרָא ד' מָאָה דְּנִי דְּחֲמֵרָא. וְלָכֵן שְׁבָרָה אַרְבַּע מְאוֹת פְּדֵי יִין, דְּהֵינּוּ שְׁלַא נִתְחַבֵּר וְנִתְקַן הַחֲרַפְתָּ לֵב, וְאֵז הוּא בַּחֲמִינָא שְׁבִירַת כְּלִים. כִּי אַרְבַּע מְאוֹת פְּדִים - לְרַמּוֹז שְׁלַא קָבְלָה מִבַּחֲמִינָא הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל אֶהְבָּה קְדוּשָׁה שֶׁל אוֹר הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בַּחֲמִינָא "אַרְבַּע מְאוֹת שְׁקָל כֶּסֶף" (בְּרַאשִׁית כג, טז) שֶׁל אֲבָרְהָם אָבִינוּ אִישׁ הַחֶסֶד, בַּחֲמִינָא יְסוּד דְּאַצִּילוֹת.

**שְׁלַח לָהּ, כָּל הָאֵי נִבְנָא דְּבִרְכָתָא הִיא.** וְלָכֵן לֹא נִתְרַצְתָּה בְּכַעַס אַחֲרַת, כִּי הַפְּסִיד אֶת בַּחֲמִינָא "בְּעַת הַהִיא" (דְּבָרִים ג, כג), שְׁאַחַר אֶת תַּזְמוּן הַרְאוּי לְהִתְחַבֵּר עִם הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵז כְּבָר קָשָׁה לְתַקֵּן הַמַּעֲוֹת.

**שְׁלַחָה לִיהַּ, מִמְּהַדוּרֵי מִיְלֵי וּמִסְמַרְטוּטֵי כְּלָמֵי.** שְׁאַמְרָה לוֹ שְׁפָגַם בַּבַּחֲמִינָא "כִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת וְהִגִּית לְבֵי תְבוּנוֹת" (תְּהִלִּים מט), שְׁאַת זֶה מִתְקַנֵּים עַל יְדֵי כּוֹס לְבִרְכָה, בַּחֲמִינָא מְלֵאפּוּם, שְׁמִשְׁגַּר בְּעַתּוֹ אַחֲרֵי בְּרַפְתָּ מְזוּנָא וּמְחַבֵּר יו"ד עִם וַא"ו. כִּי "מִסְמַרְטוּטֵי מִיְלֵי", דְּבִנְרֵי רֹכְלִים שֶׁהֵן דְּבִנְרֵי חֲלִין, הַפֶּן הָאֲרַת הַנְּקֻדָּה, ו"מִסְמַרְטוּטֵי כְּלָמֵי", שֶׁהֵן בַּחֲמִינָא "כְּנִים", וְאֵז דְּבָרִים לֹא מִתְיָשְׁבִים עַל הַלֵּב, וְלָכֵן בַּתּוֹרָה "כְּנִים" כְּתִיב חֶסֶר יו"ד, דְּהֵינּוּ שְׁלַא קָבַל אֶת אוֹר הַנְּקֻדָּה כְּנ"ל.



דגל ויקון

כב

# יוֹנָה שֶׁל זָהָב

בְּרָכוֹת נג:

עַל פִּי לִקּוֹ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתָא'

**רְבָה** בַּר בַּר חֲנָה הוּוּה קְאָזַל בְּשִׁירְתָּא. אָכַל, וְאַשְׁתְּלִי (שְׂכַח) וְלֹא בְּרִיךְ. אָמַר בְּלִבּוֹ הֵיכִי אֶעְבִּיד? – אִי אֲמִינָא לְהוּ לְאַנְשֵׁי הַשִּׁירָה שְׂיִמְתִּינוּ לִי בְּדַלִּיכְתָּם כִּי אֲנִישָׁאִי (שְׂכַחְתִּי) לְבָרְךְ, חֲרִי יֹאמְרוּ לִי: בְּרִיךְ כָּאֵן, כִּי כָּל הֵיכָא דְמְבָרְכַת, לְרַחֲמֵנָא מְבָרְכַתוּ לְכֵן, מוֹטֵב דְאֲמִינָא לְהוּ "אֲנִישָׁאִי יוֹנָה דְדַחְבָּא" (שְׂכַחְתִּי יוֹנָה שֶׁל זָהָב וְעָלִי לְקַחְתָּהּ). אָמַר לְהוּ: אֲנִטְרוּ לִי, הִמְתִּינוּ לִי מִשּׁוּם דְאֲנִישָׁאִי יוֹנָה דְדַחְבָּא! אֲזִיל וּבְרִיךְ, וְאַשְׁכַּח וּקְרַח לֹא נִס וְאַכְּנָן נִמְצָאָה שֵׁם יוֹנָה דְדַחְבָּא. וּמֵאִי שְׁנָא שְׁנַקֵּט דּוּקָא "יוֹנָה" דְמִתִּילִי (שְׂנַמְשְׁלָה) בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, דְכָתִיב (תְּהִלִּים סח) "בְּנִפִי יוֹנָה נִחַפְּהָ בַכֶּסֶף וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרְק חֲרוֹץ", מִדָּה יוֹנָה אֵינָה נִצּוֹלֶת אֲלָא בַכֶּנֶפֶיָה אֵף יִשְׂרָאֵל אֵינָן נִצּוֹלִין אֲלָא בַמְצוֹת.

**רְבָה** בַּר בַּר חֲנָה הוּוּה קְאָזַל בְּשִׁירְתָּא. אָכַל, וְאַשְׁתְּלִי (שְׂכַח) וְלֹא בְּרִיךְ. אָמַר בְּלִבּוֹ הֵיכִי אֶעְבִּיד? – אִי אֲמִינָא לְהוּ לְאַנְשֵׁי הַשִּׁירָה שְׂיִמְתִּינוּ לִי בְּהַלִּיכְתָּם כִּי אֲנִישָׁאִי (שְׂכַחְתִּי) לְבָרְךְ, חֲרִי יֹאמְרוּ לִי: בְּרִיךְ כָּאֵן, כִּי כָּל הֵיכָא דְמְבָרְכַת, לְרַחֲמֵנָא מְבָרְכַת. כִּי בְּרַפְתָּ הַמְזוֹן הֵן ד' בְּרָכוֹת, כְּנִגְדַּד ד' אֲלָפִין שְׁצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִהָאֲכִילָה, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת רַבִּי נֶטָן (הִל' בְּרַכַּת הַמְזוֹן ה), וְלִכְּן צָרִיךְ לְבָרְךְ בְּמִקּוֹמוֹ דְיָקָא, בְּכַדִּי לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת "מִקּוֹם", בְּחִינַת "נְפִילָה" וִירִידָה, לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם,

שְׂמוּבָא (סְנַהֲדְרִין צח:) שְׁעוּלָא הוּוּא זֶה שְׂאָמַר עַל בֵּיאַת מְשִׁיחַ בְּדוֹר אַחֲרוֹן: "יְבוֹא וְלֹא אֲרָאָנוּ!" לְגַדֵּל שְׂפָלוֹת הַדּוֹר. וַיֵּשׁ לּוֹמַר גַּם, שְׂאָה שְׂמוֹ מְעִיד עָלֵינוּ, "עוּלָא" לְשׁוֹן עָלֵיהּ, בְּחִינַת "דְּרִי מַעְלָה וְהוּן מוֹעֲטִין" (סוּכָה מה:).

**אֲדַחְכִּי** שְׂמַעְהָ יִלְתָּא, קָמָה בְּזִי הָרָא וְעֵלְתָה לְבִי חֲמָרָא וְתַבְרָא ד' מָאָה דְנִי דְחֲמָרָא. כּוּס שֶׁל בְּרָכָה הִיא בְּחִינַת הָאֲרַת הָרְצוֹן, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת רַבִּי נֶטָן, וְלִכְּן בְּגַלְלִי שְׁלֵא זְכַתָּה לְכָךְ יִלְתָּא, עֲמֻדָה בְּכַעַס, "קָמָה בְּזִי הָרָא", דְּהִינּוּ הַפָּךְ מִשְׂבִּיעוֹת רְצוֹן וְכַסּוּפִים. וְזֶה שְׂשֻׁבְרָה "אַרְבַּע מֵאוֹת פְּדֵי יוֹן", שְׂמַרְמֹז לְאַרְבַּע מֵאוֹת עוֹלָמוֹת שֶׁל כְּסוּפִים הִידוּעִים שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ, שְׂאוּתָם יוֹרְשִׁים הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן (זוּהַר חַי שְׂרָה קכג:), בְּחִינַת נַחַת רוּחַ וְהָאֲרַת רְצוֹן מְפֻלְגָת.

**אָמַר** לִיָּה רַב נַחְמוּן, נִשְׁדַּר לָהּ מוֹד פְּסָא אַחֲרִינָא, שְׁלַח לָהּ, כָּל הָאִי נִבְגָּא דְבְּרַפְתָּא הִיא. וְלִכְּן לֹא נִתְרַצְתָּה בְּכוּס אַחַר, כִּי כּוּס שֶׁל בְּרָכָה הִיא בְּחִינַת חֲלִיפּוֹ"ת, שְׂצָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרֵינוּ בְּרָכָה - בּוֹן וְתַלְמִיד, שְׁעַל יְדֵי זֶה הָאֲרַת הָרְצוֹן, וּבְזֶה עֲצָמוֹ הָיָה הַפְּגָם, בְּבְחִינַת חֲלִיפּוֹ"ת בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר "אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפּוֹת לָמוֹ", 'אֵין חֲלִיפּוֹת' דְיָקָא, כִּי נִפְגַּם הַמְשַׁכַּת הִירָאָה וְרְצוֹן שְׂבִישְׁגוֹר כּוּס שֶׁל בְּרָכָה.

**שְׁלַחָה** לִיָּה, מִמֵּהֲדוּרֵי מִילֵי וּמִסְמַרְטוּטֵי בְּלָמִי. וְזֶה שְׁעֵנְתָה לוֹ "מִמֵּהֲדוּרֵי מִילֵי", מִדְּבּוּרֵי הָרוֹכְלִים יָרְבוּ מְלִים, כְּלוּמַר הַפָּךְ שֶׁל "פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת", וּמִסְמַרְטוּטֵי כְּלָמִי" - מִמִּשְׁחָקֵי בְּגָדִים בְּלוּיִים יָרְבוּ כְּנִים (רש"י), כְּלוּמַר הַפָּךְ שֶׁל "הַגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת", שְׂצָרִיךְ לְהַבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שְׂמַבְגָּדִים בְּלוּיִים גִּיעֵוּ כְּנִים. נִמְצָא שְׂנִפְגָּם בְּחִינַת הָאֲרַת חֲלִיפּוֹ"ת - "פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת וְהַגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת" - שֶׁהֵן בְּחִינַת בּוֹן וְתַלְמִיד, הָאֲרַת הָרְצוֹן, שְׁעַל יְדֵי כּוּס שֶׁל בְּרָכָה מִתְבַּרְךְ פְּרִי בְּטָנָה שֶׁל הָאֲשָׁה, כִּי עַל יְדֵי זֶה נִכְנָסִים הַמְּקִיפִים לְאוֹר הַכְּנִים, שְׂאָהוּ בְּחִינַת הַרְיוֹן, בְּחִינַת "בּוֹן", וְכּוֹן נִאָמַר עַל רַב יְהוּדָה שֶׁהָיָה מְעַטֵּר כּוּס שֶׁל בְּרָכָה בְּתַלְמִידִים, בְּחִינַת "תַּלְמִיד", וְכּוֹן רַב חֲסִידָא מְעַטֵּר בְּנִטְלֵי, פְּרֵשׁ רַש"י כּוּסוֹת, כִּי "כְּלִי" בְּחִינַת תַּלְמִיד, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת רַבִּי נֶטָן, וְדִהִינּוּ גְרַמְזוּ בְּחִינַת בּוֹן וְתַלְמִיד, בְּחִינַת הָאֲרַת הָרְצוֹן, לְהַשְׁאִיר בְּרָכָה אַחֲרָיו. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

# כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה

## ברכות סא.

על פי לקו"מ ד' אנכי ה' אלהיך'

**לעולם** יחא אדם רגיל לומר 'כל דעביד רחמנא – לטב עביד'.  
כי הא דרבי עקיבא דתוה קאזיל באורחא, מטא להחיא  
מתא, בעא אושפיזא, לא יחבי ליה. אמר, כל דעביד רחמנא – לטב.  
אזל ובת בדברא, ותוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא. ארנא זיקא  
– כביה לשרגא, אתא שוגרא – אכליה לתרנגולא, אתא אריה –  
אכליה לחמרא. אמר, כל דעביד רחמנא – לטב. בידה בליקליא  
אתא גיסא, שביה למתא. אמר לחו, לאו אמרי לכו 'כל מה שעושה  
תקדוש ברוך הוא – הכל לטובה?'

**לעולם** יחא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד. כי פשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שיהיה לעתיד לבוא, ולכן צריך להיות רגיל בזה מעכשו, "בה' אהלל דבר, באלהים אהלל דבר" (תהלים טו).

כי הא דרבי עקיבא דתוה קאזיל באורחא, מטא להחיא מתא, בעא אושפיזא לא יחבי ליה, אמר כל דעביד רחמנא לטב. וזה רבי עקיבא שהיה "הולך בדרך", הינו בבחינת "דרך הקדש",

למקומו של עולם, על ידי הברכה, ולכן הקפיד על כך, שאם לא יברך במקומו אזי הוא בחינת "אורא דעלמא", שליטת החיצונים, שזה בחינת זלזול ובזיון.

**מוטב דאמינא להו "אנשאי יונה דדהבא"** (שכתתי יונה של זהב ועלי לקחתה). **אמר להו: אנטרו לי,** המתינו לי משום **דאנשאי יונה דדהבא! אזיל ובריה, ואשפח וקרה לו גס ואכן נמצאה** שם **יונה דדהבא.** לכן פשחזר במסירות נפש לברך במקומו דיקא, מצא "יונה של זהב", דהינו שנעשה עליית הפבד של הניצוצות הנפולין ושל המצוה שהיא בחינת השכינה, וזה תקון הלמוד הנכון, הפך מ"אלפין נפולין" שהם למודים מעותים. וזה "יונה" שפומזת לשכינה שבבחינת יצירה, כמובא בתקוני זהר (דף כג), דהינו שנעשה עליה בסוד קרבן תמיד, שמעלה ג"ר (ג' ראשונות) דעשיה ליצירה. וזה בחינת "יונה של זהב", פי "זהב" לרמז שנתעלו הניצוצות מעשיה, להלביש ז' תחתונות של יצירה.

**ולכן** אמר לשיירה בלשון חכמה, כמו אצל יעקב אבינו "ויעקבני" (בראשית כז, לו), שאכן היה צריך לגנוב הברכות מעשו, על ידי שהתחפש אליו, כך היה צריך רבה בר בר חנה לעשות בכדי לגנוב הברכה, להתלבש כמו עשו, כלומר לשנות הדבור, ואז להעלות הברכה מזלותא דגלותא. וזה גם הנס שנעשה, בחינת "עשה פלא" (תהלים עז, טו), פי פל"א - אל"ף, שצריך פלאות להעלות בחינת אלפין נפולין, שזה בחינת הנס פנ"ל, פי מתעלין על ידי התגלות נפלא של "אני ה'" - 'אני ולא מלאך', שעל ידי זה נשברים הפירות ומתגלה האמונה האמתית. ברוך ה' לעולם ואמן.



דגל ויקוד

כד

# כָּל מַה שְּׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֵּל לְטוֹבָה

בְּרָכוֹת סא.

עַל פִּי לְקוֹ"מ כַּח 'בְּנֵי לֵן בֵּיתָא'

**לְעוֹלָם** יְהִי אָדָם רָגִיל לֹאמֵר כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא – לְטַב עֵבִיד'.  
כִּי הָא דְרַבִּי עֲקִיבָא דְתַוּוּה קִאָּזִיל בְּאוּרְחָא, מְטָא לְתַחֲיָא  
מְתָא, בְּעָא אוֹשְׁפִיזָא, לֹא יְתַבִּי לִיה. אָמַר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא – לְטַב.  
אֹל וּבֵת בְּדַבְרָא, וְתוּוּה בְּהַדִּיה תְּרַנְגוּלָא וְחַמְרָא וְשַׂרְגָּא. אַרְגָּא זִיקָא  
– כְּבִיָּה לְשַׂרְגָּא, אַתָּא שׁוּנְרָא – אַכְלִיָּה לְתְּרַנְגוּלָא, אַתָּא אַרְיָה –  
אַכְלִיָּה לְחַמְרָא. אָמַר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא – לְטַב. בֵּיהּ בְּלִיקְיָא  
אַתָּא גִיסָא, שְׂבִיָּה לְמֵתָא. אָמַר לְהוֹ, לֹא אָמְרִי לְכוּ 'כָּל מַה שְּׁעוֹשֶׂה  
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – הַכֵּל לְטוֹבָה?'

**לְעוֹלָם** יְהִי אָדָם רָגִיל לֹאמֵר כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד. כִּי דָבַר זֶה הוּא בְּחֵינַת עֲבוּדַת  
הַתְּמִיד, בְּחֵינַת אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, וְלָכֵן אָמְרוּ "לְעוֹלָם" בְּחֵינַת תְּמִיד, שְׂסוּדוּ תַקּוּן עוֹלָם  
הַעֲשִׂיָּה וְטַהוּרָה מִהַקְּלָפוֹת שֶׁהֵן בְּחֵינַת הַכְּפִירוֹת כְּמַבְאָר, וְזֶה לְשׁוֹן "כָּל דְּעֵבִיד" דִּיקָא, לְשׁוֹן תַקּוּן  
וְעֲשִׂיָּה כְּפָ"ל.

שְׁהִיא לְשַׁבֵּר אֶת כָּל הַמַּדּוּת הָרְעוּת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּתוֹרָה זוֹ עַל "מִשָּׁל לְאַחַד שְׁהִיָּה  
מְהַלְקוּ בְּדַרְקוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה וְכוּ".

**אֹל** וּבֵת בְּדַבְרָא וְהוּוּה בְּהַדִּיה תְּרַנְגוּלָא וְחַמְרָא וְשַׂרְגָּא, אַתָּא זִיקָא כְּבִיָּה לְשַׂרְגָּא, אַתָּא שׁוּנְרָא  
אַכְלִיָּה לְתְּרַנְגוּלָא, אַתָּא אַרְיָה אַכְלִיָּה לְחַמְרָא, אָמַר כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב, וְלָכֵן שְׂבָאָה  
הַרוּחַ וְכַבְתָּהּ אֶת הַגֵּר, שְׂעָה בְּחֵינַת בְּטוּל הַחֲכָמָה, כִּי "גֵּר מִצְוָה וְתוֹרָה אוּר" (משלי ו, כג), וְטַרְפַּת  
הַתְּרַנְגוּל, זֶהוּ בְּחֵינַת בְּטוּל הַגְּבוּרָה, כִּי "תְּרַנְגוּל" נִקְרָא "גְּבוּר", וְעַל יְדוּ מְקִיץ מִהַשְׁנָה, כְּמוֹ שְׂפַרְשׁ  
רַש"י, וְהַתְּעוּרָרוֹת זֶה נִקְרָאת "גְּבוּרָה", כְּמוֹ "וַיִּתְגַּבֵּר כְּאִרִי לְעַמּוּד בְּבִקְרָא לְעַבּוּדַת הַבוּרָא" (שְׁלַחן ערוך  
א, א), וְהַחֲמוּר שְׂנַטְרָף, זֶהוּ בְּחֵינַת בְּטוּל הָעֲשִׂירוֹת שְׂנַקְרָאת "חֲמוּר", כְּמוֹ "וַיִּשְׁשַׁכֵּר חֲמוּר גְּרָם"  
- "עֵתִיר בְּנִקְסִים" (בראשית מט, יד). נִמְצָא שְׂנַעֲשֶׂה אֶצֶל רַבִּי עֲקִיבָא בְּחֵינַת "מַה", כְּלוֹמַר שְׁהַצְדִּיק  
מְקַטִּין עֲצָמוֹ בְּשִׁלְשׁ בְּחֵינּוֹת: בְּבְחֵינַת "אַל יִתְהַלֵּל חֲכָם, גְבוּר וְעֵשִׂיר" (ירמיהו ט) כְּמַבְאָר, שְׂעַל יְדֵי  
זֶה מְשִׁיג בְּחֵינַת אַחַדוֹת הַבוּרָא, כְּלוּ טוֹב וְהַמִּיטִיב.

**בֵּיהּ** בְּלִילָא אַתָּא גִיסָא שְׂבִיָּה לְמֵתָא. וְלָכֵן נִפְלָה בְּשַׁבִּי אוֹתָהּ הָעִיר, כִּי עַל יְדֵי שְׂרַבִּי עֲקִיבָא,  
שְׁהִיָּה בְּבְחֵינַת מ"ה כְּפָ"ל, וְהָעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה לְשַׂרְשָׁה, עַל יְדֵי שְׂיַדַע שְׂכָל  
מִזְרַעוֹתָיו הֵן רַק לְטוֹבָתוֹ, לָכֵן עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מַפְלָה לְמַלְכוּת עַכּוּ"ם, "וְחַרוֹב מְזִיָּה שְׁתִּין מַחוּזָא"  
כְּנִזְכָּר.

**אָמַר** לְהוֹ, לֹא אָמְרִי לְכוּ כָּל מַה שְּׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֵּל לְטוֹבָה. כְּלוֹמַר שְׁהִיאִיר  
לְתַלְמִידָיו בְּחֵינַת "אַתָּה הָרָאתָ לְדַעַת" (דברים ד, לה), אוּר הַבְּטוּל כְּפָ"ל, וְזֶה שְׁאָמַר עֲכָשׁוּ  
"כָּל מַה שְּׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא". וְלָכֵן נִזְכְּרִים בְּמַעֲשֵׂה אַרְבַּע פְּעָמִים "כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא", כְּנִגְד  
אַרְבַּעָה יְסוּדוֹת - אֵשׁ רוּחַ מִיָּם עֶפְרָה, שְׂצַרְיָה לְהַפְרִישׁ אֶת הָרַע מֵהֶם, כְּמַבְאָר, כִּי מְקַדְּם נְאֻמְרוּ  
בְּאַרְמִית, שְׂעָה בְּחֵינַת שְׁהַמַּלְכוּת בְּגָלוֹת עַכּוּ"ם, וְלָכֵן רַק בְּפַעַם הָרַבִּיעִית אָמַר בְּלִישׁוֹן הַקְּדָשׁ "כָּל  
מַה שְּׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הַכֵּל לְטוֹבָה", שְׂרַק בְּסוּף הָעֵלָה בְּחֵינַת מַלְכוּת חֲזָרָה לְשַׂרְשָׁה,  
כְּמוֹ שְׁהִיָּה לְעֵתִיד לְבוֹא שְׁהִיָּה שֵׁם ה' וְשֵׁם אֱלֹקִים אַחַדוֹת אַחַת, כְּלוּ הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב, אָמֵן כֵּן  
יְהִי רְצוֹן.

כה

# כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה

ברכות סא.

על פי לקו"מ תנינא מד

**לְעוֹלָם** יְהִי אָדָם רָגִיל לֹאמֹר 'כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא – לְטַב עֵבִיד'.  
כי הא דרבי עקיבא דתוה קאזיל באורחא, מטא להחיא  
מתא, בעא אושפיזא, לא יחבי ליה. אמר, כל דעביד רחמנא – לטב.  
אזל ובת בדברא, ותוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא. ארנא זיקא  
– כביה לשרגא, אתא שוגרא – אכיליה לתרנגולא, אתא אריה –  
אכליה לחמרא. אמר, כל דעביד רחמנא – לטב. בידה בליקליא  
אתא גיסא, שביה למתא. אמר להו, לאו אמרי לכו 'כל מה שעושה  
תקדוש ברוך הוא – הכל לטובה'?



**לְעוֹלָם** יְהִי אָדָם רָגִיל לֹאמֹר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד. כי האמונה תולה בפה של אדם,  
הינו על ידי שמדברין אמונה בפה – זה בעצמו אמונה.  
כי הא דרבי עקיבא דתוה קאזיל באורחא. שהיה רבי עקיבא הולך ב"דרך", הינו בדרך האמונה  
הקדושה, "דרך אמונה בחרתי" (תהלים קיט).

כי הא דרבי עקיבא דתוה קאזיל באורחא, מטא להחיא מתא, בעא אושפיזא לא יחבי ליה,  
אמר, כל דעביד רחמנא לטב. רבי עקיבא הוא בודאי תלמיד חכם אמתי שצריך לתת לו  
אכסניה, פי על ידי ארוח תלמיד חכם מתקן האלפין הנפולין בבחינת קרבן תמי"ד, אף הם לא רצו  
לארחו, ובכך פגמו בבחינת התמיד, ולכן המשיך אמונה שלמה פשאמר "כל דעביד רחמנא לטב".  
**אזל** ובת בדברא והוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא. ולכו שלן בשדה, לשון ש"ד, לשון  
שדוד, שהיא נסיון של אמונה שלמה שיש דוקא במקום כזה, כמו שפתב רבי נתן (הל'  
חלוקת שותפים ב), וזה שהיה לו תרנגול, חמור ונר, שמרמזים לבחינת ג' אלפין, ג' בחינות של תורה:  
"תרנגול" בכדי להתעורר לעבודת הבורא, "אלוף נעוריה" (משלי ב, יז), "חמור" בחינת על תורה,  
"אלופינו מסבלים" (תהלים קמד, יד), "פחמור למשאוי" (ע"ז ה), "נר" וללמוד לאורו תורה, "אאלפקה  
חכמה" (איוב לג, לג).

**אתא** זיקא כביה לשרגא, אתא שוגרא אכליה לתרנגולא, אתא אריה אכליה לחמרא, אמר,  
כל דעביד רחמנא לטב. כי רבי עקיבא היה צריך לגלות בחינה גבוהה יותר - אמונה  
שלמה! בחינת "אברהם ראש למאמינים" ו"חסד לאברהם", שעל ידי האמונה והחסד מתקנים  
את נפילת האלפין. ולכן פאשר כבה הנר, ונטרפו התרנגול והחמור, שזה בחינת נפילת הלמוד,  
בחינת העלמות השכל - נפילת הג' אלפין כנ"ל, ואז אין על מה לסמוך. בבחינת "אל תבטחו  
באלוף" (מייכה ו), אלא רק להשען על ה' בלבד, בסוד "על מי לנו להשען - על אבינו שבשמים" (סוטה  
מט), פי על ידי זה יש כח לעבור הכל.

**ביה** בליקליא אתא גיסא שביה למתא, אמר להו, לאו אמרי לכו כל מה שעושה הקדוש  
ברוך הוא הכל לטובה. ולכו נפלו בשבי בני העיר שפגמו בבחינת "תמיד" כנ"ל, פי אם  
אין אמונה, אין על מה להשען, פי אמונה הוא דבר חזק מאד, כמו שאמר רבנו הקדוש (שיחות הר"ן  
לב), ולכן נאמר בכל הספור הקדוש הזה ג' פעמים "כל דעביד רחמנא לטב" בארמית, ורק בפעם  
הרביעית אמר בלשון הקדש "כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא - הכל לטובה", כנגד תקוה ועלית  
ד' אלפין של תמי"ד מבחינת תרגום לקדושה, וזה גם שאמר הפעם "כל מה שעושה", מ"ה דיקא,  
פי שם ג' אלפין דקדושה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.





**מָטָא** לְהֵיחָא מְתָא, בְּעָא אוּשְׁפִיזָא, לֹא יְהִי לִיָּה, אָמֵר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטָב. וְכֹא לְעִיר שֶׁל "חֲכָמִים וּפִילֹסוֹפִים" הַמְחַמְיִרִים בְּחוּמְרוֹת יְתֵרוֹת, וְלִכֵּן לֹא נִתְּנוּ לוֹ מְקוֹם לְהִתְאַרְח אֲצֵלָם, כִּי הָאוֹרַח הַזֶּה שֶׁהָיָה נִרְאֶה סַתֵּם פְּשׁוּט, וְהָיָה קָל בְּעֵינֵיהֶם. אַךְ רַבֵּי עֲקִיבָא בַּעַל הָאֲמוּנָה, דִּבֶּר אֲמוּנָה, שֶׁעוֹלָה מֵעַל הַשָּׁכַל, וְאֵז אֶפְלוּ הַהִתְנַגְּדוֹת הַיָּא לְטוֹבָה.

**וְבַת בְּדִבְרָא וְהוּוּ בַּהֲדִיָּה תִרְנַגּוּלָא וְחִמְרָא וְשִׁרְגָא.** לֵן בְּשַׁדָּה, וְהָיָו בִּידוֹ תִרְנַגּוּל, חִמּוֹר וְנֵר. כִּי "תִרְנַגּוּל" הוּא בְּחִינַת פַּח הַבְּחִירָה שֶׁבִּיד הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף לְבָרַךְ כָּל יוֹם מִיַּד בְּבִקְרָה "הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי (תִּרְנַגּוּל) בֵּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה", וְאַחֵר כִּף צָרִיף בְּחִינַת "חִמּוֹר", שֶׁמְזַמֵּן לְסַבֵּל וְלִסְחַב כָּל דְּבַר, וְכִף מוֹצֵא אֶת הַהִסְתַּפְּקוּת וְאֶת הַטוֹב בְּכָל דְּבַר, וְאֵז דוֹלֵק הַ"נֵּר", שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר דֵּק שֶׁל אֲמוּנָה, כִּי הַטוֹב הַשָּׁלֵם לֹא נִתְפָּס בְּשִׁכּוּל אֲנוּשִׁי. כָּל זֶה הוּא שְׁלֵא בַּעַת נִסְיוֹן, כִּי בַּעַת נִסְיוֹן מִשְׁתַּנָּה הָעֵינָן.

**אַתָּא זִיקָא כְּבִיָּה לְשִׁרְגָא, אַתָּא שׁוּנְרָא אַכְלִיָּה לְתִרְנַגּוּלָא, אַתָּא אַרְיָה אַכְלִיָּה לְחִמְרָא, אָמֵר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטָב.** לִכֵּן נִרְאֶה שֶׁבַּעַת הַנִּסְיוֹן הַסֵּדֵר הַשְּׁתַּנָּה. בַּתְּחִלָּה הָיָה תִרְנַגּוּל חִמּוֹר וְנֵר כְּנֵ"ל, וְעַכְשָׁו בְּנִסְיוֹן הַסֵּדֵר הוּא נֵר תִּרְנַגּוּל חִמּוֹר!

**אַתָּא זִיקָא כְּבִיָּה לְשִׁרְגָא.** הַרוּחַ שֶׁמְכַבֵּה אֶת הַנֵּר, כִּי כֵן דָּרָךְ הָאֲמוּנָה, שְׂאִין יוֹם דוֹמָה לְחִבְרוֹ, וַיִּמָּה שֶׁפָּעַל אֶתְמוֹל, הַיּוֹם עֵינָן חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, וְהָאֲמוּנָה שֶׁל אֶתְמוֹל "יִשְׁנָה" וְצָרִיף חֲזִיק חֲדָשׁ לְנִסְיוֹן חֲדָשׁ.

**אַתָּא שׁוּנְרָא אַכְלִיָּה לְתִרְנַגּוּלָא.** וְאֵז נִטְרַף הַתִּרְנַגּוּל, כְּלוּמֵר שְׂאֵז הַיִּצֵּר הָרַע רוֹצֵה לְנַצֵּל מִצָּב שֶׁפֵּל וְקִטְנוּנֵי זֶה, וְנִרְאֶה לְאָדָם שְׂאִין לוֹ בְּחִירָה וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת, וְהַסֵּפֵק מִתְנַגֵּב.

**אַתָּא אַרְיָה אַכְלִיָּה לְחִמְרָא.** וְכַשְׁנוֹטְרַף הַחִמּוֹר, זֶה מִצָּב שְׂאִי אֶפְשָׁר אֶפְלוּ לְזוּז, וְהַכֵּל מִתְעַכֵּב וְלֹא הוֹלֵךְ כָּלָל, אֶפְלוּ אַחֲרֵי מֵאֲמָצִים... כְּמוֹ עֲקִבְתָּא דִּמְשִׁיחָא.

**אָמֵר, כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטָב.** כִּי כָּל מַה שֶׁיַּעֲשֶׂה אָדָם, אִי אֶפְשָׁר שֶׁיֵּצֵא יָדֵי חוּבְתוֹ בְּשִׁלְמוֹת! וְרַק בּוֹרָא עוֹלָם גּוֹמֵר וְיִגְמֹר הַכֵּל לְטוֹבָה, וְכִמוֹ שֶׁפְּתוּב "לֹא נָפַל דְּבַר מִכָּל הַדְּבַר הַטוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא" (יהושע כא, מה).

**הִיָּה בְּלִילִיָּא אַתָּא גִּיסָא שְׁבִיָּה לְמִתָּא.** וְזֶה מַה שֶׁנִּפְלוּ בְּשִׁבְי אֲנָשֵׁי הָעִיר, בְּחִינַת "הַחֲכָמִים הַפִּילוֹסוֹפִים", כִּי אַחֲרֵי כָּל הַחֲכָמוֹת, אֶפְלוּ חֲכָמוֹת שֶׁל אָמוֹת, צָרִיף לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲבֹד אֶת ה' בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת גְּמוּר, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְזוֹ הִיא הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, לְבִלִּי לְהִיֹּת חֲכָם כָּלָל.

**אָמֵר** לְהוֹ, לֹאֹ אֲמִרֵי לִכֵּן כָּל מַה שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֵּל לְטוֹבָה. וְלִכֵּן נִמְצָא שֶׁנִּזְכָּר כִּי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים "כָּל מַה דְּעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטָב", אַךְ בְּלִשׁוֹן אֲרַמִּית, כְּנִגְדַּת בְּחִינַת הַשָּׁכַל שֶׁהוּא חֲכָמָה בֵּינָה וְדַעַת, אַךְ רַק בַּפְּעַם הָרְבִיעִית נִאָמַר בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, כְּנִגְדַּת הַתַּמִּימוֹת, כִּי צָרִיף לַעֲבוֹר הַרְבֵּה רְמָאוּיוֹת וְחֲכָמוֹת מְדַמּוֹת עַד שֶׁזּוֹכִים לַעֲקֹר, תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

חול המועד שבת

מסכת

# שבת

**עַל יְדֵי** : שְׁמִירַת שַׁבַּת מִמְשִׁיךְ עַל עֵצְמוֹ אוֹר שֶׁל מְשִׁיחַ. גַּם עַל יְדֵי תְשׁוּבָה.

(ספר המידות)

## מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה

שבת לג:

על פי לקו"מ בט' האי גברא'

**נענה** רבי שמעון בר יוחאי ואמר, כל מה שתקנו – לא תקנו אלא לצורך עצמן: תקנו שוקין – להושיב בהן זונות, מרחצאות – לעדן בהן עצמן, גשרים – לטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וספר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו, יהודה שעלה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לצפורה, שמעון שגנה יתרג, אזל הוא ובריה, טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי, בי תקיף גזרתא אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן, אזלו טשו במערתא. אתרחיש ניסא, איברי לדו חרובא ועינא דמיא, והווי משלחי מניהו, והווי יתבי עד צואריהו בחלא. בלי יומא גרסי, בעידן עלויי לבשו מכסו ומצלו, והדר משלחי מניהו, כי חיכי דלא לבלו. איתבו תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא, אמר, מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה. נפקו, חזו אינשי דקא פרי וזרעי. אמר, מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה? כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם, הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי, משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש, יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערתכם. נפקו, כל הזיכא

דתוה מחי רבי אקעור – תוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. בחדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דתוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, תני למח לך? אמר להו, לכבוד שבת – ותסגי לך בחד! – חד כנגד זכור' (שמות כח) וחד כנגד שמור' (דברים י, יב). אמר ליה לבריה, חזי כמה חביבין מצורת על ישראל. יתיב דעתיהו.

**שמע** רבי פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה. עילייה לבי בנידה, תוה קא אריך ליה לבשריה, חזי דתוה ביה פילי בגופיה. תוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניהו וקמצוחא ליה. אמר ליה, אוי לי שראיתך בכך. אמר ליה, אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך. דמעקרא כי תוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קשיא, תוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פרוקי, קסוף כי תוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קשיא, תוה מפרק ליה רבי שמעון בר יוחאי עשרין וארבעה פרוקי.

**אמר**, הואיל ואתרחיש נסא איזיל אתקין מלתא, דכתיב (בראשית לג, ט) "ויבא יעקב שלם", ואמר רב, שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורו. "ויחן את פני העיר", אמר רב, מטבע תקן להם, ושמואל אמר, שוקים תקן להם, ורבי יוחנן אמר, מרחצאות תקן להם. אמר, אכא מלתא דבעי לתקוני? אמרו ליה, אכא דוכתא דאית ביה ספק טמאה, ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר, אכא איניש דידיע דאתחזק הכא טתרה? אמר ליה ההוא סבא, פאן קצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו גמי הכי. כל היכא דתוה קשי – טתריה, וכל היכא דתוה רפי – ציניה. אמר ההוא סבא, טתר בן יוחי בירת הקברות. אמר ליה, אלמלי לא דחיית עמנו, ואפלו היית עמנו וכלא נמנית עמנו, יפה אתה אומר, עכשו שחיית עמנו ונמנית עמנו, יאמרו, זונות מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל שפן, יתב ביה עיניה

וְנָח נַפְשִׁיהָ. נֶפֶק לְשׁוּקָא חֲזִיָה לִיהוּדָה בֶּן גְּרִים. אָמַר, עֲדִין יֵשׁ לְזוּרָה  
בְּעוֹלָם? נָתַן בּוֹ עֵינָיו וְעָשְׂהוּ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת.



**נַעֲנָה** רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְאָמַר, כָּל מָה שֶׁתִּקְנֶנּוּ - לֹא תִקְנֶנּוּ אֶלָּא לְצָרָה עֲצָמוֹ: תִּקְנֶנּוּ שְׁוֹקִין  
- לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זִנּוּת, מְרַחֲצָאוֹת - לְעַדוּ בְּהֵן עֲצָמוֹ, גְּשָׁרִים - לְטוֹל מֵהֵן מַכְס. הַלֵּךְ  
יְהוּדָה בֶּן גְּרִים וְסַפֵּר דְּבָרֵיהֶם וְנִשְׁמָעוּ לְמַלְכוּת. כִּי תִקְוֶן הַבְּרִית, שֶׁהוּא תִקְוֶן הַדַּעַת, וְעַל יְדֵי זֶה  
הוּא תִקְוֶן הַדְּבוּר, דְּהֵינּוּ דְבוּר בַּדַּעַת, כְּמִבְּאֵר, לְכֹן לִפְנֵי מַעֲשֵׂה דְרַשְׁבָּ"י הַנ"ל גִּדּוּן עֲנָן לְשׁוֹן הָרַע  
שֶׁהוּא פֶגַם הַדְּבוּר וְהַדַּעַת, וְכֵן הִגְזֵרָה עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן הֵיטָה בְּגַלְל לְשׁוֹן הָרַע שֶׁל יְהוּדָה בֶּן גְּרִים.  
וְהַתִּקְוֶן לְשׁוֹן הָרַע הוּא בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי - תִקְוֶן הַבְּרִית וְהַקְּמַת הַדַּעַת, שְׁפָתָה זֶה הַמְּשִׁיב רַבִּי  
שְׁמַעוֹן בְּגַלְלֵי הַזֶּהר הַקָּדוֹשׁ.

**וְזָה** בְּחִינַת שְׁוֹקִים שֶׁתִּקְנֶנּוּ לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זִנּוּת - דְּהֵינּוּ פֶגַם חֶסֶד וְהַפְּרָסָה בְּגַלְל פֶּגַם הַבְּרִית.

מְרַחֲצָאוֹת לְעַדוּ בְּהֵן עֲצָמוֹ - בְּחִינַת פֶּגַם הַלְּבוּשִׁין, כִּי הוּא כְּבוֹס חִיצוֹנִי בַלְבָּד.

גְּשָׁרִים לְטוֹל מֵהֵן מַכְס - בְּחִינַת פֶּגַם הַמּוֹשָׁא וּמַתָּן, שֶׁהוּא תַאֲוֹת מִמּוֹן, רַבּוּי דְּמַיִם.

**כִּי** הַתְּגַבְּרוּת מְלֻכּוֹת רֹמִי הִרְשָׁעָה הִיא בְּחִינַת "שִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָה" (משלי ל, כג) שְׂבָא עַל פֶּגַם  
הַבְּרִית, וְאָז נִפְגְּמִים בְּחִינַת לְבוּשִׁין, וְנִפְגַּם הַרְצוֹן וְיִוֵּרֵד מִקְדָּשְׁתּוֹ, וְנִהְפֵּךְ לְרִצּוֹן שֶׁל תּוֹעֲלַת  
עֲצָמִית. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁרֵשׁ תְּרַבּוּת רֹמִי וְאָדוּם וְהַשְׁפָּעֶתָם בְּעוֹלָם הָזֶה. וְאֵת זֶה הֵיטָה צָרִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן  
לְתִקְוֶן, וְלִהְיוֹת הַדַּעַת הַנְּפוּל, שֶׁהוּא הַרְצוֹן הַעֲכוּר - פֶּגַם הַלְּבוּשִׁין, וְלִהְיוֹת לְעוֹלָם דַּעַת אֲדָם,  
שֶׁהוּא הַרְצוֹן לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לִפְנֵי ה' יִתְבָּרָה, שְׂזָה נִבְחַן לְ"אֲדָם" (כְּמִבְּאֵר זֹאת בְּאַרְיִכוֹת בְּכַתְּבֵי בַעַל  
הַסֵּלֶם). וְזֶה בְּחִינַת יְמֵי הַסְּפִירָה, לְהַעֲלוֹת מִבְּחִינַת "בְּהִמָּה" - תּוֹעֲלַת עֲצָמִית בַּלְבָּד, לְבְּחִינַת אֲדָם.  
וְכִמוֹ שְׁמוּבָא בְּהִיכַל הַבְּרָכָה, שְׁעֵמ"ר הוּא תִקְוֶן הַרְצוֹן, כִּי הַרְצוֹן הוּא לְבוּשׁ לְאוֹר אֵין סוּף, כְּלוּמַר  
תִּקְוֶן הַלְּבוּשִׁין מִכָּל רַבְּב, שִׁיְהִי רִצּוֹן לְאֲדָם לְעִשׂוֹת אֶף וְרַק נַחַת רוּחַ לִפְנֵי ה' יִתְבָּרָה. וְזֶה בְּכ"ל  
ע"ת יְהִי"ו בְּגִידֵי לְבָנִים" = רְצוֹן אֵין סוּף, כִּי הַרְצוֹן הוּא לְבוּשׁ לְאוֹר אֵין סוּף כְּנ"ל. וְזֶה  
בְּחִינַת מִנְחָה חֲדָשׁה לַה' שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שְׁעוֹלָה לְמַסְפָּר שְׁבַע פְּעָמִים חִי"ם, כְּמוּבָא שֶׁם בְּהִיכַל  
הַבְּרָכָה, כְּלוּמַר שֶׁנַּעֲשָׂה תִקְוֶן הַשְּׁבִירָה בְּשְׁבַע מַלְכֵי קָדָם, שֶׁהֵן בְּחִינַת הַשְּׁרֵשׁ שֶׁל פֶּגַם הַרְצוֹן  
לְתוֹעֲלַת עֲצָמוֹ, בְּחִינַת "אֲנָא אֶמְלוּךְ".

**אֲזוּלָן טָשׁוּ בְּמַעֲרֵתָא, אַתְרַחֲשִׁי נִיסָא אִיבְרִי לְהוֹ חְרוּבָא וְעֵינָא דְּמַיָּא.** כִּי צָרִיף לְהַמְשִׁיחַ מִקְדָּם  
בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, שֶׁהוּא מְרוּמָם מִתִּקְוֶן כָּל דְּבָר בְּפִרְט, וְלָכֵן בָּרוּחַ מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁהוּא  
בְּחִינַת הַתִּקְוֶן בְּפִרְט, אֶל הַמִּדְרָשׁ וְהַמְעָרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, בְּחִינַת "אִמְרָה" - 'כְּנִסְיָתָהּ, כִּי  
שֶׁם מִתְּפָנְסִים וְנִכְלָלִים כָּל הַתִּקְוֶנִים. וְזֶה בְּחִינַת גְּלוּי הַזֶּהר הַקָּדוֹשׁ עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי,

בְּחִינַת "זֶהר הַרְקִיעַ" (דניאל יב, ג), שְׁמַעוֹ הִיר וּמִטְהַר הַרְקִיעַ בְּחִינַת לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית, כְּמִבְּאֵר. וְלָכֵן  
זְכוּ לְגַס הַחְרוּב וְהַמְעָנוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", שְׂזוּכִים עַל יְדֵי בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי.

**וְהוֹן מִשְׁלַחֵי מְנִיָּהוּ וְהוֹן יִתְבִּי עַד צְוֹאֲרֵיהוּ בְּחִלָּא, כְּלִי יוֹמָא גְּרִסִי, בְּעִדָן צְלוּנִי לְבָשׁוּ מַכְסוֹ  
וּמַצְלוֹ, וְהַדָּר מִשְׁלַחֵי מְנִיָּהוּ, כִּי הֵיטָה לְבָלוֹ.** לָכֵן הַסִּירוֹ הַבְּגָדִים, כִּי "בְּגָדִים" בְּחִינַת  
הַשָּׂס"ה גִּידִין שְׁצָרִיף לְלַבֵּן מִהַדְּמִים עַל יְדֵי הַמְּשַׁכַּת לְבִנוּנִית, לְבוּנָא דְּמוּחָא, שְׁלָכֵן יִשְׁבוּ בְּחוּל עַד  
צְוֹאֲרֵיהֶם, לְעוֹרֵר הַמּוֹחִין, "וְנוֹזְלִין מִן לְבָנוֹן" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, טו).

**כָּל** הֵיכָא זֶהוּ מַחֵי רַבִּי אֶלְעָזָר הוּא מְסִי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, בְּנִי, דִּי לְעוֹלָם אֲנִי וְאַתָּה. כִּי  
הֵם בְּחִינַת חֶסְדִים וְגִבּוּרוֹת, בְּחִינַת א"ל אֶלְקִי"ם שֶׁל תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, וְלָכֵן אָמַר לוֹ שְׂדֵי לְעוֹלָם  
אֲנִי וְאַתָּה, "דִּי" בְּחִינַת "שְׂדֵי", "וְהֵיטָה שְׂדֵי בְּצָרִיף" (אִיּוֹב כב, כה), שְׂיִוְרָה וְזוֹרֵק תִּקְוֶנִים לְכָל מְקוֹם,  
שְׂזָה בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר הֵן בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי שֶׁל הָעוֹלָם.

**אָמַר לֵיהּ, אֲשָׁרִיף שְׂרַאֲיִתִּי בְּכָה שְׂאַלְמָלָא לֹא רַאֲיִתִּי בְּכָה לֹא מַצָּאתָ בִּי כָּה.** כִּי אַחֲרֵי  
הַמְעָרָה שְׂזָכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְתִקְוֶן הַבְּגָדִים - הֵן הַגִּידִים, לְלַבֵּן הַדְּמִים וְלְעוֹרֵר הַמּוֹחִין כְּנ"ל  
בְּבְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, לְכֹן זָכָה לְפִי שְׁנַיִם חֲכָמָה, בְּחִינַת "קְנָה חֲכָמָה קְנָה בִּינָה" (משלי ד, ה).

**אָמַר הוֹאִיל וְאַתְרַחֲשִׁי נִסָּא אִיזִיל אַתְקִין מְלֵתָא.** לָכֵן רָצָה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְעִשׂוֹת תִּקְוֶן בְּגַלְל  
הַנֵּס, כִּי רָצָה מִיַּד לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבָה לְכָל שְׂלָא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס, (כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ 'כֹּן יְהוּדָע'), שְׂזָה  
בְּחִינַת מְדַרְגַת אֲדָם כְּנ"ל, בְּחִינַת "צְדִיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן" (תְּהִלִּים לו, כא).

**"וַיִּבְּא יַעֲקֹב שְׁלֹם", וְאָמַר רַב, שְׁלֹם בְּגוּפוֹ שְׁלֹם בְּמִוּנּוֹ שְׁלֹם בְּתוֹרָתוֹ.** "וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי  
הָעִיר", אָמַר רַב, מְטַבֵּעַ תִּקְוֶן לְהֵם, וְשְׂמוּבָא אָמַר, שְׂוֹקִים תִּקְוֶן לְהֵם, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר,  
מְרַחֲצָאוֹת תִּקְוֶן לְהֵם. כְּמוֹ אֲצֵל יַעֲקֹב אָבִינוּ, כֹּן אֲצֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּסוּד הַשְּׁלֵמוֹת הַנְּזַכָּר, שְׂמִרְמִז  
לְתִקְוֶנִי הַאֲצִילוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב בְּזָה בְּסִפֵּר 'עֲבוּדַת הַלּוּי' לְרַבִּי אֶהְרֹן מְסַטְרָשְׁעֵל עִי"ע. וְזֶה שְׂל"ם  
= ש"ע וְהוֹרִין שְׂבָאֲרִיף אֲנִפִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲצִילוּת. הֵינּוּ שְׂיַעֲקֹב תִּקְוֶן חֲטָא אֲדָם הַרְאִשׁוֹן - פֶּגַם  
הַבְּרִית, שְׂזָז וְלִפְדָּים ג' חֲלָקֵי עוֹלָם (שִׁיחוֹת הַר"ן קמא). וְזֶה שְׂנִזְכָּרוּ כָּאן ג' בְּחִינּוֹת, שְׁלֹם בְּגוּפוֹ מְמוּנּוֹ  
וְתוֹרָתוֹ, דְּהֵינּוּ יַחֲדוּ עוֹלְמוֹת בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, בְּשָׂרָשׁם בְּאֲצִילוּת. וְזֶה "וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר",  
שְׂרָצָה לְהַמְשִׁיחַ בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי (כְּנ"י = חֲכָמָה בִּינָה). וְזֶה "מְטַבֵּעַ תִּקְוֶן לְהֵם", הֵינּוּ מְשָׂא וּמַתָּן  
בְּאֲמוּנָה, שְׂזָז תְּלוּי תִקְוֶן הַבְּרִית וְהַדְּמִים. וְזֶה "שְׂוֹקִים תִּקְוֶן לְהֵם", בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַפְּרָנְסָה,  
שְׂבָא עַל יְדֵי תִקְוֶן הַבְּרִית. וְזֶה "מְרַחֲצָאוֹת תִּקְוֶן לְהֵם", הֵינּוּ בְּחִינַת נְקִיוֹן הַלְּבוּשִׁים, בְּחִינַת "כְּכָל עַת  
יְהִי בְּגִידֵי לְבָנִים" (קְהֵלֵת ט, ח). וְלָכֵן אַחֲרֵי שְׂזָכָה ל"שְׁלֵמוֹת" כְּנ"ל, רָצָה לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבָה.

**וַיֵּשׁ** אֶת גְּרִסַת הַמִּדְרָשׁ רַבָּה (פ' עט, ה) עַל פְּסוּקֵי זֶה, שְׂמוּבָא שְׂיַעֲקֹב תִּקְוֶן אֲטָלִיז וּמְכַר בְּשָׂר בְּזוּל,  
וְאַחֲרֵי כֵן מוּבָא שֶׁם מַעֲשֵׂה דְרַשְׁבָּ"י, וְזֶה פְּלָא גָדוֹל, לְמִרוֹת שְׂפָשׁוּטֵי שְׂרָצָה לְהִיטִיב לְכָל  
כְּנ"ל, אֶף הַרְמִז בְּמִדְרָשׁ, שְׂיַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֶן הַפְּלִילִי, תִּקְוֶן עַל יְדֵי הַאֲטָלִיז בְּחִינַת "לֹא  
תֹאכְלוּ עַל הַדָּם" (וַיִּקְרָא יט, כו), שְׂלָא תִהְיֶה בְּחִינַת "עִיר הַדְּמִים" (יִחוּזָקָל כב, ב), וְכֹאֲשֶׁר מִתְּקַנִּים זֹאת  
אֶז הַפְּרָנְסָה שְׂלָא בְּטִרְחָה, בְּחִינַת בְּשָׂר בְּזוּל. לָכֵן מְמַשְׁיָה הַמִּדְרָשׁ "וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר", שֶׁהִיטָה זֶה



**נִפְקָה** הַשְׂוִקָא חַזְיָה לַיהוּדָה בְּן גְרִים. אָמַר, עֲדִין יֵשׁ לָזָה בְּעוֹלָם? נִתְּן בּוּ עֵינָיו וְעָשָׂהוּ גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת. כִּי יְהוּדָה בְּן גְרִים, עַל יְדֵי פֶגַם דְּבוּרוֹ גָּרַם בְּחֵינֵת דְּמִים לְשִׁכְיָנָה, לְכֹן תִּקְוִנוּ עַל יְדֵי הַסְּתַפְלוּת שֶׁל צְדִיק אֲמִתִּי. כִּי הַעֵינִים בְּחֵינֵת שְׁעָרוֹת, וְכַמוֹכָא בְּעֵץ חַיִּים שֶׁנִּצְחַח וְהוּד הֵן בְּחֵינֵת אֹר חוּזָר, בְּחֵינֵת שְׁעָרוֹת, וְלָכֵן שָׁם אֲחֵיזַת הַדִּין כְּיָדוּעַ, (וְלָכֵן הָיָה חֲרָבָה הַבַּיִת בְּאַלְפֵי הַחֲמִישִׁי כְּנֻגַד הַהוּד, כְּמוֹכָא). כִּי נִצְחַח וְהוּד הֵם בְּחֵינֵת כְּלָיִם, בְּחֵינֵת לְבוּשִׁין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "הוּד וְהָדָר לְבָשֶׁת" (תְּהִלִּים קד), שֶׁצָּרִיף לְתַקְנָם מֵאַחֲזֵיזַת הָרַע, דִּהְיִינוּ לְהַחֲזִיר אֶת הָאוֹר וְהַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ, לְתַת לְשָׁם שְׂמִימִים. וְזֶה "עֲדִין יֵשׁ לָזָה בְּעוֹלָם", "יֵשׁ" דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֹר יִשְׂרָאֵל, בְּלִי אֹר חוּזָר שֶׁנֶּקְרָא שִׁי, כְּמוֹ "יֹבִילוּ שִׁי לַמּוֹרָא" (תְּהִלִּים עו, יב).

**וְזֶה** הָיָה פֶגַם שֶׁל יְהוּדָה בְּן גְרִים, פֶּגַם הַלְבוּשִׁין - בְּגָדִים, וְלָכֵן נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ רַק "גֵּל שֶׁל עֲצָמוֹת", דִּהְיִינוּ בְּלִי לְבוּשׁ, וּמִכָּא בְּסִפְרֵי 'גִּלְגָּל הַחַיִּים' (מִשְׁעַר הַגִּלְגָּלִים הַקְּדָמָה לוֹ) שֶׁנֶּחֱזַר אַחֲרֵי אֲבָרָהָם נִתְּגַלְגַּל בְּאַחָב, וּבְגִלְגַל שֶׁחֲמַד בְּעֵינָיו אֶת כָּרֶם נְבוֹת וְסַבֵּב מוֹתוֹ, לְכֹן נִתְּגַלְגַּל בִּיהוּדָה בְּן גְרִים, שֶׁלָּכֵן גַּם הִגִּיעַ מִיָּתְדוֹ עַל יְדֵי הַסְּתַפְלוּת רַבִּי שְׂמֵעוֹן, שֶׁ"נִּתְּן בּוּ עֵינָיו", בְּחֵינֵת שְׁעָרוֹת כְּנ"ל, אֹר חוּזָר, לְהַחֲזִיר הָאוֹר וְהַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקור

בְּעָרְב שַׁבָּת, שֶׁאֵז מִתְקַנֵּים חֲטָא אָדָם הִרְאִישׁוֹן שֶׁהָיָה אֵז, בְּחֵינֵת "נִחַשׁ מִשִּׁיף לָהּ לְגַבְיָהּ וְהִטִּיל בָּהּ זֶהְמָה" (זוהר אחרי עט). לְכֹן יַעֲקֹב תִּקְוֵן בְּחֵינֵת שְׁלִיטַת הָעֵת רַעָה, "לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲוִנוּ" (ויקרא יט, כו). וְכֹן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁתִּקְוֵן אֵז תַּחֲוּם שַׁבָּת, כִּי מִוִּבְא תַּחֲוִי"ם = נִד"ת (לקו"מ כב), הֵינּוּ דָם נְדוּת שֶׁנִּגְרַם חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית, אַף מִתְקַן עַל יְדֵי תַּחֲוּם שַׁבָּת שֶׁתִּקְוֵן יַעֲקֹב, שֶׁמִּוִּבְא תַּחֲוּם שַׁבָּת הוּא בְּסוּד נה"י, הֵינּוּ תִקְוֵן הַרְגְּלִין, בְּחֵינֵת "אִם תִּשָּׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ", כְּלוֹמַר שֶׁבְּפִנְיֵימִיּוֹת בְּפִנְיָה לְשׁוֹב מִהַרְגְּלִים, דִּהְיִינוּ מִהֲרָצוֹן הַטְּבָעִי לְעִשׂוֹת רַק לְתוֹעֵלַת עֲצָמוֹ, כִּי "שַׁבָּת" - שֶׁשָּׁב אֶל הָרָצוֹן לְעִשׂוֹת נַחַת לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְזֶה נִקְרָא "חַן" ו"חֲנִיָּה" כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י, כִּי רַק אֵז הַמְּנוּחָה, הַפֶּה מִנְּדָה, לְשׁוֹן נָד בְּלִי מְקוֹם וְחֲנִיָּה.

**אָמַר**, אִפְּא מִלְתָּא דְּבַעֵי לְתַקְוִנִי, אָמְרוּ לִיָּהּ, אִפְּא דְּוִכְתָּא דְּאִית בֵּיה סִפְק טְמָאָה וְאִית לְהוּ צַעְרָא לְכַהֲנִים לְאַקוּפִי. כִּי הַכְּנֵה שְׁטוּבָה זוֹ הֵיְתָה בְּעֵינֵן טְהָרָה לְכַהֲנִים דִּיקָא, כִּי הַכְּנֵים עֲצָמֵם הֵם בְּבַחֲחֵינֵת חֲסֵד, שֶׁהֵם נוֹתְנִים שְׁרוּת לְשִׁכְיָנָה וְעַם יִשְׂרָאֵל בְּעַבְדוּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלָכֵן עַבְדוּת הַקְּרִבְנוֹת עַל יָדָם, לְהַעֲלוֹת מִבְּהֵמָה לְאָדָם כְּנ"ל, עַל יְדֵי הַשְּׁפָעָה וְנִתְּנָה לְשָׁם שְׂמִימִים. כִּי לְכַהֲנִים קָדְשָׁה יִתְרָה, וְלָכֵן אֲסוּרִים לְהַטְמִיא לְמֵת, כִּי "מִיָּתָה" בְּחֵינֵת תְּרֻדְמָה וְהַסְּתַלְקוֹת הַמִּוִּחִין, הַפֶּה מִן "חַיִּים", שֶׁהֵן בְּחֵינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת, בְּחֵינֵת "כְּנִשְׁרָ יַעִיר קִנּוּ" (דְּבָרִים לב, יא), שֶׁהוּא בְּחֵינֵת רַבִּי שְׂמֵעוֹן - "עִיר וְקָדִישׁ" (דְּבָרִים ד, ט), וְלָכֵן הוּא מְטַהֵר מִטְמֵאָת מֵת, הַעֲדֵר הַדְּעוּת, בְּחֵינֵת בְּהֵמָה, שֶׁבִירָה, חֲשָׁה, רָצוֹן לְתוֹעֵלַת עֲצָמֵי בְּלִבְד כְּנ"ל.

**אָמַר** הַהוּא סָבָא, טַהַר בְּן יוֹחֵי בֵּית הַקְּבָרוֹת. אוֹתוֹ סָבָא שֶׁלְּגַלְגַל וְאוּלַי לֹא הִבִּין עִמָּךְ הַתִּקְוֵן שֶׁל רַבִּי שְׂמֵעוֹן בְּטַהוֹר טְבִירָה, כִּי עַל פִּי פְּשׁוּטוֹ עַל מָה הָרַעַשׁ? הָרִי שֶׁהָיָה בְּטְבִירָה הַרְבֵּה חֲכָמִים וְצְדִיקִים וְתַנְאִים שֶׁהָיָה יְכוּלִים לְעַסֵּק בְּטַהוֹר וּלְטַהַר טְבִירָה וּבֵיית הַקְּבָרוֹת, אַף סְנֵהֲדָרִין יִשְׁבָּה לְכַהֲנִים בְּטְבִירָה (מַהֲרַשׁ"א מַגִּילָה ו), לְכֹן צָרִיף לְהַבִּין שֶׁ"טַהוֹר טְבִירָה" הוּא עֵינֵן גְּבוּהַ הַרְבֵּה יוֹתֵר, וְכֹן עֵינֵן זֶה נִזְכָּר בְּזֶה הַקְּדוּשׁ פְּרָשַׁת בֹּא וּפְרָשַׁת אַחֲרֵי מוֹת, שֶׁיִּצְא טְבָעוּ שֶׁל רַבִּי שְׂמֵעוֹן עַל עֵינֵן זֶה; וְשׁוֹב, עַל מָה הָרַעַשׁ כְּנ"ל? אַף אִפְשָׁר שֶׁרְמִיזַת "טְבִירָה" לְטַבּוֹר, שֶׁיֵּשׁ לָזָה כְּמֹה פְּרוּשִׁים, קָדָם נִקְרָא בֶן הַבֵּינָה (כְּמוֹכָא בְּמֵאוּרֵי אֹר וְקַהֲלַת יַעֲקֹב), וְגַם מִוִּבְא שֶׁ"טַבּוֹר" בְּחֵינֵת מְלָכוּת, "טַבּוֹר הָאֲרָץ" (שׁוֹפְטִים ט, לז), וְגַם מִוִּבְא בְּסִפְרֵי 'טוֹב הָאֲרָץ' שֶׁטְבִירָה בְּחֵינֵת הוּד, וְכַמוֹכָן אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים. וְלָכֵן בְּדָרְךָ הַנִּזְכָּר, שֶׁרַבִּי שְׂמֵעוֹן הִמְשִׁיף בְּחֵינֵת תִּקְוֵן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת בֵּינָה, אִמָּא עֲלֵאָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּקַנְתַּן הַמְּלָכוּת, וְכֹן נוֹדַע שֶׁבֵּינָה עַד הוּד אֲתַפְשֵׁט (זוהר פּוּחַס רַכָּג), וְלָכֵן טְבִירָה מְרַמֵּז גַּם לְהוּד כְּנ"ל, לְכֹן הָיָה צָרִיף שָׁם הַמְּתַקָּה גְּדוּלָה שֶׁל דֵּינֵי הוּד. וְ"טְהָרַת טְבִירָה" מְרַמֵּז עוֹד לְבְּחֵינֵת בְּגָדִים לְבָנִים, כִּי דִיקָנָא דְּאֲרִיף עַד הַטַּבּוֹר שְׁלוֹ, וְאַבָּא וְאִמָּא מְלִבִּישִׁין לְדִיקָנָא דְּאֲרִיף, וּמִשָּׁם לְמִטָּה מְטַבּוֹר, שָׁם עֲמִידַת זְעִיר אֲנַפִּין בִּימֵי חוּל, וְלָכֵן בְּשַׁבָּת כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה מִשָּׁם, אֵזִי הוּא סוּד לְבִישַׁת בְּגָדִים לְבָנִים בְּשַׁבָּת, כְּנֻגַד עֲלִיָּה זוֹ בְּדִיקָנָא דְּאֲרִיף, שֶׁהוּא לְכֹן כְּתִלַּג חוּר (שְׁעָרֵי גו עֲדוֹ אוֹת ח' דָּרֵךְ ג). נִמְצָא "טְהָרַת טְבִירָה" הִיא בְּחֵינֵת הַלְּבָנֵת הַבְּגָדִים בְּסוּד הַדִּיקָנָא, שֶׁמִּגִּיעַ עַד הַטַּבּוֹר כְּנ"ל.

## מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה

שבת לג:

על פי לקו"מ נד ז'יהי מקץ – זבדון

**נענה** רבי שמעון בר יוחאי ואמר, כל מה שתקנו – לא תקנו אלא לצורך עצמן: תקנו שוקין – להושיב בהן זונות, מרחצאות – לעדן בהן עצמן, גשרים – לטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וספר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו, יהודה שעלה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לצפורי, שמעון שגנה יתרג, אזל הוא ובריה, טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי, כי תקיף גורתא אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן, אזלו טשו במערתא. אתרחיש ניסא, איברי לדו חרובא ועינא דמיא, והוה משלחי מניהו, והוה יתבי עד צואריהו בחלא. כלי יומא גרסי, בעידן עלויי לבשו מכסו ומצלו, והדר משלחי מניהו, כי חיכי דלא לבלו. איתבו תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא, אמר, מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גורתיה. נפקו, חזו אינשי דקא פרי זרעי, אמר, מניחין תיי עולם ועוסקין בחיי שעה? כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם, הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי, משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש, יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערתכם. נפקו, כל הזיכא

דתוה מחי רבי אקעור – תוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. בחדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דתוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, תני למח לך? אמר להו, לכבוד שבת – ותסגי לך בחד! – חד כנגד זכור' (שמות כח) וחד כנגד שמור' (דברים י, יב). אמר ליה לבריה, חזי כמה חביבין מצורת על ישראל. יתיב דעתיהו.

**שמע** רבי פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה. עילייה לבי בנידה, תוה קא אריך ליה לבשריה, חזי דתוה ביה פילי בגופיה. תוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניהו וקמצוחא ליה. אמר ליה, אוי לי שראיתך בכך. אמר ליה, אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כד. דמעקרא כי תוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קשיא, תוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פרוקי, קסוף כי תוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קשיא, תוה מפרק ליה רבי שמעון בר יוחאי עשרין וארבעה פרוקי.

**אמר**, הואיל ואתרחיש נסא איזיל אתקין מלתא, דכתיב (בראשית לג, ט) "ויבא יעקב שלם", ואמר רב, שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורו. "ויחן את פני העיר", אמר רב, מטבע תקן להם, ושמואל אמר, שוקים תקן להם, ורבי יוחנן אמר, מרחצאות תקן להם. אמר, אכא מלתא דבעי לתקוני? אמרו ליה, אכא דוכתא דאית ביה ספק טמאה, ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר, אכא איניש דידע דאתחזק הכא טתרה? אמר ליה ההוא סבא, פאן קצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו נמי הכי. כל היכא דתוה קשי – טתריה, וכל היכא דתוה רפי – ציניה. אמר ההוא סבא, טתר בן יוחי בירת הקברות. אמר ליה, אלמלי לא דזיית עמנו, ואפלו היית עמנו וכלא נמנית עמנו, יפה אתה אומר, עכשו שחיית עמנו ונמנית עמנו, יאמרו, זונות מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל שפן, יתב ביה עיניה



וְנָח נַפְשֵׁיהוּ. נֶפֶק לְשׁוּקָא חֲזִינָה לִיהוּדָה בְּן גְרִימָם. אָמַר, עֵדִין יֵשׁ לְזוּרָה  
בְּעוֹלָם? נָתַן בּוֹ עֵינָיו וְעָשָׂהוּ גַל שֶׁל עַצְמוֹת.



**נַעֲנֶה** רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְאָמַר, כָּל מַה שֶּׁתְּקַנְנוּ לֹא תִקְנִנוּ אֶלָּא לְצַדִּיק עַצְמוֹ, תִּקְנִנוּ שְׁוָקִין  
לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זֹנוֹת, מְרַחְצָאוֹת לַעֲדוֹן בְּהֵן עַצְמוֹ, גְּשָׁרִים לְטוֹל מֵהֵן מְכָס. כִּי כָּל "תִּקְוִינִי"  
הַרוּמָאִים וְחַבְרִיהֶם הֵם כְּלָם נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת פֶּגַם הַזְּפָרוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁחֹשְׁבִים שְׂאִין עוֹלָם  
אֶלָּא אֶחָד, וְלָכֵן הֵם עֲסוּקִים לַעֲדוֹן אֶת עַצְמָם וְלְגַשְׁם כָּל דְּבַר, כְּמוֹ שְׁנַרְמִז: גְּשָׁרִים, שְׁוָקִים,  
מְרַחְצָאוֹת - רָאשֵׁי תַבּוֹת גְּשָׁ"ם, וּבְסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר גּוֹרֵם לְבְחִינַת רַע עֵין.

**הַלֵּךְ** יְהוּדָה בֶּן גְרִימָם וְסַפֵּר דְּבַרְיהֶם וְנִשְׁמַעוּ לַמַּלְכוּת. שְׁנַפַּל לְבַחֲיַנַת "מוֹצֵא דְבָהּ הוּא כֹסִיל"  
(משלי י, יח), בְּחִינַת הַסְּתַלְקוּת הַדַּעַת, שְׁנַפַּל מֵאֲהַבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

**אָמְרוּ**, יְהוּדָה שֶׁעֲלָה יִתְעַלֶּה, יוֹסִי שֶׁשֶּׁתַּק יִגְלָה לְצַפּוּרִי, שְׁמַעוֹן שְׁגָנָה יִהְרַג. אֲזַל הוּא  
וּבְרִיָה, טָשׁוּ בֵי מִדְרָשָׁא. כָּל יוֹמָא הוּא מֵיִתִּי לְהוּ דְבִיתָהּ רִיפְתָּא וְכוּזָא דְמֵיא וְכַרְכִּי,  
כִּי תִקְיָה גְזֵרְתָּא אָמַר לִיה לְבְרִיָה, נְשִׁים דַּעְתָּן קִלְהַ עֲלִיהוּ, דִּילְמָא מְצַעְרִי לָהּ וּמְגַלִּיא לָן. אֲזַלוּ  
טָשׁוּ בְּמַעְרְתָּא. אֲתַרְחִישׁ נִיסָא, אֵיבְרִי לְהוּ חַרוּבָא וְעֵינָא דְמֵיא. כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַחוּ  
תַּחֲלָה לְ"בֵית הַמִּדְרָשׁ", בְּגַלֵּל הַתַּגְּבֵרוֹת תִּקְרָה הַגְּזֵרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מִיתָה - רַע עֵין, הָיוּ צָרִיכִים  
לְלַכֵּת לְבְחִינַת דְּבָקוּת עֲצוּמָה שְׁנַקְרָאת "מַעְרָה", כְּמוֹ שְׁמוּבָא בַּתּוֹרָה זוֹ עַל אָבָא שְׂאוּל.

**אֲתַרְחִישׁ נִיסָא, אֵיבְרִי לְהוּ חַרוּבָא וְעֵינָא דְמֵיא.** כִּי עַל יְדֵי דְבָקוּתָם הָעֲצוּמָה וּבְטוֹל נוֹרָא  
שֶׁלָּהֶם, זָכוּ לְחַדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים, שְׁעַל יְדֵי חַדוּשֵׁי תוֹרָה נִבְרָאִים "שְׁמַיִם וָאָרֶץ  
חַדָּשִׁים" (הַקְדַּמַת הַזוּהַר ה.). וְזֵה שְׁנַבְרָא לָהֶם חַרוּב וּמַעְיָן, בְּחִינַת הַפְּרָנְסָה עַל יְדֵי חַדוּשִׁים, וְלֵהַפְּקָה,  
רָעַב שְׂבָא עַל יְדֵי חַדוּשִׁים רָעִים, כְּמַבְאָר.

**אֵיתְבוּ תְרִיסֵר שְׁנֵי בְּמַעְרְתָּא.** שִׁישְׁבוּ בְּמַעְרָה שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנִים, בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַדַּעַת  
בְּכָלֵל, וְלָכֵן הָיוּ צָרִיכִים לְחַזוֹר שׁוֹב לְמַעְרָה לַעֲוֹד שָׁנִים עֶשְׂרֵה חֲדָשׁ, שְׁזָה בְּחִינַת הַגְּדֵלַת  
הַשְּׁכָל בְּפָרֵט (ה'ל' בְּרַכּוֹת הָרֵאִיָה וּבְרַכּוֹת פְּרֻטִיּוֹת ה.).

**נֶפֶקוּ** חֲזוּ אֵינְשֵׁי דְקָא כְּרַבִּי זְזָרְעִי, אָמַר, מְנִיחִין חֲזֵי עוֹלָם וְעוֹסְקִין בְּחַיִּי שְׁעָה? כָּל מְקוּם  
שְׁנוֹתְנִין עֵינֵיהֶן מִיַּד נִשְׂרָף. יְצַתָּה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָהֶם, לְהַחֲרִיב עוֹלָמִי יְצַאתָם? חֲזָרוּ  
לְמַעְרַתְכֶם! הַדוּר אֲזוּל, אֵיתִיבוּ תְרִיסֵר יְרַחִי. "חֲזֵי שְׁעָה" הֵן בְּחִינַת רִגְלֵי הַקְּדָשָׁה הַמְּלַבְּשִׁים בְּזָה  
הָעוֹלָם, בְּחִינַת "הָאֲרָץ הַדֹּם רִגְלִי" (ישעיה סו, א), וְלָכֵן שְׂרָפוּ כָּל מְקוּם שְׁנוֹתְנוּ עֵינֵיהֶם, שְׁנוֹתְפָס בְּהֶם  
בְּחִינַת "רַע עֵין" עַל יְדֵי דְבָקוּת עֲצוּם כְּפִנְ"ל, וְאָז צָרִיף לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּבְחִינַת מִשְׁיַח לְהַכְנִיעַ הַרַע עֵין,  
וְלָכֵן חֲזָרוּ לְ"אָחוּר", בְּחִינַת "וּכְשֶׁחֲזַרְתִּי לְאָחוּרִי", בְּחִינַת קָשָׁר שֶׁל תְּפִלִּין, בְּחִינַת חַיִּים, כְּמַבְאָר,

וְלָכֵן גַּם חֲזָרוּ לַעֲוֹד שָׁנִים עֶשְׂרֵה חֲדָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂרָשׁ מַלְכוּת מְשִׁיחַ, בְּחִינַת טוֹב עֵין, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ  
מְקַדְּשִׁין הַחֲדָשׁ בְּמְקוּם שְׁנַקְרָא "עֵין טָב" (ראש השנה כה.).

**כָּל** הֵיכָא דְהוּא מְחִי רַבִּי אֶלְעָזָר הוּא מְסִי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, בְּנִי, דִּי לַעוֹלָם אָנִי וְאִתָּהּ. שְׁזָה  
בְּחִינַת "מִשָּׂא וּמִתָּן", הַיְחוּד שֶׁל צַדִּיק וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן "דִּי לַעוֹלָם אָנִי וְאִתָּה" כִּי הַצַּדִּיק  
נוֹשֵׂא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּמַבְאָר שָׁם, וְזֵה "דִּי לַעוֹלָם", בְּחִינַת הַסְּתַפְקוּת, שְׁצָרִיף גַּם בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה  
עַצְמָהּ.

**בַּחֲדֵי פִנְיָא דְמַעֲלֵי שְׁבָתָא,** חֲזוּ הוּא סְבָא דְהוּוּ נְקִיט תְרִי מְדַאנִי אָסָא, וְרַהִיט בֵּין  
הַשְּׂמִשׁוֹת, אָמְרוּ לִיה, הִנֵּי לָמָּה לָּהּ? אָמַר לָהּ, לְכַבּוּד שְׁבָתָה. וְתַסְגִּי לָּהּ בְּחֵד! חֵד  
כְּנַגְדַּ 'זְכוּר' וְחֵד כְּנַגְדַּ 'שְׁמוּר'. אָמַר לִיה לְבְרִיָה, חֲזִי כְּפָה חַבִּיבִין מְצוֹת עַל יִשְׂרָאֵל. יְתִיב  
דְּעַתִּיהוּ. כִּי כָּאן הִבִּינּוּ שְׂאֶצֶל הַהַמּוֹן עִם שְׂאִין לָהֶם זֶה הַשְּׁכָל לְהַעֲמִיק בְּכָל דְּבַר לְהַבִּין הַרְמִזִּים,  
נַעֲשֶׂה אֶצְלָם כָּל זֶה מִמֵּילָא עַל יְדֵי צִיצִית וְתַפְלִין, תּוֹרָה וְתַפְלָה, שְׁזָה בְּחִינַת שְׂאֲמַר אוֹתוֹ סְבָא  
עַל הַהֲדָסִים "זְכוּר וְשְׁמוּר", בְּחִינַת 'זְפָרוֹן' כְּפִנְ"ל, וְ'שְׁמוּר' לְרַמּוֹז לְבְּחִינַת הַרְמִזִּים שֶׁל רִגְלֵי הַקְּדָשָׁה  
לְמַטָּה, שְׁלָכֵן צָרִיכִים שְׁמִירָה, שְׁלֹא יִמְשָׁךְ רַק אַחֲרֵי זֶה, כִּי הָעוֹלָם מְקוּם מְסַכָּן, וַיֵּשׁ קְדָשׁוֹת יוֹתֵר  
גְּבוּהוֹת, כְּמַבְאָר.

**שְׁמַע** רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יְאִיר חַתְנִיָהּ, וְנֶפֶק לְאִפִּיָהּ. עֲלִיָה לְבֵי בְּנֵיהּ, הוּוּ קָא אֲרִיף לִיה לְבִשְׂרִיָה,  
חֲזִי דְהוּוּ בֵיה פִּילִי בְּגוּפִיָהּ. הוּוּ קָא בְּכִי וְקָא נָתְרוּ דְמַעַת עֵינֵיהּ וְקַמְצוּחָא לִיה. אָמַר  
לִיה, אוּי לִי שְׂרָאִיתִיךָ בְּכָהּ. אָמַר לִיה, אֲשָׁרִיף שְׂרָאִיתְנִי בְּכָהּ, שְׂאֵלְמָלָא לֹא רְאִיתְנִי בְּכָהּ לֹא  
מְצָאָתָ בִּי כָּהּ. וְזֵה "אֲשָׁרִיף שְׂרָאִיתְנִי בְּכָהּ", כִּי רַשָּׁב"י זָכָה לְנַצַּח הַיְצֵר וְהַכְנִיעַ הַרַע עֵין כְּפִנְ"ל, וְלָכֵן  
זָכָה לְזַכְרוֹן מְפֻלָּא שֶׁל בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא. וְזֵה "אֲשָׁרִיף כִּי רְאִיתְנִי", שְׁעַל יְדֵי רְאִיָה כְּזוֹ זוֹכָה לְדַבֵּק  
מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא (וּכְמוּבָא שָׁם בַּהַל' בְּרַכּוֹת הָרֵאִיָה וּבְרַכּוֹת פְּרֻטִיּוֹת ה, ח.). וְזֵה שְׁהִיָה מְפָרַק לוֹ עֶשְׂרִים  
וְאַרְבָּעָה פְּרוּקִים, שְׁזָה בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַדַּעַת בְּפִרְטִיּוֹת, שְׁעַל זֶה עָקַר הַמַּלְחָמָה שֶׁל הַיְצֵר, כִּי  
בְּכָלֵלִיּוֹת הַכֹּל מוֹדִים וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתַב שָׁם רַבִּי נְתַן.

**אָמַר**, הוּאִיל וְאֲתַרְחִישׁ נְסָא אֵיזִיל אֲתַקִּין מִלְתָּא, דְכַתִּיב "וַיְבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם", וְאָמַר רַב,  
שְׁלָם בְּגוּפוֹ, שְׁלָם בְּמִמּוֹנּוֹ, שְׁלָם בְּתוֹרָתוֹ. "וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר", אָמַר רַב, מְטַבְּע  
תְּקוּן לָהֶם, וְשְׁמוּאֵל אָמַר, שְׁוָקִים תְּקוּן לָהֶם, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מְרַחְצָאוֹת תְּקוּן לָהֶם. כִּי ה'תִּקְוִין"  
שְׂרָצָה לַעֲשׂוֹת רַשָּׁב"י - לְהַמְשִׁיף הַזְּפָרוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן לְמַד מֵיעֲקֹב אָבִינוּ, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ "וַיִּזְרַח  
לוֹ הַשְּׂמֶשׁ" (בראשית לב, לב), בְּחִינַת אֲמַת, בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא וְכוּ' לְרַפְאוֹת פֶּה יָרֹךְ יַעֲקֹב מִמָּה שְׁנַגְע  
בוֹ הַס' מ', לְפָגַם הַזְּפָרוֹן בְּפִרְטִיּוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה יְפָגַם גַּם בְּכָלֵלִיּוֹת, כְּמוֹ שְׂבָאָר בְּזוֹהַר רַבִּי נְתַן שָׁם (ס"ק  
ד). וְזֵה מַה שֶּׁתְּקוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ מְטַבְּע וְכוּ', בְּחִינַת לְהַמְשִׁיף וְלְהַאִיר הַזְּפָרוֹן בְּפִרְטוֹת.

**אָמַר**, אַכָּא מִילְתָּא דְבַעֲי לְתִקְוִינִי? אָמְרוּ לִיה, אַכָּא דוּכְתָא דְאִית בֵּיה סְפַק טְמֵאָה וְאִית לָהּ  
צַעְרָא לְכַהֲנִים לְאָקוּפִי. וְזֵה שְׂבָקְשׁוּ לְטַהַר הַמְּקוּם מְטַמְּאָת מַת, כְּלוּמַר שִׁיתְּקוּן הַרַע  
עֵין שְׁנַקְרָא מַת כְּפִנְ"ל, וְאָז נִפְגַּם הַזְּפָרוֹן מֵעוֹלָם הַבָּא, שְׁזָה בְּחִינַת הַכְּהֵנִים שְׂצָרִיכִים לְהַקְרִיף, כְּלוּמַר

שֶׁנִּפְגַּם הַזְכָּרוֹן בַּפְּרָטוּת.

**אָמַר**, אִכָּא אֵינִישׁ דִּידַע דְּאַתְחִזֵּק הָכָא טְהֵרָה? אָמַר לֵיהּ הֵהוּא סָבָא, כָּאֵן קִצְצִין בּוֹ זַפְּאֵי תוֹרְמִסֵי תְרוּמָה. עֶבֶד אֵיהוּ נְמִי הָכִי. כֹּל הֵיכָא דְהָוָה קָשִׁי - טְהֵרֵיהּ, וְכֹל הֵיכָא דְהָוָה רַפִּי - צִינֵיהּ. וְזֶה שֶׁשָּׂאֵל רַשְׁבַּי עַל בְּחִינַת זְכָרוֹן "אִיכָּא אֵינִישׁ דִּידַע דְּאַתְחִזֵּק הָכָא טְהֵרָה"? וַיֵּמָר שֶׁטְהַר עַל תּוֹרְמוּסֵי תְרוּמָה, זֶהוּ בְחִינַת שְׁהִיבֵין הַרְמְזִים בַּפְּרָטוּת.

**אָמַר** הֵהוּא סָבָא, טְהַר בּוֹ יוֹחֵי בֵּית הַקְּבָרוֹת. אָמַר לֵיהּ, אֲלֹמְלֵי לֹא הֵייתָ עִמָּנוּ, וְאַפְלוּ הֵייתָ עִמָּנוּ וְלֹא נִמְנִיתָ עִמָּנוּ, יָפָה אֶתְהּ אוֹמַר, עֲכָשׁוּ שְׁהֵייתָ עִמָּנוּ וְנִמְנִיתָ עִמָּנוּ, יֹאמְרוּ, זֹנוֹת מְפָרְפְּסוֹת זֹאת זֹאת תְּלַמְּדֵי חֲכָמִים לֹא כָל שָׁפוֹן. יֵהֵב בֵּיהּ עֵינֵיהּ וְנָח נִפְשֵׁיהּ. כִּי אוֹתוֹ סָבָא נִפְל לְבְחִינַת "רַע עֵינִי", שֶׁנִּתְקַנָּה בְּהַתְנַשְּׂאוֹת רַשְׁבַּי שֶׁזָּכָה לְטְהַר טְבֵרְיָה, כִּי אִם פּוֹגֵשׁ חֶבֶר טוֹב מְבָרַךְ שֶׁהִתְעַנָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם (ס"ק) רַבִּי נֶתָן, כִּי מְחִיָּה בְּחִינַת זְכָרוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא, אָף לֹא כֵן עַל יְדֵי אוֹתוֹ סָבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַעֲלָמַת הַרְמְזִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן חֵיב מִיתָה, שֶׁעַל יְדֵי מִיתָה שָׁלוּ דִּיקָא יַעֲלֶה בְּחִינַת זְכָרוֹן עוֹלָם הַבָּא.

**נִפְקֵי לְשׁוּקָא**, חֲזִיָּה לִיהוּדָה בּוֹן גָּרִים, אָמַר, עֲדִין יֵשׁ לְזֶה בְּעוֹלָם? נֶתָן בּוֹ עֵינָיו וְעָשָׂהוּ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת. כִּי יְהוּדָה בּוֹן גָּרִים פָּגַם בְּבְחִינַת זְכָרוֹן עַל שֶׁהוֹצִיא דָּבָה כַּנִּ"ל, וְאֵז מִתְגַּבֵּר הַמְדַמָּה וְשׁוֹכַח רְמְזִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא. וְזֶה שֶׁשָּׂאֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן "עֲדִין יֵשׁ לְזֶה בְּעוֹלָם?" "בְּעוֹלָם" דִּיקָא, כְּלוּמַר הִפֵּךְ מִבְּחִינַת זְכָרוֹן עוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן שֶׁ"נֶתָן בּוֹ עֵינָיו" הוּא בְּחִינַת "מִשָּׂא וּמִתָּן" (לְקו"מ רפ), בְּחִינַת בְּרוּר הַמְדַמָּה, שֶׁבִּרְר מְמַנֵּה אֶת הַטוֹב, וְאֵז נִשְׂאֵר מְמַנֵּה "גַל שֶׁל עֲצָמוֹת", בְּחִינַת "גַל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ" (תְּהִלִּים קיט), שֶׁבִּרְר מְמַנֵּה אֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְאֵז יַחֲזֵר בְּגִלְגּוּל חֲדָשׁ, בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁנִּתְבָּרַר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



כח

## מַעֲשֵׂה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאֵי בְּמַעֲרָה

שַׁבָּת לֵג:

עַל פִּי לְקו"מ סד 'בֵּא אֶל פְּרַעְה'

**נַעֲנָה** רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאֵי וְאָמַר, כֹּל מַה שֶׁתִּקְנֵנוּ - לֹא תִקְנֵנוּ אֶלֶּא לְצַרְךָ עֲצָמֵן: תִּקְנֵנוּ שְׁוִקִין - לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זֹנוֹת, מְרַחֲצָאוֹת - לְעַדְדֵן בְּהֵן עֲצָמֵן, גְּשָׁרִים - לְטוֹל מַהֵן מְכַס. הַלֵּךְ יְהוּדָה בּוֹן גָּרִים וְסַפֵּר דְּבִרְיָהֶם וְנִשְׁמַעוּ לְמַלְכוּת. אָמְרוּ, יְהוּדָה שְׁעֵלָה יִתְעַלְלָה, יוֹסִי שֶׁשֶׁתַּק יַגְלֶה לְצַפּוֹרִי, שְׁמַעוֹן שֶׁגִּנְגָה יִהְרַג. אֲזַל הוּא וּבְרִידָה, טָשׁוּ בֵי מְדַרְשָׁא. כֹּל יוֹמָא תוּחַ מִיִּיתֵי לְהוֹ דְּבִיתְהוֹ רִיפְתָּא וְכוּזָא דְּמִיָּא וּבְרַכִּי, כִּי תִקְיֵף גְּזֵרְתָּא אָמַר לֵיהּ לְבְרִידָה, גְּשִׁים דְּעַתָּן קָלָה עֲלִיחֵן, דִּיקָא מַצְעָרִי לָהּ וּמַגְלִיא לָן. אֲזַלוּ טָשׁוּ בְּמַעֲרָתָא. אֶתְרַחֲשֵׁי נִיסָא, אִיבְרִי לְהוֹ חֲרוּבָא וְעֵינָא דְּמִיָּא, וְהוּוּ מְשַׁלְּחֵי מְנִיָּהוּ, וְהוּוּ יִתְבִי עַד צִוְאַרְיָהוּ בְּחֵלָא. כֹּלֵי יוֹמָא גָרְסִי, בְּעִידֵן צְלוּנֵי לְבָשׁוּ מְכַסוּ וּמְצִלוּ, וְהִזְדַּר מְשַׁלְּחֵי מְנִיָּהוּ, כִּי חֵיכֵי דְלֹא לְבָלוּ. אִיתְבוּ תְרִיסַר שְׁנֵי בְּמַעֲרָתָא, אֶתְאֵלִיָּהוּ וְקַם אֶפְתַּחָא דְּמַעֲרָתָא, אָמַר, מָאֵן לוֹדְעִיָּה לְבַר יוֹחָאי דְּמִית קִיסַר וּבְטִיל גְּזֵרְתֵיהּ.

אָמַר, הוּאִיל וְאַתְרַחֲשֵׁי נִיסָא אִיזִיל אֶתְקִין מְלִתָּא, דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית ל"ג):  
(ג) "וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם", וְאָמַר רַב, שְׁלָם בְּגוּפוֹ, שְׁלָם בְּמִמּוֹנוֹ, שְׁלָם בְּתוֹרָתוֹ. "וַיַּחֲזֵן אֶת פְּנֵי הָעִיר", אָמַר רַב, מְטַבֵּעַ רַחֲמֵן לְהֵם, וְשְׁמוּאֵל אָמַר, שְׁוִקִים תִּקְנֵן לְהֵם, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מְרַחֲצָאוֹת רַחֲמֵן

לָהֶם. אָמַר, אֲכָא מַלְתָּא דְבַעֵי לְתַקּוּנֵי? אָמְרוּ לֵיהּ, אֲכָא דּוּכְתָא דְאִית  
 בֵּיה סַפְק טְמָאָה, וְאִית לָהּ צַעְרָא לְכַהֲנִים לְאַקּוּפֵי. אָמַר, אֲכָא אֵינִישׁ  
 דִּידַע דְאִתְחַזַּק הַכָּא טַהֲרָה? אָמַר לֵיהּ הִיא סְבָא, כַּאן קַצֵּץ בְּן זַכַּאי  
 תּוֹרְמָסִי תְרוּמָה. עֲבַד אִיחּוּ נְמִי חֲכִי. כָּל הִיכָא דִתְהוּה קָשִׁי – טַהֲרֵיהּ,  
 וְכָל הִיכָא דִתְהוּה רַפִּי – צִינֵיהּ.



**נַעֲנָה** רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְאָמַר, כָּל מַה שְׁתַּקְנִי לֹא תַקְנִי אֱלָא לְצַרְךָ עֲצֻמָּן. כְּלוּמַר תַּקְנִי  
 לְצַרְךָ "חֲלָל פְּנוּי", וְלֹא תַקְנִי אֲמַתֵּי שְׁיִמְלֹא אֶת הַחֲלָל בְּאֲמוּנָה וּכְבוֹד הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז  
 תִּתְגַּלֶּה תְּכִלֶּת הַבְּרִיאָה - גְּלוּת רַחֲמֵינוּ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בְּפָרֹט, שְׂוָקִים, גְּשָׁרִים,  
 מְרַחֲצָאוֹת - רִאשֵׁי תְבוּת גִּשְׁ"ס, כְּלוּמַר אֲצַלֵּם הַשִּׁפְעָה הוּא עַל יְדֵי "כַּחֲוֵי וְעֵצִים יְדִי" (דְּבָרִים ח, יז), וְכַמוֹ  
 שְׁכַתְבַּת בְּזֶה רַבִּי נַתָּן הַל' פְּקֻדוֹן ג' שְׁזָה עֶקֶר הַפֶּגֶם, שְׁמֹגְבִיר בְּחֵינֵת חֲלָל פְּנוּי.

**חֲלָל** יְהוּדָה בֶּן גְּרִים וְסִפֵּר דְּבָרֵיהֶם וְנִשְׁמָעוּ לַמַּלְכוּת. דְּהֵינּוּ שְׁנַפְל לְבַחֲינֵת "וְכָל הַמּוֹסֵף  
 דְּבָרִים מִבֵּיא לִיְדֵי חֲטָא" (אבות א).

**אֲזַל** הוּא וּבְרִיהּ, טָשׁוּ בֵּי מַדְרָשָׁא. כָּל יוֹמָא הָוָה מֵיִתֵּי לָהּ דְּבִיתָהּ רִיפְתָּא וְכוּזָא דְּמֵיָא  
 וְכִרְכִּי, כִּי תַקִּיף גְּזֻרְתָּא אָמַר לֵיהּ לְבְרִיהּ, נְשִׁים דְּעַתָּן קִלְהַ עֲלִיָּהּ, דִּילְמָא מְצַעְרֵי לָהּ  
 וּמַגְלִיָּא לָן. אֲזַלוּ טָשׁוּ בְּמַעְרְתָא. בְּתַחֲלָה הָיוּ בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, אֲף הָיוּ צְרִיכִים לְבָרַח מִשָּׁם לְמַעְרָה  
 בְּמַדְבָּר. כִּי כְּשֵׁי "תַקִּיף גְּזֻרָה חֲזָקָה", שְׁנַמְשָׁף מִבְּחֵינֵת הַתְּפִשְׁטוּת הָאִפִּיקוֹרְסוּת שְׁנַמְשָׁף מִחֲלָל  
 פְּנוּי, וְאֵז יֵשׁ זְמַן שְׁצַרְיָה לְהַתְּעֵלוֹת אֲף מַעַל בְּחֵינֵת "בֵּית מִדְרָשׁ", לְבַחֲינֵת "רֹאשׁ אֲמֻנָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים  
 ד, ח), שְׁזָה שְׁהֲלֹכוּ לְמַדְבָּר, בְּחֵינֵת אֲמוּנָה, "לְכַתְּבָה אַחֲרֵי בְּמַדְבָּר" (ירמיה ב, ט), כְּמוֹ דְּזֹר הַמְּדַבָּר, שְׁשָׁם  
 קִבְּלוּ הַתּוֹרָה. וְזֶה שְׁבָרְחוּ "לְמַעְרָה", שְׁמַרְמְזוּ לְבַחֲינֵת מַעְבָּר לְחֲלָל פְּנוּי, וְלִכְּן הִסִּירוּ הַלְבוּשִׁים  
 שְׁהֶם בְּסוּד חֲלָל פְּנוּי (פְּמִבְּאָר בְּסוּף תּוֹרָה זז), כְּלוּמַר שְׁעֵלוּ לְבַחֲינֵת סוּד חֲלָל פְּנוּי, כַּאֲשֶׁר נַעֲשָׂה זֹאת  
 בְּקַדְשָׁה פְּרָאוּי מוֹצֵיא מִשָּׁם קַדְשׁוֹת נַעֲלָמוֹת, (כְּמוֹ שְׁכַתְבַּת רַבִּי נַתָּן שָׁם).

**אֶתְרַחֵישׁ נִיסָא**, אֵיבְרֵי לָהּ חֲרוּבָא וְעֵינָא דְּמֵיָא, וְהוּוּ מְשַׁלְחֵי מְנִיָּהּ, וְהוּוּ יְתַבֵּי עַד צְוֹאֲרֵיהּ  
 בְּחַלָּא. כְּלִי יוֹמָא גְּרָסִי, בְּעֵידָן צְלוּנִי לְבָשׁוּ מַכְסוּ וּמְצַלוּ, וְהִדְר מְשַׁלְחֵי מְנִיָּהּ, כִּי  
 הֵיכִי דְלָא לְבַלוּ. וְזֶה שְׁנַבְרָא לָהֶם חֲרוּב וּמַעְיָן בְּדָרְךָ נִס, בְּחֵינֵת אֲמוּנָה שְׁמַעַל לְצַמְצוּם הַטְּבַע. כִּי  
 חֲרוּ"ב = יְרָא"ה, שְׁמַרְמְזוּ לְעוֹלָמוֹת חֲרָבִים שֶׁל עוֹלָם הַתְּהוֹ, בְּחֵינֵת קְשִׁיוֹת שֶׁל "תְּהוּ" - "תוֹהָה עַל  
 בָּהּוּ שְׁבָה" (רש"י, בְּרַאשִׁית א) בְּסוּד עֲמֻקּוֹת עֵתִיק. ו"מַעְיָן שֶׁל מִים" גַּם מְרַמְזוּ לְבַחֲינֵת חֲלָל פְּנוּי (הַל'  
 תּוֹלַעִים ו'), אֲף בְּמִים נִמְתַּק יוֹתֵר בְּחֵסֵד וּמִתְחִיל הַתַּקְוָה. נִמְצָא שֶׁהֵן בְּחֵינֵת שְׁתֵּי קְשִׁיוֹת שֶׁל חֲלָל פְּנוּי  
 שְׁאֲצַל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֱלֻעָזַר, מֵהֵן דִּיקָא נִמְשָׁף לָהֶם פְּרִנְסָה בְּדָרְךָ נִס. כִּי "מִנְהָ וּבִיהָ אֲבָא לִיזַל

כֶּה נִרְגָּא" (סְנַהֲדְרִין לט), כְּלוּמַר מִהַקְּלָקוּל עֲצֻמוּ נַעֲשָׂה הַמִּתְקָה וְתַקּוּן. וְלִכְּן מוּבָא בְּתַחֲלַת תַּקְוֵינִי  
 הַזֶּה, שְׁאֵלִיָּהּ הַנְּבִיא ז"ל הִיָּה מְגִיעַ פְּעַמִּים בְּיוֹם לְמַדָּם תּוֹרָה. כִּי אֵלִיָּהּ זָכָה לְתַקּוּן בְּחֵינֵת דִּין שֶׁל  
 חֲלָל פְּנוּי, עַל יְדֵי שְׁגָלָה "ה' הוּא הָאֱלֹהִים", כְּמוֹ שְׁכַתְבַּת רַבִּי נַתָּן (הַל' תְּפִלָּה ד'), וְלִכְּן לְמַד אוֹתָם שְׁתֵּי  
 פְּעַמִּים, כְּנִגְדַּ "סוּבַב כָּל עֲלָמִין" וּכְנִגְדַּ "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין", שְׁכַתְבַּת בְּאֲמַת הֵן חַד, בְּסוּד "שְׁמַע -  
 אָח"ד", אַחֲדוּת חֲסֵד דִּין.

**וְהוּוּ יְתַבֵּי עַד צְוֹאֲרֵיהּ בְּחַלָּא**. רַשְׁבִּי וְרַבִּי אֱלֻעָזַר יָשְׁבוּ עַד צְוֹאֲרֵיהֶם בְּחוּל, כִּי "צְוֹאֵר" בְּחֵינֵת  
 יְדַעַת, בְּחֵינֵת "בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ", וְאַחֲרֵי הַצְּוֹאֵר הוּא הָעַרְ"ף - פְּרַע"ה, בְּחֵינֵת חֲלָל פְּנוּי - דְּמִיּוֹן  
 שְׁצַרְיָה לְבָרַר וְלַעֲבֹר עַל יְדֵי אֲמוּנָה.

**אָמַר**, אֲכָא מַלְתָּא דְבַעֵי לְתַקּוּנֵי? אָמְרוּ לֵיהּ, אֲכָא דּוּכְתָא דְאִית בֵּיה סַפְק טְמָאָה, וְאִית לָהּ  
 צַעְרָא לְכַהֲנִים לְאַקּוּפֵי. שְׁיַצָּא רַשְׁבִּי לְעֵשׂוֹת תַּקּוּן כְּמוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ, כִּי עַל יְדֵי שְׁהִיּוּ  
 בְּבַחֲינֵת "סוּבַב כָּל עֲלָמִין", שְׁהֶם אֹרוֹת מְקִיפִים גְּבוּהִים וְנוֹרָאִים בְּעַרְףֵּם אֹר אֵין סוּף, לִכְּן צְרִיף  
 לְבַחֲינֵת "תַּקּוּן", כְּלוּמַר לְעֵשׂוֹת כָּלִים לְקַשֵּׁר הָאָרֶז זֶה לְבַחֲינֵת "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין", וְזֶה עֶקֶר מַה  
 שְׁנַקְרָא "תַּקּוּן". וְזֶה שְׁאָמְרוּ לוֹ "שְׁיַשׁ צַעַר לְכַהֲנִים לְהַקְיָף", לְהַקְיָף דִּיקָא, בְּחֵינֵת מְקִיפִים הַנְּ"ל,  
 סוּבַב כָּל עֲלָמִין.



## מעשה רבי שמעון בר יוחאי במערה

שבת לג:

על פי לקו"מ סה' זיאמר בעז אל דות'

**נענה** רבי שמעון בר יוחאי ואמר, כל מה שתקנו – לא תקנו אלא לצורך עצמן: תקנו שוקין – להושיב בהן זונות, מרחצאות – לעדן בהן עצמן, גשרים – לטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וספר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו, יהודה שעלה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לצפורי, שמעון שגנה יתרג, אזל הוא ובריה, טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי, כי תקיף גורתא אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן, אזלו טשו במערתא. אתרחיש ניסא, איברי לדו חרובא ועינא דמיא, והווי משלחי מניהו, והווי יתבי עד צואריהו בחלא. כלי יומא גרסי, בעידן עלויי לבשו מכסו ומצלו, והדר משלחי מניהו, כי חיכי דלא לבלו. איתבו תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא, אמר, מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גורתיה. נפקו, חזו אינשי דקא פרי זרעי, אמר, מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה? כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם, הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי, משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש, יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערתכם. נפקו, כל היכא

דתוה מחי רבי אקעור – תוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. בחדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דתוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, תני למח לך? אמר להו, לכבוד שבת – ותסגי לך בחד! – חד כנגד זכור' (שמות כח) וחד כנגד שמור' (דברים י, יב). אמר ליה לבריה, חזי כמה חביבין מצורת על ישראל. יתיב דעתיהו.

**שמע** רבי פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה. עילייה לבי בנידה, תוה קא אריך לידה לבשריה, חזי דתוה ביה פילי בגופיה. תוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניהו וקמצוחא ליה. אמר ליה, אוי לי שראיתך בכך. אמר ליה, אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך. דמעקרא כי תוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קשיא, תוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פרוקי, קסוף כי תוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קשיא, תוה מפרק ליה רבי שמעון בר יוחאי עשרין וארבעה פרוקי.

**אמר**, הואיל ואתרחיש נסא איזיל אתקין מלתא, דכתיב (בראשית לג, ט) "ויבא יעקב שלם", ואמר רב, שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורו. "ויחן את פני העיר", אמר רב, מטבע תקן להם, ושמואל אמר, שוקים תקן להם, ורבי יוחנן אמר, מרחצאות תקן להם. אמר, אכא מלתא דבעי לתקוני? אמרו ליה, אכא דוכתא דאית ביה ספק טמאה, ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר, אכא איניש דידיע דאתחזק חכא טהרה? אמר ליה ההוא סבא, פאן קצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו נמי חכי. כל היכא דתוה קשי – טהריה, וכל היכא דתוה רפי – ציניה. אמר ההוא סבא, טהר בן יוחי בירת הקברות. אמר ליה, אלמלי לא חזיית עמנו, ואפלו חזיית עמנו וכלא נמנית עמנו, יפה אתה אומר, עכשו שחיית עמנו ונמנית עמנו, יאמרו, זונות מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל שפן, יתב ביה עיניה



ונח נפשיה. נפק לשוקא חזיה ליהודה בן גרים. אמר, עדין יש לזדה בעולם? נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות.



**נענה** רבי שמעון בר יוחאי ואמר, כל מה שתקנו - לא תקנו אלא לצרף עצמון: תקנו שוקין - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמון, גשרים - לטול מהן מכס. כי הם רחוקים מבחינת התכלית, שפשיגים רק על ידי שסותמים את העינים מחיזו דהאי עלמא, ואז מבינים שכל היסורים הם טובות גדולות, שהכל לטובה, כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי ששלשה דברים נקנים על ידי יסורים, תורה, ארץ ישראל ועולם הבא (ברכות ה), שזה בדיק הפך משלשה "עדינים" הנ"ל: שוקים, מרחצאות, גשרים, שהן בחינת זה לעמות זה.

**הלך** יהודה בן גרים וספר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו, יהודה שעלה יתעלה, יוסי ששתק וגלה לצפורי, שמעון שגנה יהרג, אזל הוא ובריה, טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתיהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי, כי תקיף גזרתא אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. לכן מקדם ברחו אל בית המדרש, כי על ידי התורה הקדושה יכול כל אדם לזכות אל התכלית, שזה בחינת "רצה שאין העולם מתקנים במדת הדיו, עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדיו", הינו שיתנהג העולם על ידי התורה שנמשכת מאור הרשימו, שהיא בחינת שתוף מדת הדיו ברחמים, כי התורה פלולה משניהם (הל' ערבית ד, ט).

**אזלו** טשו במערתא. אתרחיש ניסא, איברי להו חרובא ועינא דמיא. אבל יש צדיקים גדולים ונוראים מאד, שזה בחינת רבי שמעון ורבי אלעזר, שהם מקדשים את עצמם ביותר, ומבטלים עצמם לגמרי, וסותמים עיניהם מחיזו דהאי עלמא לגמרי, עד שזוכים לבטול בפלמוות וכו', ולכן נסתרו במערה סף הכל "ג שנה, כי י"ג = א"ח"ד, כלומר שנכללו באחדותו יתברך, כל אחד כלו טוב, ונס החרוב ומעין המים, הם בחינת הזריחה של אור הרשימו של הבטול, בחינת השגת ה' הוא האלקים. וזה "עינא דמיא", עינא דיקא, בחינת אור הזריחה פנ"ל.

**איתבו** תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא, אמר, מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה. נפקו, חזו אינשי דקא פרבי וזרעי. אמר, מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה? כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם! הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא. כי אחרי שתיים עשרה שנה, כשיצאו מבטול נורא, וראו אנשים עוסקים בעבודות השדה, שזה בחינת הפך משמטה ויובל, שהן בחינת בטול אל התכלית, לכן כל מקום שנתנו עיניהם מיד נשרף, שזה בחינת "שדה בוכים", שמתחממות העינים על שרחוקים מהתכלית. ולכן היו צריכים לחזור לעוד שנים עשר חדש, כי ההשגחה היא על ידי אור הזריחה מרשימו של הבטול, שזה בחינת חדשי

השנה, בחינת "פני יהושע פפני לבנה" (בבא בתרא עה), כי הוא המכניס לארץ ישראל, שזה בחינת אור שאפשר לסבל.

**כל** היכא דהוה מחי רבי אלעזר הוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. כי רבי שמעון בר יוחאי הוא בחינת "בעל השדה", שצריך להיות איש אמיד ותקיף, וגבור חיל, וחקם וצדיק גדול מאד, כמבאר.

**בחדאי** פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, הני למה לה? אמר להו, לכבוד שבת. - ותסי לך בחד! - חד פנגד זכור' וחד פנגד שמוור'. אמר ליה לבריה, חזי פמה חביבין מצות על ישראל. יתיב דעתיה. וזה מה שהניח דעתם אותו סבא שהיו בידו שני הדסים, כי "ריח" בחינת "ריח הניחוח" (בראשית ה, כא), בחינת הזריחה מאור הרשימו, ולכן גם הדס מרמז לעינים, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ויקרא רבה, אמור ט), הינו בחינת הסתפלות אל התכלית שפלו אחד, ולכן הד"ס = הפ"ל א"ח"ד (עם הפולל), וכן הדס הוא מבחינת העשבים הנפלאים שמלקטים בשדה של תקון התפלה, כמו שכתב רבי נתן שם (הל' ערבית ד, כה). ולכן הן שני הדסים, פנגד זכור ושמוור שנאמרו בדבור אחד. וזה גם בחינת "זכור" - דהינו זכרון, שזה בעצמו בחינת זריחה מרשימו של בטול, וכן ברמז "מעדני אסא" הינו "עדן", בחינת "עין לא ראתה" המובא בתורה זו. וזה מה שהניח את דעת רשב"י, שהבין שנעשה תקון התפלה - להיות הכל אחד.

**שמע** רבי פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה. עליה לבי בניה, הוה קא אריף ליה לבשריה, חזי דהוה ביה פילי בגופיה. הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה. אמר ליה, אוי לי שראיתיה בכך. אמר ליה, אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כף. דמעקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קשיא, הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פרוקי, לסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קשיא, הוה מפרק ליה רבי שמעון בר יוחאי עשרין וארבעה פרוקי. וזה שאמר רבי שמעון "אשריך שראיתני בכך", שזה בחינת "אשרי הגבר אשר תניסרנו יה ומתורתך תלמדנו" (תהלים צד, יב), כי קבל את היסורים פראוי, וזכה לגדלה נוראה בהשגת התורה הקדושה, התחדשות התורה נורא ומפלג מאד, בחינת גלוי הזר הקדוש, שלכן שמו "זהר", על שם אור זריחת הרשימו של הבטול. וזה בחינת עשרים וארבעה פרוקי, שזכה לאחר יסורי המערה לבחינת פ"ד מים, לקרר היסורים ולהתנחם על ידי התחדשות התורה.

**אמר**, הואיל ואתרחיש נסא איזיל אתקין מלתא, דכתיב "ויבא יעקב שלם", ואמר רב, שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו. "ויחן את פני העיר". ולכן רצה רשב"י לעשות תקון כמו יעקב אבינו, כלומר, להמשיך בחינת "תקוני השדה", כמו שנאמר אצל יעקב "ויקן את חלקת השדה" (שם לג, יט), שעשו תקונים להמשיך אור הזריחה של בטול, כי בחינת "נס" הוא אור גדול, ולכן צריך לקשרו שלא יעלם לרב גדלו. וזה "שלם בגופו", בחינת הצמאון, "צמאה



לָהּ נִפְשִׁי, כְּמֹה לָהּ בְּשָׂרִי" (תהלים סג). "שָׁלֵם בְּמִמּוֹנוֹ", בְּחֵינֵת זְרִיחַת הַגְּוִיִּים שֶׁבְּמִמּוֹן, בְּגִדֵי יִשְׁעֵי" - אֶסְתַּפְּלוּתָא (לקו"מ כה), בְּחֵינֵת "שְׂדֵה צַפִּים". "שָׁלֵם בְּתוֹרָתוֹ", בְּחֵינֵת הַתְּחִדְּשׁוֹת הַתּוֹרָה.

**אָמַר** הֵהוּא סָבֵא, טַהַר בְּן יוֹחֵי בֵּית הַקְּבָרוֹת. לְרַמֵּז לְבְּחֵינֵת תַּקּוּנֵי הַשְּׂדֵה הָעֵלְיוֹן, בְּחֵינֵת "בֵּית קְבָרוֹת", שֶׁהַנְּשִׁמוֹת יִגִּיעוּ כָּל אֶחָד אֶל מְקוֹמוֹ הָרְאוּי, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

**נִפְקַן לְשׁוּקָא חֲזִינָה לִיהוּדָה בְּן גָּרִים.** אָמַר, עֲדִין יֵשׁ לָזֶה בְּעוֹלָם? נָתַן בּוֹ עֵינָיו וְעָשָׂהוּ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת. כִּי יְהוּדָה בְּן גָּרִים פָּגַם בְּבְחֵינֵת אֹרֶז זְרִיחַת הַרְשִׁימוֹ, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֹרֶז הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בִּירוּשָׁלַיִם שְׁבִיעִית, שְׁבִימֵי רִשְׁבִּי"י לֹא נִרְאָתָה הַקְּשָׁת, כִּי הַצַּדִּיק הוּא בְּחֵינֵת הַקְּשָׁת, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת זְרִיחַת הַרְשִׁימוֹ שֶׁל בְּטוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּי נֶתַן, וְלָכֵן שֶׁ"נָתַן בּוֹ עֵינָיו" לְהַסְתַּפֵּל בְּאֹרֶז הַגָּדוֹל שֶׁל הַתְּכִלִּית, נִעְשָׂה "גַל שֶׁל עֲצָמוֹת", שֶׁמְרַמֵּז לְאֹרֶז עֲצָמוֹת, שֶׁהוּא אֹרֶז גָּדוֹל בְּלִי צְמִיחוֹת, בְּחֵינֵת עֲצָם הָאֹרֶז, בְּחֵינֵת אֹרֶז אֵין סוּף. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ויקוד

# מִעֲשֵׂה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי בְּמַעְרָה

## שַׁבָּת לֵג:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיִנָא ז' כִּי מְרַחֲמִים יִנְהַגִּם'

**נַעֲנָה** רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְאָמַר, כָּל מִה שֶׁתַּקְּנוּ - לֹא תַקְּנוּ אֶלֶּא לְצַרְךָ עֲצָמָן: תַּקְּנוּ שׁוּקָן - לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זִוּנוֹת, מְרַחֲצָאוֹת - לְעַדֵּן בְּהֵן עֲצָמָן, גְּשָׁרִים - לְטוֹל מֵהֵן מַכְס. הַלֵּךְ יְהוּדָה בֶּן גָּרִים וְסַפֵּר דְּבִרְיָהֶם וְנִשְׁמְעוּ לְמַלְכוּת. אָמְרוּ, יְהוּדָה שַׁעֲלָה יִתְעַלָּה, יוֹסִי שִׁשְׁתַּק יִגְלָה לְצַפּוּרֵי, שְׁמַעוֹן שֶׁנֶּגְהָ יִתְרַג. אֲזַל הוּא וּבְרִיָּה, טָשׁוּ בִי מִדְּרָשָׁא. כָּל יוֹמָא הָוָה מֵיִתִּי לְהוֹ דְּבִיתְהוֹ רִיפְתָּא וְכוּזָא דְּמֵיא וּבְרַכִּי, כִּי תַקְיָף גְּזַרְתָּא אָמַר לִיהָ לְבְרִיָּה, נָשִׁים דְּעַתָּן קָלָה עֲלִיהֶן, דִּילְמָא מַצְעֵרֵי לָהּ וּמַגְלִיא לָן. אֲזַלוּ טָשׁוּ בְּמַעְרַתָּא. אַתְרַחֲוִישׁ נִיסָא, אִיבְרִי לְדוּוֹ חֲרוּבָא וְעֵינָא דְּמֵיא, וְהוּוּ מְשַׁלְחֵי מְנִיָּהוּ, וְהוּוּ יִתְבִּי עַד צוּאֲרֵיהוּ בְּחֵלָא. כְּלִי יוֹמָא גְּרַסִי, בְּעִדָּן צְלוּיִי קָבִישׁוּ מַכְסוּ וּמַצְלוּ, וְהָדָר מְשַׁלְחֵי מְנִיָּהוּ, כִּי חִיכֵי דְלֹא לְבָלוּ. אִיתְבוּ תְרִיסַר שְׁנֵי בְּמַעְרַתָּא, אַתָּא אֲלִיָּהוּ וְקַם אַפְתָּחָא דְּמַעְרַתָּא, אָמַר, מָאן לוֹדְעִיָּה לְבַר יוֹחֵי דְּמִית קִיסַר וּבְטִיִּל גְּזַרְתִּיהָ. נִפְקוּ, חֲזוּ אִינְשֵׁי דְּקָא כְּרַבִּי וְזַרְעֵי. אָמַר, מְנִיחִין חַיִּי עוֹלָם וְעוֹסְקִין בְּחַיִּי שַׁעָה? כָּל מְקוֹם שְׁנוֹתְגִין עֵינֵיהֶן מִיד נִשְׂרָף. יַצְתָּה בְּרַת קוֹל וְאָמְרָה לְהֶם, לְהַחְרִיב עוֹלָמֵי יַצְאֲתֶם? חֲזוּרֵי לְמַעְרַתְכֶם! תְּדוּר אֲזַל, אִיתְבוּ תְרִיסַר יְרַחֲוִי שַׁתָּא. אָמְרֵי, מִשְׁפָּט רְשָׁעִים בְּגִיחָנֶם שְׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ. יַצְתָּה בַת קוֹל וְאָמְרָה, צְאוּ מִמַּעְרַתְכֶם. נִפְקוּ, כָּל דְּחִיבָא

וְנַח נַפְשִׁיהָ. נִפְקַל לְשׁוֹקֵא חֲזִינָה לִיהוּדָה בְּנֵי גֵרִים. אָמַר, עֲדִין יֵשׁ לְזוּרָה בְּעוֹלָם? נִתֵּן בּוֹ עֵינָיו וְעָשָׂהוּ גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת.



**נַעֲנֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְאָמַר, כָּל מָה שֶׁתִּקְנֶנּוּ - לֹא תִקְנֶנּוּ אֶלָּא לְצַרְף עֲצָמוֹן: תִּקְנֶנּוּ שְׁוִקִין לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זִזְנוֹת.** כִּי פּוֹגְמִים בְּרִצּוֹן הַעֲלִיּוֹן, שְׁעוֹשִׂים הַכֹּל רַק לְצַרְף עֲצָמוֹם. וְזֶה "שְׁוִקִים לְהוֹשִׁיב בְּהֵן זִזְנוֹת", שְׁזָה הַהֲפָה מִלֵּה שְׁאִיר "בֵּן וְתַלְמִיד" וְלִישֵׁב הָעוֹלָם מִבְּנֵי דַעְהָ.

**מְרַחֲצָאוֹת לַעֲדוֹ בְּהוֹ עֲצָמוֹן.** כִּי בְּכָל דְּבָרֵיהֶם אֵינִים מְכֻנָּיִים בְּהֵם לְשֵׁם שְׁמִים, לְקֹשֶׁר יַחַד בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מַטָּה, וְכֵן בְּמִרְחֲצָאוֹת, שְׁצָרִיף לְהַתְנַקּוֹת לַעֲמֻקָּה, לְהַסִּיר מִעֲצָמוֹ אֶת הַמִּשָּׂא הַכָּבֵד שֶׁל הָעוֹנוֹת, אֲךָ הֵם מַעֲדֵנִים בְּהֵם אֶת עֲצָמוֹם, וּמִפְרִידִים הַחֲבוּר עִם בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה. גַּם "מְרַחֲצָאוֹת" הֵן הַמִּים שֶׁנִּמְשָׁכִים בְּשֶׁרֶשֶׁם מִים הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁפֶתַב רַבִּי נִתָּן (ה'ל' נטילת ידים ו').

**גְּשָׁרִים לְטוֹל מִהוֹ מְכָס.** גַּם גֶּשֶׁר מְרַמֵּז לְחַבֵּר בֵּין שְׁנֵי דְבָרִים, בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מַטָּה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת צְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁנִּזְכָּר הַעֲשִׂיר לְעֵנִי (ה'ל' שבת ג'), אֲךָ כָּאֵן הַגֶּשֶׁר הוּא מְקוּם שֶׁל לְקִיחָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא הַפָּה מִהַחֲרוֹת שֶׁל הָאֶרֶץ הַרְצוֹן.

**חֶלֶךְ יְהוּדָה בֵּן גֵּרִים וְסִפֵּר דְּבָרֵיהֶם וְנִשְׁמָעוּ לְמַלְכוּת.** הַפָּה מִבְּחִינַת "רוּחַ אִישׁ יִכְלֹכֵל מַחֲלָהוּ" (משלי יח, יד), שְׁצָרִיף לְשִׁמּוֹר בְּסוּד, כִּי הַמְקִיפִים הֵם בְּחִינַת צְפוּן וְטָמוּן.

**אָמְרוּ, יְהוּדָה שְׁעָלָה יִתְעַלָּה.** כִּי הוּא בְּבְחִינַת דְּרִי מַטָּה שְׁצָרִיף לְהַגְבִּיָּה וְלַהַעֲלוֹת, וְלָכֵן אָמַר "כְּפָה נְאֻיִם מַעֲשִׂיהֶם", שֶׁכָּפָה יִהְיֶה בְּתַקּוּן הָעוֹלָם, שֶׁתִּזְדַּכֵּף הַגְּשָׁמִיּוֹת וְיִרְאוּ שׁ"מֹלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו').

**יוֹסִי שְׁשִׁתַּק יִגְלָה לְצַפּוּרִי.** כִּי שִׁתִּיקָה בְּחִינַת רְמִזִּים שְׁצָרִיף לְקַבֵּל, וְלָכֵן גִּלָּה לְצַפּוּרִי, כִּי צְפוּ"ר = ש"ע, בְּחִינַת ש"ע נְהוּרִין שֶׁל אִוְרוֹת הַמְקִיפִין.

**שְׁמַעוֹן שָׁגָה יִהְרַג.** כִּי הוּא בְּבְחִינַת דְּרִי מַעְלָה, שֶׁהַשְּׁגָתָם הִיא 'אִיָּה?', בְּחִינַת "כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי" (שמות לג, כ').

**אָזֵל** הוּא וּבְרִיָּה, טָשׁוּ בִּי מִדְרָשָׁא. כָּל יוֹמָא הוּוּ מִיִּיתִי לְהוֹ דְּבִיתָהוּ רִיפְתָּא וְכוּזָא דְּמִיָּא וְכִרְכִּי, כִּי תִקְרִיף גְּזֵרְתָּא אָמַר לִיָּה לְבְרִיָּה, נְשִׁים דַּעְתָּן קָלָה עֲלֵיהוֹן, דִּילְמָא מְצַעְרִי לָהּ וּמְגַלִּיא לָן. אָזֵלוּ טָשׁוּ בְּמַעְרְתָּא. אֲתֵרְחִישׁ נִיסָא, אִיבְרִי לְהוֹ חֲרוּבָא וְעֵינָא דְּמִיָּא. כִּי אָפְלוּ שְׁנִיחָבְאוּ, עֲדִין חֲשֵׁשׁ רִשְׁבִּי שֶׁאֲשַׁתּוֹ לֹא תוּכַל לַעֲמֹד בְּבְחִינַת "שִׁתִּיקָה", וְלָכֵן הִיוּ צְרִיכִים לְבָרַח לְמַעְרָה, דְּהֵינּוּ לְבְחִינַת "סְפִינָה" - סְפוּן וְצָפוּן, שֶׁהֵם הַמְקִיפִין הַסְּפוּנִים וְטָמוּנִים מִעֵין כָּל, שֶׁהֵם

דְּהוּוּ מַחִי רַבִּי אֶלְעָזָר - תּוּחַ מִסִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, בְּנִי, דִּי לְעוֹלָם אָנִי וְאַתָּה. בְּחֵדִי פְּגִיא דְּמַעְלִי שְׁבַתָּא חֲזוּ הֵהוּא סְבָא דְּהוּוּהָ נְקִיט תְּרִי מְדַאנִי אֶסָא וְרַחֵיט בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת. אָמְרוּ לִיָּה, הֲנִי לְמַח לָךְ? אָמַר לְחוֹ, לְכַבּוּד שַׁבַּת. - וְתִסְגִּי לָךְ בְּחֵד! - חֵד כְּנֶגֶד 'זְכוּר' (שמות כ, ח) וְחֵד כְּנֶגֶד 'שְׁמוֹר' (דברים ה, יב). אָמַר לִיָּה לְבְרִיָּה, חֲזוּ כְּמַח חֲבִיבִין מְצוּרָה עַל יִשְׂרָאֵל. יִתִּיב דַּעְתֵּיהוּ.

**שְׁמַע רַבִּי פְּנַחַס בֵּן יֹאִיר חֲתַנְיָה, וְנִפְקַל לְאִפִּיָּה. עֵילִיָּה לְבִי בְּנִידָה,** תּוּחַ קָא אַרְיָךְ לִידָה לְבִשְׁרִיָּה, חֲזוּ דְּהוּוּהָ בִיָּה פִּילִי בְּגוּפִיָּה. תּוּחַ קָא בְּבִי וְקָא נִתְרוּ דְּמַעַת עֵינִידָה וְקִמְצוּחָא לִיָּה. אָמַר לִידָה, אוּי לִי שְׁרֵאִיתִךְ בְּכָךְ. אָמַר לִיָּה, אֲשֶׁרִיךְ שְׁרֵאִיתִנִי בְּכָךְ, שְׁאֵלְמָלָא לֹא רֵאִיתִנִי בְּכָךְ לֹא מְצָאת בִּי כָךְ. דְּמַעְקָרָא כִּי תּוּחַ מְקַשִּׁי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן יוֹחִי קִשְׂיָא, תּוּחַ מְפָרַק לִיָּה רַבִּי פְּנַחַס בֵּן יֹאִיר תְּרִיסַר פְּרוּקִי, קְלוֹסוּף כִּי תּוּחַ מְקַשִּׁי רַבִּי פְּנַחַס בֵּן יֹאִיר קִשְׂיָא, תּוּחַ מְפָרַק לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי עֲשָׂרִין וְאַרְבַּעַת פְּרוּקִי.

**אָמַר, הוּוּאִיל וְאַתְרַחִישׁ נִסָּא אִיזִיָּל אֲתַקִּין מַלְתָּא, דְּכַתִּיב (בראשית לג, ט)** "וַיָּבֵא יַעֲקֹב שָׁלֹם", וְאָמַר רַבִּי, שָׁלֹם בְּגוּפוֹ, שָׁלֹם בְּמִמוֹנוֹ, שָׁלֹם בְּתוֹרָתוֹ. "וַיַּחֲזֵן אֶת פְּנֵי הָעִיר", אָמַר רַבִּי, מְטַבַּע הַתְּקַן לְהֵם, וְשְׁמוּאֵל אָמַר, שְׁוִקִים תִּקְּנוּ לְהֵם, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מְרַחֲצָאוֹת הַתְּקַן לְהֵם. אָמַר, אֲכָא מַלְתָּא דְּבַעִי לְתַקּוּנִי? אָמְרוּ לִיָּה, אֲכָא דּוּכְתָא דְּאִית בִּיָּה סַפְק טְמָאָה, וְאִית לְחוֹ צַעְרָא לְכַתְנִים לְאַקוּפִי. אָמַר, אֲכָא אִינִישׁ דִּידַע דְּאַתְחֻזַּק חֲכָא טְהַרְרָה? אָמַר לִיָּה הֵהוּא סְבָא, כָּאֵן קַצֵּץ בֵּן זְכַאי תוֹרְמִסִי תְרוּמָה. עַבְדַּ אִיחוּ נְמִי חֲכִי. כָּל הִיכָא דְּהוּוּהָ קִשִּׁי - טְהַרְרִיָּה, וְכָל הִיכָא דְּהוּוּהָ רְפִי - עֵינִיָּה. אָמַר הֵהוּוּא סְבָא, טְהַר בֵּן יוֹחִי בִּירַת חֲקִבְרוֹת. אָמַר לִיָּה, אֲלִמְלִי לֹא חֲזִיית עֲמֵנוּ, וְאַפְלוּ חִיית עֲמֵנוּ וְלֹא נְמִינִית עֲמֵנוּ, יַפְּחָ אֲתָהּ אוֹמַר, עֲבָשׁוּ שְׁחִיית עֲמֵנוּ וְנְמִינִית עֲמֵנוּ, יֹאמְרוּ, זִזְנוֹת מְפָרְסוֹת זִזְנוֹת זִזְנוֹת תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים לֹא כָּל שְׁכָן. יִדְבַּ בִּיָּה עֵינִיָּה







לא

## אֱלֹהֵשֶׁעַ בַּעַל כְּנָפַיִם

שַׁבָּת מַט.

עַל פִּי לִקּוּ"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֵיךְ'

**אָמַר** רַבִּי יֵנְאִי, תְּפִלִּין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵשֶׁעַ בַּעַל כְּנָפַיִם. מַאי  
 הֵיא? אַבִּי אָמַר, שְׁלֵא יִפִּיחַ בְּהֶן. רַבָּא אָמַר, שְׁלֵא יִישַׁן  
 בְּהֶן. וְאַמַּאי קָרִי לֵיה 'בַּעַל כְּנָפַיִם'? שְׁפַעַם אַחַת גְּזֵרָה מַלְכוּת רְוּמִי  
 הֲרִשְׁעָה גְזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל חֲמִנִיחַ תְּפִלִּין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ, וְהִידָה  
 אֱלֹהֵשֶׁעַ מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רְאָחוּ קְסָדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו,  
 וְכִיּוֹן שְׁחָגִיעַ אֶצְלוֹ נִטְלָן מְרֵאשׁוֹ וְאַחֲזֵן בִּידוֹ, אָמַר לוֹ, מַה זֶה בְּיַדְךָ,  
 אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה, פִּשְׁטָא אֶת יְדוֹ וְנִמְצְאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה. לְפִיכָךְ קוֹרִין  
 אוֹתוֹ אֱלֹהֵשֶׁעַ בַּעַל כְּנָפַיִם. וּמַאי שְׁנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מְשָׂאָר עוֹפוֹת? מְשׁוּם  
 דְּאַמְתִּיל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׁנַאֲמַר (תְּחִילִים סח, יד) "כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפָּה  
 בְּכֶסֶף" וְגו' – מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּנֶת עָלֶיהָ, אַף יִשְׂרָאֵל מְצוֹת מְגַנֶּנֶת  
 עָלֶיהָ.

**אָמַר** רַבִּי יֵנְאִי, תְּפִלִּין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵשֶׁעַ בַּעַל כְּנָפַיִם. כִּי "תְּפִלִּין" בְּחִינַת דְּבִקּוּת  
 וְאַחֲדוּת הַדַּעַת, שְׁיִזְכֹּר שְׁכַל מְאֲרָעוֹתָיו הֵן לְטוֹבָתוֹ, שְׁזֶה בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, וְלִכְּן צְרִיכִים  
 "גּוּף נָקִי", כְּלוּמַר לְנִקְיוֹת עֲצָמוֹ מִהַרְעָה שֶׁל אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת. וְזֶה "שְׁלֵא יִפִּיחַ בְּהֶן", כִּי זֶה בְּחִינַת  
 בְּלִבּוֹל הַתְּפִלָּה וְהַדְּבִקּוּת. וְזֶה "שְׁלֵא יִישַׁן בְּהֶן", כִּי שִׁנָּה בְּחִינַת עֲבָדוּת (קִידוּשִׁין מַט:), כִּי הָאֲרָבָעָה

סְבִלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מוּבָא בְּסוּד ס"ד = עִי"ן עִי"ן, וְלִכְּן "בּוֹ עִינִיו" ע"ב = חֶסֶד"ד, שְׁגָמַל עִמּוֹ  
 חֶסֶד גָּדוֹל שְׁקָבַל עָנְשׁוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, לְזָכוֹת לְטוֹב אֲמַתֵּי בְּעוֹלָם הַבָּא. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



לכ

# אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים

שַׁבַּת מַט.

עַל פִּי לִקוּ"מ יו' ז'וֹהַי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רַבִּי יֵנָאי, תַּפְלִין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים. מֵאֵי חַיֵּיא? אַבְיֵי אָמַר, שְׂגִיא יַפִּיחַ בְּהֵן. רַבָּא אָמַר, שְׂגִיא יִישַׁן בְּהֵן. וַאֲמַאי קָרִי לִיהַ 'בַּעַל כְּנָפִים'? שְׁפַעַם אַחַת גְּזָרַה מַלְכוּת רֹמִי חֲרָשְׁעָה גְזָרַה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל חַמְנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ, וְהִידָהּ אֱלֹהֵשֶׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו, וְכִיּוֹן שְׁחַגִיעַ אֶצְלוֹ נָטְלָן מֵרֵאשׁוֹ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ, אָמַר לוֹ, מַה זֶה בִּידְךָ, אָמַר לוֹ, כְּנָפִי יוֹנָה, פֶּשֶׁט אֶת יְדוֹ וְנִמְצָאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה. לְפִיכָךְ קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים. וּמַאי שְׂנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מִשְׁאָר עוֹפוֹת? מִשּׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר (תְּהִלִּים סח, יד) "כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכַסְף וְגו' – מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ, אִף יִשְׂרָאֵל מְצוֹת מְגַנֶּרַת עֲלֶיהָן.

יְסוּדוֹת נִקְרָאִים עֲבָדִים, כְּמִבְאָר.

**וַאֲמַאי** קָרִי לִיהַ בַּעַל כְּנָפִים, שְׁפַעַם אַחַת גְּזָרַה מַלְכוּת רֹמִי חֲרָשְׁעָה גְזָרַה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל חַמְנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ. פֶּרֶשׁ רַש"י: נִקְרוּ עֵינַיִם. כְּלוּמַר שְׂרָצוּ לְבַטֵּל בְּחִינַת דְּבִקּוֹת שֶׁל תַּפְלִין, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַדְּעֵת שְׁכָלוּ טוֹב כְּלוֹ אַחַד, "עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי" (זוהר נשא קלז).

**וְהִיא** אֱלֹהֵשֶׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו. כִּי "תַּפְלִין" הֵן בְּחִינַת אוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, בְּחִינַת "וְרָאוּ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיהֶ", לְכֵן עַל יְדֵי מְסִירוֹת נְפֶשׁ שְׂרָצָא כְּ ל"שׁוּק", כְּלוּמַר לְהַעֲלוֹת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה מִתּוֹךְ מַלְכוּת עַפּוֹ"ם שְׂנִקְרָאת "שׁוּק", כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּסִפְרַת הַמְּדוּת "בְּעִיר שְׂנִישׁ שָׁם יְרִידִים וְשׁוּקִים, שָׁם הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּיוֹתֵר", כְּלוּמַר שָׁם יִשְׁנֵם צְרוּפִים רְעִים, שְׂמֵהֶם נִבְנָה מַלְכוּת עַפּוֹ"ם כְּמִבְאָר. וְזֶה שֶׁ"רִץ אַחֲרָיו" הַקַּסְדוֹר, כִּי עַל יְדֵי שְׂפּוּגָמִים בְּמַלְכוּת, אִזּוּ יֵשׁ כַּח ל"צְרוּפִים רְעִים" לְהַתְגַּבֵּר, בְּבְחִינַת "פְּעוֹר", עַל שָׁם שְׂפּוּעַר פְּיוֹ לְבָלַע.

**וְכִיּוֹן** שְׁחַגִיעַ אֶצְלוֹ נָטְלָן מֵרֵאשׁוֹ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ, אָמַר לוֹ מַה זֶה בִּידְךָ. מ"ה' דְּיִקָּא, שְׂזָה בְּחִינַת שְׂמִקְטִין עֶצְמוֹ בְּבְחִינַת מ"ה - "אַל יִתְהַלֵּל חֶכֶם, גְּבוּר וְעֶשִׂיר". וְלָכֵן שְׁהוּרִידוֹן מֵרֵאשׁוֹ, מִבְּחִינַת "בְּרַכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק" (משלי י), לְבְּחִינַת "יְדִים", דְּהֵינּוּ הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַדְּעֵת לְמִטָּה, כְּמוֹ בְּשַׁבַּת שְׂאִסוֹר בְּהִנְחַת תַּפְלִין, כִּי "שַׁבַּת" הוּא שְׁבִיתָהּ וּבִטּוּל, וְאִזּוּ מַחְזִיר הַרְצוֹן לְרְצוֹן שְׂפָרְצוֹנוֹת.

**אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה. פֶּשֶׁט אֶת יְדוֹ וְנִמְצָאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה.** וְזֶה מִקְדָּם "אָמַר לוֹ כְּנָפֵי יוֹנָה" - בְּחִינַת כַּח הַדְּבוּר, בְּחִינַת וְדוּי - בְּחִינַת "דְּבַר אַחַד לְדוּר", "דְּבַר" לְשׁוֹן מוֹשֵׁל וּמְנַהֵג, כְּמִבְאָר, וְלָכֵן בְּאִמְתָּת נַעֲשֶׂה גַם וְנִמְצָאוּ "כְּנָפֵי יוֹנָה". וְזֶה "פֶּשֶׁט אֶת יְדוֹ", בְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוּת הַגְּשָׁמִיּוֹת, כִּי יְדוּ = וְדוּי. וְזֶה "כְּנָפֵי יוֹנָה", כִּי הֵן שְׁנֵי כְּנָפִים שֶׁל אֶהְבָּה וְיִרְאָה, כְּלוּמַר שְׁהֵאִיר לְדַעַת "בֵּה" אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאֵלֵהִים אֶהְלֵל דְּבַר" (תהלים נ), שְׂזָה בְּחִינַת הָאֶרֶת אַחַדוֹת הַדְּעֵת, מַעֲיִן עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת הַנֶּס הַנִּפְלֵא הַזֶּה.

**לְפִיכָךְ** קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים. כִּי אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפֵי"ם = 713 = תְּשׁוּבָה, כְּלוּמַר הַשַּׁבַּת כָּל צְרוּפִים רְעִים לְשִׁרְשָׁם.

**וּמַאי שְׂנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מִשְׁאָר עוֹפוֹת, מִשּׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר** (תהלים סח, ט) **כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכַסְף וְגו' - מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ אִף יִשְׂרָאֵל מְצוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָן.** כִּי "מְצוֹת" לְשׁוֹן הַתְּחַבְּרוּת, הַהֶפֶךְ מִצְרוּף רַע שֶׁל עֲבָרָה, שְׁעוּבָר מַעֲבָר לְעֵבֵר, כְּמִבְאָר. וְלָכֵן הַגְּנַת הַמְצוֹת הִיא עַל יְדֵי שְׁעוּשָׁה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מְצוֹת (ויקרא רבה כא), שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְחַבְּרִים שְׂבָרֵי עֶצְמוֹתָיו, וְאִזּוּ יֵשׁ עֲלֶיהָ לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה - "יְקוּם אֱלֹהִים, יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו, וְיִנוּסוּ מִשְׂנֵאָיו מִפְּנֵיו" (תהלים סח, ב).

**וַאֲמַאי** קָרִי לִיהַ בַּעַל כְּנָפִים, שְׁפַעַם אַחַת גְּזָרַה מַלְכוּת רֹמִי חֲרָשְׁעָה גְזָרַה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל חַמְנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ. כִּי עַל יְדֵי הַגְּזוּרוֹת שֶׁל מַלְכוּת חֲרָשְׁעָה, אִזּוּ כּוֹבְשִׁים אֶת הַטּוֹב, שְׁהֵן חֲלָקֵי נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תַּחַת יָדָם, כְּמִבְאָר. וְלָכֵן שְׂגָזְרוּ עַל הַתַּפְלִין דְּוָקָא, כִּי "תַּפְלִין" הֵן בְּחִינַת הַהִתְפָּאוּת שֶׁל ה' בְּיִשְׂרָאֵל כִּידוּעַ, וְלָכֵן נִקְרָאִים "פְּאָר" (ברכות טז), כְּמוֹ שְׂנָאֵמַר "פְּאָרָה



לג

# אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים

שַׁבָּת מַט.

עַל פִּי לִקוּ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתֵא'

**אָמַר** רַבִּי יֵנָאי, תַּפְלִין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים. מֵאֵי חַיָּא? אַבְיֵי אָמַר, שְׂגִיא יַפִּיחַ בְּהֶן. רַבָּא אָמַר, שְׂגִיא יִישַׁן בְּהֶן. וְאִמַּאי קָרִי לִיה 'בַּעַל כְּנָפִים'? שְׁפַעַם אַחַת גְּזָרָה מַלְכוּת רֹמִי חֲרַשְׁעָה גְזָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל חַמְנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ, וְהַיְדֵה אֱלֹהֵשֶׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אֶחָד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו, וְכִיּוֹן שְׁהַגִּיעַ אֶצְלוֹ נָטְלָן מֵרֵאשׁוֹ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ, אָמַר לוֹ, מַה זֶה בִּידָךְ, אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה, וְמֵאֵי שְׂנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מְשָׂאָר עוֹפוֹת? מִשׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר (תַּחֲלִים סח, יד) "כְּנָפֵי יוֹנָה נְחַפְּהָ בְּכַסְףּ וְגו' – מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ, אֵף יִשְׂרָאֵל מְצוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָ.

חבוש עליך" (יחזקאל כד, יז), כי על ידי שמעלימים הפאר של ישראל, על ידי זה דיקא נכבשים תחתם. וזה שגזרו שמי שיניח תפלין ינקרו את מחו, ודהינו נקור עינים כמו שפרש רש"י, והפונה להחשיף בחינת אור הצדיק שמגלה ההתפארות.

**וְהָיָה אֱלֹהֵשֶׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אֶחָד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו.** כי פאשר הנשמה נזפרת שהיתה במעלה גבוהה, בבחינת "ישראל עלה במחשבה תחלה", שנמלה הקדוש ברוך הוא בנשמותיהן של ישראל בשעת בריאת העולם פמבאר, ועכשו היא הולכת לכליון והפסד חס ושלום, על ידי זה היא מתעוררת לרחם על עצמה לשוב לשרשה.

**וְכִיּוֹן שְׁהַגִּיעַ אֶצְלוֹ נָטְלוֹ מֵרֵאשׁוֹ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ. אָמַר לוֹ, מַה זֶה בִּידָךְ. אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה. פֶּשֶׁט אֵת יְדוֹ וְנִמְצְאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה.** וזה שפשט את ידו, כי "פשיטת ידים" פלומר שנתגלה האהבה ויראה, שהן בחינת שתי ידים, ונמצאו "כנפי יונה", פלומר שנתגלה ההתפארות של ישראל, ואז נופל פחד אפלו על שנאני שחק. כי "כנפי יונה" הן בחינת תרי"ג מצוות, שהן מיוחדים רק לישראל, ולזה נברא העולם. וזה "כנפי יונה", שהטוב זכר את עצמו, בבחינת "אנא בריה קלה שבים", שהטוב צף למעלה מפל העולמות. ולכן כנפי יונה = ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהן פנגד ארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, שעולה הנשמה לשרשה, לתחלת מחשבת הבריאה.

**לְפִיכָךְ קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵשֶׁע בַּעַל כְּנָפִים. וּמֵאֵי שְׂנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מְשָׂאָר עוֹפוֹת, מִשׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר (תַּחֲלִים סח, יד) כְּנָפֵי יוֹנָה נְחַפְּהָ בְּכַסְףּ וְגו' – מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ אֵף יִשְׂרָאֵל מְצוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָ.** וזה שאמרו "לפיכך קורין אותו אלוהשע בעל כנפים", הינו ספור הנס, שהוא בחינת הדבור אמת של הצדיק, שהולך שמעו בכל המדינות עד שנחקק ונכתב בספריהם, שעל ידי זה נעשים בעלי תשובה וגרים, פלומר הטוב הפבוש ששב למעלת ישראל.



דגל ביקור

**וְאִמַּאי קָרִי לִיה בַּעַל כְּנָפִים.** כי נקרא על שם אלושע הנביא, שהוא בחינת "איש אלהים קדוש עבר עלינו תמיד" (מלכים ב' ד), שמתקן ארבעה אלפין דתמיד. ולכן נקרא "בעל כנפים", לרמז לבחינת "עולת" תמיד, כי "כנפים" על שם העלוי. וכן כנפים בחינת שם מ"ב, שהן שש כנפים פנדע, אב"ג ית"ץ = עול"ת פמובא בפגנות, ודהינו שבעל כנפים מרמז לעולת תמיד

שְׁנָרְמִז בְּאַלִישׁ"ע. גם אֶלִישׁ"ע בע"ל כַּנְפֵי"ם = 713 = תְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בְּאִמָּא, בְּחֵינֵת לְאָה, שֶׁהִיא סוּד עוֹלָת תַּמִּיד.

**שְׁפַעַם** אַחַת גְּזָרָה מַלְכוּת רומי הִרְשָׁעָה גְזָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין יִנְקְרוּ אֵת מַחוּ. וְלָכֵן שֶׁגְּזָרוּ הַמַּלְכוּת שְׂמִד, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת קִלְפַת תּוֹלָע, שֶׁמִּתְעוֹרָר לְהַשְׂמִיד וּלְכַלּוֹת. וְלָכֵן גְּזָרוּ עַל תְּפִלִּין, כִּי הֵם בְּסוּד חַי"ם, כִּי דוּעַ מִפְּנֵינֹת תְּפִלִּין. וְתוֹלָע הַטָּמָא הוּא הַפֶּה הַחַיִּים, כִּמּוֹ תּוֹלַעַת שֶׁמְכַלָּה כָּל דָּבָר. כִּי כֵן יִנְיָקֵת מַלְכוּת הִרְשָׁעָה מִבְּחֵינֵת תּוֹרוֹת נְפוּלוֹת, שֶׁנִּמְשָׁכוֹת עַל יְדֵי בְּחֵינֵת שְׂדִין יְהוּדָאִין. וְכִמּוֹ שְׁנָרְמִז בְּרִשׁ"י שֶׁהִבִּיא פְּסוּק הַמַּדְבָּר מִדָּתָן וְאַבְיָרָם - "הַעֲיִנִי הָאֲנָשִׁים הֵהֵם תִּנְקָר לֹא נַעֲלָה" (במדבר טז, יד), "לֹא נַעֲלָה" דִּיקָא, כְּלוּמַר הַפֶּה הָעֲלִיָּה שֶׁל עוֹלָ"ת תַּמִּיד, תּוֹלָע דְּקִדְשָׁה - אָמוּנָה, כִּי "דָּתָן וְאַבְיָרָם" בְּחֵינֵת "שְׂדִין יְהוּדָאִין" (ראשי תביות - ד"א = ד' אֶלְפִין. גם דְּת"ן = תַּמִּיד).

**וְהָיָה אֱלִישֶׁע מְנִיחָם וַיּוֹצֵא לְשׁוֹק,** לָכֵן הָיָה צָרִיף לַעֲשׂוֹת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, כִּמּוֹ אֶצֶל אַבְרָהָם אֲבִינוּ רֹאשׁ לַמַּאֲמִינִים. וְלָכֵן יָצָא לְ"שׁוֹק", כִּי "שׁוֹק" בְּחֵינֵת חוּץ, בְּחֵינֵת חֶצֶר, שֶׁשָּׁם עָקַר בְּרוּר וְתַקּוּן הָאָמוּנָה, כִּמּוֹ שֶׁכָּתַב בְּזָה רַבֵּי נֶתָן (ה' חלוקת שותפים א).

**רְאֵהוּ קוֹסְדוֹר אַחַד.** בְּחֵינֵת הַהֲתַנַּגְדוֹת שֶׁבָּא עַל יְדֵי "חֶכֶם שֶׁד יְהוּדִי", בְּחֵינֵת "לְמִי מִדְּיָנִים לְמִי שִׁי"ח" (משלי כג, כט).

**רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו, וְכִינוּ שֶׁהִגִּיעַ אֶצְלוֹ נֹטְלָן מְרֹאשׁוֹ וְאַחֲזוּ בִידּוֹ.** כִּי תְּפִלִּין בְּחֵינֵת "שָׁם הַקְּדוּשׁ", בְּחֵינֵת "כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיהָ, וְיִרְאוּ מִמֶּה" (דברים כח, ט), כִּמּוֹ שֶׁאַמְרוּ חַז"ל (מגילה טז): וְלָכֵן הוֹרִיד מְרֹאשׁוֹ, כִּי "רֹאשׁ" בְּחֵינֵת מַחִין, וּבְזִמְנֵן כֵּזָה צָרִיף לְהַתְּחַזֵּק בְּאָמוּנָה, וְלָכֵן הוֹרִיד מְרֹאשׁוֹ, בְּחֵינֵת מַחִין וְשָׁכַל, "וְאַחֲזוּ בִידּוֹ", בְּחֵינֵת אָמוּנָה - "וַיְהִי יְדִיו אָמוּנָה עַד בֹּא הַשְּׂמֶשׁ" (שמות יז, יב).

**אָמַר לוֹ מַה זֶה בְּיָדְךָ.** מ"ה' דִּיקָא, שֶׁבּוֹ שֶׁלְשָׁה אֶלְפִין, וְהוּא בְּחֵינֵת אַבְרָהָם = אבר-מ"ה.

**פָּשַׁט אֵת יָדוֹ.** דְּהִינּוּ שְׁנַתְּפִשֵׁט בְּחֵינֵת חֶסֶד עֲלִיוֹן, י"ד"ו = יו"ד, וְיו"ד דָּא צוּרַת אֶל"ף - פֶּל"א, כְּמוֹבָא בְּסוּף תּוֹרָה הַזֶּה. שֶׁעַל יְדֵי גְלוּי חֶסֶד הַפְּלָאִי הַזֶּה מַעֲלָה הָאֶלְפִין הַנְּפוּלוֹן, בְּחֵינֵת כְּפִירוֹת.

**וְנִמְצְאוּ כַּנְפֵי יוֹנָה.** כִּי בְּסוּד כַּנְפֵי יוֹנָה = 232 = רל"ב שֶׁהוּ אַרְבַּעָה מִלּוּאֵי שָׁם ה' - ע"ב ס"ג מ"ה ב"ו, וְשָׁם יִשְׁנָם אַרְבַּעָה אֶלְפִין, כְּלוּמַר שֶׁנִּתְקַן בְּחֵינֵת תַּמִּיד (ד' פעמים אל"ף 111 = תמי"ד 444). כִּי נ"ס = מ"ה + אֲדָנָי, שֶׁמִּתְקַן הָאָמוּנָה, שֶׁה' יִתְבַּרַךְ מִשְׁגִּיחַ וּמְבִינֵן בְּמַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַן הַכְּפִירוֹת וְשְׂמִד. וְעוֹד "כַּנְפֵי יוֹנָה" הוּא בְּחֵינֵת הַכְּבוֹד, הַפֶּה מִן הַחֲרוּפִים וּבּוֹשׁוֹת וּבְזִיזוֹנוֹת שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי לְמוּדִים וְתוֹרוֹת נְפוּלוֹת, שֶׁמִּשָּׁם יִנְיָקֵת מַלְכוּת הִרְשָׁעָה כַּנְ"ל, כִּי זֶה "כַּנְפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרָק חְרוּץ", שֶׁהוּ בְּחֵינֵת כֶּסֶף וְזָהָב, בְּחֵינֵת כְּבוֹד, וְכֵן מִשְׁמַע בְּתַרְגוּם לְעִנְיָן עֲנִי הַכְּבוֹד.

**וּמֵאֵי שְׂנָא כַּנְפֵי יוֹנָה מִשְׂאָר עוֹפוֹת, מִשּׁוֹם דְּאִמְתִּיל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר** (תהילים טח, יד) **כַּנְפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף וְגו' - מַה יוֹנָה כַּנְפֵיהָ מְגַנּוֹת עֲלֶיהָ אִף יִשְׂרָאֵל מְצוּוֹת מְגַנּוֹת עֲלֶיהָ.** כִּי עַל יְדֵי בְּחֵינֵת "כְּבוֹד" מִגַּן עַל יִשְׂרָאֵל, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת "עַל יְדֵי כְבוֹד שֶׁמְכַבְּדִין אֵת הַתּוֹרָה, אָדָם נִצּוֹל מִשְׁוֹנְאֵיו". וְזֶה גַם הָעִנְיָן שֶׁאַסְרוּ הַנִּחַת תְּפִלִּין שֶׁנִּקְרָאוּ "יָקָר" (מגילה טז), בְּחֵינֵת כְּבוֹד. וְרַצּוֹ לְנִקְרָר הַמּוֹחַ, שֶׁזֶהוּ תְּכִלִּית הַבְּזִיוֹן, כִּי הַמּוֹחַ וְחֻכְמָה בְּחֵינֵת כְּבוֹד, כִּמּוֹ שְׂנָאֵמַר "כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחִלוּ" (משלי ג, לה). וְלָכֵן אֱלִישֶׁע שֶׁמְסַר נַפְשׁוֹ עִבּוֹר כְּבוֹד אֱלֹהִים זֶה, בְּחֵינֵת תְּפִלִּין, זָכָה לְהַעֲלוֹת חֲזָרָה הַכְּבוֹד, בְּחֵינֵת נֶס, כַּנְפֵי יוֹנָה, שֶׁהוּא כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל - כְּבוֹד ה'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם וָעֶד אָמֵן.



דגל ביקוד

# אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם

שַׁבַּת מַט.

עַל פִּי לֵקוּ"מ יז ז'וּהִי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רַבִּי יֵנָאי, תְּפִלִּין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. מַאי חַיָּא? אַבְיֵי אָמַר, שְׁלֵא יִפִּיחַ בְּהֵן. רַבָּא אָמַר, שְׁלֵא יִישַׁן בְּהֵן. וְאִמַּאי קָרִי לִיה 'בַּעַל כְּנָפַיִם'? שְׁפַעַם אַחַת גְּזֵרָה מַלְכוּת רֹמִי חֲרַשְׁעָה גְזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל חַמְנִיחַ תְּפִלִּין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ, וְהִידָה אֱלֹהֵי שַׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קְסָדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו, וְכִיּוֹן שְׁחָגִיעַ אֶצְלוֹ נָטְלָן מְרָאֵשׁוּ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ, אָמַר לוֹ, מַה זֶה בְּיַדְךָ, אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה, פֶּשֶׁט אֶת יָדוֹ וְנִמְצְאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה. לְפִיכָךְ קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. וְמַאי שְׁנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מְשַׁאֵר עוֹפוֹת? מִשּׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׁנָאֵמַר (תְּהִלִּים סח, יד) "כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפְּדָה בְּכֶסֶף" וְגו' – מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ, אִף יִשְׂרָאֵל מְצוּוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָ.

**אָמַר** רַבִּי יֵנָאי תְּפִלִּין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. מַאי הִיא, אַבְיֵי אָמַר, שְׁלֵא יִפִּיחַ בְּהֵן. כִּי "תְּפִלִּין" בְּחִינַת הַתְּבוּנָנוּת, "יִקְרַר רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה" (משלי יז, כז), וְהַתְּבוּנָנוּת הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַנְּשִׁימָה פְּמִבְּאָר, וְלָכֵן שְׁלֵא יִפִּיחַ בְּהֵם, כִּי "הַפְּחָה" בְּחִינַת הַפְּסֵק הַנְּשִׁימָה.

**רַבָּא אָמַר**, שְׁלֵא יִישַׁן בְּהֵן. וְלָכֵן גַּם אֲסוּר לִישֹׁן בְּהֵם, כִּי הֵם בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוּת הַשְּׁנִינָה, חִיּוֹת הַשְּׁכָל.

**וְאִמַּאי קָרִי לִיה בַּעַל כְּנָפַיִם**, שְׁפַעַם אַחַת גְּזֵרָה מַלְכוּת רֹמִי חֲרַשְׁעָה גְזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל חַמְנִיחַ תְּפִלִּין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ. כָּתַב רַבִּי נֶתָן עַל תּוֹרָה זוֹ (הַל' קִידוּשִׁין א) שְׁמַלְכוּת חֲרַשְׁעָה רוֹצִים לְהַסְתִּיר אֶת הַפְּנִיִם דְּקַדְשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלָכֵן גְּזֵרוּ עַל הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּבוּנָנוּת הַשְּׁכָל כְּנָ"ל, וְזֶה שְׁאֲמָרוּ שְׁיִנְקְרוּ מַחוּ – הֵינּוּ נִקְוֵר עֵינַיִם, כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י.

**וְהִיא אֱלֹהֵי שַׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק**, דְּהֵינּוּ שְׁעָשָׂה בְּחִינַת "עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ" הַפְּרוּ תוֹרְתָךְ" (תְּהִלִּים קיט, קכו), וְלָכֵן יֵצֵא ל"שׁוּק", לְבְּחִינַת שִׁינָה וְתִרְדָּמָה שְׁבִמְשָׂא וּמְתָן.

**רָאָהוּ קְסָדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו**. אִף בְּגַלְל שֵׁישׁ סַבְּנָה כְּשִׁמְעוֹרְרִין מִהַשְּׁנִינָה, שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ חַיִּיצוֹנִיִם, כְּמוֹ שְׁאָכַן רִץ אַחֲרָיו אוֹתוֹ קְסָדוֹר.

**וְכִיּוֹן שְׁחָגִיעַ אֶצְלוֹ נָטְלָן מְרָאֵשׁוּ וְאַחֲזוֹן בִּידוֹ**, כְּלוֹמַר שְׁהוֹרִיד אֶת "הַפְּנִיִם" שֶׁל הַתּוֹרָה לְבְּחִינַת "יָדַיִם" – עֲשִׂינָה, בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, כִּי "הַיָּדַיִם יָדַי עָשׂוּ" (בראשית כז, כב), כְּמוֹ שֶׁהִתְלַבֵּשׁ עַקֵּב בְּבִגְדֵי עָשׂוּ, לְהַלְבִּישׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּבְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (הַל' גְּנִיבָה ג).

**אָמַר לוֹ, מַה זֶה בְּיַדְךָ**. בְּחִינַת הַדְּבִיר, "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים" (יחזקאל מז).

**אָמַר לוֹ, כְּנָפֵי יוֹנָה. פֶּשֶׁט אֶת יָדוֹ וְנִמְצְאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה**. כִּי נַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְשֻׁנָּם קְדָמוֹנִיּוֹת, בְּחִינַת "מִים וְסִמְךָ שֶׁבְּלוֹחוֹת בְּנֶס הָיוּ עוֹמְדִים" (מגילה ג), מ"ס – סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. וְזֶה "כְּנָפֵי יוֹנָה", כִּי "כְּנָף" בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת, כְּמִבְּאָר בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁעַל יְדֵי שְׁמַלְבִּישׁ הַפְּנִיִם שֶׁל הַתּוֹרָה בְּבְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, עַל יְדֵי זֶה מְעוֹרְרִים מִשְׁנֵיהָ וּמִתְחִילִים לְדַבֵּר. וּמוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּסוּד "כְּנָפֵי יוֹנָה" שֶׁהֵן בְּחִינַת שְׁתֵּי יוֹדֵי"ם שֶׁל "אֶהְדוּנָה", שֶׁהֵן בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁל מַעֲלָה וְתוֹרָה שֶׁל מִטָּה, שְׁצָרֶיהָ לַעֲשׂוֹת בְּחִינַת תְּקוּנֵי עֵתִיק, שְׁלֵא תִתְבַּטֵּל, כְּמִבְּאָר.

**לְפִיכָךְ קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. וְמַאי שְׁנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מְשַׁאֵר עוֹפוֹת, מִשּׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׁנָאֵמַר** (תְּהִלִּים סח, יד) **כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפְּדָה בְּכֶסֶף וְגו'.** לָכֵן גַּם "כְּנָפֵי יוֹנָה" מְרַמֵּז לְבְּחִינַת עֲשִׂירוֹת – "כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפְּדָה בְּכֶסֶף", דְּהֵינּוּ מְצַפֶּה בְּכֶסֶף, כִּי הָעֲשִׂירוֹת הֵינּוּ רַק סְבוּב וּפְסֻלַּת שְׁסָבִיב הַמְּכֻנָן. וְזֶה הַמְּשֻׁף הַפְּסוּק הַנ"ל "וְאַבְרָוֶתֶיהָ בִּירְקָרְק חְרוּץ", שֶׁהוּא בְּחִינַת זָהָב, כִּי "זָהָב" בְּחִינַת בִּינָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶתָן (הַל' נִדְרִים ח), שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁנֵים קְדָמוֹנִיּוֹת, כְּלוֹמַר עֵמֶק הַמְּכֻנָן שֶׁל הָעֲשִׂירוֹת.

**מַה יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ, אִף יִשְׂרָאֵל מְצוּוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָ**. כִּי מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, הֵן בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה הַשְּׁמִימִית בְּמַעֲשִׂים, בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. וְלָכֵן הַמְצוּוֹת מְגַנֶּת עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל יְדֵי לְבוּשׁ קְדוּשׁ פְּזָה נִסְתַּר הָאָדָם מִהַחִיצוֹנִיִם, בְּבְּחִינַת "מְשֻׁנָּה פְּנֵיו וְהִתְשַׁלַּחְהוּ" (איוב יד). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.





לה

# אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם

שַׁבַּת מַט.

עַל פִּי לִקוּ"מֵי תַנְיִנָא ז' 'כִּי מִרְחָמִים יִנְהַגִּם'

**אָמַר** רַבִּי יֵנְאִי, תַּפְלִין צְרִיכִין גּוּף נָקִי כְּאֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. מֵאִי חֵיא? אַבִּי אָמַר, שְׂלֵא יַפִּיחַ בְּהֵן. רַבָּא אָמַר, שְׂלֵא יִישַׁן בְּהֵן. וְאִמְרֵי קְרִי לִיה 'בַּעַל כְּנָפַיִם'? שַׁפְעִים אַחַת גְּזָרָה מַלְכוּת רֹומִי חֲרַשְׁעָה גְזָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל חַמְנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ, וְהִידָה אֱלֹהֵי שַׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו, וְכִיּוֹן שְׁחָגִיעַ אֶעֱלוּ נְטִלָן מֵרֵאשׁוּ וְאֶחָזֵן בִּידוּ, אָמַר לוּ. מַח זֶה בִּידָךְ, אָמַר לוּ, כְּנָפֵי יוֹנָה, פִּשְׁט אֶת יָדוֹ וְנִמְצָאוּ כְּנָפֵי יוֹנָה. לְפִיכָךְ קוֹרִין אוֹתוֹ אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם. וּמֵאִי שְׂנָא כְּנָפֵי יוֹנָה מִשְׂאֵר עוֹפוֹת? מִשׁוּם דְּאִמְתִּיל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לְיוֹנָה, שְׂנָאֵמַר (תַּחֲלִים סח, יד) "כְּנָפֵי יוֹנָה נֶחְפְּדָה בְּכַסְף" וְגו' – מַח יוֹנָה כְּנָפֶיהָ מְגַנֶּת עֲלֶיהָ, אַף יִשְׂרָאֵל מַצּוֹת מְגַנֶּת עֲלֶיהָ.

אֵל הַשָּׁמַיִם מַעַל - זֶה הַנְּשִׁמָּה... וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עֲמוֹ - זֶה הַגּוֹף" (סנהדרין צא). וְכִמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נֶתָן, וְלָכֵן עַל יְדֵי גּוּף נָקִי, מֵאִירָה בּוֹ הַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה בְּחֵינַת מְקִיפִין וּמַחֲזִין דְּגְדָלוֹת שְׂנִקְרָא "נְשִׁמָּה" וְאֵז נִכְלָלִין יַחַד דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה. כִּי כֵן תַּפְלִין הֵן בְּסוּד הָאֶרֶץ הַמְּקִיפִין הַנִּכְנָס לְפָנִים, וּבִדְקוּעִים בְּמִצַּח, וְנַעֲשֶׂה מְמוֹנֵי אַרְבָּעָה בְּתַיִם, אַרְבָּעָה מַחֲזִין, כְּמוֹבָא בְּאֶר"י ז"ל. וְעוֹד רָמַז, כִּי מוֹבָא בְּשַׁעַר הַגְּלוּלִים בְּסוּד אֱלֹהֵי שַׁע אֲשֶׁר שָׂרְשׁוּ בְּקִוּוֹ, שְׂנָאֵמַר בּוֹ "לֹא שַׁעָה" (בראשית ד, ה), וְזֶה הַרְמָז בְּגוּף נָקִי" = קו"ן, שְׂצָרִיף לְנִקּוּת מִן זַהְמָה שֶׁל נַחֲשׁ, לְמִרְקַת הַגּוֹף לְהַפְנֵעַ לְנְשִׁמָּה. (לְכוּ הַנְּסִיּוֹן לְאֱלֹהֵי שַׁע בְּתַפְלִין דִּיקָא. כְּנָגַד "אוֹת" שֶׁל קוּן).

**מֵאִי** חֵיא, אַבִּי אָמַר, שְׂלֵא יַפִּיחַ בְּהֵן. כִּי "לְהַפִּיחַ" בְּחֵינַת מוֹתְרוֹת כְּפִידוּעַ (לקו"מ סא).  
**רַבָּא** אָמַר, שְׂלֵא יִישׁוּ בְּהֵן. דְּהֵינּוּ שְׂסוּבְרַ לְבְּחֵינַת "תַּלְמִיד", בְּחֵינַת "נַעוֹר" - "הֵיךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ נַעוֹר", וְלָכֵן קְרִימָא לֵן שְׂלֵא יִישׁוּ בְּהֵן כְּרַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּינוּ הַנְּבִיאַל, כִּי עָקַר הַלְכָה כְּדְרֵי מַטָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נֶתָן, (וְלָכֵן אֲכַן רֹוב הַלְכוֹת נַפְסִיקוּ כְּרַבָּא, חוּץ מִיַּע"ל קג"מ כְּפִידוּעַ). וְלָכֵן נִקְרָא "בַּעַל כְּנָפַיִם", כְּמוֹ מַלְאָכִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב מֵהֶרְשֵׁ"א, שְׂעָה בְּחֵינַת שְׂנִכְלָל דְּרֵי מַטָּה בְּדְרֵי מַעְלָה. וְעוֹד, כִּי תַּפְלִין בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה וּבּוֹשָׁה (לקו"מ ל"ח), שְׂאָז חוּזְרַ לְהֵאִיר בּוֹ הַמַּחֲזִין, וְכֵן הַזְכִּיר שֶׁם רַבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ אֶת קוּן וְאוֹת, שֶׁקַּבַּל בְּחֵינַת תַּפְלִין עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה, וְלָכֵן נִמְצָא אֱלֹהֵי שַׁע בַּעַל כְּנָפַיִם" = 713 = תְּשׁוּבָה"ה, כִּי תַּפְלִין בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה כְּנ"ל.

**שַׁפְעִים** אַחַת גְּזָרָה מַלְכוּת רֹומִי חֲרַשְׁעָה גְזָרָה עַל יִשְׂרָאֵל. כִּי אֵז הוּא זְמַן שֶׁמִּיד (כְּמוֹ שֶׁכְּתַב בְּהַגְהוֹת וְצִיּוּנִים מִכְּתַב יד), כְּלוֹמַר הַפֶּה בְּחֵינַת "רְצוֹן", כְּשֶׁרֹוצָה מַלְכוּת חֲרַשְׁעָה לְהַעֲלִים הִירָאָה הַקְּדוּשָׁה, וְדְהֵינּוּ שִׁפְחָדוּ מֵהֶם וּגְזָרוּתֵיהֶם, שְׂהֵם רֹוצִים לְהַעֲלִים הַדְּעָת ה' וְיִרְאָת ה', שְׂכַל זֶה הוּא פְּגָם ה"חֲלִיפּוֹת" - "אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפּוֹת לָמוֹ, וְלֹא יֵרְאוּ אֱלֹהִים" (תַּחֲלִים נה). וְלָכֵן אֱלֹהֵי שַׁע הֵיךְ צְרִיף לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה"ה - מ"ה ש"ע, כִּי עַל יְדֵי מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ וְנִסַּ שְׂנַעֲשָׂה לוֹ, אֵזִי עֲשָׂה בְּחֵינַת "חֲלִיפּוֹת" חֲדָשׁוֹת, כְּלוֹמַר, שְׂדְּבָרוּ מִנְּסַ זֶה, וְקָדַשׁ שֶׁם ה' אֲשֶׁר הוּא שְׂלִיט בְּאֶרֶץ וְעַל יָדוֹ מֵאִיר הִירְאָת שְׁמַיִם הָאֲמִתִּי, בְּמִקּוֹם יִרְאָה נְפּוּלָה שֶׁל מַלְכוּת חֲרַשְׁעָה. וְלָכֵן גַּם נִקְרָא "בַּעַל כְּנָפַיִם", כְּמוֹ שֶׁכְּתַב מֵהֶרְשֵׁ"א, לְרַמְז' "כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְּבָר" (קַהֲלַת י, ס), דְּהֵינּוּ קוֹל סְפוּר הַמַּעֲשָׂה הַנְּפִלָא הַזֶּה, שְׂהֵן חֲלִיפּוֹת שֶׁל דְּבוּרִים שֶׁל יִרְאָת שְׁמַיִם, שְׂנִתְפַּרְסְמוּ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה"ה שְׂלוֹ.

**שְׂכַל** הַמְּנִיחַ תַּפְלִין יִנְקְרוּ אֶת מַחוּ. פִּרְשׁ רַש"י "לְשׁוֹן נִקְוֹר עֵינַיִם". וְלִפִּי דְרָפְנוּ, שְׂרַצוּ לְאַבְדַּ אֶת בְּחֵינַת "וְאֶרְאָה אֶת ה'" (ישעיה ו), שְׂהֵיא הָאֶרֶץ דְּרֵי מַטָּה, שְׂהַמַּחֲזִין דְּתַפְלִין כְּנָגַד הַעֵינַיִם, כְּמוֹ שְׂנָאֵמַר "וְהֵי לְטוֹטְפַת בֵּין עֵינַיִכֶם". כִּי עַל יְדֵי בְּחֵינַת תַּפְלִין יְכוּלִים דְּרֵי מַטָּה לְזַכּוֹת לְבְּחֵינַת "וְאֶרְאָה אֶת ה'", וְכִמוֹ שְׂנָאֵמַר "וְרָאוּ כִּי שֶׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיהָ וְיִרְאוּ מִמּוֹ" (דְּבָרִים כח, י), שְׂאֵלוּ תַּפְלִין שְׂבְּרָאשׁ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חז"ל (מַגִּילָה טז).

**וְהִיךְ** אֱלֹהֵי שַׁע מְנִיחָם וְיוֹצֵא לְשׁוּק, רָאָהוּ קַסְדוֹר אַחַד, רִץ מִפְּנֵי וְרִץ אַחֲרָיו. 'קַסְדוֹר' אַחַד', קַסְדוֹר = ש"ע, כִּי מַלְכוּת חֲרַשְׁעָה תְּמִיד רֹוצָה לְהַעֲלִים בְּחֵינַת ש"ע אֲרוֹת, כִּי לָכֵן יִצְאוּ



מִתֵּן תּוֹרָה

שַׁבַּת פַּח.

עַל פִּי לֵקוּ"מ יז' זִוְיָהוּ הֵם מְדִיקִים'

**"וַיְתִיעְבוּ"** בתחתיית תהור" (שמות יט, יז), אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפח תקדוש ברוך הוא עליהם את תהור פגיעית, ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב, מכאן מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא, אף על פי כן תדור קבלוה בימי אחשורוש, דכתיב (אסתר ט, ט) "קִימוּ וְקַבְלוּ תִּיְהוּדִים" – קִימוּ מַה שְּׁקַבְלוּ כָּבֵר. אמר חזקיה, מאי דכתיב (תהלים עו, ט) "מִשְׁמִים הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יִרְאֵה וְשִׁקְטָה" – אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה? אלא בתחלה יראה ולבסוף שקטה. ולמה יראה, בדריש לקיש, דאמר ריש לקיש, מאי דכתיב (בראשית א, לא) "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם תְּשִׁישִׁי" – ה"א ירעה למה לי? מלמד שהתנה תקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו – אני מחזיר אתכם לתהו ובהו. דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל 'נעשה' ל'נשמע' באו ששים רבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני פתרים, אחד כנגד 'נעשה' ואחד כנגד 'נשמע', וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים רבוא מלאכי חבלה ופרקום, שנאמר (שמות לג, ו) "וַיִּתְנַעֲלוּ

מעש"ו, שעל פן שמו, שרוצה לבלע הארת המקיפין, שהן ש"ע, וכופר בהם.

**וכיון שהגיע אצלו נטלן מראשו ואחזן בידו.** 'בידו' דיקא, פי "ידיים" הן בחינת הרמזים שבים החכמה, ששם נסתרת היראה, מלכות דקדושה, בתוך בחינת "ספינה" – ספון.

**וזכה אמר לו מה זה בידך, אמר לו פנפי יונה.** "מה" דיקא, בחינת "מה זה יהושע", פלגיות תלמיד בבן. פשט את ידו ונמצאו פנפי יונה. דהינו שנעשה על ידי רמזים של ידיים - יראה, בחינת "נטיית ידי", וצריך לפשט ולפתח הידיים, להרחיב לבחינת "זה הים גדול ורחב ידיים" (תהלים קד), ואז מאיר אור הגדול שבים החכמה, בחינת "עיני לונתן".

**ונמצאו פנפי יונה.** פי "פנפי יונה" בחינת מלכו"ת = לונת"ן, בחינת כנסת ישראל שלכה נמשלה, ולכן נעלמת בעצמה, שהם רק "פנפי" יונה, ו"היונה" עצמה שהיא בחינת ספון וצפון, בחינת "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", שכה צריך להיות בזמן גזרה ושמד, כמו שהיה לרשב"י ובנו רבי אלעזר שנטמנו במערה, בחינת "ספון וצפון" כנ"ל, וגם להם היה נס, של חרוב ומעין. וזה הקשר למשנה (שבת פ"ד) "במה טומנין?", פי "פנפי יונה" לענין הטמנה, דהינו מלכות דקדושה בחינת "ספינה" שבים החכמה, בחינת לונת"ן = מלכו"ת, שהן התקונים של יראה, שנשמרת על ידי כסוי והטמנה של מקיפים, בחינת "פנפים". ולכן פנפי" יונה" = 232 = רל"ב, שהן ארבעה מלואי שם הנו"ה, ודהינו שכל אורות האצילות מחפים בהטמנה כנ"ל. וכן מובא בספר 'ארץ החיים' על תהלים ס"ח בסוד פנפי יונה, שהן ב' יודין של יחוד הנו"ה ואדני"י - י"אהדונה"י, ודהינו דרי מעלה - יו"ד עליון, ודרי מטה - יו"ד תחתון, בן ותלמיד, שעל ידי זה הארת הרצון, להציל מן השמד שרוצה מלכות הרשעה לבלע היראה הקדושה. ולכן "בעל פנפים" לשון חרות ודרור, שנעשה על ידי בחינת בן תלמיד, בחינת יוב"ל - וכל פניה למודי יהו"ה, שהן הארת בן ותלמיד, ב' יודין, שהן בסוד פנפי יונה שמגנות על ישראל.

**ומאי שנא פנפי יונה משאר עופות, משום דאמתיל כנסת ישראל ליונה, שנאמר** (תהלים סח, ט) **פנפי יונה נחפה בכסף וגו' - מה יונה פנפיה מגנות עליה אף ישראל מצוות מגנות עליה.** וכן לכו עוד פסוק "פנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ", דהינו שהפנפים הן בחינת "כסף וזהב", שמרמז לשכר שטמון לשומרי המצוות המוסרים נפשם בגלות המור לקימו, "עין לא ראתה" וכו', "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" (תהלים לא, ט), ו"מצפון זהב יאתה" (איוב לו, כב), אשרי המחפה לו! ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עַדְיִים מֵהַר חוֹרֵב". אָמַר רַבִּי חֲמָא בֶן רַבִּי חֲנִינָא, בְּחוֹרֵב טַעֲנוּ, בְּחוֹרֵב טַעֲנוּ, כְּדָאֲמַרְןָּ, בְּחוֹרֵב פְּרָקוּ, דְּכַתִּיב 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל' וְגו'. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְכֵלְן זְכוּהַ מִשְׁדָּה וְנִטְלָן, דְּסַמִּיךְ לִיהוּ "וּמִשְׁדָּה יִקַּח אֶת הָאֵהָל". אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, עֲתִיד תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירֵן לָנוּ, שְׁנַאֲמַר (שְׁעִיָּה לַח, ט) "וּפְדוּיֵי דְה' יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רַאשֵׁם" – שְׂמִיחָה שְׂמֵעוּלָם עַל רַאשֵׁם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעַה שְׁהַקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמַע' יַעֲתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לְחֵן, מִי גִלְתָּה לְבָנֵי רַז זֶה שְׂמִלְאָכִי הַשְׁשֵׁרֶת מִשְׁתַּמְשִׁין בּוּ, דְּכַתִּיב (תְּחִלִּים ק, ט) "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבַרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" – בְּרִישָׁא 'עֲשֵׂי' וְהֵדָר 'לְשִׁמְעַ'. אָמַר רַבִּי חֲמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא, מַאי דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, א) "כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי תֵיעֵר" וְגו', לְמַדָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַפּוּחַ, לוֹמַר לָךְ, מַדָּה תַפּוּחַ זֶה פְּרִיו קוֹדֵם לְעֵלְיוֹ, אֶף יִשְׂרָאֵל הַקְדִּימוּ 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמַע'.



**"וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הַהָר"** – אָמַר רַב אֲבָדִימִי בַר חֲמָא בַר חֲסָא, מְלַמֵּד שְׂכַפְּהַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם, אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה – מוֹטָב, וְאִם לֹא – שָׁם תֵּהָא קְבוּרַתְכֶם. כִּי לִפְנֵי מִתֵּן תּוֹרָה הָיָה שְׁלֵשֶׁת יָמֵי הַגְּבֻלָּה, שֶׁהָיוּ בְּחִינַת "שִׁי"ן פְּרָסָה", שֶׁהִנְשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה בְּבְחִינַת "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה תַחֲלָה", וְלָכֵן יוֹם שֶׁהוֹסִיף מוֹשֶׁה מִדַּעְתּוֹ, הוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת "מַחֲשָׁבוֹת שְׂכָלִיּוֹת", כִּי מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוּא בְּחִינַת שְׂכָל הַכּוֹלָל. לָכֵן בְּשֵׁלֶשֶׁת יָמֵי הַגְּבֻלָּה, בְּחִינַת "שִׁי"ן פְּרָסָה" כְּנֶגֶד ל, יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים וְעוֹלִים מִבְּחִינַת כְּלִיּוֹן וְהַפְּסֹד, לְבְּחִינַת חַיֵּי נֶצַח, עַל יְדֵי קְדוּשַׁת הַתּוֹרָה, כִּי "הַר סִינַי" הוּא בְּחִינַת "פֶּה קְדוּשׁ" כְּמוֹבָא בְּזָהָר, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְעַלֵּים, לְהַפֵּךְ מִבְּחִינַת "פּוּמָא דְלוּיָתָן" שֶׁל כְּלִיּוֹן וְהַפְּסֹד. וְזֶה בְּחִינַת הָהָר שְׁנִיתֵלַשׁ וְנִכְפָּה עֲלֵיהֶם כְּגִיגִית, כִּי מִקְדָּם הִגִּיעוּ לְבְּחִינַת "תַּחֲתֵית הַהָר", שֶׁאֵז מִתְעוֹרְרַת הַנְּשָׁמָה לְרַחֵם עַל עַצְמָהּ, בְּבְחִינַת "אֲנָא בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִּים", שֶׁנִּזְכָּרוּ בְּשִׁרְשֵׁם הָרֵם כְּנֶגֶד ל, שְׂכָל הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וּבְפִרְט בְּשִׁבִיל רַגַע זֶה, שְׂבוּ תְלוּי פֶל הָעוֹלָם, וְלָכֵן הָהָר שְׁנִיתֵלַשׁ מִמְקוֹמוֹ הוּא בְּחִינַת "בְּרִיָּה קְלָה", כִּי "צַדִּיקִים, נִדְמָה לָהֶם כְּהָר" (סוּכָה נב), כְּלוֹמַר שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נַעֲשׂוּ קְלִים וְצָפִים לְמַעַל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַכָּל בְּרַצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְגַם "הַר" הוּא בְּחִינַת "בְּרִיָּה קְלָה", וְזֶה הָרִמּוּז בְּרִישׁ"י ז"ל: "כְּגִיגִית שֶׁל שְׂכָר", בְּחִינַת הַנְּאָמַר בְּיַד "זִכָּה נַעֲשֶׂה לְרֹאשׁ" (יוֹמָא עו, ט), בְּחִינַת קְדוּשׁ עַל הַיּוֹ,

שֶׁהוּא זְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, בְּחִינַת רֵאשִׁית הַבְּרִיאָה, שֶׁהַכָּל בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שְׁנִמְלָךְ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם.

**דְּרִישׁ רַבִּי סִימְאִי, בְּשַׁעַה שְׁהַקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמַע' בָּאוּ שְׂשִׁים רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קִשְׁרוּ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים, אֶחָד כְּנֶגֶד 'נַעֲשֶׂה' וְאֶחָד כְּנֶגֶד 'נִשְׁמַע', וְכִיּוֹן שְׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּא מְלֹאכֵי חֲבֻלָּה וּפְרָקוּם, שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל, ט) "וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עַדְיִים מֵהַר חוֹרֵב". כִּי כְּתָרִים שֶׁל "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" הֵם בְּחִינַת הַתְּקוּן שֶׁל בְּחִינַת "יוֹסֵף וְשִׁמְעוֹן", כִּי כְּתָר "נַעֲשֶׂה" בְּחִינַת יוֹסֵף – "הוּן יִסִּיף רַעִים רַבִּים" (מִשְׁלֵי יט), בְּחִינַת צְדָקָה שְׂמִיחָתָן הַמַּעֲשִׂים, וְכַתָּר "וְנִשְׁמַע" בְּחִינַת שְׁמֵעוֹן – "וְשִׁמְעוּ הוֹלָךְ בְּכָל הַפְּדִינּוֹת", שֶׁעַל יְדֵי אֲוִיר הַנְּחַן וְזָךְ שֶׁל מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, הוֹלָךְ דְּבִיר הַיִּשְׂרָאֵלִי לְמַרְחוֹק, וְלָכֵן שְׂזָכוּ לָזֶה בְּמִתֵּן תּוֹרָה, אֲזִי עַל יְדֵי כְּתָרִים אֵלוֹ שֶׁל "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע", בְּחִינַת "יוֹסֵף וְשִׁמְעוֹן" כְּנֶגֶד ל, הַגְּדִילוֹ שִׁטַּח הָאֲוִיר הַנְּחַן וְזָךְ עַד שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְלָכֵן שְׁנַאֲמַר לְשׁוֹן 'בִּיאָה' אֲצֵל הַמְּלֹאכֵי הַשְּׂרָת – "בָּאוּ שְׂשִׁים רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת", כְּלוֹמַר לְרַמּוֹז לְשִׁלּוּם וְאַחֲדוּת, שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת אֲוִיר נַח וְזָךְ. וְכֵן שְׁנֵי כְּתָרִים אֵלוֹ הֵן בְּחִינַת אֶהְבָּה וְיִרְאַה שְׂמִקְבָּלִים עַל יְדֵי הַצַּדִּיק – מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכֵן פֶּרַשׁ מֵהַרְשֵׁ"א, שֶׁהוּן כְּנֶגֶד מִצְוֹת עֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, הֵינּוּ אֶהְבָּה וְיִרְאַה.**

**וְלָכֵן**

כִּיּוֹן שְׁחֲטָאוּ, נֶאֱמַר לְשׁוֹן 'יִרְדָּה' – "יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּא מְלֹאכֵי חֲבֻלָּה", כִּי כָל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאִים 'רֵאשִׁית', לָכֵן יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּא מְלֹאכֵי חֲבֻלָּה, כִּי שְׁנֵים מִכְּאֲשֶׁר קִבְּלוּ אֶת הַכְּתָרִים, כִּי כְּאֲשֶׁר פָּגְמוּ בַּעֲגָל, נִחְשָׁף בְּחִינַת אוֹר הַצַּדִּיק, "בְּשֵׁשׁ מוֹשֶׁה לְבָא" (שְׁמוֹת ל, א), וְאֵז מִתְנַפְּסִית הָאֶהְבָּה וְיִרְאַה בְּקְדוּת וְשִׁק. וְלָכֵן שְׁבַתְחָלָה בָּאוּ שְׂשִׁים רַבּוּא מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת וְקִשְׁרוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי הוּא גְלוּי רַצוֹן הַמְּלָךְ, שֶׁהוּא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, שְׂשִׁי לּוֹ הַתְּפָאָרוֹת מִיָּחָד אֲצֵלוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁזֶה בְּחִינַת אֶהְבָּה וְיִרְאַה כְּנֶגֶד ל, אֶף כְּאֲשֶׁר נִפְגַּם בַּעֲגָל, שֶׁיִּרְדּוּ כְּפִלִּים, שְׁנֵי מְלֹאכִים לְכָל אֶחָד, כְּלוֹמַר שְׁנִפְגַּם בְּחִינַת הַתְּקוּן שֶׁל הַתְּגָלוּת הַפָּאָר הַפְּרָטִי שֶׁבְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל־שׁוֹ צְרִיף לְחַפְשׁ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת חַפּוּשׁ בְּפְרָטִי פְּרָטוֹת, שֶׁזֶה הַתְּפָאָרוֹת הוּא אֲצֵל מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁלָּכֵן נָטַל הוּא אֶת הַכְּתָרִים, וְהוּא מְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ לְהַחְזִיר לְיִשְׂרָאֵל אֶת הַתְּפָאָרוֹת הַזֹּז בְּפְרָטִי פְּרָטוֹת, וְכִמּוֹ שְׂמוּבָא בְּכּוֹנּוֹת עֶרֶב שְׁבַת, שֶׁבְּכָל עֶרֶב שְׁבַת עוֹסֵק מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהַחְזִיר הַעֲטָרוֹת, הֵן בְּחִינַת כְּתָרִים הַנֶּ"ל לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.

**אָמַר רַבִּי חֲמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא, מַאי דְּכַתִּיב**

**"כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי תֵיעֵר" וְגו', לְמַדָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַפּוּחַ, לוֹמַר לָךְ, מַדָּה תַפּוּחַ זֶה פְּרִיו קוֹדֵם לְעֵלְיוֹ, אֶף יִשְׂרָאֵל הַקְדִּימוּ 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמַע'. כְּתָבוּ הַתּוֹסְפוֹת שֶׁזֶה מְרַמֵּז לְאַתְרוּג, שֶׁהוּא "פְּרִי עֵץ הַדֶּר" (ויקרא כג, ט), הֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּפָאָרוֹת, כְּלוֹמַר שֶׁהַתְּפּוּחַ הוּא גַם בְּבְחִינַת הַתְּפָאָרוֹת, שְׁמִזְכִּיר אֶת הַתְּכִלִּית, שְׂכָל הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבִיל הַתְּפָאָרוֹת שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מְקַבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ הַתּוֹרָה. וְזֶה שְׂמוּבָא בְּסִפְר הַמִּדּוֹת (עֵרֶךְ בְּנִים) "אִשָּׁה שְׂמִשְׁכָּלַת בְּנִיָּהּ, בְּשַׁעַת לְדָה תִּנְיִחַ עַל רֹאשָׁהּ תַפּוּחַ", כִּי תַפּוּחַ בְּחִינַת הַתְּפָאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד ל, בְּחִינַת הַכְּתָרִים שֶׁל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, וְלָכֵן מִנִּיחִים תַפּוּחַ עַל הָרֹאשׁ דִּיקָא, בְּבְחִינַת "שְׂמִיחַת עוֹלָם עַל רֹאשֵׁם" (ישעיה לה, ט) הַנְּאָמַר בְּכְתָרִים, שֶׁהוּן הֵינּוּ וְהַהוּד וְהַהוּדוּ, הֵיפִי הָאֲמַתִּי שֶׁל**

לו

מִתֵּן תּוֹרָה

שַׁבַּת פַּח.

עַל פִּי לִקּוֹ"מ תִּנְיָנָא ז' כִּי מִרְחַמִּים יִנְהַגִּם'

**דְּרִישׁ** תְּהוּא גְלִילְאָרְז עֲלִיָּה דְרַב חֲסִידָא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּי־עַב  
 אֲוֹרִיאַן תְּלִיתָא לְעַם תְּלִיתָא עַל יְדֵי תְּלִיתָא בְּיוֹם תְּלִיתָא  
 בִּירְחָא תְּלִיתָא. כְּמֵאן, פְּרַבְּנִן. "וַיִּתְּעֲבֹו בְּתוֹרַתִּית הַחֵר" (שְׁמוֹרַת יו"ט, )  
 אָמַר רַב אֲבָדִימִי בַר חֲמָא בַר חֲסָא, מְלַמֵּד שְׁכַפְּתָה דְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ  
 הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הַחֵר פְּגִיעִית, וְאָמַר לְהֶם, אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה  
 – מוֹטָב, וְאִם לֹא – שֶׁם תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם. אָמַר רַב אֲחָא בַר יַעֲקֹב,  
 מִכָּאן מוֹדְעָא רַבָּה לְאֲוֹרִיתָא. אָמַר רַבָּא, אִף עַל פִּי כֵן הַדּוֹר קִבְּלוּהִי  
 בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ, דְּכַתִּיב (אֶסְתֵּר ט. ט.) "קִימוּ וְקִבְּלוּ תִּיְהוּדִים" – קִימוּ מַה  
 שְׁקִבְּלוּ כְּבַר. אָמַר חֲזַקִּיָּה, מֵאִי דְכַתִּיב (תְּהִלִּים עו. ט.) "מִשְׁמִים הִשְׁמַעְתָּ  
 דִּין אֶרֶץ יִרְאֵה וְשִׁקְטָה" – אִם יִרְאֵה לְמָה שְׁקִטָה וְאִם שְׁקִטָה לְמָה  
 יִרְאֵה? אֵלֵא בְּתוֹרַתִּיהָ יִרְאֵה וּלְבִסּוּף שְׁקִטָה. וְלְמָה יִרְאֵה, כְּדִרִישׁ  
 לְקִישׁ, דְּאָמַר רִישׁ לְקִישׁ, מֵאִי דְכַתִּיב (בְּרַאשִׁית א. לא) "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְרַ  
 יוֹם הַשְּׁשִׁי" – ה"א יִרְעָה לְמָה לִּי? מְלַמֵּד שְׁחַתְּנָה קִדּוּשׁ בְּרוּךְ  
 הוּא עִם מַעֲשֵׂה בְּרַאשִׁית וְאָמַר לְהֶם, אִם יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה  
 אַתֶּם מִתְקַיְּמִין, וְאִם לֹא – אֲנִי מַחְזִיר אֶתְכֶם לְתוֹרָתוֹ וְבָהוּ. דְּרִישׁ רַבִּי  
 סִימָאִי, בְּשַׁעַה שְׁחַקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֵׂה' לְנִשְׁמַע' בָּאוּ שְׁשִׁים רַבּוּא  
 שֶׁל מְלָאכֵי הַשְּׂרָת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קָשְׁרוּ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים.

יִשְׂרָאֵל, וְכֵן כְּתֹב רַבִּי נֶתָן (הַל' בְּרַכַּת הַמַּזוּן ד), שְׁעַקֵּר הַשְּׂמִיחָה עַל יְדֵי בְּחִינַת הַהֲתַפְּאָרוֹת, וְלָכֵן עַל  
 יְדֵי הַ"תְּפֹוֹח", בְּחִינַת גְּלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת כַּנ"ל, יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת הַקְּטְרוּג שֶׁעַל יְדוֹ אִשָּׁה מְשַׁפְּלֵת חֵס  
 וְשָׁלוֹם, שֶׁעַל יְדֵי שְׂמִתְגָּלָה הַהֲתַפְּאָרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי נוֹפֵל יִרְאֵה אֶפְלוֹ לְמַעְלָה עַל שְׁנֵאֲנֵי שְׁחַק,  
 שֶׁזֶה בְּחִינַת הַשְּׁבַת הַקְּטְרוּג. כִּי כָל לְזָה הִיא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹבָא, וְלָכֵן בְּכָל בְּחִינַת  
 מַעֲבָר מִמִּצְרַיִם לְמִצְרַיִם, יֵשׁ קְטְרוּג, שְׁעוֹסְקָת הַסְּטָרָא אַחֲרָא לְעַכְבַּ תְּמִיד אֶת עֲלִית הַמִּזִּין נוֹקְבִין,  
 שֶׁהוּ עֲלִית הַהֲתַפְּאָרוֹת שְׁבִיִּשְׂרָאֵל, כִּי לְזָה נִבְרָא הָעוֹלָם, וּבְפִרְט בְּלָזָה, שְׂאֲזוּ בְּלָזַת יִשְׂרָאֵל, תִּגְדֵּל  
 הַהֲתַפְּאָרוֹת בְּיוֹתֵר, בְּבְחִינַת "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (שְׁעִיָּה מַט).

**מְדַבֵּר פְּאָרוֹ, שְׁפָרוּ וְרַבּוּ עֲלֵיו יִשְׂרָאֵל.** פֶּרֶשׁ רַש"י: 'דְּכָל אֶחָד נִתְעַבְּרָה אִשְׁתּוֹ זָכַר בְּמִצְוֹת  
 "שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם", וְלֹא יִדְעֵנָא הִיכָא רְמִיזָא'. כִּי בְּמַעֲמַד הַנּוֹרָא שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה,  
 שֶׁעַל יִשְׂרָאֵל לְשַׁרְשֵׁם, בְּחִינַת "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה" כַּנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת "זְכָרוֹן", שְׂאֲזוּכַר שְׁרִשׁוֹ  
 הָרַם וְנַעֲלָה, וְלָכֵן אַחֲרֵי כֵן כְּשֶׁחֲזְרוּ לְאַהֲלֵיהֶם (דְּבָרִים ה. כז), נִתְעַבְּרָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד בְּבֹן זָכַר. וְזֶה  
 הָרְמִיז בְּדַבְּרֵי רַש"י "וְלֹא יִדְעֵנָא הִיכָא רְמִיזָא", כִּי הַמְּשִׁיכּוֹ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִבְּחִינַת לְמַעְלָה מִכָּל  
 הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעַל הַדַּעַת וְהַשְּׂגָה.



דגל ביקוד

זֶה 'עַלֶּיהָ דָּרַב חֲסֵדָא' ? אַף הִנֵּה 'אוֹרֵיאָן תְּלִיתָא' הוּא בְּסוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שְׁכּוֹלֶלֶת בְּחִינַת דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה, וּמְחַבֵּרֶת וּמְקַשֶּׁרֶת הַכֹּל, וְכֵן הָיָה בְּמִתְּנַת תּוֹרָה, שֶׁהֵיטָב בְּחִינָה זוֹ שֶׁל עֲלִיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחֲתוֹנִים לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ הַקְדוּשׁ (שיחות הר"ן פו), וְזֶה הַרְמָז בְּ"הַהוּא גְּלִילָאָה עֲלֶיהָ דָּרַב חֲסֵדָא", שֶׁלֹּא הָיָה מִמֶּשׁ עֲלָיו, אֲלָא שֶׁדָּרַשׁ בְּעִמּוּדָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, וְיֵשׁ עוֹד בְּיַעֲב"ץ שֶׁמֵּבִיא פְּסוּק וּשְׁרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ" מִזְּבוּאֵת יִשְׁעֶיהָ (ו. א) שֶׁאָמַר שֵׁם "וְאָרְאָה אֶת ה'", שֶׁזוֹ הָאֵרֶת דְּרֵי מַטָּה. וְזֶה "הַהוּא גְּלִילָאָה עֲלֶיהָ דָּרַב חֲסֵדָא", כְּלוּמַר אוֹתוֹ גְּלִילֵי אֶחָד שֶׁהָיָה בְּבִחִינַת דְּרֵי מַטָּה, וְעַל יְדֵי סִגְלַת הַיּוֹם, נִתְעַלָּה מִמַּעְלָה. וְלָכֵן לֹא נִזְכַּר בְּשֵׁם מִפְּרָשׁ, אֲלָא בְּסֵתֶם "הַהוּא", לְשׁוֹן נֶעְלָם (זוהר ויחי רלבג), כְּלוּמַר שֶׁנִּתְעַלָּה לְבִחִינַת דְּרֵי מַעְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת לְעֵלָא מִהַשְּׁמוּת. וְזֶה גַם הַרְמָז "הַהוּא גְּלִילָאָה", לְשׁוֹן גְּלָגַל, בְּחִינַת "גְּלָגַל הַחוּזָר", שֶׁהַכֹּל הוּא כְּמוֹ גְּלָגַל הַחוּזָר, דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה (שיחות הר"ן מ), וְלָכֵן פִּתַּח הַדְּרָשׁוֹת שֶׁל מִתְּנַת תּוֹרָה בְּסוּד וּרְמָזִים אֵלּוּ, כִּי זוֹ סִגְלַת הַיּוֹם כַּנִּלְבָּל, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַעוֹלָמוֹת.

**"וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר"** (שמות יט, יז), **אָמַר רַב אַבְדִּימִי בַר חֲמָא בַר חֲסָא, מְלַמֵּד שְׂפָפָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם, אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה - מוֹטָב, וְאִם לֹא - שֵׁם תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם.** כִּי זֶהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בֵּן בְּתַלְמִיד, כִּי "בֵּן" דְּרֵי מַעְלָה, הַשְּׂגָה שֶׁל אֲמִתּוֹ, אֲסִפְקָלְרִיָּה הַמְּאִירָה, בְּסוּד הַתַּפְּאֶרֶת, וְזֶה גַם הַרְמָז כְּגִיגִית = הַאֲמִתּוֹ, שֶׁהוּא כְּמוֹ בְּחִינַת בְּטוּל, שְׂאִין בְּחִירָה, כְּמוֹ אֲצֵל הַמְּלָאכִים - דְּרֵי מַעְלָה. נִמְצָא שֶׁכְּפִית הָהָר כְּגִיגִית הִיא בְּחִינַת הָאֵרֶת דְּרֵי מַעְלָה. אַף הַפְּסוּק הַנִּדְרָשׁ "וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר" מַעֲיֵד עַל בְּחִינַת דְּרֵי מַטָּה - תַּחֲתֵית, כִּי כְּמוֹ בְּחִירָה לֹא בְּטָלָה לְגִמְרֵי פְּדוּעָה, כִּי לָכֵן אוֹתָהּ הָאֵרֶת דְּרֵי מַעְלָה כַּנִּלְבָּל, הֵיטָב רַק בְּגֵדֵי הָאֵרֶה, לְהַאִיר וְלְכַלֵּל דְּרֵי מַעְלָה וּמַטָּה בְּהַתְּכַלְלֵית אֶחָת.

**דְּרֵי רַבֵּי סִימְאִי, בְּשַׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמָע' בָּאוּ שְׁשִׁים רַבּוּאֵי שֶׁל מְלָאכִי הַשָּׂרָת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קָשְׁרוּ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים, אֶחָד כְּנֶגֶד 'נַעֲשֶׂה' וְאֶחָד כְּנֶגֶד 'נִשְׁמָע', וְכִיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּאֵי מְלָאכִי חֲבֵלָה וּפְרָקוּם, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לג, ו) 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהַר חוֹרֵב'.** כִּי כֵן כְּתָרִים אֵלּוּ שֶׁקָּבְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּסִינֵי הַם בְּחִינַת הָאֵרוֹת הַמְּקִיפִים, כִּי כָּל כְּתָר בְּחִינַת מְקִיף פְּדוּעָה. וְלָכֵן הֵם שְׁנֵי כְּתָרִים, שֶׁבָּאוּ עַל יְדֵי מְלָאָךְ אֶחָד, כִּי הוּא כְּנֶגֶד שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת שֶׁל מְקִיפִין, שֶׁהֵן הָאֵרֶת "בֵּן" וְתַלְמִיד, שֶׁבְּאֲמִתּוֹ הוּן אֶחָד, כְּמוֹבְאָר בְּתוֹרָה זוֹ, שֶׁאֵף שֶׁהֵן שְׁתֵּי הַשְּׂגוֹת הַפּוּכוֹת, 'אִיָּה' ו'מֵלָא כָּל הָאֲרֵץ כְּבוֹדוֹ', עֲדוֹן כְּלוּ חַד. וְלָכֵן כְּאֲשֶׁר פָּגְמוּ בְּעֵגֶל, וְהִפְרִידוּ בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד, 'אִיָּה' ו'מֵלָא', אֲזִי יִרְדּוּ כְּפִלִים מְלָאכִי חֲבֵלָה, אֶחָד לְכָל כְּתָר, דְּהֵינּוּ שֶׁהִפְרִידוּ אֶת שְׁתֵּי הַשְּׂגוֹת הַנִּלְבָּל שֶׁל בֵּן וְתַלְמִיד. וְלִפִּי זֶה דְּקָדוּק הַלְשׁוֹן הַקְדוּשׁ שֶׁל חַז"ל, שֶׁבְּתַחֲלָה נֶאֱמַר "בָּאוּ שְׁשִׁים רַבּוּאֵי", מְלָשׁוֹן בִּיאָה וְחַבּוּר, כְּמוֹ "בֵּא אֶל פְּרַעֲה" (שמות ז, כו), דְּהֵינּוּ יַחַד, וְאַחֲרֵי הַחֲטָא, נֶאֱמַר "יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּאֵי", כְּלוּמַר שֶׁיִּרְדּוּ מִמְּדַרְגַּת מְלָאכִים - דְּרֵי מַעְלָה, וְנִפְרַד 'אִיָּה' מ'מֵלָא כָּל הָאֲרֵץ כְּבוֹדוֹ' כַּנִּלְבָּל.

**וְזֶה** שְׂמוּבָא בְּפִרְקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (פֶּרֶק מו) שֶׁעַל יְדֵי כְּתָרִים שֶׁל הָאֵרוֹת מְקִיפִין אֵלּוּ, הָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְחוּזִין לְשִׁלְיֻטָּתוֹ שֶׁל מְלָאָךְ הַמְּנוּת. כִּי עַקֵּר אֲרִיכוּת יָמִים הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת מְקִיפִין

אֶחָד כְּנֶגֶד 'נַעֲשֶׂה' וְאֶחָד כְּנֶגֶד 'נִשְׁמָע', וְכִיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל יִרְדּוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רַבּוּאֵי מְלָאכִי חֲבֵלָה וּפְרָקוּם, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לג, ו) 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהַר חוֹרֵב'. אָמַר רַבִּי חֲמָא בֶּן רַבִּי חֲנִינְא, בְּחוֹרֵב טַעֲנוּ, בְּחוֹרֵב פְּרָקוּ. בְּחוֹרֵב טַעֲנוּ, כְּדָאֲמַרְןָ, בְּחוֹרֵב פְּרָקוּ, דְּכַתִּיב 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' וְגו'. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְכֵלְזֵן זְכוּהַ מַשְׁדֵּה וְנִטְלָן, דְּסַמִּיךְ לִיהַ 'וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֹהֶל'. אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, עֲתִידַתְּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָן לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שעיה לז, ט) 'וּפְדוּיֵי דַח' יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחָת עוֹלָם עַל רַאשֵׁם' - שֶׁמַּחַח שְׂמֵעוּלָם עַל רַאשֵׁם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, בְּשַׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמָע' יַעֲתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָחֵן, מִי גִלְחָה לְבִנֵּי רַז זֶה שְׂמֵלָאכִי דְּהַשָּׂרָת מִשְׁתַּמְשִׁין בּוּ, דְּכַתִּיב (תהלים קג, ט) 'בְּרַכּוּ ה' מְלָאכֵינוּ וְגַבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוּ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוּ' - בְּרִישָׁא 'עֲשֵׂי' וְחֵדֵר 'לְשִׁמְעַת'. אָמַר רַבִּי חֲמָא בְּרַבִּי חֲנִינְא, מֵאִי דְּכַתִּיב (שיר השירים ב, ג) 'כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר' וְגו', לְמַדָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַפּוּחַ, לוֹמַר לָךְ, מַדָּה תַפּוּחַ זֶה פְּרִיּוֹ קוֹדֵם לְעֲלָיו, אַף יִשְׂרָאֵל הִקְדִּימוּ 'נַעֲשֶׂה' לְנִשְׁמָע'.

הַחֲוָא צְדוּקֵי דְּחֻזִּיָּה לְרַבָּא דְּקָא מַעֲזִין בְּשִׁמְעָתָא, וְיִרְבָּה אַצְבָּעָתָא דִּידִידָהּ תּוֹתֵי כְּרַעָא, וְקָא מֵיִיץ בְּהוּ, וְקָא מִבְּעַן אַצְבָּעָתִיהָ דְּמָא. אָמַר לִיהַ, עֲמָא פּוֹיזָא דְּקַדְמִיתוֹ פּוֹמִיכוֹ לְאוּדְנִיכוֹ, אַכְתִּי בְּפַחוּזוֹרְתִיכוֹ קוֹמִיתוֹ. בְּרִישָׁא אִיבַעֲיָא לָכוּ לְמַשְׁמַע, אִי מַצִּיתוֹ - קַבְּלִיתוּ, וְאִי לֹא - לֹא קַבְּלִיתוּ. אָמַר לִיהַ, אֲנִן דְּסִגִּינָן בְּשַׁלְיֻמוֹתָא, כְּתִיב בֶּן (משלי יא, א) 'תַּמַּת יִשְׂרָאֵל תִּנְחַם', הִנֵּךְ אִינְשֵׁי דְּסִגִּן בַּעֲלִילוֹתָא, כְּתִיב בְּהוּ (משלי יא, א) 'וְסִלַּף בְּגֵדִים יִשְׂדֵם'.



אלו, שהן "תקופות השנים", "תקופות הימים", שזה ההפך מן המנות של מלאה המנות, כי על ידי הארות אלו שהן בחינת יוב"ל - חרות, חרות מפולאה המנות, וכמו שאמרו חז"ל. וכן מובא שם בפרקי דרבי אליעזר, שבאותו זמן של הפתרים "היו פמלאכים ולא נצרכו לנקבים", כי הארות הפתרים הם תקון מותרות המחין, בסוד שערות וקוצין, וכאשר זוכים להשגות המקיפין, נתקנים מותרות המחין, ואלו להפך, כאשר אין פלים להארות מקיפים אלו, אזי במקום להיות נזון ממזון זה - "זיו השכינה", כמו שפרש רש"י על שני פתרים אלו, אזי המזון נהיה גם ועב יותר, ונעשה ממנו מותרות. ולכן גם הרמז שפרשה של מתן תורה נקראת דוקא על שם יתרו, וזה מלשון תקון בחינת המותרות, בחינת "נגה לו סביב", שהן הארות המקיפין. ולכן הוא "יתרו הקניני", שהן שלשה עממין דעבר הירדן, "קניני קנזי וקדמוני", שלכן עולים בגימטריא פת"ר (פמובא באר"י ז"ל), שיחזרו הארות המקיפין בתקון הדעת והמחין, אזי יתקנו בחינת המותרות פנ"ל ויחזרו לקדשה.

**ובן** מלשון המדרש הנ"ל, שנתפרקו מהפתרים ונעשו ערפמים, כי אכן הארות הנ"ל של בן ותלמיד, הן בסוד "פי ידבר חכמות והגות לפי תבונות" - חליפ"ת, הינו לבושין, שמהם נתפרקו, ולכן נקראו "ערפמים", וזה על ידי הדבור דיקא, הינו "פי ידבר חכמות", שהדבור עצמו של דעת ויראת שמים הוא החליפ"ת, ולכן הם פתרים של "נעשה ונשמע", שזהו עצמו בחינת בן ותלמיד שבאין פאחד. וכן שמובא במהרש"א שהן שני פתרים: "פתר פהונה", "פתר מלכות", שזה בחינת הנאמר במושה "הנני לכהונה, הנני למלכות" - בן ותלמיד.

**אמר רבי חמא בן רבי חנינא, בחורב טענו, בחורב פרקו. בחורב טענו, פדאמרן, בחורב פרקו, דכתיב 'ויתנצלו בני ישראל' וגו'. אמר רבי יוחנן, וכלן זכה משה ונטלן, דסמיה ליה 'ומשה יקח את האהל'.** כי למעלה מן הכל הם הם המקיפים העליונים של חכם הדור, בחינת משה רבנו, שעוסק לדבר עם תלמידיו ומכניס בהם דעתו, על ידי זה מכניס את המקיפים שלו בפנים, והמקיפים שלו הם בחינת עולם הבא, שהוא יום שפלו ארוך (קידושין לט:), כי שם הוא מעל הזמן. וזה "ומשה יקח את האהל" ראשי תבות **א"י**, כי עכשו מקיפים אלו הם בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, פמבאר, שהם שעשוע עולם הבא, צפון וטמון מעין כל. וזה החכם שאזכה לאלו המקיפים הנ"ל, בחינת שפע הפתח, צריך שיהיה לו בחינת 'כל', בחינת "כי כל בשמים ובארץ" (דברי הימים א, כט), כי צריך להראות לדרי מעלה שאינם יודעים כלל בידיעתו יתברך, ולדרי מטה להפך, שאדרבה, "מלא כל הארץ כבודו". וזה המושף פסוק הנ"ל (שמות לג, ז) "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש ה' יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה", כלומר שהוא בית ועד לכל מבקשי תורה, כלומר לעודד בחינת דרי מטה, כמו שכתב רבי נתן בזה (הל' השכמת הבוקר ד, יא), שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, אני בכעס ואתה בכעס, אם פן מי יקרבים? כי ה' רוצה שימליצו טוב על ישראל, וירחמו אפלו על הגורעים לקרבים פלם אליו יתברך, שזו הארת "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיהו ו, ולכן גם מצד שני נאמר על הפמלאכים, בחינת דרי מעלה, ש'אפלו מלאכי השרת, כשהיו שואלים מקום שכינה, חבריהם אומרים להם - הרי הוא באהלו של משה', כמו שכתב רש"י. הרי שגרמז

כאן הצדיק שיש לו בחינת "כל בשמים ובארץ".

**אמר רבי אלעזר, בשעה שהקדימו ישראל 'נעשה' ל'נשמע' יצתה בת קול ואמרה להן, מי גלה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו, דכתיב (תהילים קג, ט) 'ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו' - ברישא 'עשי' והדר 'לשמע'.** מכאן שזכו לכתרים אלו של נעשה ונשמע - הארות המקיפין, על ידי בחינת רמזים, שנאמר "מי גלה לבני רז זה". כי להקדים נעשה לנשמע, זה בחינת ללכת עם אמונה לבד, בלי חקירות וחקמות, שעל ידי זה זוכים לרצון, שהוא מעל לחכמה (שיחות הר"ן לב), שזה בחינת הארת הרצון פנפנר.

**ההוא צדוקי דחזיה לרבא דקא מעין בשמעתא, ויתבה אצבעתא ידיה תותי פרעא, וקא מייץ בהו, וקא מבוען אצבעתיה דמא. אמר ליה, עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו, אפתי בפחזותיכו קימיתו. ברישא איבעיא לכו למשמע, אי מציתו - קבליתו, ואי לא - לא קבליתו. אמר ליה, אנו דסגינן בשלימותא, פתיב בן (משלי יא, א) "תמת ישרים תנחם", הנה אינשי דסגן בעלילותא, פתיב בהו (משלי יא, א) "וסלף בגדים ישים".** כי "צדוקי" זה בחינת פגם האמונה, דהינו אמונת חכמים, להבין הרמזים שבנים החכמה, שהם בחינת רמזים של ידים, וזה שיצא לרבא דם מהאצבע דיקא, כלומר שהתאמץ בענין הרמזים שבנים החכמה, שהיא בחינת התורה שבעל פה, שהן החדושים של הצדיקים, שבזה דיקא כופרים הצדוקים, ושאר כל הכופרים, שאמנם יש להם איזה אחיזה בתורה שבכתב, אף אינם יכולים להבין ולקיים אותה כלל מבלי התורה שבעל פה, שהן בחינת המשכת הרמזים של ידים שבנים החכמה. וזה גם שיגרד לו לרבא דם מהאצבע, כי "דם" הוא בחינת היראה שנופל על ידי עיון בחדושים ורמזים אלו, פמבאר בתורה זו. וזה שאמר לו "עמא פזיזא" - עם נמהר, כמו שפרש רש"י, כי הוא על ידי הארת הרצון, שמוגיע מעל תפיסת השכל, וזה שענה לו בענין התמימות "תמת ישרים תנחם", ופרש המצודת דוד: תמימות הישרים תנהיגם בדרך הטוב להם. כי על ידי תמימות יאמינו בפונהיג הרחמן, בחינת משה רבנו, שנאמר בו "כי מרחמם ינהגם" (ישעיה מט, י).

**ואמר רבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב (שיר השירים ה, יג) 'לחיו פערונת הבשם' - כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא נתמלא כל העולם כלו בשמים.** כי "ריח" - בחינת הארת דרי מעלה, כמו שכתב בזה רבי נתן בהלכות ספה ד' (וח'טעם" הוא בבחינת דרי מטה). ומובא בפמפרשים, שהיו כמה פתות שונות במתן תורה, ולא כלם מתו, כמו שנאמר בהמשך שיצתה נשמתו, והחיה אותם ה' בטל תחיה - "גשם נדבות תניף" (תהלים סח), שזה בחינת הארת דרי מטה, בחינת "יחיו מתיה נבלתי יקומו וקיצו ורננו שכני עפר" (ישעיה כו, ט), שעל ידי פללות הארות אלו של דרי מעלה ודרי מטה, בן ותלמיד, נעשה הארת הרצון ונפלת יראה. כמו שמובא בהמשך שחזרו בכל דבור אחורה שנים עשר מיל לקצה המחנה, וזה מפחד כמו שפרש רש"י, בחינת היראה שנופלת פנ"ל. ולכן היו מחזירים אותם חזרה, וזאת בכדי שלא יצאו ממחיצות השכל, שזה בחינת "מחנה ישראל" (לקו"ת ח), כי רק לעתיד לבא תהיה ההשגה יותר ממלאכי השרת, כמו שנאמר "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל" (במדבר כג, כג).

לח

# מעשים לכבוד שבת

## שבת קיט.

על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'

**רבי** אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא ומושיף נורא. רב עגן לביש גונדא, דתנא דבי רבי ישמעאל בגדים שבשל בתן קדררה לרבו אל ימזג בתן כוס לרבו. רב ספרא מחרין רישא. רבא מלח שבוטא. רב חונא מדליק שרגי. רב פפא גדיל פתילתא. רב חסדא פרים סלקא. רבה ורב יוסף מצלחי ציבי. רבי זירא מצתת צתותי. רב נחמן בר יצחק מכתף ועיל מכתף ונפיק. אמר, אלו מקלעין לי רבי אמי ורבי אסי מי לא מכתפנא קמיהו? ואבא דאמרי, רבי אמי ורבי אסי מכתפי ועילי מכתפי ונפקי. אמרי, אלו אקלע לן רבי יוחנן מי לא מכתפינן קמיהו?

**רבי** אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא ומושיף נורא. כי בכדי לקבל את האור של השבת שהוא בחינת אור הצדיק, אזי צריך לעשות מעשים, שזה בחינת 'ועשית הישר והטוב' (דברים ו, יח), בכדי לתקן בחינת כסילות השכל שגורם עכירות מעשים, כמבאר. ולכן חכמים אלו היו עושים עשיות לכבוד שבת בעצמם, ועוזבים בחינת הלמוד, כי כל "שבת" הוא שכל חדש של הצדיק (זוהר נשא קמדי), שעל ידו מקבלים אהבה ויראה מחדש, כי כל פעם נחשף האור. וזה שנקט עשרה מעשים, כנגד עשר ספירות, כלליות האורות.

**"מדבר פארו" שפרו ורבו עליו ישראל.** פרש רש"י: 'דכל אחד נתעברה אשתו זכר במצות שובו לכם לאהליכם' ולא ידענא היכא רמיזא. כי "זכר" בחינת הארת "בן" שהשגתו 'איה'. כי אחרי מעמד מתן תורה שהיתה בו התגלות אלקות נורא ביותר של בחינת הארת את ה'" (ישעיה ו), כמו שנגאמר "כל העם ראים את הקולת" (שמות כ, טו), שזו בחינת הארת דרי מטה - תלמיד, בחינת נקבה (הל' פ"ו ב), לכן לכלל העולמות של בן ותלמיד, נתעברו הנשים בבן זכר, כלומר הארת 'מה חמיית? מה ידעת? מה פשפשת?' כי תכלית הידיעה, שלא נדע, וכמו שכתב רש"י הקדוש ברוח קדשו, "ולא ידענא היכא רמיזא", כי הם רמזים עמוקים של ידים שבים החכמה, שמשם נמשך הארת הרצון, בחינת מ"ה = אד"ם, שכל אדם הוא רמז לאין סוף, בפרט אדם שלם בסוד תורה, כמו שכתב ב'אוצר החיים' על מצות ערכין, שגם שם כתב רש"י הקדוש על "ערכך" (ויקרא כז, א) - שיש כ"ף נוסף, "וכפל הכפ"ן, לא ידעתי מאיזה לשון הוא", ומבאר שם 'אוצר החיים': "ער - פ"ף" - בסוד "כף עלה במחשבה", בחינת "שתק, כף עלה במחשבה" (מנחות כט:), מקיפים עליונים (לקו"ת ז), כי נשמות ישראל נמשכים ממקום גבוה של אמונה עליונה, "ישראל עלה במחשבה" וכי'.



דגל ביקוד

לט

## יוסף מוקיר שבי

שַׁבָּת קִיט.

על פי ליקו"מ ד' אַנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ'

**יוסף** מוקיר שבי, הוזה החווא נכרי בשבבותיה דהוזה נפיש נכסיה טובא. אמרי ליה בלדאי, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. אזל, זבנינהו לבלהו נכסי, זבן ברוו מרגניתא, אותבה בסניידה. בתדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא, בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטויהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטויהו ניהליה, זבניה. קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדיגרי דדקבא. פגע ביה החווא סבא, אמר, מאן דיזיף שברא – פרעיה שבתא.

**יוסף מוקיר שבי.** פרש רש"י: מכבד שבתות, דהינו כי "שבת" היא מעין עולם הבא, שיודע שכל מארעותיו הם לטובתו, וזה "מכבד שבתות" - דהינו הדעת של "בה' אהלל דבר, באלהים אהלל דבר" (תהלים נו).

**הוזה** החווא נכרי בשבבותיה דהוזה נפיש נכסיה טובא. השכן הנכרי העשיר זה בחינת מלכות עכו"ם, שעכשו העשר אצלם, בעונותינו המרבים.

**רב** נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק. אמר, אלו מקלעין לי רבי אמי ורבי אסי מי לא מכתפנא קמיהו? שחרד לכבוד השבת כאלו היו מגיעים אליו רב אמי ורב אסי, דהינו "רב אמי ורב אסי" הם בחינת אהבה ויראה שמקבלים על ידי אור הצדיק.

**ואכא** דאמרי, רבי אמי ורבי אסי מכתפי ועילי מכתפי ונפקי. אמרי, אלו אקלע לן רבי יוחנן מי לא מכתפינן קמיהו? ולכן אכא דאמרי גם הם, שאלו היה מגיע רבי יוחנן, היו חרדים לקראתו בעצמם... כי אהבה ויראה בחינת "רב אמי ורב אסי" כנ"ל מקבלים על ידי אור הצדיק, דהינו "רבי יוחנן".

שְׁנַתְגָּלָה בְּשַׁבַּת ('קרא דְּשַׁבְּתָא' ד), וְאִזּוּ הוּא "אֲנֹכִי ה'" אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֶבְדִּים" (שמות כ, ב), כִּלּוֹ הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב, בְּמִהְרֵה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.



**אָמְרִי לִיָּה פִלְדָּאִי**, כִּלְהוּ נְכִסֵּי יוֹסֵף מוֹקִיר שְׁבִי אֲכִיל לָהּ. שְׁאֲמָרוּ לוֹ הַחוּזִים בְּכוֹכְבֵימ, שְׁפָל מְמוֹנוֹ יַעֲבֹר לְיוֹסֵף מוֹקִיר שְׁבִי. כִּי כָּל שְׁנַיִם עָשָׂר מְזֻלוֹת הַמִּתְגַּלְגָּלִים בְּרַקִּיעַ, כָּלֵם מִתְגַּלְגָּלִים עַל נְקֻדַּת הַמְּרוֹכָז, שְׁאִין בּוֹ שׁוֹם צִיּוֹר, שְׁשֶׁרְשׁוֹ מִבְּחִינַת כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב, וְכָל גְּלָגוּלָם וְסוּבֹבָם בְּכָל שְׁנָה וְשְׁנָה כָּל יָמֵי עוֹלָם, הַכֵּל בְּכַדִּי שְׁיִכְלְלוּ בְּבְחִינַת כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב, שְׁשָׂה הַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבִּי נֶחֱן (ה'ל' מִצְרַנוֹת ג, ג), לְכֵן רָאוּ בְּכוֹכְבֵימ, שְׁיִגִיעַ הַהִשְׁפָּעָה אֶל יוֹסֵף מוֹקִיר שַׁבָּת, כִּי "שַׁבָּת" הִיא בְּחִינַת נְקֻדַּת הַמְּרוֹכָז שֶׁל כָּלוּ טוֹב כָּלוּ אֶחָד, שֶׁהַכֵּל חוֹזֵר לְשָׁם.

**זָבַן** בְּהוּ מְרַגְנִיתָא, אוֹתָבָה בְּסִינִיָּה. לְכֵן מִכֵּר נְכִסָּיו וְקָנָה בְּהוּ מְרַגְלִית שֶׁהוֹשִׁיב בְּכוֹבְעוֹ, כְּלוֹמֵר, בְּחִינַת מַלְכוּת עִכּוֹ"ם, שְׁעוֹשִׂים הַכֵּל לְכַבּוֹד עֲצָמָם, כִּי הֵם הַהִפָּךְ מִבְּחִינַת וְדוּי, שְׁמִפְּשִׁיט מִעֲצָמוֹ אֶת הַמְּצָרִים. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "עָשָׂה לוֹ כּוֹבֵעַ שֶׁל לְבָד, וְשִׁבְצוֹ בְּמִשְׁבְּצוֹת שֶׁל זָהָב, וְקָבַע בּוֹ מְרַגְלִיּוֹת, וְקָבַע אֶת זוֹ עִמָּהֶם", כְּלוֹמֵר, בְּחִינַת מְצָרִים וְגִבּוּלוֹת (ה'ל' מִצְרַנוֹת ב).

**בְּהַדִּי דְקָא עֵבֶר מִבְּרָא אַפְרַחִיה זִיקָא, שְׂדִיָּה בְּמִיָּא.** וְלָכֵן הָרוּחַ הַעִיפָה אֶת הַכּוֹבֵעַ לַמַּיִם, כִּי "רוּחַ" זֶה בְּחִינַת רוּחַ שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְדוּי דְבָרִים, שֶׁהִיָּה עוֹסֵק בְּזֶה יוֹסֵף מוֹקִיר שְׁבִי. כִּי שַׁבָּת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה וּבִטּוֹל לְאוֹר אֵין סוּף, שְׁצָרִיף לְפָנָי כֵּן בְּחִינַת וְדוּי דְבָרִים, שְׁעַל יְדֵי זֶה מַעֲלָה אֶת הַמַּלְכוּת מִהַעֲפוּ"ם. וְלָכֵן הַפִּילָה הָרוּחַ אֶת הָאָבֶן לַמַּיִם, בְּחִינַת "שִׁפְכִי כַּמַּיִם לַבַּיִת, נִכַח פָּנֵי ה'" (איכה ב, ט).

**בְּלַעִיָּה פּוֹרָא.** דָּג בְּלַע אֶת הַמְּרַגְלִית, כִּי "דָּג" הוּא בְּחִינַת אוֹר הַצַּדִּיק (לְקוּ"מ טז), שְׁמַעֲלָה אֶת הַצְּרוּפִים שֶׁל הוֹדוּי חֲזָרָה לְשֶׁרְשָׁם, מִנְּג"ע - לַעֲנִ"ג שַׁבָּת, נְחֻלָּה בְּלֵי מְצָרִים.

**אֶסְקוּהָ,** אֵיתוּהוּ אַפְנִיָּא דְמַעֲלֵי שַׁבָּתָא. אָמְרִי, מֵאֵן זָבִין כִּי הַשַּׁתָּא? אָמְרִי לָהּ, זִילוּ אַמְטִיּוּהוּ לְגַבֵּי יוֹסֵף מוֹקִיר שְׁבִי, דְּרַגִּיל דְּזָבִין. אַמְטִיּוּהוּ נִיהַלִּיהָ. לְכֵן הִבִּיאוּ אֶת הַדָּג אֶל יוֹסֵף מוֹקִיר שְׁבִי, שֶׁרַגִּיל לַעֲנֵג אֶת הַשַּׁבָּת, וְכָל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת נִצּוֹל מִשְׁעִבּוֹד מַלְכוּיּוֹת (שַׁבָּת קיח), כִּי עַל יְדוֹ מוֹחֵרִיב אֶת הַצְּרוּפִים הָרַעִים, וּמְשִׁיבֵם לְשֶׁרְשָׁם.

**זָבַנְיָה,** קְרַעִיָּה, אֲשַׁפַּח בֵּיה מְרַגְנִיתָא, זָבַנְיָה בְּתַלְיֶסֶר עֵילִיתָא דְדִינְרֵי דְדַהֲבָא. לְכֵן קָנָה בְּשׁוּוֵי הָאָבֶן, שֶׁלֵּשׁ עָשָׂרָה עֵלִיּוֹת זָהָב, שֶׁפָּתַב רַש"י לְשׁוֹן גְּזָמָא בְּעַלְמָא, כִּי י"ג = אָח"ד = אַהֲב"ה, כְּלוֹמֵר שֶׁהַשִּׁיג בְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁל אַחַדוֹת ה', שֶׁה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד, וְלָכֵן הוּא לְשׁוֹן גְּזָמָא, כִּי זֶה יְהִיָּה בְּשִׁלְמוֹת רַק לַעֲתִיד לְבֵא.

**פָּגַע** בֵּיה הוּא סְבָא, אָמֵר, מֵאֵן דִּינִיף שַׁבָּתָא - פְּרַעִיָּה שַׁבָּתָא. וְזֶה שֶׁפָּגַשׁ בְּ"הוּא סְבָא", שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, שְׁאֲמָר לוֹ "מִי שְׁלוֹוָה עַל שַׁבָּת, שַׁבָּת פּוֹרַעַת לוֹ", כְּלוֹמֵר כְּשֶׁלוֹוָה עַל שַׁבָּת, וְנַעֲשָׂה כְּמוֹ עֶבֶד לָהּ, כִּי "עֶבֶד לָוָה לְאִישׁ מְלוֹה" (מְשִׁלֵּי כב, ז), לְכֵן שַׁבָּת פּוֹרַעַת לוֹ, כִּי מְבַטֵּל הַעֲבָדוֹת בְּשֶׁרְשָׁהּ, כִּי נִכְלַל בְּ"שַׁבָּת", שֶׁהִיא בְּחִינַת הַצַּדִּיק, הַמְּלוֹה הַגְּדוֹל, שְׁמַחֲזִיר הַדְּבָרִים לְשֶׁרְשָׁם, כִּי לֹא נִתְקַנּוּ הָאוֹתוּיּוֹת בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי וְקָבְלוּ אֶת הַשַּׁבָּת, שְׁאֵז עוֹלָם כָּל הָעוֹלָמוֹת עִם הָאוֹתוּיּוֹת לְשֶׁרְשָׁם, לְבְּחִינַת אֵין סוּף, בְּחִינַת רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת

דגל ביקוד



מ

# יוסף מוקיר שבי

שַׁבַּת קִיט.

עַל פִּי לִיקוּ"מ יג 'אֲשֵׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'

**יוסף מוקיר שבי**, הוזה החוה נכרי בשבבותיה דהוה נפיש נכסיה טובא. אמרי ליה בלדאי, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. אזל, זבנינהו לבלהו נכסי, זבן ברוו מרגניתא, אותבה בסנידיה. בהדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא, בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטיוהו ניהליה, זבניה. קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדתבא. פגע ביה החוה סבא, אמר, מאן דיזיף שברא – פרעיה שבתא.

**אזל** זבנינהו לבלהו נכסי, זבן בהו מרגניתא, אותבה בסנידיה. וזה שמכר הכל וקנה מרגלית אחת ושם אותה בכובעו דיקא, כלומר שנגאחו בבחינת שכל אחד, שהוא בחינת "נוריאאל" - "דא נור דלוק" לתאות ממון, שהוא אכן בחינת השגחה, אף רק חצי השגחה, שבזה משגיח ה' על הגויים, כמבאר בפרוש בתורה זו.

**אמרי ליה בלדאי**, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. ולכן אמרו החוזה כוכבים שפל הממון שלו יאכל על ידי יוסף מוקיר שבת, פי "כוכב" מרמז לבחינת "פוכבא זוטא", בחינת זיוג השכינה שגם יוסף על ידי צדקה שלו, שעל ידי זה אחר כך נולדת תורה.

**אפרחיה זיקא**, שדיה במיא. ולכן בא רוח והפיל לו המרגלית לפנים - פי "רוח" בחינת "רוחא דנחית" לשפך הלב, כלומר על ידי רוח השפוך שיורד לעולם על ידי הצדקה משפך תאות ממון, חמימות הלב. ונפל לפנים, בחינת נח"ל, בחינת "לוקח נפשות חכם" (משלי יא, ל).

**בלעיה כורא**, ונאכל על ידי "דג", פי "דג" בחינת השגחה - עין, בחינת "עינא פקיא", שאין לדגים סגירת עינים, כנזכר בזהר הקדוש (נשא קל).

**זבניה, קרעיה, אשפח ביה מרגניתא**. ואז מצא את המרגלית בתוך הדג, שזה בחינת כל השפע שיורד על ידי השגחה.

**זבניה בתליסר עיליתא דינרי דדהבא**. וקנה בזה שלש עשרה עליות מלאות זהב, שהוא לשון גמא כדפרש רש"י, כלומר שזכה על ידי הצדקה לכבוד שבת להמשיך השגחה שלמה, ולהוריד שפע, בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, שזה לשון גמא דיקא, פי לא יכול להתלבש בבחינת דבור רגיל שנתפס בהגיון, פי הוא בחינת עתיק. וזה י"ג = אה"ד בחינת "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט), שהוא בחינת לעתיד לבא, שאז יאיר אור דעתיק כמובא.

**ופגש בו החוה סבא**, שהוא אליהו הנביא ז"ל, אמר, מאן דיזיף שבתא פרעיה שבתא. פי "הלואה" בחינת רצוא, בחינת נוריאאל - נור דלוק' לתאות ממון, אף בגלל שהוא לוח לכבוד שבת, ו"שבת" זה השגחה פנ"ל, לכן אחר כך זכה להשגחה שלמה, שהוא בחינת פריעת החובות. וזה בחינת "פרעה", שהוא בחינת "פריעה", בחינת פריעת חוב, פי על ידי גלות מצרים אצל פרעה זכו בסופו של דבר לשדוד הטבע על ידי המכות - השגחה שלמה, ואז הוא בחינת שלום שחר, בחינת עולם הבא - בינה, חמשים שערים, שמשם היתה גאלת מצרים כמובא.

מֵא

## יוסף מוקיר שבי

שַׁבַּת קִיט.

עַל פִּי לִיקוּ"מ ז' ז'יחי הם מדיקים'

**יוסף מוקיר שבי**, הוזה ההוא נכרי בשבבותיה דהוה נפיש נכסיה טובא. אמרי ליה פלדאי, פלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. אזל, זבניהו לכלהו נכסי, זבן ברוו מרגניתא, אותבה בסגידה. בהדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא, בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטוהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטוהו ניהליה, זבניה. קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדיגרי דדתבא. פגע ביה ההוא סבא, אמר, מאן דיזיף שברא – פרעיה שבתא.

**יוסף מוקיר שבי** הוה ההוא נכרי בשבבותיה דהוה נפיש נכסיה טובא. הנכרי שהיו ברשותו נכסים רבים, פלומר "נכסי עממא", בחינת הטוב הכבוש שנתפסה אצל עכו"ם.

**אמרי ליה פלדאי**, פלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. ולכן אמרו לו החוץ כוכבים, שכל נכסיו יירש יוסף מוקיר שבת, שזה בחינת שנמצא הפך אמונתם, כי הם סוברים שהכל בשבילם, אך האמת שהכל נברא בשביל ישראל.

**אזל** זבניהו לכלהו נכסי, זבן בהו מרגניתא אותבה בסגידה. לכן שמכר הכל, וקנה בזה מרגלית ששם בכובעו, פלומר, שעשה תחבולות להכניס את הטוב הכבוש בפנימיות המחשבה.

**בהדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא**, שדיה במיא. הרוח שהעיפה הכובע למים, בחינת האויר הנזח וזה שנעשה על ידי צדקה.

**בלעיה כורא**. שבלע הדג, פי "דג" בחינת זרע הילודים, שעל ידו נתברר הטוב הכבוש בפנימיות המחשבה. ולכן "דג" הינו "בריה קלה שבים", שהולכת לכליון והפסד, ואז נזכרת מעלתה, ומתעוררת לשוב.

**אסקוה** איתוהו אפניא דמעלי שבתא. אמרי, מאן זבין כי השתא? אמרי להו, זילו אמטוהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטוהו ניהליה, זבניה. לכן קנה אותו יוסף מוקיר שבי, שיצא שמו בכה, בבחינת "הון יסיף רעים רבים" (משלי יט, ד), וצאי נשמע למרחוק, כמו שאכן באו אליו הדיגים.

**קרעיה** אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דיגרי דדתבא. לכן קנה במחיר המרגלית שני שלש עשרה עליות זהב, שזה בחינת שעלה הטוב שהיה כבוש פנ"ל, לבחינת 'ישראל עלה במחשבה', בחינת אהב"ה שבדעת, שהוא בחינת אור הצדיק, בחינת אהבה ויראה, שזה שלש עשרה עליות, פי "ג = אהב"ה, וזהב בחינת יראה.

**פגע ביה ההוא סבא**. אמר, מאן דיזיף שבתא – פרעיה שבתא. ובזה נתבאר מה שנקרא "יוסף מוקיר שבי" – מכבד שבתות (רש"י), פי שתי שבתות הן בינה ומלכות, בסוד יוסף שנאמר עליו בזהר הקדוש (בא מג), בחינת "עבד נאמן" ו"בן יחיד", פי מה שלונה לכבוד שבת, זה בחינת עבד, פי אכן "עבד לך" (משלי כב, ז), בחינת "לעבד נמפר יוסף" (תהלים כה, ז), שזהו בחינת תקון המעשים להיות מעשה ישר וטוב, כמו שמקדימים הנחת תפלין של יד, קדם לראש, ואחר כך זוכה גם לבחינת "בן יחיד" – בחינת ענג שבת, "בני בכרי ישראל" (שמות ד, כב), שמאיר לו אור הצדיק, אמן פן יהי רצון.

מב

# יוסף מוקיר שבי

שַׁבַּת קִיט.

עַל פִּי לִיקוּ"מִ ס' פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן'

**יוסף מוקיר שבי**, תודה שהוא נכרי בשבבותיה דתודה נפיש נכסיה טובא. אמרי ליה בלדאי, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. אזל, זבנינהו לבלהו נכסי, זבן ברחו מרגניתא, אותבה בסניגריה. בחדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא, בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטיוהו ניהליה, זבניה. קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדתבא. פגע ביה החוה סבא, אמר, מאן דיזיף שברא – פרעיה שבתא.

**יוסף מוקיר שבי**. פרש רש"י "מכבד שבתות", שמרמוז לשתי שבתות, בסוד בינה ומלכות, שהן בחינת שנים קדמוניות, ובקרב שנים.

**תודה** שהוא נכרי בשבבותיה דתודה נפיש נכסיה טובא, אמרי ליה בלדאי, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. העשירות של השכן היא בבחינת עשירות של סדום, כנזכר בתורה זו. ולכן אמרו לו החוזים בפוכבים, שכל הוננו יעבר ליוסף מוקיר שבי, כי הגויים הם מבחינת הפסק הנשימה, בחינת הכל היפי, ולכן יאבד הוננו, בבחינת "היש בהבלי הגוים מגשמים" (ירמיהו ד).

**אזל** זבנינהו לבלהו נכסי, זבן בהו מרגניתא, אותבה בסניגיה. לכן מכר כל הוננו וקנה אבן טובה ושבץ בכובעו, שזהו בחינת "מבטח בוגד" (משלי כה, יט) הנזכר בתורה הנ"ל, כי על כן באמת כל היגיעות וטרחות ותרבות והדאגות וטרדות והעצבות שיש לכמה בני אדם בענין הפרנסה, הם קלם שטות והכל וקסילות גמור, כי אין מועיל להם כלום, אך רבה, מזיק להם הרבה (הל' מקח וממכר ד, טו). כי באמת כל העשירות היא רק בשביל ההתבוננות בגדלת ה'. אף אצל השכן הנכרי, אצלו המזמון הוא בבחינת "פסלת", בחינת סבובים סביב המזכון, כמבאר.

**בחדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא שדיה במיא**. הרוח שהעיפה את הכובע לפנים, זה בחינת "יקר רוח איש תבונה" (משלי יז), שהוא הרוח קר של הנשימה, שעל ידי זה זוכים להתבוננות, ולעשירות הנצרך לקה.

**בלעיה פורא**. ולכן שבלע הדג את האבן טובה, כי "דגים" הם בחינת התעוררות השינה, כי דג בחינת "עינא פקיקח דלא נאים" המובא בזהר (נשא קל), בחינת התבוננות הקר רוח, והתעוררות השינה כנ"ל. לכן דגים מעוררים לתאות הזווג, כמובא בספר המדות, כי על ידי בחינה זו של התעוררות השינה, נעשה פקידת עקרות, בחינת זווג, בחינת הולדה, ולכן מצוה לאכל דגים בשבת.

**איתוהו אפניא דמעלי שבתא, אמרי, מאן זבין כי השתא? אמרי להו, זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקיר שבי דרגיל דזבין, אמטיוהו ניהליה**. בזה נתקן בחינת העשירות של סדום הנ"ל, שזאמר בהם "הנשפכים מני רגל" (איוב כח), שרצו לבטל המשא ומתן שנקרא רגל, כמבאר, וזה שהביאו את הדג ליוסף, שהוא רגיל לקנות לכבוד שבת, שזהו אחד משלשת קני היראה.

**זבניה, קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדהבא**. ולכן זכה יוסף מוקיר שבי לעשירות מפלגת, שלש עשרה עליות זהב, בחינת עשירות של שנים קדמוניות, שהן בחינת שלשה עשר תקונים, בחינת תקוני עתיק, וכן "זהב" שפרמוז לבינה, כמו שכתב רבי נתן (הל' נדרים ה) שזהב בחינת שנים קדמוניות, שרש השבעים פנים. וזה שמובא בתוספות: אמר רבנו תם, 'עליתא' - שם כלי הוא. וזה כי כל"י הוא בחינת שלשה קוין של יראה שצריכה העשירות להתפשט לשם כמבאר, שזה בחינת כל"י - פהו לוי ישראל, שזהו הפלי לקבל בתוכו העשירות.

**פגע ביה החוה סבא, אמר, מאן דיזיף שבתא - פרעיה שבתא**. וזה שפגע בו "החיה סבא", בחינת אריה, בחינת אריכות ימים שבא על ידי תקוני עתיק הנ"ל, ושזאמר לו "מי שלוה על שבת, שבת פורעת לו", כי הבטחון שלו אמתי, כי שבת בחינת אמונה ובטחון, "בטח בה לב בעלה" (משלי לא). ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



מג

## יוסף מוקיר שבי

שבת קיט.

על פי ליקו"מ סד 'בא אל פרעה'

**יוסף מוקיר שבי**, תודה תהיה נכרי בשבבותיה דתודה נפיש נכסיה טובא. אמרי ליה בלדאי, בלהו נכסי יוסף מוקיר שבי אכיל להו. אזל, זבנינהו לבלהו נכסי, זבן ברוו מרגניתא, אותבה בסנידיה. בהדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא, בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקיר שבי, דרגיל דזבין. אמטיוהו ניהליה, זבניה. קרעיה, אשפח ביה מרגניתא, דהג בלע את האבן טובה, כי דג"ב בחינת אר"ה, כי שניהם דומים, שהו בלא שחיטה וכמו שכתב רבי נתן בזה בהלכות תולעים. כי ה"מרגלית" היא בחינת הקדשה הנעלמת בחלל הפנוי, שמתברר על ידי אמונה ונגון האמונה, שצריה לזה "כסף מלא", וכמו שכתב רבי נתן שם (ס"ק יג). כי עקר האמונה על ידי המון שנותנים עבור הדבר שבקדשה, כמו יוסף מוקיר שבת.

**זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדהבא.** ולכן זכה לשלש עשרה עליות של זהב, שהוא לשון גזמא - עשירות עצום. כלומר שזכה לבחינת השכר של לעתיד לבא, שהוא בחינת סוד חלל פנוי - גלוי אחרותו יתברך. כי י"ג = א"ח"ד, והוא בחינת לבושין, בחינת שלש עשרה מדות של רחמים, כי "מדה" בחינת לבוש פיזי, סוד חלל הפנוי.

**פגע ביה ההוא סבא, אמר, מאן דזיף שבתא - פרעיה שבתא.** אמר לו ההוא סבא, שפני שילה לכבוד שבת, כלומר שיש לו אמונה כזו, אזי שבת פורעת לו חזרה, כי "פריעה" מלשון "פרעה", פריעה דקדשה, שיכול למלא את החלל, כי יש לו אמונה שלמה. ברוך ה' לעולם, אמון ואמן.

שבי, כלומר לבעל האמונה האמתית, שמשבר תאות ממון בשביל צדקה ומצוה, כמו יוסף לכבוד שבת, (זה גם כי גלגלי הקיע והפוכים תנועתם על ידי צדקה, כמו שכתב רבנו הקדוש בלקו"מ לא).

**אזל זבנינהו לבלהו נכסי, זבן בהו מרגניתא, אותבה בסנידיה.** לכן מכר הנכרי כל נכסיו וקנה מרגלית ושם ב"כובעו" - משבץ זהב (רש"י), כלומר בחינת הצמצום של חלל פנוי כנ"ל, בחינת "מצפון זהב יאתה" (איוב לו, כב), וכמו שכתב רבי נתן שם. ומרמז לכה שהיה לו הפגם של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), ופרש רבי נתן: "כחי" - בחינת העצה שהיא רק מה', ובגלל שחסר אמונה היה, לכן חשב להתגבר בתחבולה, אף גם המחשבות שהן החכמה - כ"ח ק"ה, הפל מאת ה'.

**בהדי דקא עבר מברא אפרחיה זיקא, שדיה במיא.** ובאה רוח והעיפה הכובע עם המרגלית לפנים, כי "רוח" בחינת "אבן רוח היא באנוש" כמו שכתב רבנו, שרוח ונגון זה הוא "ראש אמנה" (שיר השירים ד, ח), ומגיע מהמקום הכי עליון, ולכן מבטל את האפיקורסות, בחינת תאות ממון, אפלו של נכרי, שבחינתו "כחי ועצם ידי".

**בלעיה כורא, אסקוה, איתוהו אפניא דמעלי שברא. אמרי, מאן זבין כי השרא? אמרי להו, זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקיר שבי דרגיל דזבין.** אמטיוהו ניהליה, זבניה, קרעיה, אשפח ביה מרגניתא. דהג בלע את האבן טובה, כי דג"ב בחינת אר"ה, כי שניהם דומים, שהו בלא שחיטה וכמו שכתב רבי נתן בזה בהלכות תולעים. כי ה"מרגלית" היא בחינת הקדשה הנעלמת בחלל הפנוי, שמתברר על ידי אמונה ונגון האמונה, שצריה לזה "כסף מלא", וכמו שכתב רבי נתן שם (ס"ק יג). כי עקר האמונה על ידי המון שנותנים עבור הדבר שבקדשה, כמו יוסף מוקיר שבת.

**זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדהבא.** ולכן זכה לשלש עשרה עליות של זהב, שהוא לשון גזמא - עשירות עצום. כלומר שזכה לבחינת השכר של לעתיד לבא, שהוא בחינת סוד חלל פנוי - גלוי אחרותו יתברך. כי י"ג = א"ח"ד, והוא בחינת לבושין, בחינת שלש עשרה מדות של רחמים, כי "מדה" בחינת לבוש פיזי, סוד חלל הפנוי.

**פגע ביה ההוא סבא, אמר, מאן דזיף שבתא - פרעיה שבתא.** אמר לו ההוא סבא, שפני שילה לכבוד שבת, כלומר שיש לו אמונה כזו, אזי שבת פורעת לו חזרה, כי "פריעה" מלשון "פרעה", פריעה דקדשה, שיכול למלא את החלל, כי יש לו אמונה שלמה. ברוך ה' לעולם, אמון ואמן.



16 = 32 = ל"ב, בְּחִינַת לֵב שֶׁמֶח, מֵהָרוּחַ טוֹבָה שֶׁמִּמֶּעֵט תַּאֲוֹת הַנְּגִידוֹת וְעִשְׂרוֹת.

**וּקְעָרוֹת וְכוּסוֹת וְקִיתוֹנִיּוֹת וְצִלוּחִיּוֹת קְבוּעוֹת בּוֹ, וְעָלְיוֹ כָּל מִינֵי מַאֲכָל וְכָל מִינֵי מְגָדִים וּבְשָׂמִים, וּבְשִׂמְנֵיחִים אוֹתוֹ אוֹמְרִים** (תהילים קטו, טז) **"הַשָּׂמִים שָׂמִים לַה' וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם."** כִּי הַשְּׁלָחַן הַזֶּה הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה - הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂגָחָה שֶׁלִּמָּוה, שֶׁנִּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַצְּדָקָה כַּמְּבָאָר, וְלִכֵּן שִׂמְנֵיחִים אוֹתוֹ, אוֹמְרִים "לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ", שֶׁהַכֹּל שֶׁל הַבּוֹרָא, וְרַק אַחֲרֵי הָאֲכִילָה וּבְרָכוֹת, שֶׁנִּמְשָׁה הַשְּׂגָחָה עַל בְּנֵי אָדָם, נֶאֱמָר "וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם". וְלִכֵּן קְבוּעֵים בּוֹ אַרְבָּעָה דְּבָרִים: קְעָרוֹת וְכוּסוֹת, וְקִיתוֹנִיּוֹת וְצִלוּחִיּוֹת, כְּנֶגֶד שִׁי"ן שֶׁל אַרְבָּעָה רְאִשִּׁים. וְכֵן עָלְיוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, כְּנֶגֶד שִׁי"ן שֶׁל שְׁלֹשָׁה רְאִשִּׁים: כָּל מִינֵי מַאֲכָל, וְכָל מִינֵי מְגָדִים, וּבְשָׂמִים. כִּי הֵם שְׁנֵי שְׂכָלִים: מֵה שֶׁמְּקַבֵּץ הַנְּפִשׁוֹת הוּא שְׂכָל אֶחָד, וּמֵה שֶׁמִּעֲלָה וּמוֹרִיד אֶתֶם הוּא שְׂכָל אֶחָד, וּשְׁנֵיהֶם כְּלוּלִים בְּשֶׁב"ת.

**אִמְרָתִי לוֹ, בְּנִי, בְּמָה זְכִיתָ לְכָךְ? אָמַר לִי, קִצֵּב הַיִּיטִי וּמִכָּל בְּהֵמָה שֶׁהִיטָה נֶאֱחָה אִמְרָתִי 'זוֹ תִּהְיֶה לְשַׁבָּת'. אִמְרָתִי לוֹ, אֲשֶׁרִיד שְׂזִכִּיתָ, וּבְרוּךְ הַמְּקוֹם שֶׁזָּכָר לְכָךְ.** כְּלוֹמַר שְׂאוּתָן "בְּהֵמוֹת נְאוֹת" שֶׁיִּחַד לְכָבוֹד שַׁבָּת, הֵן בְּחִינַת עֲלִיַת הַנְּפִשׁוֹת לְמִין נוֹקְבִין, שֶׁעוֹלִים לְבְּחִינַת עֲבוּר לַהֲתַחַדֵּשׁ, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁה תּוֹרָה - הַשְּׂגָחָה. וְזֶה שֶׁאָמַר לוֹ "אֲשֶׁרִיד שְׂזִכִּיתָ", כִּי "אֲשֶׁרִיד" בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, כַּמְּבָאָ שָׁם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל בקוד

מד

## שְׁלָחַן שֶׁל זָהָב

שַׁבָּת קִיט.

עַל פִּי לְקו"מ יג 'אֲשֶׁרִיד הָעַם הַשְּׂגָחָה'

**דִּאֲמַר** רַבִּי חֵיָא בַר אַבָּא, פַּעַם אַחַת נִתְאַרְחַתִּי אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת בְּלוֹדְקַיָא, וְהִבִּיאוּ לִפְנֵי שְׁלָחַן שֶׁל זָהָב מִשׁוּי שִׂשְׁוּה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם, וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֹשְׁאוֹת שֶׁל כֶּסֶף קְבוּעוֹת בּוֹ, וּקְעָרוֹת וְכוּסוֹת וְקִיתוֹנִיּוֹת וְצִלוּחִיּוֹת קְבוּעוֹת בּוֹ, וְעָלְיוֹ כָּל מִינֵי מַאֲכָל וְכָל מִינֵי מְגָדִים וּבְשָׂמִים, וּבְשִׂמְנֵיחִים אוֹתוֹ אוֹמְרִים (תהילים כד, מא) **"לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ" וְגו', וּבְשִׂמְסִלְקִין אוֹתוֹ אוֹמְרִים** (תהילים קטו, טז) **"הַשָּׂמִים שָׂמִים לַה' וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם."** אִמְרָתִי לוֹ, בְּנִי, בְּמָה זְכִיתָ לְכָךְ? אָמַר לִי, קִצֵּב הַיִּיטִי וּמִכָּל בְּהֵמָה שֶׁהִיטָה נֶאֱחָה אִמְרָתִי 'זוֹ תִּהְיֶה לְשַׁבָּת'. אִמְרָתִי לוֹ, אֲשֶׁרִיד שְׂזִכִּיתָ, וּבְרוּךְ הַמְּקוֹם שֶׁזָּכָר לְכָךְ.



**דִּאֲמַר** רַבִּי חֵיָא בַר אַבָּא, פַּעַם אַחַת נִתְאַרְחַתִּי אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת בְּלוֹדְקַיָא, וְהִבִּיאוּ לִפְנֵי שְׁלָחַן שֶׁל זָהָב מִשׁוּי שִׂשְׁוּה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם, וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֹשְׁאוֹת שֶׁל כֶּסֶף קְבוּעוֹת בּוֹ. כִּי עֶשֶׂר שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה הוּא עַל יְדֵי קְדֻשַׁת שַׁבָּת, "שִׂמְשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לְעֻנִיִּים" (תענית ה), וְצְדָקָה הִיא הָרוּחַ נְדִיבָה שֶׁעַל יְדֵהּ מְקַרְרִים חֲמִימוֹת תַּאֲוֹת מְמוֹן ("קְרָא דְשַׁבָּתָא"), שֶׁמְּקַשֵּׁר חֲמוּם הַלֵּב עִם הָרוּחַ, בְּבְחִינַת "קְטֻרֶת יִשְׁמַח לֵב" (משלי כז), וְזֶה בְּחִינַת אוֹתוֹ שְׁלָחַן שֶׁל זָהָב מִשׁוּי שִׂשְׁוּה עֶשֶׂר אֲנָשִׁים, בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁל שַׁבָּת שֶׁמְּבַטֵּל תַּאֲוֹת מְמוֹן. וְלִכֵּן שִׂשְׁוּה עֶשֶׂר שְׁלֹשְׁאוֹת שֶׁל כֶּסֶף, בְּחִינַת חֲסֵד שֶׁנִּמְשָׁה בְּעוֹלָם עַל יְדֵי בְטוּל הַחֲרוֹן אֶף שֶׁל עֲבוּדַת זָרָה שֶׁל מְמוֹן. וְלִכֵּן 16 נְעוּד

הצדיק של אהבה ויראה. כמה עמקו דברי חז"ל!

**אִמְרָתִי לוֹ, בְּנִי, בְּמַה זְכִיתָ לְכָךְ? אָמַר לִי, קֶצֶב הֵייתִי וּמִכָּל בְּהֵמָה שֶׁהֵיְתָה נֹאֶה אִמְרָתִי 'זוֹ תֵּהֵא לְשַׁבָּת'. אִמְרָתִי לוֹ, אֲשֶׁרִיד שְׂזִכִיתָ, וּבְרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁזָּכָר לְכָךְ. כִּי שֶׁהִקְדִּישׁ לְכַבֹּד שַׁבָּת "בְּהֵמָה נֹאֶה" דִּיקָא, הֵן בְּחֵינַת מִיטֵב הַבְּרוּרִים שֶׁמַּעֲלָה מִקְלַפְתַּת נִגְהָ, שְׁזָה בְּחֵינַת נְפִשׁוֹת הַגֵּרִים, שֶׁעַל יָדָם דִּיקָא נְשַׁלֵּם הַמִּזְבֵּחַ הַקָּדוֹשׁ, כְּפִיבְאָר. וְזֶה גַם הַרְמִז בְּ"מִשׁוּי שֶׁשָּׂה עֶשֶׂר" הַנִּ"ל, ל"ב = חב"ו, רַאשֵׁי תִבּוֹת "חֵיל בְּלַע וְיִקְאָנוּ" (איוב כ, טו), שֶׁם קָדוֹשׁ שְׁמוֹצִיא נִיצוּצוֹת, שֶׁהֵן בְּחֵינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**



מה

## שְׁלַחַן שֶׁל זָהָב

שַׁבָּת קִיט.

עַל פִּי לְקו"מ יז 'זִיהִי הֵם מְדִיקִים'

**דִּאֲמַר** רַבִּי חֵיָא בַר אַבָּא, פַּעַם אַחַת נִתְאַרְחַתִּי אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת בְּלוּדְקָיָא, וְהִבִּיאוּ לִפְנֵי שְׁלַחַן שֶׁל זָהָב מִשְׁוֵי שִׁשָּׁה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם, וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֹשְׁלָאוֹת שֶׁל כֶּסֶף קְבוּעוֹת בּוֹ, וְקַעְרוֹת וְכוּסוֹת וְקִיתוּנִיּוֹת וְעִלּוּחִיּוֹת קְבוּעוֹת בּוֹ, וְעַלְיוֹ כָּל מִינֵי מֵאֵכֵל וְכָל מִינֵי מְגַדִּים וּבְשָׂמִים, וּבְשִׂמְנֵי־חַיִּים אוֹתוֹ אוֹמְרִים (תהילים סד, מא) "לֹה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ" וְגו', וּבְשִׂמְסִלְקִין אוֹתוֹ אוֹמְרִים (תהילים קטו, טו) "הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֹה' וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם". אִמְרָתִי לוֹ, בְּנִי, בְּמַה זְכִיתָ לְכָךְ? אָמַר לִי, קֶצֶב הֵייתִי וּמִכָּל בְּהֵמָה שֶׁהֵיְתָה נֹאֶה אִמְרָתִי 'זוֹ תֵּהֵא לְשַׁבָּת'. אִמְרָתִי לוֹ, אֲשֶׁרִיד שְׂזִכִיתָ, וּבְרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁזָּכָר לְכָךְ.



**דִּאֲמַר** רַבִּי חֵיָא בַר אַבָּא, פַּעַם אַחַת נִתְאַרְחַתִּי אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת בְּלוּדְקָיָא, וְהִבִּיאוּ לִפְנֵי שְׁלַחַן שֶׁל זָהָב מִשְׁוֵי שִׁשָּׁה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם, וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֹשְׁלָאוֹת שֶׁל כֶּסֶף קְבוּעוֹת בּוֹ. כִּי "שְׁלַחַן" בְּחֵינַת מִזְבֵּחַ, כְּפִיבְאָר, וְאוֹתוֹ בַּעַל הַבַּיִת זָכָה לְבְּחֵינַת שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֲכִילָה בְּכִשְׁרוּת. וְלָכֵן הַשְׁלַחַן זָהָב מִשְׁוֵי שִׁשָּׁה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם דִּיקָא, כִּי "מִשְׁוֵי" הֵינּוּ כְּבֹד, בְּחֵינַת כְּבֹד רֵאשׁ שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם, וְגַם זָהָב מִסְטֵרָא דִּירְאָה כְּנֹדָע, וְ"שִׁשָּׁה עֶשֶׂר שְׁלֹשְׁלָאוֹת שֶׁל כֶּסֶף" דִּיקָא, כִּי כֶּסֶף בְּחֵינַת חֶסֶד, בְּחֵינַת אֲהֲבָה, הֵרִי כָּאֵן אֲהֲבָה וְיִרְאָה. וְלָכֵן הֵן 16 וְעוֹד 16 שְׁוֶה = ל"ב אֲמוֹת שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי אֲכִילָה בְּכִשְׁרוּת כְּנ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכָה לְאוֹר

דגל ביקוד

# רַב חֲסֵדָא וּבְנֵי תַיִו

שַׁבָּת קַמִּי:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ו' קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ

**אָמַר** לְהוֹ רַב חֲסֵדָא לְבִנְתֵיהּ, תִּיהוּ צְנִיעַתָּן אִפִּי גְבַרְיָכוּ (תַּדְדִּיּוֹ עֲנוּעוֹת בְּפָנֵי בַעֲלִיכוֹ). **לֹא תִכְלוּן נְהָמָא בְּאִפִּי גְבַרְיָכוּ** (לֹא תֹאכְלוּ יָרֵק בְּלִילֵיכוֹ, מִפְּנֵי שְׂחִיבָא לְפַעֲמִים תֹּאכְלוּ חֲרִיבָא וְתִתְגַּבֵּי בַעֲיֵיכוֹ). **לֹא תִכְלוּן יִרְקָא בְּלִילֵיא** (אַל תֹּאכְלוּ יָרֵק בְּלִילֵיכוֹ, מִפְּנֵי שְׂחִיבָא עוֹשֶׂה רִיחַ רַע בְּפִי). **לֹא תִכְלוּן תַּמְרֵי בְּלִילֵיא, וְלֹא רַתְשָׁתוּן שִׁיכְרָא בְּלִילֵיא,** (כִּי דְבָרִים אֵלּוּ מְבִיאִים לְיַדִּי הַפְּחָדִי). **וְלֹא תִפְנֹון הִיכָא דְמִפְּנֵי גְבַרְיָכוּ,** (שִׁלְיָא הִתְהַלְקוּ). **וְכִי קָא קֵארִי אַבְבָּא אִינִישׁ** (וּכְאֶשֶׁר אִישׁ קוֹרָא בְּשַׁעַר הַבַּיִת) **לֹא תִימְרוּן** (לֹא תִשְׁאַלְוּ אוֹרְטוֹ) **"מַנּוּ?"** (בְּלִישׁוֹן זָכַר), **אֱלֹא** (הִתְשַׁאלוּ) **"מַנּוּ?"** (בְּלִישׁוֹן נִקְבָּה, כְּדִי שְׁלֹא הִתְרַגְּלוּ לְדַבֵּר עִם אַנְשִׁים). **נְקִיט מְרַגְנִיתָא בַּחֲדָא יְדִיהּ, וְכוּרָא בַּחֲדָא יְדִיהּ,** (כִּשְׁבַעֲלִיכֵן לִזְקַח מְרַגְלִית בְּיַדוֹ הָאֲחִת וּבֹרַר בְּיַדוֹ הָאֲחִת), **מְרַגְנִיתָא אַחֵוּי לְהוּ, וְכוּרָא לֹא אַחֵוּי לְהוּ, עַד דְּמִיצְטַעְרֵן, וְהַדְר אַחֵוּי לְהוּ,** (אֵת הַמְרַגְלִית תִּרְאוּ לוֹ וְאֵת הַבּוֹר לֹא תִרְאוּ, עַד שִׁיצְטַעְרוּ וְאַחַר כֵּן תִּרְאוּ לְהֵם).

לֹא תִכְלוּן תַּמְרֵי בְּלִילֵיא, וְלֹא תִשְׁתַּוּן שִׁיכְרָא בְּלִילֵיא,

וְלֹא תִפְנֹון הִיכָא דְמִפְּנֵי גְבַרְיָכוּ,

**וְכִי קָא קֵארִי אַבְבָּא אִינִישׁ, לֹא תִימְרוּן "מַנּוּ?", אֱלֹא "מַנּוּ?"**. דְבָרֵי רַב חֲסֵדָא לְבִנְתֵי מְרַמְזִים עַל דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה, וְלִכּוֹן נִקְטַ שְׁפָה דְבָרִים שֶׁהֵן בְּחִינַת וַ"ו, שֶׁהוּא רְקִיעַ, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁנוּי הַגְּוִיָּים (גְּוִי פְּנִים), שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי בּוֹשָׁה וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, שֶׁהִיא עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִירָה חִפְּהָ שֶׁהוּא ה"אִישׁ", לְלַבְּנָה שֶׁהִיא ה"אִשָּׁה".

**נְקִיט מְרַגְנִיתָא בַּחֲדָא יְדִיהּ, וְכוּרָא בַּחֲדָא יְדִיהּ,** כְּשֶׁבַעֲלִיכֵן לִזְקַח מְרַגְלִית (דְּדִיּוֹ) בְּיַדוֹ הָאֲחִת וּבֹרַר בְּיַדוֹ הָאֲחִת, **מְרַגְנִיתָא אַחֵוּי לְהוּ, וְכוּרָא לֹא אַחֵוּי לְהוּ, עַד דְּמִיצְטַעְרֵן, וְהַדְר אַחֵוּי לְהוּ,** שֶׁאֵת "הַמְרַגְנִיתָא", הֵן הַדְּדִיּוֹ, הַמְצִיאִי לוֹ שֶׁתְּתַרְבֶּה תַּאֲוֹתוֹ, כִּי "דְּדִיּוֹ" מְקוּם בִּינָה כְּמִבְּאֵר, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בִּינָה = אֱלוּ"ל, כְּלוּמַר שֶׁתְּחַלַּת עֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה לְהַתְקַשֵּׁר בְּבִינָה, בְּחִינַת לְעוֹרַר הַרְצוֹן לְשׁוֹב, לְכָל טוֹב שֶׁבְּקִדְשָׁה, שֶׁצְרִיף לְחַזוֹר שִׁיְהִי רְצוֹנוֹת טוֹבִים וְנַעֲלִים כְּפִדּוּעַ, וְזֶה כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אֶת הָאָדָם אֶל הַתְּכִלִּית. כִּי צְרִיף רְצוֹן חֲזַק וְתַאֲוָה מְרַבָּה בְּכַדִּי לְעַמֵּד בְּכָל הַמְּנִיעוֹת בְּדַרְוֵה הַתְּשׁוּבָה. וְלִכּוֹן ה"מְרַגְנִיתָא" - שֶׁהֵן הַדְּדִיּוֹ, זֶה בְּחִינַת הַנְּאָמַר בְּכוֹנוֹת אֱלוּ"ל: "אִם אֶסַּק שְׁמַיִם שָׁמ אֶתְּהָ" (תְּהִלִּים קַלֵּט, ח), בְּחִינַת בְּקִי בְּרָצָא כְּפַ"ל.

**וְמָה** שֶׁאָמַר **וְכוּרָא לֹא אַחֵוּי לְהוּ, עַד דְּמִיצְטַעְרֵן, וְהַדְר אַחֵוּי לְהוּ,** שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּקִי בְּשׁוֹב, "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ" (תְּהִלִּים שֵׁם), כִּי צְרִיף לְסַבֵּל, בְּחִינַת הַמְּתוֹן, "כִּפְתַר לִי זְעִיר וְאַחַתְוָךְ" (אִיּוֹב לו, ב). כִּי הִבָּא לְהַטָּהֵר אוֹמְרִים לוֹ 'הַמְּתוֹן' (יוֹמָא לט.).

**וְזָה** גַּם "מְרַגְנִיתָא אַחֵוּי לְהוּ" שֶׁהֵן הַדְּדִיּוֹ כְּפַ"ל, בְּחִינַת שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, תְּחִלַּת עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "אַחֻוֹת לְנוֹ קִטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ" (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ח), שֶׁצְרִיף לְפַתַּח פֶּתַח תְּשׁוּבָה. אַף הִיחֹד עֲצָמוֹ בְּחִינַת "וְכוּרָא לֹא אַחֵוּי לְהוּ" - צְרִיף הַמְּתַנֶּה כְּפַ"ל עַד שְׁמִינֵי עֲצָרַת, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבִּי נֶתָן, וְלִכּוֹן הֵם אֶהְיִ"ה = 21 יָמֵי הַמְּתַנֶּה, עַד הִיחֹד שֶׁל שְׁמִינֵי עֲצָרַת.



**אָמַר** לְהוֹ רַב חֲסֵדָא לְבִנְתֵיהּ:  
 תִּיהוּ צְנִיעַתָּן אִפִּי גְבַרְיָכוּ,  
 לֹא תִכְלוּן יִרְקָא בְּלִילֵיא  
 לֹא תִכְלוּן נְהָמָא בְּאִפִּי גְבַרְיָכוּ

מז

# רַב חֲסֵדָא וּבְנוֹתָיו

שַׁבָּת קמ:

עַל פִּי לְקו"מ כֵּט 'הָאֵי גַבְרִינֵי'

**אָמַר** לְהוּ רַב חֲסֵדָא לְבְנֵיהּ, תִּיהוּ צְנִיעַתָּן אִפִּי גַבְרִינֵי (תּוֹרָתוֹ עֲנוּעוֹת

בְּפָנֵי בַעֲלִיָּקוֹ). לֹא תִכְלוּן נַחְמָא בְּאִפִּי גַבְרִינֵי (לא תאכלו לחם בפני בעלי־קו, כי

לפניכם תאכלו תרבה ותתגנו בעיניו). לֹא תִכְלוּן יִרְקָא בְּלִילִיא (אל תאכלו ירק בלילה, מפני שחזא

עושה ריח רע בפה). לֹא תִכְלוּן תַּמְרֵי בְּלִילִיא, וְלֹא רַחֲשָׁתוֹן שִׁיכְרָא בְּלִילִיא,

(פי דברים אלו מביאים לידי הפחה). וְלֹא תַפְנֹן חֵיכָא דְּמַפְנֵי גַבְרִינֵי, (שלא תתגנו). וְכִי קָא

קָאֵרִי אַבְבָּא אֵינִישׁ (וכאשר איש קורא בשער תבות) לֹא תִימְרוּן (לא תשארו אורו) "מַנּוּ?"

(בלשון זכר), אֵלָא (תשאלו) "מַנּוּ?" (בלשון נקבה, כדי שלא תתרגלו לדבר עם אנשים).

**נְקִיט מְרַגְנִיתָא בַּחֲדָא יְדִיהּ, וְכוּרָא בַּחֲדָא יְדִיהּ,** (כשבעלי־קו לוקח מרגלית בידו

האחת ובור בידו האחת), מְרַגְנִיתָא אַחוּי לְהוּ, וְכוּרָא לֹא אַחוּי לְהוּ, עַד

דְּמִיַּצְטַעְרוּן, וְהִדְר אַחוּי לְהוּ, (אם המרגלית תראו לו ואת תבור לא תראו. עד שיצטערו וארוך כן

תראו להם).

הדעת, כמבאר.

**לֹא תִכְלוּן נַחְמָא בְּאִפִּי גַבְרִינֵי.** לא תאכלו לחם בפני בעלי־קו, פי לפעמים תאכלו הרבה

ותתגנו בעיניו (רש"י). כי אכילה מרבה היא בחינת רבוי אור, פגם "שבועה מחלפות ראשו"

(שופטים טז, יט), וְאֵזִי "וַיִּנְקְרוּ עֵינָיו" (שם טז, כא), וְלָכֵן כְּשֶׁרוּאָה אוֹתָהּ בְּכָה, נִפְגָּם הָעֵינַיִם, ז' גְּלֻדְנֵי עֵינָא,

לכן אמר שלא לאכול בפני הגברים פנ"ל.

**לֹא תִכְלוּן יִרְקָא בְּלִילִיא,** אל תאכלו ירק בלילה, מפני שהוא עושה ריח רע בפה. כי ירק מאכל

בהמה, וְאֵזִי הוא בחינת העדר הדעת, "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יט, ב), וְאֵזִי נִפְגָּם

הדבור, שָׁאִין בו הטוב מהדעת, וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י "עוֹשֶׂה רִיחַ הַפֶּה", שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּגַם הַדְּבוּר

(ברכות מד:), שְׁלָכֵן לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִתְקַבַּל.

**לֹא תִכְלוּן תַּמְרֵי בְּלִילִיא, וְלֹא תַשְׁתּוֹן שִׁיכְרָא בְּלִילִיא,** פי דברים אלו מביאים לידי הפחה.

פֶּרַשׁ רַש"י שֶׁמִּשְׁלֵשְׁלִין וּמִבִּיאִין לְהַפְחָה, שְׂזָה הַהֶפֶךְ מִן "לֹאֲכַל לְשַׁבְּעָה" (ישעיה כג, יח), פי

על ידי "שלושול" אֵזִי הוא בחינת "וּבִטָּן רַשְׁעִים תִּתְחַסֵּר" (משלי יג, כה). וְכֵן הֶרְמֵז בְּ"תִמְרוֹ", בְּחִינַת

צְדִיק, דְּהִינּוּ "צְדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹהִים" (שמואל ב' כג, ג), שֶׁצְרִיף לְתַקֵּן הַמַּלְכוּת שֶׁנִּקְרָאת יְרֵאָה, וְכֵן

"שַׁכָּר", בְּחִינַת יַיִן הַבּוֹגֵד, שֶׁמְבַגֵּד הַדְּמִים, שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת פֶּגַם הַבְּרִית.

**וְלֹא תִפְנֹן חֵיכָא דְּמַפְנֵי גַבְרִינֵי,** שלא תתגנו. פֶּרַשׁ רַש"י: "בְּגֻלוּי בְּפָנֵיהֶם בְּשָׂדוֹת", פי זֶה

הֶפֶךְ מִבְּחִינַת "וְלִמְכַסֶּה עֵתִיק" (ישעיה כג, יח), שֶׁהוּא סוֹד הַצְּנִיעוּת, וְאֵת צְנִיעֵים חֲכָמָה"

(משלי יא, ב).

**וְכִי קָא קָאֵרִי אַבְבָּא אֵינִישׁ,** וכאשר איש קורא בשער תבות, לֹא תִימְרוּן, לא תשארו אותו

"מַנּוּ" בְּלִשׁוֹן זָכָר, אֵלָא תִשְׁאֲלוּ "מַנּוּ" בְּלִשׁוֹן נְקֵבָה, כִּדִּי שְׂלֵא תִתְרַגְּלוּ לְדַבֵּר עִם אַנְשִׁים. פי

אֵזִי כְּשֶׁהַבַּעַל אֵינוֹ בְּבֵית אִסּוּר לְדַבֵּר, וְצְרִיף לְשִׁמּוֹר אֵת הַדְּבוּר, פי רַק "בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמֻעוֹן" (זוהר

אחרי מות עט). אֵזִי הַדְּבוּר מְתַר, בְּבְחִינַת "פֶּתַח פִּיהּ", אֵף כְּשֶׁהַבַּעַל לֹא נִמְצָא זֶהוּ בְּחִינַת הַסְּתַלְקוּת

הַצְּדִיק, וְאֵזִי נֶאֱמַר "אֵל תִּתֵּן אֵת פִּיהּ לְחִטִּיא אֵת בְּשָׂרָה" (קהלת ה, ח).

**נְקִיט מְרַגְנִיתָא בַּחֲדָא יְדִיהּ, וְכוּרָא בַּחֲדָא יְדִיהּ,** מְרַגְנִיתָא אַחוּי לְהוּ, וְכוּרָא לֹא אַחוּי לְהוּ,

עַד דְּמִיַּצְטַעְרוּן, וְהִדְר אַחוּי לְהוּ, פי יְדִידִים מְקוּם בִּינָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (ברכות

י), שֶׁצְרִיף לְתַקֵּן מְקַדָּם בְּחִינַת תַּקּוּן הַפְּלִילִי לְפָנֵי שְׁמִתְקַן הַמַּלְכוּת בְּבְחִינַת הַיְחִיד, וְכֵן "דְּדִידִים"

בְּחִינַת חֶלֶב, פי על ידי תַּקּוּן הַפְּלִילִי - "דָּם נֶעֱפַר וְנִעְשָׂה חֶלֶב" (בכורות ו). וְגַם כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "עַד

שֶׁתִּתְגַּבֵּר תַּאֲוָתוֹ", פי צְרִיף מְקַדָּם לְתַקֵּן הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּתַח, בְּחִינַת כְּלָלִיּוּת, וְאֵזִי מִמִּילָא

יִתְקַן לְמִטָּה כֹּל מָה שֶׁצְרִיף. וְגַם בְּרַמְזוֹ "פְּוֵרָא" - "פּוֹר צוֹרְפִין", כְּלוּמַר עַד שֶׁיִּהְיֶה בְּחִינַת "כְּסָף נִבְחַר

לְשׁוֹן צְדִיק" (משלי י, ב), שֶׁנִּתְקַן הַדַּעַת וּמֵאִיר לְדַבּוֹר שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁמַע וּמִתְקַבַּל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן

וְאָמֵן, יְמִלּוּ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.





## מַעֲשֵׂה בְּחֹסֶיד אֶחָד שֶׁנִּפְרָצָה לוֹ פְּרִץ בְּתוֹךְ שִׁדְהוֹ

שַׁבַּת קִנִּי:

עַל פִּי לִקוּ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתֵא'

**תְּנִי רַבְנֵי, מַעֲשֵׂה בְּחֹסֶיד אֶחָד, שֶׁנִּפְרָצָה לוֹ פְּרִץ בְּתוֹךְ שִׁדְהוֹ, וְנִמְלַךְ עָלֶיהָ לְגוּדְרָה, וְנִזְכַּר שְׁשֻׁבָתָהּ הוּא, וְנִמְנַע אוֹתוֹ חֹסֶיד וְלֹא גְדָרָה, וְנַעֲשֶׂה לוֹ נֶס וְעֵלְתָהּ בּוֹ צִלָּהּ, וּמִמְנַח הִיתָה פְּרִנְסָתוֹ וּפְרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ.**

**תְּנִי רַבְנֵי מַעֲשֵׂה בְּחֹסֶיד אֶחָד, "חֹסֶיד" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי הַחֶסֶד מִתְקַן אֶת הָאֲלָפִין הַנִּפְּוִלִין, בְּבַחֲיַנְתָּ "עֲשֵׂה חֶסֶד לְאֲלָפִים" (שְׁמוֹת כו, ו), וְעַל יְדֵי זֶה מִשְׁבַּר הַכִּפּוּרִים.**

**שֶׁנִּפְרָצָה לוֹ פְּרִץ בְּתוֹךְ שִׁדְהוֹ, כִּי "שִׁדְהוֹ" מִשְׁרָשׁ "שִׁד", בְּחִינַת מְקוֹם הַחִיצוֹנִים, אֲוִירָא דְעֵלְמָא, אֲשֶׁר שָׁם שְׁלֹטִין הַשְּׂדִים. וְכֵן "שִׁדְהוֹ" בְּחִינַת "שׁוֹר", כְּמוֹ שְׂאֵמֹר רַבִּי יוֹסִי (שַׁבַּת קִיח,); כִּי שׁו"ר = תוֹל"ע = אב"ג ית"ץ, שְׁצַרְיָה לְתַקּוֹן וְלְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת שֶׁל בְּחִינַת תוֹל"ע הַטְּמֵא, שְׁרוּצָה לְפָרוֹץ לְכָלוֹת הַכֹּל חַס וְשָׁלוֹם.**

**וְנִמְלַךְ עָלֶיהָ לְגוּדְרָה, וְנִזְכַּר שְׁשֻׁבָתָהּ הוּא וְנִמְנַע אוֹתוֹ חֹסֶיד וְלֹא גְדָרָה, וְנַעֲשֵׂה לוֹ נֶס וְעֵלְתָהּ בּוֹ צִלָּהּ, כִּי בְּאֲמֹת מִדַּת חֲסִידוֹת הִיא, אֲף כִּי שֶׁנִּמְלַךְ כְּשֶׁנִּזְכַּר שְׁשֻׁבָתָהּ, עֲשֵׂה לְחֶסֶד לְמַעֲלָה. כִּי "שַׁבָּת" - "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו" (שְׁמוֹת טז, טז), שְׂאֵז אֲתָם "כְּבוֹשִׁים" תַּחַת הַקְּדוּשָׁה, תַּחַת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וּבּוֹטְחִים בָּהּ (וְכֵן מוּבָא בְּתַנְחומָא פ' וַיִּקְרָא לְעֵינָיו פְּרָצָה בְּשִׁבְעִית, שִׁישְׂרָאֵל "מוֹבְשִׁים יִצְרָם"). לְכֵן**

כְּשֶׁנִּמְלַךְ בְּדַעְתּוֹ, תִּקּוֹן בְּחִינַת כְּבֹשׁ, בְּחִינַת תְּמִיד, שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַן אֶת הָאֲלָפִין הַנִּפְּוִלִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂדֵה פְּרוּץ, כִּי בְּחוּץ, בְּשִׁדְהוֹ וְ"חֲצָר", שָׁם עָקַר הַנְּסִיּוֹן וְתִקּוֹן הָאֲמוּנָה, כְּמִבְּאֵר עַל יְדֵי רַבִּי נִתָּן לְפִי מֵאֲמָר זֶה (הַל' חֲלוּקַת שׁוֹתֵפִים ב').

**וְגַם** הַתִּקּוֹן שְׁעֲשֵׂה אוֹתוֹ חֹסֶיד בְּמַחְשָׁבָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה תִּקּוֹן הָאֲלָפִין, כֵּן מִתְרַגֵּם "לְחֹשֶׁב מִחְשָׁבַת" (שְׁמוֹת לא, ד) - "לְאֲלָפָא אוּמְנָן", הִרִי שְׁמַחְשָׁבְתוֹ לְעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם קוֹנּוֹ הִיא בְּחִינַת "אֲלָף" - שֶׁהִרִים אֶת הָאֲלָפִין הַנִּפְּוִלִין כְּנ"ל. וְזֶה אֶכּוּ הֶרְמִז שֶׁ"עֵלְתָה בּוֹ צִלָּהּ", שִׁישׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה מִיַּי פְּרוֹת (רש"י), כְּנִגְדֵּי שְׁלֹשָׁה אֲלָפִין שִׁישׁ בְּשֵׁם מ"ה.

**וְלִכֵּן** וּמִמְנַח הִיתָה פְּרִנְסָתוֹ וּפְרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, כִּי הוּא תִקּוֹן בְּחִינַת "תְּמִיד", וְלִכֵּן זָכָה לְפְרִנְסָה קְבוּעָה, בְּחִינַת תְּמִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר בְּלַחֵם הַפָּנִים "תְּמִיד" כִּי "לֹא רְאִיתִי צִדִּיק נֶעְזָב וְנִרְעוּ מִבְּקֶשׁ לַחֵם" (תְּהִלִּים לו, כה). וְזֶה הַדִּיק שְׂאֲמָרוֹ "וּפְרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ", שֶׁהוּא לְמוֹתָר, אֲף בָּא לְרַמֵּז שְׂזָכָה לְשַׁפַּע שֶׁל בְּחִינַת תְּמִיד כְּנ"ל.

**וְכֵן** לְהַבִּין לְמָה צָמַח לוֹ דִּיקָא צִלָּהּ, כִּי תִקּוֹן הָאֲלָפִין הַנִּפְּוִלִין הוּא עַל יְדֵי הַחֶסֶד, כְּאֲשֶׁר הַגְּבוּרָה כְּבוֹשָׁה תַּחְתָּיו, וְאֵז יֵשׁ כְּלֵי לְחֶסֶד לְרַדָּת, כִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת "לְבוּשׁ". וְלִכֵּן זָכָה לְ"צִלָּהּ" דִּיקָא, שְׂאֲמָרוֹ תז"ל שֶׁהוּא עוֹז שְׂבָאֵילָנוֹת (בִּיצָה כה,); בְּחִינַת תִּקּוֹן הָעֲזוֹת שְׁנִכְבָּשׁ תַּחַת הַחֶסֶד, וְאֵז הוּא שְׁפַע הַפְּרִנְסָה. וְזֶה שְׁכַתֵּב שָׁם רש"י: "וְלֹא יִדְעֵתִי מַהִי עֲזוֹת שְׁלוֹ", כְּלוֹמֵר מ"ה הוּא הָעֲזוֹת שְׁלוֹ, וּפְרָשׁוֹ בְּתוֹסְפָתָא: "מִשׁוֹם דְּעוֹשָׂה שְׁלֹשָׁה פְּרוֹת, עֲלִין אֲבִיוֹנוֹת וְקַפְרִיסִין, וְעוֹד שְׁטוּעֵן פְּרוֹת בְּכָל יוֹם, מַה שְׂאִין כֵּן בְּשִׂאֵר אֵילָנוֹת", בְּכָל יוֹם דִּיקָא, כִּי מִתְקַן בְּחִינַת "תְּמִיד" כְּנ"ל.



הגדה של פסח

מִסְכָּה

# עֲרֻבְתָּנוּ

לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה (ערובין נד)  
שעל ידי זה מקניע תיצר הרע שבארבעה יסודות.

**שֵׁאוֹן**

(לקו"ה גבית חוב מדהותמים ד, ו)



דגל ניקוד

## בְּשַׁעַה שֶׁתִּקַּן שְׁלֹמֹה עֲרוּבִין וְנִטְיִילַת יָדַיִם

## עֲרוּבִין כֹּא:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תִּנְיָנָא ז' כִּי מִדְּחָמִם יִנְהַגִּם'

**אָמַר** רב יהודה אמר שמואל, בשעה שתקן שלמה ערובין ונטילת ידים, יצתה בת קול ואמרה (משלי כג, טו) "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני", ואומר (משלי כו, יא) "חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר". דרש רבא, מאי דכתיב (שיר השירים ו, יב) "לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים נראה אם פרחת הגפן פתח הסמדר והנעו חרמונים שם אתן את ידי לך" – לכה דודי נצא השדה, אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, אל תדינני כיושבי כרמים שיש בהן גזל ועריות ושבועת שוא ושבועת שקר, "נצא השדה", בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך הדחק, "נלינה בכפרים" אל תקרי 'בכפרים' אלא 'בכופרים', בא ואראך אורחם שהשפעת להן טובה והן כפרו בך, "נשכימה לכרמים" – אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, "נראה אם פרחת הגפן" – אלו בעלי מקרא, "פתח הסמדר" – אלו בעלי משנה, "הנעו חרמונים" – אלו בעלי גמרא, "שם אתן את ידי לך" – אראך כבודי וגדלי שבח בני ובנותי... אמר עולא אמר רבי אליעזר, בתחלה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אונים, עד שבא שלמה ועשה לה אונים.

**אָמַר** רב יהודה אמר שמואל, בשעה שתקן שלמה ערובין ונטילת ידים, כי שלמה הפלך שצאמר בו "ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים: ויחכם מכל האדם וכו'" (מלכים א' ה, י), לכן זכה לבחינת פתיחת הידים של ים החכמה, וזה שתקן "נטילת ידים", שהן סג' לטהרות, שזה בחינת הרמזים של ידים שיש בים החכמה, שמשם נמשך השפע למלכות. וכן שתקן ערובין, שהוא בסוד ע"ב רי"ו, הינו חסד וגבורה, בחינת חבור דרי מעלה ודרי מטה, שהם בחינת חסדים וגבורות, ימין ושמאל. ולכן מובא שסגלת מסכת ערובין לעשות שלום, דהינו בפרשן, בין דרי מעלה ומטה. כי שלמה הפלך זכה לרמזים שבים החכמה כנ"ל, לכן צאמר בו ששעה "אזנים לתורה", כלומר לתקן "נטילת ידי ואין מקשיב" (משלי א, כ) כי על ידי בחינת "אזנים לתורה", הן כל המשלים וטעמים, על ידי זה נכנסים פנימה אורות המקיפים. וזה הרמז שאמרו "בשעה שתקן", בשעה דיקא, לרמז הארת ש"ע אורות מקיפים אלו.

**יצתה בת קול ואמרה** (משלי כג, טו) "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני", ואומר (משלי כז, יא) "חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר", וזה שאמרה הבת קול, שזה עצמו בחינת הארת המקיפין שנקנסים לפנים, "בני אם חכם לבך", "בני" הינו בחינת הארת בן, "ואשיבה חרפי דבר", דהינו שעל ידי ששומעים הרמזים של ים החכמה, על ידי ערובין ונטילת ידים כנ"ל, אזי סותמים את פה המקטרג, הן בחינת המלאכים דרי מעלה, כמו הס"מ וסיעתו, שקטרגו על בריאת האדם.

**אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, אל תדינני כיושבי כרמים שיש בהן גזל ועריות ושבועת שוא ושבועת שקר,** שזה השבח של ישראל שהם נשמות דקות ורחניות בפרשן, ונזהרים מגזל ועריות וכו', כי אינם יכולים לסבל המשא הכבד של העונות.

**"נצא השדה" בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך הדחק,** כי על ידי מסירות נפש זו של דרי מטה, משתיק את טענות המקטרג כנ"ל, שאמרו "מה אנוש פי תזכרנו" (תהלים ח).

**"נלינה בכפרים" אל תקרי בכפרים אלא בכופרים, בא ואראך אותם שהשפעת להן טובה והן כפרו בך.** "הכופרים" אלו בני עשו (רש"י שיר השירים), כלומר על ידי שנקנסים לפנים רמזים הנ"ל, מתעלים בחינת דרי מטה, ונשפלים בחינת דרי מעלה, כי עקר האדם הוא הדעת, ועל ידי זה עקר ישוב העולם, ועשו ותולדותיו אינם בני דעה אמיתית, כי עשו בזה את השכל (לקו"מ א).

**"נשכימה לכרמים" אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות,** כי על ידי תורה ותפלה, עושים ממקור פנימי (לקו"מ כב).

ג

## רַב אֲדָא בַר מִתְנָא

עֲרוּבֵין כַּב.

עַל פִּי לִקוּ"מ סו' ז'י"הוּ נָא פִּי שְׁנַיִם'

**רַבָּא** אָמַר, בְּמֵי שְׁמֵשִׁים עֲצָמוּ אַכְזָרֵי עַל בְּנֵיו וְעַל בְּנֵי בֵיתוֹ כְּעוֹרֵב, כִּי הָא דְרַב אֲדָא בַר מִתְנָא הוּא קְאָזִיל לְבֵי רַב, אֲמַרְחָ לִיה דְּבֵיתָהּ, יְנוּקֵי דִידָךְ מֵאֵי אַעֲבִיד לְהוּ? אָמַר לֵהּ, מִי שְׁלִימוֹ קוֹרְמִי בְּאַגְמָא? כְּשֶׁרַב אֲדָא בַר מִתְנָא חֵלְךְ לְלַמַּד תּוֹרָה בִּישִׁיבָה, אֲמַרְחָ לּוֹ אֶשְׁתּוּ, תִּילְדִים שְׁלָךְ, מַה אַעֲשֶׂה כְּדֵי לְהַאֲכִיל אוֹתָם? אָמַר לֵהּ, הָאִם נִשְׁלְמוּ לָךְ הַקְנִיִם הַצּוֹמְחִים בְּאַגָּם?

**רַבָּא** אָמַר, בְּמֵי שְׁמֵשִׁים עֲצָמוּ אַכְזָרֵי עַל בְּנֵיו וְעַל בְּנֵי בֵיתוֹ כְּעוֹרֵב. כִּי כָל הַמְּנִיעוֹת הֵם בְּשִׁבִיל לְהַגְבִּיר אֶת הַרְצוֹן וְהַחֲשֶׁק, וְכֵן הוּא אֲצֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֵׁישׁ מְנִיעוֹת גְּדוּלוֹת בְּשִׁבִיל לְהַשִּׁיג הַתּוֹרָה וְלִקְיָמָהּ, פִּיזוּעַ, כְּמוֹ חֲסֵרוֹן הַפְּרִנְסָה, וְצָרִיף לְהַתְּגַבֵּר בְּיֹתֵר בְּרִצּוֹנוֹת וְכַסּוּפִים גְּדוּלוֹתִים (ה' ברכת הריח ה').

**כִּי הָא דְרַב אֲדָא בַר מִתְנָא הוּא קְאָזִיל לְבֵי רַב, אֲמַרְחָ לִיה דְּבֵיתָהּ, יְנוּקֵי דִידָךְ מֵאֵי אַעֲבִיד לְהוּ? אָמַר לֵהּ מִי שְׁלִימוֹ קוֹרְמִי בְּאַגְמָא? מוּבָא בְּסִפְרֵי 'גִּלְגָּל הַחַיִּים' שֶׁרַב אֲדָא בַר מִתְנָא וְאֶשְׁתּוּ, הֵם גִּלְגוּל עֲתִנְיָאֵל בֶּן קִנְזוֹ וְעַכְסָה בֵּת כְּלָב, שֶׁהַתְּלוּנָה לְכָלֵב אֲבִיהָ שָׁנְתָן לֵה אֶת עֲתִנְיָאֵל (יהושע טו) - 'וַתֵּאמֶר תְּנָה לִי בְרָכָה כִּי אֶרְץ הַנֶּגֶב נִתְּנָה לִי וְנִתְּנָה לִי גֵלֶת מִיָּם', אִישׁ שֶׁכָּלוּ רַק תּוֹרָה, ו'מִנְגֵב' מִפְּרִנְסָה (תמורה טז). וְלָכֵן נִתֵּן לֵה אֲזוֹר עִם מַעְיָנוֹת מִיָּם, שֶׁהֵן בְּחִינַת פְּרִנְסָה, "אֶת גֵּלֶת עֲלִיּוֹת, וְאֶת גֵּלֶת תַּחְתִּיּוֹת". כִּי עַכְסָה פְּגִמָה בְּזוֹ, שֶׁדַּחְקָה אֶת הַשְּׁעָה, שֶׁצָּרִיף תַּחְלָה לְקִים אֶת**

"נִרְאָה אִם פְּרָחָה הַגֶּפֶן" אֵלּוּ בְּעַלֵי מִקְרָא, "פֶּתַח הַסִּמְדָר" אֵלּוּ בְּעַלֵי מִשְׁנָה, "הַנְּצוּ הַרְמוּנִים" אֵלּוּ בְּעַלֵי גְמְרָא. כִּי בְּעַסְק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עִם יִשְׂרָאֵל מִקְרָבִים אֶת הַמְּקִיפִין הַרְחוּקִים שֶׁהֵן בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, לְכַנּוֹס וּלְהַאֲוִיר בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶה בְּחִינַת מִקְרָא מִשְׁנָה גְמְרָא, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָם.

"שֵׁם אֲתָן אֶת דְּדֵי לָךְ" אֲרָאָה כְּבוּדֵי וְגְדֻלֵי שְׁבַח בְּנֵי וּבְנוֹתֵי. וְזוֹה הַשְּׁבַח הַגְּדוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרוּת, בְּחִינַת יוֹב"ל - "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה", שְׂכּוּלָלִים הָעוֹלָמוֹת יַחַד, דְּרִי מַעֲלָה - "בְּנֵי", וְדְרִי מַטָּה - "בְּנוֹתֵי", וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ כָּל הַשְּׁפַע לְעוֹלָם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



נא

## רבי אלעזר בן פדת בשוק של צפורי

ערובין נד:

על פי לקו"מ כח' בני לן ביתא'

**"באהבתה** תשגה תמיד", כגון רבי אלעזר בן פדת. אמרו עליו על רבי אלעזר, שהיה יושב ועוסק בתורה בשוק התחתון של צפורי, וסדינו מטל בשוק העליון של צפורי. תניא אמר רבי יצחק בן אלעזר, פעם אחת בא אדם לטלו ומצא בו שרף.

**אמרו עליו על רבי אלעזר שהיה יושב ועוסק בתורה בשוק התחתון של צפורי**, פי היה דורש להקים בחינת תורות נפולות מאלפין נפולים, שהן בחינת "שוק תחתון". פי היה בחינת "עולת תמיד", שמתקן ומעלה אלפין הנפולין, כמו שאמרו עליו **"באהבתה תשגה תמיד"**, כגון רבי אלעזר בן פדת, "תמיד" דיקא, תורה של אהבה ודבקות.

**וסדינו מטל בשוק העליון של צפורי**. דבר נפלא זה יתבאר בסיעתא דשמיא לפי דברי רבי נתן (הל' ברכת המזון ה) על תורה זו, שכל הפגם של אלפין נפולין ותורות נפולות נעשה על ידי התלבשות התורה בבחינת "מלאך", ולכן בגאלת מצרים נאמר "אני ולא מלאך אני ולא שרף" וכי. וגם כאן כאשר צריך היה רבי אלעזר בן פדת להעלות האלפין הנפולין, לכן השאיר בחינת התלבשות דין - בחינת "ס-דין", בשוק העליון, ואז להעלות האלפין על ידי תורה עמוקה של בחינת "אני ה'" כנ"ל.

**תניא אמר רבי יצחק בן אלעזר, פעם אחת בא אדם לטלו ומצא בו שרף**, ולכן בגלל שזכה לבטל בחינת התנגדות של "שדין יהודין" שבא על ידי התלבשות התורה שנקרא "שרף"

התורה מעני, ואחר כך זוכים לקימה מעשר, כמו שאמרו חז"ל (אבות ד, ו) וכן ארץ ישראל שנקראת מקדם "ארץ פנעו" (בראשית יג, יב). פי צריך מקדם להמשיך רצונות וכסופים גדולים כדי להוציא מהפח אל הפעל, ולשבר את החרון אף, שהוא בחינת "האכזריות" של קשי ההתחלה. וזה הרמז שנתן לה פלב את "גלות עליות וגלות תחתיות" שהן בחינת יו"ד עליונה של ה"בכח", ויו"ד תחתונה של ה"בפעל", שהן בחינת שתי ידיים, שתי רוחות שצריך לפתח, בבחינת "פותח את ידך" (תהלים קמה), ועל ידי זה נמשך פרנסה.

**וזה** שאמר לה רב אדא בר מתנא מי שלימו לך קורמי באגמא? כלומר שעוד לא המתקנו החרון אף, שצריך להמשיך עוד רצונות וכסופים, עד נזקה לאמת, ולא נצטרף לבריות, שפזה פגמת ששבקשת מאביה פרנסה כנ"ל. וזה "קורמי באגמא" הם קני גמי לח, בחינת צורת אות וא", שבין יו"ד עליונה ליו"ד תחתונה, "גלות עליות, גלות תחתיות" הנ"ל, כלומר עד שנשלים את מוסת הרצונות וכסופים להוציא מהפח אל הפעל, ואז נקים את התורה מעשר. וזה גם לשון "גלות", בחינת ארץ הגלות, עד שיפתחו הדיים הנ"ל בשלמות ומתק החרון אף ברחמים, ויהיה שפע הפרנסה לישראל, אמון בן יהי רצון.



דגל ביקור

- עד שְׁנֵהָיָה כְּבוֹשׁ, וְלָכֵן הִשְׁרַף בְּעֵצְמוֹ שְׂמֵר לֹו עַל הַסְּדִין. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמָר בְּתַחֲלָה "אָמְרוּ עָלַיו", לְתַקַּן בְּחֵינַת שִׁי"ח - שִׁיחֹת נְפֻלוֹת, כִּי הֵן זֶה לְעֵמֶת זֶה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד



דור ודור תניב אדם לראות

מִסְכָּת

# בְּסֻחִים

## "בְּכָל"

דור ודור תניב אדם לראות  
את עצמו כאלו הוא יצא  
ממצרים"

(פסחים קטז:)

נב

## כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֵיךְ'

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדִי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא, אָמַר, אִי לֹא תָּאִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם עֶצְרָתָא אָמַר, הֲכִינּוּ לִי עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֲלֵמְלֵא הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁל קִבְלַת הַתּוֹרָה, שְׁגַרְם שְׁלַמְדֵתִי תוֹרָה וְנִתְעַלִּיתִי, כִּמְהָ אֲנָשִׁים בְּשֵׁם "יוֹסֵף" יִשְׁנֹם בְּשׁוּק, וּמָה בֵּינִי וּבֵינָם. רַב שֵׁשֶׁת כָּל תִּלְתִּין יוֹמִין מִתְהַדֵּר לִיָּה תִלְמוּדִיָּה, וְתִלְי וְקָאִי בְּעִיבְרָא דְדָשָׂא, וְאָמַר, חֲדָאִי נִפְשָׁאִי חֲדָאִי נִפְשָׁאִי, לָךְ קָרָאִי לָךְ תִּנְאִי.

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר עֲבָדִי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא. פִּי סְעוּדָה שֶׁל "עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת" מְרַמֵּז לְבַחֲמִינַת שְׁלֹשׁ מ"ה, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַדַּעַת שְׁמִמְשִׁיף לְדַעַתוֹ אַחַדוֹת אִזְרָאִין סוֹף, שְׁזָה גַם בְּחִינַת "סְעוּדָה", בְּסוּד "אִין קְדוּשָׁא אֱלָא בְּמִקּוּם סְעוּדָה" (פְּסָחִים קא).

**אָמַר** אִי לֹא תָּאִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא. דְּהִינּוּ יוֹם מִתַּן תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל לְאִזְרָאִין סוֹף, בְּחִינַת "מִיתָה", בְּחִינַת "וּדְוִי". וְלִכְּן אַחַר כֵּן פְּשַׁחוּזְר מִבְּחִינַת בְּטוּל - מִאִיר לְדַעַתוֹ אַחַדוֹת הַבּוֹרָא, וְכִמּוֹ שְׁמוּבָא בְּסִפְר הַמִּדּוֹת "עַל יְדֵי וּדְוִי דְבָרִים זֹכָה לְהַתְנַשְׂאוֹת", דְּהִינּוּ דְבָרֵי רַב יוֹסֵף הַזֶּה: "שְׁלַמְדֵתִי תוֹרָה וְנִתְרַוְמָמְתִי הֲרִי אֲנָשִׁים הֲרַבָּה בְּשׁוּק שְׁשָׁמּוֹן יוֹסֵף, וּמָה בֵּינִי לְבֵינָם", כִּמּוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י, וְזֶה "שְׁלַמְדֵתִי תוֹרָה" - שֶׁהִאִיר לְדַעַת, וְאִזְ "נִתְרַוְמָמְתִי" - שְׁזֹכָה לְהַתְנַשְׂאוֹת כִּי"ל, עַל יְדֵי בְּחִינַת וּדְוִי דְבָרִים, בְּחִינַת "מִיתָה" וּבְטוּל.

**וְזֶה** "כִּמְהָ יוֹסֵף", לְשׁוֹן רַבּוּי, שְׁלֵא זָכוּ לְבַחֲמִינַת אִזְרָאִין הַאֲחַדוֹת - כִּלּוּ הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב, "עֵינָא חַד דְּרַחֲמִי", וְזֶה "הֲרִי אֲנָשִׁים הֲרַבָּה בְּשׁוּק שְׁשָׁמּוֹן יוֹסֵף, וּמָה בֵּינִי וּבֵינָם", מִ"ה דְּיָקָא, שְׁאִין לָהֶם בְּחִינַת מִ"ה - עֲנָה וְשִׁפְלוּת אֲמִתִּי וְדִבְקוּת בְּאִזְרָאִין סוֹף בְּרוּף הוּא, שְׁאֲכֹן זָכָה רַב יוֹסֵף לְעֲנָה, כִּמּוֹ שְׁאָמַר "לֹא תִיתְנִי עֲנָה דְאֵיכָּא אֲנָא" (סוּטָה מֵט). וְזֶה "שְׁשָׁמּוֹן יוֹסֵף", כִּי "שֵׁם" בְּחִינַת "אֱלֹקִים", מְלָכוּת - "וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם" (שְׁמוּאֵל ב' ח), דְּהִינּוּ שְׁזָכָה רַב יוֹסֵף, עַל יְדֵי לְמוּדוֹ וּבְטוּלוֹ, לְהַעֲלוֹת אֶת בְּחִינַת "מְלָכוּת - שֵׁם" מִתּוֹךְ בְּחִינַת מְלָכוּת עִכּוֹ"ם, בְּחִינַת "שׁוּק", וְאִז "ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד" (זְכָרִיָּה יד, ט).

**רַב** שֵׁשֶׁת כָּל תִּלְתִּין יוֹמִין מִתְהַדֵּר לִיָּה תִלְמוּדִיָּה וְתִלְי וְקָאִי בְּעִיבְרָא דְדָשָׂא, וְאָמַר, חֲדָאִי נִפְשָׁאִי חֲדָאִי נִפְשָׁאִי, לָךְ קָרָאִי לָךְ תִּנְאִי. וְגַם רַב שֵׁשֶׁת, שְׁהִיָּה חוּזְר עַל תִּלְמוּדוֹ בְּכָל חֲדָשׁ, וְנִשְׁעַן עַל הַדְּלָת וְאָמַר 'שְׁמַחִי נִפְשִׁי, בְּשִׁבְלָךְ קָרָאִי וְשִׁנִּיתִי', שְׁזָהוּ בְּחִינַת לְהִאִיר הַיֵּטֵב לְדַעַתוֹ "אֶתְהָ הָרָאִת לְדַעַת" (דְּבָרִים דְּלָה), וְלִכְּן עָשָׂה זֹאת בְּכָל חֲדָשׁ דְּיָקָא, כִּי "חֲדָשׁ" בְּחִינַת מְלָכוּת, שְׁאֲחֲרִיָּה הִיא הַטְּמָאָה, כִּמְבַאֵר, וְזֶה גַם שְׁנִשְׁעַן עַל הַדְּלָת, שְׁגַם בְּבַחֲמִינַת מְלָכוּת - דְּלָה וְעֲנִיָּה, וְיֵשׁ לְהַעֲלוֹתָהּ לְאִזְרָאִין בְּאִזְרָאִין חַיִּים. וְזֶה מָה שְׁאֲכֹן עָשָׂה רַב שֵׁשֶׁת בְּחִינַת תִּלְמוּדוֹ, שֶׁהִעֲלָה בְּחִינַת מְלָכוּת כִּי"ל, לְבַחֲמִינַת עוֹלָם הַבָּא, כִּמּוֹ שְׁפָרֵשׁ רַבֵּנוּ חֲנִנְיָאֵל בְּזֶה: "שְׁמַחִי נִפְשִׁי, לָךְ קָרָאִי וְשִׁנִּיתִי - שְׁתַּהֵא שׁוֹכְנַת לְבַטַּח לְעוֹלָם הַבָּא". בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

נג

## כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לֵקוּ"מִ יוֹג אֲשֵׁרֵי הָעַם - הַשְּׂגָחָה

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא, אָמַר, אִי לֹא תָּהִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם עֶצְרָתָא אָמַר, הִכִּינוּ לִי עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֵלְמָלֵא הַיּוֹם הַזֶּה שְׁלֵ קַבְלַת הַתּוֹרָה שְׁגָרַם שְׁלֵמֵדְתִּי וְהַזֶּה וְנִתְעַלִּיתִי, כִּמְהָ אֲנָשִׁים בְּשֵׁם "יוֹסֵף" יִשְׁנִים בְּשׂוּק, וּמָה בֵּינִי וּבֵינָם.

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא. פִּי הִיָּה עוֹשֶׂה עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת לְכַבּוֹד יוֹם מִתַּן תּוֹרָה, בְּחֵינֵת "אוֹרֵיָן תְּלִיתָאִי" (שַׁבַּת פּ.ח.), פִּי הַתּוֹרָה בְּסוּד תְּלַת גְּוִיָן דְעֵינָא, כִּחַ הַרְאֵוֹת, בְּחֵינֵת "תּוֹרָה אוֹר" (מִשְׁלִי ו.כג), וְהַבַּת עֵין פְּלוּלָה בְּהֵם, פִּי אֵינָה בְּבַחֵינֵת גְּוִן פְּלָל, כִּמּוֹ שְׁפַתְב רַבִּי נִתָּן (ה' שַׁלָּה א') עַל "אַרְבַּעַה שׁוּמְרִים וְדִינֵיהֶם שְׁלוֹשָׁה".

וְזֶה שְׂאָמַר רַב יוֹסֵף אִי לֹא הָאִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא, פִּי עַל יְדֵי סְגֻלַּת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת כִּחַ הַרְאֵוֹת פִּנָּ"ל, תְּלַת גְּוִיָן דְעֵינָא, עַל יְדֵי זֶה זָכָה לְהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, פִּי עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁה כֹּל הַשִּׁפְעָה הַרוּחָנִי וְהַגְּשָׁמִי כִּמּוּבָן, פִּי "הַשְּׂגָחָה" בְּחֵינֵת פְּרִנְסָה כִּידוּעַ. אַף אֲנָשִׁים אֵלוֹ שֶׁהֵן בְּבַחֵינֵת "כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא", שֶׁהֵם אֲמִנִים "יוֹסֵף", אַף הֵן בְּבַחֵינֵת "רְצוּא" בְּלִבָּד, בְּחֵינֵת "שׂוּק", בְּחֵינֵת תַּאֲוֹת מְמוּן, וְלִכְּן לֹא זָכוּ לְ"וָשׁוּב", וְאִזּוּ לְבַחֵינֵת הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי הַקְּרִבָּה לַתּוֹרָה, פִּי כִּפִּי הַקְּרִבָּה לַתּוֹרָה, כִּי קְרוּב לְעֵינֵי הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרַךְ כִּמּוּבָר, פִּי תוֹרָה = 611 = רְצוּ"א וְשׁוּ"ב. שְׁבַח לְאֵל בּוֹרָא עוֹלָם.

נד

## כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לֵקוּ"מִ כֵּה 'אַחֲוֵי לָן מִנָּא'

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא, אָמַר, אִי לֹא תָּהִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם עֶצְרָתָא אָמַר, הִכִּינוּ לִי עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֵלְמָלֵא הַיּוֹם הַזֶּה שְׁלֵ קַבְלַת הַתּוֹרָה, שְׁגָרַם שְׁלֵמֵדְתִּי וְנִתְעַלִּיתִי, כִּמְהָ אֲנָשִׁים בְּשֵׁם "יוֹסֵף" יִשְׁנִים בְּשׂוּק, וּמָה בֵּינִי וּבֵינָם. רַב שֵׁשֶׁת כָּל תְּלַתִּין יוֹמִין מִתְּדַר לִיהַ תְּלַמוּדִיהַ, וְתַלְי וְקָאִי בְּעֵיבְרָא דְדִשָּׂא, וְאָמַר, תְּדַרִּי נַפְשָׁאִי תְּדַרִּי נַפְשָׁאִי, לָךְ קְרָאִי לָךְ תְּנָאִי.

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תִלְתָּא, "עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת" בְּחֵינֵת קֶרְבָּן, כִּמּוֹ שֶׁהִיוּ מְקַרְבִּין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁעַל יְדֵי זְבִיחַת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהֵם הַבְּהֵמִיּוֹת נִשְׁפָּר כִּחַ הַדְּמִיוֹן, כִּמּוּבָר. וְעַל יְדֵי שְׁנוּפֵל הַמִּדְּמָה, מִתְעַלָּה הַשְּׁכָל, פִּי צְרִיף כֹּל אֲדָם לְהוֹצִיא אֶת עֲצֻמוֹ מִהַמִּדְּמָה וְלַעֲלוֹת אֶל הַשְּׁכָל. וְהַשְּׁכָל הוּא בְּשֵׁלֶשׁ בְּחֵינֵוֹת: שְׁכָל בְּכַח, שְׁכָל בְּפַעַל, וְשְׁכָל הַנְּקִנָּה, וְכִנְגָד זֶה בְּקֵשׁ "עֲגֵלָא תִלְתָּא". גַּם כִּמּוּבָר לְבַחֵינֵת צְדָקָה, שְׁעַל יְדֵי הַצְּדָקָה מְאִירִים הַגְּוִיָּם וְנִכְנַע הַמִּדְּמָה, פִּי הַקְּרִבָּנוֹת בְּחֵינֵת צְדָקָה, כִּמּוּבָר.

**אָמַר**, אִי לֹא הָאִי יוֹמָא דְקָא גְרִים כִּמְהָ יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא. פִּי יֵשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְנַחִים בְּ"חוּץ", מַחוּץ לְשַׁעַר הַקְּדֻשָּׁה, פִּי לֹא זָכוּ לְהַכְנִיעַ הַמִּדְּמָה שְׁמוֹתִקוּמִים כְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ, אֲבָל עַל יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת הַתְּגַלּוּת גְּדֻלָּתוֹ יִתְבַּרַךְ, זְכִינִי לְהַתְעַלּוֹת אֶל בְּחֵינֵת הַשְּׁכָל. וְזֶה "כִּמְהָ יוֹסֵף" דִּיקָא, שֶׁלֹּא זָכוּ לְבַחֵינֵת הָאֲרַת הַגְּוִיָּם כִּמּוֹ יוֹסֵף הַצְּדִיק שֶׁהִיָּתָה לוֹ כּוֹתֵנֵת פְּסָחִים,



נה

## בַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לֵקוּ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתָא'

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגָלָא תִּלְתָּא, אָמַר, אֵי לָא  
הָאֵי יוֹמָא דְקָא גָרִים, בַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם  
עֶצְרָתָא אָמַר, הִכִּינוּ לִי עֲגָלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֵלְמָלָא הַיּוֹם הַזֶּה שְׁלֵ  
קִבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׁגָרַם שְׁלֵמֶדְתִּי תּוֹרָה וְנִתְעַלִּיתִי, כַּמּוֹדָה אֲנִישִׁים בְּשֵׁם  
"יוֹסֵף" יִשְׁנֵם בְּשׂוּקָא, וּמַח בְּיַד בְּנֵי וּבְנֵים.

**אָמַר** אֵי לָא הָאֵי יוֹמָא דְקָא גָרִים כַּמּוֹדָה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא. כִּי עַל יְדֵי לְמוּד תּוֹרָה יְכוּל לְזַכּוֹת  
לְתַקּוּן נְפִשׁוֹ מִבְּחִינַת "אֶלְפִין נְפּוּלִין", שֶׁהֵם תּוֹרוֹת נְפּוּלוֹת מְאֹוֹר הָעוֹלָם, בְּחִינַת "חוּץ".  
וְזֶה שֶׁאָמַר רַב יוֹסֵף "כַּמּוֹדָה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׂוּקָא", כְּלוּמַר כַּמּוֹדָה יֵשׁ שְׁמֵנְחִים בַּחוּץ בְּבְחִינַת "שׂוּקָא",  
שְׁלֵא בְּרָרוּ מֵעֲצָמָם אֶת הַלְמוּדִים הָרַעִים, וְלָכֵן לֹא נִתְעַלּוּ וְנִכְנְסוּ פְּנִימָה, אֶל בְּחִינַת אֲמִתּוּת הַתּוֹרָה.  
וְזֶה "כַּמּוֹדָה יוֹסֵף" דְּקָא, עַל שֵׁם הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָא "יוֹסֵף", לְהַפֵּךְ מִבְּחִינַת שְׂדִין יְהוּדָאִין שְׁנִקְרָאִים  
"יוֹסֵף שִׂידָא" (עֵירוּבִין מַג), עַל שֵׁם פְּגָם הַבְּרִית. כִּי הַתּוֹרָה הִיא שְׂמֹו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כַּמּוֹדָה  
בְּזֶהֱרַק הַקְּדוֹשׁ, וְלָכֵן כְּשֶׁלּוּמֵד תּוֹרָה נִדְּבַק בְּשְׂמֹו יְתִבְרָךְ, וְאֵזִי הוּא בְּבְחִינַת "אָמַר שֵׁם וְתִלָּא בֵּין  
שְׂמִיָּא וְאַרְעָא", כְּלוּמַר שְׂבוּנָה בֵּית אֲמִתִּי וְנִאֲמָן בֵּין שְׂמִים וְאַרְץ, שְׂמִיחְבָּר בֵּין שְׂמִים וְאַרְץ.

**וְלָכֵן** בְּקֵשׁ רַב יוֹסֵף עֲבָדֵי לִי עֲגָלָא תִּלְתָּא, לְרַמּוֹז לְתַקּוּן מֵעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁהִיָּה עַל יְדֵי לְמוּדִים  
נְפּוּלִים כַּמּוֹדָה, וְזֶה "עֲגָלָא תִּלְתָּא" לְתַקּוּן שְׁלֵשָׁה אֶלְפִין נְפּוּלִין עֲקָרִים, וְעַל יְדֵי בְּרַפְּתָה  
הַמְּזוּן שֶׁהוּן אַרְבַּע בְּרַכּוֹת, בְּחִינַת תְּמִ"ד, מֵעֵלָה הָאוּרוֹת הַזֶּהָרָה לְבְּחִינַת "בֵּית שֶׁל קִיּוּם".

וְזֶה "אֵיכָּא בְּשׂוּקָא", דְּהִינוּ מְקוּם שֶׁל תְּאֻוֹת מְמוּן, שֶׁשֵׁם נְעֵלְמִים הַגְּנֵנִים, וּמִתְגַּבֵּר הַדְּמִיוֹן.

**רַב** שֵׁשֶׁת כָּל תְּלָתִין יוֹמִין מֵהַדָּר לִיָּה תִּלְמוּדִיהָ, וְתִלִּי וְקָאֵי בְּעֵיבְרָא דְדָשָׂא, וְאָמַר, חֲדָאֵ  
נְפִשָׁאֵ חֲדָאֵ נְפִשָׁאֵ, לָךְ קָרָאֵי לָךְ תְּנָאֵי. וְזֶה בְּחִינַת רַב שֵׁשֶׁת, שֶׁהִיָּה חוּזָר עַל תִּלְמוּדוֹ  
בְּכָל חֹדֶשׁ וְנִעְמַד לְיַד הַדְּלֶת, כְּלוּמַר בְּבְחִינַת "שֶׁעַר הַקְּדוֹשׁ", שֶׁהוּא הַשִּׁכְּל, כִּי הַמְּדוּמָה מִתְגַּבֵּר  
בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת "חֻדָּשׁ", וְצָרִיךְ לְסַתְּרוֹ עַל יְדֵי בְּחִינַת גְּדֻלַּת הַבוּרָא, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה  
הַקְּדוּשָׁה שְׂמִיעֵדָה עַל מְצִיאוֹתוֹ וְאַחֲדוּתוֹ יְתִבְרָךְ (הַל' עֵדוּת ד, א). וְלָכֵן שֶׁהִיָּה עוֹמֵד בְּפִתַּח אוֹמַר  
"שְׂמִיחֵי נְפִשֵׁי, שְׂמִיחֵי נְפִשֵׁי", שֶׁזֶה בְּחִינַת לְחַזֵּק אֶת הַשְּׂמִיחָה שֶׁל הַמְּצִיָּה עַל עֲצָמוֹ, שֶׁעַל יְדֵי זֶה  
גַּם מְכַנְיָעִים אֶת כַּח הַמְּדוּמָה, וְנִכְנָס לְמַדְרָגָה שְׂנִיָּה, בְּחִינַת הַפְּנִיָּסָה לְעוֹלָם הַבָּא. "לָךְ קָרָאֵתִי,  
לָךְ שְׂנִיתִי" - בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, כִּי "תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב" - לְהָאִיר בְּנְפִשׁוֹ גְּדֻלַּת  
הַבוּרָא, "תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה" - הַתְּגַלּוּת גְּדֻלַּת הַבוּרָא יְתִבְרָךְ.

## כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לְקוֹ"מ כֵּט 'הָאֵי גִבְרָא'

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תַלְתָּא, אָמַר, אֵי לֹא הָאֵי יוֹמָא דְקָא גְרִים כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם עֶצְרָתָא אָמַר, הֲכִינוּ לִי עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֲלֹמְלֵא הַיּוֹם הַזֶּה שְׁלֵ קַבְלַת הַתּוֹרָה, שְׁגָרַם שְׁלַמְדַתִּי תּוֹרָה וְנִתְעַלִּיתִי, כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּשֵׁם "יוֹסֵף" יִשְׁנִם בְּשׁוּק, וּמַח בֵּינִי וּבֵינָם.

## כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא

פְּסָחִים סה:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְינָא ב' 'יְמֵי הַנֶּפֶח'

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תַלְתָּא, אָמַר, אֵי לֹא הָאֵי יוֹמָא דְקָא גְרִים כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא. רַב יוֹסֵף בְּיוֹם עֶצְרָתָא אָמַר, הֲכִינוּ לִי עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, אָמַר, אֲלֹמְלֵא הַיּוֹם הַזֶּה שְׁלֵ קַבְלַת הַתּוֹרָה, שְׁגָרַם שְׁלַמְדַתִּי תּוֹרָה וְנִתְעַלִּיתִי, כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּשֵׁם "יוֹסֵף" יִשְׁנִם בְּשׁוּק, וּמַח בֵּינִי וּבֵינָם.

**רַב** יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תַלְתָּא. כִּי רָצָה לְשַׁמּוּחַ וּלְהוֹדוֹת לְבוֹרָא עוֹלָם, שָׁזָה בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי שָׁאֵר כָּל הַדְּבָרִים יִתְבַטְּלוּ לְעֵתִיד לְבָא, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר רַק הַבְּחִינָה הַזֹּאת - לְהוֹדוֹת וּלְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַרַךְ, וְזֶה יִהְיֶה כָּל שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וְזֶה שְׁבִקְשׁ "עֲגֵלָא תַלְתָּא", כְּלוֹמַר מִבְּחִרְתָּ, שֶׁהִיא הַשְּׁלִישִׁית לְבִטּוֹן (רש"י), כִּי עַל יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְלִמּוּד הַלְכוֹת בָּאָה הוֹלְדָה בְּנִקְל, בְּחִינַת "שְׁלִישִׁי לְבִטּוֹן". עוֹד מְרַמֵּז לְבְּחִינַת "אוֹרְיָאן תְּלִיתָאִי" (שבת פח.), כִּי עַל יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבַרַךְ, זֹכִים לְשִׁלְשֵׁת קוֹי הָאֲמֵת - לְהַתְפַּלֵּל בְּאֲמֵת, לְקַבֵּל תּוֹרַת אֲמֵת מִרְבֵּי אֲמֵתִי, וְלַעֲשׂוֹת שְׂדוּכִים, וְאֵז זֹכִים שֶׁהָאֲמֵת תֵּאִיר וְתִשְׁלִים אֶת אֲרֻבְעַת חֻלְקֵי הַדְּבִיר, כְּמִבְאָר שָׁם.

**אָמַר, אֵי לֹא הָאֵי יוֹמָא דְקָא גְרִים כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא.** כִּי עַל יְדֵי כָּל הַנִּלְשָׁמֵי אִיר הָאֲמֵת וּמִשְׁלִים אֶת אֲרֻבְעַת חֻלְקֵי הַדְּבִיר, אֵזִי מִמְּשִׁיף הַבְּרִכָּה שֶׁל שְׁבֵת לִימֵי הַחוּל, וְנִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת הַמִּשְׁתַּנּוֹת. וְזֶה "כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא", כְּלוֹמַר יִשְׁנִם הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׁמֻנְחִים בַּחוּץ, בְּבְחִינַת הַרְבּוּי שֶׁל פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁל יְמֵי הַחוּל. וְזֶה "כַּמָּה יוֹסֵף",

**אָמַר, אֵי לֹא הָאֵי יוֹמָא דְקָא גְרִים כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא.** כִּי בְּיוֹם מִתְּנַן תּוֹרָה, נִתְּנָנוּ עֲשֻׁרַת הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת הַשְּׁרֵשׁ לְתַקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁל הָעוֹלָם (זוהר תְּרוּמָה קמ"ו), וְהֵן כְּנִגְדַּ עֲשֻׁרָה מִיְמֵי נְגִינָה, עֲשֻׁרָה מִזְמֹרִים שֶׁל תַּקּוּן הַכְּלָלִי, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַוֵּן פְּגָם בְּרִית, וְאֵז אֵין יְאוּשׁ מִלְּחִזּוֹר אֲלֵיו יִתְבַרַךְ. וְלָכֵן אָמַר רַב יוֹסֵף כַּמָּה "יֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא" = תַּקּוּ"ן הַכְּלָלִי" (עם הַכּוּלָּל), כְּלוֹמַר שְׂאֵם לֹא נִתְּנָן לָנוּ מִתְּנָה זֶה שֶׁל תַּקּוּן נוֹרָא כְּזֶה, אֵזִי כַּמָּה נִיּוּצוֹת קְדוּשִׁים שְׁנִקְרָאִים "יוֹסֵף", עַל שֵׁם הַיְסוּד, הֵיוּ מְנַחִים זְרוּקִים בַּחוּץ, בְּחִינַת "שׁוּק".

**רַב יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְעֶצְרָתָא אָמַר, עֲבָדֵי לִי עֲגֵלָא תַלְתָּא.** וְלָכֵן בְּקוֹשׁ שִׁיכְיֵנוּ לוֹ לְכַבּוֹד סְעוּדַת יוֹם טוֹב שֶׁל שְׁבוּעוֹת "עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת", כִּי עַל יְדֵי אוֹתוֹ פְּגָם נִלְפָּדִים שְׁלִשָּׁה חֻלְקֵי עוֹלָם (שיחות ה"ו קמ"ו), וְלָכֵן נִרְמַז הַתַּקּוּן לְזֶה בְּ"עֲגֵלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת", שֶׁעֲכָשׁוּ שְׁנִתְגַּלוּ בְּעוֹלָם עֲשֻׁרַת הַדְּבָרוֹת - תַּקּוּן הַכְּלָלִי, פּוֹדִים אֶת הַנִּיּוּצוֹת מִשְׁבִּי וְאֶבְדוֹן, וְיִשׁ תַּקְוָה לְכָל הַנִּזְדַּחִים.

נח

## כַּמָּה יוֹסֵף אֵיכָּא בְּשׁוּקָא

פְּסָחִים סה:

על פי לקו"מ תנ"נא ז' כ"י מרחמם ינהגם'

**רב** יוסף ביומא דעצרתא אמר, עבדי לי עגלא תלתא, אמר, אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא. רב יוסף ביום עצרת אמר, הכינו לי עגלה משלשת, אמר, אלמלא היום הזה של קבלת התורה, שגרים שלמדתי תורה ונתעליתי, כמודא אנשים בשם "יוסף" ישנם בשוק, ומח ביני ובינם.

**רב** יוסף ביומא דעצרתא אמר, עבדי לי עגלא תלתא. לצרף סעודה (רש"י), דהינו לכבוד בחינת התורה שהיא "אורייתא" (שבת פח), כלומר שיש בה כלליות העולמות, דרי מעלה דרי מטה והחבור ביניהם.

**אמר**, אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא. הפנה שאמר "האי יומא דקא גרים", לרמז לסגלת היום של מתן תורה, שהוא בחינת "עליונים למטה, ותחתונים למעלה", כמו שמובא (שיחות הר"ן פו), שעל ידי זה נעשה הארת הרצון, ולכן צריה להכין סעודה, כי אז מאירין המקיפין. וזה שאמר "כמה יוסף איכא בשוקא", כי אלו שלא זכו להתעלות על ידי סגלת התורה - שהוא להרים ולהגביה את השפלים בבחינת תחתונים למעלה, כלומר לרומם את האדם מקטנותו, ולהעלותו למעלה אף מן המלאכים (לקו"א). וזה בחינת "שוקא", הינו על השאר שמנחים בחוץ, שלא זכו לקרב ולהכניס את אורות המקיפים הנפלאים שמיעדים לכל אחד מישראל.

שרק מוסיפים פעלות. אבל על ידי למווד התורה, הלכות, תורה והודאה, נתרוממתי ונתעליתי, בבחינת הפרת אחדות הפשוט יתברך מתוך פעלות המשתנות, שהן בחינת "שוק", וזה דבר יקר מאד.



הגדה של פסח

הגדה של פסח

מסכת

# בנימין

הגדה של פסח

אלוין מארי מקרא,

## ביצים

ומקרא הוא בעשיה שהוא בחינת מלכות,  
בחינת חכמה תפאה, בחינת שעורא דאתון דאורייתא,  
בחינת הצמזומים הקדושים שעל-ידם באין להשגת  
אלקות,  
ועל-כן כמה שעורי תורה – כביצה

(לקוח ביצים ג, ו)



דגל ניקוד



נט

# עֵתִירִי בְּבֶל יוֹרְדֵי גֵיהֶנָם הֵם

ביצה לב:

על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'

**עֵתִירִי בְּבֶל יוֹרְדֵי גֵיהֶנָם הֵם.** כִּי הָא דְשִׁבְרַתָּא בַר מְרִינוֹס אִקְלַע לְבָבְלָא, בְּעָא מְנִיחוּ עֶסְקָא וְלֹא יְהִבוּ לֵיהּ, מְזוּנֵי מִיזַן נְמִי לֹא זִינְהוּ, אָמַר, הֲנִי מְעַרְב רַב קָא אַתּוּ, דְכַתִּיב (דְּבָרִים יג, יח) "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמִיךָ, כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בִּידוּעַ שְׁאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בִּידוּעַ שְׁאִינוּ מְרַחֵם אַבִּינוּ, וְכָל מִי שְׁאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בִּידוּעַ שְׁאִינוּ מְרַחֵם אַבִּינוּ. וְאָמַר רַב נֶתַן בַּר אַבָּא אָמַר רַב, כָּל הַמְצַפֶּה עַל שְׁלַחַן אַחֲרָיִם עוֹלָם חֲשֶׁךְ בְּעָדוֹ, שְׁנֵאֲמַר (אִיּוֹב טו, כג) "נִדְדָה הוּא לְלַחֵם אֵינָה יָדַע כִּי נִכּוֹן בִּידוֹ יוֹם חֲשֶׁךְ". כִּי "שְׁלַחַנְךָ שֶׁל אָדָם" בְּבַחֲיִנַת מְזַבְחָא, שְׁעַל יְדֵי זֶה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וְאִז רּוֹאֵה אֹר חֲצַדִּיק, שְׁזָה עֵקֶר אֹר וּפְאָר הַעוֹלָם (לְקו"ט טז), שְׁמֵאִיר שְׁכָל וְדַעַת כְּמוֹבָא, וְלָכֵן שְׁמֵצַפֶּה עַל שְׁלַחַן אַחֲרָיִם, עוֹלָם חֲשֶׁךְ בְּעָדוֹ, דְהֵינּוּ שְׁנַחֲשֶׁךְ בַּחֲיִנַת אֹר חֲצַדִּיק.

**רַב חֲסֵדָא אָמַר, אֵף חֲזִיו אֵינּוּ חַיִּים.** כִּי "חַיִּים" בְּסוּד כְּנֻסוֹת תְּפִלִּין (חַיִּים = אֱהִי"ה יְהו"ה אֱהִי"ה), שְׁחַן בַּחֲיִנַת הַהֲתַפָּאָרוֹת, כְּלוּמַר שְׁנַעֲלֵם אֹר הַפָּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנִבְרָא בְּשִׁבְלֵם כָּל הַעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר הַ"חַיִּים", שְׁכָל אֶחָד לְפִי הַהֲתַפָּאָרוֹת שְׁעוֹלָה מְפֻנָּה, כִּי נִמְשָׁךְ לוֹ עוֹד שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה, כְּמוֹ שְׁכַתְבָּא שְׁם רַבִּי נֶתַן.

**וְמִי שְׁאִשְׁתּוּ מוֹשְׁלֵת עָלָיו.** שְׁגַם זֶה בַּחֲיִנַת פְּגַם הַהֲתַפָּאָרוֹת, כִּי "אִישׁ" בַּחֲיִנַת תְּפִאָרַת, וְלָכֵן נֵאמַר בּוֹ "וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ" (בְּרַאשִׁית ג, טז), וְלֹא לְהַפְּךָ, חַס וְשָׁלוֹם.

**וְמִי שִׁיסּוּרִין מוֹשְׁלִין בְּגוּפּוֹ.** כִּי כְּתִיב "עַבְדֵי אֶתְּהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאָר" (ישעיה מט), כְּלוּמַר עֵקֶר הַהֲתַפָּאָרוֹת שֶׁל ה', כְּאֲשֶׁר נִכְרַ שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם עַבְדֵי, וְלֹא נִמְשָׁלִים עַל יְדֵי אַחֲרָיִם, כְּמוֹ סְטְרָא אַחְרָא אוֹ יִסּוּרִין, שְׁזָהוּ הַפְּךָ הַפָּאָר.

**וְיִשׁ אֹמְרִים, אֵף מִי שְׁאִין לוֹ אֶלָּא חֲלוּק אֶחָד.** וְתִנָּא קַמָּא, אֶפְשָׁר דְּמַעֲיִן בְּמִנְיָה.

כִּי הָא דְשִׁבְרַתָּא בַר מְרִינוֹס אִקְלַע לְבָבְלָא, בְּעָא מְנִיחוּ עֶסְקָא וְלֹא יְהִבוּ לֵיהּ, מְזוּנֵי מִיזַן נְמִי לֹא זִינְהוּ, אָמַר, הֲנִי מְעַרְב רַב קָא אַתּוּ, דְכַתִּיב (דְּבָרִים יג, יח) "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמִיךָ, כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בִּידוּעַ שְׁאִינוּ מְרַחֵם אַבִּינוּ, וְכָל מִי שְׁאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בִּידוּעַ שְׁאִינוּ מְרַחֵם אַבִּינוּ. לָכֵן אָמַר עֲלֵיהֶם שִׁבְרַתָּא בַר מְרִינוֹס שְׁהֵם מְעַרְבֵי רַב = דַּע"ת (כְּמוֹבָא מְהָר"י ז"ל), דְהֵינּוּ בַּחֲיִנַת פְּגַם הַדַּעַת, שְׁלֹא נִשְׁלַם בְּגַלְל חֲסָרוֹן הַצְּדָקָה וְחֲסָד, וְלָכֵן אָמַר שְׁאִינָם מִ"זָּרְעוּ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ", דְהֵינּוּ שְׁנַפְגָּם בַּחֲיִנַת "זָרַע הַיְלִוּדִים", שְׁמִבְרַר הַטּוֹב שְׁבַדַּעַת. וְזֶה "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמִיךָ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם", כִּי הַ"שְׁבוּעָה" בַּחֲיִנַת שְׁם ה', שְׁהוּא בַּחֲיִנַת הַהֲתַפָּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם שְׁמוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתְבָּא שְׁם רַבִּי נֶתַן, וְלָכֵן כְּשִׁלֵּא מְרַחֲמִים, הוּא פְּגַם הַדַּעַת, פְּגַם הַשְׁבוּעָה - תְּפִאָרַת יִשְׂרָאֵל, שְׁשִׁמְחָא בְּאַחְדוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשִׂים צְדָקָה, הוֹן יִסְיָ רַעִים רַבִּים" (משלי יט).

**וְאָמַר רַב נֶתַן בַּר אַבָּא אָמַר רַב, כָּל הַמְצַפֶּה עַל שְׁלַחַן אַחֲרָיִם עוֹלָם חֲשֶׁךְ בְּעָדוֹ, שְׁנֵאֲמַר (אִיּוֹב טו, כג) "נִדְדָה הוּא לְלַחֵם אֵינָה יָדַע כִּי נִכּוֹן בִּידוֹ יוֹם חֲשֶׁךְ".** כִּי "שְׁלַחַנְךָ שֶׁל אָדָם" בְּבַחֲיִנַת מְזַבְחָא, שְׁעַל יְדֵי זֶה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וְאִז רּוֹאֵה אֹר חֲצַדִּיק, שְׁזָה עֵקֶר אֹר וּפְאָר הַעוֹלָם (לְקו"ט טז), שְׁמֵאִיר שְׁכָל וְדַעַת כְּמוֹבָא, וְלָכֵן שְׁמֵצַפֶּה עַל שְׁלַחַן אַחֲרָיִם, עוֹלָם חֲשֶׁךְ בְּעָדוֹ, דְהֵינּוּ שְׁנַחֲשֶׁךְ בַּחֲיִנַת אֹר חֲצַדִּיק.

**רַב חֲסֵדָא אָמַר, אֵף חֲזִיו אֵינּוּ חַיִּים.** כִּי "חַיִּים" בְּסוּד כְּנֻסוֹת תְּפִלִּין (חַיִּים = אֱהִי"ה יְהו"ה אֱהִי"ה), שְׁחַן בַּחֲיִנַת הַהֲתַפָּאָרוֹת, כְּלוּמַר שְׁנַעֲלֵם אֹר הַפָּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנִבְרָא בְּשִׁבְלֵם כָּל הַעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר הַ"חַיִּים", שְׁכָל אֶחָד לְפִי הַהֲתַפָּאָרוֹת שְׁעוֹלָה מְפֻנָּה, כִּי נִמְשָׁךְ לוֹ עוֹד שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה, כְּמוֹ שְׁכַתְבָּא שְׁם רַבִּי נֶתַן.

**וְמִי שְׁאִשְׁתּוּ מוֹשְׁלֵת עָלָיו.** שְׁגַם זֶה בַּחֲיִנַת פְּגַם הַהֲתַפָּאָרוֹת, כִּי "אִישׁ" בַּחֲיִנַת תְּפִאָרַת, וְלָכֵן נֵאמַר בּוֹ "וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ" (בְּרַאשִׁית ג, טז), וְלֹא לְהַפְּךָ, חַס וְשָׁלוֹם.

**וְמִי שִׁיסּוּרִין מוֹשְׁלִין בְּגוּפּוֹ.** כִּי כְּתִיב "עַבְדֵי אֶתְּהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאָר" (ישעיה מט), כְּלוּמַר עֵקֶר הַהֲתַפָּאָרוֹת שֶׁל ה', כְּאֲשֶׁר נִכְרַ שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם עַבְדֵי, וְלֹא נִמְשָׁלִים עַל יְדֵי אַחֲרָיִם, כְּמוֹ סְטְרָא אַחְרָא אוֹ יִסּוּרִין, שְׁזָהוּ הַפְּךָ הַפָּאָר.

**וְיִשׁ אֹמְרִים, אֵף מִי שְׁאִין לוֹ אֶלָּא חֲלוּק אֶחָד.** וְתִנָּא קַמָּא, אֶפְשָׁר דְּמַעֲיִן בְּמִנְיָה. כִּי הַבְּגָדִים הֵם לְהַיּוֹת "לְכַבּוֹד וְלְתַפָּאָרַת", וְמִי "שְׁאִין לוֹ אֶלָּא חֲלוּק אֶחָד", כְּלוּמַר שְׁאִין לוֹ אֶת הַדַּעַת שְׁכָל יוֹם מִתְעַלָּה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ הַהֲתַפָּאָרוֹת חֲדָשָׁה, כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֶת מַעֲשֵׂה בְּרַאשִׁית, כְּפִי הַפָּאָר שְׁמִקְבֵּל מְכַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתְבָּא שְׁם רַבִּי נֶתַן. וְזֶה שְׁפַרְשׁ רַש"י "שִׁישׁ לוֹ חֲלוּק אֶחָד וְלֹא יְכֹל לְכַבְּסוֹ", כְּלוּמַר שְׁאִינוּ יְכֹל "לְהַחֲלִיף בְּגָד" וְלַהֲעֵלוֹת הַהֲתַפָּאָרוֹת חֲדָשָׁה, וְאִז הַכְּנִים מְצַעְרוֹת אוֹתוֹ חַס וְשָׁלוֹם, "כְּנִים" דִּיקָא, בְּכַדֵי שִׁיזְדָּה בְּ"אַצְבָּע אֱלֹהִים" (שְׁמוֹת ח, טו), בַּחֲיִנַת

גלוי השגחה, בחינת ארץ ישראל, בחינת פאר ותפארת, שהכל נברא רק בשביל ההתפארות של ישראל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



דגל ביקוד



חזקת מוסדות

# מסכת תענית

## תתענית

מועיל לכל י-בר.  
(ספר המדות)



רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך; אף אתה במה אברכך, אם בתורה – הרי תורה, אם בעשר – הרי עשר, אם בבנים – הרי בנים, אלא יהי רצון שיהו צאצאי מעיד כמותך.

## רב נחמן ורבי יצחק הוו יתבי בסעודתא

תענית ה:

על פי לקו"מ יז' זוהי הם מדיקים'

**רב נחמן ורבי יצחק הוו יתבי בסעודתא**, אמר ליה רב נחמן לרבי יצחק, לימא מר מילתא. לפי דברי רבי נתן (לקו"מ ברכת המזון א), שבאר על פי תורה זו, פי על ידי אכילה דקדשה נעשה שלמות הדעת, ובפרט על ידי צדקה שמארח תלמיד חכם, שאז הוא ממש בחינת התקשרות לצדיק שנקרא "חי", פי על ידי אכילה דקדשה מקבל חיות דקדשה, וזה אכן נעשה כאן שארח רב נחמן את רבי יצחק, ולכן בדברי תורה שאמר רבי יצחק נרמז בחינת שלמות הדעת, בחינת ברכת המזון.

**אמר ליה**, הכי אמר רבי יוחנן, אין מסיחין בסעודה שמא יקדים קנה לוֹשֵׁט ויבא לידי סכנה, שזה פנגד ברכה ראשונה של ברכת המזון, שהיא בבחינת רצון ואהבה, "פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמו, טז), בחינת הארת הרצון (לקו"מ ז), ולכן אמר "אין מסיחין", בחינת "שתיקה", בחינת הארת הרצון.

**בתר דסעוד אמר ליה**, הכי אמר רבי יוחנן, יעקב אבינו לא מת, אמר ליה, וכי בכדי ספדו ספדנייא, וחנטו חנטייא, וקברו קברייא? אמר ליה, מקרא אני דורש, שנאמר (ירמיה ב, ל) "ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעה מרחוק ואת זרעה מארץ שבים", מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים. שזה פנגד ברכה שניה של ברכת המזון – ברכת הארץ, שהיא פנגד הצדיק, שממנו מתפשטים ויוצאים אהבה (ברכה ראשונה פנ"ל) ויראה (ברכה שלישית), פמבאר שם בלקוטי הלכות. וזה "יעקב אבינו לא מת", שהוא בחינת התקשרות לצדיק, כלומר שמאמין שהצדיק חי. וזה "זרעו בחיים", שהן בחינת העצות של הצדיק, שהן חיים וקיימים לעד, ועל ידי זה עקר הקיום הרוחני דקדשה של ישראל בגלות הפור הזה. וזה "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", בחינת הברור של זרע הילודים, שעל ידי זה נתברר הטוב הפבוש.

**אמר רבי יצחק**, כל האומר 'רחב רחב' מיד נקרי. אמר ליה רב נחמן, אנא אמינא ולא איכפת לי. אמר ליה, פי קאמינא בידעיה ובמפירה. פנגד ברכה שלישית – בונה ירושלים, בחינת יראה, ולכן כל האומר רחב רחב מיד וכי, שזה בחינת יראה, שמפחד לפגום, פי על ידי זה פוגם בברור של זרע הילודים, שמברר את הטוב הפבוש בגלות. אף רב נחמן שלא פחד, פי רחב שאמנם היתה יפה ביותר (מגילה טו), אף זכתה להתגבר ויצא ממנה הטוב הפבוש על ידי זרע

**רב נחמן ורבי יצחק הוו יתבי בסעודתא**, אמר ליה רב נחמן לרבי יצחק, לימא מר מילתא, אמר ליה, הכי אמר רבי יוחנן, אין מסיחין בסעודה שמא יקדים קנה לוֹשֵׁט ויבא לידי סכנה. בתר דסעוד אמר ליה, דחכי אמר רבי יוחנן, יעקב אבינו לא מת. אמר ליה, וכי בכדי ספדו ספדנייא, וחנטו חנטייא, וקברו קברייא? אמר ליה, מקרא אני דורש, שנאמר (ירמיה ב, ל) "ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעה מרחוק ואת זרעה מארץ שבים", מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים. אמר רבי יצחק, כל האומר 'רחב רחב' מיד נקרי. אמר ליה רב נחמן, אנא אמינא ולא איכפת לי. אמר ליה, פי קאמינא בידעיה ובמפירה. פי הוו מיפטרי מודדי אמר ליה, ליברכן מר. אמר ליה, אמשל לך משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועיף ועמא, ומצא אילן שפרותיו מתוקין, ועלו נאה, ואמת דומים עוברת תחתיו, אבל מפרותיו ושתה ממיו וישב בעליו, וכשבקש לילך אמר, אילן אילן במה אברכך, אם אומר לך שיהו פרותיך מתוקין – הרי פרותיך מתוקין, שיהא צלך נאה – הרי צלך נאה, שתהא אמת תמים עוברת תחתך – הרי אמת תמים עוברת תחתך, אלא יהי

סא

## מִדַּר עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֹק

תַּעֲנִית יֵא:

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' זִיְהִי הֵם מְדִיקִים'

**מִדַּר עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֹק.** בְּעוֹ מִינִיָּה, מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת אוֹ אֵין מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת? לֹא הוּא בִּידִיה. קִנְקִנִין שֶׁל נְכָרִים אֲסוּרִין אוֹ מִתְרִין? לֹא הוּא בִּידִיה. בְּמַה שֶׁמֶשׁ מִשָּׁה כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמְּלוֹאִים? לֹא הוּא בִּידִיה. אֲוֹל וְשִׁאֵל בִּי מְדַרְשָׁא, אֲמַרוּ לִיה, הֲלִכְתָּא מִרְתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת וּמִתְפַּלְלִין תְּפִלַּת תַּעֲנִית, וְהֲלִכְתָּא קִנְקִנִין שֶׁל נְכָרִים לְאַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ מִתְרִין, בְּמַה שֶׁמֶשׁ מִשָּׁה כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמְּלוֹאִים – בְּחֻלּוֹק לְבָן. רַב כְּהֵנָּא מִתְנִי, בְּחֻלּוֹק לְבָן שְׂאִין לוֹ אִמְרָא.

**מִדַּר עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֹק.** בְּעוֹ מִינִיָּה, מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת אוֹ אֵין מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת? לֹא הוּא בִּידִיה. שְׂאֵכֵן מִתַּעֲנִים לְשַׁעוֹת, כְּמוֹ שֶׁהִשְׁבִּיבוּ לוֹ בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, פִּי הַצְּדִיק מְגַלֶּה הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם, וְכֵן בְּכָל שָׁעָה וְשָׁעָה יֵשׁ הַתְּפָאֲרוֹת חֲדָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶתָן (ה' טוֹעֵן וְנֹטְעֵן ה).

**קִנְקִנִין שֶׁל נְכָרִים אֲסוּרִין אוֹ מִתְרִין? לֹא הוּא בִּידִיה.** וְכֵן הִשְׁאֵלָה לְהַתִּיר קִנְקִנִין יוֹן שֶׁל נְכָרִים, שֶׁלְכֹאֲוֶרָה אֵינּוּ קָשׁוּר כְּלָל, אֲףֹ לְפִי דְבָרֵי רַבִּי נֶתָן (ה' בְּרַכַּת הַמּוֹזוֹן ד) שֶׁכָּתַב שִׁינּוּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבַחֲיִינַת "יִין הַמְּשֻׁמֵּחַ", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל, בְּחִינַת גְּלוּי מְלְכוּתוֹ יְתִבְרָה, וְלִכְּוֹן קִנְקִנִין יוֹן שֶׁל נְכָרִים צְרִיכִים שִׁיעֲבְרוּ עֲלֵיהֶם שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, פִּי שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים כְּנֶגֶד שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבִטִים, וְכֵן צְרִיף שֶׁתַּעֲבֵר בְּחִינַת שָׁנָה שְׁלֵמָה, שְׂאֵז יְהִיָּה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז מִתְגַּלֶּה מִחֲדָשׁ

הַיְלֻדִים - שְׁמֹנֶה נְבִיאִים וְהֵם כְּהֵנִים (שם יד), וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁתַלְמוּת הַדַּעַת.

**כִּי** הוּוּ מִיפְטָרִי מִהַדְדִי אֲמַר לִיה, לִיבְרַכְוּ מִר. אֲמַר לִיה, אֲמַשְׁל לָךְ מִשְׁל לָמָּה הַדְּבָר דּוּמָה, לְאָדָם שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ בְּמַדְבָּר וְהִיָּה רָעַב וְעֵיף וְצָמָא, וּמִצָּא אֵילָן שֶׁפְּרוּתֵיו מִתּוֹקִין, וְצִלוֹ נָאָה, וְאַמַּת הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתָּיו, אֲכַל מִפְּרוּתֵיו וְשָׁתָה מִמֵּימֵיו וַיֵּשֶׁב בְּצִלוֹ, וְכִשְׁבַּקֵשׁ לִילָךְ אֲמַר, אֵילָן אֵילָן בְּמָה אֲבָרְכָךְ, אִם אֹמַר לָךְ שִׁיְהוּ פְּרוּתֵיךְ מִתּוֹקִין - הֲרִי פְּרוּתֵיךְ מִתּוֹקִין, שִׁיְהֵא צִלְךָ נָאָה - הֲרִי צִלְךָ נָאָה, שִׁתְּהֵא אַמַּת הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתֵּיךְ - הֲרִי אַמַּת הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתֵּיךְ, אֲלֵא יְהִי רְצוֹן שְׁפָל נְטִיעוֹת שְׁנוּטְעִין מִמֶּךָ יְהִיו כְּמוֹתֶךָ; אֲףֹ אַתָּה בְּמָה אֲבָרְכָךְ, אִם בְּתוֹרָה - הֲרִי תוֹרָה, אִם בְּעֶשֶׂר - הֲרִי עֶשֶׂר, אִם בְּבָנִים - הֲרִי בָנִים, אֲלֵא יְהִי רְצוֹן שִׁיְהוּ צְאָצְאֵי מְעִיף כְּמוֹתֶךָ. בְּרַכָּה זֹו כְּנֶגֶד בְּרַכָּה רְבִיעִית שֶׁל בְּרַכַּת הַמּוֹזוֹן - הַטוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁכָּתַב שֵׁם רַבִּי נֶתָן שֶׁהוּוּ בְּחִינַת הַתְּפָאֲרוֹת הַדַּעַת בְּפְרִטִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֲכֹן מוֹבָן מִזֶּה - "יְהִי רְצוֹן שְׁפָל נְטִיעוֹת שְׁנוּטְעִין מִמֶּךָ יְהִיו כְּמוֹתֶךָ", דְּהֵינּוּ הַתְּפָאֲרוֹת הַדַּעַת, וְלִכְּוֹן הַמְּשִׁיל בְּ"אֵילָן", שֶׁבְּחִינַתוֹ תְּפָאֲרוֹת כְּמוֹבָא, לִכְּוֹן הַתְּפָאֲרוֹת הַדַּעַת שֶׁנַּעֲשָׂה מִזֶּה, שִׁימְשִׁיף גְּלוּי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּשִׁבְלֵם נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכִמָּה שִׁיְתֵר מִתְגַּלֶּה הַפֶּאֶר וְהִפִּי הֵזָה יוֹתֵר, כִּף מִתְגַּלֶּה אוֹר הַצְּדִיק בְּעוֹלָם וְנִתְמַלֵּא הָאָרֶץ דַּעַה, וְהִיָּתָה לֵה' הַמְּלוֹכָה, אָמֵן וְאָמֵן.



סב

## מִדַּ עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֻקָּא

תַּעֲנִית יֵא:

עַל פִּי לְקוֹ"מ כֵּט 'הָאֵי גְבֵרָא'

**מִדַּ עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֻקָּא.** בְּעוּ מִינִידָהּ, מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹרָתָא אוּ אִין מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹתָא? לֹא הָוָה בִּידֵיהּ. קִנְקֻנִין שֶׁל נְכָרִים אֲסוּרִין אוּ מִתְרִין? לֹא הָוָה בִּידֵיהּ. בְּמָה שֶׁמֶשׁ מִשָּׁה כָּל שְׁבַעֲת יְמֵי הַמְּלוֹאִים? לֹא הָוָה בִּידֵיהּ. אֲוֹל וְשִׂאִיל בֵּי מִדְרָשָׁא, אֲמַרוּ לֵיהּ, הֲלִכְתָּא מִרְתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת וּמִתְפַּלְלִין תְּפִלַּת תַּעֲנִית, וְהִלְכְתָּא קִנְקֻנִין שֶׁל נְכָרִים לְאַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ מִתְרִין, בְּמָה שֶׁמֶשׁ מִשָּׁה כָּל שְׁבַעֲת יְמֵי הַמְּלוֹאִים – בְּחִלּוּק לְבָן. רַב כְּהֵנָּא מִתְנִי, בְּחִלּוּק לְבָן שְׂאִין לוֹ אִמְרָא.

**מִדַּ עֵוֶקְבָּא אֵיקְלַע לְגִינֻקָּא בְּעוּ מִינִיָּהּ,** מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת אוּ אִין מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹתָא? לֹא הָוָה בִּידֵיהּ. כְּלוּמַר הַשְּׂאֵלָה הַיָּא, אִיָּה אֶפְשָׁר לְזַרְק תְּקוּנִים לְכָל הַמְּקוֹמוֹת הַצָּרִים וְדַקִּים, כִּי אִיָּה יוֹעִיל חֲצִי דְבָר? אַף יֵשׁ מְקוֹמוֹת שְׂאִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְשֵׁם שׁוּם תְּקוּן כִּי אִם עַל יְדֵי תְּקוּן הַכְּלָלִי, כְּמִבְּאָר, וְלָכֵן מִתַּעֲנִין לְשַׁעוֹת.

**קִנְקֻנִין שֶׁל נְכָרִים אֲסוּרִין אוּ מִתְרִין?** לֹא הָוָה בִּידֵיהּ. כִּי פֶגַם הֵיִן הוּא בְּחִינַת פֶּגַם הַדְּמִים, שֶׁהֵן בְּחִינַת הַגִּידִים, וְלָכֵן צָרִיף לְעֵבֵר עַל הַקִּנְקֻנִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ, שֶׁהוּא שְׁנָה, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחַמְשָׁה יָמִים, כְּנִגְדַּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחַמְשָׁה גִידִים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תְּקוּן כְּלָלִי, וְאֵז אֶפְשָׁר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּקִנְקֻנִים.

הַתְּפִאָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּמְלֻכוֹתוֹ, וְנִמְשָׁקֶת קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּבִחִינַת יָן שְׁכּוּס כְּמִבְּאָר, וְרַק אַחֲרֵי כֵן יוֹצֵא הֵיִן מִבְּחִינַת אַחֲזִיזַת הָעֶצְבוֹת שֶׁל הַנְּכָרִי, שְׁרַחֲוִקִים מִשְׁמַחַת הַהַתְּפִאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

**בְּמָה שֶׁמֶשׁ מִשָּׁה כָּל שְׁבַעֲת יְמֵי הַמְּלוֹאִים,** בְּחִלּוּק לְבָן. רַב כְּהֵנָּא מִתְנִי, בְּחִלּוּק לְבָן שְׂאִין לוֹ אִמְרָא. כִּי מִשָּׁה רַבְּנֵי, רַבֵּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, צָרִיף הָיָה לְהִיּוֹת נָקִי לְגִמְרֵי מַחֲשַׁד מְעִילָה, כְּלוּמַר שֶׁלֹּא יִפְגַּם בְּבִחִינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים" (מְשַׁלִּי יוֹ, ד), שֶׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הָאוּרִי נַח וְזֶה, שְׁזָה בְּחִינַת מְעִשָּׂה הַמְּשָׁכָן, שֶׁהָיָה עֲשׂוּי כְּלוּ מִנְדָּבַת לְבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה... כָּל נְדִיב לֵב" (שְׁמוֹת כה, ב), כִּי עַל יְדֵי זֶה יִזְדַּכֵּף הָאוּרִי לָךְ וְנַח, וַיִּשְׁמַע הַדְּבֹר הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק עַד לְטוֹב הַכְּבוֹשׁ לְעוֹרְרוֹ לְזַכֵּר מַעֲלָתוֹ.

סג

## נַחֻם אִישׁ גִּמְזוּ

תַּעֲנִית כֹּא.

עַל פִּי לִקּוֹ"מ יז' זִוְהִי הֵם מְדִיקִים'

**אָמְרוּ:** עָלִיו עַל נַחֻם אִישׁ גַּם זֶה, שֶׁהִיָּה סוּמָא מִשְׁתֵּי עֵינָיו, גְּדָם מִשְׁתֵּי יָדָיו, קִטְעַ מִשְׁתֵּי רַגְלָיו, וְכָל גּוֹפּוֹ מְלֵא שְׁחִין, וְהִיָּה מְטֹל בְּבֵית רְעוּעַ וְרַגְלֵי מִטְתּוֹ מִנְחִין בְּסַפְלִין שֶׁל מַיִם כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲרֹף עָלָיו נְמָלִים. פַּעַם אַחַת בִּקְשׁוּ תַלְמִידָיו לִפְנוֹת מִטְתּוֹ וְאַחַר כֵּךְ לִפְנוֹת אֶת הַכְּלִים. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי, פָּנּוּ אֶת הַכְּלִים, וְאַחַר כֵּךְ פָּנּוּ אֶת מִטְתִּי, שֶׁמִּבְטָח לָכֶם כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי בְּבֵית אֵין דְּחִבִּית נוֹפֵל. פָּנּוּ אֶת הַכְּלִים וְאַחַר כֵּךְ פָּנּוּ אֶת מִטְתּוֹ, וְנִפֵּל הַבַּיִת. אָמְרוּ לוֹ הַתְּלָמִידָיו, רַבִּי, וְכִי מֵאַחַר שֶׁצָּדִיק גִּמְזוּר אֶתְּחָה, לְמָה עֲלֵתָה לָךְ כֵּךְ. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי, אֲנִי גִרְמָתִי לְעֶצְמִי. שֶׁפַּעַם אַחַת הִיִּיתִי מֵחֵלֶךְ בְּדַרְךְ לְבֵית חָמִי, וְהִיָּה עִמִּי מִשׁוּי שְׁלֹשָׁה חֲמוּרִים, אֶחָד שֶׁל מֵאֵכֶל וְאֶחָד שֶׁל מִשְׁתֵּה וְאֶחָד שֶׁל מִיְנֵי מְגָדִים. בָּא עֲנִי אֶחָד וְעָמַד לִי בְּדַרְךְ, וְאָמַר לִי, רַבִּי, פֶּרֶסְנִי. אָמַרְתִּי לוֹ, הִמָּתֵן עַד שֶׁאֶפְרוֹק מִן הַחֲמוּר. לֹא הִסְפַּקְרָתִי לִפְרוֹק מִן הַחֲמוּר, עַד שֶׁיִּצְתָה נִשְׁמָרוֹ. הִלַּכְתִּי וְנִפְלַתִּי עַל פְּנֵי וְאָמַרְתִּי, עֵינֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל עֵינֶיךָ – יִסּוּמוֹ, יָדֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל יָדֶיךָ – יִתְגַּדְמוּ, רַגְלֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל רַגְלֶיךָ – יִתְקַטְעוּ, וְלֹא נִתְקַרְרְדוּ דַעֲתִי עַד שֶׁאֶמְרָתִי, כָּל גּוֹפֵי יֵהָא מְלֵא שְׁחִין. אָמְרוּ לוֹ, אוּי לָנוּ שֶׁרְאִינוּךָ בְּכֵךְ. אָמַר לָהֶם, אוּי לִי אִם לֹא רְאִיתוּנִי בְּכֵךְ. וְאֵמָא קְרוּ לִיה נַחֻם אִישׁ גַּם זֶה? דְּכָל

**בְּמָה** שִׁמְשׁ מֹשֶׁה כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמְּלוּאִים, בְּחֻלּוֹק לָבוֹן. פֶּרַשׁ הַמַּגִּיד לְבֵית יוֹסֵף (מְגִיד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁמִינִי), שֶׁחֻלּוֹק לָבוֹן שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ בִּימֵי הַמְּלוּאִים הוּא בְּסוּד לְהַמְשִׁיף לְמַלְכוּת מְלִכּוֹן הָעֲלִיוֹן, דְּהִיָּנוּ בְּחִינַת "לִיבּוֹנָא דְּמוֹחָא" הַנֶּזְכֵּר בְּתוֹרָה זֶה, וְאֵז בִּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נִתְעַלָּה מֹשֶׁה לְבְּחִינַת הַבִּינָה, הִיָּנוּ לְמַקּוֹם הַיּוֹתֵר גְּבוּהָ מִמְּלָכוּת, בְּחִינַת "אִשָּׁה הַמְּיַחֶסֶת יוֹתֵר", וְאֵז נִתְעַטֵּר יוֹם א' נִיֶּסֶן - יוֹם חֲנֻכַּת הַמִּשְׁכָּן - בְּעֶשְׂרֵה עֶטְרוֹת (שַׁבַּת פַּז), כְּלוּמַר שֶׁנַּעֲשָׂה בְּחִינַת תַּקּוּן הַכְּלָלִי.

**רַב פֶּהֲנָא מִתְּנִי, בְּחֻלּוֹק לָבוֹן שֶׁאֵין לוֹ אִימְרָא.** פֶּרַשׁ רַש"י, בְּכַדֵּי שֶׁלֹּא יִחְשְׁדוּ בְּמֹשֶׁה רַבְּנוֹ שֶׁמַּעַל חָס וְשָׁלוֹם, וְיִהְיֶה נָקִי מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל. כִּי לָכוֹן נִקְרָא בְּגַד עַל "בְּגִידָה", כִּי פָּגַם הַגְּזֵלָה הוּא פָּגַם הַלְּבוּשִׁים כְּמִבְאָר, לָכוֹן אֶצֶל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ שֶׁהִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת נָקִי בְּזֶה בְּתַכְלִית כְּפוּבּוֹ, לְתַקּוֹן לְכָלל יִשְׂרָאֵל, לָכוֹן הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת נָקִי אֶפְלוֹ "מִחֲשָׁד", שֶׁבְּחִינַת הַדַּעַת, כִּי הַצָּדִיק עֲצֻמוֹ הוּא בְּחִינַת תַּקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שֶׁזּוֹרֵק לְבִנְיָנִית וְתַקּוּנִים לְכָל הַמְּקוּמוֹת הַצָּרִים כְּנ"ל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקור

מִיִּלְתָּא דְהוּהוּ סָלְקָא לִיה אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה.

**זִימְנָא** חָדָא בְּעוּ לְשִׁדְוֵי יִשְׂרָאֵל דּוֹרוּן לְבֵי קִיסְר. אָמְרוּ, מָאן יִיזִיל? יִיזִיל נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה, דְּמִלְמַד בְּנִסְיָן הוּא. שְׁדָרוּ בִידֵיה מְלָא סִיפְטָא דְאַבְנִים טוֹבוֹרָת וּמְרָגְלִיּוֹת, אֲזַל בַּת בְּחָהוּא דִירְדָה, בְּלִילִיא קָמוּ חֲנַךְ דִּיּוֹרָאֵי וְשִׁקְלִינְהוּ לְסִיפְטִיה וּמְלוּנְהוּ עֶפְרָא. לְמַחַר כִּי חֲזַנְהוּ אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. כִּי מְטָא דְחֲתָם, שְׁרִינְהוּ לְסִיפְטָא, חֲזַנְהוּ דְמָלוּ עֶפְרָא, בְּעָא מְלָכָא לְמִקְטִילִינְהוּ לְכוּלְהוּ. אָמַר, קָא מַחֲיִינוּ בֵי יְהוּדָאֵי. אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. אַתָּא אַלִּיְהוּ אַדְמֵי לִיה כַּחַד מִנִּיהוּ. אָמַר לִיה, דְלִמָּא הָא עֶפְרָא מִעֶפְרָא דְאַבְרָהָם אַבוּהוֹן הוּא? דְכִי הוּהוּ שְׂדֵי עֶפְרָא – הוּוּ סִיפֵי, גִילֵי – הוּוּ גִירֵי, דְכְתִיב (שְׁעִיָה מֵא. ב.) "יִתֵּן כְּעֶפְרַי חֲרָבוֹ, כְּנֶשֶׁת גְּדָף קֶשֶׁתוֹ". הוּא חָדָא מְדִינְתָא דְלֹא מְצוּ לְמִכְבָּשָׁה, בְּדָקוּ מִינֵיהּ וּכְבָשׁוּהָ. עֵיילוּ לְבֵי גְנֻזִיהּ וּמְלוּנְהוּ לְסִיפְטִיה אַבְנִים טוֹבוֹת וּמְרָגְלִיּוֹת, וְשְׁדָרוּהוּ בִיקְרָא רַבָּה. כִּי אַתּוּ בֵיתוּ בְּחָהוּא דִיּוֹרָא, אָמְרוּ לִיה, מָאֵי אִיִּיתִית בְּחֲדָךְ דְּעַבְדִּי לָךְ יְקָרָא כּוּלֵי הָאֵי? אָמַר לְהוּ, מָאֵי דְשִׁקְלֵי מַחְכָּא אַמְטֵי לְחֲתָם. סִתְרוּ לְדִירֵיהוּ וְאַמְטִינְהוּ לְבֵי מְלָכָא. אָמְרוּ לִיה, הָאֵי עֶפְרָא דְאִיִּיתֵי חֲכָא מְדִינָן הוּא. בְּדָקוּהוּ וְלֹא אֲשַׁבְּחוּהוּ, וּקְטִילִנְהוּ לְחֲנַךְ דִּיּוֹרָאֵי.



**אָמְרוּ עֲלֵיו עַל נַחוּם אִישׁ גַּם זֶה.** "אָמְרוּ עֲלֵיו" דִּיקָא, בְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אסתר ט, ד), שְׁזָהוּ הַדְּבָר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוֹלֵךְ וְנִחַק בְּאוּרֵי, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְטוֹב הַכּוּבֹשׁ לְעוֹרֵר אוֹתוֹ לְזָכֵר מַעֲלָתוֹ.

**שְׁתִּיה סוּמָא מְשִׁתֵי עֵינָיו, גַּדָם מְשִׁתֵי יָדָיו, קִטְעַ מְשִׁתֵי רַגְלָיו, וְכָל גּוּפוֹ מְלֵא שְׁחִין.** כִּי "שְׁתֵי עֵינָיו" כְּנֶגֶד הַ"צְּדִיק" שֶׁמְגַלֵּה הַהִתְפָּאוֹת, וְ"גַדָם מְשִׁתֵי יָדָיו" כְּנֶגֶד בְּחִינַת אֶהְבֶּה, וְ"קִטְעַ מְשִׁתֵי רַגְלָיו" כְּנֶגֶד בְּחִינַת יְרָאָה, שֶׁהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ בְּרִכּוֹת שֶׁל בְּרַפְתּוֹ, בְּחִינַת הַדַּעַת, וְלָכוּן מֵהַ"לֹא נִתְקַרְרָה דַּעַתוֹ עַד שֶׁנִּתְמַלֵּא בְּשְׁחִין" כְּנֶגֶד בְּרִכָּה רְבִיעִית שֶׁל "הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב", שְׁזָהוּ לְהַמְשִׁיף הַתְּפִשְׁטוֹת הַדַּעַת בְּפִרְטִיּוֹת (הַל' בְּרַכַּת הַמַּזּוֹן א.).

**וְהָיָה מְטָל בְּבֵית רְעוּעַ וְרַגְלֵי מְטָתוֹ מְנַחֵין בְּסַפְלִין שֶׁל מַיִם כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲלוּ עֲלָיו נְמָלִים.** כִּי לֹא חָשַׁשׁ, בְּגִלְל שִׁידַע שְׁקִיּוּם הָעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי הַהִתְפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, 'בְּרֵאשִׁית - בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאִים רֵאשִׁית', וְלָכוּן לֹא חָשַׁשׁ, כִּי תְמִיד הָיָה עוֹסֵק שִׁיְהִי מֵאִיר אוֹר הַהִתְפָּאוֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל. וְזֵהוּ שֶׁהָיָה רַגְלֵי מְטָתוֹ מְנַחֵים בְּסַפְלֵי מַיִם, כִּי זָכָה לְבְּחִינַת "אֲנָא בְּרִיָּה קֹלָה שְׁבִיִּים", שֶׁהַנְּשִׁמָּה נִזְכָּרָת בְּמַעֲלָתָהּ בְּשֶׁרֶשׁ הַבְּרִיאָה - יִשְׂרָאֵל עֹלָה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, שְׂאָז קָל וְצָר מַעַל לְאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת, שְׂזָה בְּחִינַת אַרְבָּעָה סַפְלֵי מַיִם (כִּי "י" = "י" - הַתְּפִשְׁטוֹת הַחֲכָמָה בְּעוֹלָמוֹת, מ' - אַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת). וְלָכוּן לֹא יָכֹלוּ לַעֲלוֹת עֲלָיו נְמָלִים, כִּי "נְמָלִים" הֵן בְּחִינַת "קְטַנֵי אֶרֶץ" (מִשְׁלֵי ל), בְּחִינַת כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל הַטְּבָעִי, שְׂרוּצָה תְּמִיד לְהַעֲלִים אֶת שֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן שֶׁל הַבְּרִיאָה, שְׂבְּאָמַת הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הַהִתְפָּאוֹת שֶׁמִּקְבֵּל ה' מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָלֵל וּבְפִרְטָא.

**פַּעַם אַחַת בְּקִישׁוֹ תְּלַמִּידֵי לְפָנוֹת מְטָתוֹ וְאַחַר כֶּף לְפָנוֹת אֶת הַכְּלִים. אָמַר לְהֵם, בְּנֵי, פָּנוּ אֶת הַכְּלִים, וְאַחַר כֶּף פָּנוּ אֶת מְטָתִי, שְׂמִבְטָח לָכֵם כֹּל זְמַן שְׂאֵנִי בְּבֵית אֵין הַבֵּית נוֹפֵל.** פָּנוּ אֶת הַכְּלִים וְאַחַר כֶּף פָּנוּ אֶת מְטָתוֹ, וְנִפְלַח הַבֵּית. זֶה שְׂאָמַר לְהֵם "לְפָנוֹת הַכְּלִים" מְקַדָּם, זֶה בְּחִינַת תּוֹכְחוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׂמוֹכִיחַ אֶת כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי עַל יְדֵי שִׁיְתָקְנוּ כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, רַק אֵז אִפְשָׁר לְזָכוֹת לְהַפְרֵי, לְהַבִּין, לְטַעַם וְלִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק, כְּפִמְבָּאָר. כִּי הַצְּדִיק הוּא הַפָּאָר שֶׁל הָעוֹלָם, וְלָכוּן קִיָּים הַבֵּית עַל יָדוֹ, בְּבְחִינַת "נֵר אִישׁ וּבֵיתוֹ" (שִׁבְת כֵּא), כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתָן (הַל' בְּרַכַּת הַמַּזּוֹן ד, יא).

**אָמְרוּ לוֹ תְּלַמִּידֵי, רַבֵּי, וְכִי מֵאַחַר שֶׁצְּדִיק גָּמוֹר אַתָּה, לָמָּה עָלְתָה לָךְ כֶּף. אָמַר לְהֵם, בְּנֵי, אֲנִי גְרַמְתִּי לְעֶצְמִי. שְׂפַעַם אַחַת הִיִּיתִי מֵהַלֵּךְ בְּדָרָךְ לְבֵית חָמִי וְהָיָה עִמִּי מִשׁוּי שְׁלֹשָׁה חֲמוּרִים, אֶחָד שֶׁל מֵאֲכָל וְאֶחָד שֶׁל מִשְׁתֵּה וְאֶחָד שֶׁל מִיַּי מְגָדִים, בָּא עִנִּי אֶחָד וְעַמַּד לִי בְּדָרָךְ וְאָמַר לִי, רַבֵּי פְרִנְסֵנִי, אָמַרְתִּי לוֹ, הִמְתַּן עַד שְׂאִפְרוֹק מִן הַחֲמוּר, לֹא הִסְפַּקְתִּי לְפָרֵק מִן הַחֲמוּר עַד שִׁיַּצְתָּה נְשָׁמָתוֹ. כִּי מָה שֶׁהָיָה מֵהַלֵּךְ בְּדָרָךְ עִם שְׁלֹשָׁה חֲמוּרִים מְלֵאֵי כֹל טוֹב, שְׂזָה בְּחִינַת שְׂפַע שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׂמִקְבְּלַת קַדְשָׁתָהּ מֵהַצְּדִיק, וְלָכוּן הֵן שְׁלֹשָׁה מִיַּי שְׂפַע, בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה מִיַּי הַתְּפָאוֹת שְׂנִמְשָׁף מְקַדְשֵׁת הָאֶרֶץ (לְקו"ה שם), וְלָכוּן כְּאִשְׁרֵי לֹא הִצְלִיחַ לְהַמְשִׁיף צְדָקָה לְעַנֵּי, וְיַצְתָּה נְשָׁמָתוֹ, לָכוּן חֲרַד כֹּל כֶּף, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת פָּגַם הַהִתְפָּאוֹת, כִּי כֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּנֶגֶד עוֹלָם מְלֵא. וְלָכוּן גְּרַם לְעֶצְמוֹ מַה שְׂגָרָם, בְּכִדֵי לְתַקּוֹן חֲזָרָה אֶת הָאוּרֵי לְנַח וְנֹף, שְׂזָה בְּחִינַת "בְּיֹמוֹ תַתֵּן שְׂכָרוֹ" (דְּבָרִים כד, טו), שְׂכָתַב בְּזֵה רַבֵּי נֶתָן (הַל' טוֹעוּ וְנִטְעוּ ה, ו) שְׂלָכוּן מְזִהְרִים בְּיֹמוֹ דִּיקָא תַתֵּן שְׂכָרוֹ, כִּי צְרִיכִין לְהֵאִיר וּלְגַלּוֹת הַהִתְפָּאוֹת בְּפִרְטִיּוֹת בְּכָל יוֹם דִּיקָא, כְּפִי הַשְּׁנוּיִים שְׂבָאוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא, שְׂעַל יְדֵי זֶה תַקּוֹן נְפֶשׁ הָעֵנִי הַשְּׂכִיר עַל יְדֵי שְׂמִקְבֵּל שְׂכִירוֹתוֹ בְּיֹמוֹ דִּיקָא, עַד שִׁירְגִישׁ הַהִתְפָּאוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא. וְלָכוּן דְּקָדַק עַל עֶצְמוֹ מִיָּד נַחוּם אִישׁ גְּמִזּוּ לְהֵאִיר מְחַדָּשׁ אֶת בְּחִינַת נְפִילַת הַהִתְפָּאוֹת, עַל יְדֵי הַמְשָׁפֵט שְׂעֵשָׂה לְעֶצְמוֹ, כִּי הַצְּדִיק כְּלוּל מִכָּל הַהִתְפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכֶף הַרְאָה אֶת בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הַהִתְפָּאוֹת, שְׂנִתְגַּלֶּה הַעֲקֻשְׁנוֹת וְהַעֲזָתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂבָאָר רַבֵּי נֶתָן (הַל' בְּרַכַּת הַמַּזּוֹן ד, יב). לָכוּן עַל יְדֵי יְרָאָת נַחוּם אִישׁ גְּמִזּוּ, הַתְּגַלֶּה שְׂרֵשׁ הַשְּׂפַע, בְּבְחִינַת "כִּי אֵין מִחְסוֹר לְיִרְאָיו" (תְּהִלִּים לד, י), בְּחִינַת קַדְשֵׁת הַצְּדִיק, שְׂשָׁם אֵין שׁוּם חֲסָרוֹן.**

סד

## נחום איש גמזו

תענית כא.

על פי לקו"מ כח' בני לן ביתא'

**אמר** עליו על נחום איש גם זו, שהיה סומא משתי עיניו, גדם משתי ידיו, קטע משתי רגליו, וכל גופו מלא שחין, והיה מטל בבית רעוע ורגלי מטתו מנחין בספלין של מים כדי שלא יעלו עליו נמלים. פעם אחת בקשו תלמידיו לפנות מטתו ואחר כך לפנות את הכלים. אמר להם, בני, פנו את הכלים, ואחר כך פנו את מטתי, שמבטח לכם כל זמן שאני בבית אין רבית נופל. פנו את הכלים ואחר כך פנו את מטתו, ונפל רבית. אמרו לו ותלמידיו, רבי, וכי מאחר שצדיק גמור אתה, למה עלתה לך כך. אמר להם, בני, אני גרמתי לעצמי. שפעם אחת הייתי מהלך בדרך לבית חמי, והיה עמי משוי שלשה חמורים, אחד של מאכל ואחד של משתה ואחד של מיני מגדים. בא עני אחד ועמד לי בדרך, ואמר לי, רבי, פרנסני. אמרתי לו, המתן עד שאפרוק מן החמור. לא הספקתי לפרוק מן החמור, עד שיצתה נשמרו. הלכתי ונפלתי על פניו ואמרתי, עיני שלא חסו על עיניך – יסומו, ידי שלא חסו על ידיך – יתגדמו, רגלי שלא חסו על רגליך – יתקטעו, ולא נתקררה דעתי עד שאמרתי, כל גופי יהא מלא שחין. אמרו לו, אוי לנו שראינוך בכך. אמר להם, אוי לי אם לא ראיתוני בכך. ואמאי קרו ליה נחום איש גם זו? דכל

**הלכתי ונפלתי על פניו ואמרתי, עיני שלא חסו על עיניך – יסומו, ידי שלא חסו על ידיך – יתגדמו, רגלי שלא חסו על רגליך – יתקטעו, ולא נתקררה דעתי עד שאמרתי, כל גופי יהא מלא שחין. אמרו לו, אוי לנו שראינוך בכך. אמר להם, אוי לי אם לא ראיתוני בכך. וזה שאמרו "אוי לנו שראינוך בכך", שזה בחינת היראה שנופלת על ידי גלוי ההתפארות, כי כשנתגלה ההתפארות של ישראל, אז מתפעל נפש הרואה, יותר מהידיעה לבד, כמבאר, ואז נופלת יראה, בבחינת "על ישראל גאותו, ועזו בשחקים" (תהלים סח).**

**ואמאי קרו ליה נחום איש גם זו?** דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר, גם זו לטובה. כלומר שעל ידי שהיה אומר על כל דבר 'גם זו לטובה', על ידי זה מאיר לבחינת הטוב הפבוש, שעל ידי זה נעשים גרים ובעלי תשובה. ואפשר לדיק הלשון שאמר "כל מילתא שהוה סלקא ליה", כלומר שכל דבר שהיה "עולה לו", מלשון "עליה" דיקא, בחינת "מעלה גרה", שהוא בסוד הגרים כידוע (לקו"ה בהמה וחיה טהורה ד).

**אמר, גם זו לטובה. אתא אליהו אדמי ליה פחד מניהו. אמר ליה, דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון הוא? דכי הוה שדי עפרא – הוה סייפי, גילי – הוה גירי, דכתיב (ישעיה מא, ב) "יתן כעפר חרבו, כקש נדף קשתו".** וזה שבא אליהו ונדמה לאחד מהם, שהוא בחינת שמוציאים הפך אמונתם, בחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי", כי לכן נדמה כאחד מהם דיקא, והראה להם הפך אמונתם, שנתגלה בחינת אמונת ישראל בחינת "עפרו של אברהם אביהם" כלומר האמונה שכל הבראה בשביל ישראל, בחינת "ואלה תולדות השמים והארץ בהבראם – באברהם". וזה בחינת העפר של אברהם אבינו שאתו מנצח המלחמות, שהוא בחינת העזות והעקשנות, כמו שכתב שם רבי נתן (הלי ברכת המזון ד, יב) "ה' איש מלחמה" כי עקר נצחון המלחמה כשמתחזקו בעקשנות גדול.

**כי אתו ביתו בהווא דיורא, אמרו ליה, מאי אייתית בהדך דעבדי לך יקרא כולי האי? אמר להו, מאי דשקלי מהכא אמטי להתם. סתרו לדיריהו ואמטיניהו לבי מלפא. אמרו ליה, האי עפרא דאייתי הכא מדידן הוא. בדקוה ולא אשפחוה, וקטליניהו להנך דיוראי. ולכו שברו הבית של עצמם "הדירים" הנ"ל, כי אצלם העפר הוא רק בחינת תאונת ממון, שכל מה שיש לו יותר, חסר לו יותר, בחינת שבע הפרות הרעות, שבע שנות הרעב, כמו שכתב שם רבי נתן, ולכן שברו את ה"בית", כי אצלם נחשוף ההתפארות שנקרא בית, "פתפארת אדם לשבת בית" (ישעיה מד, יג), ולכן בסוף גם נהרגו, "כי כלה אעשה בגוים", שהולכים לכליון והפסד בגלל מעשיהם העכורים, על ידי שאינם נותנים צדקה פראוי, שאז שלמות השכל לראות אור הצדיק.**





מילתא דהוה סלקא ליה אמר, גם זו לטובה.

**זימנא חדא בעו לשדורי ישראל דורון לבי קיסר. אמרו, מאן זיזיל?**  
 זיזיל נחום איש גם זו, דמלמד בגסין הוא. שדרו בידיה מלא  
 סיפטא דאבנים טובורת ומרגליות, אזל בת בהווא דירדה, בליליא  
 קמו הנך דיראי ושקלינהו לסיפטיה ומלונהו עפרא. למחר כי חזנהו  
 אמר, גם זו לטובה. כי מטא דחתם, שרינהו לסיפטא, חזנהו דמלו  
 עפרא, בעא מלכא למקטלינהו לכולהו. אמר, קא מחיכו בי יהודאי.  
 אמר, גם זו לטובה. אתא אליהו אדמי ליה כחד מנייהו. אמר ליה,  
 דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון דהוא? דכי הוה שדי  
 עפרא – הוה סייפי, גירי – הוה גירי, דכרזיב (ישעיה מא. ב) "יתן כעפר  
 חרבו, כקש נדרף קשתו". והווא חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה,  
 בדקו מיניה וכבשוה. עיילו לבי גנויה ומלוהו לסיפטיה אבנים טובות  
 ומרגליות, ושדרוהו ביקרא רבה.

פנו את הכלים ואחר כך פנו את מטתו, ונפל הבית. שאמר להם "בני, פנו את הכלים, ואחר כך את מטתי", זה בחינת הנאמר בתורה זו "אפיקו לי לבני וטינא מהתם", כלומר כי נכנס בתלמידים בחינת כפירות, דהינו למה יש לו כאלה יסורים והוא צדיק גמור, ואז כשפראו הנס, שהבית עומד בגס גמור על ידי צדקתו, על ידי הנס מתקן האמונה. ולכן אמר להם "אני גרמתי לעצמי", שלא יחשבו חס ושלום שאין הבורא רואה ומבין מעשה בני אדם, אלא הוא גרם לעצמו כך, כמו שפסוק.

**שפעם אחת הייתי מהלך בדרך לבית חמי והיה עמי משוי שלשה חמורים, אחד של מאכל ואחד של משקה ואחד של מיני מגדים.** משוי שלשה חמורים כנגד שלשה אלפין שיש בשם מ"ה (י"ד ה"א וא"ו ה"א) שהוא בחסד, פמובא בלקוטי תורה לאר"י ז"ל בפסוק "שלשת אלפים משל" (מלכים א' ה. ל).

**בא עני אחד ועמד לי בדרך, ואמר לי, רבי, פרנסני. אמרתי לו, המתן עד שאפרוק מן החמור. לא הספקתי לפרק מן החמור, עד שיצתה נשמתו.** פי "עני ודל" בחינת דל"ת - נפילת הארבעה אלפין, כי כן על ידי שפע הפרנסה נעשה זוג תמידי של קרבן תמיד, ולהפך, בחינת נפילה. ולכן אמר הלכתי ונפילתי על פניו ואמרתי, נפילתי דיקא, בחינת לתקן אלפין נפילין.

**עניי שלא חסו על עיניה יסומו, ידי שלא חסו על ידיה יתגדמו, רגלי שלא חסו על רגליה יתקטעו, ולא נתקרה דעתי עד שאמרתי, כל גופי יהא מלא שחין.** ולכן אמר ארבעה דברים: "עניי שלא חסו", "ידי שלא חסו", "רגלי שלא חסו", ו"כל גופי יהא מלא שחין", שהן ארבעה דברים כנגד ארבעה אלפין נפולין שרצה לתקן. כי אכן זו היתה מדתו, שהוא "נחום איש גם זו", שהיה אומר גם זו לטובה, כלומר שקושר הכל בחסד, בימין (פמובא בתמר דבורה), שעל ידי זה מנצח כל הכפירות, כי הדבר הזה בעצמו הוא בחינת תמיד. וזה "כל מילתא", הינו כל דבר, דהוה סלקא ליה אמר גם זו לטובה, "סלקא" פרושו עולה, בחינת "עולת תמיד" (שמות כט, מב), שמתברר הטוב מהקלפות שבעולם העשירה, פמובא בתורה זו מפונות התמיד.

**ונבאר** בפרט תקון בחינת ארבעה אלפין נפולין הנ"ל, לפי ארבע ברכות של ברפת המזון, על פי דברי רבי נתן בהלכות ברפת המזון ה'.

**עניי שלא חסו** - כנגד ברפת הזן, בחינת החסד, שמתקן האלפין, ולכן בעינים, בבחינת "ויתבוננו חסדי יי" (תהלים קז).

**ידי שלא חסו** - כנגד ברפת הארץ, בחינת הכנסת אורחים צדיקים, ולכן נרמז בבחינת ידים, כמו שנאמר "כפה פרשה לעני, וידיה שלחה לאביון" (משלי לא).

**רגלי שלא חסו** - כנגד ברפת בונה ירושלים, ששם בית המקדש עם לוחות הברית, בחינת אמתת התורה, ולכן הוא 'בית של קמא', ולכן נרמז ברגלים, שהם מקימים את האדם

**אמרו עליו על נחום איש גם זו.** "אמרו עליו", בחינת דבורים של אמונה, פי "דבור" בחינת אמונה, שזה בחינת "תולעת", שהוא תקון של הכפירות, כמבאר בתורה זו, וכן על ידי זה מבטל בחינת שיי"ח - שד חכם יהודי, שהן שיחות נפולות שלהם.

**והיה מטל בבית רעוע ורגלי מטתו מנחין בספלין של מים פדי שלא יעלו עליו נמלים.** פי היה צדיק גמור, כמו שכתוב בהמשך, לכן ביתו "בית רעוע", שעומד רק יסוד צדיק, שיש לו "כל - בשמים ובארץ" (דברי הימים א' כט), ולכן מטתו מנחים רגליה בתוך ספלי מים, בחינת חסד דאברהם, בחינת אמונה, ונחום איש גמזו עצמו, שהיה מנח שם, בבחינת "אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם" (תהלים כב, ז), פי ממש לא היו לו רגלים וידיים, שעל ידי זה היא סגולה לנצח האויבים, הם הכפירות ובזיונות. ולכן לא יכולים לעלות למטה "הנמלים", שהן בחינת התול"ע הטמא, בחינת כפירות ומחין דקטנות, כמו שנאמר בנמלה "קטני ארץ" (משלי ל, כד). ולכן נחום הוא בחינת עול"ת תמיד, שמתקן התול"ע הטמא, ולכן לא יכולים לעלות עליו חס ושלום.

**פעם אחת בקשו תלמידי לפנות מטתו ואחר כך לפנות את הכלים. אמר להם, בני, פנו את הכלים, ואחר כך פנו את מטתי, שמבטח לכם כל זמן שאני בבית אין הבית נופל.**

סה

### נְחוּם אִישׁ גִּמְזוּ

תַּעֲנִית כֹּא.

עַל פִּי לִקוֹ"מ כֵּט 'הָאִי גִבְרָא'

**וְאִמְאִי** קָרוּ לִיה נְחוּם אִישׁ גַּם זֶה? דְּכָל מִילְתָּא דְתוּה סְלִקָא לִיה אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה, זִימְנָא חֲדָא בְּעוּ לְשִׁדְרֵי יִשְׂרָאֵל דּוֹרוֹן לְבֵי קִיסַר. אָמְרוּ, מֵאן יִיזִיל? יִיזִיל נְחוּם אִישׁ גַּם זֶה, דְּמִלְמַד בְּנַסִּין חוּא. שִׁדְרוּ בִידֵיה מְלָא סִיפְטָא דְאַבְנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲזַל בְּרַת בְּתַחוּא דִירָח, בְּלִילִיא קָמוּ חֲנַךְ דִּינִירָא וְשִׁקְלִינְהוּ לְסִיפְטִיָּה וּמְלוֹנְהוּ עֶפְרָא. לְמַחַר כִּי חֲזַנְהוּ אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. כִּי מְטָא חֲתָם, שְׂרִינְהוּ לְסִיפְטָא, חֲזַנְהוּ דְמְלוּ עֶפְרָא, בְּעָא מְלָכָא לְמִקְטְלִינְהוּ לְכוּלְהוּ. אָמַר, קָא מְחִיכוּ בִי יְהוּדָאִי. אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. אֲתָא אֱלִיהוּ אֲדָמִי לִידֵהּ כַּחַד מְנִיָּהוּ. אָמַר לִיה, דְלִמָּא חָא עֶפְרָא מִעֶפְרָא דְאַבְרָהָם אֲבוּהוֹן חוּא? דְכִי תוּה שְׂדֵי עֶפְרָא – תוּוּ סִיפִי, גִּילִי – תוּוּ גִירִי, דְכַתִּיב (ישעיה

כא. ג) "יִתֵּן כְּעֶפֶר חֲרָבוֹ, כְּקֶשׁ נֶדֶף קִשְׁתּוֹ". תוּיָא חֲדָא מְדִינְתָא דְלֵא מְעוּ לְמִיכְבָּשָׁה, בְּדַקוּ מִינִיָּה וְכַבְשׁוּתָה. עֵיילוּ לְבֵי גְנוּיָה וּמְלוּדְהוּ לְסִיפְטִיָּה אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, וְשִׁדְרוּהוּ בִיקְרָא רַבָּה. כִּי אֲתוּ בֵיתוּ בְּתַחוּא דִינִירָא, אָמְרוּ לִיה, מֵאִי אֵייתִית בְּחֲדָךְ דְעֶבְדִּי לָךְ יְקָרָא פּוּלִי דְחָאִי? אָמַר לְהוּ, מֵאִי דְשִׁקְלִי מִהֲכָא אֲמַטִּי לְחֲתָם. סְתְרוּ לְדִירִיָּהוּ וְאֲמַטִּינְהוּ לְבֵי מְלָכָא. אָמְרוּ לִיה, חָאִי עֶפְרָא דְאֵייתִי חֲכָא מְדִידֵן חוּא. בְּדַקוּדָה וְלֵא אֲשַׁכְחוּהּ, וְקִטְלִינְהוּ לְחֲנַךְ דִּינִירָאִי.

וְעַלֵּיהֶם נִסְמָה. וְלַהֲפֹךְ בְּשָׂקָר, שְׂאִין לוֹ קִיּוּם נִצְחִי, וְלָכֵן נֶאֱמַר "שָׂקָר אֵין לוֹ רְגָלִים" (רש"י משלי יב).  
**וְלֵא נִתְקַרְרָה דְעַתִּי עַד שְׂאֲמַרְתִּי כָּל גּוֹפִי יְהֵא מְלָא שְׁחִין** – כְּנֶגֶד בְּרַפְת הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב, שְׂהוּא בְּכַדִּי לְהוֹצִיא הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּתוֹרוֹת הַנְּפֹלוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ עַל רַבִּי מֵאִיר, רְמוּן מְצָא, תּוֹכוֹ אֲכָל, קְלַפְתּוֹ זָרַק (חגיגה טו). וְלָכֵן אָמַר עַל הַגּוֹף שֶׁיְהֵא מְלָא שְׁחִין, כִּי שְׁחִין חוּא בְּעוֹר, וְהַעוֹר בְּחִינַת קְלַפָּה וּלְבוּשׁ הַגּוֹף, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת קְלַפְתּוֹ זָרַק.

**נִמְצָא** שְׂפָל אַרְבַּע בְּחִינּוֹת אֱלוּ מְכֻן לְתַקּוּן הָאַרְבַּעָה אֲלֵפִין, וְנְחוּם אִישׁ גִּמְזוּ זִי"ע עֲשֵׂה עֲצֻמוֹ לְגִדְל צְדָקוֹת – בְּחִינַת "וְאַנִּי כְּכֶבֶשׂ אֲלוֹף" (ירמיה יא), בְּחִינַת קְרִבּוֹן תְּמִיד כְּנ"ל.

**אָמְרוּ לוֹ, אוֹי לָנוּ שְׂרַאֲיִנוּךְ בְּכָף. אָמַר לָהֶם, אוֹי לִי אִם לֹא רְאִיתוּנִי בְּכָף.** "אוֹי לָנוּ" חוּא בְּחִינַת תְּחִלַּת הַפְּסוּק "לְמִי אוֹי לְמִי אָבוּי לְמִי מוֹדִינִים לְמִי שִׁיח" (משלי כג, כט), שְׂזָה בְּחִינַת הַתְּנַגְדוֹת שְׂבָא עַל יְדֵי לְמוּדִים נְפֹלִים. וְלָכֵן בְּגִלְל שְׂזָכָה לְבְּחִינַת "תְּמִיד", תַּקּוּן הָאֲלֵפִין, עָנָה לָהֶם "אוֹי לִי אִם לֹא רְאִיתוּנִי בְּכָף", שֶׁ"רְאִיָּה" זֹאת חֵא בְּחִינַת "לְאָה", שְׂנֶאֱמַר בַּהּ שֶׁ"עֵינֵיה רְכוּת" (בראשית כט, יז), שְׂפַחְתָּהּ לְפָל בְּחֻלְקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הַרְשָׁע, שְׂהוּא בְּחִינַת "חֲכָם שֶׁד יְהוּדִי", לָכֵן עַל יְדֵי הַכְּנָעָה עֲצוּמָה שֶׁל נְחוּם אִישׁ גִּמְזוּ, תַּקּוּן בְּחִינַת "לְאָה".

**דְּלִמָּא חָא עֶפְרָא מִעֶפְרָא דְאַבְרָהָם אֲבוּהוֹן חוּא? דְכִי תוּה שְׂדֵי עֶפְרָא תוּוּ סִיפִי, גִּילִי תוּוּ גִירִי.** וּבְגִלְל שְׂנְחוּם אִישׁ גִּמְזוּ עֶסַק תְּמִיד לְהַתְקַשֵּׁר בְּחֶסֶד כְּנ"ל, בְּבְּחִינַת גַּם זֶה לְטוֹבָה, בְּחִינַת "אֶף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי" (תהלים כג, ו), וְלָכֵן זָכָה שְׂעַפֵּר שְׂהִיָּה אֲצִלוּ נְהַפֵּךְ לְעַפֵּר שֶׁל אֲבְרָהָם אֲבִינּוּ, רֵאשׁ לְמִצְאֵמִינִים, מְמַשֵּׁף חֶסֶד וְהֶאֱמוּנָה בְּעוֹלָם, שְׂעַל יְדוּ מְנַצַּח וּמְתַגַּבֵּר עַל אוֹיְבָיו וְכָל הַכּוֹפְרִים, בְּבְּחִינַת "בְּגִבְרוֹת יִשַׁע יְמִינוּ" (תהלים כז, ז).

**וְלָכֵן** שְׂלַחְהוּ בְּכּוּד גְּדוּל, וְשִׁדְרוּהוּ בִיקְרָא רַבָּה, כִּי עַל יְדֵי חֶסֶד הַזֶּה מְכַנְיַע הַכְּפִירוֹת וּבְזִיּוֹנוֹת שְׂבָאִים עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׂדִין יְהוּדָאִין שְׂעוֹשִׂים בּוֹשׁוֹת וְחֲרוּפִים לִירָאִי ה'. וְלָכֵן שְׂבָרוּ הֵם אֶת בֵּיתָם, שְׂלֵא כְּמוֹ נְחוּם אִישׁ גִּמְזוּ שְׂמִלְמַד בְּנִסִּים וְיֵשׁ לוֹ עַל מַה לְסַמְּךָ, אֶף הֵם לְהַפֵּךְ בְּחִינַת שְׂדִין יְהוּדָאִין, שְׂאִין לָהֶם עַל מַה שְׂיִסְמְכוּ, כִּי אֲצִלְם חוּא שְׂקָר שְׂאִין לוֹ רְגָלִין וְקִיּוּם כְּנ"ל.



## נַחֻם אִישׁ גִּמְזוּ

## תַּעֲנִית כֹּא.

עַל פִּי לִקּוֹ"מ תַּנְיִנָא ז' פִּי מִרְחָמִם יִנְהַגִּם'

**אָמְרוּ:** עָלְיוֹ עַל נַחֻם אִישׁ גַּם זֶה, שֶׁהִיָּה סוּמָא מִשְׁתֵּי עֵינָיו, גְּדָם מִשְׁתֵּי יָדָיו, קִטְעַ מִשְׁתֵּי רַגְלָיו, וְכָל גּוּפּוֹ מְלֵא שְׁחִין, וְהִיָּה מְטֹל בְּבֵית רְעוּעַ וְרַגְלֵי מִטָּתוֹ מִנְחִין בְּסַפְלִין שֶׁל מַיִם כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲרֹף עָלָיו נְמָלִים. פֶּעַם אַחַת בִּקְשׁוּ תַלְמִידָיו לִפְנוֹת מִטָּתוֹ וְאַחַר כֵּךְ לִפְנוֹת אֶת הַכְּלִים. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי, פִּנּוּ אֶת הַכְּלִים, וְאַחַר כֵּךְ פִּנּוּ אֶת מִטָּתִי, שֶׁמִּבְטָח לָכֶם כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי בְּבֵית אֵין דְּבֵית נוֹפֵל. פִּנּוּ אֶת הַכְּלִים וְאַחַר כֵּךְ פִּנּוּ אֶת מִטָּתִי, וְנִפְּלַת הַבַּיִת. אָמְרוּ לוֹ וְהַתְּלַמִּידִיו, רַבִּי, וְכִי מֵאַחַר שֶׁצִּדִּיק גִּמְרוֹר אֶתְּהָ, לִמָּה עֲלִתָּה לָךְ כֵּךְ. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי, אֲנִי גִרְמָתִי לְעֶצְמִי. שֶׁפֶּעַם אַחַת הִיִּיתִי מֵחֶלֶךְ בְּדֶרֶךְ לְבֵית חָמִי, וְהִיָּה עִמִּי מִשׁוּי שְׁלֹשָׁה חֳמוּרִים, אֶחָד שֶׁל מֵאֵכֶל וְאֶחָד שֶׁל מִשְׁתֵּה וְאֶחָד שֶׁל מִיְּנֵי מְגָדִים. בָּא עֲנִי אֶחָד וְעָמַד לִי בְּדֶרֶךְ, וְאָמַר לִי, רַבִּי, פִּרְנָסְנִי. אֲמַרְתִּי לוֹ, הִמָּתֵן עַד שֶׁאֶפְרוֹק מִן הַחֲמוּר. לֹא הִסְפַּקְרָתִי לִפְרוֹק מִן הַחֲמוּר, עַד שֶׁיִּצְתָּה נִשְׁמָרוּ. הִלַּכְתִּי וְנִפְּלַתִּי עַל פְּנֵי וְאֲמַרְתִּי, עֵינֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל עֵינֶיךָ – יִסּוּמוּ, יָדֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל יָדֶיךָ – יִתְגַּדְמוּ, רַגְלֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל רַגְלֶיךָ – יִתְקַטְעוּ, וְלֹא נִתְקַרְרְרָה דַעְתִּי עַד שֶׁאֲמַרְתִּי, כָּל גּוּפִי יֵהָא מְלֵא שְׁחִין. אָמְרוּ לוֹ, אוּי לָנוּ שֶׁרְאִינוּךָ בְּכֵךְ. אָמַר לָהֶם, אוּי לִי אִם לֹא רְאִיתוּנִי בְּכֵךְ. וְאֲמַאי קָרוּ לִיהַ נַחֻם אִישׁ גַּם זֶה? דְּכָל

**אָתְּמַאי קָרוּ לִיהַ נַחֻם אִישׁ גַּם זֶה?** דְּכָל מִילְתָּא דְּהוּה סְלִקָּא לִיהַ אָמַר גַּם זֶה לְטוֹבָה. כִּי מַה שֶׁהִיָּה אוֹמֵר תְּמִיד 'גַּם זֶה לְטוֹבָה', זֶהוּ בְּחִינַת שְׂבָחוּ שֶׁל צִדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁה' יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה הַכֹּל לְטוֹבָה, שֶׁדָּבָר זֶה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה. וְלָכֵן עַל יָדֵי שְׂבַח ה', שְׂבַח הַצִּדִּיקִים, מְקוּמֵי וּמְרוּמֵי הַדַּעַת, וְעַל יָדֵי זֶה נִתְקַן הַדְּבוּר לְהִיּוֹת נִשְׁמָע וּמִתְקַבֵּל, וְכֵן הִיָּה אֶצֶל נַחֻם אִישׁ גִּמְזוּ, שֶׁהִיָּה עוֹסֵק תְּמִיד בְּשְׂבַח הַבוֹרָא – שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וְהוֹפֵךְ מִדַּעַת הַדִּין לְרַחֲמִים, לָכֵן זָכָה שֶׁנִּתְקַבְּלוּ דְּבָרָיו עַל יָדֵי "אֱלֹהֵינוּ" – דְּבוּר הַנִּשְׁמָע וּמִתְקַבֵּל, וְהַעֲפָר עֲצָמוֹ נִהְפָּךְ מִדִּין – הַרְצוֹן לְקַבֵּל, לְרַחֲמִים – הַרְצוֹן לְהַשְׁפִּיעַ, בְּחִינַת זְרִיקַת הַחַצִּים, בְּחִינַת שִׁדְ"י. וְגַם כֹּאֲשֶׁר גִּבְּבוּ אֶת הָאֲבָנִים הַטּוֹבוֹת קִבֵּל זֹאת בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה", שֶׁעַל יָדֵי זֶה גַּם נַעֲשֶׂה תְּקוּן הַבְּרִית כְּמִבְּאֹר, וְלָכֵן זָכָה שֶׁיֵּאִיר בְּעֶפְרַת בְּחִינַת הַיְסוּד, שֶׁשִׁדְ"י וְזוֹרֵק תְּקוּנִים לְכָל הַמְּקוּמוֹת הַצָּרִים וְדָקִים וְכַ"ל.

מִיִּלְתָּא דְהוּהוּ סֻלְקָא לִיה אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה.

זִימְנָא חֲדָא בְּעוּ לְשִׁדְוֵי יִשְׂרָאֵל דּוֹרוּן לְבֵי קִיסְר. אָמְרוּ, מֵאֵן יִיזִיל?  
 יִיזִיל נְחוּם אִישׁ גַּם זֶה, דְּמִלְמַד בְּנִסִּין הוּא. שְׁדֵרוּ בִּידֵיהּ מְלָא  
 סִיפְטָא דְאַבְנִים טוֹבוֹרַת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲזַל בַּת בְּחַהּוּא דִּירְדָה, בְּלִילִיא  
 קָמוּ חֲנַךְ דִּירְאִי וְשִׁקְלִינְהוּ לְסִיפְטִיהּ וּמְלוּנְהוּ עֶפְרָא. לְמַחַר כִּי חֲזַנְהוּ  
 אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. כִּי מְטָא דְחַתָּם, שְׁרִינְהוּ לְסִיפְטָא, חֲזַנְהוּ דְמִלְוֵי  
 עֶפְרָא, בְּעָא מְלָכָא לְמִקְטְלִינְהוּ לְכוּלְהוּ. אָמַר, קָא מְחִיכוּ בֵּי יְהוּדָאִי.  
 אָמַר, גַּם זֶה לְטוֹבָה. אֲתָא אֲלִיהוּ אֲדָמִי לִיה כַּחַד מְנִיחֻ. אָמַר לִיה,  
 דְּלִמָּא הָא עֶפְרָא מֵעֶפְרָא דְאַבְרָהָם אָבוּהוּן הוּא? דְּכִי הוּהוּ שְׁדֵי עֶפְרָא  
 – הוּוּ סִיפִי, גִּילִי – הוּוּ גִירִי, דְּכָתִיב (שְׁעִיָה מֵא. ב.) "יִתֵּן כְּעֶפֶר חֲרָבוֹ, כְּקֶשֶׁת  
 נֶדָף קִשְׁתּוֹ". הוּוּ חֲדָא מְדִינְתָא דְלֹא מְעוּ לְמִכְבָּשָׁה, בְּדַקוּ מִינֵיהּ  
 וּכְבָשׁוּתָהּ. עֵיילוּ לְבֵי גְנִיזָה וּמְלוּחָה לְסִיפְטִיהּ אָבְנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹרַת,  
 וְשְׁדֵרוּהוּ בִּיקְרָא רַבָּה. כִּי אֲתוּ בֵּיתוּ בְּחַהּוּא דִּירְאִי, אָמְרוּ לִיה, מֵאִי  
 אִיִּתִית בְּחַדְךָ דְּעַבְדִּי לְךָ יְקָרָא כּוּלִי הָאִי? אָמַר לְהוּ, מֵאִי דְשִׁקְלִי  
 מְחָכָא אֲמַטִּי לְחַתָּם. סַתְרוּ לְדִירִיהוּ וְאֲמַטִּינְהוּ לְבֵי מְלָכָא. אָמְרוּ  
 לִיה, הָאִי עֶפְרָא דְאִיִּתֵּי חָכָא מְדִידִין הוּא. בְּדַקוּדָהּ וְלֹא אֲשַׁבְּחוּדָהּ,  
 וּקְטְלִינְהוּ לְחַנְךָ דִּירְאִי.

הַצְמִצּוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, שֶׁזֶהוּ הַהֶפֶךְ מִבְּחִינַת הַרְחַבַת הַדַּעַת שֶׁל יָם הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא "גְּדוּל וְרַחֵב  
 יָדָיִם" (תהלים קד), כִּי הָיָה לוֹ דַּעַת גְּדוּל, וְלָכֵן אֵין הַיְסוּרִים מְצַעְרִים אוֹתוֹ, לְפִי שֶׁ"אֵין יְסוּרִים בְּלֹא  
 עוֹן" (שבת נה), כְּלוּמַר שֶׁנִּקְרָא עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית מִכָּל שִׁמְצוֹן עוֹן, לָכֵן אֵינֶם יְסוּרִים כָּלֵל. וְזֶה שֶׁלֹּא יְכוּלִים  
 לַעֲלוֹת עֲלָיו נְמוּלִים כִּנ"ל.

**פַּעַם** אַחַת בְּקִשּׁוֹ תַלְמִידֵיּוֹ לְפָנֹת מִטָּתוֹ וְאַחַר כֵּךְ לְפָנֹת אֶת הַפְּלִים. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי, פָּנֵי אֶת  
 הַפְּלִים, וְאַחַר כֵּךְ פָּנֵי אֶת מִטָּתִי, שֶׁמְבַטֵּחַ לָכֶם כָּל זְמַן שֶׁאַנִּי בְּבֵית אֵין הַבַּיִת נּוֹפֵל. פָּנֵי  
 אֶת הַפְּלִים וְאַחַר כֵּךְ פָּנֵי אֶת מִטָּתוֹ, וְנִפְלַל הַבַּיִת. מֵה שֶׁבִקֵּשׁ מִהַתְלַמְּדִים שִׁיזְצִיאוּ קִדְּם הַפְּלִים  
 וְאַחַר כֵּךְ אֶת מִטָּתוֹ, לְפִי דְרָרָה הַנ"ל, כִּי אֶפְלוּ שֶׁמְגִיעַ זְמַן הַנְּשֻׁמָּה לְהַסְתַּלַּק, עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שִׁישְׂאִיר  
 אַחֲרָיו בֵּן אוֹ תַלְמִיד, וְ"כִלִּים" בְּחִינַת תַּלְמִידִים (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי יִתְנָו), לָכֵן צְרִיךְ לְהוֹצִיא הַפְּלִים קִדְּם,  
 שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְהַשְׂאִיר חֲלִיפּוֹת, שֶׁהֵם דַּעַתוֹ וְיִרְאַתוֹ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָכַן הָאִיר בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ  
 אַחַר כֵּךְ "אוֹי לָנוּ שֶׁרְאִינוּהָ בְּכָךְ".

**לָכֵן** הָיָה עוֹמֵד הַבַּיִת רַק בְּזָכוּת צְדָקוֹתָיו, כִּי הָיָה בְּבְחִינַת "סֻלַּח נָא" (במדבר יד), בְּחִינַת חֲנֻכָּה,  
 בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהָיָה צְדִיק גָּמוּר וְנִקְיֵי מֵעוֹן כִּנ"ל, שֶׁזֶה הֶפֶךְ מִ"חֲרַבְּוֹ הַבַּיִת", שֶׁהוּא  
 עַל יְדֵי עוֹנוֹת, וְלָכֵן כִּשְׁפָנוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם, מִיָּד נָפַל הַבַּיִת, שֶׁלֹּא עָמַד בְּדַרְךְ הַטָּבַע כָּלֵל, אֲלָא רַק בְּזָכוּת  
 "סֻלַּח נָא" - חֲנֻכַּת הַבַּיִת. גַּם שֶׁאָמַר לָהֶם שֶׁמְבַטֵּחַ לָכֶם כָּל זְמַן שֶׁאַנִּי בְּבֵית אֵין הַבַּיִת נּוֹפֵל,  
 "מְבַטֵּחַ" דִּיקָא, כִּי הֵן בְּחִינַת הַבְּטָחוֹנֹת שֶׁאוֹסֵף הַלְוִיָּת"ן = מְלֻכּוּת שְׁבִינֵי הַחֲכָמָה, בְּבְחִינַת "עֵינֵי  
 כָּל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ" (תהלים קמה), שֶׁהַבְּטָחוֹנֹת עֲצָמָם הֵן הֵן הַפְּלִים, כְּמוֹ שֶׁרְמִיזוּ בְּסוֹפֵי תְּבוּת עֵינֵי כָּל  
 אֱלֹהִים - כָּל"י. וְזֶה "פָּנֵי אֶת הַפְּלִים", הֵינּוּ הַפְּלִים שֶׁעַל יְדֵי הַבְּטָחוֹן, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכָה הַמְּלָכוֹת  
 חַיִּים וְשֹׁפֵעַ, וְזֶה עֲמִידַת הָעוֹלָם, בְּסוּד שֶׁאָמְרוּ בְּזֶהר "כָּל הָעוֹלָם לֹא עוֹמֵד אֲלָא עַל סִנְפִיר שֶׁל  
 לְוִיָּתָן" (זוה"ק מִשְׁפָּטִים קח).

**אָמְרוּ** לוֹ תַלְמִידֵיּוֹ, רַבֵּי, וְכִי מֵאַחַר שֶׁצְדִיק גָּמוּר אֲתָה, לָמָּה עֲלִתָּה לָךְ כֵּךְ. אָמַר לָהֶם, בְּנֵי,  
 אֲנִי גְרַמְתִּי לְעַצְמִי. שֶׁפַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדַרְךְ לְבֵית חָמִי, וְהָיָה עִמִּי מִשׁוּי  
 שְׁלֵשָׁה חֲמוּרִים, אֶחָד שֶׁל מֵאֲכָל וְאֶחָד שֶׁל מִשְׁתָּה וְאֶחָד שֶׁל מִינֵי מְגַדִּים. שֶׁהָיָה מוֹלִיךְ שְׁלֵשָׁה  
 חֲמוּרִים שֶׁל מֵאֲכָל וּמִשְׁתָּה, זֶה בְּחִינַת הָאֶרֶת הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲזִין, חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת, וְלָכֵן לְ"בֵית חָמִי",  
 שֶׁהַפְּנֵה לְתַקְּנוּ בְּחִינַת מוֹתְרוֹת וְשִׁירִים, בְּסוּד "יִתְרוֹ חֲתָן מִשָּׁה" (שמוות יח. ב), כִּי כֵן "יִתְרוֹ" מְלַשׁוֹן  
 מוֹתְרוֹת הַמַּחֲזִין שֶׁל הַדַּעַת - הוּא מִשָּׁה רַבְּנוּ, שֶׁזֶה עֵקֶר הַתַּקְּוֹן הַשְּׁלָם, שֶׁנִּתְקַן הַשִּׁירִים וְאַחֲרֵיהֶם,  
 עִם הַרְאֵשִׁית, (כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר עוֹד לְהֵלֹךְ).

**בָּא עֵינִי** אֶחָד וְעָמַד לִי בְּדַרְךְ, וְאָמַר לִי, רַבֵּי, פְּרִנְסֵנִי. אָמַרְתִּי לוֹ, הִמָּתֵן עַד שֶׁאֲפָרוֹק מִן  
 הַחֲמוּר. לֹא הִסְפַּקְתִּי לְפָרֵק מִן הַחֲמוּר, עַד שֶׁיִּצְתָה נִשְׁמָתוֹ. הִלְכְתִּי וְנִפְלַתִּי עַל פָּנָיו  
 וְאָמַרְתִּי, עֵינִי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל עֵינַי - יְסוּמוּ, יְדֵי שֶׁלֹּא חָסוּ עַל יְדָי - יִתְגַּדְּמוּ, רַגְלֵי שֶׁלֹּא חָסוּ  
 עַל רַגְלָי - יִתְקַטְעוּ, וְלֹא נִתְקַרְרָה דַּעַתִּי עַד שֶׁאָמַרְתִּי, כָּל גּוֹפִי יֵהָא מְלָא שְׁחִין. בְּעֶזֶר ה' רַחוּם  
 וַחֲנוּן הָאִיר עֵינֵי בְּנִקְדָה הַחֲשׂוּבָה בְּכָל הַמַּעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ הַנ"ל, שֶׁהִיא מְאֹד לֹא מְנִיחָה אֶת הַדַּעַת,



וזה הענין שלא הספיק לפרק מן החמור ולתת מזון לאותו עני שמת מרעב, ואז גרם לעצמו נחום איש גמזו מה שגרם, ולכן התמיהה, שהרי זו לא אשמתו! כי באמת היתה לו פגנה לתת, ולא דחה את אותו עני חס ושלום. אף מבאר רבנו הקדוש, שמי שרוצה לחגור עצמו להיות מפרנס לאשתו ולתלויים בו, (כמו שאכן הלא נחום מלא בכל טוב לבית המיוס), צריך שיהיה "איש חיל", כי צריך שיהיה לו קצת ממשלה כדי להמשיך פרנסה, ועל ידי זה מקבל הארת הרצון בעת האכל, וצריך שלא יהיה "רע מזל", שזה אכן מה שנקרה לנחום איש גמזו, שהיה בבחינת "רע מזל", שלא הספיק לתת פרנסה לאותו עני, שדבר זה בעצמו הוא בחינת פגם הפרנסה, כי צריך שיהיה לו קצת ממשלה כנ"ל. אף איה מתקנים דבר כזה? על ידי שמשל ביראתו, בבחינת "צדיק מושל יראת אלהים" (שמואל ב' כג, א), ועשה דין בעצמו. כי **"יראת שמים" = 1001 = שלש עשרה פעמים מזל**, כלומר שהיראת שמים היא שרש המזל, כמו שאמר רבנו הקדוש "יראת שמים תוסיף לאדם יותר ממה שפגלו מחיב" (ספר המידות יראה ח), כי היראה והמלכות חד הן, וכמו שנאמר "אלמלא מוראה של מלכות" (אבות ג, א), נמצא שעל ידי זה תקון בחינת המלכות והממשלה.

**וזה** שלא נתקרה דעתו עד שאמר "כל גופי יהא מלא שחין", כי החמימות הן בסוד המקיפין (לקו"מ כא), כי כל אמירות האלו שאמר "עניי שלא חסו וכיו", הן עצמן בחינת החליפוט של יראת שמים שהאיר והשאיר לדורות, כמו שמתחיל המעשה **"אמרו עליו** על נחום איש גמזו", כי אמירות אלו הן בחינת **"פי ידבר חכמות - והגות לבי תבונות"**.

**אמרן** לו, **אוי לנו שראינוהו בכף. אמר להם, אוי לי אם לא ראיתוני בכף**. כי נחום איש גמזו התלבש בבחינת מקיפים של עולם הבא, שהן חליפותיו כנ"ל, וכמו שפכתב מהרש"א על שאמר להם "אוי לי אם לא ראיתוני בכף", כלומר "אם לא הייתי מקבל ענשי בעולם הזה". כי הצדיקים הנוראים האלה, כמו נחום איש גמזו וכן תלמידו ומשמשו רבי עקיבא, היו מדקדקים על עצמם בדין בבחינת דרי מעלה, כמו שפכתב הבאור הלקוטים.

**ואמאי קרוי ליה נחום איש גם אז? דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר, גם אז לטובה**. לכן שהיה אומר על כל דבר "גם אז לטובה", שזהו בחינת הארת הדעת שה' הוא האלקים, כי באמת בשרש הפל אחד, בבחינת גלגל החוזר. וזה "גם אז לטובה", בסוד "ונשאר ג"ם הוא לאלהינו" (זכריה ט, ז), שפכתב בזה רבי נתן (הל' חלה ד, ז) בסוד חלה, ששעורה **ארבעים ושלש ביצים**, בחינת "ואף ג"ם" זאת בארץ איביהם לא מאסתים לכלתם" (ויקרא כו, מד), דהינו שבחינת "גם", שהן בחינת השירים, יתעלה לשרשו העליון, שזה עקר שלמות הבריאה, שנבראה בשביל זה, שיתעלו גם השירים אל הקדושה על ידי הראשית, שזהו העקר שבשבילו נברא הכל, כי באמת כלו חד.

**זימנא חדא בעו לשדורי ישראל דורון לבי קיסר. אמרו, מאן זיזיל? זיזיל נחום איש גם אז, דמלמד בנסין הוא**. "מלמד" דיקא, בבחינת "למודי ה", נצח והוד - "וכל בניה למודי יי" (ישעיה נד), כי היו לו מקיפים נפלאים כנ"ל, דעת ויראה.

**שדרן בידיה מלא סיפסא דאבנים טובות ומרגליות, אזל בת בהווא דירה, בלילא קמו הנה דיראי ושקלינהו לסיפסיה ומלונהו עפרא**. למחר כי חזנהו אמר, גם אז לטובה. אנשי המלון שגנבו את המרגליות בלילה, כי הצד האחר רוצה לגנב תמיד את בחינת השפע שנמשך ממקיפים, כי שרש הממון ועשירות גבוה מאד, ולכן "כסף" מלשון כסופים ונגעגועים לשרש האור, אף למטה נאחז בו כל העבודה זרה (הל' פדיון בכור ח). אף לא הקפיד נחום על גיבת תכולת הארגז, כי "ארגז" בחינת "רגז", שהפר ברחמים (לקו"מ יח), כי אחז בשרש הדברים, שהכל ברצונו יתברר והכל לטובה, שעל ידי זה דבוקים בתכלית, שבאמת כלו אחד כלו טוב.

**בעא מלכא למקטלינהו לכולהו. אמר, קא מחייכו בי יהודאי. אמר, גם אז לטובה. אתא אליהו אדמי ליה פחד מניהו**. ולכן זכה שבא אליהו הנביא לעזרתו והתגלם כאחד מהם, כי מי שמשגי שהקדוש ברוך הוא אחד, ואין שני לו, על ידי זה מתגלמים מלאכי השרת בחמור לעזר לו (ספר המידות, ערך דעת ח"ב א). וזה הענין שבא אליהו כאחד מהם, כי אכן היתה לנחום השגה זו באחדות ה' כנ"ל, על ידי שקיים ואמר תמיד "גם אז לטובה", שאז משיג שהכל אחד, גלגל החוזר, עליונים למטה ותחתונים למעלה, ולכן מדה במדה יכולים מלאכים להתגלם בחמור בכדי לעזר לו, שבחינה זו היא גלגל החוזר.

**אמר ליה, דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון הוא? דכי הוה שדי עפרא - הו סייפי, גילי - הו גירי, דכתיב (ישעיה מא, ב) "יתן פעפר חרבו, כקש נדף קשתו". הווא חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה, בדקו מיניה וכבשוה**. עיילו לבי גזיה ומלוהו לסיפסיה **אבנים טובות ומרגליות, ושדרוהו ביקרא רבה**. ולכן זכה לעפרו של אברהם אבינו, כמו שהיתה מלחמתו של אברהם במלכים על ידי הארת הרצון, כמבאר בהמשך של הפסוקים הנ"ל בישעיה: "מי פעל ועשה קרא הדרות מראש אני יי ראשון ואת אחרנים אני הוא", שהכל כח הבוורא יתברר בעצמו, שזה בחינת הארת הרצון, (וכמו בא במאמר 'פסיעותיו של אברהם אבינו' למחר"ח). ולכן הנס נעשה על ידי העפר, כי "עפר" בחינת חמור "היול", בחינת גלגל החוזר, כי הכל היה מן העפר - אפלו גלגל חמה" (זוהר נשא), כי עפר - היולי, יכול לתפס כל צורה, כי הכל ברצונו יתברר, וכמו שפכתב רבי נתן (סימני בהמה וחיה טהורה ד, כג) כי עפר הוא בחינת ההתחלה והסוף של כל דבר, "כי הפל היה מן העפר - אפלו העפר והפל שב אל העפר" (קהלת ג, ט), ובהתחלה והסוף הפל אחד, כי כל הדברים שבועולם אף על פי שכל אחד משנה מחברו מאד במראיתו וטעמו וריחו ותבניתו, אף על פי כן בראשית ותכלית הם באחדות בלי הבדל. נמצא שהעפר הוא הראשית והתכלית של כל הדברים, ששם הכל אחד בלי הבדל, ועל פן מבחינת עפר, משם עקר אחיזת השקר, ומשם עקר הכניעתו ובוטולו, וזה גם כן בכלל "הכל היה מן העפר והפל שב אל העפר", שגם הרע והטמאה שהוא השקר הפל היה מן העפר, והכל שב אל העפר, שם מקרח לכלות זהמיתו ולהתהפך לתחלת שרשו, שהיא האמת וכו'.

**וראוי** נחום, האיש שאומר גם אז לטובה, שיש לו מקיפים של דעת נפלא כזה באחדות הבוורא, שאז בחינת המלכות - שהיא שרש היראה - נלחם בשבילו, כי על ידי יראתו מתעורר השרש של השפע מים החכמה. ולכן אחרי שבדקו את העפר, מלאו חזרה את הארגז ב"אבנים

## אָבִא אוֹמְנָא

## תַּעֲנִית כֹּא:

## עַל פִּי לִקוּ"מ יוֹזְיָהוּ הַסֵּם מְדִיקִים'

**אָבִא** אוֹמְנָא הוּוּ אֶתִּי לִיָּה שְׁלֵמָא מִמְתִּיבְתָא דְרִקִיעָא כֹּל יוֹמָא, וְלֵאבִי כֹּל מַעֲלֵי יוֹמָא דְשַׁבְתָּא, לְרַבָּא כֹּל מַעֲלֵי יוֹמָא דְכַפּוּרֵי. הוּוּ קָא חֲלָשָׁא דַעֲתִיָּה דְאֲבִי, מִשּׁוּם דְאָבִא אוֹמְנָא. אָמְרוּ לִיָּה, לֹא מַצִּית לְמֵיעֵבֵד כְּעוֹבְדֵיהּ. וּמֵאִי הוּוּ עוֹבְדֵיהּ דְאָבִא אוֹמְנָא? דְכִי הוּוּ עֵבֵיד מִלְתָּא, הוּוּ מַחִית גְּבֵרֵי לְחוּד וְנָשִׁי לְחוּד. וְאִית לִיָּה לְבוּשָׁא דְאִית בֵּיהּ קַרְנָא, דְחוּת בּוּזִיעָא כִּי כּוֹסִילְתָּא, כִּי חוּת אֶתִּיא לִיָּה אִיתָתָא הוּוּ מְלָבִישׁ לָהּ, כִּי חִיבֵי דְלֹא נִיסְתַּמֵּל בָּהּ. וְאִית לִיָּה דּוּכְתָא דַעֲנִיעָא, דְשָׂדִי בֵּיהּ פְּשִׁיטֵי דְשָׁקִיל, דְאִית לִיָּה – שְׂדֵי בֵּיהּ, דְלִירַת לִיָּה לֹא מִכְּסִיף. כִּי הוּוּ אֶתְרָמִי לִיָּה צוֹרְבָא מִרְבֵּנָא, אֲגָרָא מִינִיהּ לֹא שָׁקִיל, וּבְתַר דְקָאֵי יְחִיב לִיָּה פְּשִׁיטֵי, וְאָמְרוּ לִיָּה, זֵיל בְּרִיא נֶפֶשְׁךָ. יוֹמָא חַד שְׂדֵר אֲבִי זֻגָא דְרַבְּנָא לְמַבְדְּקִיָּה, אוֹתְבִינְהוּ וְאִכְלִינְהוּ וְאִשְׁקִינְהוּ וּמַדְּ לָהּ בִּיסְתְּרָקִי בְּלִילִיא, לְצַפְרָא כְּרִכִּינְהוּ וְשָׁקִילְנִינְהוּ, וְקָמוּ וּנְפָקוּ לָהּ לְשׁוּקָא, וְאִשְׁכַּחִינְהוּ. אָמְרוּ לִיָּה, לְשִׁימִידָה מִרְ חִיבֵי שׁוּוּ. אָמְרוּ לָהּ, חִבֵּי וְחִבֵּי. אָמְרוּ לִיָּה, וְדִלְמָא שׁוּוּ טְפִי? אָמְרוּ לָהּ, בְּחִבֵּי שָׁקִילִי לָהּ. אָמְרוּ לִיָּה, דִּידְךָ נִידְהוּ וְשָׁקִילְנִינְהוּ מִינְךָ. אָמְרוּ לִיָּה, בְּמִטּוֹתָא מִינְךָ בְּמֵאִי חֲשַׁדְתִּינִי? אָמְרוּ לָהּ, אֲמִינָא פְּדִינִי שְׁבוּיִים אִיקְלַע לְדָהּ לְרַבְּנָא, וְאִכְסִיפוּ לְמִימְרֵי לִי. אָמְרוּ לִיָּה, חֲשַׁתָּא נִשְׁקִילְנִינְהוּ מִרְ. אָמְרוּ

טובות ומרגליות", כלומר שפגע הפרנסה חזר אליו, כי הוא אוּחַז בְּשֶׁרֶשׁ כַּנִּל.

**כִּי** אָתוּ בֵּיתוּ בְּהֵוּא דִּיֹּרָא, אָמְרוּ לִיָּה, מֵאִי אִיִּיתִית בְּהַדָּךְ דְּעֵבְדִי לָךְ יִקְרָא כּוּלִי הַאי? אָמְרוּ לָהּ, מֵאִי דְשָׁקִילִי מֵהֵכָא אֲמִטִי לְהֵתָם. סְתֵרוּ לְדִירֵיהּ וְאֲמִטִינְהוּ לְבִי מִלְפָּא. אָמְרוּ לִיָּה, הַאי עַפְרָא דְאִיִּיתִי הֵכָא מְדִידִן הוּא. בְּדָקוּהָ וְלֹא אִשְׁכַּחְהּ, וְקִטְלִינְהוּ לְהִנָּךְ דִּיֹּרָאִי. לְכוּ אַחֲרֵי שְׁפָבֵר חֲמָדוֹ וְגִנְבוּ אֶת הָאֶרְגָּז לְפָנִים, עֲדִין לֹא הִסְפִּיק לָהֶם, וְכַעַת חֲמָדוֹ אֶת הַכְּבוֹד. כִּי "דַּעַת קִנִּיתָ, מַה חֲסַרְתָּ?" (נדרים מא) כִּי אֶצֶל נַחֲוּם אִישׁ גִּמְזוּ, שְׁמֻקְבֵּל אֶת הָעֲשִׁירוֹת הָאֲמִתִּי בְּקִדְשָׁה מִבְּחִינַת יָם הַחֲכֻמָּה, שְׁאֵז מִקְבֵּל הָאֶרֶת הָרְצוֹן, לְכוּ הוּא תְּמִיד שְׂמִיחַ בְּחֵלְקוֹ, שְׂאֵה בְּחִינַת "וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן", שְׁמֻרְצָה בְּרְצוֹן בְּכָל מוֹה שְׂהָ יִתְבַּרַךְ מִשְׁפִּיעַ לוֹ, מֵאַחַר שְׁפָבֵר הוּא רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ (הל' נטילת ידים ו. ט). אַךְ אֶצֶל "הַדְּיָרִים", שְׂהוּן בְּחִינַת אֲמוֹת הָעוֹלָם, תְּמִיד הוּא רַק חֲסָרוֹן, כִּי הָעֵקֶר חֲסֵר, שְׂהוּא הָאֶרֶת הָרְצוֹן, שְׂעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַשֶּׁבַע כַּנִּל. וְזֶה שְׂאָמְרוּ לָהֶם 'מַה שְׁלַקְחִנוּ מִכָּאן', כְּלוּמַר הָעֵפֶר, 'אֶת זֶה הִבְאֵנוּ לְשָׁם', כְּלוּמַר, הָעֵפֶר הַזֶּה, שְׂהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה וְרְצוֹן, אֶצְלָנוּ הוּא חַיִּים תִּקְוָה וְיִתְחַיָּה, בְּבִחִינַת "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנֵי עִפְרָ" (ישעיה כו, ט), כִּי אֲנִי מֵרְצִים בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ כַּנִּל. אַךְ אֶצְלָכֶם אוֹתוֹ עֵפֶר הוּא מְנוֹת וְכִלְיוֹן, כִּי הָרְצוֹן עֲצָמוֹ שְׁמֻנְתָּק מִשְׁרָשׁוֹ הוֹפֵךְ לְסֵם מְנוֹת שֶׁל תַּאֲוָה קִנְיָה וְכְבוֹד, שְׂמוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מֵהָעוֹלָם. וְזֶה שְׂסִתְרוּ אֶת בֵּיתָם בְּכַדִּי לְהַבִּיא עֵפֶר חֲדָשׁ לְמִלְכָּה, "אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז וְבוֹזוּ לוֹ" (שיר השירים ח, ז). לְמַה? כִּי זֹ אִינְהָ אֶהְבָּה, אֶלָּא תַּאֲוָה שֶׁל רוּחַ שְׂטוּת, וְאָמְרוּ עַל פְּסוּק זֶה בְּמִדְרָשׁ "אִם פּוֹתַחִין הֵן כָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם אֶת כָּל תְּסֻבְרִיּוֹת שְׁלֵהֶן וְנוֹתְנִים מְמוֹנָם בְּדָבָר אֶחָד מִן הַתּוֹרָה, אִינוּ מִתְּכַפֵּר בִּיָּדָם לְעוֹלָם, דְּבַר אַחַר, 'אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה' – אִם פּוֹתַחִין אֲמוֹת הָעוֹלָם כָּל תְּסֻבְרִיּוֹת שְׁלֵהֶן בְּדָבָר אֶחָד מִן הַתּוֹרָה, וְנוֹתְנִין כָּל מְמוֹנָם בְּדָמֵי שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא וְחִבְרִי, אִין מִתְּכַפֵּר לָהֶם לְעוֹלָם" (שיר השירים רבה פ' ח, א).

לְהוֹ, מִחֲהוּא שַׁעֲתָא אֶסְחַתִּינְחוּ מִדְּעֶרְאֵי לַעֲדָקָה. הוּה קָא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה דְרַבָּא מְשׁוּם דְאַבְיִי. אָמְרוּ לִיָּה, מִסְתִּיךְ דְקָא מְגִינֵת אֶכּוּלְהָ כְרַבָּא.



**אָבָא** אוּמְנָא הוּה אָתִי לִיָּה שְׁלָמָא מִמְתִּיבְתָא דְרִקִיעָא כָּל יוֹמָא, וְלֵאבְיִי כָּל מַעְלֵי יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, לְרַבָּא כָּל מַעְלֵי יוֹמָא דְכַפּוּרֵי. הוּה קָא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה דְאַבְיִי, מְשׁוּם דְאַבָּא אוּמְנָא. אָמְרוּ לִיָּה, לֹא מְצִית לְמֵיעֵבֵד כְּעוֹבְדִיָּה. כִּי בְּכָל אֶחָד יֵשׁ הַתְּפָאָרוֹת מִיְחֵד שְׂאִין בְּחֲבֵרוֹ, וְאַצֵּל אָבָא אוּמְנָא, שְׁעֵשָׂה צְדָקָה גְדוֹלָה, שְׂזָכָה עַל יְדֵי זֶה לְבַחֲיִנֵת "הוּן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים" (משלי יט, ז), שְׂאֵז הָאֹוִיר נַעֲשֶׂה נַח וְזָה, וְהַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ הוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק, כַּמְבֹאֵר, וְזֶה בַּחֲיִינֵת הַ"שְׁלוֹם" שְׂזָכָה לְקַבֵּל מְשָׁמִים. וְאַבְיִי שְׁהִיָּה מְקַבֵּל שְׁלוֹם בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת, וְרַבָּא בְּכָל עֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁהֵם כְּנֻגְדֵי הָאָרֶת אֲהַבְּהָ וְיִרְאָהָ, כִּי "שַׁבָּת" בַּחֲיִינֵת אֲהַבְּהָ וְרַצּוֹן, וְ"יוֹם כַּפּוּרִים" בַּחֲיִינֵת יִרְאָהָ, אָף אָבָא אוּמְנָא הֵעֵלָה הַתְּפָאָרוֹת נִפְלְאָה, עַל יְדֵי תַקוּן הַמַּעֲשִׂים, וְ"הִיָּה מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם" (ישעיה לב, ז), וְלָכֵן קַבֵּל שְׁלוֹם בְּכָל יוֹם, בַּחֲיִינֵת הַהַתְּפָאָרוֹת שְׁמִקְבֵּל ה' יִתְבַּרַךְ מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם (הל' טווען ונטען ה).

**וְנֵמָא** הוּו עוֹבְדִיָּה דְאַבָּא אוּמְנָא? דְכִי הוּה עֵבִיד מִיִּלְתָּא, הוּה מַחֲיֵת גְּבַרֵי לְחוּד וְנָשִׁי לְחוּד. וְאִית לִיָּה לְבוּשָׁא דְאִית בֵּיה קַרְנָא, דְהוּת בְּזִיעָא כִּי כּוֹסִילְתָּא, כִּי הוּת אֲתִיָּא לִיָּה אִיתְתָּא הוּה מְלַבִּישׁ לָהּ, כִּי הִכִּי דְלָא נִיסְתַּפֵּל בָּהּ. וְאִית לִיָּה דוּכְתָא דְצִנִיעָא, דְשָׂדֵי בֵיה פְּשִׁיטֵי דְשָׁקִיל, דְאִית לִיָּה - שְׂדֵי בֵיה, דְלִית לִיָּה לֹא מִיפְסִיף. כִּי הוּה אֲתֵרְמִי לִיָּה צוּרְבָּא מְרַבְּנֵן, אֲגָרָא מִינִיָּה לֹא שָׁקִיל, וּבִתֵּר דְקָאֵי יְהִיב לִיָּה פְּשִׁיטֵי, וְאָמַר לִיָּה, זִיל בְּרִיא נִפְשָׁךְ. וְלָכֵן הִיָּה "מְקִיז דָּם", כִּי "הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ" (דברים יב, כג), וְעַל יְדֵי הַקְּזָת דָּם מִפְּרִיד אֶת הַחֶלֶק הָרַע הַנֶּאֱחָז בְּנֶפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסִפְר הַמְּדוּת "לְרַב מְדוּת רַעוּת טוֹב לְהַקִּיז דָּם". וְלָכֵן הִיָּה דוּאָג לְצִנִיעוּת וְהַפְּרָדָה בֵּין הַגְּבָרִים לְנָשִׁים, שְׁהוּא בַּחֲיִינֵת תַקוּן הַדְּעַת - חֲסָדִים וְגִבּוּרוֹת. וְזֶה בַּחֲיִינֵת הַבְּגָד שְׁהִיָּה מְלַבִּישׁ לְצִנִיעוּת, וְהִיָּתָה בּוֹ "קֶרֶן", בַּחֲיִינֵת "קַרְנָא", שְׁנִתְגַּלָּה אֲהַבְּהָ וְיִרְאָהָ, עַל יְדֵי שְׁשִׁמְרַת עַל יִרְאָת שְׁמִים גְּדוֹלָה, וְלֹא הִבִּיט בְּנָשִׁים, שְׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר לָהֶן כְּבוֹדָן - "כָּל כְּבוֹדָה בַּת מִלֶּךָ פְּנִימָה" (תהלים מה), שְׂזָהוּ הַכֶּף מְכֻסִּילוֹת הַשָּׁכֵל, שְׁמִבִּיא לְעֶרְוָה חֵס וְשְׁלוֹם. וְלָכֵן בְּאוֹתָהּ מְדָה שְׁהִיָּה נְקִי בְּזָה, הִיָּה נְקִי גַם מִתַּאֲוֹת מְמוּן, כִּי זֶה תְלוּי בְּזָה כְּמוּבָא (לקו"ה קידושין ג). וְלָכֵן כְּשִׁהִיָּו בְּאִים אֱלִיו תַלְמִיּוֹדֵי חֲכָמִים, בְּנוֹסָף לְטַפּוּל, הִיָּה נוֹתֵן לָהֶם גַם צְדָקָה, כִּי עַל יְדֵי הַצְּדָקָה לְתַלְמִיד חֲכָם, שְׁכָלוּל מְנַפְּשׁוֹת רַבּוֹת, אֲזִי מְגַדִּיל בְּיוֹתֵר אֶת הַשְּׁטַח שְׁל הָאֹוִיר הַנֶּחַ וְזָה, כְּמִבְּאֵר.

**וְנֵמָא** חַד שְׂדֵר אַבְיִי זִוּגָא דְרַבְּנֵן לְמַבְדְּקִיָּה, אוֹתְבִינְהוּ וְאַכְלִינְהוּ וְאַשְׁקִינְהוּ וּמְךָ לְהוּ בִיסְתְּרִקֵי בְלִילִיָּא, לְצַפְרָא כְרַכִּינְהוּ וְשָׁקִילִנְהוּ, וְקָמוּ וּנְפִקוּ לְהוּ לְשׁוּקָא, וְאַשְׁכַּחִינְהוּ. אָמְרוּ לִיָּה, לְשִׁימִיָּה מִר הִכִּי שׁוּו. אָמַר לְהוּ, הִכִּי וְהִכִּי. אָמְרוּ לִיָּה, וְדִלְמָא שׁוּו טְפִי? אָמַר לְהוּ, בְּהִכִּי

שְׁקִלֵי לְהוּ. אָמְרוּ לִיָּה, דִּיְדָךְ נִיָּהוּ וְשָׁקִילִנְהוּ מִיָּנָה. לָכֵן כְּשִׁנְסָה אוֹתוֹ אַבְיִי עַל יְדֵי שְׁנֵי תַלְמִיּוֹדֵי, הִצִיעַ לָהֶם אָבָא אוּמְנָא "תַכְּשִׁיטֵי צְמֹר", שְׁהוּן בַּחֲיִינֵת חֲפְצָיו שְׁל אָדָם, שְׁהוּן בַּחֲיִינֵת הַתְּפָאָרוֹתוֹ וְשִׁעֲשׂוּעִיו, כְּמוֹ שְׁכַתֵּב שְׁם רַבִּי נֶתָן, אָף הֵם לָקְחוּ אוֹתָם, כְּלוֹמַר שְׁכַפְּרוּ בְּמִזְמוֹנֵן, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם "הוּן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים", אָף בְּאַמְתָּא אָבָא אוּמְנָא הִיָּה כָּל כְּף מְתַקֵּן בְּזָה, כִּי רַצָּה רַק לְגַלוֹת כְּמָה שְׁיוֹתֵר אֶת הַהַתְּפָאָרוֹת שְׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה לְשַׁחֲרַר אֶת הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ.

**אָמְרוּ** לִיָּה, בְּמַטוּתָא מִיָּנָה בְּמֵאֵי חֲשַׁדְתִּינָן? אָמַר לְהוּ, אָמִינָא פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים אִיקְלַע לְהוּ לְרַבְּנֵן, וְאַפְסִיפוּ לְמִימְרֵי לִי. אָמְרוּ לִיָּה, הַשְׁתָּא נִשְׁקִילִנְהוּ מִר. אָמַר לְהוּ, מִהֵוּא שַׁעֲתָא אֶסְחַתִּינְהוּ מִדְּעֶרְאֵי לַעֲדָקָה. הוּה קָא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה דְרַבָּא מְשׁוּם דְאַבְיִי. אָמְרוּ לִיָּה, מִסְתִּיךְ דְקָא מְגִינֵת אֶכּוּלְהָ כְרַבָּא. וְלָכֵן שְׁשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ בְּמָה חֲשַׁד אוֹתָם, אָמַר שְׁחֲשַׁב שְׂרַצּוּ כְּסָף בְּשַׁבִּיל "פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים" דִּיקָא, שְׂזָהוּ בַּחֲיִינֵת לְשַׁחֲרַר אֶת הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ, עַל יְדֵי הָאֹוִיר הַנֶּחַ וְזָה, לָכֵן נֶתָן לָהֶם בְּרַצּוֹן אֶת "תַכְּשִׁיטֵי הַכְּסָף", שְׁהוּן בַּחֲיִינֵת הַהַתְּפָאָרוֹת שְׁלוֹ כְּנ"ל, וְזֶה בְּכַדִּי שְׁלֹא לְפָגַם וְאַפְלוּ בְּמַחְשַׁבְתוֹ בְּחֲבֵרוֹת וִידִידוֹת - אֹוִיר הַנֶּחַ וְזָה שְׁל "הוּן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים". וְלָכֵן שְׁחֲלָשָׁה דְעֵתוֹ שְׁל רַבָּא מְשׁוּם אַבְיִי, נַחַח דְעֵתוֹ שְׁנֵאֲמַר לוֹ שְׁבִזְכוּתוֹ מִגֵּן עַל כָּל עִירוֹ, כִּי זָכָה לְהַגְדִיל שְׁטַח הָאֹוִיר הַנֶּחַ עַל כָּל הָעִיר, וְזוֹ זְכוּת גְּדוֹלָה כְּמוּבָן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.



הַתְּפָאָרוֹת הַנֶּחַ וְזָה

אָבָא אוּמְנָא

תַּעֲנִית כֹּא:

עַל פִּי לְקוֹ"מ לַד' מִמְּלַכֶּת כְּהַנִּים'

**אָבָא** אוּמְנָא הוּוּ אֶתִי לִיה שְׁלָמָא מִמְתִּיבְתָא דְרַקִיעָא כָּל יוּמָא, וְלֹאֲבִי כָּל מַעְלֵי יוּמָא דְכַפּוּרֵי. הוּוּ קֵא חֲלָשָׁא דְעֵתִיה דְאֲבִי, מִשּׁוּם דְאָבָא אוּמְנָא. אָמְרוּ לִיה, לֹא מִצִּית לְמִיעֵבַד כְּעוּבְדִיה. וּמֵאִי הוּוּ עוּבְדִיה דְאָבָא אוּמְנָא? דְכִי הוּוּ עֵבִיד מִלְתָּא, הוּוּ מַחִית גְּבְרֵי לְחוּד וְנָשִׁי לְחוּד. וְאִית לִיה לְבוּשָׁא דְאִית בֵּיה קַרְנָא, דְחֹת בּוּיַעֵא כִּי כּוּסִילְתָּא, כִּי חֹת אֶתִיָּא לִיה אִיתָתָא הוּוּ מְלִבִּיש לָהּ, כִּי חִיבֵי דְלֹא נִיסְתַּמַּל בָּהּ. וְאִית לִיה דּוּכְתָא דְעִנְיָעָא, דְשָׂדִי בֵיה פְּשִׁיטֵי דְשָׁקִיל, דְאִית לִיה – שְׂדֵי בֵיה, דְלִירַת לִיה לֹא מִפְּסִיף. כִּי הוּוּ אֶתְרָמִי לִיה צוּרְבָא מִרְבֵּנָא, אֲגָרָא מִינִיה לֹא שָׁקִיל, וּבְתַר דְקֵאֵי יְחִיב לִיה פְּשִׁיטֵי, וְאָמַר לִיה, זִיל בְּרִיא נַפְשָׁךְ. יוּמָא חַד שְׂדֵר אֲבִי זֻגָא דְרַבְּנָא לְמַבְדְּקִיה, אוּתְבִינְהוּ וְאֶכְלִינְהוּ וְאֶשְׁקִינְהוּ וּמַךְ לְהוּ בִיסְתְּרָקִי בְּלִילִיא, לְצַפְרָא כְּרַכִּינְהוּ וְשָׁקִילִינְהוּ, וְקִמּוּ וְנַפְקוּ לְהוּ לְשׁוּקָא, וְאֶשְׁבַּחִינְהוּ. אָמְרוּ לִיה, לְשִׁימִיה מַר חִיבֵי שׁוּוּ. אָמַר לְהוּ, חִיבֵי וְחִיבֵי. אָמְרוּ לִיה, וְדִלְמָא שׁוּוּ טְפִי? אָמַר לְהוּ, בְּחִיבֵי שָׁקִילִי לְהוּ. אָמְרוּ לִיה, דִּידְךָ נִיהוּ וְשָׁקִילִינְהוּ מִינְךָ. אָמְרוּ לִיה, בְּמִטּוֹתָא מִינְךָ כִּמְאִי חֲשַׁדְתִּינִי? אָמַר לְהוּ, אֲמִינָא פְּדִינָא שְׁבוּיִים אִיקְלַע לְהוּ לְרַבְּנָא, וְאֶפְסִיפוּ לְמִימַר לִי. אָמְרוּ לִיה, הַשְׁתָּא נִשְׁקִילִינְהוּ מַר. אָמַר לְהוּ,

מִתְּהוּוּא שְׁעָתָא אֶסְחָתִינְהוּ מִדְעָתָאֵי לְצַדִּיקָהּ. הוּוּ קֵא חֲלָשָׁא דְעֵתִיה דְרַבָּא מִשּׁוּם דְאֲבִי. אָמְרוּ לִיה, מִסְתִּיךְ דְקֵא מַגְנִית אֶפּוּלָה כְּרַבָּא.



**אָבָא** אוּמְנָא הוּוּ אֶתִי לִיה שְׁלָמָא מִמְתִּיבְתָא דְרַקִיעָא כָּל יוּמָא, וְלֹאֲבִי כָּל מַעְלֵי יוּמָא דְשַׁבְּתָא, לְרַבָּא כָּל מַעְלֵי יוּמָא דְכַפּוּרֵי. שְׁלוֹם מִשְׁמַיִם בְּכָל יוֹם הוּוּ בְּחִינַת ה"בְּרִית שְׁלוֹם" הַנִּזְכָּר בְּתוֹרָה זו. וּבְכָל יוֹם קִבֵּל שְׁלוֹם, כִּי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה יָמִים כָּנָגַד שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה גִידִים, שְׁבָהֵם תְּהִלּוּכוֹת הַדְּמִים, בְּגִלְל שְׁהִיָּה שׁוֹמֵר הַבְּרִית זָכָה לְתַקּוֹן הַשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה גִידִים, שְׁהִיָּה מִקִּיז דָּם, דְּהִינּוּ מוּצִיא מִבְּנֵי אָדָם אֶת הַדְּמִים הַעֲכוּרִים שֶׁל אֶהְבּוֹת רְעוֹת שְׂפָאִים מֵהָדָם פְּיָדוּעַ, וְלָכֵן זָכָה לְבְרִית שְׁלוֹם בְּכָל יוֹם.

**וַיֵּשׁ** לומר שֶׁאָבָא אוּמְנָא, אֲבִי וְרַבָּא, הֵם כָּנָגַד שְׁלֹשׁ נְקֻדוֹת שְׁבַמְאָמֵר לְקוּטֵי מוֹהֲרֵי ל"ד הַנִּזְכָּר. אֲבִי שְׁמֻקְבֵּל שְׁלוֹם מִשְׁמַיִם כָּל עֶרֶב שַׁבָּת, כָּנָגַד נְקֻדַת הַצְּדִיק שְׁנִקְרָא "שַׁבָּת", וְרַבָּא שְׁמֻקְבֵּל שְׁלוֹם כָּל עֶרֶב יוֹם כַּפּוּרִים, כָּנָגַד נְקֻדַת הַחֵבֵר, שְׁבַעֲרַב יוֹם כַּפּוּר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אֶחָד לְחֵבֵרוֹ, שְׂאֵז נִזְכָּרִים שְׁעַל זֶה אֵין יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, וְאֵלוּ אָבָא אוּמְנָא הוּוּ כָּנָגַד הַנְּקֻדָּה שֶׁל בֵּינֵנו לְבֵין קוּנּוּ, שְׁלָכֵן מְקַבֵּל שְׁלוֹם בְּכָל יוֹם, בְּחִינַת הַתְּבוּדָּה שֶׁל כָּל יוֹם, שְׂזָה בְּחִינַת פְּיוּס עִם הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ בְּכָל יוֹם.

**גַּם** מוּבָא ב'מֵאוּרֵי אֹר', ש'נְקֻדָּה' נְקֻרָא "הַחֲכֻמָּה", וְלָכֵן נְקֻרָא "אָבָא" אוּמְנָא, כִּי "אָב" בְּחֲכֻמָּה (מְגִילָה יג), וְזֶה בְּחִינַת "פִּי יִדְבֵר חֲכָמוֹת." ו'אוּמְנָא' בְּחִינַת "וְהִגֹּת לְבִי תְבוּנוֹת", כִּי "אֲמִינָה" מְרַמֵּז גַּם לְתְבוּנָה, (וְכֵן מוּבָא שֵׁם ב'מֵאוּרֵי אֹר' עַרְף אֲמִינָה). נִמְצָא מְבַאֵר כְּלָלִיּוֹת שֶׁל יְחִיד יו"ד עִם וָאוּ בְשֵׁמוֹ "אָבָא אוּמְנָא" שְׂזָכָה לָזֶה בְּכָל יוֹם. וַיֵּשׁ לְרֵאוֹת עוֹד שְׁלָכֵן יו"ם יֵשׁ בּוֹ יְחִיד יו"ד עִם וָאוּ בְּתַבְת יו"ם, כִּי בְּאֻמַּת "יוֹם" הוּוּ מִצַּד הַחֲסֵד, כְּמוּבָא בְּזִהַר עַל "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ" (תְּהִלִּים מו. ט), שְׂיִוִם הוּוּ בְּסוּד הַחֲסֵד שְׁהוֹלֵךְ עִם כָּל הַיָּמִים (זוֹהַר בַּלַק קצא:), וְצְרִיף לְהַתְקַשֵּׁר עִם בְּחִינַת זו, שְׁהִיא בְּחִינַת אֶהְבָּה קְדוּשָׁה שְׂבִיסוּד דְּאֶצְלִילוֹת שְׂמַעַל הַשְּׂבִירָה, כְּמוּבַאֵר.

**עוֹד** קְשָׁרִים בְּדִרְךָ זו, שְׂמוּבָא בְּסִפֵּר 'גִּלְגָּל הַחַיִּים' בְּשֵׁם רַמ"ע מִפְּאֲנֵי זי"ע שְׂפּוּד אָבָא אוּמְנָא הוּוּ גִלְגּוּל מְמֵרָא, שְׂנַתָּן הַעֲצָה לְאַבְרָהָם עַל הַמִּילָה, דְּהִינּוּ נְקֻדַת הַחֵבֵר שְׁהֵאִיר בּוֹ, וְגַם הַנְּקֻדָּה עֲצָמָה - בְּרִית קֹדֶשׁ - תְּקוּן הַיְסוּד מֵהַשְּׂבִירָה, וְלָכֵן אֶהְבָּה קְדוּשָׁה = 428 = רוּפ"א נְאֻמָּו, הִינּוּ אָבָא אוּמְנָא עַל שֵׁם הַנְּאֻמָּנוֹת לְבְרִית קֹדֶשׁ, בְּרִית שְׁלוֹם, נְקֻדַת הָאֶהְבָּה שְׂקַבֵּל אֲבָרָהֵם אֲבִינוּ רֵאשׁ לְנַמּוּלִים.

**וְכֵן** מוּבָא שֵׁם בְּשֵׁם וְלְקוּט רֵאוּבֵנִי, שְׂמֻמְרָא נְתַגְלָגַל בְּיוֹסֵף הַצְּדִיק, וְאַחֲרֵי כֵן בְּאָבָא אוּמְנָא, וְלָכֵן הָיָה חֵרֵד כָּל כֶּה לְצַנִּיעוּת וּבַעַל חֲסֵד גְּדוּל. כִּי יוֹסֵף הוּוּ אֹר הַנְּקֻדָּה שֶׁל הָאֶהְבָּה קְדוּשָׁה



כמוֹבָא שָׁם, וְלִכְּן הָיָה בְּעַל צְדָקָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְאוֹר הַנִּקְדָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתַן, וְכֵן הָיָה אֶצְלֵךְ אֲבָא אוֹמְנָא כְּנ"ל. (וְלִפִּי זֶה מֵוֶבֶן לְמָה מְסַפֵּר שֶׁל אֲהַבֵּי קְדוּשָׁה = 428 = חַת"ד, שֶׁם פְּרָנְסָה הִידוּעֵי, כִּי "יוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט הוּא הַמְּשִׁבִיר" (בראשית מב, ו), שְׁעַל יְדוּ מְשִׁפִּיעַ פְּרָנְסָה לְכָל הָעוֹלָם.)

**עוֹד** יֵשׁ לְבָאָר לְמָה נְתִינַת הַשְּׁלוֹם הַשְּׁמִימִית הַיְהוּדָה דְּוִקָא **כָּל מַעְלֵי יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְכָל מַעְלֵי יוֹמָא דְכַפּוּרֵי**, כְּלוּמַר לְעֶרְבַּ יוֹם שַׁבָּת וּלְעֶרְבַּ יוֹם פְּפוּרִים? לְמָה לֹא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם עֲצָמוּ? אִךְ מָזָה נִתַּן לְלִמּוּד, שְׁעֶרְבַּ שַׁבָּת וְעֶרְבֵי הַמּוֹעֲדִים הַקְּדוּשִׁים, הֵן הַזְּמַן הַמְּקֻשָּׁר בְּיוֹתֵר לְהַתְחַבֵּר עַל הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל אֲהַבֵּי קְדוּשָׁה, שְׁאֵז הִיא עוֹלָה מְאֻחֶזֶת הַקְּלִפּוֹת, כְּמוֹבָא בְּפִנּוּת שֶׁל עֶרְבַּ שַׁבָּת, שֶׁלְּכֵן יוֹצֵאִים לְשַׁדָּה שְׁאֵז הַשְּׂכִינָה בְּבַחֲנֵינָה נִקְדָּה, הֵינּוּ כְּנ"ל, וְהוּא זְמַן שֶׁל רְצוֹן לְשׁוּחַ בֵּינוּ לְבֵינוּ קוֹנֵנוּ, כִּי אֲכֵן הֵם זְמַנֵּי תְּשׁוּבָה, לְשׁוּבָה לְאֲהַבֵּי קְדוּשָׁה. וְכֵן עֶרְבַּ שַׁבָּת, חֲבוּר שֶׁל שַׁשֶּׁת יְמֵי הַחֹל עִם שַׁבָּת, הִיא בַּחֲנִינַת יו"ד, כִּי הִיא בַּחֲנִינַת נִקְדָּה מְרֻפְזִית, כְּמוֹבָא מָזָה בְּזָהָר, וְאֵז בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת דְּוִקָא נַעֲשֶׂה יַחֲוּד בֵּין יו"ד לְוָא"ו, כִּי "שַׁבָּת אִיִּהִי פָּה" (תִּיקוּנֵי זוֹהַר דָּף מַה), בַּחֲנִינַת מְלָאֲפוּם.

**הַחֹד קָא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה דְאַבְיֵי מְשׁוּם דְאַבְא אוֹמְנָא**, מוֹבָא בְּרַמ"ע מִפְּאַנּוּ שְׁאַבְיֵי מְשֻׁרֵשׁ קִינ, וְלִכְּן קָנָא בְּאַבְא אוֹמְנָא שְׁקַבְּל שְׁלוֹם בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ אֶצְל הַבֵּל, שְׁנַאֲמַר בּוּ "וַיִּשַׁע ה' אֶל הַבֵּל" (בראשית ד, ד), וְאַבְא אוֹמְנָא מְרַמֵּז לְהַבֵּל, וְנִרְמַז דְּבָר זֶה בְּמָה שֶׁנִּתַּן "תְּכִשִּׁיטִי צֹמֶר" לְאוֹתָן צוֹרְבָא מְרַבְּנֵן, כְּמוֹ קְרַבֵּן הַבֵּל.

**אֲמַרוּ לִיָּה לֹא מְצִית לְמֵיעֵבַד פְּעוּבְדִיָּה**, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מְיַחֲדָת לּוּ, דְּבָר יָקָר שְׁאִין בַּחֲבֵרוֹ, (פְּנִיפֵר בְּפִרוּשׁ בְּתוֹרָה זוּ לְעֵנֵן זֶה), וְהַבְּחִינָה הַזֹּאת שֶׁיֵּשׁ בּוּ יוֹתֵר מְחַבְּרֵן, מְשִׁפִּיעַ וּמְעוֹרֵר אֶת לֵב חֲבֵרוֹ, וְצָרִיף חֲבֵרוֹ לְקַבֵּל הַהֲתַעֲוֵרֵרוֹת הַזֹּאת מִמֶּנּוּ.

**דְּכִי הוּוּ עֵבִיד מִיִּלְתָּא הוּוּ מַחִית גְּבַרִי לְחוּד וְנָשִׁי לְחוּד, וְאִית לִיָּה לְבוּשָׁא דְאִית בֵּיה קְרָנָא דְהוֹת בּוּזִיעָא כִּי כּוֹסִילְתָּא כִּי הוֹת אֲתִיָּא לִיָּה אִיתְתָּא הוּוּ מְלַבִּישׁ לָהּ כִּי הִכִּי דְלָא נִיסְתַּכַּל בֵּיה**. מָה שְׁהָיָה מְלַבִּישׁ אֶת הַנְּשִׁים מְרַמֵּז לְעֵנֵן הַמוֹבָא בְּסוֹף הַתּוֹרָה הַזֵּה, שְׁאֶפְשֵׁר לְקַבֵּל אֶת אוֹר הַנִּקְדָּה לְפָעֻמִּים עַל יְדֵי "לְבוּשִׁין", וְלִכְּן אֶצְל אֲבָא אוֹמְנָא שְׁהָיָה מְלַבִּישׁ הַנְּשִׁים וְלֹא מְבִיט בָּהוּ, הָיָה מְקַבֵּל הַנִּקְדָּה בַּחֲנִינַת יְרֵאת שְׂמִים אִף מִהוּ.

**וְאִית לִיָּה דּוּכְתָא דְצִנִּיעָא דְשָׂדִי בֵּיה פְּשִׁיטִי דְשָׂקִיל דְאִית לִיָּה שְׂדֵי בֵּיה דְלִית לִיָּה לֹא מִיפְסִיף כִּי הוּוּ אֲתֵרְמִי לִיָּה צוֹרְבָא מְרַבְּנֵן אֲגָרָא מִיָּנִיָּה לֹא שָׂקִיל וְבִתֵּר דְקָאִי יְהִיב לִיָּה פְּשִׁיטִי וְאֲמַר לִיָּה זֵיל בְּרִיא נְפִשָׁה יוֹמָא חַד שְׂדֵר אֲבִיִּי זֹגָא דְרַבְּנָן לְמַבְדְּקִיָּה אוֹתֵבִינְהוּ וְאֲכִלְיָנְהוּ וְאִשְׁקִינְהוּ וְנָמְךָ לְהוּ בִּיסְתְּרָקִי בְּלִילִיא**. מָה שְׁהֲאָכִיל וְהִשְׁקָה אוֹתָם, כִּי מְבִאֵר בְּהִלְכוֹת בְּרַפְת הַמְּזוֹן ג', שְׁעַל יְדֵי שְׁלֵשׁ בְּרִכוֹת שֶׁל בְּרַפְת הַמְּזוֹן מִתְקַן אֶת הַלֵּב מִהַשְּׁבִירָה וְחִרְפָּה, וְזֶה בַּחֲנִינַת שְׁהֲאָכִילִם וְהַשְּׂקִים כְּנ"ל. וְזֶה גַם "זֹגָא דְרַבְּנָן", שְׁהָיָה בְּהֵם בַּחֲנִינַת יו"ד עִם וָא"ו, "כִּי יְדַבֵּר חַכְמוֹת וְהַגּוֹת לְבֵי תְבוּנוֹת" (תהלים מט).

**לְעַפְרָא פְּרִכְלִינְהוּ וְשָׂקִילְיָנְהוּ וְקָמוּ וּנְפָקוּ לְהוּ לְשׁוּקָא וְאִשְׁפַּחֲנִינְהוּ אֲמַרוּ לִיָּה לְשִׁימִיָּה מַד הִכִּי שׁוּוּ אֲמַר לְהוּ הִכִּי וְהִכִּי, אֲמַרוּ לִיָּה וְדַלְמָא שׁוּוּ טַפִּי? אֲמַר לְהוּ בְּהִכִּי שָׂקִילִי**

לְהוּ, אֲמַרוּ לִיָּה דִידְךָ נִיָּהוּ וְשָׂקִילְיָנְהוּ מִיָּנֵה, אֲמַרוּ לִיָּה בְּמִטּוֹתָא מִיָּנֵה בְּמֵאֵי חֲשִׁדְתִּינֵן? אֲמַר לְהוּ, אֲמִינָא פְּדִינֵן שְׁבוּיִים אִיקְלַע לְהוּ לְרַבְּנָן וְאַפְסִיכּוּ לְמִימֵר לִי, אֲמַרוּ לִיָּה הַשְּׁתָא נְשָׂקִילְיָנְהוּ מַד אֲמַר לְהוּ מִהֵוּא שְׁעָתָא אִסְחָתִינְהוּ מִדְּעֵתָאִי לְצְדָקָה. בְּעֵנֵן שְׁהַצִּיעַ לְהֵם "תְּכִשִּׁיטִי צֹמֶר" כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י, וְלְמַרּוֹת שְׁמַצָּא אוֹתָם הוֹלְכִים לְמַכּוֹר אוֹתָן, כִּי הִרְמִז בְּ"תְכִשִּׁיטִי צֹמֶר", שְׁרַצָּה לְהָאִיר לְהֵם הַתְּעוֹרְרוֹת מְאוֹר הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ שֶׁל יְרֵאת וְאֲהַבַּת ה'. כִּי "צֹמֶר" בַּחֲנִינַת רַחֲמִים כְּמוֹבָא, וּבַחֲנִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת - "מִן הַמַּצ"ר קָרָאתִי יְהוָה", שְׁהוּא הַתְּעוֹרְרוֹת תַּחְתּוּנָה, וְלִכְּן "תְּכִשִּׁיטִים" מְרַמֵּז לְדָבָר זֶה, שְׁעֵקֶר תְּכִשִּׁיטִי כְּלָה עֲלִינָה נַעֲשִׂים עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הַתַּחְתּוּנִים, כְּמוֹ מְסִירוֹת נְפֶשׁ לְעַבּוּדַת ה' וְכו'. נִמְצָא שֶׁ"תְּכִשִּׁיטִי צֹמֶר" הוּא דָּרָךְ הַתְּלַבְּשׁוֹת שֶׁל אוֹר נִקְדָּת אֲבָא אוֹמְנָא, שֶׁכֵּן רָאוּ עַל יְדֵי זֶה אֶת צְדָקוֹתָו הַגְּדוֹלָה, שְׁעֵמַד בְּנִסְיוֹן בְּשַׁלְמוֹת, וְלֹא חֲשַׁד בְּהֵם אֶפְלוּ בְּמַחְשָׁבָה, וְדָן אוֹתָם לְכַף זְכוּת.

**וְלִכְּן** סָבַר שְׂרַצוּ לְעַסֵּק בְּמַצּוֹת פְּדִינֵן שְׁבוּיִים דְּוִקָא, כִּי "פְּדִינֵן שְׁבוּיִים" מְרַמֵּז לְתַקוּן הַשְּׁבִירָה, בַּחֲנִינַת שְׁבִירַת לֵב וְלוּחוֹת, בַּחֲנִינַת חֲרַפְת לֵב, שְׁשֵׁם הַנִּיצוּצוֹת הַנְּפּוֹלִים, שֶׁהֵן אֲהַבּוֹת רְעוֹת וּנְפּוֹלוֹת, שְׁמַעֲלִין עַל יְדֵי שְׂאֻכִים לְהַתְחַבֵּר עִם אוֹר נִקְדָּה דְאֲהַבֵּי קְדוּשָׁה שְׁמֻקְבְּלִים מִהַצְּדִיק אוּ מִהַחֲבֵר, אוּ שְׁמַעוֹרֵר לְבוּ לְה' יִתְבָּרַךְ. וְלִכְּן "פְּדִינֵן" הוּא כְּנֶגֶד בַּחֲנִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה תְּכִשִּׁיטִי וְקִשּׁוּטִי כְּלָה, שְׁכְּנֶגְדָם יֵשׁ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים לְעֵשׂוֹת פְּדִינֵן (לְקו"מ רטו).

**הַחֹד קָא חֲלָשָׁא דְעֵתִיָּה דְרַבָּא מְשׁוּם דְאַבְיֵי אֲמַרוּ לִיָּה מְסַתִּיף דְקָא מְגַנִּית אֲפּוֹלָה פְּרָכָא**. כִּי רַבָּא כְּנֶגֶד נִקְדָּת הַחֲבֵר כְּנ"ל, וְלִכְּן מִגֵּן עַל כָּל עִירוֹ, כִּי "עִיר" בַּחֲנִינַת אַחֲוָד שֶׁל אֲנָשִׁים וְחַבְּרִים יַחְדָּיו בְּמִקּוּם אֶחָד, וְלִכְּן נִתְּשָׁבָה דְעֵתוֹ, שְׁיֵשׁ לוֹ נִקְדָּה זוּ בְּשַׁלְמוֹת. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.



# חוּנֵי הַמַּעֲגָל

תַּעֲנִית כג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' זִיְהִי הֵם מְדִיקִים'

**תַּנּוּ רַבְּנָן**, פַּעַם אַחַת יָצָא רוֹב אֶדְר וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, שָׁלְחוּ לְחוּנֵי הַמַּעֲגָל 'הַתְּפִלָּל וְיָרְדוּ גְשָׁמִים', הַתְּפִלָּל וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, עַג עוֹגָה וְעַמֵּד בְּתוֹכָהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁעָשָׂה חֲבִקוּק הַנְּבִיא, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲבִקוּק ב, א) "עַל מִשְׁמֵרֵתִי אֶעֱמְדָה וְאֶתִּיצְבָּה עַל מְצוֹר" וְגו'. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּנִיךָ שָׁמוּ פְּנִיָהֶם עָלַי שְׂאֵנִי כִּבְּן בֵּית לְפָנֶיךָ, נִשְׁבַּע אֲנִי בְּשֵׁםךָ הַגָּדוֹל שְׂאֵנִי זֶה מִכָּאֵן עַד שֶׁתִּרְחַם עָלַי בְּנִיךָ. הַתְּחִילוּ גְשָׁמִים מִנְּטָפִין. אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, רַבִּי, רְאִינוּךָ וְלֹא נִמּוֹת, כִּמְדַמֵּין אֲנִי שְׂאֵן גְשָׁמִים יוֹרְדִין אֲלֵי לַחֲתִיר שְׁבוּעָתְךָ. אָמַר, לֹא כֵךְ שְׂאֵלֵתִי אֲלֵי גְשָׁמֵי בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת. יָרְדוּ בּוֹעֵף עַד שֶׁכָּל טֶפֶה וְטֶפֶה כִּמְלֵא פִי חֲבִית, וְשִׁעְרוּ חֲכָמִים שְׂאֵן טֶפֶה פְּחוּתָהּ מְלוֹג. אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, רַבִּי, רְאִינוּךָ וְלֹא נִמּוֹת, כִּמְדַמֵּין אֲנִי שְׂאֵן גְשָׁמִים יוֹרְדִין אֲלֵי לַאֲבַד־הָעוֹלָם. אָמַר לְפָנָיו, לֹא כֵךְ שְׂאֵלֵתִי אֲלֵי גְשָׁמֵי רֵצוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָרָה. יָרְדוּ כְּתֻקָּן, עַד שֶׁעָלוּ כָּל הָעָם לְחַר חֲבִית מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים. אָמְרוּ לוֹ, רַבִּי, כִּשְׁם שֶׁחֲתַפְּלִלָּתְךָ שִׁירְדוּ כֵךְ הַתְּפִלָּל וְיִלְכּוּ לָהֶם. אָמַר לָהֶם, כֵךְ מִקְבְּלֵנִי שְׂאֵן מִתְּפִלָּתְךָ עַל רוֹב הַחֲטוּבָה, אֵף עַל פִּי כֵן הִבִּיאוּ לִי פֶר הוֹדָאָה. הִבִּיאוּ לוֹ פֶר הוֹדָאָה, סִמֵּךְ שְׂרֵתִי יָדָיו עָלָיו וְאָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עִמְךָ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹצֵאת מִמִּצְרַיִם אֵינְךָ יְכוֹלִין

לֹא בָרַב טוֹבָה וְלֹא בָרַב פְּרַעֲנוֹת, כַּעֲסַת עֲלֵיהֶם אֵינְךָ יְכוֹלִין לַעֲמוֹד, הַשְּׁפַעַת עֲלֵיהֶם טוֹבָה אֵינְךָ יְכוֹלִין לַעֲמוֹד, יְהִי רֵצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׁיפְסֻקוּ הַגְּשָׁמִים וִיחַא רוּחַ בְּעוֹלָם. מִיָּד נִשְׁבַּח הַרוּחַ וְנִתְפָּרוּ הָעֵבִים וְנִרְחַח חֲחֻמָּה וַיֵּצְאוּ הָעָם לְשִׂדְהָ וְהִבִּיאוּ לָהֶם כִּמְחִין וּפְטָרֵי־יוֹת. שָׁלַח לֹא שְׂמַעוֹן בֶּן שִׁטָּח, אֲלֵמְלֵא חוּנֵי אֶתְּהָ גּוֹזְרֵנִי עָלֶיךָ נְדוּי, שְׂאֵלוֹ שְׁנַיִם כְּשֵׁנֵי אֵלֵיהוּ שֶׁמִּפְתָּחוֹת גְּשָׁמִים בִּידוֹ שֶׁל אֵלֵיהוּ לֹא נִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְּחִלָּל עַל יָדְךָ, אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה לָךְ שְׂאֵתְהָ מִתְּחַטָּא לְפָנֵי הַמָּקוֹם וְעוֹשֶׂה לָךְ רֵצוֹנְךָ, כִּבְּן שֶׁמִּתְּחַטָּא עַל אָבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רֵצוֹנוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ אָבִא, הוֹלִיכֵנִי לְרַחֲצָנִי בַּחֲמִין, שְׁטַפְּנִי בְּצוֹנָן, תֵּן לִי אֲגוּזִים שְׂקָדִים אֲפָרְסָקִים וְרַמּוֹנִים, וְנוֹרְזֵן לוֹ, וְעָלֶיךָ חֲפָתוֹב אוֹמֵר (מְשִׁיבֵי, כד) "יִשְׁמַח אָבֶיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹדֶתְךָ". תַּנּוּ רַבְּנָן, מָה שָׁלְחוּ בְנֵי לְשָׁפֵת הַגְּזִית לְחוּנֵי הַמַּעֲגָל, (אִיּוֹב כב, כח) "וְתִגְזַר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגַּה אוֹר", "וְתִגְזַר אָמַר", אֶתְהָ גּוֹרֵת מִלְמַטָּה וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקִים מֵאִמְרֶיךָ מִלְמַעְלָה, "וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגַּה אוֹר", דוֹר שֶׁתִּיָּה אֲפֵל הָאֶרֶץ בַּתְּפִלָּתְךָ, "כִּי הִשְׁפִּילוּ וְתִאֲמַר גּוֹה", דוֹר שֶׁתִּיָּה שְׁפֵל הַגְּבַהֲתוֹ בַּתְּפִלָּתְךָ, "וְשַׁח עֵינָיִם יוֹשַׁע", דוֹר שֶׁשַׁח בְּעוֹנוֹ הוֹשַׁעְתּוֹ בַּתְּפִלָּתְךָ, "יִמְלֹט אִי נָקִי", דוֹר שֶׁלֹּא תִיָּה נָקִי מִלְטָתוֹ בַּתְּפִלָּתְךָ, "וְנִמְלֹט בְּבֶר כְּפִיךָ", מִלְטָתוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ הַבְּרוּרִין.

**תַּנּוּ רַבְּנָן**, פַּעַם אַחַת יָצָא רוֹב אֶדְר וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, שָׁלְחוּ לְחוּנֵי הַמַּעֲגָל הַתְּפִלָּל וְיָרְדוּ גְשָׁמִים, הַתְּפִלָּל וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, עַג עוֹגָה וְעַמֵּד בְּתוֹכָהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁעָשָׂה חֲבִקוּק הַנְּבִיא, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲבִקוּק ב, א) "עַל מִשְׁמֵרֵתִי אֶעֱמְדָה וְאֶתִּיצְבָּה עַל מְצוֹר" וְגו'. כִּי מָה שֶׁלֹּא יָרְדוּ גְשָׁמִים, הֵן בְּחִינַת "שְׁנוֹת רָעֵב", שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל יְדֵי בְּחִינַת תַּאֲוֹת מִמּוֹן (הַל' בְּרַכַּת הַמּוֹזוֹן ד, יז), וְזֶה שֶׁיֵּצֵא "רַב אֶדְר", כִּי אֶדְר - "רֵאשׁ דְּבִרָה אֲמַת" (תְּהִלִּים קיט, קס) כְּמוֹבָא (חֵי מוהָר"ן הַשְּׁמִיטוֹת), כִּי כָּל הַשְּׁפַע נִמְשָׁף מִבְּחִינַת אֲמַת - הַתְּפָאָרוֹת (לְקו"מ מז), אֵף הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַצְּדִיק שֶׁמְגַלֵּה הַהִתְפָּאָרוֹת, וְעוֹשֶׂה צְדָקָה. וְזֶה שֶׁעָשָׂה חוּנֵי עֵגוּל וְנֶעֱמַד בְּתוֹכָהּ כְּמוֹ חֲבִקוּק, כִּי "עֵגוּל" בְּחִינַת אֲמוּנָה, שֶׁבְּרִיאַת הָעוֹלָם הִיָּתָה רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שֶׁצִּפָּה ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּקְבַּל פָּאָר וְשֶׁעוֹשֵׂעִים מֵהֶם, וְלִכֵּן עָקַר הַהִתְפָּאָרוֹת

שְׁהוּא עַל יְדֵי עֲזִיזוֹת וְעִקְשָׁנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּמִבְאֵר (לקו"ה שם ד, יב), שָׁזָה בְּחִינַת מַעֲשֵׂה חוּנֵי הַמַּעֲגָל, שְׁעָמַד בְּעִגּוּל בְּתַפְלָה, בְּחִינַת הָאֲרֵת הָעֲזִיזוֹת וְעִקְשָׁנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שָׁזָה עֵקֶר הַפָּאֵר. וְזֶה הַפְּסוּק וְאֶתְנַצְּבָה עַל מִצּוֹר" הַנ"ל, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינָה זוֹ עֵקֶר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמוֹת, כְּמִבְאֵר שָׁם.

**אָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּנִיךָ שָׁמוּ פָּנֶיהֶם עָלַי שְׂאֵנִי כְּבֹן בֵּית לְפָנֶיךָ, נִשְׁבַּע אֲנִי בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל שְׂאֵנִי זֶה מִכָּאֵן עַד שֶׁתֵּרַחַם עָלַי בְּנִיךָ. וְלָכֵן אָמַר לְשׁוֹן שְׁבוּעָה דִּיקָא, "נִשְׁבַּע אֲנִי בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל", כִּי שְׁבוּעָה בְּשֵׁם ה' הוּא בְּחִינַת הַתְּפָאֲרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתָן (הל' טוען ונטען ה).**

**הַתְּחִילוּ גְשָׁמִים מְנַטְפִּין, אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, רַבִּי, רְאִינוּךָ וְלֹא נְמוֹת כְּמַדְמִין אָנוּ שְׂאֵין גְשָׁמִים יוֹרְדִין אֲלָא לְהַתִּיר שְׁבוּעָתְךָ, אָמַר לֹא כָּךְ שְׂאֵלְתִי אֲלָא גְשָׁמֵי בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמַעֲרוֹת, יָרְדוּ בְּזַעַף עַד שֶׁכָּל טְפֵה וְטְפֵה כְּמֵלֵא פִי חֲבִית וְשִׁעְרוּ חֲכָמִים שְׂאֵין טְפֵה פְּחוּתָה מְלוּג, אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, רַבִּי, רְאִינוּךָ וְלֹא נְמוֹת, כְּמַדְמִין אָנוּ שְׂאֵין גְשָׁמִים יוֹרְדִין אֲלָא לְאֵבֶד הָעוֹלָם, אָמַר לְפָנָיו, לֹא כָּךְ שְׂאֵלְתִי אֲלָא גְשָׁמֵי רִצּוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָה, יָרְדוּ כְּתִקְנֹן. לָכֵן יָרְדוּ הַגְּשָׁמִים כְּתִקְנֹן רַק בְּפַעַם הַשְּׁלִישִׁית, כְּנִגְדַּת הַתְּפָאֲרָת. וְזֶה "גְשָׁמֵי רִצּוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָה", הֵינּוּ שְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁכָּל הַרִצּוֹן שֶׁל הַבְּרִיאָה, בְּשִׁבִיל הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.**

**עַד שֶׁעָלוּ כָּל הָעָם לְהֵר הַבַּיִת מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים. אָמְרוּ לוֹ, רַבִּי, כִּשֶׁם שֶׁהַתְּפִלָּת שִׁירְדוּ כָּךְ הַתְּפִלָּל וְיִלְכוּ לָהֶם. אָמַר לָהֶם, כָּךְ מְקַבְּלֵנִי שְׂאֵין מִתְּפִלְלִין עַל רוֹב הַטּוֹבָה, אֵף עַל פִּי כֹן הִבִּיאוּ לִי פֶר הוֹדָאָה, הִבִּיאוּ לוֹ פֶר הוֹדָאָה, סָמַךְ שְׁתֵּי יְדָיו עָלָיו וְאָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עִמָּךָ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּצֵאתָ מִמִּצְרַיִם אֵינֶן יְכוּלִין לֹא בְּרַב טוֹבָה וְלֹא בְּרַב פְּרַעֲנוּת, כְּעִסַּת עֲלֵיהֶם אֵינֶן יְכוּלִין לַעֲמוֹד, הַשְּׁפַעַת עֲלֵיהֶם טוֹבָה אֵינֶן יְכוּלִין לַעֲמוֹד, יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ שִׁיִּפְסְקוּ הַגְּשָׁמִים וְיֵהָא רוּחַ בְּעוֹלָם. מִיָּד נִשְׁבְּה הָרוּחַ וְנִתְפָּאֲרוּ הָעֵבִים וְזִרְחָה הַחֲמָה וְיִצְאוּ הָעָם לַשָּׂדֶה וְהִבִּיאוּ לָהֶם כְּמַהֲיִן וּפְטָרִיוֹת. לָכֵן בְּקֵשׁ שִׁיבִיאוּ לוֹ פֶר הוֹדָאָה, לַעֲשׂוֹת בְּחִינַת תִּקְוֹן הַמְּזַבְּחַ, תִּקְוֹן הָאֲמוּנָה, שְׁהוּא הַתִּקְוֹן שֶׁהַתְּחִילוּ הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים (הל' בְּרַכַּת הַמִּזְוֵן ד, ח). וְלָכֵן הַסְּמִיכָה שֶׁעַל הַפֶּר הוּא בְּחִינַת הַשְּׁמַעַת הַדְּבוּר שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁהוּלָף עַד לְטוֹב הַכְּבוֹשׁ, וְלָכֵן הַזְּכִיר בְּתַפְלָתוֹ אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם, שָׂאָז עֵקֶר עֲלִית הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ מִן הַמִּצְרַיִם. וְלָכֵן עַל יְדֵי תַפְלָה כְּזוֹ, שֶׁל בְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוֹת הַדַּעַת, מִיָּד נִשְׁבְּה רוּחַ, בְּחִינַת אוֹר הַנֶּחַ וְזֶה, וְנִתְפָּאֲרוּ הָעֵבִים, הַהֶפֶךְ מִקְדְּרוֹת הַשָּׁמַיִם כְּשֶׁנִּחְשָׁה אוֹר הַצְּדִיק, וְלָכֵן הִבִּיאוּ לָהֶם "כְּמַהֲיִן וּפְטָרִיוֹת", שֶׁהֵן בְּחִינַת קְנוּחַ סְעוּדָה (בְּרַכּוֹת מו), כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁמוּאֵל, שֶׁחֲבִיבִין עָלָיו כְּמַהֲיִן וּפְטָרִיוֹת לְקְנוּחַ סְעוּדָה, כְּלוּמֹר שְׁנִתְגַּלְהַ חֲבִיבוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּשִׁבִילָם נִבְרָא הָעוֹלָם.**

**שִׁלַּח לוֹ שְׁמַעוֹן בֶּן שֹׁטָח, אֶלְמָלֵא חוּנֵי אֶתָּה גּוֹזְרֵנִי עָלֶיךָ נְדוּי, שְׂאֵלוּ שְׁנַיִם כְּשֵׁנִי אֵלֶיְהוּ שְׁמַפְתָּחוֹת גְּשָׁמִים בִּידוֹ שֶׁל אֵלֶיְהוּ לֹא נִמְצָא שֵׁם שְׁמַיִם מִתְּחִלָּל עַל יָדְךָ, אֲבָל מָה אַעֲשֶׂה לָּךְ שְׂאֵתָּה מִתְּחַטָּא לְפָנַי הַמְּקוֹם וְעוֹשֶׂה לָּךְ רִצּוֹנָךְ כְּבֹן שְׁמַתְחַטָּא עַל אֲבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רִצּוֹנוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ אֲבָא הוֹלִיכֵנִי לְרַחֲצֵנִי בְּחַמִּין שְׁטַפְנִי בְּצוּנֵן תֵּן לִי אֲגוּזִים שֶׁקָּדִים אֶפְרַסְקִים וְרַמּוֹנִים וְנוֹתֵן לוֹ וְעָלֶיךָ הַכְּתוּב אוֹמֵר (מִשְׁלֵי כג, כח) "יִשְׁמַח אֲבִיךָ וְאָמַר וְתִגַּל יוֹלְדָתְךָ". וְזֶה שֶׁאָמַר**

לוֹ שְׁמַעוֹן בֶּן שֹׁטָח "אֶלְמָלֵא חוּנֵי אֶתָּה גּוֹזְרֵנִי עָלֶיךָ נְדוּי", כִּי צְרִיכִים זְכוּת גְּדוֹל לְהַאִיר הַתְּפָאֲרוֹת כְּזוֹ, עַד שִׁיְהִי נִמְשָׁף אֶהְבָּה וְיִרְאָה (הל' טוען ונטען ה, ט), כִּי הוּא שְׁקוּל דִּק מְאֹד בֵּין שִׁתְּגַלְהַ הַהַתְּפָאֲרוֹת, לְבִין שִׁיחֲשִׂיף הַהַתְּפָאֲרוֹת, וְזֶה לְשׁוֹן "מִתְּחַטָּא" דִּיקָא, שְׁכַמְעַט יְכוּל לְהַחֲטִיא הַמְּטָרָה חֵס וְשְׁלוּם, שָׁזָה בְּחִינַת הַהֶפְרָשׁ בֵּין יַעֲקֹב וְעֵשָׂו, כְּמִבְאֵר בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת שָׁם. וְלָכֵן הַזְּכִיר הַכְּתוּב "יִשְׁמַח אֲבִיךָ וְתִגַּל יוֹלְדָתְךָ", כִּי הוּא בְּחִינַת מִיטֵב הַבְּרוּרִים שֶׁל זֶרַע הַיְלִוּדִים, שְׁנִתְבָּרַר הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ, שֶׁהוּן בְּחִינַת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

**תָּנוּ רַבָּנָן, מַה שִׁלְחוּ בְּנֵי לְשַׁפַּת הַגְּזִית לְחוּנֵי הַמַּעֲגָל (איוב כב, כח) "וְתִגְזַר אָמַר וַיִּקַּם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהַ אֹר", "וְתִגְזַר אָמַר", אֶתָּה גּוֹזֵרֵת מִלְּמַטָּה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם מְאֹמְרָךְ מִלְּמַעְלָה, "וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהַ אֹר", דוֹר שֶׁהִיָּה אֶפְלַ הָאֲרֵת בְּתַפְלָתְךָ, "כִּי הִשְׁפִּילוּ וְתִאֲמַר גּוֹה", דוֹר שֶׁהִיָּה שְׁפַל הַגְּבִהָתוֹ בְּתַפְלָתְךָ, "וְשַׁח עֵינַיִם יוֹשַׁע", דוֹר שֶׁשַׁח בְּעוֹנוֹ הוֹשַׁעַתוֹ בְּתַפְלָתְךָ, "יִמְלֹט אֵי נְקִי", דוֹר שֶׁלֹּא הִיָּה נְקִי מִלְּטָתוֹ בְּתַפְלָתְךָ, "וְנִמְלֹט בְּבֵר כְּפִיךָ", מִלְּטָתוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיךָ הַבְּרוּרִין. לָכֵן שִׁלְחוּ לוֹ בְּנֵי לְשַׁפַּת הַגְּזִית דִּיקָא, כִּי שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁשָׁם עֵקֶר הַהַתְּפָאֲרוֹת מְאִיר, וְלָכֵן שִׁבְּחוּ אֶת חוּנֵי עַל תְּפִלְתוֹ "מַעֲשֵׂה יְדֵיךָ הַבְּרוּרִין", שָׁזָה בְּחִינַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שְׁמִרָאִים לָנוּ אֶת גְּדַל אֶהְבָּתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וּמְשַׁמְשִׁיכִים לָנוּ נְסִים כְּאֵלֶּה, כִּי הֵם דוֹרְשִׁים וּמְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים וּמוֹצְאִים הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּל יְמֵי עוֹלָם, שָׁזָה עֵקֶר חֵייוֹת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ בְּכָל יוֹם, עַד שִׁיִּזְכּוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְאֶהְבָּה וְיִרְאָה בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵז יִהְיֶה הַהַתְּפָאֲרוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְיִתְקַיֵּם "כִּי ה' יִהְיֶה לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם, וְאֶלְקִיךָ לְתַפְאֲרָתְךָ" (לקו"ה טוען ונטען ה, יג).**



## מַעֲשֵׂי דִרְבֵי חֲנִינָא בְּן דְּוֹסָא

תַּעֲנִית כּד:

עַל פִּי לְקוּ"מ יז' זְוִיָּה הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רב יהודה אָמַר רב, בְּכָל יוֹם וְיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת, כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נֶזֶן בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי, וְחֲנִינָא בְּנִי דִּיּוֹ בְּקַב חֲרוֹבִים מֵעֶרֶב שֶׁבַת לְעֶרֶב שֶׁבַת. הוּא רִגִּילָא דְּבִיתְהוֹן לְמִידְחָמָא תְּנוּרָא כָּל מַעְלֵי דְּשֶׁבֶתָא, וְשִׁדְיָא אֶקְטֹרְתָא מְשׁוּם כִּיסוּפָא, הוּא לְדָה תַּךְ שִׁיבְבָתָא בִּישְׁתָּא, אֶמְרָה, מְכַדִּי יַדְעָנָא דְּלִית לְהוּ וְלֹא מִיּוֹדִי, מֵאִי כּוּלִי הָאִי, אֶזְלָא וְטֶרְפָּא אֶבְבָּא, אִיבְסָפָא וְעִילָא לְאִינְדְּרוּנָא. אֶתְעַבִּיד לְהָא נִיסָא, דְּחֻזָּיא לְתְּנוּרָא מְלֹא לְחָמָא, וְאֶגְנָא מְלֹא לִישָׂא. אֶמְרָה לְהָא, פְּלַנִּיתָא פְּלַנִּיתָא, אִיתִי מְסָא, דְּקָא חֲרִיד לְחָמִיד. אֶמְרָה לְהָא, אָף אָנָּא לְהָכִי עִילִי. תְּנָא, אָף הִיא לְהַבִּיא מְרַדְּחָא נְכַסְסָה, מִפְּנֵי שְׁמֵלְמַדְתָּ בְּנִסְיָם. אֶמְרָה לִיהָ דְּבִיתְהוֹן, עַד אִימַת נִזִּיל וְנַעֲטָעַר כּוּלִי הָאִי, אֶמְרָ לְהָא, מֵאִי נַעֲבִיד, בְּעִי רַחֲמֵי דְּנִיתְבוּ לָךְ מִיּוֹדִי. בְּעָא רַחֲמֵי, יַעֲתֹדָה כְּמִין פֶּסֶת יָד וְיִתְבוּ לִיהָ חַד כְּרַעַא דְּפֶתוּרָא דְּדַחְבָּא. חֻזָּא בְּחֶלְמָא, עֲתִידִי צְדִיקֵי דְּאֶכְלִי אֶפְתוּרָא דְּדַחְבָּא דְּאִית לִידָה תְּלַת פְּרַעִי, וְאֶת אוֹבְלָרֶת אֶפְתוּרָא דְּתַרִּי כְּרַעִי. אֶמְרָ לְהָא, נִיחָא לָךְ דְּמִכָּל אֶכְלִי כּוּלִי עַל־מָא אֶפְתוּרָא דְּמִשְׁלָם וְאֶנָּן אֶפְתוּרָא דְּמַחְסָר? אֶמְרָה לִיהָ, וּמֵאִי נַעֲבִיד, בְּעִי רַחֲמֵי דְּנִשְׁקָלִינְהוּ מִינָךְ, בְּעִי רַחֲמֵי וְשִׁקְלוּחֹהוּ. תְּנָא, גְּדוּל תִּיהָ נִסְ אַחֲרוֹן יוֹתֵר מִן חֲרָאשׁוֹן, דְּגַמִּירִי דְּמִיתָב יְתִבִי, מִישְׁקָל לֹא שְׁקָלִי. חַד

בִּי שְׁמַשִּׁי חֻזָּיה לְבֶרְתִּיהָ דְּחֹת עֲצִיבָא, אֶמְרָ לְהָ, בְּתִי, לְמֵאִי עֲצִיבַת, אֶמְרָה לִיהָ, כָּלִי שֶׁל חֲמִין נִתְחַלֵּף לִי בְּכָלִי שֶׁל שָׁמֶן, וְהַדְּלִקְרִי מִמֶּנּוּ אוֹר לְשֶׁבֶת, אֶמְרָ לְהָ, בְּתִי, מֵאִי אֶכְפַּת לָךְ, מִי שֶׁאֶמְרָ לְשָׁמֶן וְיִדְלֹק הוּא יֹאמַר לְחֲמִין וְיִדְלֹק. תְּנָא, תִּיהָ דוֹלֵק וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ, עַד שֶׁחֲבִיאוּ מִמֶּנּוּ אוֹר לְהַבְדִּילָהּ. רַבִּי חֲנִינָא בְּן דְּוֹסָא הוּוּ לִיהָ דְּהִנֵּךְ עֻזִּי, אֶמְרוּ לִיהָ, קָא מִפְּסָדָן. אֶמְרָ, אִי קָא מִפְּסָדָן נִכְלִינְהוּ דוּבִי, וְאִי לֹא, כָּל חֲדָא וְחֲדָא תִּיתִי לְאוּרְתָא דוּבָא בְּקַרְנֵיהוּ. לְאוּרְתָא אִיתִי כָּלִי חֲדָא וְחֲדָא דוּבָא בְּקַרְנֵיהוּ. הוּוּ לִיהָ חֲחִיא שִׁיבְבָרָא דְּקָא בְּנִיא בֵּיתָא וְלֹא מְטוּ כְּשׁוּרִי, אֶרְנָא לְקַמִּיהָ אֶמְרָה לִיהָ, בְּנִיתִי בֵּיתִי וְלֹא קְמִטוּ כְּשׁוּרָאִי. אֶמְרָ לְהָ, מַה שְׁמַךְ, אֶמְרָה לִיהָ, אִיבּוּ. אֶמְרָ, אִיבּוּ, נִימְטוּ כְּשׁוּרִיךְ. תְּנָא, הִגִּיעוּ עַד שִׁיַּצְאוּ אֶמָּה לְכָאן וְאֶמָּה לְכָאן. וְיִשׁ אוּמְרִין, סְנִיפִין עֲשָׂאוּם. תְּנָא פְּלִימוּ אוּמְרָ, אֲנִי רֵאִיתִי אוּרְוֵי הַבַּיִת וְהִיוּ קוֹרוֹרְתֵי יוֹצֵאוֹת אֶמָּה לְכָאן וְאֶמָּה לְכָאן, וְאֶמְרוּ לִי, בֵּירַת זֹהָ שְׁקָרָה רַבִּי חֲנִינָא בְּן דְּוֹסָא בְּתַפְלָתוֹ. וְרַבִּי חֲנִינָא בְּן דְּוֹסָא מַדְחִיבֵן הוּוּ לִיהָ עֻזִּים, וְהָא עֻזִּי הוּוּ, וְעוֹד, אֶמְרוּ חֲכָמִים, אִין מְגַדְלִין בְּחַמְדָּה דְּקָה בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. אֶמְרָ רַב פְּנַחֶס, מַעֲשֵׂה וְעֵבֶר אָדָם אַחַד עַל פְּתַח בֵּיתוֹ וְהִנִּיחַ שָׁם תְּרַנְגוּלִין וּמַצְאָתֵן אֲשֶׁרְהוּ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בְּן דְּוֹסָא וְאֶמְרָ לְהָ, אַל תֵּאכְלִי מִבִּיצִיחֵן, וְהִרְבּוּ בִּיצִים וְתְּרַנְגוּלִין, וְהִיוּ מַצְעָרִין אוֹתָם, וּמְכַרְן וְקָנָה בְּדַמִּיחֵן עֻזִּים. פְּעַם אַחַת עֵבֶר אוֹתוֹ אָדָם שֶׁאֶבְדּוּ מִמֶּנּוּ הַתְּרַנְגוּלִין וְאֶמְרָ לְחֻבְרוֹ, בְּכָאן הִנְחֵתִי הַתְּרַנְגוּלִין שְׁלִי. שְׁמַע רַבִּי חֲנִינָא, אֶמְרָ לוֹ, יֵשׁ לָךְ בְּהֵן סִימָן? אֶמְרָ לוֹ, הֵן. נָתַן לוֹ סִימָן וְנָטַל אֶת הָעֻזִּין, וְהֵן הֵן עֻזִּי דְּאִיתִי דוּבִי בְּקַרְנֵיהוּ.

**אָמַר** רב יהודה אָמַר רב בְּכָל יוֹם וְיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נֶזֶן בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי, וְחֲנִינָא בְּנִי דִּיּוֹ בְּקַב חֲרוֹבִים מֵעֶרֶב שֶׁבַת לְעֶרֶב שֶׁבַת. כִּי הַבַּת קוֹל שִׁיּוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת, זֶהוּ בְּחִינַת דְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁנֶּחֱקַק וְהוֹלֵךְ בְּאוֹיֵר לְהַשְׁמִיעַ לְטוֹב הַכְּבוֹשׁ מַעֲלָתוֹ, וְלָכֵן



זוה "בְּכָל יוֹם וַיּוֹם", כי כל יום הצדיק מעלה התפארות חדשה (הל' טוען ונטען ה), כי הצדיק כלול מההתפארות של כל העולם, ולכן כל העולם נזון בזכותו, ולכן ה"בת קול" הזו היא בחינת "אָנָּה בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִימִים", כלומר הארת שרש הנשמה, שקלה וצפה מעל כל העולמות, כמבאר, וזה "וַחֲנִינְיָא בְּנֵי דִי בָּקָב חֲרוּבִין", ד"י - בחינת יו"ד, שזה בחינת התפשטות החכמה בכל העולמות, ולכן "קב חרובין" הן בחינת העולמות החרבין, שנגעלם משם אור ההתפארות, שאות זה מתקן הצדיק, שיש לו בחינת אכילה בקדשה שמכניע כסילות השכל, ולכן אצלו כל ההשפעות בבחינת "טָרַף גִּתָּן לִירְאִיו" (תהלים קיא, ה), כי חרו"ב = ירָא"ה.

**תּוֹה רִגְיָא דְּבִיתָהּ לְמִיחְמָא תַּנּוּרָא כַּל מַעְלֵי דְּשַׁבְּתָא וְשַׁדִּיא אַקְטַרְתָּא מְשׁוּם פִּיסוּפָּא,** שהיתה מעלה עשן בתנור משום בושח, לרמז לענין העלאת מיין נוקבין של התעוררות התחתונים, שזה בחינת השעשועים שעולים לפניו יתברך, על ידי שכל אחד מישׂראל יש רצון חזק לזכות לעבודת ה', כמו שכתב רבי נתן (הל' ברכת המזון ד, ט), כי עקר קדשת איש הישראלי ועקר עבודתו הוא רק הרצון והפסופים דקדשה.

**תּוֹה לָהּ הָּ שִׁיבְבַתָּא בִּישַׁתָּא אַמְרָה מַפְדֵי יַדְעָנָא דְּלִית לָהּ וְלֹא מִיַּדֵי מְאִי כּוּלֵי הַאִי,** כי אותה "שכנה רעה" זה בחינת מלכות יון הרשעה, שרוצים להעלים ולבטל את ההתפארות של ישראל, כמובא בלקוטי הלכות שם.

**אֲזֻלָּא וְטַרְפָּא אַבְבָּא אִיפְסָפָא וְעֵיילָא לְאִינְדְּרוּנָא אִיתְעֵבִיד לָהּ נִיסָא דְּחִזָּיא לְתַנּוּרָא מְלֹא לְחִמָּא וְאֶגְנָא מְלֹא לִישָׂא,** וזה הנס המפלא הזה, בחינת נס חנכה, שנמשך מאור ההתפארות שמתפאר ה' יתברך בפעשים הטובים של ישראל. ולכן שנותגלה אצלה גם קערה מלאה עסה, וגם החלות בתנור, הרי שהיה מספיק רק החלות בתנור, למה צריה נס גם בעסה? אף הקערה מלאה עסה מרמזת לבחינת יו"ד גלמית (פמוכא ב'מאורי אור), כלומר בחינת שרש הרצון דקדשה, שהוא לפני המעשה, ועל ידי זה עקר התפארותו יתברך, וכמו שבאר רבי נתן שם, כי העבודה עצמה אינה יקרה כל כך, כי הכל מאתו יתברך, כמו שכתוב "מי הקדימני ואשלם" (איוב מא, ג), ועל פן עקר ההתפארות הוא רק ברצון כנ"ל, וזה בחינת ה"קערה מלאה עסה".

**אַמְרָה לָהּ פְּלִגְיָתָא פְּלִגְיָתָא אִייתֵי מְסָא דְּקָא חֲרִיף לְחִמֵּי אַמְרָה לָהּ אַף אָנָּה לְהַכֵּי עֵיילֵי תַנּוּרָא אַף הִיא לְהַבִּיא מְרָדָה נְכֻסָּה מַפְנֵי שְׁמִלְמַדַּת בְּנִסִּים,** כלומר, שהלחם עצמו יהיה - זה היא ידעה כבר, כי הכל מאתו יתברך כנ"ל, אף עקר המלחמה והנסיון הוא ברצון החזק והאמונה, לפני ואחרי.

**אַמְרָה לִיה דְּבִיתָהּ עַד אֵימַת גִּיזִיל וְנֻצְטַעַר כּוּלֵי הַאִי,** אמר לה מאי נעביד בעי רחמי דניתבו לך מידי בעא רחמי יצתה כמין פיסת יד ויהבו ליה חד פרעא דפתורא דדהבא, חזאי בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת פרעי ואת אוכלת אפתורא דתרי פרעי, אמר לה, נחא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמחסר, אמרה ליה ומאי נעביד בעי רחמי דנשקלינהו מינה, בעי רחמי ושקלוהו,

**תַּנּוּרָא גְדוּל הִיָּה נִס אַחֲרוֹן יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן דְּגַמִּירֵי דְּמִיָּהֵב יְהִי מִישְׁקָל לֹא שְׁקָלִי.** לכן אחרי שקבלו רגל משלחן זהב, ראתה בחלום, ששלקחם של הצדיקים בשמים הוא בעל שלשה רגלים, ושלהם חסר, כי עקר ההתפארות היא הקדשה, שזה מתגלה בשלמות רק בשלשה, בחינת קדשה משלשת, תורה משלשת (הל' ברכת המזון ד, כב), ולכן הרגל שחסרה להם משלחן זהב השמימי, היא הרגל שכנגד בחינת הצדיק, כי הם קבלו שכרם בעולם הזה, אף הצדיקים, עקר בחינתם על ידי שמקבלים שכרם רק לעולם הבא, פידוע, "היום לעשותם ומחר לקבל שכרם" כמו שאמרו חז"ל (עירובין כב.).

**לָכֵן** בקשו שיקח חזרה את הרגל זהב, וזה היה נס גדול יותר מהנס של נתינת הרגל, כי משמים רק נותנים, ולא לוקחים, כי זה בחינת ארף אפים, דהינו שמה שה' יתברך מעבב את קבלת השכר הוא בחינת ארף אפים, כמו שאמרו חז"ל ארף אפים לצדיקים - מלשלים שכר טוב לאלתר (רש"י בבא קמא ג), כי רק על ידי בחינה זו מתגלה ההתפארות שעל ידי העקשנות ועזות של ישראל כנ"ל, לכן "הלקיחה" הזו, שהיא בחינת עכוב שכר הצדיקים, היא נס יותר גדול מכל "נתינה", כי על ידי זה השכר הוא נצחי, וכמו שמוכח באור החיים הקדוש (בראשית לו, כז) "אלה בני אצור" - על דרך אומנם ז"ל (ילקוט משלי ג) אמרה תורה, מפני מה בני עניים? אמר לה הקדוש ברוך הוא "להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא" (משלי ח, כא), אותם שחפצים לאצור אוצר בטוב הנצחי, צריכין בעולם הזה לסבל יסורין. וכן כתב רש"י על פסוק "אין חקר לתבונתו" (שעיה מ, כח): "ומי שיש לו כח כזה וחקמה כזו, הוא יודע המחשבות למה הוא מאחר טובתם (של ישראל) אלא כדי לכלות את הפשע, ולהתם את החטאת על ידי יסורין". כי "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" (שיר השירים ח, ז), כי האהבה והרצון של ישראל חזקים יותר מכל מניעה, ואדרבה, על ידי המניעות מתגברים יותר ברצון חזק וחסק נפלא ביותר (לקו"ה שם ד, ט).

**חֲדָד בֵּי שְׁמִשֵּׁי חֲזִייה לְבִרְתִּיהָ דְּהוּת עֲצִיבָא אַמְרָה לָהּ בְּתֵי לְמִאֵי עֲצִיבַת אַמְרָה לִיה כְּלֵי שֶׁל חֲמִץ נִתְחַלַּף לִי בְּכֵלֵי שֶׁל שְׁמֵן וְהִדְלַקְתִּי מִמֶּנּוּ אֹר לְשַׁבַּת,** אמר לה בתי מאי איכפת לך מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחמץ וידלוק תנא היה דולק והולך כל היום כלו עד שהביאו ממנו אור להבדלה. כי השמן של הדלקת אור הנרות נמשך מההתפארות שמגלה הצדיק, כי אור - אלו מעשיהם של צדיקים" (בראשית רבה ג), ולכן מה שנתחלף לה כלי של חמץ, מרמז לבחינת הפחותים שב ישראל, שהן בחינת "חמץ בן יין" (חולין קה), ולכן שאמר לה רבי חנינא "מי שאמר לשמן וידלוק, הוא יאמר לחמץ וידלוק", כי הצדיק מחבר תמיד לבחינת שרש הבריאה שנובאה בשביל ישראל, בשביל הפאר שמקבל ה' יתברך אצלו מהפחותים שב ישראל, כי שם ישראל עליו, (זה שאמר "ידלוק" עם נא"ו דיקא, כי נא"ו בחינת תפארה), כי אדרבה, הצדיק הגדול מגלה שעקר ההתפארות ושעשועים של ה' יתברך הוא על ידי חדושים דיקא, דהינו שעולה התפארות חדשה למעלה, דהינו פשמתקרב הרחוק לה' יתברך, כמו שכתב רבי נתן (הל' ברכת המזון ד, יא).

**וְלָכֵן** שאמר לה מה אכפת לך, שלכאורה אינו מובן, כי בטח שאכפת על דבר כזה, אף הענין, שהצדיק מאיר את אור הרצון הטוב, שזה עקר הפאר כנ"ל, ואלו המעשה שיוצא, זה בידו

סִימָן אָמַר לוֹ הוּן נִתַּן לוֹ סִימָן וְנִטַּל אֶת הָעֵצִין וְהוּן הוּן עֵצִי דְאֵיִיתוּ דּוּבֵי בְּקֶרְנֵיָהּ. כִּי "תְּרַנְגוּלִים וּבִיִּצִים" הוּן בְּחֵינֵת הֶרְצוֹנוֹת שֶׁבְּבְרִיאָה, שֶׁבָּהֶן מְלַבֵּשׁ הַהֲתַפְּאָרוֹת שֶׁבִישְׂרָאֵל, שְׂאֵת הַהֲתַפְּאָרוֹת הַזֹּאת מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ הַצְדִּיק, וְלָכֵן בְּמִקוֹם הַתְּרַנְגוּלִים וּבִיִּצִים - הֲחֲזִיר עֵצִים, כְּלוֹמֵר, שֶׁהֲחֲזִיר הַהֲתַפְּאָרוֹת וְעֲזֵית לְמִקוֹמָהּ, אֲצֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהוּן הוּן אוֹתָם עֵצִים שֶׁהִבִּיאוּ זָאֵב בְּקֶרְנֵיהֶם, דְּהֵיִנוּ שְׂנֵתְגָלָה אֲהַבָּה וְיִרְאָה עַל יְדֵי הַצְדִּיק כִּנ"ל, "ה' עֵז לְעַמּוֹ וַתְּנוּ ה' יִבְרָךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם" (תהלים כט, יא).



וְתִבְרָךְ. וְלָכֵן הִבִּיאוּ מִמֶּנּוּ אוֹר לְהַבְדִּילָהּ, כִּי זֶה עֵקֶר הַהַבְדֵּל, עַל יְדֵי בְחִינַת "שֶׁבֶת", כִּי אוֹר הַשֶּׁבֶת הוּא רַק "בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות לא, יז), שֶׁהֵם עֲקֻשָּׁנִים וְשׂוֹמְרֵי שֶׁבֶת לְדוֹרוֹתָם, וְאֵלּוּ גוֹי שֶׁשֶׁבֶת, חֵיב מִיָּתֵה (סנהדרין נח:), אֵף אֲצֵל יִשְׂרָאֵל, וְאֲפִלּוּ הַפְּחוֹת, נִכְרַ הַהַבְדֵּל בְּלִי שְׂעוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אֵיזָה חֵלֶק בְּשֶׁבֶת, אֵיזָה רְצוֹן שְׂמֻגְלָה וּמַעֲלָה הַצְדִּיק הַגָּדוֹל.

**רְבִי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא הוּוּ לִיָּה הֵנָּה עֵצִי אָמְרוּ לִיָּה קָא מְפָסְדִין אָמַר אִי קָא מְפָסְדִין גִּיכְלִינְהוּ דּוּבֵי וְאִי לָא כָּל חֲדָא וְחֲדָא תִּיִתִי לְאוֹרְתָא דּוּבָא בְּקֶרְנֵיָהּ לְאוֹרְתָא אִיִּתִי כָּל חֲדָא וְחֲדָא דּוּבָא בְּקֶרְנֵיָהּ.** שֶׁהִיוּ מִתְלוֹנְנִים שֶׁהָעֵצִים שֶׁל רְבִי חֲנִינָא מְפָסְדוֹת אִתָּם, אֵף בְּאֵמַת "עֵצִים" בְּחֵינֵת עֲזוֹת וְהַתַּפְּאָרוֹת שְׂמֻגְלָה הַצְדִּיק בִּישְׂרָאֵל, בְּחֵינֵת "כִּי תַפְּאָרְתָּ עֲזָמוֹ אֲתָה" (תהלים פט, יח), כִּי הֵם רְצוּ לִזְמַר שְׂעֵזוֹת זֹ מְבִיאָה לְ"הַפְּסֵד", כְּלוֹמֵר בְּחֵינֵת כְּלִיּוֹן וְהַפְּסֵד שֶׁל חַיִּי הַחֲמֹר, שֶׁהַפֵּל כָּלָה וְנִפְסַד, אֵף מִשֵּׁם דִּיקָא, מִתּוֹךְ הַרְגָּשַׁת כְּלִיּוֹן וְהַפְּסֵד, מִתְעוֹרְרֵת הַנְּשִׁמָּה לְשׂוֹב לְשֶׁרֶשֶׁה. וְזֶה "עֵיזָא דִּימָא דְּבַחִישָׂא וְאִיתִי לָהּ קֶרְנָא", כְּלוֹמֵר הַצְדִּיק שֶׁמְחַפֵּשׂ אֶת הַהֲתַפְּאָרוֹת, וְלָכֵן חֲזְרוּ לְעַת עֵרֵב כָּל אַחַת עִם זָאֵב הַרוּג בְּקֶרְנִים, כִּי "קֶרְנִים" הוּן בְּחֵינֵת הָאֲרֵת הָאֲהַבָּה וְיִרְאָה, שְׂנֵתְגָלָה אוֹר הַצְדִּיק, וְנִשְׁבֵּר וְנִכְנַע כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, וְלָכֵן חֲזְרוּ לְעַת עֵרֵב דִּיקָא, שְׂזָהוּ זְמַן הַדְּלָקַת גְּרוֹת חֲנִינָה, בְּחֵינֵת גְּלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת וְעֲזוֹת, וְזֶה בְּחֵינֵת "זָאֵב טוֹרֵף", שֶׁנִּכְנַע כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, טְרוּף הַדְּעוּת.

**תְּוֹךְ לִיָּה הֵיִיא שִׁיבְבָתָא דְקָא בְּנִיא בֵּיתָא וְלָא מִטוּ כְּשׂוּרֵי אֲתִיָּא לְקַמִּיָּה אָמְרָה לִיָּה בְּנִיתִי בֵּיתִי וְלָא קַמִּטוּ כְּשׂוּרֵיָא אָמַר לָהּ מָה שְׂמָךְ אָמְרָה לִיָּה אִיכּוּ אָמַר אִיכּוּ נִימְטוּ כְּשׂוּרֵיָהּ תְּנָא הֲגִיעוּ עַד שִׁצְאוּ אִמָּה לְכָאן וְאִמָּה לְכָאן וַיֵּשׁ אוֹמְרִין סְנִיפִין עֲשָׂאוּם תְּנִיא פְּלִימוּ אוֹמַר אֲנִי רְאִיתִי אוֹתוֹ הַבַּיִת וְהִיוּ קוֹרוֹתָיו יוֹצְאוֹת אִמָּה לְכָאן וְאִמָּה לְכָאן וְאָמְרוּ לִי בַּיִת זֶה שְׂקֶרָה רְבִי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא בְּתַפְּלָתוֹ. מָה שְׂלָא הֲגִיעוּ קוֹרוֹת הַבַּיִת מִכְּתֵל לְכְתֵל, זֶה בְּחֵינֵת שְׂלָא נִשְׁלָמָה הַהֲתַפְּאָרוֹת כְּרָאוּי. "בַּיִת" בְּחֵינֵת תַּפְּאָרְתָּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "כְּתַפְּאָרְתָּ אָדָם לְשֶׁבֶת בַּיִת" (ישעיה מד, יא), וְלָכֵן בָּאָה לְצַדִּיק רְבִי חֲנִינָא, שִׁישׁ לוֹ רַחֲמִים וְדַעַת לְגִלוֹת הַהֲתַפְּאָרוֹת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אָמַר לָהּ "מָה שְׂמָךְ?" כִּי מ"ה = אָד"ם, בְּחֵינֵת פֶּאֶר הַבְּרִיאָה, שֶׁנִּבְרָאָה בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן שְׂנֵתְאָרְכוּ הַקּוֹרוֹת "אִמָּה לְכָאן וְאִמָּה לְכָאן", בְּחֵינֵת שְׂנֵתְגָלָה אֲהַבָּה וְיִרְאָה עַל יְדֵי גְלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת. וְכֵן הִישׁ אוֹמְרִים "סְנִיפִים עֲשָׂאוּם", פֶּרֶשׁ רַבְּנּוּ גְרָשׁוּם, שֶׁמְלַאֲכִים הָאֲרִיכּוּ הַקּוֹרוֹת, כְּלוֹמֵר, שֶׁעַל יְדֵי גְלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת נּוֹפֵל יִרְאָה וּפְחַד אֲפִלּוּ עַל שְׂנֵאֲנֵי שְׂחָק, כִּי "עַל יִשְׂרָאֵל גָּאֲרוּ וְעָזוּ בְּשִׂחְקִים" (תהלים סח, לה). וְזֶה שֶׁאָמְרוּ לְפִלִּימוּ, "בַּיִת שְׂקֶרָה רְבִי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא בְּתַפְּלָתוֹ", כִּי תַפְּלָתוֹ הִיא בְּחֵינֵת "אֲנָא בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִם", שֶׁעוֹלָה לְתַקְרַת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּעֱשֶׂה קַל וְצָר מַעַל הָעוֹלָמוֹת, כִּי זֹכֵר מַעֲלָתוֹ בְּשֶׁרֶשׁ מִחֲשֶׁבֶת הַבְּרִיאָה, "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשֶׁבֶת תַּחֲלָה", שְׂזָהוּ "גִּג" הָעוֹלָם.**

**וְרְבִי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא מֵהִיכֵן הוּוּ לִיָּה עֵצִים וְהָא עֲנִי הוּי וְעוֹד אָמְרוּ חַכְמִים אִין מְגַדְלִין בְּהִמָּה דְקָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל אָמַר רַב פְּנַחֵס מַעֲשָׂה וְעֵבֵר אָדָם אֶחָד עַל פֶּתַח בַּיִתוֹ וְהִנִּיחַ שָׁם תְּרַנְגוּלִין וּמִצְאָתָן אֲשֵׁתוֹ שֶׁל רְבִי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא וְאָמַר לָהּ אַל תֹּאכְלִי מִבִּיצֵיהֶן וְהִרְבּוּ בִּיצִים וְתְרַנְגוּלִין וְהִיוּ מִצְעֵרִין אוֹתָם וּמְכַרְוּ וְקָנָה בְּדַמִּיהֶן עֵצִים פַּעַם אַחַת עֵבֵר אוֹתוֹ אָדָם שֶׁאָבְדוּ מִמֶּנּוּ הַתְּרַנְגוּלִין וְאָמַר לְחִבְרוֹ בְּכָאן הַנְּחִתִי הַתְּרַנְגוּלִין שְׁלִי שְׂמַע רְבִי חֲנִינָא אָמַר לוֹ יֵשׁ לָהּ בְּהוּן**

דגל ביקוד

# מעשי דרבי חנינא בן דוסא

תַּעֲנִית כד:

על פי לקו"מ כח' בני לן ביתא'

**אָמַר** רב יהודה אמר רב, בכל יום יום בת קול יוצאת ואומרת, כל העולם בלוי נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דריו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. הוה רגילא דביתוהו למידחמא תנורא כל מעלי דשבתא, ושדיא אקטרתא משום פיסופא, הוה ליה חך שיבבתא בישתא, אמרה, מכדי ידענא דלית להו ולא מידי, מאי כולי האי, אזלא וטרפא אבבא, אינספא ועילא לאינדוונא. אתעביד ליה ניסא, דחזיא לתנורא מלא לחמא, ואגנא מלא לישא. אמרה לה, פלניתא פלניתא, איתי מסא, דקא חריך לחמיך. אמרה לה, אף אנא להכי עילי. תנא, אף היא להביא מרדה נכנסה, מפני שמלמדת בגסים.

חד בי שמשי חזירה לברתיה דהות עציבא, אמר לה, בתי, למאי עציבת, אמרה ליה, כלי של חמץ נתחלף לי בכלי של שמן, והדלקתי ממנו אור לשבת, אמר לה, בתי, מאי אכפת לך, מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחמץ וידלוק. תנא, רהיח דולק והולך כל היום בלוי, עד שתביאו ממנו אור לתבדלה.



**כָּל** העולם בלוי נזון בשביל חנינא בני, כי זהו בחינת החסד שמתקן אלפין הנפולין, בחינת "קב חרובין", ק"ב = 102 = אמונ"ה, ו"חרובים" בחינת תקון השבירה וחרפון, שבא על ידי רבוי אור.

**וְחֲנִינָא** בני דיו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת, "דיו" - יו"ד דא צורת אל"ף, פמובא בסוף תורה הנ"ל, בחינת תקון האלפין הנפולין. וכן שבכל יום יום בת קול יוצאת ואומרת, כי כל "יום יום" בחינת תמיד, שהוא בכל יום, כמו שנאמר "שנים ליום תמיד" (שמות כט, לח), וזה "יום יום", בחינת שנים ליום של קרבן התמיד, כלומר שרבי חנינא הוא בסוד התמי"ד, שמתקן האלפין נפולין על ידי שלמות האמונה והחסד.

**חָדַד** בי שמשי חזירה לברתיה דהות עציבא אמר לה בתי למאי עציבת אמרה ליה כלי של חמץ נתחלף לי בכלי של שמן והדלקתי ממנו אור לשבת, כי "בת" היא הנפש, שהיא הבת של השכל, כמו שאמר רבנו הקדוש. והשכל הוא בחינת רבי חנינא בן דוסא - חכמה בינה דעת. ולכן שנתחלף הכלי של שמן בכלי של חמץ, שהוא בחינת מעשה רע, בחינת בלבול הדעת, שהו מעשי רשעים, בחינת שדין יהודאין, כי כל ערב שבת קלפת גנה רוצה להאחז ולעלות לקדשה, וצריך להכניע, ולברר הטוב, (פמובא בפנות של שנים מקרא ואחד תרגום).

**אָמַר** לה בתי מאי אכפת לך, כי באמת זה תמויה מאד, כי בטח שיהיה אכפת לנפש זו, בתו של צדיק כזה, וכן לכל בעל נפש. אף הרמז בזה, שפדי לתקן מעשה של צדיקים שהוא בחינת "אור" (לקו"מ רלד), צריך לזה אמונה שלמה. וזה "מאי אכפת לך?" שפראה שיש לו אמונה שלמה שהכל מיד ה', וזה גם בראשי תבות אל"ם, בחינת שתיקה, "שתק, כף עלה במחשבה" (מנחות כט:). וזה גם בחינת "תולע" דקדשה, כמו שמובא "תולעת ולא איש" (תהלים כב, ז), שפמכניע תולע טמא שמוכלה, בחינת ה"חמץ". וגם שנתחלף לה כלי של חמץ בכלי של שמן, הוא בחינת התנגדות הרצון, שלא הולך לו כרצונו, כמו אצל ארץ ישראל, שפקדם נתנה לפנענים, בחינת "כלי של חמץ", ואחר כך נתנה לנו, כמו שנאמר "הוא ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתן לנו" (רש"י בראשית א), ולמה? שנדע שהכל ברצונו, כי כשהולך רק כרצונו, אזי תכיר רק את הרצון האישי, אף כאשר יש התנגדות, תיב להפיר ברצון ה'. וזה שאמר "מאי אכפת לך?" בחינת מ"ה שיש בו שלשה אלפין.

**מִי** שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחמץ וידלוק, "מי" נקרא בחינת בינה, בחינת לאה דקדשה, שמתקן בחינת "לאה" שבמעשי הרשעים ושדין יהודאין שמלאים וכו'. וזה "מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחמץ וידלוק", שהוא בחינת שבחו של צדיקו של עולם, בחינת "בראשית ברא אלהים", בחינת אמונה שהכל ברצונו, בחינת השגחה ו"תמיד" שהיה אצל רבי חנינא שיצא מקלל טבעיות, כי ידע שהכל ברצונו יתברך. ולכן ש"החמץ ידלק" הוא בחינת "להפנות אליה כל רשעי

עב

# מַעֲשֵׂי דִרְבֵי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא

תַּעֲנִית כּד:

על פי לקו"מ לד' ממלכת כהנים'

**אָמַר** רב יהודה אמר רב, בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת, כל העולם פלו נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דריו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. תוה רגילא דביתוהו למידחמא תנורא כל מעלי דשבתא, ושדיא אקטרתא משום פיסופא, תוה לדה תך שיבבתא בישתא, אמרה, מכדי ידענא דלית להו ולא מידי, מאי כולי האי, אזלא וטרפא אבבא, איכספא ועילא לאינדרונא. איתעביד ליה ניסא, דחזיא ק'תנורא מלא לחמא, ואגנא מלא לישא. אמרה לה, פלגיתא פלגיתא, איתי מסא, דקא חריך לחמך. אמרה לה, אף אנא להכי עילי. תנא, אף היא להביא מרדה נכנסה, מפני שמלמדת בנסים. אמרה ליה דביתוהו, עד אימת גזיל ונעטער כולי האי, אמר לה, מאי נעביד, בעי רחמי דניתבו לך מידי. בעא רחמי, יצתה כמין פסת יד ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא. תואי בחלמא, עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי, ואת אונקלת אפתורא דתרי כרעי. אמר ליה, ניתא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמחסר? אמרה ליה, ומאי נעביד, בעי רחמי דנשקלינחו מינד, בעי רחמי ושקלוהו. תנא, גדול תיה נס אחרון יותר מן הראשון, דגמירי דמיתב יתבי, מי שקל לא שקלי. חד

אָרְץ" שִׁהְיֶה בַיּוֹמֹת הַמְּשִׁיחַ.

**וְלִדְקָדֵק** הַלְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ "מִי שֶׁאָמַר לְשִׁמּוֹן וְיִדְלוֹק", פִּי "וְיִדְלוֹק" עִם וְאִ"ו הַחֲבוּר, וְלֹא אָמַר "שִׁיִּדְלוֹק", פִּי רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת "כֹּל", שֶׁמְחַבֵּר שְׁמַיִם וָאָרֶץ, בִּינָה וּמַלְכוּת, וְלָכֵן יְכוּל לְתַקּוֹן הַחֲמִיץ, בְּחִינַת אֶלְפִין וְפּוֹלִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשׁוֹן, לְהַפְּרֹךְ לְאוֹר - אֶלֶף - אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם.

**תְּנָא** הָיָה דוֹלֵק וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ עַד שֶׁהֵבִיאוּ מִמֶּנּוּ אוֹר לְהַבְדִּילָהּ, דִּהְיֵנוּ עַל יְדֵי שֶׁהָיָה רַבִּי חֲנִינָא בְּחִינַת תְּמִיד, בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, הָיָה יְכוּל לְסַפֵּר סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צַדִּיקִים, בְּחִינַת צַדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם - כַּח מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית, לָכֵן הָיָה יְכוּל לְהַבְדִּיל בֵּין מַעֲשֵׂה רְשָׁעִים לְמַעֲשֵׂה צַדִּיקִים, בֵּין אוֹר לְחֲשָׁךְ, שִׁזָּה בְּחִינַת "הַבְּדִלָה" (לקו"מ רלד).

**תּוּה רְגִילָא דְּבִיתָהוּ לְמִיחְמָא תְּנוּרָא כָּל מַעְלֵי דְּשַׁבְּתָא וְשַׁדִּיא אַקְטְרָתָא מְשׁוּם פִּיסוּפָא**, שֶׁהִיָּתָה מַעְלָה עֲשׂוֹן בְּתַנּוּר שֶׁלֹּא לְהַתְּבַיֵּשׁ, שֶׁמִּרְמוֹז לְהַעֲלֵת מִיּוֹן נוֹקְבִין, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת תְּחַתּוֹנָה, וְלָכֵן "מְשׁוּם פִּיסוּפָא", פִּי כָּל הַתְּעוֹרְרוֹת תְּחַתּוֹנָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאָכְלוּ "נְהַמָּא דְּכִסּוּפָא" - לְחֵם בּוֹשָׁה וּבְזִיוֹן (לקו"מ ראש חודש ו, יא). וְכֵן שֶׁהִיָּתָה בְּעֵלְת אַמוּנָה גְּדוּלָה כְּזֹאת, וּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ, שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינַת אֵלוֹ נַעֲשֶׂה הַיְחִיד. וְכָל זֶה בְּכַדִּי לְעוֹרֵר אֶת שֶׁרֶשׁ אוֹר הַחֶסֶד, שֶׁהוּא בְּחִינַת "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ" - יוֹמָא דְּאִזִּיל עִם כּוֹלָהוּ יוֹמִין (זוהר בלק קצא), שֶׁכַּאֲשֶׁר מְתַעוֹרֵר גַּם שֶׁרֶשׁ הַחֶסֶד לְהֵאִיר בְּעַנְפֵי הַחֶסֶד הַמְּתַפְּשָׁטִים, אֲזִי הוּא בְּלֹא דִין. שֶׁלֹּא כַּאֲשֶׁר יֵשׁ חֶסֶד בְּלֵי הָאֵרֶת הַשֶּׁרֶשׁ, וְאֲזִי יֵשׁ בְּחִינַת דִּין חֶסֶד וְשָׁלוֹם (מבאר כל זה ב'היכל הברכה' בענין עולת תמיד).

**אִיתְעַבִּיד** לָהּ נִיסָא דְּחִזִּיא לְתַנּוּרָא מְלֵא לְחֵמָא וְאַגְנָא מְלֵא לִישָׂא, וְזֶה שֶׁאָכְנוּ בָּהּ הַשְּׂכַנָּה וְרָאָתָה הַתְּנּוּר מְלֵא לְחֵם, וְגַם הַקְּעָרָה מְלֵאָה עֶסֶה, לֹא מְסַפִּיק הַנֵּס שֶׁתְּרָאָה רַק לְחֵם אֲפוּי? לָמָּה צָרִיךְ לְהַזְכִּיר גַּם הָעֶסֶה? אֵף הוּא כִּנֵּ"ל, פִּי עֶסֶה בְּחִינַת יו"ד, בְּחִינַת כֶּתֶר, שֶׁרֶשׁ הַחֶסֶדִים כִּנֵּ"ל, שֶׁנִּתְעוֹרֵר לְלַכֵּת עִם הָעַנְפִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלְּחֵם, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאִ"ו.





בִּי שִׁמְשֵׁי חֲזִיחַ לְבִרְתִּיחַ דְּחֹת עֲצִיבָא, אָמַר לֵהּ, בְּתִי, לְמַאי עֲצִיבַת, אָמְרָה לִיחַ, כְּלִי שֶׁל חֲמִין נִתְחַלֵּף לִי בְּכִלֵי שֶׁל שְׁמֵן, וְהִדְלַקְרָחִי מִמֶּנּוּ אֹר לְשַׁבַּת, אָמַר לֵהּ, בְּתִי, מַאי אֲכַפֶּת לָךְ, מִי שֶׁאָמַר לְשִׁמֵן וַיִּדְלֹק חֹמָה יֹאמַר לְחֲמִין וַיִּדְלֹק. תִּנְא, תִּיחַ דּוֹלֵק וְהוֹלֵךְ כֹּל הַיּוֹם כְּלוּ, עַד שֶׁחֲבִיאוּ מִמֶּנּוּ אֹר לְהַבְדִּילָהּ. רַבִּי חֲנִינְא בֶן דּוּסָא הוּוּ לִיחַ דְּהִנֵּךְ עוּי, אָמְרוּ לִיחַ, קָא מִפְסָדִין. אָמַר, אִי קָא מִפְסָדִין נִכְלִינְחוּ דּוּבִי, וְאִי לֵא, כֹּל תְּדָא וְתְדָא תִּיחַ לְאֹרְתָא דּוּבָא בְּקֶרְנֵיחֻוּ. לְאֹרְתָא אִיחֵי כֹּל תְּדָא וְתְדָא דּוּבָא בְּקֶרְנֵיחֻוּ. תּוּחַ לִיחַ חֲחִיחַ שִׁיבְבָרָא דְקָא בְּנִיא בֵּיתָא וְלֵא מְטוּ כְּשׁוּרֵי, אֶרְנָמָן לְקַמֵּיחַ אָמְרָה לִיחַ, בְּנִיחֵי בֵּיתִי וְלֵא קִמְטוּ כְּשׁוּרֵי. אָמַר לֵהּ, מַחַ שְׁמֵךְ, אָמְרָה לִיחַ, אִיכּוּ. אָמַר, אִיכּוּ, נִימְטוּ כְּשׁוּרֵיךְ. תִּנְא, הִנֵּיעוּ עַד שִׁיעֲצוּ אִמְחַ לְכָאן וְאִמְחַ לְכָאן. וַיֵּשׁ אֹמְרִין, סְנִיפִין עֲשָׂאוּם. תִּנְא פְּלִימוּ אֹמַר, אֲנִי רֵאִיתִי אֹרְחֵי חֲבִית וְחִיו קוֹרְחֵי וַיִּצְאוּת אִמְחַ לְכָאן וְאִמְחַ לְכָאן, וְאָמְרוּ לִי, בִּירַת זֹחַ שְׁקֶרָה רַבִּי חֲנִינְא בֶן דּוּסָא בְּתַפְלָתוּ. וְרַבִּי חֲנִינְא בֶן דּוּסָא מְדַחֵיבֵן הוּוּ לִיחַ עוּי, וְהָא עֲנִי הוּי, וְעוּד, אָמְרוּ חֲכָמִים, אִין מַגְדִּילִין בְּחֲמֵיחַ דְּקָח בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַב פְּנַחֶס, מַעֲשֵׂה וְעַבְרָ אָדָם אַחַד עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ וְהִנִּיחַ שֶׁם תִּרְנְגוּלִין וּמַצְאָתָן אֲשֶׁרְחֵוּ שֶׁל רַבִּי חֲנִינְא בֶן דּוּסָא וְאָמַר לֵהּ, אַל תֵּאכְלִי מִבִּיעִיחֵן, וְחֲרַבּוּ בִּיעִים וְתִרְנְגוּלִין, וְחִיו מַצְעֵרִין אֹתָם, וּמְכַרְן וְקִנְחַ בְּדַמִּיחֵן עוּי. פַּעַם אַחַת עֲבַר אֹתוֹ אָדָם שֶׁאֲבָדּוּ מִמֶּנּוּ תִּרְנְגוּלִין וְאָמַר לְחֲבֵרּוּ, בְּכָאן חֲנַחְתִּי תִּרְנְגוּלִין שְׁלִי. שְׁמַע רַבִּי חֲנִינְא, אָמַר לוֹ, יֵשׁ לָךְ בְּחֵן סִימָן? אָמַר לוֹ, חֵן. נָתַן לוֹ סִימָן וְנִטַּל אֶת הַעוּזִין, וְחֵן חֵן עוּי דְּאִיחֵוּ דּוּבִי בְּקֶרְנֵיחֻוּ.

(משלי י, כה), שאור האהבה קדושה של הצדיק מאיר בו עד כדי הכרזה משמים. ולכן הנקדה היא בבחינת "בת קול", דהיינו בחינת מלאפום, שהיא ברית שלום, הנקדה שבאות וא"ו, שנעשה שלום בין השמים ובין האדם, תקונו הברית, התקשרות. ולכן נקראת "בת" קול, כי נשמעת רק לאותו אדם, שאז הארת נקדה, ולא נשמע כאן לרבים.

**וְזָה** "דִּיּוּ בְּקַב חֲרוּבִין", דִּי"ו = יו"ד, דִּהִינוּ שְׂרַבִּי חֲנִינְא בֶן דּוּסָא נַזוּן מִבְּחִינַת יו"ד עֲלִיוֹנָה, וְלָכֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּבְחִינַת "חֲרוּבִין", כְּמוֹ בֵּין הַמְּצָרִים שֶׁחֵן שְׁלֵשָׁה שְׁבוּעוֹת כְּנֶגֶד חֲכָמָה בֵּינָה וְדַעַת, וְהוּא זְמַן שֶׁל חֲרָבּוּ, בְּסוּד "כָּל הַקְּדוֹשׁ מִחֲבֵרּוּ, חֲרַב מִחֲבֵרּוּ" (רמב"ן).

**תְּוֹחַ** רְגִילָא דְּבִיחֵוּ לְמִיחְמָא תִּנּוּרָא כֹּל מַעֲלֵי דְּשַׁבְּתָא וְשִׁדְיָא אֲקַטְרָתָא מִשּׁוּם פִּיסוּפָא, הוּוּ לֵהּ הַךְ שִׁיבְבָתָא בִּישְׁתָּא אָמְרָה מְכַדִּי יַדְעָנָא דְּלִית לֵהּ וְלֵא מִיּוֹדִי מַאי פּוֹלֵי הַאי אֹזְלָא וְטִרְפָּא אֲבָבָא אִיכְפִּסָּפָא וְעִיילָא לְאִינְדְּרוּנָא אִיתְעַבִּיד לֵהּ נִיטָא דְּחִזִּיא לְתִנּוּרָא מְלָא לְחִמָּא וְאֲגָנָא מְלָא לִישָׂא אָמְרָה לֵהּ פְּלַנִּיתָא פְּלַנִּיתָא אִיחֵי מְסָא דְּקָא חֲרִיף לְחִמִּיחַ אָמְרָה לֵהּ אַף אָנָא לְהַכִּי עִיילֵי תִנְא אַף הִיא לְהַבִּיא מְרָדָה נְכֻסָּה מִפְּנֵי שְׁמִלְמִדַּת בְּנָסִים. שְׁהִיחַה רְגִילָה אֲשֶׁתוֹ לְהַעֲלוֹת עֵשׂוֹן בְּתִנּוּר כֹּל עֲרַב שַׁבָּת, לְפִי שְׁכַתְּב רַבִּי נִתָּן בְּהַלְכוֹת חֵלָה ב' - ד', שְׁבַכְדִּי לְקַבֵּל מִהַנְּקִדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל בְּחִינַת "אִישׁ", בְּחִינַת רַב, עַל הַתְּלַמִּיד, בְּחִינַת "אִשָּׁה", לְעוֹרֵר מִנְּקִדַּת הַתְּעוֹרְרוֹת תַּחְתּוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת הַעֲשׂוֹן שֶׁהַעֲלָתָה בְּתִנּוּר בְּעֲרַב שַׁבָּת, לְתַקֵּן בְּאַמּוּנָה זֹאת הַתְּעוֹרְרוֹת לְקַבֵּל מִבְּחִינַת נְקִדָּה קְדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת נְסִים וְאַהֲבָה קְדוּשָׁה.

**לָכֵן** ה"שְׁכֵנָה רְעָה" הִיא בְּחִינַת חֲרַפַּת הַלֵּב, בְּחִינַת עֵין צָרָה, הַפֶּה הַנְּקִדָּה הַנ"ל שֶׁל אַהֲבָה קְדוּשָׁה שְׁמִתְגַּלְגֵּל, בְּבְחִינַת (תהלים קמה, טו) "וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֲכָלָם בְּעֵת'וֹ" - בְּעַת-וְא"ו, הִינוּ בְּחִינַת יוֹם שְׁשִׁי, עֲרַב שַׁבָּת, שְׁאֵז מִחֲבָרִים יו"ד עִם וְא"ו, שֶׁחֵן שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שְׁשֵׁם חֲרַפַּת לֵב, לְחַבֵּר לְיוֹם שַׁבָּת, שְׁשֵׁם שׁוֹרָה אַהֲבָה קְדוּשָׁה. וְלָכֵן אֲכֹן זְכָתָה לְנֶס בַּחֲלוֹת, וְנִמְצָא תִנּוּר מְלָא לְחֵם, וְגַם קְעֵרָה מְלָאָה בְּעֵסָה. וְלָמָּה שְׁנִיחֵם? לֵא מְסַפִּיק רַק נֶס שֶׁל תִּנּוּר מְלָא לְחֵם? אַף "תִּנּוּר מְלָא לְחֵם" הוּא כְּנֶגֶד "הַגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת", שֶׁתִּנּוּר מְרַמֵּז לְלֵב בּוֹעֵר כְּמוּבָן, ו"קְעֵרָה מְלָאָה עֵסָה" מְרַמֵּז "פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפְּרִשַׁת חֵלָה שֶׁהִיא יו"ד, שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלְגֵּל הַנְּקִדָּה הַקְּדוּשָׁה שְׁשֵׁם בְּלָחֵם, וּמִתְבַּטְּלִים כֹּל הַחֲרַפּוֹת וְשִׁבִירוֹת (כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבִּי נִתָּן שֵׁם).

**אָמְרָה** לֵהּ פְּלַנִּיתָא פְּלַנִּיתָא אִיחֵי מְסָא דְּקָא חֲרִיף לְחִמִּיחַ אָמְרָה לֵהּ אַף אָנָא לְהַכִּי עִיילֵי תִנְא אַף הִיא לְהַבִּיא מְרָדָה נְכֻסָּה מִפְּנֵי שְׁמִלְמִדַּת בְּנָסִים. פִּי מַחַ שְׁדָּאָה אֹתָהּ שְׁכֵנָה שְׁנִשְׂרַף הַלְחָם, שְׁמִרְמֵז עַל הַשְׁתַּוְּקָאוֹת הַלֵּב שֶׁלֵּא יִהְיֶה יָתֵר עַל הַמְּדָה, גַּם לְדַבֵּר הַטּוֹב (הל' מלמדים ד), וְלָכֵן שֶׁהִלְכָה אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינְא לְהַבִּיא אֶת הַמְּרָדָה, שְׁמִרְמֵז לְאוֹת וְא"ו, פִּי זֶה צוּרַת מְרָדָה, שְׁאֵתָה מוּצִיא הָאוֹפֶה אֶת הַלְחָם מִהַתִּנּוּר שֶׁלֵּא יִקְבַּל פּוּיָה, וְדִהִינוּ שֶׁאֲכָתָה לְבְּחִינַת "וְהַגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת", לְחַבֵּר הַיּוֹד עִם הַוָּא"ו, שֶׁהוּא תְּקוּנוֹ הַשְּׁבִיבָה וְחֲרַפָּה, וְלָכֵן יֵשׁ אֲצִלָּה נְסִים. פִּי כֵן מוּבָא ב'מְאֹרֵי אֹר': "נֶס" נְקִרָא בְּחִינַת הַיְסוּד, הִינוּ אֹר הַיְסוּד שֶׁנִּשְׁאַר בְּיְסוּד דְּאַצִּילוֹת, שְׁמִפְּנֵי הַנְּסִים. נ"ס = 110 = מ"ה + אַדְנָי".

**אמרה** ליה דביהו עד אימת ניזיל ונצטער כולי האי, אמר לה מאי נעביד בעי רחמי דניתבו לך מידי בעא רחמי יצתה פמין פיסת יד ויהבו ליה חד פרעא דפתורא דדהבא, חזאי בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת פרעי ואת אוכלת אפתורא דתרי פרעי, אמר לה, ניהא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנו אפתורא דמחסר, אמרה ליה ומאי נעביד בעי רחמי דנשקלינהו מינה, בעי רחמי ושקלוהו, תנא גדול היה נס אחרון יותר מן הראשון דגמירי דמיהב יהבי מי שקל לא שקלי, שיצאה משמים "פסת יד" ונתנה להם רגל שלחן זהב, פי "יד" לרמוז לבחינת יו"ד, כמו שנאמר "אל תקרא ידך אלא יו"דיך" (תיקוני זוהר קו), ורגל של זהב בחינת וא"ו. ולכן נראה בחלום של צדיקים יש שלחן זהב בעל שלש רגלים, דהינו שזכו לתקון שלם של שלש נקודות, נקודת הצדיק, נקודת החבר, ונקודת עצמו, ולכן להם היה חסר אחת, שקבלו אותה בעולם הזה, ועל ידי הצער שלהם מתקנים בחינת חרפת לב של כל הדור. פי על מה מצטער הצדיק בעולם הזה? שכל העולם מנחם בבחינת אהבות נפולות.

**ומה** שלקחו חזרה משמים את הרגל זהב, בגלל שרבי חנינא בן דוסא הוא "צדיק מושל יראת אלהים" (שמואל ב' כג, ג), ולכן יכול לבטל גזרת שמים שרק נותנים ולא לוקחים, פי יש לו בחינת שלמות התפלה שעל ידי "פי ידבר חכמות" (תהלים מט), ולכן זכו גם לנס גדול זה.

**חד** בי שמשו חזייה לברתיה דהות עציבא אמר לה בתי למאי עציבת אמרה ליה פלי של חמץ נתחלה לי בכלי של שמן והדלקתי ממנו אור לשבת, אמר לה בתי מאי איכפת לך מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחמץ וידלוק תנא היה דולק והולך כל היום כלו עד שהביאו ממנו אור להבדלה. פי רבי חנינא שכל העולם נאון בזכותו, בחינת "צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה), לכן אצלו גנוז אור החסד שמתקן השבירה, שמחבר יו"ד עם וא"ו, ולזה אמר "מי שאמר לשמן", בחינת "פי ידבר חכמות", פי "שמן בחינת חכמה כידוע, ו"מי" - בינה, בחינת עולם הבא, שהוא בחינת יו"ד (מנחות כט), ולכן "הוא יאמר לחמץ וידלוק", וידלוק דיקא, עם וא"ו, ולא 'שידלוק', אלא עם וא"ו להורות שאצלו נתקן חרפות ושבירת לב שהן בחינת חמץ, כמו שנאמר "יתחמץ לבבי" (תהלים עג, כא), ולכן אצל צדיק כזה שמחבר היטב יו"ד עם וא"ו, הפה עם הלב, לכן ה"חמץ" דולק גם הוא, שזהו תקון חרפת הלב והשבירה, שהלב דולק ובו ער לה' באהבה קדושה, ולא להפה, נר דועה, פי "נר רשעים ידעך" (משלי יג, ט).

**תנא** היה דולק והולך כל היום כלו עד שהביאו ממנו אור להבדלה, מדברי רבי נתן בהלכות אונאה ב' - ה', ש"נר שמן" מרמז על הארת הנקודה, לכן היה דולק הנר כל השבת כלה, פי כן שבת הוא "אהבה בתענוגים" (שיר השירים ז, ט), תקון לאהבות נפולות, בחינת "חמץ", על ידי הצדיק יסוד עולם - מלאפום. ולכן גם דלק עד זמן הבדלה, שאז חוזרת שליטת ימי החול, בחינת תאוה ושבירה, שאז צריה ביותר קשור של יו"ד עם וא"ו, פי וא"ו הן ששת ימי המעשה מתחילים במוצאי שבת, שבהם השבירה, ועל ידי קדשת הנס וההבדלה, מתקנים לחבר יו"ד עם וא"ו, להמשיך הברכה (זה שאומרים "מגדול" ב-א"ו גם במוצאי שבת).

**רבי חנינא בן דוסא** הוה ליה הנה עזי אמרו ליה קא מפסדן אמר אי קא מפסדן ניקלינהו דובי ואי לא כל חדא וחדא תיתי לאורתא דובא בקרנייהו לאורתא אייתי כל חדא וחדא דובא בקרנייהו. פי רצו לומר שהצדיק הוא לא בשלמות חס ושלום, שאינו מעל לשבירה וחרפה, ולכן גורם להם הפסד. ולכן ענה להם, שכל עז ועז, כלומר שכל נקדה ונקדה של מי שתלוי וקשור בו, (פי אכן היה שומר עליהם), תחזור לערב עם דב וזאב ברוג בקרנה, דהינו שכל המקשרים בו ימיתו את כל חרפות הלב, שהן בחינת "דבים וזאבים", בחינת תאוה, וזה על ידי "קרנם", פי "קרן" בחינת יו"ד, בחינת חכמה שיצאת מןראש (פסוד "שור מקרין", שקרניו קודמות, בחינת "יו"ד חכמה קדומה"), פי אצל הצדיק יסוד עולם "פי ידבר חכמות והגות לפי תבונות" מקשר יחד היטב.

**תורה** ליה ההיא שיבבתא דקא בננא ביתא ולא מטו פשוירי אתיא לקמיה אמרה ליה בניתי ביתי ולא קמטו פשוירי אמר לה מה שמך אמרה ליה איפו אמר איפו נמטו פשוירי תנא הגיעו עד שיצאו אמה לכאן ואמה לכאן ויש אומרים סניפין עשאום תנא פלימו אומר אני ראיתי אותו הבית והיו קורותיו יוצאות אמה לכאן ואמה לכאן ואמרו לי בית זה שקרה רבי חנינא בן דוסא בתפלתו. שלא הגיעו הקורות מקיר לקיר, הוא בחינת שבירת לב, פי "כתל" הינו לב, כמו שנאמר "קירות לבי" (ירמיה ד, יט). ולכן באה אל הצדיק, בחינת נקדה עליונה, ששם שרש התקון, בחינת אהבה קדושה, ולכן שאל לשמה, שהוא בחינת נקדה פרטית, שם - פרט, ולכן אמר שמה בפיו דיקא, פי פה הצדיק מלאפום, מלא באלקות, ושם שורה אהבה קדושה. ומויבא בהלכות נדרים א' שכל דבר צריה לבוא בפה ישראל לתקן, ובפרט אצל הצדיק, לכן שאמר "יצריכו קורותיה" ונתארכו אמה לכאן ואמה לכאן, פי "אמה" בחינת וא"ו, לתקן את בחינת חרפת לב, ולכן יצא משני הצדדים, כלומר שכל אחד מקבל מחברו, וכול לעורר לבו. "ויש אומרים סניפים עשאום", שמרמז לבחינת נקדת עצמו, שמקבל מינה וביה, פי "סניף" לשון חבור מבחינת שבירה ופרוד בין יו"ד לוא"ו.

**רבי חנינא בן דוסא** מהיכן הוה ליה עזים והא עני הוה ועוד אמרו חכמים אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אמר רב פנחס מעשה ועבר אדם אחד על פתח ביתו והניח שם תרנגולין ומצאתן אשתו של רבי חנינא בן דוסא ואמר לה אל תאכלי מביציהן והרבבו ביצים ותרנגולין והיו מצערין אותם ומכרן וקנה בדמיהן עזים פעם אחת עבר אותו אדם שאבדו ממנו התרנגולין ואמר לחברו בכאן הנחתי תרנגולין שלי שמע רבי חנינא אמר לו יש לך בהן סימן אמר לו הן נתן לו סימן ונטל את העזין והן הן עזי דאיתו דובי בקרנייהו. פי שכחת התרנגולים מרמז לשבירת לב, פי תרנגול הוא נקרא שקוי, בחינת "הנותן לשקוי בינה", ובינה - לבא, ו"שכחה" בחינת שבירה, כמו שאמרו חז"ל על הלוחות שהן בחינת לב.

**ואמר** לה אל תאכלי מביציהן. פי ביצה אין לה "פה", כלומר שאין שם תקון של "פי ידבר חכמות" שצריה לתקן הלב על ידו.

עַנ

## מַעֲשֵׂה רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא וְהַעֲזִים

תַּעֲנִית כה.

עַל פִּי לְקוֹ"מ כב 'חֻזְתָּם בְּתוֹךְ חֻזְתָּם'

**רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא** הָיוּ לִיהַּ תְּנֵךְ עֲזִי. אָמְרוּ לִיהַּ, קָא מַפְסָדֶן.  
אָמַר, אִי קָא מַפְסָדֶן נִיכְלִינְהוּ דוּבִי, וְאִי לֹא, כֹּל חֲדָא וְחֲדָא  
תִּיתִי לְאוּרְתָא דוּבָא בְּקִרְנִיהוּ. לְאוּרְתָא אִיתִי כֹּל חֲדָא וְחֲדָא דְּוּבָא  
בְּקִרְנִיהוּ.

**רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא** הוּוּ לִיהַּ תְּנֵךְ עֲזִי אָמְרוּ לִיהַּ קָא מַפְסָדֶן. כְּלוּמַר שְׁלֹא הָאֲמִינוּ בְּצַדִּיק  
מִסְפִּיק, שְׁהַעֲזָת שְׁלוֹ הִיא עֲזָת דְּקַדְשָׁה, וְלֹא מִפְסִיד אוֹתָם, בְּבַחֲנִית "עַז פָּנִים לְגִיחָנָם"  
(אבות ה, ט), דְּהִינּוּ שְׁיַפְסִידוּ גַן עֵדֶן, בְּחִינַת "שְׂדֵה", כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה" (בראשית כז, כז).

**אָמַר אִי קָא מַפְסָדֶן נִיכְלִינְהוּ דוּבִי וְאִי לֹא כֹּל חֲדָא וְחֲדָא תִּיתִי לְאוּרְתָא דוּבָא בְּקִרְנִיהוּ.**  
אָר רַבִּי חֲנִינְיָא הִשִּׁיב לָהֶם שְׁהַעֲזָת שְׁלוֹ הִיא עֲזָת דְּקַדְשָׁה, לְשַׁבֵּר אֶת עֲזָת הַגּוֹף. לְכֹן  
נָתַן לָהֶם הָרְאָיָה, שְׂאֵם עֲזָת שְׁלוֹ אֶכּוּ רְעָה, וְאֶכְלוּ הָעֲזִים עַל יְדֵי "דוּבִי - זָאב", כְּלוּמַר עֲזָת הַגּוֹף.

**לְאוּרְתָא אִיתִי כֹּל חֲדָא וְחֲדָא דוּבָא בְּקִרְנִיהוּ,** וְלְכֹן בְּגַלְל שְׂאֶכּוּ עֲזָת שְׁלוֹ הִיְתָה רַק עֲזָת  
דְּקַדְשָׁה, חֲזָרוּ הָעֲזִים כֹּל אַחַת עִם "דוּבִי - זָאב" בְּקִרְנֵיהֶם, כְּלוּמַר "קִרְוֹ" מְרַמֵּז לְקוּל  
שׁוֹפָר - קוּל הַמּוֹכִיחַ, "כְּשׁוֹפָר הָרַם קוּלָּהּ" (ישעיה נח, א) שְׁעַל יְדֵי זֶה מְשַׁבְּרִים הָעֲזָת שֶׁל הַגּוֹף. וְזֶה  
שְׂאֶמַר לְ"אוּרְתָא", כְּלוּמַר לְעַת עָרַב, כִּי לְבֹא לְמַדְרָגָה חֲדָשָׁה צְרִיף לְהִיּוֹת קִדְּם יְרִידָה, שְׂזָה בְּחִינַת  
לְ"עַת עָרַב" (בראשית ח, יא).

עד

## רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא וְהִתְרַנְּגוּלִים

תַּעֲנִית כה.

עַל פִּי לִקוּ"מ קפח

**אָמַר** רב פּנחס, מעשורו ועבר אדם אחד על פתח ביתו ודחניח שם תרנגולין ומצאתן אשתו של רבי חנינא בן דוסא, ואמר לה, אל תאכלי מביציהן, והרבו ביצים ותרנגולין, והיו מצערין אותם, ומכרן וקנה בדמיהן עזים. פעם אחת עבר אותו אדם שאבדו ממנו תרנגולין ואמר לחברו, בכאן הנחתי תרנגולין שלי. שמע רבי חנינא אמר לו, יש לך בהן סימן? אמר לו, הן נתן לו סימן ונטל את העזין, והן הן עזי דאיתו דובי בקרנייהו.

**אָמַר** רב פּנחס מעשה ועבר אדם אחד על פתח ביתו והניח שם תרנגולין. השכחה נקראת אבדה, כמבאר בלקוטי מוהר"ו שם, ולכן שכחת "התרנגולים" הוא בחינת שאדם עשה מעט התעוררות כלפי הקדושה, פי "תרנגול" היא בחינת התעוררות, אך הן דברים "קטנים" בעיניו עד ששכח מזה, כלומר לא יחס לזה שום חשיבות, וזה הלשון "והניח שם".

**וּמְצֵאתָן אִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא וְאָמַר לָהּ אַל תֹּאכְלִי מִבֵּיצֵיהֶן וְהִרְבּוּ בֵּיצִים וְתִרְנַנְגוּלִין.** וזה בחינת שאמר רבי חנינא שלא לגעת בביצים שיצאו, פי "ביצה" הוא דבר גלמי, בחינת רצון קלוש לשוב אל הטוב, גם על זה לא מותר הצדיק עד שחוזר אחרי האבדות של כל העולם, וכמו שכתב רבי נתן שהצדיק האמת מלקט כל נקדה טובה וכל תנועה קלה לכיוון האמת, ומחבר הכל לאחדות אחת, בחינת עשיית המשפן (לקו"מ ב).

**וְהָיוּ מְצַעְרִין אוֹתָם וּמְכָרֵן וְקָנָה בְּדַמְיָהּן עִזִּים.** וזה הענין שרבי חנינא מכר התרנגולין קנה בדמיהן עזים, כלומר שמתוך שמוצא את האבדות, אפלו הקטנות ביותר, ומחבר הכל אל הקדש, אל הקמת המשפן, וזה בחינת "העזים" שקנה, בחינת "יריעות עזים" (שמות כו, ז) של המשפן.

**פַּעַם** אחת עבר אותו אדם שאבדו ממנו תרנגולין ואמר לחברו, בכאן הנחתי תרנגולין שלי. שמע רבי חנינא אמר לו, יש לך בהן סימן? אמר לו, הן נתן לו סימן ונטל את העזין. פי הצדיק אינו משיב את האבדה עד שבאים אליו לבקש ולהפיר אבדתו, ולכן צריה לתת לו ספן, שאינו רמאי ושקרן.

**וְהָן הֵן עִזֵּי דְאִיתוֹ דּוּבֵי בְּקִרְנֵייהוּ.** הן העזים שהביאו "דובי - זאב" בקרניהן, פי "קרן" הוא בחינת קול השופר שמקבץ הנדחים, הם האובדים שבכל העולם, כמו שנאמר (שעיה כז, יג) "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים".



דגל ביקוד



עה

# איכו, יאריכו קורותיך

תַּעֲנִית כה.

על פי לקו"מ תנינא סז 'בראשית - לעיני כל ישראל'

**הוּא** ליה דהיא שיבברנא, דקא בנאי בירנא ולא מטו כשורי, אתיא לקמיה אמרה ליה, בגיתי בירני ולא קמטו כשוראי. אמר לה, מה שמך, אמרה ליה, איכו. אמר, איכו, נימטו כשוריך. תנא, הגיעו עד שיצאו אמה לכאן ואמה לכאן. ויש אומריין, סניפין עשאום. תניא פלימו אומר, אני ראירני אותו תבית ותיו קורותיו יוצאות אמה לכאן ואמה לכאן, ואמרו לי, בית זה שקרה רבי חנינא בן דוסא בתפלתו.

"וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמָרָה" (בראשית יב, ב), וְלֹכֵן אִזְ גַּם בְּגִשְׁמֵיּוֹת נִתְאַרְכוּ קוֹרוֹת בֵּיתָהּ, (ויקמו שמוסיפים שם להאריך חיי אדם). כי מובא בכתבי האר"י ז"ל, שם ה' הוא בחינת מֶסֶף, בחינת תקרה וגג, וְזֶה אִיכ"ו - אִי - כ"ו = הו"ה, שם ה' שהוא מֶסֶף וּפְרָסָה בְּפָנֵי אוֹר אֵין אֵין סוּף, וְלֹכֵן הַמְשִׁיף לָהּ מִהַשְׁרֵשׁ מֶסֶף וְהֶאָרָה חֲדָשָׁה לְפִי צָרְכָה.

**תנא**, הגיעו עד שיצאו אמה לכאן ואמה לכאן, שיצאו הקורות אמה לכל צד, הוא בחינת הנאמר בתבת נח "וְאֵל אִמָּה תְּכַלְנָה מִלְמַעְלָה" (בראשית ו, טז). כי א'מה = 1045 = חמשי"ם שער"י בינ"ה (היכל הברכה), כי השם הוא בחינת תקרה, בחינת קורות הגנה מפני הגשם והמבול של מחשבות ובלבולים. ולכן בסוד אפ"ה, שער החמשים, לחבר חזרה לשרש השמות. וזה "תבת נח", שהתבה של נח, היתה שמו, וזה תבת "נח" מפוש. לכן תבת נח היא בחינת עלית שם נח לשרשו, בחינת תקון המשפט. ויקמו שמובא בזהר שתבת נח בחינת שבת, ושבת בחינת שם ה' ושם הצדיק, שהוא "ראש בית", כי כל בתי ישראל נמשכים ממונו פמובא. וזה "ונח מצא חן בעיני ה'" (בראשית ו, ח), הינו השם נח, וזה "בעיני ה'", בחינת התפתחות העינים. לכן בנית התבה היא בחינת התגלות שם ה', כי שמו משתרף בשמונו. וזה שנאמר "ה' למבול ישוב" (תהלים כט, ט), כלומר שעל ידי דין ומשפט של דור המבול, נתגלה שמו יתברך בעולם.



דגל ביקוד

# רְבִי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה מִילְתָּא טוֹבָא

תַּעֲנִית כה.

על פי לקו"מ לד' ממלכת כהנים'

**רְבִי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה מִילְתָּא טוֹבָא, עֲבַד מְקַלְתָּא וְלֹא הוּוּה לִיה מִיְדֵי לְמַטְעָם, שְׁקַל בְּרָא דְתוּמָא וְשַׁדְיָה בְּפוּמִידָה, חֲלַשׁ לְבִיה וְנִים. אֹזוּל רִבְנָן לְשִׁיּוּלֵי בִיה, חֲזוּיָהוּ דְקָא בְּכִי וְחִיָּךְ וְנִפְק עוֹצִיתָא דְנֹרָא מֵאֲפוּתִיה, כִּי אֲתַעַר אֲמַרוּ לִיה, מַאי טַעֲמָא קִבְבִית וְחִיִּיכָת? אֲמַר לְהוּ, דְּהוּוּה יִרְזִיב עַמֵּי תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ, וְאֲמַרִי לִיה, עַד מַתִּי אֶצְטַעַר בְּהַאי עֲלָמָא? וְאֲמַר לִי, אֶלְעָזָר בְּנִי נִיחָא לָךְ דְּאֶפְשֵׁר לְעֲלָמָא מְרִישָׁא? אֲפֹשֶׁר דְּמַתִּילְדָת בְּשַׁעֲתָא דְּמִזּוּנִי. אֲמַרִי לְקַמְיָה, כּוּלִי הַאי וְאֶפְשֵׁר? אֲמַרִי לִיה, דְּחִי טַפִּי אוּ דְּחִינָא? אֲמַר לִי, דְּחִיִּית. אֲמַרִי לְקַמְיָה, אִם בֶּן, לֹא בְּעִינָא. אֲמַר לִי, בְּהַאי אֲגֵרָא דְּאֲמַרְתָּ 'לֹא בְּעִינָא', יִדְחִיבְנָא לָךְ לְעֲלָמָא דְּאֲתִי תְּגִ'סְרִי נְהַרְוּתָא דְּמִשְׁחָא אֲפִרְסָמוֹן דְּכִיָּין כְּפָרְת וְדִיגְלַת דְּמַעֲנַגְת בְּהוּ. אֲמַרִי לְקַמְיָה, הַאי וְתוּ לֹא? אֲמַר לִי, וְלַחְבְּרָךְ מַאי יְחִיבְנָא? אֲמַרִי לִיה, וְאֲנָא מַגְבֵּרָא דְּלִית לִיה בְּעִינָא? מַחִיָּין בְּאֶסְקוּטְלָא אֲפוּתָא, וְאֲמַר לִי, אֶלְעָזָר בְּרִי, גִירִי בְּךָ גִירִי.**

**רְבִי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה מִילְתָּא טוֹבָא, עֲבַד מְקַלְתָּא וְלֹא הוּוּה לִיה מִיְדֵי לְמַטְעָם, שְׁקַל בְּרָא דְתוּמָא וְשַׁדְיָה בְּפוּמִידָה, חֲלַשׁ לְבִיה וְנִים, שְׁהֲלָךְ לְהַקִּיז דָּם, שְׁהוּוּ בְּחִינַת לְתַקְּוֹן חֲרַפְתָּ לֵב,** שְׁהוּוּ בְּחִינַת הַתְּאֻוֹת שְׁבָאוֹת מְדַמִּים רְעִים. אַף שְׁהִיָּה עֵינֵי כָּל כָּהֵן, שְׁלֹא הָיָה לוֹ בְּפִיָּה לְתַקְּוֹן הַלֵּב, וְלִקְחָ "בֶּן שׁוּם" - צֹלַע שׁוּם, כִּי סִבֵּר, שׁוּם מְרַבָּה אֲהֵבָה, כְּמוּבָא בְּסִפְרֵי הַמִּזְוֹת, וְ"צֹלַע" מְרַמֵּז לְנֹא"ו, אַף זֶה הִיָּתָה בְּחִינַת "אֲהֵבָה נְפוּלָה", שְׁלֹא יְכוּלָה לְתַקְּוֹן וְלְסַעֵד הַלֵּב, וְלִכְּוֹן הַתְּעַלְפָּה וְנִרְדָּם.

**אֲמַר לְהוּ דְּהוּוּה יִרְזִיב עַמֵּי תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ, וְאֲמַרִי לִיה, עַד מַתִּי אֶצְטַעַר בְּהַאי עֲלָמָא? וְאֲמַר לִי אֶלְעָזָר בְּנִי נִיחָא לָךְ דְּאֶפְשֵׁר לְעֲלָמָא מְרִישָׁא אֲפֹשֶׁר דְּמַתִּילְדָת בְּשַׁעֲתָא דְּמִזּוּנִי?** שְׁהַצִּיעַ לוֹ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ שְׁאָם רוּצָה יִהְיֶה הָעוֹלָם, וְאוּלַי יוֹלֵד בְּ"שַׁעֲתָא מִזּוּן", דְּהֵינּוּ בְּחִינַת מְזֹל, כִּי הוּוּ דְבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמְזֹל, וְהַמְזֹל תְּלוּי בְּצַדִּיק (לקו"מ רמ), בְּחִינַת "יוֹסֵף הוּוּה הַשְּׁלִיט הוּוּה הַמְזֹלִי" (בראשית מב, ו), כִּי "שַׁעֲתָא מְזֹל" זֶה הוּוּה בְּחִינַת "עַת רְצוּן" שְׁנִזְכָּר בְּתַהֲלִים מְזִמּוֹר סֵט שֶׁל "חֲרַפָּה שְׁבָרָה לְבִי", כִּי בְּחִינַת "עַת רְצוּן" מִתְּקַן חֲרַפְתָּ לֵב שֶׁל בְּחִינַת "מַחְסוֹר וְרַעֲב" שְׁסוּבְּלִין הַצַּדִּיקִים, בְּכַדִּי שְׁלֹא יִמְשַׁכּוּ אַחֲרֵי הַטּוֹב הַמְדַמָּה שֶׁל הַנְּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה, שְׁרַבּוּ בְּחִינַת אֲהֵבָה שְׁבִירָה וְנְפוּלָה, בְּבְּחִינַת "וְהָאֲרִיץ הִיָּתָה תְּהוּוּ וְבִהוּ" (בראשית א, ב). וְלִכְּוֹן הַתְּקוּוֹן, לְקַשֵּׁר אֶת הַלֵּב לְנִקְדָּה שְׁשִׁיף בְּעַת הַהִיא, בְּחִינַת "וְאֵי תִפְלְתִי לָךְ ה' עַת רְצוּן", כְּמוֹ מְנַחֵה שֶׁל שְׁבָת, שְׁאֵז מְאִיר בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוּן, וְאֶפְשֵׁר לְהַמְתִּיק חֲרַפְתָּ לֵב וְשִׁבִירָה. וְזֶה בְּחִינַת הַנִּיצוּץ שֶׁיִּצָּא מִמִּצְחוֹ שֶׁל רְבִי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת, בְּחִינַת שְׁהִיָּר "עַת רְצוּן", מִצַּח הַרְצוּן, כְּמוֹ אֶצֶל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, שְׁעַל מִצְחוֹ לְרְצוּן יֵשׁ אֶת הַ"צִּיץ", בְּחִינַת הָאֲרִת אֲהֵבָה קְדוּשָׁה שְׁמִתְקַן הַשְּׁבִירוֹת.

**אֲמַרִי לְקַמְיָה כּוּלִי הַאי וְאֶפְשֵׁר?** וְלִכְּוֹן לֹא רָצָה שְׁיִהְיֶה הָעוֹלָם עַל סַפְקָא, כִּי גַם זֶה בְּחִינַת שְׁבִירָה.

**אֲמַר לִי, בְּהַאי אֲגֵרָא דְּאֲמַרְתָּ לֹא בְּעִינָא יְחִיבְנָא לָךְ לְעֲלָמָא דְּאֲתִי תְּגִ'סְרִי נְהַרְוּתָא דְּמִשְׁחָא אֲפִרְסָמוֹן דְּכִיָּין כְּפָרְת וְדִיגְלַת דְּמַעֲנַגְת בְּהוּ, כִּי זָכָה בְּשִׁכָּר שְׁלֹא רָצָה לְהַפְּךָ הָעוֹלָם בְּשִׁבְלוֹ, שְׁכָאן נִתְּגַלָּה אֶצְלוֹ תְּקוּוֹן הַשְּׁבִירָה, כִּי שְׁלַט בְּעַצְמוֹ בְּבְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל "יוֹסֵף הוּוּה הַשְּׁלִיט" (בראשית מב, ו), שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְּקַן בְּחִינַת חֲרַפְתָּ רַעֲב, וְלִכְּוֹן בְּשִׁכְרוּ לְעוֹלָם הַבָּא שְׁלַשׁ עֶשְׂרֵה נְהַרוֹת שְׁמֶן אֲפִרְסָמוֹן טְהוֹר, כִּי י"ג = 13 = אֲהֵבָה"ה, דְּהֵינּוּ אֲהֵבָה קְדוּשָׁה וְטְהוֹרָה, וְלִכְּוֹן הֵם "נְהַרוֹת", שְׁמִרְמִזּוּ לְבִינָה, וְ"שְׁמֶן" לְחֻכְמָה, הֵינּוּ חֻכְמָה וְבִינָה, בְּחִינַת מְלָאכּוּס, כְּמוּבָא בְּתוֹרָה זֶה.**

**אֲמַרִי לְקַמְיָה הַאי וְתוּ לֹא? אֲמַר לִי וְלַחְבְּרָךְ מַאי יְחִיבְנָא?** שְׁהַשִּׁיב רְבִי אֶלְעָזָר, זֶה הַפְּלִ? כִּי אוּר אֲהֵבָה הַקְּדוּשָׁה הוּוּה בְּחִינַת אֵין סוּף. אַף זֶה שְׁהַשִּׁיב לוֹ ה' יִתְּבַרְךָ, וְכִּי אֲתָן לְחַבְּרִיךָ? שְׁרַמְזוּ עַל נְקֻדַּת הַחֲבֵר, שְׁצַרִּיכִים לְקַבֵּל זֶה מְזָה, וְעַל יְדֵי זֶה אֲפֹשֶׁר לְתַקְּוֹן הַלֵּב, לְקַבֵּל מִהַנִּקְדָּה שְׁמִיחַדָּת אֶצֶל חֲבֵרוֹ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הָאֲחֻדוֹת שֶׁל עוֹלָם הַבָּא.

עז

# רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא

## טובא

תענית כה.

על פי לקו"מ תנינא ז' בני מרחמם ינהגם'

**רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא טובא**, עבד מקלתא ולא תוה ליה מידי למטעם, שקל ברא דתומא ושדייה בפומייה, חלש לביה ונים. אזול רבנן לשיולי ביה, חזויהו דקא בכי ותייך ונפק עוציתא דנורא מאפותיה, כי אתער אמרו ליה, מאי טעמא קבכית ותייבת? אמר להו, דתוה ירזיב עמי תקדוש ברוך הוא, ואמרי ליה, עד מתי אצטער בהאי עלמא? ואמר לי, אלעזר בני נחא לך דאפכיה לעלמא מרישא? אפשר דמתילדת בשעתא דמוזני. אמרי לקמיה, כולי האי ואפשר? אמרי ליה, דחיי טפי או דחיינא? אמר לי, דחייית. אמרי לקמיה, אם בן, לא בעינא. אמר לי, בהאי אגרא דאמרת לא בעינא, ידחיבנא לך לעלמא דאתי תד'יסרי גהרוותא דמשחא אפרסמון דכין כפרת ודיגלת דמענגת בהו. אמרי לקמיה, האי ותו לא? אמר לי, ולחברך מאי יחיבנא? אמרי ליה, ואנא מגברא דלית ליה בעינא? מחיין באסקוטלא אפותאי, ואמר לי, אלעזר ברי גירי בך גירי.

**אמרי ליה, ואנא מגברא דלית ליה בעינא?** מחיין באסקוטלא אפותאי, שהכה באצבע על מצחו, כי "אצבע" בסוד אות נא"ו (תיקוני זוהר לח), והניצוץ שייצא מהמצח הוא בחינת יו"ד, כמו שמוזכר שם בתקוני זהר, "כל ניצוץ איהו יו"ד" (תיקוני ה' כ), כלומר שנעשה יחוד יו"ד עם נא"ו שיתעורר על ידי זה. ומוזכר בהלכות תפלין (ב-ב) כי התנוצצות המוחין הוא בחינת אור התפלין, אור הנקדה הקדושה שמתקנת את השבירה, וזה בחינת השערות של התפלין, שהן צמצום האור, שהוא עקר התקון.

**ואמר לי אלעזר ברי, גירי בך גירי.** הפיתי בך בחצי, לחדוה בעלמא אמר בן" (רש"י). וזה "גירי", מלשון גרוי, דחינו לעורר אותו פנ"ל על ידי נקדת הצדיק, שהוא ה' יתברך, צדיקו של עולם - אהבה קדושה!

**ולדיק** שנקט שתי פעמים "גירי" (חצים), בסוד אות נא"ו (קהלת יעקב), שפרמז לחרבן שני בתי מקדש, ששם שורה אור הנקדה הקדושה, כמו שכתב רבי נתן (הל' אונאה ב), אף באמת הגרוי ושבירה בכלל ובפרט של שני מקדשים, הכל בכדי שיחפשו את אור הנקדה הקדושה באמת, בחינת נקדת הצדיק האמת, שעל ידי זה מתקנים את כל השבירות של כל הגלגולים עד נשמת אדם הראשון.

**ולכן** גם לשון נחמה הוא פעמים, "נחמו נחמו" (ישעיה מ, א), שעקר הנחמה על ידי אור הנקדה שפועל לשבירה. וזה שפרש רש"י הקדוש, שעשה בן הקדוש ברוך הוא לחדוה ושחוק בעלמא, כי "נחמו נחמו" (ישעיה מ, א) הם שני מקיפים (לקו"מ כא), שיתגלה בעתיד, "אז ימלא שחוק פיננו" (תהלים קכו, ה), כלומר שנדע שכל קורות העולם יהיה רק שחוק בעלמא, לעמת הדעת והטוב שיהיה בתקון העולם.

**ועכשו** נתן לו את זה רק בהארה והתנוצצות, כי זה מקיף שלא יכול לכנוס לשכל אנושי כעת. וזה שמוזכר ב'ערוך', "גירי" לשון גרים, שפרמז לו ה' יתברך שישבו אצל גרים, ופרש רבי נתן בהלכות גרים א' על תורה זו, כי מי שמאיר לו עצם אור הנקדה הקדושה, יכול לעשות גרים שבאים על ידי הארה זו, אמון פן יהי רצון.



**רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא טובא**, כי רבי אלעזר שהיה עני ביותר, זה בחינת רבי אליעזר - "עין לא ראתה אלהים זולתך", בחינת דרי מעלה, שצריך לכלל בדרי מטה, בחינת עניות, הפך העשירות שהיא בחינת דרי מעלה, כמו שכתב רבי נתן (ה' שבת ג). ולכן העניות לדרי מעלה זה בחינת 'איה', כלומר בגלל מעלתם הגדולה, מאיר להם הארה גבוה שרק הם יכולים לסבל.

**עבד מלתא ולא הוה ליה מידי למטעם, שקל ברא דתומא ושדייה בפומיה, חלש לביה ונים**, לכן פאשר הקיז דם, ולא היה לו כסף לסעד את לבו, התעלה, פי על ידי בחינת סעודה מאירים אורות המקיפים ונכנסים לפנים, כמו שצאמר "לחם לבב אנוש יסעד" (תהלים קד, טו), ולכן רבי אלעזר שנתעלה על ידי שלא נכנס האורות לפנים, לכן עלה לבחינת מקיפים עליונים, בחינת עולם הבא, שנופרדת הנשמה מהגוף.

**אזול רבנו לשיולי ביה, חזיהו דקא בכי וחייך ונפק צוציתא דנורא מאפותיה, כי אתער אפרו ליה מאי טעמא קבכית וחייכת**. וזה שראו אותו בוכה וצוחק, וניצויץ יוצא ממצחו, שכל זה מרמז לבחינת הארת המקיפים של עולם הבא פנ"ל, שהם בחינת סביבון, גלגל החוזר (שיחות הר"ן מ), דהינו הבכי והצחוק הם גלגל החוזר בעולם.

**אמר** להו, דהוה יתיב עמי הקדוש ברונה הוא, ואמרי ליה, עד מתי אצטער בהאי עלמא? ואמר לי, אלעזר בני ניחא לך דאכפיה לעלמא מרישא? אפשר דמתיילדת בשעתא דמוזני אמרי לקמיה, כולי האי ו'אפשר' אמרי ליה, דחיי טפי או דחיינא? אמר לי, דחייית. אמרי לקמיה, אם פון, לא בעינא. אמר לי, בהאי אגרא דאמרת, לא בעינא, יהיבנא לך לעלמא דאתי תליסרי נהרוותא דמשחא אפרסמון דכייין כפרת ודיגלת דמענגת בהו. לכן פאשר הציע לו הקדוש ברונה הוא שיהפך את העולם בשבילו, סרב. כי הכל הוא רק גלגל החוזר בעולם, והכל בצדק, וצריך אמונה פי "צדיק ה' בכל דרכיו" (תהלים קמה), ולכל אחד יש זמן למעלה וזמן למטה, פי הכל אח"ד. ולכן בשכר האמונה זכה לשלש עשרה נהרות אפרסמון טהור, שמרמז להארת הכתר, כמובא בזהר (תרומה קכז), אפרסמון סתם - בינה, אפרסמון טהור - כתר, דהינו בחינת המקיפים העליונים שזוכים להם על ידי אמונה ש"האמין בה" ויהשבה לו לצדקה" (בראשית טו, ו).

**אמרי לקמיה האי ותו לא? אמר לי ולחברך מאי יהיבנא? אמרי ליה, ואנא מגברא דלית ליה בעינא? מחיין באסקוטלא אפותאי ואמר לי אלעזר ברי, גירי בך גירי**. פאשר העיז לבקש יותר, אמר לו הקדוש ברונה הוא, "ומה אתן לחבריך?" וזה כי צריך מעפב. וכמו שאמר משה "מי מעפב על דך?" (מנחות כט), וזו גם הקשה שאמר רבי אלעזר, "האם אני מבקש מפי שאין לו?" כי הן מקיפין והשגות שאסור לננוס אליהם. וצריך שם בחינת שתיקה, "סיג לחכמה שתיקה" (אבות ג, יג), וצריך לעפב דיקא, ורק על ידי בחינת שתיקה מאירים הרמזים של ידים שיש

בים החכמה, ואפשר לקבל משם, שזה בחינת מחיין באסקוטלא אפותאי, הפאת האצבעות במצחו של רבי אלעזר בן פדת, דהינו שזכה להארת הרמזים של ידים, שהן בחינת התנוצצות המוחין, כמו שכתב רבי נתן (ה' נטילת ידים ו). פי "מצח" בחינת מצח הרצון, הארת הרצון, שזהו בחינת השבע האמתי, "ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה), פי שבע בא על ידי הארת הרצון כמבאר.

**ואמר לי אלעזר ברי, גירי בך גירי**, (ריתי בך חצי), ומובא רמז בערוף על הש"ס, שאמר לו, לעתיד לבא גרים עתידים שיגורו אתך. והקשר, שצריך לכלל העולמות, דרי מעלה ודרי מטה, להאיר דוקא לדרי מטה ולקרב אתם, שזה בחינת "גרים" שמתיגרים, בבחינת "הקיצו ורננו שכני עפר" (ישעיה כו, יט), שלא יתיאשו, ולהשפיל הדרי מעלה, שעל ידי זה נעשה הארת הרצון, פי הכל הוא בבחינת גלגל החוזר. וזה שפרש רש"י: "לצחוק וחדוה בעלמא אמר פון", פי על ידי פללות בן ותלמיד, דרי מעלה דרי מטה, נעשה הארת הרצון ונמשך פרנסה, כל אחד כפי הראוי לו, בבחינת "לוינתן זה יצרת לשחק בו" (תהלים קד). אמן פון יהי רצון.



הגלגל החוזר



**הוסר התמיד** - כלומר פגם המזבח, שאז נעשה בחינת פסילות השכל וטרופ הדעת. שרפת התורה - שנגעלם בחינת ההתפארות של ישראל, שהיא בחינת התורה הקדושה. הבקעה העיר - כי על ידי כל הנ"ל, אזי נסתר ונגעלם בחינת ההבדל שבין ישראל לנכרי, בין האמת לשקר, שזה בחינת "חוכמה פרוצה", תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן.



עח

## ומעת הוסר התמיד

מענית כח:

על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'

**העמיד** צלם בדזיכל מנלן, דכתוב (דניאל יב, יא) "ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שמם". וחד תוה? ותכתוב (דניאל ט, כ) "ועל כנף שקוצים משמם"! אמר רבא, תרי הוו, ונפל חד על חבריה ותבריה ליה לידיה, ואשתכח דתוה פתיב אנת צבית לחרובי ביתא ידך אשלימת ליה'.



**אמר רבא תרי הוו**, כי שני הפסלים הם בחינת רבוי השקר, שמתגבר כל כף עד שמגיע לתוף בית המקדש, ואז דנקא מתוף רבוי השקרים נתהפך אל האמת, בבחינת "אהפך אל עמים שפה ברורה" (צפניה ג, ט), כמבאר מרבי נתן (הל' בהמה וחיה טהורה ד), שזה בחינת שהפסל האחד נפל ושבר לחברו השני את היד, כלומר שמתוף השקר עצמו מתחיל להתהפך אל האמת, ומשם מפלתו כמבאר. ולכן נמצא כתוב "**אנת צבית לחרובי ביתא**", כלומר בבחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" (אסתר ו, ב), שעל ידי הפתב נתעורר הטוב הפבוש חזרה לשרשו הנעלה. ולכן שבר לו את "ידו" דיקא, להראות שכל הפגם הוא על ידי בחינת "ידיים", בחינת עכירות המעשים שמפסיד את השכל, ואז נחשף אור הצדיק - פאר ישראל.

**ואלו** השאר מתוף החמשה דברים שארעו לאבותינו בי"ז בתמוז:

**נשתברו הלוחות** - שזה בחינת שנתעלם ונחשף אור הצדיק על ידי עכירות המעשים של פגם העגל, ולכן הן שני לוחות, בחינת אהבה ויראה שמקבלים מהצדיק.

דגל ביקוד



מסכת

# מגילה

**וְקִרְיַת**  
 המגילה באימה ויראה ואהבה  
 והתעוררות והשתוקקות לגדלת  
 מרדכי שהוא הצדיק האמת  
 בחינת משיח שהארת מרדכי הוא בהמגלה  
 ושם פגיו ושכלו ונשמתו.

(מכתבי שמואל ד, כד)



דגל ניקוד

עַט

## צְלִי קָדָר

מַגִּלָּה ז':


עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' וְיִהְיֶה הֵם מְדִרְיָקִים'

**אָמַר** אַבְיִי, כִּי נִפְקִי מִבֵּי מֹר הָוָה שְׁבַענָא, כִּי מֵטָא לְהַתָּם קָרִיבּוּ לִי שְׁתִּין צְעִי דְשִׁיתִין מִינִי קָדָרָה, וְאֹכְלִי בְּהוּ שְׁתִּין פְּלוּגִי, וּבִישׁוּלָא בְּרִייתָא הוּוּ קָרוּ לִיהּ צְלִי קָדָר, וּבְעָאִי לְמִכֶּס צְעָא אַבְתָּרָה. אָמַר אַבְיִי, הִינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי כְּפִין עֲנִיא וְלֹא יָדַע, אִי נָמִי רֹחָא לְבָסִימָא שְׂכִיח'.

**אָמַר** אַבְיִי, כִּי נִפְקִי מִבֵּי מֹר הָוָה שְׁבַענָא, כִּי מֵטָא לְהַתָּם קָרִיבּוּ לִי שְׁתִּין צְעִי דְשִׁיתִין מִינִי קָדָרָה, וְאֹכְלִי בְּהוּ שְׁתִּין פְּלוּגִי. שְׂאֹכְלֵי אַבְיִי שְׁשִׁים קְעָרוֹת עַל הַשְּׂבַע, שְׁמֵרְמִזַּ לְבַחֲמִינָת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל ה' שְׁעֵשָׂה עַל יְדֵי אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נִתָּן (ה'ל' בְּרַכַּת הַמַּזוֹן ד), כִּי כֵן "שְׁשִׁים" הוּא בַחֲמִינָת תְּפָאָרַת, בַּחֲמִינָת יַעֲקֹב שֶׁנּוֹלַד לְיִצְחָק בְּגִיל שְׁשִׁים (זוּהַר תּוֹלְדוֹת קְלוּז).

**בְּתַרְיִיתָא** הוּוּ קָרוּ לִיהּ צְלִי קָדָר וּבְעָאִי לְמִכֶּס צְעָא אַבְתָּרָה, וְזֶה ה' תְּבַשִּׁיל הָאֲחֵרוֹן שֶׁהֵבִיאָו אַבְיִי, שְׁמֵרְמִזַּ לְבַחֲמִינָת גְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה, שֶׁנִּקְרָא "צְלִי קָדָר", רֵאשִׁי תַבּוּת ק"ז, הִינּוּ בַחֲמִינָת הַקּוֹץ הָאֲחֵרוֹן, שְׂאֵז מַעֲלִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ מִטְעָמִים נִפְלְאִים, כִּי "צְלִי קָדָר" הוּא תְּבַשִּׁיל צְלוּי מִבְּלִי מַיִם (רש"י פִּסְחִים מ"א), כְּלוּמַר מִבְּלִי בַחֲמִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת עֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא בַחֲמִינָת "מַיִם" - חֶסֶד, כְּלוּמַר עַד שְׁמוּגִיעִים לְתַכְלִית הַהִתְעוֹרְרוֹת הַתְּחִינּוֹת - אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שִׁיחָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ בְּקָרוֹב. וְזֶה גַם הַרְמֵז "צְלִי קָדָר" = 434 = מְשִׁיחַ בְּ"ן דְּוִי"ד. וְזֶה שְׂאֵמַר אַבְיִי שֶׁרְצָה לְאַכּוֹל אֶפְלוּ אֶת הַקְּעָרָה עֲצֻמָּה, כְּלוּמַר שְׂאֵז בְּזִמְנוֹ הַגְּאֻלָּה, תְּתַגְּלָה אֶהְבֵּת ה' לְרַצוֹנוֹת הַקְּדוּשִׁים

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי ה' קְעָרָה" בַּחֲמִינָת הַרְצוֹן עֲצֻמוֹ, שְׁמֵרְפֵשֶׁט מִן הַמַּאֲכָל, כְּלוּמַר מִגּוּף הַמַּעֲשָׂה, וְלָכֵן "קְעָרָה" מוּבָא בְּלִשׁוֹן צְעִי, שֶׁהוּא רֵאשִׁי תַבּוּת צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, כִּי כָּל בַּחֲמִינָת פְּלִים נִתְהַוָּה עַל יְדֵי הַצְדִיק פְּמוּבָא, שִׁיזְדַּע לְלִקּוֹט הַרְצוֹנוֹת. וְזֶה בַּחֲמִינָת הַנְּאָמַר "בְּאֵתִי לְגַנִּי אֲחַתִּי כְּלָה אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, א), וּפְרַשׁ רש"י: "וְאֵנִי מְרַב חֶבֶה אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי אֲכַלְתִּי הַקְּנָה עִם הַדְּבָשׁ - אֶת שְׂאֵינּוּ רֵאשִׁי עִם הַרְאִוִי, קְטָרֶת נְדָבָה וְכֵן שְׁעִירֵי חֲטָאת שֶׁהִקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים, וְאִין חֲטָאת קָרְבָּה נְדָבָה, וְאֵנִי קְבַלְתִּים בּוֹ בַיּוֹם", כִּי גְלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת הוּא בַּחֲמִינָת אֹר הַגְּאֻלָּה, וְעַל כֵּן קוֹרִין בְּחִנּוּךְ פְּרִשְׁתַּת הַנְּשִׂאִים, כִּי הַנְּשִׂאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם בַּחֲמִינָת צְדִיקֵי הַדּוֹר, שֶׁעָקַר הַהִתְפָּאָרוֹת כְּלוּל בָּהֶם, וְלָכֵן הֵם מְגַלִּים אֶת אֹר הַהִתְפָּאָרוֹת כְּנ"ל (לְקו"ה ש"ם ד, י).

**אָמַר** אַבְיִי הִינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי כְּפִין עֲנִיא וְלֹא יָדַע, אִי נָמִי רֹחָא לְבָסִימָא שְׂכִיח'. וְזֶה שְׂאֵמַר אַבְיִי, רַעֲב הָעֲנִי וְאֶפְלוּ לֹא מוּדַע לָזָה, כִּי אֲכִילָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בַּחֲמִינָת תְּפָאָרַת הַרְצוֹנוֹת הַקְּדוּשִׁים, לָכֵן הִיא עֲנָן אַחַר לְגַמְרֵי, בְּבַחֲמִינָת "וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רַצוֹן" (תְּהִלִּים קמ"ח), שֶׁהַרְצוֹן רֹחֲמֵי כְּמוֹ הַרִיחַ, וְלָכֵן לֹא תוֹפֵס מְקוֹם, כִּי זֶה הַנְּאָה שֶׁל הַנְּשִׂמָה, כְּמוֹ שְׂאֵמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרַכּוֹת מג): "כָּל הַנְּשִׂמָה תְּהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ" (תְּהִלִּים ק).  


דגל בקוד

## מַעֲשֵׂה בְּתַלְמֵי הַמְּלֶךְ

מִגְלָה ט.

עַל פִּי לִקוּ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתָא'

**מַעֲשֵׂה בְּתַלְמֵי הַמְּלֶךְ שְׁכַנְס שְׁבַעִים וְשָׁנִים זְקֵנִים וְהַכְנִיסוֹן בְּשָׁבָעִים וְשָׁנִים בְּתִים, וְלֹא בְּשָׁבָעִים וְשָׁנִים בְּתִים, וְלֹא גִלְדָּה לָהֶם עַל מַדָּה בְּנִסָּן, וְנִכְנַס אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאָמַר לָהֶם כְּתַבוּ לִי תוֹרַת מֹשֶׁה רַבְּכֶם. נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד עֲצָה וְהִסְפִּימוּ בְּלֶן לְדַעַת אַחַת, וְכָתְבוּ לוֹ "אֱלֹהִים בְּרָא בְּרֵאשִׁית" (בראשית א, א), "אֲעֲשֶׂה אָדָם בְּעֶלְם וּבְדַמּוֹת" (בראשית א, כו), "וַיִּכַּל בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" (בראשית ב, ב), "זָכַר וְנִקְבְּהָ בְּרָאוּ" וְלֹא פָרְעוּ בְּרָאם" (בראשית ה, ב), "תְּבַח אֶרְדָּדָה וְאַבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם" (בראשית יא, י), "וַתַּעֲחֹק שָׂרָה בְּקִרְוֹבֵיהָ" (בראשית יד, יב), "כִּי בָאפֶס הָרְגוּ שׁוֹר וּבְרַצוֹנָם עָקְרוּ אַבּוּס" (בראשית מט, י), "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בְּנָיו וַיִּרְכִּיבֵם עַל נוֹשְׂאֵי בְנֵי אָדָם" (שמות ד, ט), "וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם וּבִשְׂאֵר אֲרָצוֹת אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה" (שמות יב, ט), "וַיִּשְׁלַח אֶת זְאֵטוֹטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות כד, ה), "וְאֵל זְאֵטוֹטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יְדוֹ" (שמות כד, יא), "לֹא חָמַד אֶחָד מֵחֶם נְשֹׂאֲתֵי" (במדבר טו, ט), "אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ אֶתְּם לְהֵאִיר לְכָל הָעַמִּים" (דברים ד, ט), "וַיִּלְךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא צוּיָתִי לְעַבְדָּם" (דברים יז, ג), וְכָתְבוּ לוֹ "אֶת צְעִירַת הַרְגָלִים" וְלֹא כְּתַבוּ לוֹ (ויקרא יא, ו), "אֶת הָאֶרְנָבֶת", מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ שֶׁל תַּלְמֵי 'אֶרְנָבֶת' שְׁמָה, שְׁלֹא יֹאמֶר, שֶׁחָקוּ בֵּי תִּיּוֹדִים וְהִטִּילוּ שֵׁם**

אִשְׁתִּי בַתּוֹרָה.

**מַעֲשֵׂה בְּתַלְמֵי הַמְּלֶךְ שְׁכַנְס שְׁבַעִים וְשָׁנִים זְקֵנִים וְהַכְנִיסוֹן בְּשָׁבָעִים וְשָׁנִים בְּתִים, וְלֹא גִלְדָּה לָהֶם עַל מַדָּה בְּנִסָּן, וְנִכְנַס אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאָמַר לָהֶם כְּתַבוּ לִי תוֹרַת מֹשֶׁה רַבְּכֶם, נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד עֲצָה וְהִסְפִּימוּ בְּלֶן לְדַעַת אַחַת, לְכֹן הוֹשִׁיב שְׁבַעִים וְשָׁנִים זְקֵנִים וְדִיקָא, כִּי ע"ב = חס"ד, כִּי הַחֲסֵד וְהָאֲמוּנָה הוֹלְכִים יַחַד כְּמַבְאָר, וְכִאֲשֶׁר נוֹפְלִים, אֲזִי מִתְגַּבְּרוֹת הַכְּפִירוֹת. וְלָכֵן גַּם הוֹשִׁיבֵם כָּל אֶחָד לְחוּד, כִּי כֹן דָּרָה הַסְטָרָא אַחְרָא בְּהַפְרָד וּמִשָּׁל, אֲךָ עֲצַת ה' הִיא תְּקוּם, שְׁנַתָּן עֲצָה שֶׁל אַחְדוֹת בְּלָפֶם, וְעֲשׂוּ שְׁלִשָּׁה עֲשָׂר שְׁנוּיִים בְּסַפְרָם בְּאוֹתָן מְקוּמוֹת, שְׁזָה דְבַר פֶּל"א, לְתַקְּנוּ נְפִילַת הָאֱלֹפִין, שְׁנַתְּקִינִים עַל יְדֵי בְּחִינַת פֶּל"א. כִּי בְּתַרְגוּם הַתּוֹרָה לִיּוֹנִית, שֶׁהוּא מִפְּשֵׁ בְּחִינַת הַפָּגֶם שֶׁל תּוֹרוֹת נְפוּלוֹת, שִׁישׁ לְנִכְרִים אַחֲזִיָּה בַתּוֹרָה, וְלָכֵן נַעֲשֶׂה חֲשׂוֹךְ בְּעוֹלָם שְׁלִשָּׁה יָמִים, שֶׁהֵן ח' ט' י' בְּטַבַּת כְּמוֹבָא (מְגִילַת תְּעִינִי יג), וְזֶה כְּנִגְדָּ ג' אֶלְף שֶׁל שֵׁם מ"ה שְׁנֵהֲפָה לֹא פ"ל. כִּי הַשְּׁנוּיִים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ, בְּגִלְלֵי שְׁלֹזָרִים חֲסִרָה אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, כְּלוּמַר לְהַבִּין אֶת אֲמִתַּת הַתּוֹרָה, שֶׁהַכֹּל אַחְדוֹתָיו יִתְבַּרְּךָ. וְלָכֵן אֵינָם יְכוּלִים לְהַבִּין לְשׁוֹנוֹת שְׁבָהֶם הַתְּלַבְּשָׁה הַתּוֹרָה וְדַבְּרָה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ "נַעֲשֶׂה אָדָם", "נִרְדָּה" וְכוּ' בְּשִׂאָר שְׁנוּיִים, כִּי אֶצְלָם כָּל דְּבַר כְּזָה מְחַזֵּק אֶת הַכְּפִירוֹת שֶׁבְּלָפֶם, כְּמוֹבָא בְּמַהֲרָש"א. אֲךָ אֶצֶל יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ רוּחַ הַקְּדוֹשׁ לְרֵאוֹת אֶת אֹרֶחַ הַתּוֹרָה הַפְּנִימִי, לָכֵן יְכוּלִים לְסַבֵּל הַכֹּל וּלְפָרֵשׁ כְּרֵאוֹי, עַל יְדֵי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, אֶת כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שִׁישׁ בְּהַבְנַת הַתּוֹרָה, שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי שְׁצַרִּיכָה לִירַד וְלֵהִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲךָ בְּאֲמַת הִיא אַחְדוֹת פְּשׁוּט, וְצַדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא יִתְבַּרְּךָ.**

**וְכָתְבוּ לוֹ "אֶת צְעִירַת הַרְגָלִים" וְלֹא כְּתַבוּ לוֹ (ויקרא יא, ו), "אֶת הָאֶרְנָבֶת", מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ שֶׁל תַּלְמֵי 'אֶרְנָבֶת' שְׁמָה, שְׁלֹא יֹאמֶר, שֶׁחָקוּ בֵּי תִּיּוֹדִים וְהִטִּילוּ שֵׁם אִשְׁתִּי בַתּוֹרָה. כִּי אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל הָאֲמַת, שֶׁאֶרְנָבֶת הִיא תִּיּוֹה טְמֵאָה, וְכִמוֹ שְׁמוֹבָא שֶׁאֶרְנָבֶת כְּנִגְדָּ מְלָכוֹת יָוֹן (ויקרא רבא יג), בְּחִינַת תּוֹלָ"ע הַטְּמָא, שְׂרוּצָה לְכֹלֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם.**



פא

## דֵּר וְסִחָרְת

מִגְלָה יב.

עַל פִּי לִקּוֹ"מִי כֵּט 'הָאִי גִבְרָא'

**"וְדָר וְסִחָרְת"** – רב אָמַר דְּרִי דְרִי, וְשִׁמּוּאֵל אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי תַיִם וְדָרָה שְׁמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמֻצֵּעַ סְעוּדָה, וּמְאִירָה לְהֵם כְּצִהָרִים, דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנָּא שְׁקָרָא דְרוּר לְכָל בְּעָלֵי סְחוּרָה.

**"וְדָר וְסִחָרְת"** רב אָמַר דְּרִי דְרִי, שֶׁהוֹשִׁיבֵם שוּרוֹת שוּרוֹת בְּצוּרֵת עֲגוּל (שְׁפִתֵי חֲכָמִים), וְזֶה פִי עַל יְדֵי כּוֹ, כְּלָם חֲשׂוּבִים כְּאֶחָד, שִׁיְהִי פְלִיט וְהִשְׁוֶאָה בֵּין קֶטֶן וְגָדוֹל, בְּחִינַת תְּקוּן הַפְּלִי, אִף מִצַּד הַקְּלִפָּה, שֶׁהֵרִי "דֵּר וְסִחָרְת" הֵם בְּחִינַת יְחִוּד דְּקִלְפָּה, ד"ר = צִדִּי"ק, כְּמוֹבָא בְּכֶתֶם אוֹפִיר, וְסִחָרְת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת, וְדִהֲיֵנו יְחִוּד זְכָר וְנִקְבָּה דְּקִלְפָּה כַּ"ל.

**וְשִׁמּוּאֵל** אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי תַיִם וְדָרָה שְׁמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמֻצֵּעַ סְעוּדָה, וּמְאִירָה לְהֵם כְּצִהָרִים, פִּי עַל יְדֵי פָגֶם הַבְּרִית אַזִּי נֶאֱמַר "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם" (ויקרא יט. כו) כְּמוֹבָא, וְלִכּוֹן בְּגַלְל שְׁרָצָה לְהַכְשִׁילֵם אַחֲשֵׁנוּשׁ, הִיָּה צְרִיף לְהָאִיר לְהֵם הָאֶרֶה גְדוּלָה וּמִיחָדָת, בְּבְחִינַת "זֶהוּ הַקְּרִיעַ" (דְּנִיאל יב. ג), בְּחִינַת "לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית" (שבת פו.), וְכַנְגַד זֶה הוֹשִׁיב אֶת אֲתָה אֲבָן הַמְּאִירָה כְּצִהָרִים, וְעַל יְדֵי זֶה הִתְפַּתּוּ לְאֶכּוֹל וּלְשִׁתּוֹת.

**דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנָּא שְׁקָרָא דְרוּר לְכָל בְּעָלֵי סְחוּרָה.** שְׁעַל יְדֵי זֶה הַגְּבִיר הִתְאַוֶּת מִמוּן, שְׁזָהוּ הַפֶּה מִבְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שְׁבְּחִינַתוֹ מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה, שְׁאִינוּ אֶץ לְהַעֲשִׂיר, כְּמוֹ שְׁמוּבָא.

פב

## דֵּר וְסִחָרְת

מִגְלָה יב.

עַל פִּי לִקּוֹ"מִי יוֹ זִיְהִי הֵם מְדִיקִים'

**"וְדָר וְסִחָרְת"** – רב אָמַר דְּרִי דְרִי, וְשִׁמּוּאֵל אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי תַיִם וְדָרָה שְׁמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמֻצֵּעַ סְעוּדָה, וּמְאִירָה לְהֵם כְּצִהָרִים, דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנָּא שְׁקָרָא דְרוּר לְכָל בְּעָלֵי סְחוּרָה.

**"וְדָר וְסִחָרְת"** רב אָמַר דְּרִי דְרִי, שֶׁהוֹשִׁיבֵם שוּרוֹת שוּרוֹת, בְּכַדִּי שְׁיִוְכְלוּ לְרֹאוֹת אֶת כְּלָם, פִּי וְנֶפֶשׁ הַרוּאָה מִתְּפַעַל יוֹתֵר, פִּי כָּל דְּבָר שְׁרוּאִים בְּעֵינִים מִתְּפַעַל וְנֶפֶשׁוּ מִזָּה יוֹתֵר מֵאֵם הִיָּה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ הַדְּבָר בִּידְעָה לְבַד, וְכִמוֹ הַדְּגָמָא שֶׁהֵבִיא רַבְנוּ ז"ל עַל הַמְּלָךְ בְּיוֹם גְּנוּסִיא דְּמִלְכָּא, שְׁלוּבֶשׁ בְּגָדֵי הַתְּפָאָרוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁאֲכֹן מוּבָא שְׁלִבֶשׁ אוֹתוֹ רְשַׁע אֶת בְּגָדֵי כְּהֵן גְּדוֹל, בְּכַדִּי לְכַסּוֹת וּלְהַעֲלִים אֶת הַהִתְפָּאָרוֹת הָאֲמִתִּי, שֶׁהִתְגַּלָּה בְּסוּפּוֹ שֶׁל דְּבָר עַל מְרָדְכֵי הַצַּדִּיק, "וּמְרָדְכֵי יֵצֵא מִלְּפָנֵי הַמְּלָךְ בְּלִבוֹשׁ מְלָכוּת וְעֵטְרַת זָהָב" (אסתר ח. טו).

**וְשִׁמּוּאֵל** אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי תַיִם וְדָרָה שְׁמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמֻצֵּעַ סְעוּדָה, פִּי רָצָה לְפָגֶם בְּבְחִינַת אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה, פִּי עַל יְדֵי אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה נִכְנָע הַכְּסִילוּת וְנִתְרוֹמַם הַשְּׁכָל, אִף עַל יְדֵי אֲכִילָה שְׁלֹא בְּכַשְׁרוֹת נַעֲשֶׂה טְרוּף הַדַּעַת, כְּמוֹבָא, שְׁאֵז נְחִשָּׁה אוֹר הַצַּדִּיק שְׁמִגְלָה הַהִתְפָּאָרוֹת - אוֹר הַאֲהָבָה וְיִרְאָה קְדוּשָׁה.

**דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנָּא שְׁקָרָא דְרוּר לְכָל בְּעָלֵי סְחוּרָה.** פִּי כֵּן הוּא, שְׁאֲחֲרִי בְּחִינַת גְּלוּי הַתְּפָאָרוֹת, נוֹפֵל יְרָאָה עַל כְּלָם, וְאֵז הַמְּלָךְ מִחֲלַק מִתְּנֹת, שְׁזָהוּ גְלוּי אֲהָבָתוֹ, וְכֵן עָשָׂה אוֹתוֹ רְשַׁע, רַק מִצַּד פִּתּוּי הַיֵּצֵר, ה' יִצְיָלְנוּ, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

רוֹאִים אֶת הָאוֹר, בְּבַחֲיִנַת "וְאֲרָאָה אֶת ה'" (ישעיהו). וְדַבְּרֵי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, בְּחִינַת הַכְּלָלוֹת שֶׁל בֵּן וְתַלְמִיד, וְלָכֵן מְדַבֵּר מִחֲרוֹת.



פֶּנ

## דֵּר וְסִתְרַת

מִגְלָה יב.

עַל פִּי לְקוֹ"מ תִּנְיָנָא ז' פִּי מִרְחָמִים יִנְהַגִּם'

**"וְדָר וְסִתְרַת"** – רַב אָמַר דְּרֵי דְרֵי, וְשִׁמּוּאֵל אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי הַיָּם וְדָרָה שְׂמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמִצְעַ סְעוּדָה, וּמְאִירָה לְהֵם כְּצִהָרִים, דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנְיָנָא שְׁקֵרָא דְרוּר לְכָל בְּעַלֵי סְחוּרָה.



**"וְדָר וְסִתְרַת"** רַב אָמַר דְּרֵי דְרֵי, פֶּרֶשׁ רִשׁ": שוֹרוֹת שוֹרוֹת, דְּהִינּוּ שְׂרָצָה אַחְשׁוּרוּשׁ בְּסְעוּדוֹתוֹ לְפָגֵם בְּהָאֶרֶת הַמְּקִיפִים, שְׂזָה בְּחִינַת "וְסִתְרַת", בְּחִינַת סְחוּר סְחוּר, פִּי הַחֶשֶׁק לְאָכַל הוּא כְּפִי הָאוֹר, וְלָכֵן אֵין הָעוֹר שָׁבַע, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוֹ חַז"ל (יומא ע"ד).

וְשִׁמּוּאֵל אָמַר אֲבָן טוֹבָה יֵשׁ בְּכַרְפֵי הַיָּם וְדָרָה שְׂמָה, הוֹשִׁיבָה בְּאֲמִצְעַ סְעוּדָה, וּמְאִירָה לְהֵם כְּצִהָרִים, פִּי בְּסְעוּדָה יֵשׁ הָאֶרֶת הָרְצוֹן, שְׂאָז מְאִירִים הַמְּקִיפִים, לְהַכְנִס לְאוֹר הַפְּנִים. אַף רְצָה אַחְשׁוּרוּשׁ לְהִרְאוֹת שֶׁהָאֶרֶת הָרְצוֹן בְּאֵה מְצִדוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר "כְּרִצוֹן אִישׁ וְאִישׁ" (אסתר א, ח). וְזֶה שֶׁהָאֲבָן מִ"כְּרִפֵי הַיָּם", לְהִתְגַּבֵּר עַל בְּחִינַת "יָם הַחֶכְמָה".

**דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תִּנְיָנָא שְׁקֵרָא דְרוּר לְכָל בְּעַלֵי סְחוּרָה.** דְּהִינּוּ לְפוּטְרָם מִמְּכָס, פִּי בְּאֲמִת עַל דְּי הָאֶרֶת הַמְּקִיפִין, שֶׁהוּ בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד, זֹהוּ בְּחִינַת הָאֶרֶת הַחֲרוּת שֶׁל הַיּוֹב"ל כְּמִבְּאֵר, וְלָכֵן "זֶה לְעַמַת זֶה" נִתַּן לְהֵם בְּחִינַת חֲרוּת, "דְּרוּר", כְּמוֹ הָאֶרֶת הַיּוֹבֵל, שְׁנֵאָמַר בָּהּ "וּקְרֵאתֶם דְּרוּר בְּאֲרָץ" (ויקרא כה, י). וְכֵן אֶפְשָׁר שֶׁרַב וְשִׁמּוּאֵל הֵם בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד, רַב - "דְּרֵי דְרֵי", בְּחִינַת בֵּן, וְשִׁמּוּאֵל - בְּחִינַת הָאֶרֶת תַּלְמִיד, כְּמוֹ שֶׁהָאֲבָן טוֹבָה יִשְׁבָּה בְּאֲמִצְעַ מְקוֹם הַסְּעוּדָה, שְׂאָז כָּלָם

דגל ביקוד

פר

## במה הארכת ימים

מגלה כח.

על פי לקו"מ יז' ויהי הם מדיקים'

**שאלו** תלמידיו את רבי נחוניא בן הקנה, במה הארכת ימים? אמר להם, מימי לא נתכבדתי בקלון חברי, ולא עלתה על מטתי קללת חברי, וותרן בממוני חייתי.

**שאלו** תלמידיו את רבי נחוניא בן הקנה, במה הארכת ימים. פי מבאר בלקוטי הלכות (טוען ונטען ה) על תורה זו, שקיים הבריאה בכלל ובפרט, בכל יום ויום, הוא רק בשביל ההתפארות שמוקבל ה' יתברך מישראל, ולכן כל החכמים כמו רבי נחוניא בן הקנה, וכן כל השאר שנזכרו בגמרא שם, כל אחד פרש את בחינת ההתפארות שלו, שעל ידי זה האריך ימים, כמו הותרנות בממון, שעל ידי זה עושה צדקה וחסד, "והון יסיר רעים רבים" (משלי יט, ד), וכן שפעביר על מדותיו, שהוא בחינת "ותפארתו עבר על פשע" (שם יט, יא), וכן כלם הם בחינות שונות של פאר שפעלים הצדיקים לפני ה' יתברך, ועל ידי זה קיים העולם בכלל ובפרט בכל יום ויום, שהוא רק לפי שעולה בכל יום, כמבאר שם, וזה בחינת אריכות ימים.

**ולכן** השאלה היא, איך ידע להגיד כל צדיק את הפאר של עצמו? אף יש לומר לפי תורה זו, שמי שזוכה להתעורר ולהיטיב מעשיו, ואז השכל והנשמה מאירים פראוי, לכן הטוב זוכר את עצמו, וזוכר את מעלתו, עד שאפשר לזכור את ראשית מחשבת הבריאה, שנתיעץ הקדוש ברוך הוא עם נשמות ישראל, בבחינת "המה היוצרים וישבי נטעים וגדרה עם-המלך במלאכתו"

(דברי הימים א' ד, כג).

חלק מן עשרת השנים

מסכת

## מועד קטן

**אמר** רבא חיי בני ומוזני במולא תליא מילתא

(מועד קטן כח).

פה

### כִּי נַח נַפְשִׁיהָ דְרַבִּי אֲבָהוּ

מוֹעֵד קָטָן כַּה:

עַל פִּי לְקו"מ יז 'זִיהִי הֵם מְדִיקִים'

**כִּי נַח נַפְשִׁיהָ דְרַבִּי אֲבָהוּ** – אַחִיתוּ עֲמוּדֵי דְקַסְרֵי מַיָּא, דְרַבִּי יוֹסִי – שְׁפַעוּ מְרוֹבֵי דְעַפּוּרֵי דְמָא, דְרַבִּי יַעֲקֹב – אַתְרוּמֵיאוּ כּוֹכְבֵי בִימְמָא, דְרַבִּי אַסִּי – אַעֲקְרוּ כָּל אֵילָנֵי, דְרַבִּי חֵיָא – נַחֲרִיתוּ כִּיפֵי דְנוּרָא מְרַקִיעָא, דְרַבִּי מְנַחֵם בְּרַבִּי סִימְאֵי – אִישׁוּרְתַּעוּ צְלַמְנֵי וְחֹוּ לְמַחְלָצֵי, דְרַבִּי תַנְדוּס בְּרַ חֵיָא – אִיתְקַצְצוּ כָּל אַנְדְרֵטֵי, דְרַבִּי אֱלִישִׁב – אִיחְתְּרוּ שְׁבַעִין מוֹחְתְּרַתָּא בְּנַהֲרֵדְעָא, דְרַבִּי הַמְנוּנָא – נַחֲרִיתוּ כִּיפֵי דְבְרֵדָא מְרַקִיעָא, דְרַבִּי וְרַב יוֹסֵף – נִשׁוּק כִּיפֵי דְפָרְתָא אַחְדָּי, דְאֲבֵי וְרַבָּא – נִשׁוּק כִּיפֵי דְדִגְלַת אַחְדָּי, כִּי נַח נַפְשִׁיהָ דְרַבִּי מְשַׁרְשֵׁיָא – טַעוֹן דִּיקְלֵי שִׁיעֵי.

שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וּבְפָרְט, כְּמִבְאָר. וְכִמּוֹ שְׁמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (קהלת רבה ז, ד), "אַתָּה מוֹצֵא כְּשֶׁהַצְּדִיקִים נוֹלְדִין אֵין בְּרִיָּה מְרַגְשָׁת, וְכִשְׁמִיתִין הַכֹּל מְרַגִּישִׁים. כְּשֶׁנוֹלְדָה מְרִים לֹא הֲרָגִישׁ בָּהּ בְּרִיָּה, וְכִשְׁפָּתָה נִסְתַּלְקָה הַבָּאָר וְהֲרָגִישׁוּ הַכֹּל, הַבָּאָר הוֹדִיעָה מִיַּתְתָּה. נוֹלַד אַהֲרֹן כֹּהֵן גָּדוֹל וְלֹא הֲרָגִישׁ בּוֹ בְּרִיָּה, וְכִשְׁמִית נִסְתַּלְקוּ עַנְיֵי כְּבוֹד, הֲרָגִישׁוּ הַכֹּל, הָעֵנָן הוֹדִיעַ מִיַּתְתּוֹ. נוֹלַד מִשֶּׁה רַבְּנּוּ וְלֹא הֲרָגִישׁ בּוֹ בְּרִיָּה, וְכִשְׁמִית הֲרָגִישׁוּ הַכֹּל, הַמָּן הוֹדִיעַ מִיַּתְתּוֹ, שֶׁשָּׁבַת. נוֹלַד יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא הֲרָגִישׁ בּוֹ בְּרִיָּה, וְכִשְׁמִית הֲרָגִישׁוּ הַכֹּל, שְׁנַאָמֵר (יהושע כד, ל) 'וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל וְגו' מִצְפּוֹן לְהַר גִּעֵשׁ'. רַבְּנּוּ אָמְרִי, חֲזַרְנוּ עַל כָּל הַמְקָרָא כְּלָה וְלֹא מְצִינוּ מְקוֹם שֶׁשָּׁמוּ 'הַר גִּעֵשׁ', אֲלֵא מָהוּ 'הַר גִּעֵשׁ', עַל יְדֵי שְׁנַתְּגַעֲשׁוּ - נִתְרַשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל מִלְּגַמְל חֶסֶד לִיהוֹשֻׁעַ, רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַרְעִישׁ וְגַם לְהַגְעִישׁ עֲלֵיהֶם הֶהָר וּלְהַפִּילוֹ לָהֶם לְאַבְדָן, לְפִי שְׁנַתְּחַלְקָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָיָה חֲלוּקָה חֲבִיב עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִדְּאֵי, זֶה עוֹסֵק בְּשִׂדְהוֹ, וְזֶה עוֹסֵק בְּכַרְמוֹ, וְזֶה עוֹסֵק בְּזֵיתוֹ, וְזֶה עוֹסֵק בְּפִתְחוֹ, כִּלְוֹ עוֹסֵק בְּמִלְאֲכָתּוֹ, לְכֹה בְּקִשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַרְעִישׁ עֲלֵיהֶם אֶת הָעוֹלָם, לְפִיכֹה הֲרָגִישׁוּ בּוֹ הַכֹּל וְהוֹדִיעוּ אֶת מִיַּתְתּוֹ. נוֹלַד דָּוִד וְלֹא הֲרָגִישׁ בּוֹ בְּרִיָּה, וְכִשְׁמִית הֲרָגִישׁוּ בּוֹ הַכֹּל, שְׁנַאָמֵר (מלכים א יא, כא) 'וַהֲדַד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי שָׁכַב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו'".

**וְלִכְן** נִזְכְּרוּ שְׁתֵּים עָשָׂר לְקוִיּוֹת, כְּנִגְדַּ שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִים קְדוֹשִׁים, בְּחִינַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּנֵי יַעֲקֹב אֲבִינוּ הָאֲחִיזוּ בַתְּפָאֲרַת, וּבְנֵי הֵם הַמְּגַלִּים אֶת הַהֲתַפְּאוֹת הַנּוֹפְלָאָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָם וְרִצּוֹן הַבְּרִיָּאָה, בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל בקוד

**כִּי נַח נַפְשִׁיהָ דְרַבִּי אֲבָהוּ** - אַחִיתוּ עֲמוּדֵי דְקַסְרֵי מַיָּא, עַנְיֵן הַלְקוֹת שְׁנַעֲשֶׂה בְּטַבַּע בְּפִטְרֵי הַצְּדִיקִים, כִּי כָּל הַרְצוּנוֹת שְׁבַעֵלָם בְּכֻלָּל וּבְפָרְט, הִיא בְּשִׁבִיל הַהֲתַפְּאוֹת שְׁמֻקְבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיִּשְׂרָאֵל, וּבְפָרְט עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם עַקֵּר הַפָּאָר (לקו"מ ח"ב סו). וְלִכְן כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק צְדִיק שְׁהוּא כְּלוּל מִהַרְבֵּה נְפֻשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, לְכֹן נַעֲשֶׂה אִיזָה לְקוִי בְּטַבַּע לְפִי מְדָתוֹ שְׁנַהֲג, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסִפְר הַמְּדוּת (ערוך צדיק לב). כִּי "צְדִיק - יְסוּד עוֹלָם" (משלי י, כה), שְׁזָה בְּכֻלָּל, וְכֹן בְּפָרְט אֲצֵל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ אִיזָה פָּאָר מִיַּחַד שֶׁהוּא כְּנִגְדַּ אִיזָה רְצוֹן בְּבְרִיָּאָה, שְׁמִחָהּ וּמִשְׁפִּיעַ בְּזִכּוֹתוֹ, וְכֹאֲשֶׁר נַעֲלָם הַפָּאָר הַזֶּה, כֹּף גַּם הַרְצוֹן הַזֶּה בְּטַבַּע לֹוְקָה, כִּי כָּל קִיּוּם הָעוֹלָם הוּא בְּשִׁבִיל הַהֲתַפְּאוֹת



## כְּצַפּוֹרֵי בְּפִי הַיּוֹשֵׁט

מוֹעֵד קָטָן כַּח:

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז 'זִוְיָהי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רַבִּי חֲנִינְיָא, קָשָׁה יְצִיאַת נִשְׁמָה מִן הַגּוּף כְּצַפּוֹרֵי בְּפִי הַיּוֹשֵׁט,  
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, כְּפִטוֹרֵי בְּפִי וְשֵׁט.

**אָמַר** רַבִּי חֲנִינְיָא, קָשָׁה יְצִיאַת נִשְׁמָה מִן הַגּוּף כְּצַפּוֹרֵי בְּפִי הַיּוֹשֵׁט, כִּי חֲלָקֵי הַנִּשְׁמָה, שֶׁהֵן בְּחֵינֵת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בְּגִלוּת, כְּמוֹ הַנִּשְׁמָה בְּגוּף, וְלָכֵן נִקְשָׁר לְמַטָּה, בְּגוּף וּבְגִלוּת - בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים, עַד שֶׁשׁוֹכַח מַעֲלָתוֹ, שֶׁזֶה בְּחֵינֵת הַמְּשַׁל שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן עַל יְצִיאַת הַנִּשְׁמָה שֶׁל כָּל אָדָם (כְּמוֹ שֶׁפֶתַח מִהַרְשֵׁ"א), שֶׁהוּא כְּדִמְיוֹן הַקָּשִׁי לְהוֹצִיא חֶבֶל הַקֶּשׁוּר בְּתֵרֶן הַסְּפִינָה. וְזֶה הֶרְמִז שֶׁנִּקְרָא קִשְׁרָה זֶה "צַפּוֹרֵי" דִּיקָא, בְּבְחֵינֵת "נִפְשָׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקֵשִׁים" (תהלים קכד), הֵינּוּ שֶׁהַטּוֹב כְּבוֹשׁ וּמְהֻדָּק בְּגִלוּת הַגּוּף כְּצַפּוֹר בַּפַּח כַּנֶּ"ל, כְּמוֹ שֶׁפֶתַח הַמַּלְבֵּי"ם (תהלים לט): "וְהוּא הֶבֶל מִצַּד הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהִיא עוֹף קָצוּץ כְּנִפְיָם, שֶׁקוֹעַ בַּפֶּלֶא אֲסוּר בְּנַחֲשֵׁתִים".

**רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כְּפִטוֹרֵי בְּפִי וְשֵׁט.** זֶהוּ קִשְׁרָה שֶׁל שְׁתֵּי סְפִינּוֹת יַחַד (רש"י), שֶׁמְרַמֵּז עַל קִשְׁרָה עֲמוּק יוֹתֵר, שֶׁהַטּוֹב מְהֻדָּק עִם הָרַע כָּל כָּף, בְּקִשְׁרָה חֲזָק וְרַחֵב, וְאַז, כְּשֶׁתּוֹלְשִׁים אֶת חֲלָק הַטּוֹב, נִתְלַשׁ עִמּוֹ גַם חֲלָק הָרַע, שֶׁזֶה בְּחֵינֵת הַגֵּרִים, כְּמַבְאָר. וְזֶה הֶרְמִז בְּקִשְׁרָה שֶׁל "פִּטוֹרֵי", שֶׁקוֹשֵׁר יַחַד "שְׁתֵּי סְפִינּוֹת", כְּלוּמַר כְּשֶׁמְשַׁתְּחַרֵּר הַטּוֹב מֵעֵמֶק כְּזֶה, אֲזִי תוֹלֵשׁ עִמּוֹ גַם נִפְשׁוֹת הַגֵּרִים. אֶף אֲצֵל הַצַּדִּיקִים יֵשׁ מְשַׁל אַחַר לִיְצִיאַת הַנִּשְׁמָה מִהַגּוּף, "כְּמִשְׁחַל בְּנִיתָא מִחֲלָבָא" (מוֹעֵד קָטָן כח.), כְּמוֹשֶׁף נִימַת שֶׁעַר מִתּוֹף הַחֶלֶב (רש"י), שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִהַנֶּ"ל, כִּי אֲצֵל הַצַּדִּיקִים, הַטּוֹב שֶׁהוּא חֲלָק הַנִּשְׁמָה, אֵינּוּ כְּבוֹשׁ וְקִשְׁרָה בְּהַדּוּק חֲזָק, כְּמוֹ אֲצֵל אַחֲרֵים שֶׁקִּשְׁוִים בְּחַיֵּי הַגּוּף וְתַאֲוֵתָיו בְּיוֹתֵר, אֶף אֲצֵל הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵאִירוּ הַנִּשְׁמָה בְּגוּף, לְרַב עֶסְקָם בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, לָכֵן הַגּוּף נִמְשַׁל לְחֶלֶב, בְּבְחֵינֵת "דָּם

נִעְכָּר וְנִעֲשָׂה חֶלֶב" (בכורות ו), וְאַז הַנִּשְׁמָה נִמְשַׁלֶּת לְשַׁעֲרָה אַחַת בּוֹדְדָה, כְּלוּמַר בְּלִי שׁוּם קִשְׁרָה הַדּוּק, אֲלֵא מִנְחַת בְּרַפְיוֹן, כִּי אֲצֵל הַצַּדִּיקִים, "שַׁעֲרָה" הוּא שַׁעַר, כְּמוֹבָא (לקו"מ סט), שֶׁבְּכָל מְקוֹם מוֹצְאִים הַפֶּתַח וְהַשַּׁעַר לְשׁוּב חֲזָרָה לְמַעֲלָה, בְּבְחֵינֵת "זֶה הַשַּׁעַר לֵה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בו'" (תהלים קיח, ט). וְלָכֵן נִקְרָא מִשָּׁה רַבְּנֵי מוֹשִׁיעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל שֵׁם הַהוֹצָאָה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁפֶרֶשׁ רַש"י (שמות ב, י): "מִן הַפְּיָם מִשִּׁיתָהוּ" - כְּתַרְגוּמוֹ 'שְׁחַלְתִּיהוּ', וְהוּא לְשׁוֹן הוֹצָאָה בְּאַרְמִי, 'כְּמִשְׁחַל בְּנִיתָא מִחֲלָבָא', עַל שֵׁם שֶׁהוֹצִיא הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ, הֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מְגִלוֹת מִצְרַיִם.

**וְאֵפְשָׁר** עוֹד בְּדֶרֶךְ ז, כִּי "שַׁעֲרָה בְּחֶלֶב", הֵינּוּ "שַׁעַר" שֶׁל מַעְבַּר צוּרָה, מְגִשְׁמִי לְרוּחָנִי יוֹתֵר, וְלֹא חֲלִילָה "שַׁעֲרָה", שֶׁהִיא בְּחֵינֵת מוֹתְרוֹת, שֶׁהוֹלְכֶת לְכָלִּיּוֹן וְהַפְּסָד, שֶׁזֶהוּ הַפֶּתַח הַגָּדוֹל מִיּוֹם הַמִּיתָה וּמִפְּלֶאף הַפְּנוּת, אֶף אֲצֵל כָּל בְּחֵינֵת "צַדִּיק", הַפְּנוּת הוּא עֲלֵיהָ גְדוּלָה, מִאֲפֵלָה לְאוּרָה, לְאוֹר בְּאוֹר חַיִּים, לְהַתְּעִלוֹת חֲזָרָה מִמִּצְרֵי הַגּוּף, אֶל מַעַל לְזִמּוֹן וּמְקוֹם, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר "טוֹב שֵׁם מְשַׁמֵּן טוֹב יוֹם הַפְּנוּת מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ" (קהלת ז, א), שֶׁהוֹקֵשׁ שֵׁם טוֹב לְשִׁמּוֹן, שֶׁצָּרַף עוֹלָה וְנִפְרָ (רש"י), כֵּן הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא הַשֵּׁם הַטּוֹב, צָרַף וְעוֹלָה לְמַעֲלָה מְכַל הַעוֹלָמוֹת, זְכוּתָם תִּגַּן עֲלֵינוּ, אָמֵן.



דגל ביקוד



הגדה של פסח

הגדה של פסח  
הגדה של פסח  
הגדה של פסח

מסכת

# חגיגה

הגדה של פסח  
הגדה של פסח  
הגדה של פסח

**כל** העולם על עמוד אחד עומד וצדיק שמו  
שנאמר וצדיק יסוד עולם

(תנינה יב)



הגדה של פסח  
הגדה של פסח  
הגדה של פסח



דגל ניקוד

עיניו יתברר. ולכן הוא סוד **אולי"י** = 47 = יהו"ה + אהי"ה, שזהו בחינת יחוד 'אבא ואמא', יחוד עליון, פלומר ש"כולי האי ואולי?" הוא הברור שנעשה על ידי ה' יתברר, בבחינת יחוד וברור עליון. ברור ה' לעולם אמן ואמן.



פו

## כולי האי ואולי?

הגיגה ד':

על פי לקו"מ יז' ויהי הם מדיקים'

**רבי** אמי כי מטי להאי קרא בכי, (איכה ג, ט) "יתן בעפר פיהו אולי יש תקנה", אומר, כולי האי ואולי? רבי אמי כי מטי להאי קרא בכי, (עפ"י ב. ג.) "בקשו צדק בקשו ענה אולי תסתרו ביום אף ה'", אומר, כולי האי ואולי? רבי אסי כי מטי להאי קרא בכי, (עמוס ה, טו) "שנאו רע ואהבו טוב וחציגו בשער משפט, אולי יחנן ה' אלהי צבאות", כולי האי ואולי?



**רבי** אמי כי מטי להאי קרא בכי, (איכה ג, ט) "יתן בעפר פיהו אולי יש תקנה", אומר, כולי האי ואולי? כתב רבי נתן בלקוטי הלכות (דברים היוצאים מן החי), כי באמת ישנם שני מיני ברורים בעולם, האחד על ידי בני האדם, על ידי הבחירה של מעשים טובים, ואחד על ידי ה' יתברר בעצמו. וזה בחינת התמיהה של הצדיקים הנ"ל בעמק ההבנה והרגשה, כי אף על פי שיעשה אדם את כל המעשים הטובים שאפשר, עדין אחרי הכל ישנו ברור עליון שהוא ביד ה' יתברר, ואי אפשר להבין דרכיו, כי נשגב לבדו. אף כמובן שלא יאמר האדם, הואיל שאפלו אחרי כל כך הרבה השתדלות המעשים הטובים, כל זה יועיל רק "אולי"?! אם כן לשים מה המאמץ הגדול? שזו מבוכה גדולה שיש בעולם, כי ידוע. אף באמת כמובן שכל מעשה טוב, ואפלו תנועה קלה לטובה, מועיל לעד ולנצח, ונותן תקנה גדולה, שאם לא היתה עושה כלום, אזי באמת רחוק מתקנה, רק שיש לדעת שאחרי כל המעשים, עדין המלכות היא רק ביד ה' יתברר, כרצונו וכראות

דגל ביקוד

# שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים חוּץ מֵאַחֵר

הַגִּיגָה יד:

עַל פִּי לִקוּ"מ כח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתֵא'

**תָּנּוּ רַבְּנָן, אַרְבַּעַד נִכְנְסוּ בַּפְּרָדֵס, וְאֵלֵיוּ דִּזְנִין בְּן עֲזַאי, וּבֶן זֹמַא, אַחֵר, וְרַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לְהֵם רַבִּי עֲקִיבָא, כְּשֵׁאתֶם מֵעֵין אֶצֶל אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אֵל תֵּאמְרוּ מִים מִים, מִשׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים**

קא. ט) "דִּבַּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי". בְּן עֲזַאי דִּזְעִיץ וּמַת, עַל־יּוֹ חֲפֵתוֹב אֹמֵר (תְּהִלִּים קטו. טו) "יִקַּר בְּעֵינֵי ה' הַמּוֹתֵה לַחֲסִידָיו". בְּן זֹמַא דִּזְעִיץ וּנְפָגַע, וְעַל־יּוֹ חֲפֵתוֹב אֹמֵר (משלי כח. טו) "דִּבַּשׁ מִצֵּאת אֶכֶל דִּיךָ פֶּן תִּשְׁבַּעְנֵנוּ וְהִקְאֵתוּ". אַחֵר קִצֵּץ בְּנִטְעוֹת. רַבִּי עֲקִיבָא יֵצֵא בְּשִׁלּוּם...

**אַחֵר קִצֵּץ בְּנִטְעוֹת, עַל־יּוֹ חֲפֵתוֹב אֹמֵר** (קהלת ה. ה) "אַל תִּתֵּן אֶרֶץ פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת בְּשַׂרְךָ". מַאי הֵיא? חֲזָא מִיטְטְרוֹן דְּאֵתִיחֵיבָא לִיחֵי רִשׁוּתָא לְמִיתָב לְמַכְתָּב זְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל. אָמַר, גְּמִירָא דְלִמְעַלָּה לֹא חָוֵי לֹא יִשְׁיבָה וְלֹא תַחֲרוֹת וְלֹא עֶרְף וְלֹא עֵיפּוּי, שְׂמָא חֶס וְשִׁלּוּם שְׂתֵי רִשׁוּיוֹת חֲזָן? אֶפְקוּדָה לְמִיטְטְרוֹן וּמַחֲוִיחוּ שְׂתֵינן פּוֹלְסֵי דְנוֹרָא. אָמַר לִיחֵי, מַאי טַעְמָא כִּי חֲוִיתִיחֵי לֹא קָמַת מִקְמִיחֵי? אֵתִיחֵיבָא לִיחֵי רִשׁוּתָא לְמַמְחָק זְכוּתָא דְאַחֵר. יֵצֵתָה בַת קוֹל וְאָמַרְתָּ (דְּמִיחֵי יד. כב) "שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים", חוּץ מֵאַחֵר. אָמַר, הוּאֵיל וְאֵיטְרִיד הַהוּא גְּבַרָא מַחֲדוּא עֲלֵמָא, לִיפּוֹק לִיתְדִּחֵי בְּהַאי עֲלֵמָא. נִפְק אַחֵר לְתַרְבוּרַת רַעְדָּה, נִפְק אֲשַׁבַּח זֹנָה, תְּבַעָה. אָמַרְתָּ לִיחֵי, וְלֹא אֵלִישַׁע בֶּן אֲבוּיָה אֶת? עַקְר

פּוֹגֵלָא מִמִּישְׂרָא בְּשַׁבַּת וִיחַב לָהּ. אָמַרְתָּ, אַחֵר הוּא.

**תָּנּוּ רַבְּנָן, אַרְבַּעַד נִכְנְסוּ בַּפְּרָדֵס, וְאֵלֵיוּ הוּ: בְּן עֲזַאי, וּבֶן זֹמַא, אַחֵר, וְרַבִּי עֲקִיבָא.** "אַרְבַּעַה" דִּיקָא, בְּחֵינֵת הַבְּרוּר שֶׁל אַרְבַּעַה אֲלָפִין נְפוּלִין. וְזֶה שְׂמוּבָא בְּתוֹסְפוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לַפְּרָדֵס "כְּגוֹן עַל יְדֵי שֵׁם", וְלֹא מִמָּשׁ, דִּהִינּוּ כְּנֻזְכָּר בְּתוֹרָה ז', "אָמַר שֵׁם וְתִלָּא בֵּין שְׂמִיָּא וְאַרְעָא", הִינּוּ בֵּית בֵּין שְׂמִיָּים וְאַרְצָא, לְהַשְׁלִים בְּרוּרֵי אֲמַת וְאַמוּנָה.

**אָמַר לְהֵם רַבִּי עֲקִיבָא, כְּשֵׁאתֶם מֵעֵין אֶצֶל אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אֵל תֵּאמְרוּ מִים מִים, מִשׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר** (תְּהִלִּים קא. ט) "דִּבַּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי". כִּי "אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר" הוּא בְּחֵינֵת שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה, שְׂמִשְׁם מִשְׁתַּלְשֵׁל לְמִטָּה בְּסִתְרַת הַמְּדַרְגּוֹת (זוהר בראשית כז.), וְלִכְּן אָמַר לְהֵם רַבִּי עֲקִיבָא, "אַל תֵּאמְרוּ מִים מִים", כִּי הַכֹּל הוּא רַק אֹר אֶחָד שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ וְיִנְרַד, בְּסוּד אֹר מִים רַקִּיעַ (זוהר תרומה קסו.), בְּסוּד "יּוֹם לַיּוֹם יִבִּיעַ א"מֵר", וְרַק כְּשֵׁינְרַד לְמִטָּה יוֹתֵר יִשְׁנֶה אַחֲזִיחָה שֶׁל תְּמוּרָה וְשִׁנּוּי, שְׂאֲכֹן בְּזֶה פְּגָם אַחֵר, שְׂרָאָה לְמִלְאָה מִטְטְרוֹן, בְּחֵינֵת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה בְּמִלְאָךְ וְשַׂרְף, שְׂמִשְׁם נְמִשְׁכִּים הַלְמוּדִים הַרְעִים וְנְפוּלִין (לקו"ה ברכת המזון ה).

**אַחֵר קִצֵּץ בְּנִטְעוֹת, עַל־יּוֹ חֲפֵתוֹב אֹמֵר** (קהלת ה. ה) "אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת בְּשַׂרְךָ". מַאי הֵיא? חֲזָא מִיטְטְרוֹן דְּאֵתִיחֵיבָא לִיחֵי רִשׁוּתָא לְמִיתָב לְמַכְתָּב זְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל. אָמַר, גְּמִירָא דְלִמְעַלָּה לֹא חָוֵי לֹא יִשְׁיבָה וְלֹא תַחֲרוֹת וְלֹא עֶרְף וְלֹא עֵיפּוּי, שְׂמָא חֶס וְשִׁלּוּם שְׂתֵי רִשׁוּיוֹת חֲזָן? גְּלַל שְׂמִיחֵיחֵי ז' שֶׁל הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה בְּמִלְאָךְ פְּנ"ל, בְּחֵינֵת מִטְטְרוֹן שְׂרָאָה אַחֵר, וּמִשְׁם לְמוּדִים נְפוּלִין, בְּחֵינֵת אַרְבַּעַה אֲלָפִין, לִכְּן אָמַר אַרְבַּעַה לְשׁוֹנוֹת - לֹא יִשְׁיבָה, לֹא תַחֲרוֹת, לֹא עֶרְף, לֹא עֵיפּוּי, וְטַעָה לְחֲשַׁב שֵׁישׁ שְׂתֵי רִשׁוּיוֹת חֶס וְשִׁלּוּם, כִּי מִשְׁם שְׂרָשׁ הַפְּרוּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׂאֵת זֶה רְצוֹ לְתַקֵּן אוֹתָם אַרְבַּעַה חֲכָמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לַפְּרָדֵס, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּלִקוּטֵי תוֹרָה לְאַר"י ז'ל. "כִּי יֵשׁ בְּעֵינֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה כְּפִמָּה וְכִמָּה בְּחֵינֵת, וְתַכְרָה כְּשֶׁנִּתְלַבְּשֵׁת בְּאִיחָה מִלְאָךְ וְשִׁלִּיחֵי, יְכוּל לְהַשְׁתַּלְשֵׁל מִשְׁם אִיחָה יְנִיקָה לְקַלְפוֹת לְהַחֲלִיף אֶת הָאֲמַת חֶס וְשִׁלּוּם, שְׂאֵהוּ בְּחֵינֵת תּוֹרוֹת נְפוּלוֹת הַנ"ל, כִּי יֵשׁ בְּעֵינֵי הַתּוֹרוֹת הַנְּפוּלוֹת בְּחֵינֵת רְבוּת, כִּי יֵשׁ מִי שְׂמִיחֵיחֵי הָאֲמַת לְגִמְרֵי, וְיֵשׁ שְׁנוּטָה מְעַט מְהֵאֲמַת, וְיֵשׁ שְׂאֵינּוּ נוּטָה מְהֵאֲמַת כִּי אִם מְעַט דְּמַעַט שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבְחִין כְּלָל. עַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְצִיאַת מִבְּחֵינֵת גְּלוּת מִצְרַיִם שְׂכּוּלָל כֹּל הַגְּלוּת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, כִּי אִם שְׂאֵיחֵי לְתוֹרַת ה' בְּאֲמַת לְאֲמַתוֹ, בְּבַחֲבֵינֵת "וְעִבְרַתִּי בְּאַרְצָא מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב. יב), וְתַרְגּוּמוֹ "וְאֵתְגַלִּיתִי" וְכו', אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ, אֲנִי וְלֹא שְׂרָף, אֲנִי הוּא וְלֹא שְׁלִיחֵי, אֲנִי ה' וְלֹא אַחֵר, שְׂלֵא יְהִיָּה בְּהַתּוֹרָה שׁוּם אַחֲזִיחָה מֵאַחֵר כְּלָל, רַק תִּהְיֶה בְּבַחֲבֵינֵת 'אֲנִי ה', אֲנִי וְלֹא אַחֵר, כִּי קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיחֵי כְּלָא חַד הוּא" (לקו"ה ברכת המזון ה. ט).



**יצתה** בת קול ואמרה (ירמיה ג, יד, כב) "שובו בנים שובבים", חוץ מאחר. אמר, הואיל ואיטריד  
ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא. נפק אחר לתרבות רעה, נפק  
אשפח זונה תבעה. אמרה ליה, ולא אלישע בן אבויה את? עקר פוגלא ממישרא בשבת ויהב  
לה. אמרה, אחר הוא. ולכן נקרא "אחר", שהוא הפך מ"אחד", שהינו שפגם בדל"ת של אח"ד,  
בחינת האמונה הקדושה, בחינת "אברהם ראש למאמינים". ולכן מובא מרמ"ע מפאנו, שאלישע  
אחר הוא גלגול של גחתי תלמיד אלישע הנביא, ולכן נקרא בשמו, דהינו שאכן היה בבחינת הפגם  
של תלמיד רע, בחינת לומדים רעים ונפולים, ההפך מאלישע הנביא שממנו לומדים את בחינת  
תקון התמיד על ידי ארוח תלמיד חכם, כמו שנאמר בו (מלכים ב' ד, ט) "איש קדוש עבר עלינו  
תמיד" כמבאר, פי על ידי ארוח תלמיד חכם אמתי, מכניס את התורה מבחינת חוץ - אור העולם,  
להתברר לבחינת בית - אמת ואמונה.

**ולכן** שמע את הבת קול שאומרת **שובו בני"ם שובבי"ם חו"ץ מאח"ר = 1129 = הרהו"ר**  
**תשוב"ה!** כלומר שלא יכל לקבל את האור האמתי, ונתלבש אצלו לרעה, למרות שבאמת  
לאמתו שלחו לו משמים הרהור תשובה.

**לכן** מיד שיצא לתרבות רעה פגם עם זונה, כי נעשה בחינת **שד** חכם יהודאי, ולכן פגם מיד  
בבחינת שבת, שעקר צנון מהערוגה, כלומר שפלי האמונה נשברו. ולכן ששאל פסוקים  
אצל התינוקות, וכלם השיבו לו פסוקים לשלילה, שאין חפצים בו לתשובה בשמים, אך הפגם  
בזה, אם כי הוא נסיון קשה מאד, אך זה עקר התשובה ממקום כזה, שצריך להאמין בלבד, כנגד  
התלבשות של כל רעיון שלילי שאפשר לקבל בדעת, וזה עקר התשובה. כי אי אפשר לדעת אם  
התקבלה תשובתו, כמוכא בספר המדות. וזה שאמרו בהמשך על ארבעה הדיוטות - אחיתפל,  
גחזי, בלעם, דואג - **ש"טינא היתה בלבם**, שהיו רשעים מימיהם כמו שפרש רש"י, כלומר,  
"מבישא לא הוה טבא" כמוכא בתורה זו. וכן שאמרו על אחר ש"אמר יוני לא פסק מפיו וספרי  
**מינות נופלים מחיקו**", שהן בחינת האלפין הנפולין, הפך מהנאמר בשלמה המלך "וידבר שלשת  
אלפים משל" (מלכים א' ה, יב), כנגד ספרי מינות, "ויהי שירו חמשה ואלף", כנגד אמר יוני. "והפלל  
לעובדא, שצריכין להתפלל מאד לה' יתברך שיציל מלמודים רעים הנמשכים מבחינת התורות  
הנפולות הנ"ל, כי הרבה הרבה נשקעו בזה" (לקו"ה שם) ה' יצילנו, אמון כן יהי רצון.

## מסכת ראש השנה

**אמר**, הראש השנה שלי עולה על הכל

(חיי מוהר"ן תג)

פט

# וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרֵנוּ

ראש השנה כג.

על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'

**כִּי־עַד** הִיוּ מְשִׂיאִין מְשׂוֹאוֹת? מְבִיאִין פְּלוּגְסוֹת... אָמַר רַב יְהוּדָה, אַרְבַּעַה מִיְּנֵי אַרְזִים הֵן... "וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרֵנוּ" (ישעיה לג, כא), אָמַר רַב, זו בּוֹרְנֵי גְדוּלָּה. הִכִּי עֲבָדוּ? מֵיִתּוֹ שִׁית אֲלֵפֵי גַבְרֵי בְּתַרְסֵר יֶרְחֵי שְׁתָּא, וְאָמְרֵי לָהּ תַרְסֵר אֲלֵפֵי גַבְרֵי בְּשִׁיתָא יֶרְחֵי שְׁתָּא, וּטְעֵנִי לָהּ חֲלָא עַד דְּשַׁכְנָא, וְנַחֲתֵי בְּרַ אַמּוֹרָאֵי, וְקַטְר אַטוּנֵי דְכִיתְנָא בְּכִסְיָתָא, וְקַטְר לָהּ בְּסַפִּינְתָא, וְנָטְלֵי חֲלָא וְשָׂדוּ לְבָרָאֵי, וְכַמְּה דְמַדְלֵיא עֲקָרָא וּמִתְיָא, וּמַחְלִיף עַל חַד תַּרְיָן בְּכִסְפָּא. רַחֲלַת פְּרוּוֹתָא הוּוּיִן: תַּרְיָנֵי בֵי אַרְמָאֵי וְחַדָּא דְבֵי פְּרָסָאֵי. דְבֵי אַרְמָאֵי מְסַקֵּן כְּסִיתָא, דְבֵי פְּרָסָאֵי מְסַקֵּן מְרַגְנִיתָא, וּמְקַרְיָא פְּרוּוֹתָא דְמִשְׁמַחֵינָא.

הַבְּרִיאָה, לְכֹן צְרִיף אֶת הַשְּׂרָשִׁים דְּיָקָא. וְלְכֹן הָאֱלֹמוּגִים נִקְרָאִים "כְּסִיתָא", לְשׁוֹן פְּסוּי וְהַעֲלָם, כִּי רְצוּנוֹת שְׂרָשִׁים אֵלּוּ נִעְלָמִים מַעֲיִן כָּל חַי, וְרַק הַצְּדִיק מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא אוֹתָם, כְּפִמְבָּאָר. וְזֶה "בוֹרְנֵי גְדוּלָּה" - סַפִּינָה גְדוּלָּה, שְׂמִשְׁקִיעִין אוֹתָהּ לְתוֹף הַיָּם, וְאַחַר כֵּן צָפָה חֲזָרָה, דְּהֵינּוּ בַּחֲיִנַת "אַנְא בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיבִים", שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ זֹכֵר מַעֲלָתוֹ וְנַעֲשֶׂה קַל וְצָרָף מַעַל הַעוֹלָמוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה נִעְקָרִים הָאֱלֹמוּגִים שְׂקִישׁוּרִים מִהַשְּׂרָשׁ כַּנֵּ"ל, כְּלוֹמַר נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִזְכָּרִים בְּמַעֲלָתָם, שְׂרָשׁ הַבְּרִיאָה, שְׂנַבְרָאָה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁהָיוּ בְּסַפִּינָה שְׂנִיִּם עֶשֶׂר אֶלֶף עוֹבְדִים חֲצֵי שָׁנָה, אוֹ שְׁשַׁת אֶלְפִים עוֹבְדִים בְּשְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ, שֶׁהָיוּ כְּנֶגֶד גְּלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים קְדוּשִׁים, וְכֹן שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, שִׁיִּשְׂרָאֵל מוֹנִין לְלִבְנָהּ הַמִּתְחַדָּשֶׁת.

**וּמַחְלִיף עַל חַד תַּרְיָן בְּכִסְפָּא. תְּלַת פְּרוּוֹתָא הוּוּיִן: תַּרְתֵּי בֵי אַרְמָאֵי וְחַדָּא דְבֵי פְּרָסָאֵי. דְבֵי אַרְמָאֵי מְסַקֵּן כְּסִיתָא, דְבֵי פְּרָסָאֵי מְסַקֵּן מְרַגְנִיתָא, וּמְקַרְיָא פְּרוּוֹתָא דְמִשְׁמַחֵינָא.** לְכֹן כַּאֲשֶׁר הָיוּ מַעֲלִים אֶת הָאֱלֹמוּגִים, הָיוּ מַחְלִיפִים אוֹתָם בְּפִי שְׂתִימֵי כְּסָף, כְּלוֹמַר שֶׁעַל יְדֵי בַּחֲיִנַת "אַלְמוּג", בַּחֲיִנַת הַרְצוּנוֹת שְׂמַגְלִים הַהִתְפָּאָרוֹת כַּנֵּ"ל, עַל יְדֵי זֶה מַגְלָה הַצְּדִיק אֶהְבֵּה וְיִרְאֶה, וְזֶה הַרְמִזוּ שֶׁהָיוּ מַחְלִיפִים הָאֱלֹמוּגִים בְּפִי שְׂנַיִם מְחִיר כְּסָף דְּיָקָא.

**וְלָכֵן** הַנִּמְלָה הִיָּה נִקְרָא "נִמְלַת הַמְּלָכוֹת", כִּי עַל יְדֵי גְלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת, שֶׁעֲכָשׁוּ וְנַגְלָה אֶהְבֵּה וְיִרְאֶה, אַז הוּא "גְּלוּי הַמְּלָכוֹת", בַּחֲיִנַת "גְּנוּסְיָא דְּמַלְכָּא", וְלָכֵן נִקְרָא "נִמְלַת הַמְּלָכוֹת" דְּיָקָא. וְזֶה גַם הַרְמִזוּ שֶׁהָיוּ מְשִׂיאִים אֶת הַמְּשׂוֹאוֹת בְּעֵצֵי אֶר"ז = יֶצֶח"ק, בַּחֲיִנַת "פַּחַד יֶצֶח"ק" (בְּרַאשִׁית לֹא, מו), כִּי עַל יְדֵי גְלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִזְכָּרִים יִרְאֶה וּפַחַד, אֶפְלוּ עַל שְׂנַאֲנֵי שְׂחָק, כְּפִמְבָּאָר. וְזֶה שְׂמוּבָא שֶׁהַהֲדָלָה בַּל"ג בְּעֵמֹר הִיא זְכָר לַמְּשׂוֹאוֹת שֶׁהָיוּ מְשִׂיאִין בְּכַדֵּי לְקַדְּשׁ הַחֲדָשִׁים וְלַהוֹדִיעַ זְמוּנֵיהֶם לְבְנֵי הַגּוּלָּה, עַל יְדֵי בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, כְּמוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאֵי, שְׂמַחֲפֵשׁ תְּמִיד לְגַלוּת הַהִתְפָּאָרוֹת, בַּחֲיִנַת בְּרַאשִׁית - בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׂנַקְרָאִים רַאשִׁית, (וְזֶה בַּחֲיִנַת שְׂבָעִים תְּקוּנִים עַל מַלְת בְּרַאשִׁית), שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּר יִרְאֶה, וּמִתְגַּלָּה מְלָכוֹת ה' בְּעוֹלָם. וְכֹן שְׂנַאֲמַר "וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרֵנוּ", כְּלוֹמַר שֶׁ"בוֹרְנֵי" זו הַנֵּ"ל, שֶׁאֲצַל רוּמִים וּפְרָסִיִּים הֵן בְּבַחֲיִנַת פְּסוּי אוֹר הַצְּדִיק, שְׂנַחֲשֶׁף וְאֵז לֹא מִתְגַּלָּה הַהִתְפָּאָרוֹת, וְיִרְאֶה וְאֶהְבֵּה כַּנֵּ"ל, וְאֵז יִשְׂרָאֵל נִשְׂאָרִים כְּבוֹשִׁים תַּחַת יַד הָאֱמוּנָה, לְכֹן נִאֲמַר בְּנִבְיָאָה הַנֵּ"ל "וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרֵנוּ", שֶׁכַּאֲשֶׁר יִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשְׁנוּ, אַז יֵצֵא מִמּוֹנוֹ "נַחֲל" שֶׁלֹּא יִאֲפָשֶׁר לְ"בוֹרְנֵי" זו לְעַבֵּר, כְּלוֹמַר שֶׁעַל יְדֵי "בֵּית הַמִּקְדָּשׁ", שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת אוֹר הַצְּדִיק שְׂמַאִיר וּמַגְלָה הַהִתְפָּאָרוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיִנַת "בֵּית קְדָשְׁנוּ וְתַפְאָרְתְּנוּ" (ישעיה סד, ט), לְכֹן לֹא יוּכַל אֶף "צִי אֲדִיר" לְעַבֵּר וּלְכַסּוֹת פָּאָר נַפְלָא זֶה. בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אָמוֹן וְאָמוֹן.





מִסְכָּה  
וּמָצָא

**יום**  
שְׁהֶאָדַם עוֹשֵׂה תְּשׁוּבָה  
הוּא לְמַעַלְה מִהַזְמַן  
וּמַעַלְה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלְה מִהַזְמַן.  
וְכֵן יוֹם-הַכַּפּוּרִים הוּא לְמַעַלְה מִהַזְמַן.  
(ספר המידות)



דגל ניקוד

# מִעֲשֵׂה בְּהַלֵּל הַזְּמָן

יִזְמֵא לַהּ:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תּוֹרָה יג 'אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׂגָחָה'

**תָּנּוּ** רַבְנָן, עֲנִי עֲשִׂיר וְרִשְׁעֵי בְּאֵינן לְדִין, לְעֲנִי אֹמְרִים לוֹ, מִפְּנֵי מַה לֹּא עֹסַקְתָּ בַתּוֹרָה? אִם אֹמֵר עֲנִי חַיִּיתִי וְטָרוּד בְּמוֹנֹנוֹתִי, אֹמְרִים לוֹ, כְּלוּם עֲנִי דַחֲוִיתָ יוֹתֵר מֵהַלֵּל? אָמְרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזְּמָן שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הָיָה עוֹשֶׂה וּמִשְׁתַּכַּר בְּטָרְפָעִיק, חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדַרְשׁ, וְחָצִיו לְפָרְנִסְתּוֹ וּלְפָרְנִסְתּוֹ אֲנָשִׁי בֵיתוֹ. פֶּעַם אַחַת לֹא מֵצָא עַל פִּי אַרְבָּה, כְּדֵי שִׁישְׁמַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעִיה וְאַבְטָלְיוֹן. אָמְרוּ, אוֹתוֹ יוֹם הָיָה עָרַב שַׁבָּת וְתַקּוּפַת טַבַּת הָיְתָה וַיֵּרֵד עָלָיו שְׁלֵג מִן הַשָּׁמַיִם. כְּשֶׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר אָמַר לוֹ שְׁמַעִיה לְאַבְטָלְיוֹן, בְּכָל יוֹם חֲבֵית מֵאִיר וְחַיִּים אֶפֶל, שְׁמָא יוֹם הַמַּעֲנָן הוּא? הֲצִיצוּ עֵינֵיהֶן וַיֵּרֵאוּ דְמוֹת אָדָם בְּאַרְבָּה, עָלוּ וּמֵצְאוּ עָלָיו רוּם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שְׁלֵג. פָּרְקוּהוּ וְהִרְחִיצוּהוּ וְסִכּוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה. אָמְרוּ, רָאוּ זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.

בְּאַמוּנָה, כִּי שְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ וְאֵינוֹ אֵץ לְהַעֲשִׂיר כְּלָל, וְעַל יְדֵי צְדָקָה זֶה מְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת מְמוֹן וְזוֹכֵה לְהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, שְׂזָה אַכֵּן הַחֲצִי שְׁנוֹתָן לְשׁוֹמֵר, שְׂבָא לְבַחֲיוֹת הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה.

**פֶּעַם** אַחַת לֹא מֵצָא לְהַשְׁתַּכַּר, וְלֹא הִנִּיחוֹ שׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדַרְשׁ לְהַפְּנִס. עָלָה וְנִתְּלָה וַיֵּשֶׁב עַל פִּי אַרְבָּה. כְּשֶׁלֹּא הָיָה לוֹ לְשִׁלְּם עֲשֵׂה מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עַל לְמוּד הַתּוֹרָה, בְּחִינַת "עִיר גְּבָרִים עָלָה חֶכֶם" (מִשְׁלֵי כ"א, כ"ב), שְׂצָרִיף לָזָה גְּבוּרָה גְּדוּלָה, וְזֶה הֶרְמִזוּ בְּלִשׁוֹן "עָלָה" דִּיקָא, וְזֶה עָלָה וְנִתְּלָה וַיֵּשֶׁב, שְׁהוּן שְׁלֵשׁ לְשׁוֹנוֹת דִּיקָא, לְרִמּוֹז לְשִׁכַּל שֶׁל שִׁי"ן שֶׁל שְׁלֵשָׁה רֵאשִׁין. וְזֶה "עַל פִּי אַרְבָּה", שֶׁהוּא בְּחִינַת נוֹרִיָּאֵל, בְּחִינַת "נוֹר דְּלוּק".

**כְּדֵי שִׁישְׁמַע** דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעִיה וְאַבְטָלְיוֹן. שְׁעָלָה לְקַבֵּל מִמְּקוֹם גְּבוּהָ, בְּחִינַת הַנְּצָמֵר בְּסוֹף הַתּוֹרָה הַזֶּה: "וַיֵּרָאוּ כָּל בְּשָׂר... כִּי פִי ה' דִּבֶּר" (ישעיה מו, ה).

**אָמְרוּ**, אוֹתוֹ יוֹם הָיָה עָרַב שַׁבָּת וְתַקּוּפַת טַבַּת הָיְתָה. מְרִמּוֹז גַּם לְבַחֲיוֹת מִשְׂאָ וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, כִּי "חוֹרֶף" בְּחִינַת עֵיבוֹ"ה, וְצָרִיף לְשִׁכָּה הַחֲמִימוֹת לְתַאֲוֹת מְמוֹן. וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵג מִן הַשָּׁמַיִם - מִשְׂ"ה - מִט"ט שַׁר הַפְּנִיִם, כִּי מִשְׂ"ה = שְׂכָכ"ה, שְׂכָכ"ה הַחֲמִימוֹת עַל יְדֵי בְּחִינַת וְשׁו"ב = מְטָטְרוֹ"ן. וְזֶה כְּשֶׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, כִּי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן הוּא גַּם עַל יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת שְׁנָה, כְּמוֹ שְׁכָתַב רַבֵּי נֶתָן עַל תּוֹרָה זֶה (הַלְכוֹת הַשְּׁכֵמֹת הַבּוֹקֵר א).

**בְּכָל** יוֹם חֲבֵית מֵאִיר, בְּאוֹר הַדְּעַת וְשִׁכָּל.

**הֲצִיצוּ עֵינֵיהֶן וַיֵּרֵאוּ דְמוֹת אָדָם בְּאַרְבָּה**, בְּחִינַת הַנְּצָמֵר בַּתּוֹרָה זֶה "אָדָם" - עֲשִׂיר וְעֲנִי, כְּמוֹ שְׂמִתְחִיל מִעֲשֵׂה זֶה "עֲשִׂיר וְעֲנִי" וְכוּ', כְּלוּמֵר שְׂגָלָה הַלֵּל הַזְּמָן בְּחִינַת "דְּמוֹת אָדָם", שְׂשַׁבֵּר כָּל כֶּף תַּאֲוֹת מְמוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה וְהַמְּשִׁיף הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, שְׂזָה בְּחִינַת אוֹרִיָּתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה. וְלָכֵן חָשְׁבוּ תַחֲלָה שֶׁהוּא "יוֹם הַמַּעֲנָן", כִּי הַתּוֹרָה הַחֲדָשָׁה שְׁנִמְשָׁכָה וְנִתְּגַלְתָּה עַל יְדֵי הַלֵּל, הַאֶפֶל עַל בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁל עֵכָשׁוּ.

**עָלוּ וּמֵצְאוּ עָלָיו רוּם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שְׁלֵג**, בְּחִינַת שִׁי"ן שֶׁל שְׁלֵשָׁה רֵאשִׁין כְּנ"ל.

**פָּרְקוּהוּ וְהִרְחִיצוּהוּ וְסִכּוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה**, שְׁהוּן אַרְבָּעָה לְשׁוֹנוֹת דִּיקָא, לְרִמּוֹז לְבַחֲיוֹת שִׁכָּל שֶׁל הוֹרְדַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת "וַיֵּרֵד עַז מִבְּטַחָה" (מִשְׁלֵי כ"א, כ"ב), שְׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיף הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה.

**וְזֶה** שְׂאָמְרוּ עָלָיו רָאוּ זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת. כִּי שְׁב"ת - שִׁי"ן וּבֵת עֵין, הַשְּׂגָחָה, אֶף הַלֵּל הַמְּשִׁיף הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה עַד כְּדֵי שְׁחַלּוֹל שַׁבָּת עָלָיו הַמְּשִׁיף הַשְּׂגָחָה כְּמוֹ שַׁבָּת וַיִּוְתַר, בְּבַחֲיוֹת "עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרָתְךָ" (תהלים קיט, קכ"ו), שְׂמְרִמּוֹז לְתוֹרָה שֶׁל עַתִּיק יוֹמִין (לְקו"מ ס'), כִּי הוּא בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה בְּסַפּוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַתִּיק כְּנ"ל, בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁלַעֲתִיד לְבֵא. בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.

**אָמְרוּ** עָלָיו עַל הַלֵּל הַזְּמָן... חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדַרְשׁ וְחָצִיו לְפָרְנִסְתּוֹ וּלְפָרְנִסְתּוֹ אֲנָשִׁי בֵיתוֹ. מַה שְׁנוֹתָן חָצִי פָרְנִסְתּוֹ לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדַרְשׁ הוּא בְּחִינַת "מִשְׂאָ וּמִתָּן





צא

# מעשה בהלל הזקן

יזמא לה:

על פי לקו"מ תורה סד' 'בא אל פרעה'

**תָּנוּ** רַבְנָנְי, עָנִי עָשִׂיר וְרָשָׁע בְּאֵין לְדִין, לְעָנִי אוֹמְרִים לוֹ, מִפְּנֵי מַה לֹּא עֹסַקְתָּ בַתּוֹרָה? אִם אוֹמֵר עָנִי תִיִּיתִי וְטָרוּד בְּמוֹנוֹתֵי, אוֹמְרִים לוֹ, כְּלוּם עָנִי דִיִּיתִי יוֹתֵר מֵהַלֵּל? אָמְרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָיָה עוֹשֶׂה וּמִשְׁתַּכֵּר בְּטָרְפָעִיק, חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדָרֶשׁ, וְחָצִיו לְפָרְנֶסְתוֹ וּלְפָרְנֶסֶת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. פֶּעַם אַחַת לֹא מֵצָא לְהִשְׁתַּכֵּר, וְלֹא הִנִּיחוֹ שׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדָרֶשׁ לְהַכְנִס. עָלָה וּנְתַלָּה וַיֵּשֶׁב עַל פִּי אֶרְבָּה, כְּדִי שִׁישְׁמַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן. אָמְרוּ, אוֹתוֹ יוֹם הָיָה עָרֵב שַׁבָּת וְתִקּוּפַת טַבַּת הָיְתָה וַיֵּרֵד עָלָיו שְׁלֵג מִן הַשָּׁמַיִם. כִּשְׁעָלָה עֵמוּד הַשַּׁחַר אָמַר לוֹ שְׁמַעִיָּה לְאַבְטָלְיוֹן, בְּכָל יוֹם תְּבִית מֵאִיר וְהַיּוֹם אִפְּלֵ, שְׁמָא יוֹם הַמַּעֲנָן הוּא? חָצִיו עֵינֵיהֶן וַיֵּרֵאוּ דְמוֹת אָדָם בְּאַרְבָּה, עָלוּ וּמֵצְאוּ עָלָיו רוּם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שְׁלֵג. פְּרַקוּהוּ וְהִרְחִיצוּהוּ וְסִכּוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה. אָמְרוּ, רָאוּי זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.

אמונה על ידי שהיה נותן חצי ממונו עבור תלמוד תורה, וכמו שכתב רבי נתן (הל' פקדון א) שעל ידי שפאר ממונו הרבה בעבור דברים שבקדשה, על ידי זה מתקן חלל פנוי - על ידי אמונה וכו'.

**אָמְרוּ**, אוֹתוֹ יוֹם הָיָה עָרֵב שַׁבָּת וְתִקּוּפַת טַבַּת הָיְתָה. וְלָכֵן אוֹתוֹ יוֹם עָרֵב שַׁבָּת הָיָה, שְׁאֵז הוּא בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי, כִּי הוּא לְפָנֵי שַׁבָּת, שְׁאֵז מִתְחַדְּשֵׁת הַבְּרִיאָה, בְּבְחִינַת "יוֹם הַשְּׁשִׁי וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" (בראשית א, לא). וְכֵן "תִּקּוּפַת טַבַּת", שְׁאֵז הַקּוֹר הַגְּדוּל, כִּי "קוֹר וְשֵׁלֵג" הוּא בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי שֶׁל תְּכִלֶּת הַבְּרִיאָה (זוהר בראשית יז), כְּדִינֵי שְׁחָלֵל הַחִיצוֹן שֶׁם קוֹר בְּיוֹתֵר, כִּי פְּנוּי מִרְחֻמְנוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ שֶׁהִיא בְּחִינַת חוֹם שֶׁל רַחֲמִים.

**עָלָה** וּנְתַלָּה וַיֵּשֶׁב עַל פִּי אֶרְבָּה כְּדִי שִׁישְׁמַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן. עַל יְדֵי תִלְמוּד תּוֹרָה רָצָה לְשִׁמּוֹעַ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים - אַחַ"ד מִשְׁמַעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן, כְּלוֹמַר לְמִצְאָה אַחֲדוֹת ה' שִׁישׁ בְּאַמַּת בְּמַחֲלָקַת חֲכָמִים, שֶׁשֶּׁם הוּא בְּחִינַת הַחֲלָל שֶׁל הַבְּרִיאָה, כְּפִיבְאָר עַל "כָּל יְמֵי גְדֻלָּתִי בֵּין הַחֲכָמִים" (אבות א, יז).

**הַחִיצוֹן** עֵינֵיהֶן וַיֵּרֵאוּ דְמוֹת אָדָם בְּאַרְבָּה. כְּלוֹמַר לְרַמּוֹז לְבְּחִינַת אָדָם הַרְאִשׁוֹן, שֶׁתִּקּוּן הַלֵּל בְּחִינַת דְמוֹת אָדָם, עַל יְדֵי בְּחִינַת צְדָקָה - אִמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁתִּקּוּן בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי. ("ארבה" בחינת ארבה - אכן רוח היא באנוש).

**עָלוּ** וּמֵצְאוּ עָלָיו רוּם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שְׁלֵג. וְזֶה בְּחִינַת שְׁמִיצוֹת עָלָיו "רוּם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שְׁלֵג", שְׁמִיצוֹת לְבְּחִינַת שְׁלֵשָׁה אַבּוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּסוּד הָאִמוּנָה, שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת שְׁרֵשׁ הַתּוֹרָה, רֹאשׁ אֲמֵנָה.

**פְּרַקוּהוּ**, וְהִרְחִיצוּהוּ, וְסִכּוּהוּ, וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה. שֶׁהֵן אַרְבַּעָה לְשׁוֹנוֹת, לְרַמּוֹז לְבְּחִינַת שִׁיר תְּחִלָּה - רֹאשׁ אֲמֵנָה, שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל מְשֻׁלָּשׁ מְרַבָּע. וְזֶה "כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה", בְּחִינַת גְּלוּי הַרְחֻמְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִתֵּן תּוֹרָה "כְּנֶגֶד הָהָר" (שמות יט, ב), כִּי אֵין הַעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֲלָא בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה כְּנֹדָע (שבת פח).

**אָמְרוּ**, רָאוּי זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת. כִּי אֲצִל הַלֵּל מִתְגַּלֶּה שְׁאֵין שׁוּם חֲלָל פְּנוּי, אֲלָא בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ וּשְׁלֵמוֹת הָאִמוּנָה מֵלֹא אֶת אֶת כָּל בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי, עַד שֶׁגַּם "חֲלּוּל שַׁבָּת" בְּמִקְרָה שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הָאִמוּנָה. וְזֶה לְשׁוֹן "רָאוּי", בְּחִינַת רְאִיָּה, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הָאִמוּנָה כְּפִיבְאָר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.



**אָמְרוּ** עָלָיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָיָה עוֹשֶׂה וּמִשְׁתַּכֵּר בְּטָרְפָעִיק, חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמְּדָרֶשׁ, וְחָצִיו לְפָרְנֶסְתוֹ וּלְפָרְנֶסֶת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. כִּי הַלֵּל זָכָה לְבְּחִינַת

צב

# דְּלִתוֹת נִיקְנוֹר

יִזְמָא לַהּ.

עַל פִּי לְקוֹ"מִי יִזְוִיהִי הֵם מְדִיקִים'

**תַּנְנוּ** רַבְנָן, מַדָּה נָסִים נַעֲשׂוּ לְדַלְתוֹתָיו? אָמְרוּ, כְּשֶׁהָלַךְ נִיקְנוֹר לְהִבִּיא דְּלִתוֹתַי מֵאֲלֶפְסִנְדְּרָא שְׁלֵם מְצָרִים, בְּחִזְרָתוֹ עָמַד עָלָיו נַחְשׁוֹל שְׂבִיִּים לְטַבְּעוֹ, נָטְלוּ אַחַת מֵהֶן וְהִטִּילוּהָ לַיָּם, וְעַדִּין לֹא נָח הַיָּם מִזְעָפוֹ, בְּקִשׁוֹ לְהִטִּיל אֶרֶץ חֲבֵרְתָהּ, עָמַד הוּא וּבְרַכְתָּהּ, אָמַר לָהֶם, הִטִּילוּנִי עִמָּה, מִיָּד נָח הַיָּם מִזְעָפוֹ, וְהָיָה מִצְטָעֵר עַל חֲבֵרְתָהּ, בֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ לְנִמְלָהּ שֶׁל עָפוֹ, הָיְתָה מִבְּצַבְצָת וְיִוצְאָהּ מִתַּחַת דָּפְנֵי הַסְּפִינָה, וַיֵּשׂ אֹמְרִים בְּרִיָּה שְׂבִיִּים בְּלַעְתָּהּ וְהִקִּיאָתָה לִיבְשָׁה, וְעַלִּיָּה אָמַר שְׁלֵמָה (שִׁיר הַשִּׁירִים א-יז) "קְרוֹת בְּתִינּוּ אַרְזִים רַהֲיִטְנוּ בְּרוֹתִים", אֵל תִּקְרִי 'בְּרוֹתִים' אֵלָּא 'בְּרִית יָם'. לְפִיכֵךְ כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ נִשְׁתַּנּוּ לְהִיּוֹת שֶׁל זָהָב, חוּץ מִשְׁעַרֵי נִיקְנוֹר, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נָסִים, וַיֵּשׂ אֹמְרִים מִפְּנֵי שֶׁנִּחְוֶשְׁתָּן מִצְהַבְתָּ הָיְתָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, נַחֲשֶׁת קְלוּנִיתָא הָיְתָה, וְהָיְתָה מֵאִירָה כְּשֶׁל זָהָב.

הטוב שמתעורר לשוב למקומו. וזה "דלתות" בחינת הפניסה חזרה של הקדש. ולכן עמד עליו נחשול שבים לטבעו, כי שמתעורר הטוב לשוב, מתקומם הרע כנגדו לעפבו, כמבאר.

**בְּקִשׁוֹ** לְהִטִּיל אֶת חֲבֵרְתָהּ עָמַד הוּא וּבְרַכְתָּהּ, אָמַר לָהֶם הִטִּילוּנִי עִמָּה, מִיָּד נָח הַיָּם מִזְעָפוֹ, וְהָיָה מִצְטָעֵר עַל חֲבֵרְתָהּ, בֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ לְנִמְלָהּ שֶׁל עָפוֹ, הָיְתָה מִבְּצַבְצָת וְיִוצְאָהּ מִתַּחַת דָּפְנֵי הַסְּפִינָה, וַיֵּשׂ אֹמְרִים בְּרִיָּה שְׂבִיִּים בְּלַעְתָּהּ וְהִקִּיאָתָה לִיבְשָׁה. לָכֵן הָיָה מִזְכּוֹן לְמִסְרֵי נַפְשׁוֹ וְלְקַפֵּץ לַיָּם יַחַד עִם הַדֶּלֶת, אֲזַי נָח הַיָּם מִזְעָפוֹ, כִּי "מִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ" הוּא בְּחִינַת שְׁנִזְכָּר הַטּוֹב וְעוֹלָה לְבְּחִינַת "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה תַּחֲלָה", שָׁזָה בְּחִינַת שֶׁנַּעֲשָׂה "בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִּים", וְכֵן שִׁצְפָה הַדֶּלֶת, כְּלוֹמַר שֶׁבְּחִינַת הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא הַטּוֹב, שֶׁנַּעֲשָׂה קַל וְצָר לְמַעֲלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְזֶה בְּדִיק עֲנָן שֶׁאָמְרוּ שֶׁהָיְתָה שֵׁם "בְּרִיָּה שְׂבִיִּים", בְּחִינַת "אֲנֵי בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִּים".

**וְעַלִּיָּה** אָמַר שְׁלֵמָה (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יז) "קְרוֹת בְּתִינּוּ אַרְזִים רַהֲיִטְנוּ בְּרוֹתִים", אֵל תִּקְרִי 'בְּרוֹתִים' אֵלָּא 'בְּרִית יָם'. כִּי "בְּרִית" הוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן, שְׁנִזְכָּר הַטּוֹב בְּבְרִית שֶׁהַנְּשָׁמָה נִשְׂבָּעָה אֲמוּנִים לְפָנֵי הַיְרִידָה לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (נִידָה לֵאמֹר).

**לְפִיכֵךְ** כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ נִשְׁתַּנּוּ לְהִיּוֹת שֶׁל זָהָב, חוּץ מִשְׁעַרֵי נִיקְנוֹר, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נָסִים, וַיֵּשׂ אֹמְרִים מִפְּנֵי שֶׁנִּחְוֶשְׁתָּן מִצְהַבְתָּ הָיְתָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, נַחֲשֶׁת קְלוּנִיתָא הָיְתָה, וְהָיְתָה מֵאִירָה כְּשֶׁל זָהָב. דְּהִינּוּ שְׂרָצוּ לְפָרְסָם הַנֶּסֶס, שָׁזָה בְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלָה בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אֶסְתֵּר ט). וְזֶה "נַחֲשֶׁת מִצְהַבְתָּ" בְּחִינַת הַזְּדַכְכוּת הַשְּׂכָל. וְזֶה "נַחֲשֶׁת קְלוּנִיתָא שֶׁמֵּאִירָה כְּזָהָב", נַחֲשֶׁת מְזַקְקָת, כְּלוֹמַר הַזְּדַכְכוּת כְּלִי הַמַּעֲשָׂה לְקַבֵּל אֹר הַצְּדִיק שֶׁל אֶהְבָּה וַיְרָאָה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



צַג

## דְּלִתוֹת נִיקְנוֹר

יִזְמַא לַה.

עַל פִּי לְקוֹ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתָא'

**תַּנּוּ רַבְנָן**, מַה נְסִים נַעֲשׂוּ לְדִלְתוֹתָיו? אָמְרוּ, בְּשׂוֹדֵלָךְ נִיקְנוֹר לְהֵבִיא דְּלִתוֹת מֵאֲלֶפְסִנְדְּרִיא שְׁלֵ מִצְרַיִם, בְּחִזְיוֹתוֹ עֲמִד וְעָלִיו נַחְשׁוֹל שְׂבִיִּים לְטַבְּעוֹ, נָטְלוּ אַחַת מֵהֶן וְהִטִּילוּהָ לַיָּם, וְעֵדִין לֹא נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ, בְּקִשׁוֹ לְהִטִּיל אֶרֶץ חֲבֵרְתָהּ, עֲמִד הוּא וְכַרְכָּה, אָמַר לָהֶם, הִטִּילוּנִי עִמָּה, מִיָּד נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ, וְהִיָּה מִצְטָעֵר עַל חֲבֵרְתָהּ, בִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְנִמְלָה שֶׁל עָבּוֹ, הִיָּתָה מִבְּצֻבָצָת וְיוֹצֵאָה מִתַּחַת דָּפְנֵי חֲסִפִּינָה, וַיֵּשׂ אֹמְרִים בְּרִיָּה שְׂבִיִּים בְּלַעְתָּהּ וְהִקִּיאָתָה לִיבְשָׁה, וְעָלִיָּה אָמַר שְׁלֹמֹה (שִׁיר הַשִּׁירִים א-י) "קְרוֹת בְּתֵינּוּ אַרְזִים רַהִיטְנוּ בְּרוֹתִים", אֶל תִּקְרִי 'בְּרוֹתִים' אֶלָּא 'בְּרִית יָם'. לְפִיכָךְ כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ נִשְׁתַּנּוּ לְהִיּוֹת שֶׁל זָהָב, חוּץ מִשְׁעָרֵי נִיקְנוֹר, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נְסִים, וַיֵּשׂ אֹמְרִים מִפְּנֵי שֶׁנִּחְוֹשְׁתָּן מִצְהָבַת הִיָּתָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, נַחֲשֶׁת קְלוֹנִיתָא הִיָּתָה, וְהִיָּתָה מֵאִירָה כְּשֶׁל זָהָב.

**תַּנּוּ רַבְנָן**, מַה נְסִים נַעֲשׂוּ לְדִלְתוֹתָיו? אָמְרוּ בְּשֶׁהֲלֹךְ נִיקְנוֹר לְהֵבִיא דְּלִתוֹת מֵאֲלֶפְסִנְדְּרִיא שְׁלֵ מִצְרַיִם, כִּי דְּלִתוֹת הַנְּחֹשֶׁת הֵן בְּסוּד קְלַפְתָּ נִגְהָ, כְּמוֹבָא (וּזְהַר תְּרוּמָה קִלְטָ), שֶׁלְכֹן שֶׁהֲלֹךְ לְהֵבִיאָם מִמִּצְרַיִם, כְּלוּמַר לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת נִגְהָ מִמִּצְרַיִם, וְלָכֵן הֵן שְׁתֵּי דְּלִתוֹת דִּיקָא, בְּחִינַת טוֹב

וְרַע שְׂיֵשׁ בְּנִגְהָ.

**בְּחִזְיוֹתוֹ עֲמִד עָלִיו נַחְשׁוֹל שְׂבִיִּים לְטַבְּעוֹ**, נָטְלוּ אַחַת מֵהֶן וְהִטִּילוּהָ לַיָּם, וְעֵדִין לֹא נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ. לָכֵן מִיָּד נִתְקַל בְּהִתְנַגְּדוֹת, בְּבַחֲיִנַת "מִדְּיָנִים", "לְמִי מִדְּיָנִים לְמִי שִׁיחַ" (מִשְׁלֵי כג, כט), כִּי עֲקַר הַהִתְנַגְּדוֹת נַעֲשָׂה עַל יְדֵי שְׂמִמְבָּרְרִים הַטּוֹב מִנִּגְהָ, וְלָכֵן לֹא נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ אֶף עַל פִּי שֶׁהִטִּילוּ אַחַת הַדְּלִתוֹת לַיָּם.

**בְּקִשׁוֹ לְהִטִּיל אֶת חֲבֵרְתָהּ**, עֲמִד הוּא וְכַרְכָּה, אָמַר לָהֶם הִטִּילוּנִי עִמָּה, מִיָּד נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ, וְהִיָּה מִצְטָעֵר עַל חֲבֵרְתָהּ. לָכֵן נָח הַיָּם מִזְעָפּוֹ רַק כְּאֲשֶׁר חִבַּק נִיקְנוֹר אֶת הַדְּלִת הַשְּׂנִיָּה וְהִיָּה מוּכָן לְמִסֹּר נִפְשׁוֹ, כִּי "מִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ" הִיא בְּחִינַת הַתְּקוּן שֶׁל ד' דְּאָחָ"ד, אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, שְׂמִמְתִּיק הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ, וְאִזּוּ מַעֲלָה הַנִּפְשׁ מֵעַל הַשָּׂרִים. כִּי מִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ בְּכַתָּר, בְּחִינַת אוֹר ה' שֶׁל רַחֲמִים גְּמוּרִים. וְלָכֵן הַיָּם עֲצָמוּ, אוֹ בְּרִיָּה שְׂבִיִּים, הַחֲזִירוּ לוֹ אֶת הַדְּלִת הַרְאִשׁוֹנָה, דְּהִינּוּ שְׂזָה עֲקַר הַתְּקוּן, בְּבַחֲיִנַת "מִדְּיָנִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל" (מִשְׁלֵי יח, יח), בְּחִינַת "מִלְּאָךְ רַע יַעֲנֶה אָמֵן" (שַׁבַּת קִיט:), שֶׁהִרַע נַעֲשָׂה כְּפֹא אֶל הַטּוֹב וְעוֹזֵר לוֹ, כְּנֹדָע.

**בִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְנִמְלָה שֶׁל עָבּוֹ**, הִיָּתָה מִבְּצֻבָצָת וְיוֹצֵאָה מִתַּחַת דָּפְנֵי חֲסִפִּינָה, וַיֵּשׂ אֹמְרִים בְּרִיָּה שְׂבִיִּים בְּלַעְתָּהּ וְהִקִּיאָתָה לִיבְשָׁה, וְעָלִיָּה אָמַר שְׁלֹמֹה (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יז) "קְרוֹת בְּתֵינּוּ אַרְזִים רַהִיטְנוּ בְּרוֹתִים", אֶל תִּקְרִי 'בְּרוֹתִים' אֶלָּא 'בְּרִית יָם'. כִּי "בְּרִית" בְּחִינַת הַטּוֹב שֶׁנִּגְהָ, כְּשֶׁנֹּפֵל הָרַע בְּכִרְיַת הָעֶרְלָה.

**לְפִיכָךְ כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ נִשְׁתַּנּוּ לְהִיּוֹת שֶׁל זָהָב**, חוּץ מִשְׁעָרֵי נִיקְנוֹר, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נְסִים, וַיֵּשׂ אֹמְרִים מִפְּנֵי שֶׁנִּחְוֹשְׁתָּן מִצְהָבַת הִיָּתָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, נַחֲשֶׁת קְלוֹנִיתָא הִיָּתָה, וְהִיָּתָה מֵאִירָה כְּשֶׁל זָהָב. וְלָכֵן לֹא הִחְלִיפוּ אֶת דְּלִתוֹת נִיקְנוֹר שְׂמִמְתִּירוֹת כְּזָהָב, עַל שֶׁנַּעֲשׂוּ בָּהֶם "נְסִים", בְּסוּד נִצַּח וְהוֹד, בְּחִינַת "לְמוֹדֵי ה'" (יִשְׁעִיה נד, ג), כְּלוּמַר הַדְּרָךְ שֶׁל לְמוֹד אָמַתִּי, לְהוֹצִיא יָקָר מִזּוֹלָל, לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב שֶׁבְּנִגְהָ, שְׂזָהוּ שְׂבַח הַקִּדְשָׁה, שֶׁהִרַע יַחְזוֹר לְטוֹב, לְהַפְנוֹת אֵלָיךְ כָּל רְשָׁעֵי אֶרֶץ, אָמֵן כֹּן יְהִי רָצוֹן.

צד

# בְּשַׁעַה שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

יִזְמַא לֵט:

עַל פִּי לֵקוּ"מ כִּה 'אַחֲזִי לָן מִנְא'

**בְּשַׁעַה** שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִטַּע בּוּ כָּל מִינֵי מְגָדִים שֶׁל זְהָב, וְהָיוּ מוֹצִיאִין פְּרוֹת בְּזִמְנֵיהֶן, וְכִיּוֹן שֶׁהָרוּחַ מְנַשְׁבֵּת בְּהֶן הָיוּ נוֹשְׂרִין פִּירוֹתֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּחִלִּים עֵב. טז) "יִרְעַשׁ כָּל־בְּנוֹן פְּרִי־ו", וּמֵהֶן הֵיטָה פְּרִנְסָה לְכַהֲנָה, וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל יְבִשׁוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (נְחוֹם א. ד) "וּפָרַח לְבָנוֹן אִמְלֵל", וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָה לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שַׁעֲיָה ל. ב) "פָּרַח תִּפְרַח וְתִגַּל אֶף גִּילֹת וְרַגְן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִרְעַן לָהּ".

**בְּשַׁעַה** שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִטַּע בּוּ כָּל מִינֵי מְגָדִים שֶׁל זְהָב, וְהָיוּ מוֹצִיאִין פְּרוֹת בְּזִמְנֵיהֶן. כִּי שָׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא מְקוֹם הָאֲרֹת הַשֶּׁכֶל הַקְּדוֹשׁ, כִּי שָׁם מְקַרְבִּים הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהֵן כַּח הַהֶמְיִיּוֹת - כַּח הַמִּזְבֵּחַ, שְׂרִירוֹת הַלֵּב, לֵב אֲבֹן, כְּמִבְּאֵר, וְלָכֵן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שָׁם הַמִּזְבֵּחַ נִכְנַע וּמִשְׁרַת אֶת הַשֶּׁכֶל הַקְּדוֹשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַמִּינֵי מְגָדִים שֶׁנִּטְעוּ שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ שֶׁהָיוּ מוֹצִיאִים פְּרוֹת בְּזִמְנֵיהֶן, בְּבִחִינַת "לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם" (תְּהִלִּים ל. יג), כְּלוֹמַר שֶׁגַם הַדּוֹמָם הָאִיר עַל יְדֵי אֹר הַחֲכָמָה שֶׁזָּרַח בְּמִקְדָּשׁ, וּמִשָּׁם הִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָם, בְּבִחִינַת "וּמַעַן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא" (יִזְאֵל ד).

**וּמֵהֶן** הֵיטָה פְּרִנְסָה לְכַהֲנָה. כִּי הַכַּהֲנִים הֵם בְּחִינַת עֲנִיִּים הַגּוֹנִים, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁמְקַבְּלִים צְדָקָה, נִתְגַּלָּה גְּדֻלַּת הַבוֹרָא, וְאֵז נֶאֱמַר "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב" (חַגי ב), כְּלוֹמַר הַתְּפָאָרוֹת ה' יִתְבָּרַךְ.

כְּאִשֶּׁר הַמִּזְבֵּחַ בְּמִקְדָּמוֹ אֵצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כִּי שָׁם מְאִירִים הַגּוֹנִים, כְּמִבְּאֵר.

**וְכִיּוֹן** שֶׁנִּכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל יְבִשׁוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (נְחוֹם א. ד) "וּפָרַח לְבָנוֹן אִמְלֵל". וְלָכֵן יְבִשׁוּ כְּאִשֶּׁר נִכְנְסוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְהִיכָל, כִּי הַמִּזְבֵּחַ הוּא כְּאִשֶּׁר הוּא בְּמִקְדָּמוֹ אֵצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כַּ"ל, אֶף אֵצֶל הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים נִעְלַם כָּל הַחַן וּפְאָר הַגּוֹנִים שֶׁבְּמִזְבֵּחוֹ.

**וְעֵתִיד** הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָה לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שַׁעֲיָה ל. ב) "פָּרַח תִּפְרַח וְתִגַּל אֶף גִּילֹת וְרַגְן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ". כִּי בְּאֲמַת אֵין זֶה נְפִילָה כָּלֵל, רַק שְׂמִחַת שְׂצִרִיכִין לַעֲלוֹת מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה, אֵז מִתְעוֹרְרוֹת וּמִתְגַּבְּרוֹת מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת וְדִמְיוֹנוֹת שֶׁל הַמִּדְרָגָה הַחֲדָשָׁה. אֶף עַל יְדֵי הַשְׂמִיחָה, כְּאִשֶּׁר מִתְעוֹרֵר לְזָכֹר שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ, וְלִצְדִיקִים הַמְּקַרְבִּים אוֹתוֹ, עַל יְדֵי שְׂמִיחָה זֶה, בְּבִחִינַת "פָּרַח תִּפְרַח וְתִגַּל אֶף גִּילֹת וְרַגְן", עַל יְדֵי זֶה מְשִׁבֵּר הַקְּלָפָה וְנִכְנָס לְמִדְרָגָה שְׁנֵינִי, וְזֶה "כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ" "כְּבוֹד" יִדְקָא, בְּבִחִינַת "כְּסָא כְּבוֹד מְרֹאשׁוֹן" (ירמיה יז), שֶׁנִּתְעַלָּה מִמִּדְרָגָה רַאשׁוֹנָה, וְאֵז נַעֲשָׂה מְפִימִיּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְצָרִיף לְקַדָּשׁ הַמְּקוֹם מִחֲדָשׁ, כְּמִבְּאֵר. יְהִי רַצוֹן שֶׁיִּבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.



דגל ביקוד



צה

# בְּשֵׁעָה שֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

יִזְמַא לֵט:

עַל פִּי לִקוּ"מ כַּח 'בְּנֵי לֶן בֵּיתֵא'

**בְּשֵׁעָה** שֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִטַּע בּוֹ כָּל מִינֵי מִגְדִּים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ מוֹצִיאִין פְּרוֹת בּוֹמִינְהוּן, וְכִיּוֹן שֶׁהָרוּחַ מִנְשֶׁבֶת בְּהֶן הָיוּ נוֹשְׂרִין פִּירוֹתֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים ע"ב טז) "יִרְעַשׂ כָּל־בְּנוֹן פְּרִי־ו", וּמֵהֶן הִיָּתָה פֶּרְנִסָּה לְכַהֲנָה, וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל יִבְשׁוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (נחום א, ד) "וּפָרַח לְבָנוֹן אֲמָלֶל", וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָה לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ל"ב, ב) "פָּרַח תִּפְרַח וְתִגַּל אַף גִּילֶת וְרַגַּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִרְעַן לָהּ".

**בְּשֵׁעָה** שֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִטַּע בּוֹ כָּל מִינֵי מִגְדִּים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ מוֹצִיאִין פְּרוֹת בּוֹמִינְהוּן. כִּי שְׁלֹמֹה הִמְלִיךָ זָכָה לְאֶלְפִין דְּקִדְשָׁה פְּמִבְּאָר, וְיִדְבַר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשְׁכֶּל, וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְפִי" (מלכים א' ה), וְלָכֵן זָכָה לְבָנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ"ש = תמ"ד, הן ארבעה אלפין, וְלָכֵן שָׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה גְלוּי אֱלֹהוֹת בְּדֶרֶךְ פֶּל"א = אֶל"ף, כְּאֲשֶׁר נִתְקַנְיָם הָאֲלָפִין הַנִּזְ"ל, וְזֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה נְסִים שֶׁהָיוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ (אבות ה), וְעוֹד פֶּלְא זֶה שֶׁהָיוּ עֲצֵי זָהָב מוֹצִיאִים פְּרוֹת בְּזִמְנָן, וְכֵן מִשִּׁירֵינוּ כְּאֲשֶׁר הָרוּחַ מִנְשֶׁבֶת, כְּלוֹמַר שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִתְאַחַדוּ הַטְּבַע וְהַקְּדָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאֲכֹן הֵן אֶחָד גָּמוֹר בְּלִי פְרוּד כָּלֵל, אֶלְא אֶחָדוֹת פֶּשׁוּט. וְזֶה נַעֲשֶׂה כְּאֲשֶׁר מֵאִיר מִכָּל דְּבַר חַיּוֹת ה' אֲשֶׁר בְּקַרְבוֹ, אֵף מִדּוֹמָם, כְּשֶׁלֹּא מִסְתִּיר הַלְבוּשׁ אֶת הַנִּיצוּץ הַקְּדוֹשׁ הָאֱלֹהִי אֲשֶׁר בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזֶה ה'סוּד יְשָׁרִים'. כִּי עַקֵּר אֲחִיזַת הָאֲלָפִין נְפֹלִין הוּא כְּאֲשֶׁר יוֹרֵד הַדְּבַר מִקְדָּשָׁתוֹ וּמִתְלַבֵּשׁ

לְמִטָּה עוֹד וְעוֹד.

וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל יִבְשׁוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (נחום א, ד) "וּפָרַח לְבָנוֹן אֲמָלֶל", וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָה לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ל"ב, ב) "פָּרַח תִּפְרַח וְתִגַּל אַף גִּילֶת וְרַגַּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתָּן לָהּ". אֵף בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כְּאֲשֶׁר מֵאִיר כְּבוֹד ה' אֵף בְּדוֹמָם בְּבְחִינַת "לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם" (תהלים ל"ד) פִּי אֲכֹן תִּקְוֹן הָאֲלָפִין הוּא עַל יְדֵי בְחִינַת כְּבוֹד ה', שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִהַבְּזִיּוֹן שֶׁבָּא עַל יְדֵי תוֹרוֹת נְפֹלוֹת פְּמִבְּאָר, וְכֵן רָאִיָּה מִפְּסוּק הַנִּזְ"ל "כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתָּן לָהּ" פִּי כְּבוֹד דִּיקָא, וְלָכֵן יִבְשׁוּ כְּאֲשֶׁר נִכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל שֶׁבְּחִינַתוֹ "בְּהִיכְלוֹ כְּלוֹ אִמֹר כְּבוֹד" (תהלים כ"ט), כִּי הַנְּכָרִים הֵן הֵן בְּחִינַת אֲלָפִין נְפֹלִין, בְּחִינַת הַסְּתֵרֶת כְּבוֹד ה', בְּחִינַת חֲשֹׁף בְּחִינַת דִּין, וְלָכֵן יִבְשׁוּ הָעֲצִים, שֶׁנֶּעְלָם בְּחִינַת הַחֲסֵד ה' שֶׁמִּחְיָה הַכֹּל.

וְזֶה שֶׁהָיוּ הַכְּהֲנִים מִתְּפַרְנְסִים מִפְּרוֹת שֶׁל זָהָב הַנִּזְ"ל, כְּלוֹמַר שֶׁהָיוּ מְקַבְּלִים הַפְּרִנְסָה מִבְּחִינַת שֶׁרֵשׁ הַמִּמּוֹן דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה שְׁלֵמָה וְהַשְּׂגָחָה, שֶׁזֶּה עַל יְדֵי בְטוּל הָעֵבֹדָה זָרָה שֶׁל חֲמִדַּת מִמּוֹן (לקו"ה קידושי"ג, יא) פִּי שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת כְּבוֹד, כִּי "פְּרִנְסָה" בְּחִינַת כְּבוֹד, שֶׁהוּא הַפֶּךְ מִהָעֲנִיּוֹת וּבְזִיּוֹן שֶׁבָּא עַל יְדֵי תוֹרוֹת נְפֹלוֹת וְהַתְּרַחֲקוֹת מִהַשְּׂרֵשׁ וּמִקּוֹר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד

## רְבִי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית כֹּהֵן גָּדוֹל

יוֹמָא מַז.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז ז'וּהִי הֵם מְדִיקִים'

**אָמְרוּ** עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, שֶׁהָיָה חוֹפֵן אַרְבַּעַת קַבִּין בְּמֵלֵא חֲפָנָיו וְאוֹמְרֵי כָּל הַנְּשִׁים זָרְדוּ, וְזָרַד אֵימָא רַבָּה בְּרַחֲמֵיהּ, וְזָרַד אֵימָא עָלָה לַגַּג. אֵיבָא דְאֶמְרֵי בְּעֶרְסָן, וְכַדְרַבָּה בְּרַחֲמֵיהּ בְּרַחֲמֵיהּ יוֹנְתָן אֶמְרֵי רַבִּי יְהוֹיָאֵל, עֶרְסָן יָפַת לַחֹלָה, וְאֵיבָא דְאֶמְרֵי בְּשַׁבְּרַת זָרַע וְכַדְרַבִּי אֶבְחָו, דְּרַבִּי אֶבְחָו רַמִּי, כְּתִיב (שְׁמוּאֵל ב' כב, ט) "וַתִּזְרַעְנִי חֵיִל לְמַלְחָמָה", וְכְתִיב (רְשׁוּלַיִם יח, ג) "חֲמַאזְרַנִּי חֵיִל לְמַלְחָמָה", אֶמְרֵי דְדוּד לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זְרִיתְנִי וְזָרְזַתְנִי.

**אָמְרוּ** עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, פַּעַם אַחַת סִפֵּר דְּבָרִים עִם עַרְבֵי אֶחָד בְּשׁוּק, וְנִתְּנָה צִינוּרָא מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְנִכְנַס יִשְׁבָּב אַחִיו וְשִׁמְשׁ תַּחְתָּיו, וְרֵאתָה אִמְּן שְׁנֵי כְּהֻנִּים גְּדוּלִים בְּיוֹם אֶחָד. וְשׁוּב אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, פַּעַם אַחַת יָצָא וְסִפֵּר עִם הַגָּמוֹן אֶחָד בְּשׁוּק וְנִתְּנָה צִינוּרָא מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְנִכְנַס יוֹסֵף (ע) אַחִיו וְשִׁמְשׁ תַּחְתָּיו, וְרֵאתָה אִמְּן שְׁנֵי כְּהֻנִּים גְּדוּלִים בְּיוֹם אֶחָד. תֵּגוּ רַבְּנֵי, שְׁבַעַת בְּנִים חָיו לָהּ לְקִמְחִית, וְכֵלֶן שִׁמְשׁוּ בְּכַהֲוֹנָה גְּדוּלָה. אָמְרוּ לָהּ חֲכָמִים, מַה עֲשִׂיתְ שְׂזָכִית לְכַךְ? אָמְרָה לָהֶם, מִימֵי לֹא רָאוּ קוֹרוֹרַת בֵּיתִי קָלְעֵי שְׁעָרֵי. אָמְרוּ לָהּ, הֲרַבְּהָ עָשׂוּ בֶּן וְלֹא הוֹעִילוּ.

**אָמְרוּ** עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, שֶׁהָיָה חוֹפֵן אַרְבַּעַת קַבִּין בְּמֵלֵא חֲפָנָיו וְאוֹמְרֵי כָּל הַנְּשִׁים זָרְדוּ, וְזָרַד אֵימָא עָלָה לַגַּג. כִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּחִינַת "שְׁמִיעָה", בְּחִינַת "וְשִׁמְעוּ הוֹלָה בְּכָל הַמְּדִינוֹת" (אֶסְתֵּר ט), וְזֶה "אָמְרוּ עָלָיו", וְלָכֵן שֶׁהָיָה חוֹפֵן אַרְבַּעַת קַבִּין קִטְרַת בְּמֵלֵא חֲפָנָיו, כִּי "קִטְרַת" בְּחִינַת הַבְּרוּרִים, בְּחִינַת רֵיחַ הַטּוֹב לְהַזְכִּיר לְנִשְׁמָה מַעֲלָתָהּ הַרְמָה, וְזֶה שֶׁאָמַר "כָּל הַנְּשִׁים זָרְדוּ, וְזָרַד אֵימָא עָלָה לַגַּג", כְּלוֹמַר מִיִּטֵּב הַבְּרוּרִים שֶׁל זָרַע הַיְלִוּדִים, כִּי "זָרַד" עַל שֵׁם "חֲבִילַת זָרְדִים" עַל הַבְּרוּר שֶׁל שְׂכַבַת זָרַע (רִיטְבֵּי"א), וְזֶה "אַרְבַּעַת קַבִּין" לְרַמֵּז לְטוֹב שֶׁזָּכַר אֶת עֲצָמוֹ וְעוֹלָה וְצָרָף לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, הֵינּוּ אַרְבַּעָה עוֹלָמוֹת, בְּבַחֲמֵינַת "אֵנָּה בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִּים".

**אֵיבָא דְאֶמְרֵי בְּעֶרְסָן, וְכַדְרַבָּה בְּרַחֲמֵיהּ בְּרַחֲמֵיהּ יוֹנְתָן אֶמְרֵי רַבִּי יְהוֹיָאֵל, עֶרְסָן יָפַת לַחֹלָה, וְאֵיבָא דְאֶמְרֵי בְּשַׁבְּרַת זָרַע וְכַדְרַבִּי אֶבְחָו.** "עֶרְסָן" מֵאֶכְל חֲטִיִּים שֶׁל עֲבֻרוֹת, כְּלוֹמַר לְרַמֵּז לְבַחֲמֵינַת אֶכִּילָה בְּכַשְׁרוֹת, שֶׁמִּכְנִיעַ הַפְּסִילוֹת וּמְרוֹמֵם הַשִּׁכָּל, כִּי אֶכִּילַת חֲטָה וְדָגָן נוֹתֵן דַּעַת כְּמוֹבָא בְּסִפְרַת הַמִּדּוֹת, וְלָכֵן דִּיִּסָּא שֶׁל "עֶרְסָן" הִיא כְּשִׁמְחָלְקִים הַחֲטָה לְחַמְשׁ (רש"י בְּרַכּוֹת יז), בְּחִינַת הַאֲדַעַת, "וְאֵיבָא דְאֶמְרֵי בְּשַׁבְּרַת זָרַע", לְרַמֵּז לְבַחֲמֵינַת הַבְּרוּר שֶׁל זָרַע הַיְלִוּדִים כְּפִ"ל.

**דְּרַבִּי אֶבְחָו רַמִּי, כְּתִיב (שְׁמוּאֵל ב' כב, ט) "וַתִּזְרַעְנִי חֵיִל לְמַלְחָמָה", וְכְתִיב (תְּהִלִּים יח, ג) "חֲמַאזְרַנִּי חֵיִל לְמַלְחָמָה".** אֶמְרֵי דְדוּד לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זְרִיתְנִי וְזָרְזַתְנִי. "זְרִיתְנִי" מֵתוֹף הַטְּפָה, בְּחִינַת בְּרוּר הַמְּבַחֵר שֶׁל זָרַע הַיְלִוּדִים, שֶׁהוּא בְּרוּר עֲמוּק, בְּבַחֲמֵינַת "זְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית", בְּכִרְט נְשִׁמַת דְּוֹד הַמְּלָה, נְשִׁמַת מְשִׁיחַ, כְּפִדּוּעַ, וְאַחֲרֵי כֵן "זְרִיתְנִי", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה שֶׁל הַטּוֹב לְצַאֵת מִכְּבִישַׁת הָרַע, בְּבַחֲמֵינַת "זָכַר לִיְצִיאַת מִצְרָיִם", שֶׁהִיא מְלַחְמָה גְּדוּלָה. וְלָכֵן "חֲמַאזְרַנִּי" כְּתִיב מֵלֵא אֶל"ה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת בְּאוֹר הַצְּדִיק שֶׁנִּקְרָא, אֶלּוּף כְּמוֹ "אֶלּוּפֵינוּ מִסְבָּלִים" (תְּהִלִּים קמ"ד, ז).

**אָמְרוּ** עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, פַּעַם אַחַת סִפֵּר דְּבָרִים עִם עַרְבֵי אֶחָד בְּשׁוּק, וְנִתְּנָה צִינוּרָא מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְנִכְנַס יִשְׁבָּב אַחִיו וְשִׁמְשׁ תַּחְתָּיו, וְרֵאתָה אִמְּן שְׁנֵי כְּהֻנִּים גְּדוּלִים בְּיוֹם אֶחָד, וְשׁוּב אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן קִמְחִית, פַּעַם אַחַת יָצָא וְסִפֵּר עִם הַגָּמוֹן אֶחָד בְּשׁוּק וְנִתְּנָה צִינוּרָא מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְנִכְנַס יוֹסֵף (ע) אַחִיו וְשִׁמְשׁ תַּחְתָּיו, וְרֵאתָה אִמְּן שְׁנֵי כְּהֻנִּים גְּדוּלִים בְּיוֹם אֶחָד. מַה עֲנִין שֶׁל כְּהֵן גְּדוּל בְּעַרְבֵי וְהַגָּמוֹן, וְעוֹד בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים! אַף אֶפְשֵׁר לֹאמַר בְּדֶרֶךְ הַנִּלְוֵי, שֶׁכְּהֵן גְּדוּל בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוֹלָה לְהַשְׁמִיעַ לְבַחֲמֵינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁיִּזְכָּר מַעֲלָתוֹ, כִּי "עַרְבֵי" בְּחִינַת יִשְׁמַעְאֵל, כְּלוֹמַר לְהַזְכִּיר לְאִמַת יִשְׁמַעְאֵל שֶׁיִּזְכָּרוּ שֶׁבָּאוּ מֵאַבְרָהָם, וְכֵן "הַגָּמוֹן" בְּחִינַת עֲשׂו, שֶׁבָּא לְהַזְכִּיר לָהֶם שֶׁהָיָה בָּאוּ מִיִּצְחָק, שֶׁיִּזְכָּרוּ מוֹצֵאֵם, אַף מַה שֶׁנִּתְּנָה צִינוּרָא עַל בְּגָדֵי הַכְּהֵן גְּדוּל, הוּא בְּחִינַת הַתְּחַבּוּלָה לְהוֹצִיא מֵהֶם הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁהִכְנִיסוּ לְהַעֲלָמוֹת יַתְרָה (בְּבַחֲמֵינַת רַק יִבְמָה שְׁחוּלְץ הַנֶּפֶשׁ כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת, וְגַם נִזְכָּר בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא צ"א - "כִּשְׁפֵּה צְדִיק מְדַבֵּר עִם עַכּו"ם אֲזִי מוֹצִיא הַטּוֹב מִמֶּנּוּ וְכו'"), וְלָכֵן "רֵאתָה אִמְּן שְׁנֵי כְּהֻנִּים גְּדוּלִים בְּיוֹם אֶחָד", כִּי אַף עַל פִּי כֵן יוֹצֵא מֵהֶם הַטּוֹב עַל יְדֵי בְּחִינַת זָרַע הַיְלִוּדִים, כְּמִבְּאֵר (ע"פ סִימְנֵי בַהֲמָה וְחִיה טְהוּרָה ז).

תַּנּוּ רַבְּנֵי, שְׂבַעַה בְּנִים הָיוּ לָהּ לְקַמְחִית, וְכֵלָן שְׁמִישׁוּ בְּכַהֲנֵהּ גְדוּלָּהּ. אָמְרוּ לָהּ חַכְמִים, מַה עֲשִׂית שְׂזָכִית לְךָ? אָמְרָה לָהֶם, מִיָּמַי לֹא רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי קַלְעֵי שְׁעָרֵי, אָמְרוּ לָהּ, הֲרַבָּה עָשׂוּ בָּן וְלֹא הוֹעִילוּ. עַל פִּי רַש"י שֶׁהֵיְתָה לָהּ צְנִיעוּת, "כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מְלָךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה" (תהלים מה), אֲשֶׁה צְנוּעָה וְאוֹיָה לְצֵאת מִמֶּנָּה כִּהְיוּ גְדוּל הַלְבוּשׁ מִשְׁבְּצוֹת זָהָב, כְּלוּמַר שֶׁהֵיְתָה בְּבַחֲיִנַת זְכוּרֹן מַעֲלַת הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָאת "בַּת מְלָךְ", בַּתוֹ שֶׁל מְלָךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְדִקְדוּק רַמְזֵי הַלְשׁוֹן שֶׁאָמְרָה "מִיָּמַי לֹא רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי", "מִיָּמַי" דִּיקָא, בְּחִינַת סְפִירַת רַבּוּי הַיָּמִים, שֶׁמִּשְׁשׁ אַחֲזִיזַת הָרַע, עַד שֶׁשׁוֹכַח חֵלֶק הַטּוֹב מַעֲלָתוֹ הִרְמָה בְּשִׁרְשָׁהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזֶה רַבֵּי נֶתָן, וְזֶה לְשׁוֹן "קוֹרוֹת", מִלְשׁוֹן "מִקְרָה" וּפְגַעֵי הַזְּמַן, וְזֶה "קַלְעֵי שְׁעָרֵי", בְּחִינַת "קִשְׁרֵי קִשְׁרִים", שֶׁבָּהֶם נִלְכְּד הַטּוֹב וְנִכְבְּשׁ חַס וְשְׁלוֹם, כְּמַבְאֵר בַּתּוֹרָה ז. כְּלוּמַר שֶׁמַּעוֹלָם לֹא נִכְנַס אֶצְלָהּ הַטּוֹב לְבַחֲיִנַת "קִשְׁרֵי קִשְׁרִים" - "קַלְעֵי שְׁעָרֵי" עַל יְדֵי רַבּוּי הַזְּמַן וּפְגַעֵי הַמְּקָרִים. וְלָכֵן זָכְרָהּ לְשַׁבְּעָה בְּנִים כְּהַנִּים גְּדוּלִים, בְּבַחֲיִנַת "שְׂבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוּ" (שופטים טז, ט).

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ לָהּ "הֲרַבָּה עָשׂוּ בָּן וְלֹא הוֹעִילוּ", כִּי בָּן מַבְאֵר שֶׁאֲחֵרֵי כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוּת מִלְמַטָּה שֶׁל בְּרוּר תַּחְתּוֹן, עֲדִין הַבְּרוּר הַעֲלִיוֹן הוּא רַק עַל יְדֵי ה' יִתְבַּרַךְ לְבַד, "לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת לְבַדוֹ כִּי לַעוֹלָם חֲסִדוֹ" (תהלים קלו, ד), שֶׁזֶה בְּחִינַת מִזְל עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא הַבְּרוּר שֶׁעַל יְדֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ (לקו"ה ס), כִּי "לֹא לַקְּלִים הַמְּרוּזִין... וְגַם לֹא לְחַכְמִים לְחֵם" (קהלת ט, יא), וְזֶה הַרְמֵז בְּשִׁמָּה שֶׁל צְדָקַת זו "קַמְחִית" בְּחִינַת מִזְל"א = לְח"ם. בְּרוּךְ ה' לַעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד

מִסְכָּה  
**סִכָּה**

**כִּי** הָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא,  
כַּד הוּוּ עָיִל לְסוּכָה הוּוּ חַדֵּי,  
וְקָאִים עַל פִּתְחָא לְסִכָּה מְלָגָא,  
וְאָמַר גִּמְוֵן לְאוֹשְׁפִיזִין.  
(וזהר אמור קג)

בְּחִינַת "רוֹמִי" - "רוֹמָה עַל הַשְּׂמַיִם" (תהלים נז), "רָם עַל כָּל גּוֹיִם ה'" (תהלים קיג, ד), וְלִמְטָה אוֹרוֹ נִחְשָׁה וְנִסְתָּם עַל יְדֵי כְּסִילוֹת הַשָּׂכָל וְעִכְיֹרוֹת הַמַּעֲשִׂים, וְאָז "לֹא נָאוּה לְכָסִיל כְּבוֹד" (משלי כו, א). בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



צו

## צִיץ נִזְר הַקֹּדֶשׁ

סֵפֶה ה.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז וְיִהְיֶה הֵם מְדִיקִים'

**צִיץ** דוֹמָה כְּמִין טַס שֶׁל זָהָב וְרַחֵב שְׁתֵּי אֲצִבְעוֹת וּמְקַף מֵאֲזֵן לְאֲזֵן וְכַתּוּב עָלָיו שְׁתֵּי שִׁטִּין, יו"ד ה"א מְלַמֵּעָה וְקֹדֶשׁ לְמ"ד מְלַמֵּטָה, וְאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי, אֲנִי רְאִיתִיו בְּרוֹמִי, וְכַתּוּב עָלָיו קֹדֶשׁ לַה' בְּשִׁטָּה אַחַת.



**צִיץ** דוֹמָה כְּמִין טַס שֶׁל זָהָב וְרַחֵב שְׁתֵּי אֲצִבְעוֹת וּמְקַף מֵאֲזֵן לְאֲזֵן וְכַתּוּב עָלָיו שְׁתֵּי שִׁטִּין, יו"ד ה"א מְלַמֵּעָה וְקֹדֶשׁ לְמ"ד מְלַמֵּטָה. כִּי בְּאֲמַת אֵין סְתִירָה, כִּי הַצִּיץ הוּא כְּנֶגֶד הַתְּפִלִּין כְּדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַצִּדִּיק שֶׁמְגַלֶּה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת, כִּי הַצִּיץ עַל הַמִּצַּח, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ "וְהִיָּה עַל מִצְחוֹ תְּמִיד לְרִצּוֹן" (שְׁמוֹת כח, לח). כִּי עַל יְדֵי גְלוּי הַרְצוֹנוֹת מִתְגַּלֶּה וּמֵאִיר הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁבְּבְרִיאָה, שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִים מֵהַצִּדִּיק אֶהְבָּה וְיִרְאָה. וְלָכֵן הוּא שְׁתֵּי שִׁטִּין, בְּחִינַת "מַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה" (בְּרַאשִׁית כג) שֶׁכְּפוֹלָה בְּזוּגוֹת, בְּחִינַת אֶהְבָּה וְיִרְאָה.

**וְאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי, אֲנִי רְאִיתִיו בְּרוֹמִי, וְכַתּוּב עָלָיו קֹדֶשׁ לַה' בְּשִׁטָּה אַחַת.** כִּי בְּאֲמַת אוֹר הַצִּדִּיק מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל שָׁפָן בְּעוֹלָם הָזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי הַקֹּדֶשׁ בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, וְזֶה בְּחִינַת שְׂרָאָה אֶת הַצִּיץ בְּ"רוֹמִי", כְּלוּמַר בְּהִסְתַּרְתָּה שֶׁל עוֹלָם הָזֶה, בְּחִינַת "בְּכִרְוָה גְּדוֹל שְׁבָרוֹמִי" (גִּיטִין נח), שֶׁגַּם בְּשִׁפְלַת הַמְּדַרְגָּה אֶפְשָׁר לְהַכִּיר אוֹר הַצִּדִּיק כְּנ"ל, אֶף שֶׁתְּלוּי בְּהַכְנַת הַמְּקַבְּלִים עַל יְדֵי תְּקוּן הַמַּעֲשִׂים. וְלָכֵן אֶצֶל "רוֹמִי" בְּחִינַת אָדוּם וְעֵשׂוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּסִילוֹת הַשָּׂכָל, לָכֵן אֶצֶלָם נִגְזַר בְּאוֹצְרוֹת תְּכֵשִׁיט קְדוֹשׁ זֶה, כִּי אֶצֶלָם הוּא חֲשׂוֹן, כְּמוֹ אֶצֶל עֶפְרוֹן וּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה. וְלָכֵן רְאָה שֶׁכַּתּוּב "קֹדֶשׁ לַה'" בְּשִׁטָּה אַחַת, כְּלוּמַר שֶׁמְרוֹמָם לְגַמְרֵי מְעוֹלָם הַשָּׂפָל,

דגל ביקוד



צח

# יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל

סֵבֶה כח.

עַל פִּי לִקוּ"מִי יִזְוִיחֵי הֵם מְדִיקִים'

**תָּנוּ** רַבְנֵנוּ, שְׁמַנִּים תְּלִמִּידִים הָיוּ לָוֹ לְחַלֵּל תְּהֵנָה, שְׂרִישִׁים מִחֵן רְאוּיִם שֶׁתְּשֻׁרְדוּ עֲלֵיהֶן שְׂבִינָה כְּמִשְׁחַ רַבְנֵנוּ, וְשִׂישִׁים מִחֵן רְאוּיִם שֶׁתְּעַמְדוּ לָהֶם חֶמְהָ בִּיהוּשֵׁעַ בֶּן נֹנִן, עֲשָׂרִים בִּינוּנִים, גְּדוּלַּ שְׂבָבְלָן יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, קָטָן שְׂבָבְלָן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכוֹת, וְאַגְדוּרַת דְּקִדּוּקֵי רֵעוּרָה, וְדִקְדוּקֵי סוּפְרִים, קָלִים וְחִמּוּרִים, וְגִזְרוֹת שְׁוֹרַת תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת, שִׂיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת, וְשִׂיחַת שְׂדִים, וְשִׂיחַת דְּקָלִים, מִשְׁלוֹת כּוּבְסִין, מִשְׁלוֹת שׁוּעֵלִים, דְּבַר גְּדוּלַּ וְדְבַר קָטָן, דְּבַר גְּדוּלַּ מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, דְּבַר קָטָן הַיּוֹת דְּאַבְיִי וְרַבָּא. לְקִים מַח שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח, כא) "לְהַנְחִיל אֶרְבֵּי יֵשׁ וְאַעֲרִיתֵיהֶם אִמְלֵא". וְכִי מֵאַחֵר שֶׁקָּטָן שְׂבָבְלָן בֶּן גְּדוּלַּ, שְׂבָבְלָן עַל אַחַת כְּמַה וְכַמַּה. אָמְרוּ עָלָיו עַל יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל בְּשַׁעַה שִׁישֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כָּל עוֹף שְׁפוֹרַח עָלָיו מִיַּד נִשְׂרָף.

וְדְבַר קָטָן, דְּבַר גְּדוּלַּ מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, דְּבַר קָטָן הַיּוֹת דְּאַבְיִי וְרַבָּא. כִּי כָּל הַשְּׂגוֹת הַנִּפְלְאוֹת הֵנִ"ל הֵן בְּחֵינֵת הַתְּפָאָרוֹת גְּדוּלָה, כִּי בֵּן הַתּוֹרָה בְּכָלֵל נִקְרָאת "תְּפָאָרַת" (ברכות נח), וְכֵן בְּפָרֵט אֲצֵל מִי שֶׁזֹּכֶה לָזֶה בְּאַמְתָּ, שְׂאֵז הַתּוֹרָה מִתְּפַשְׁטוֹת אֲצֵלוֹ בְּכָל דְּבַר, כְּמוֹ אֲצֵל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁיָּדַע אֵף שִׂיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת, שִׂיחַת שְׂדִים, שִׂיחַת דְּקָלִים וְכוּ', כְּלוּמַר שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה מְגַלָּה אֶת כָּל הַהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל ה' בְּבְרִיאָהּ, וְאֵז אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁבְּבְרִיאָהּ, כִּי הִפֵּל בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׂפוּקִימִים אֶת הַתּוֹרָה.

**וְכִי מֵאַחֵר שֶׁקָּטָן שְׂבָבְלָן בֶּן גְּדוּלַּ, שְׂבָבְלָן עַל אַחַת כְּמַה וְכַמַּה.** כִּי צְרִיף לְהַבִּין אֶת הַקָּל וְחִמּוּר הַזֶּה, כְּלוּמַר מַהוּ הַשְּׂבִיחַ הַגְּדוּלַּ שֶׁל יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל שֶׁעוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂגוֹת נוֹרָאוֹת הֵנִ"ל שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, כִּי בְּסוֹף הַכָּל אָמְרוּ עָלָיו דְּבַר אַחַד.

**אָמְרוּ עָלָיו עַל יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל בְּשַׁעַה שִׁישֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כָּל עוֹף שְׁפוֹרַח עָלָיו מִיַּד נִשְׂרָף.** כִּי בְּדִרְבָּר הֵנִ"ל, נִרְאֶה לֹמַר, שֶׁכַּאֲשֶׁר הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, הָיָה זֶה כְּמוֹ מִתֵּן תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכִּתְּבוּ הַתּוֹסְפוֹת: "שֶׁהַדְּבָרִים שֶׁמִּמֵּחִים כְּנִתְיִנְתָּם בְּסִינֵי שְׁנִתְנָה תּוֹרָה בְּאֵשׁ וְכוּ", וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר מִתְּגַלָּה הַתְּפָאָרוֹת כְּזוֹ כְּמוֹ בְּמִתֵּן תּוֹרָה, אֲזִי נוֹפְלֵת יְרָאָה אֲפִלּוּ עַל שְׂנֵאֲנֵי שְׂחָק, כְּמִבְּאֵר, שֶׁנֶּאֱמַר "עַל יִשְׂרָאֵל גִּאֲוָתוֹ וְעָזוֹ בְּשְׂחָקִים" (תהלים סח). וְזוֹ הַכּוֹנֵה שֶׁכָּל עוֹף הַפּוֹרַח מִיַּד נִשְׂרָף, שֶׁהֵן בְּחֵינֵת הַמְּלָאכִים, שְׂנֵאֲנֵי שְׂחָק הֵנִ"ל, שֶׁנִּשְׂרָפִים עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַיְרָאָה, בְּחֵינֵת עוֹז. וְזֶה הַרְמִזוּ בְּשִׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, בֶּן "עֲזִיָּאל" דְּיִקְא, בְּחֵינֵת "כִּי תִפְאָרַת עֲזָמוֹ אֶתָּה" (תהלים פט), בְּחֵינֵת הַעֲזָ, בְּחֵינֵת יְרָאָה, בְּרוּף ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד

צט

# יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל

סֵבֵה כח.

עַל פִּי לְקוֹ"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן

**תַּנּוּ רַבְּנֵי שְׁמֹנִים תַּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְהַלֵּל הַזָּקֵן, שְׁלֹשִׁים מֵהֶן רַאוּם שֶׁתִּשְׁרַח עֲלֵיהֶן שְׂכִינָה כְּמִשָּׁה רַבָּנָה, וְשְׁלֹשִׁים מֵהֶן רַאוּם שֶׁתַּעֲמֹד לָהֶם חֲמָה בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן, עֲשָׂרִים בֵּינוֹנִים, גְּדוּלַּ שְׁבַבְלָן יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, קָטָן שְׁבַבְלָן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכוֹת, וְאֲגָדוֹת דְּקַדְדוּקֵי רַעוּרָה, וְדַקְדוּקֵי סוֹפְרִים, קָלִים וְחֲמוּרִים, וְגִזְרוֹת שׁוֹוֹת תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת, שִׁיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת, וְשִׁיחַת שְׂדִים, וְשִׁיחַת דְּקָלִים, מִשְׁלוֹת כּוֹבְסִין, מִשְׁלוֹת שׁוּעָלִים, דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן. דְּבַר גְּדוּל מַעֲשֵׂה מְרַפְּבָה, דְּבַר קָטָן הַיּוֹת דְּאֲבִי וְרַבָּא. לְקִים מַה שְׁנֵאָמַר (מְשַׁלֵּי ח, כא) "לְהִנְחִיל אֶהְיֶי יֵשׁ וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמֵלֵא". רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁהִיָּה יוֹדֵעַ בְּחִינַת כָּל שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶה בְּחִינַת "מַעֲשֵׂה מְרַפְּבָה" - רַכ"ב מ"ה (תִּקּוּנֵי זוֹהַר יד:), בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן נִקְרָא "קָטָן שְׁבַבְלָם", פִּי כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים מְקַבְּלִים מִבְּחִינַת שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת "שְׁנַיִם קַדְמוֹנִיּוֹת", שֶׁהֵן בְּחִינַת "זָקֵן".**

**תַּנּוּ רַבְּנֵי שְׁמֹנִים תַּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְהַלֵּל הַזָּקֵן, שְׁלֹשִׁים מֵהֶן רַאוּם שֶׁתִּשְׁרַח עֲלֵיהֶן שְׂכִינָה כְּמִשָּׁה רַבָּנָה, וְשְׁלֹשִׁים מֵהֶן רַאוּם שֶׁתַּעֲמֹד לָהֶם חֲמָה בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן, עֲשָׂרִים בֵּינוֹנִים, גְּדוּלַּ שְׁבַבְלָן יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, קָטָן שְׁבַבְלָן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכוֹת, וְאֲגָדוֹת דְּקַדְדוּקֵי רַעוּרָה, וְדַקְדוּקֵי סוֹפְרִים, קָלִים וְחֲמוּרִים, וְגִזְרוֹת שׁוֹוֹת תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת, שִׁיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת, וְשִׁיחַת שְׂדִים, וְשִׁיחַת דְּקָלִים, מִשְׁלוֹת כּוֹבְסִין, מִשְׁלוֹת שׁוּעָלִים, דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן. דְּבַר גְּדוּל מַעֲשֵׂה מְרַפְּבָה, דְּבַר קָטָן הַיּוֹת דְּאֲבִי וְרַבָּא. לְקִים מַה שְׁנֵאָמַר (מְשַׁלֵּי ח, כא) "לְהִנְחִיל אֶהְיֶי יֵשׁ וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמֵלֵא". וְכִי מֵאַחַר שֶׁקָּטָן עֲזִיָּאל בְּשַׁעַה שִׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כָּל עוֹף שְׁפוֹרַח עָלָיו מִיַּד נִשְׂרָף.**

(תהלים קיט, ק), ולכן נזכרים שלש כתות של תלמידים - גדולים, בינוניים וכו', שמרמז שזכה הלל לבחינת שלמות היראה, שהיא בשלשה קוים כמבאר. וזה שאמרו שהיו התלמידים הנ"ל "ראוים" שתשרה עליהם שכינה כמשה וכו', כלומר שלא זכו לכה, אף היו ראויים, ולא זכו לזה ממש, אולי בגלל הדור עצמו, שהיו בבחינת "תלמידים שאינם מהגנים", ואז נפגמת היראה.

**קָטָן שְׁבַבְלָן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכוֹת, וְאֲגָדוֹת דְּקַדְדוּקֵי תּוֹרָה, וְדַקְדוּקֵי סוֹפְרִים, קָלִים וְחֲמוּרִים, וְגִזְרוֹת שׁוֹוֹת תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת, שִׁיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת, וְשִׁיחַת שְׂדִים, וְשִׁיחַת דְּקָלִים, מִשְׁלוֹת כּוֹבְסִין, מִשְׁלוֹת שׁוּעָלִים, דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן. דְּבַר גְּדוּל מַעֲשֵׂה מְרַפְּבָה, דְּבַר קָטָן הַיּוֹת דְּאֲבִי וְרַבָּא. לְקִים מַה שְׁנֵאָמַר (מְשַׁלֵּי ח, כא) "לְהִנְחִיל אֶהְיֶי יֵשׁ וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמֵלֵא". רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁהִיָּה יוֹדֵעַ בְּחִינַת כָּל שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶה בְּחִינַת "מַעֲשֵׂה מְרַפְּבָה" - רַכ"ב מ"ה (תִּקּוּנֵי זוֹהַר יד:), בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן נִקְרָא "קָטָן שְׁבַבְלָם", פִּי כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים מְקַבְּלִים מִבְּחִינַת שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת "שְׁנַיִם קַדְמוֹנִיּוֹת", שֶׁהֵן בְּחִינַת "זָקֵן".**

**וְכִי מֵאַחַר שֶׁקָּטָן שְׁבַבְלָן כָּף גְּדוּל, שְׁבַבְלָן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, אָמְרוּ עָלָיו עַל יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל בְּשַׁעַה שִׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כָּל עוֹף שְׁפוֹרַח עָלָיו מִיַּד נִשְׂרָף. עַל יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל, שֶׁהוּא הַגְּדוּל שֶׁבַבְלָמִידִים, נֵאָמַר רַק עֲנִין אֶחָד, שֶׁלֹּא כְּמוֹ אֶצֶל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי הַקָּטָן שְׁבַבְלָם, שְׁנֵאָמְרוּ בְּשִׁבְחוֹ הַרְבֵּה דְּבָרִים כַּנ"ל, וּפְרַשׁ רַש"י, שִׁיּוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל זָכָה לְהִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּלוּמַר שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת הַתְּבוּנָנוּת גְּדוּלָה וְנוֹרְאָה, פִּי יֵשׁ שְׂבִילֵי תּוֹרָה שֵׁישׁ בָּהֶם הַתְּבוּנָנוּת גְּדוּל מֵאֵד, כְּמוֹבָאָר. לָכֵן שְׁבַחֵה הַנוֹרָא שֶׁזָּכָה לְאוֹר שֶׁל בְּחִינַת סַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קַדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵן שְׂרָשׁ הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, וְזֶה שְׁנֵאָמַר עָלָיו, שֶׁכָּל עוֹף שֶׁהִיָּה פּוֹרַח עָלָיו, מִיַּד נִשְׂרָף, כְּלוּמַר שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת "וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרֵיךְ" (ישעיה ל, ט), וְלָכֵן גַּם "כָּל עוֹף פּוֹרַח מִיַּד נִשְׂרָף", שֶׁזֶּה בְּחִינַת הִירָאָה הַגְּדוּלָה שֶׁל בְּחִינַת אֵשׁ מִתֵּן תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת, וְכֵן פָּתַב רַבִּי נִתָּן "אֵשׁ" בְּחִינַת יִרְאָה (ה'ל' קידושין א), וְלָכֵן יוֹנָתָן בֶּן עֲזִיָּאל שֶׁתְּרַגֵּם הַתּוֹרָה וְנִבְיָאִים (מגילה ג), כִּי תְּרַגְּוּם = תְּרַדְּמֵהּ כְּמוֹבָא (לקו"מ ט), דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שֶׁזָּכָה לְהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאָה, בְּחִינַת הִירָאָה שֶׁל "שְׁנַיִם קַדְמוֹנִיּוֹת", בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשִּׁינָה, לָכֵן יָכַל לְרַדֵּת לְבְּחִינַת תְּרַגְּוּם, לְהַלְבִּישׁ בְּחִינַת פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, "בְּקֶרֶב שְׁנַיִם תִּיְהִי" (חבוקק א). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**

# אָמַר רַב חֲסֵדָא הֵנִי תֵלֶת מֵיָלִי

סֵבֵה לַד.

עַל פִּי לְקוֹ"מ י' ז' וְהִי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** רַב חֲסֵדָא, הֵנִי תֵלֶת מֵיָלִי אֲשֶׁתֵּנִי שְׁמִיֵּהוּ מִכִּי חָרַב בֵּיתִי  
 חֲמֻקְדָּשׁ: חֲלַפְתָּא עֲרַבְתָּא – עֲרַבְתָּא חֲלַפְתָּא, מַאי נִפְקָא  
 מֵינְהָ? לְלוּלָב. שִׁיפּוּרָא חֲצוּצְרֵתָא – חֲצוּצְרֵתָא שִׁיפּוּרָא, מַאי נִפְקָא  
 מֵינְהָ? לְשׁוּפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. פְּתוּרְתָא פְּתוּרָא – פְּתוּרָא פְּתוּרְתָא,  
 לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְמַקְחָא וּמִמְכָרָא. אָמַר אַבִּי, אָף אֲנִי אוֹמֵר, בֵּי כְּסִי  
 חוּבְלִילָא – חוּבְלִילָא בֵּי כְּסִי, לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְמַחְסָא דְחַנְמַצָּא  
 בְּעֵבֵי בֵית חַפְסוֹת. אָמַר רַבָּא בַר יוֹסֵף, אָף אֲנִי אוֹמֵר, בְּבֵל בּוֹרְסִיף  
 – בּוֹרְסִיף בְּבֵל, לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְגִטֵּי נָשִׁים.

**אָמַר** רַב חֲסֵדָא הֵנִי תֵלֶת מֵיָלִי אֲשֶׁתֵּנִי שְׁמִיֵּהוּ מִכִּי חָרַב בֵּית חֲמֻקְדָּשׁ. כִּי בְחָרְבָן הַבַּיִת  
 שֶׁנִּפְגַּם בְּחֵינֵת הַתְּפָאָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב "הַשְּׁלִיף מִשְׁמַיִם תִּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל" (איכה ב, א), וְלָכֵן  
 בְּגִלְל שֶׁהַתְּפָאָרוֹת נִתְעַלְמָה, לָכֵן גַּם הַרְצוֹנוֹת שֶׁבְּבִרְיָאָה נִעְלָמִים, כִּי הִפֵּל נְבִירָא בְּשִׁבִיל הַתְּפָאָרוֹת  
 זֹ. וְלָכֵן נִשְׁתַּנּוּ הַשְּׁמוֹת, כִּי "שֵׁם" בְּחֵינֵת "רְצוּן", כִּי שְׁמ"ו = רְצוּ"ן, כְּמוֹבָא.

**חֲלַפְתָּא עֲרַבְתָּא** – עֲרַבְתָּא חֲלַפְתָּא, מַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְלוּלָב. "עֲרַבְתָּא" בְּחֵינֵת הַטּוֹב שִׁיּוּצָא  
 מִן הַעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים (לְקו"ה ד' מֵינִים ב), וְזֶה שְׁמוּבָא עֲרַב"ה = זר"ע, בְּחֵינֵת זְרַע הַיְלִוּדִים,  
 וְלָכֵן בְּחֵינָה זֹ מוֹתְעַלְמָת, כִּי הַהַתְּפָאָרוֹת נִסְתַּרְתּוּ יוֹתֵר כְּפִ"ל. וְלָכֵן נִפְקָא מֵינְהָ לְלוּלָב, כִּי "לוּלָב"  
 בְּחֵינֵת הַצְּדִיק שֶׁמְגַלֵּה הַהַתְּפָאָרוֹת.

**שִׁיפּוּרָא חֲצוּצְרֵתָא** – חֲצוּצְרֵתָא שִׁיפּוּרָא, מַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְשׁוּפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.  
 כִּי בְחֵינֵת שׁוּפֵר הוּא הַקּוּל שֶׁהוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק לְעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה, אָף לְרַחֲוִקִים מְאֹד,  
 בְּחֵינֵת "אָז יִתְקַע בְּשׁוּפֵר גָּדוֹל... וּבָאוּ הָאֲבָדִים" (ישעיה כז, ג), לָכֵן גַּם זֶה נִתְעַלַּם אַחֲרֵי הַחָרְבָן, כִּי  
 נִפְלָה הַהַתְּפָאָרוֹת כְּפִ"ל, שֶׁהוּא הַיְפִי שֶׁל הָעוֹלָם. וְזֶה נִפְקָא מֵינְהָ לְשׁוּפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאֵז  
 הַהַתְּפָאָרוֹת הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר (לְקו"ת מ).

**פְּתוּרְתָא פְּתוּרָא** – פְּתוּרָא פְּתוּרְתָא, לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְמַקְחָא וּמִמְכָרָא. כִּי שֶׁלְחָן דְּוִמָּה  
 לְמַזְבֵּחַ (בְּרַכּוֹת נה), וְדִהֵינּוּ בְּגִלְל שֶׁאֵין בְּחֵינֵת הַתְּפָאָרוֹת פְּרָאוּי, וְאֵז גַּם אֵין אֶת הַקּוּל  
 שֶׁהוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק לְעֵשׂוֹת גְּרִים וּבַעֲלֵי תִשׁוּבָה, בְּחֵינֵת "עֲרַבְתָּא" כְּפִ"ל, וְלָכֵן גַּם נִפְגַּם הַמַּזְבֵּחַ וְלֹא  
 נִשְׁלַם פְּרָאוּי, שֶׁזֶּה בְּחֵינֵת "פְּתוּרְתָא" – שֶׁלְחָן קָטָן, בְּחֵינֵת מוֹחִין דְּקָטְנוּת, כְּפִסְלוֹת הַשֶּׁכֶל, וְזֶה  
 "לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְמַקְחָא וּמִמְכָרָא", שֶׁהוּא רַק כְּשֶׁאֵין שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ בְּתוֹרַה יָד  
 "וְהִפְנַעְנִי אֵז בְּאֶרֶץ" (בראשית יב, ו), כִּי "שְׁלוֹם" בְּחֵינֵת אֲוִיר הַנּוֹחַ וְהַזָּהָר.

**אָמַר אַבִּי, אָף אֲנִי אוֹמֵר, בֵּי כְּסִי הוּבְלִילָא** – הוּבְלִילָא בֵּי כְּסִי, לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְמַחְסָא  
 הַנְּמַצָּא בְּעֵבֵי בֵית חַפְסוֹת. שֶׁזֶּה בְּחֵינֵת טְרַפָּה, שֶׁהוּא עַל יְדֵי פֶגַם הַמַּזְבֵּחַ, שֶׁנַּעֲשֶׂה  
 מִ"טוֹרֵף" – בְּחֵינֵת טְרַפָּה, כְּמוֹבָא שָׁם.

**אָמַר רַבָּא בַר יוֹסֵף, אָף אֲנִי אוֹמֵר, בְּבֵל בּוֹרְסִיף** – בּוֹרְסִיף בְּבֵל, לְמַאי נִפְקָא מֵינְהָ? לְגִטֵּי  
 נָשִׁים. שֶׁזֶּה מְרֻמָּז שֶׁנִּפְגַּם בְּחֵינֵת הַכֶּתֶב, כִּי "גִּטֵּי נָשִׁים" עַל יְדֵי כְּתָב דִּיִּקָּא, כִּי הַכֶּתֶב הוּא  
 שְׁלֵמוֹת הַשֶּׁכֶל, "הִפֵּל בְּכֶתֶב מִיַּד ה' עָלַי הַשֶּׁפִּיל" (דברי הימים א' כח), לָכֵן כְּאֲשֶׁר נִפְגַּם בְּחֵינֵת הַכֶּתֶב  
 כְּפִ"ל, אֵז לֹא נִשְׁלַם הַשֶּׁכֶל עַל יְדֵי בְּחֵינֵת הַגְּרִים, וְלֹא נִשְׁלַם הַמַּזְבֵּחַ, שֶׁזֶּה בְּחֵינֵת הַגְּלוּת, בְּחֵינֵת  
 בְּבֵל – בּוֹרְסִיף, בְּבְחֵינֵת "וּבְכֶתֶב יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ, וְאֵל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ" (יחזקאל ג).



## הַגְּלוּת בְּקִלְבָּא

## יְכוּל אֲנִי לִפְטֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ מִן הַדִּין

סֵבֵה מַה:

עַל פִּי לִקוּ"מ יז' זִוְיָהי הֵם מְדִיקִים'

**אָמַר** חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, כָּל־  
הַמְצוֹת כְּלוּ אִין אָדָם יוֹצֵא בְהֵן אֵלָא דְרַךְ גְּדִילְתָן, שְׁנַאמַר—  
(שְׁמוֹת כו, טו) "עֲצֵי שְׁטִים עֹמְדִים". תְּנִיָא נְמִי חֵבִי, "עֲצֵי שְׁטִים עֹמְדִים"  
— שְׁעוֹמְדִים דְרַךְ גְּדִילְרֵן. דְבַר אַחַר, "עוֹמְדִים" — שְׁמַעְמִידִין אַרְתֵּי  
צִיפּוּן. דְבַר אַחַר, "עוֹמְדִים" — שְׁמַא תֵּאמַר אַבְד סְבָרָם וּבְטַל סְבוּיָין,  
תְּלַמוּד לּוֹמַר, "עֲצֵי שְׁטִים עֹמְדִים", שְׁעוֹמְדִים לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי  
עוֹלָמִים. וְאָמַר חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹדְוֵאֵי,  
יְכַל אֲנִי לִפְטֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ מִן הַדִּין מִיּוֹם שְׁנַבְרָאֵתִי עַד עֵתָה,  
וְאֵלְמַלִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי עַמִּי מִיּוֹם שְׁנַבְרָאֵתִי עַד עֵתָה,  
יּוֹתָם בְּן עֲזִיָּהוּ עַמְּנוּ מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם עַד סוּפּוֹ.

**אָמַר** חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, כָּל הַמְצוֹת כְּלוּ אִין אָדָם יוֹצֵא  
בְהֵן אֵלָא דְרַךְ גְּדִילְתָן, שְׁנַאמַר (שְׁמוֹת כו, טו) "עֲצֵי שְׁטִים עֹמְדִים". כִּי דְרַךְ גְּדִילְתָן הַפְּנִיָה  
הַדְרַךְ שְׁבָה ה' יִתְבַּרַךְ מוֹצִיא וּמַגְדֵּל אֶת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ מִן הָעוֹלָם אֶל הַגְּלוּי, כִּף גַּם בְּטוֹב הַכְּבוֹשׁ  
שֶׁל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁמֵשְׁחָרָר וְיוֹצֵא עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה הַמְצוֹת. וְזֶה לְשׁוֹן "יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָה", כְּלוֹמַר  
הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ כִּי"ל, בְּחֵינֵת רְצוֹן טוֹב שִׁיּוֹצֵא לְאוֹר עוֹלָם לְבָנוֹת בְּנֵי הַקְּדוּשָׁה, בְּחֵינֵת "בֵּית קְדֻשָׁנוּ

וְתַפְאֲרָתָנוּ" (ישעיה סה, ט), וְעַל יְדֵי זֶה הוּא קָיָים הָעוֹלָם שְׁנַבְרָא בְּשִׁבִיל הַהִתְפָּאָרוֹת שְׁעוֹלָה מִיִּשְׂרָאֵל,  
כְּמַבְאָר. וְזֶה "עֲצֵי שְׁטִים עֹמְדִים", בְּחֵינֵת עַמּוּדֵי עוֹלָם שְׁעוֹמְדִים לְעַד, בְּזָכוֹת הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם  
כְּדָגְמַת רִשְׁבִּי, שְׁתַּמִּיד מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים הַהִתְפָּאָרוֹת שְׁבִישְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְזֶה הַסְּמִיכוֹת  
שְׁאָמַר רִשְׁבִּי, שְׁיִכּוֹל לִפְטֹר הָעוֹלָם מִהַדִּין.

**דְבַר אַחַר, "עוֹמְדִים" - שְׁמַעְמִידִין אֶת צִיפּוּן, דְּהֵינּוּ צִפּוּי הַזָּהָב שְׁקָבוּעַ בְּקַרְשִׁים, כִּי  
ה' קַרְשִׁים" הֵן בְּחֵינֵת הַרְצוֹנוֹת שְׁבַבְרִיאָה, שֶׁהִכַּל בְּשִׁבִיל גְּלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת, שְׁזָה בְּחֵינֵת  
"צִפּוּי הַזָּהָב", וְאִז נִכְרַ כְּבוֹד ה' יִתְבַּרַךְ מִכָּל חֲלָקֵי הַבְּרִיאָה.**

**וְאָמַר** חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, יְכַל אֲנִי לִפְטֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ  
מִן הַדִּין מִיּוֹם שְׁנַבְרָאֵתִי עַד עֵתָה, וְאֵלְמַלִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי עַמִּי מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם וְעַד  
עַכְשָׁו, וְאֵלְמַלִּי יּוֹתָם בְּן עֲזִיָּהוּ עַמְּנוּ מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם עַד סוּפּוֹ. כִּי כָל בְּחֵינֵת "דִּין" שְׁבַעוֹלָם  
הוּא עַל יְדֵי שְׁנַכְבֵּשׁ הַטּוֹב בְּגִלוֹת, וְאִין עוֹלִים הַשְּׁעִשְׁעִיעִים לְמַעַלָּה, שְׁבַשְׁבִּילָם נִבְרָא הָעוֹלָם, אִף  
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי גְּלָה סְתָרֵי תוֹרָה אֲדִירִים, שֶׁהֵן בְּחֵינֵת גְּלוּי הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. וְלִכְּנֵן  
שְׁאָמַר שֶׁהוּא עֲצָמוּ יְכוּל לִפְטֹר הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד עֵתָה, שְׁזָה בְּחֵינֵת הַהִתְפָּאָרוֹת בְּכָל־לֵיאוֹת,  
וּבְצִרוּף רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בְּחֵינֵת הַהִתְפָּאָרוֹת בְּפִרְטִיּוֹת, וּבְצִרוּף יּוֹתָם בְּן עֲזִיָּהוּ, עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת,  
שְׁזָה בְּחֵינֵת הַתְּפִשְׁטוֹת גְּלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת עַד פִּרְטֵי פִּרְטוֹת, וְלִכְּנֵן הַדְּקִדּוּק בְּדַבְרֵי רִשְׁבִּי בְּעִנְיַן יּוֹתָם  
בְּן עֲזִיָּהוּ, שֶׁהֵיִתָּה בּוֹ עֲנֵה יִתְרָה וְכוּ', וּבְזָה נִשְׁתַּבַּח מִשָּׁה רַבְּנוּ, כִּי עַל יְדֵי מַדָּה זוֹ דִּיקָא הָיָה יְכוּל  
לְרַדֵּת וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ הַהִתְפָּאָרוֹת שְׁבִישְׂרָאֵל, בְּכָל־ל וּבְפִרְט, וּבְפִרְטֵי פִּרְטוֹת, וּכְמוֹ שְׁכַתֵּב בְּזֶה רַבִּי  
נִתָּן בְּהִלְכוֹת פּוּרִים ב'.



**וְאוֹתוֹ** הַיּוֹם נִפְגְּמָה קֶרֶן הַמִּזְבֵּחַ וְהִבִּיאוּ בּוֹל שֶׁל מֶלֶח וּסְתִמּוּהוּ. וְלָכֵן שִׁנְפָּגְמָה קֶרֶן הַמִּזְבֵּחַ, כְּלוּמֵר שִׁנְפָּגַם בְּחִינַת הַ"קֶּרֶן" - גְּלוּי הָאֱהָבָה וְיִרְאָה, לָכֵן סְתִמּוּהוּ בְּ"מֶלֶח", שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה, לְהַשְׁלִים הַמִּזְבֵּחַ עַל יְדֵי זֶה. וְלָכֵן הָיוּ הַשִּׁיתִין מְשִׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שִׁנְקֵרְאִים רֵאשִׁית, דְּהִינּוּ לְהַזְכִּיר לְטוֹב הַכְּבוֹשׁ מֵעֲלָתוֹ כִּנְ"ל, שֶׁבָּא מִמְּקוֹם גְּבוּהָ. וְלָכֵן אָמְרוּ שֶׁהִשִּׁיתִין "כְּמִין שְׁנֵי חוֹטְמִין", בְּחִינַת "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'" (איכה ז), שֶׁזוֹ עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שִׁנְשִׁמִּיעַ הַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ לְתַכְלִית הַמְּרַחֵק, וְאֵז יִתְעַלֶּה כָּל הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁהוּן בְּחִינַת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.



קב

## מַעֲשֵׂה בַּצְדוּקִי אֶחָד

סֵפֶה מַח:

עַל פִּי לְקוֹ"מ י' ז' וְיָהִי הֵם מְדִיקִים'

**תָּנּוּ רַבְּנָנוּ**, מַעֲשֵׂה בַּצְדוּקִי אֶחָד שֶׁנִּסְךְ עַל גְּבֵי רַגְלָיו וְרַגְמוּהוּ כָּל הָעָם בְּאֶתְרוּגְיָהוּ, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם נִפְגְּמָה קֶרֶן הַמִּזְבֵּחַ, וְהִבִּיאוּ בּוֹל שֶׁל מֶלֶח וּסְתִמּוּהוּ, לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִכְשֵׁר לְעֲבוּדָה אֵלֶּא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יִרְאָה מִזְבֵּחַ פְּגוּם, שֶׁכָּל מִזְבֵּחַ שֶׁאֵין לוֹ לֹא כֶּבֶשׂ וְלֹא קֶרֶן וְלֹא יְסוּד וְלֹא רְבוּעַ, פְּסוּל לְעֲבוּדָה.



**תָּנּוּ רַבְּנָנוּ**, מַעֲשֵׂה בַּצְדוּקִי אֶחָד שֶׁנִּסְךְ עַל גְּבֵי רַגְלָיו וְרַגְמוּהוּ כָּל הָעָם בְּאֶתְרוּגְיָהוּ. כִּי "נִסְוֶה הַמַּיִם" בְּחִינַת "וַיִּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשִׁשֹּׁן" (ישעיה יב), שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה, וְלָכֵן אֵז הָיוּ תוֹקְעִין וּמְרִיעִין, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְשִׁמִּיעִים אֶת הַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ לְמַרְחֹק, עַד הַתְּהוֹם מִמֶּשׁ, כִּי הַשִּׁיתִין יוֹרְדִים עַד הַתְּהוֹם, כְּלוּמֵר שִׁנְיָע הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי עַד לְבְּחִינַת הַנְּפִשׁוֹת הַשְּׁפִלוֹת בְּיוֹתֵר, בְּבְּחִינַת "תְּהוֹם", בְּחִינַת נְפִשׁוֹת הַגְּרִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַמִּזְבֵּחַ. וְלָכֵן הַצְּדוּקִים הָיוּ כּוֹפְרִים בְּזֶה, כִּי הֵם כּוֹפְרִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, בְּחִינַת גְּרִים שֶׁמִּתְּנַסְפִים עַל יְדֵי חֲדוּשׁ הַתּוֹרָה, כְּמוֹבָא בְּסִפְרַת הַמִּדּוֹת (עַרְךְ 'חִידוּשִׁין דְּאוּרִייתָא'). וְלָכֵן נִסְךְ עַל "רַגְלָיו", כִּי עַל יְדֵי זֶה נִכְבְּשׁ הַטוֹב לְמִטָּה בְּבְּחִינַת "רַגְלִין", וּמִתְּעַכֵּב הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁמְקַבֵּל ה' יִתְבַּרַּךְ, כִּי עִקְר שֶׁעֲשִׂיעִי יִתְבַּרַּךְ הֵם עַל יְדֵי חֲדוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶתָן. וְזֶה שֶׁרַגְמוּהוּ בְּאֶתְרוּגְיָהוּ דִּיקָא, לְהִרְאוֹת שִׁנְפָּגַם בְּחִינַת הַהִתְפָּאָרוֹת, כִּי "אֶתְרוּג" הוּא "פְּרִי עֵץ הַדֶּר" (ויקרא כג), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל

(הל' ד' מינים ב).

דגל ביקוד

# אָמְרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן

סֵפֶה נג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' זִוְיָהוּ הֵם מְדִיקִים'

**תְּנִיָא**, אָמְרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן, כְּשֶׁהָיָה שְׂמֵחַ בְּשִׂמְחַת בֵּית  
 הַשּׂוֹאבָה אָמַר כֵּן, אִם אֵינִי כָאֵן חֶפְלָא כָאֵן, וְאִם אֵינִי כָאֵן  
 מִי כָאֵן? הוּא הָיָה אוֹמֵר כֵּן, לְמָקוֹם שֶׁאֵינִי אוֹהֵב שֶׁרְגְלֵי מוֹלִיכוֹת  
 אוֹתִי, אִם תְּבֵא אֶל בֵּיתִי אֵינִי אָבֵא אֶל בֵּיתְךָ, אִם אֵתָּה לֹא רַבָּא אֶל  
 בֵּיתִי, אֵינִי לֹא אָבֵא אֶל בֵּיתְךָ, שְׂנֵאֲמַר (שְׁמוֹת כ. טו) "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר  
 אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבִוּא אֶלְיָךְ וּבִרְכִיתֶיךָ". אֵף הוּא רָאָה גְלַגְלַת אַחַת  
 שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, אָמַר לָהּ, עַל דְּאִטְפַּת אִטְפּוֹךְ, וּמְטִיפִיךְ יִטּוּפוּן.  
 אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רְגִלוֹהִי דְּבַר אֵינִישׁ אֵינּוֹן עֲרַבִין בֵּיהּ, לְאַתֵּר דְּמִתְבַּעֵי  
 תַּמָּן מוֹבִילִין יְתִיָּה.

שְׁבִי, ה"אֵינִי" הַמְיֻחָד שְׁלִי מֵאִיר וּמְשַׁחֵר, אֲזִי אֵינִי נִמְצָא נוֹכַח וּמִתְקַן וּמֵאִיר אֶת כָּל הַחֲשׂוֹף בְּעוֹלָם,  
 שָׂרַק מְחַפָּה לְרַגַע כְּזֶה.

**וְאִם** אֵינִי כָאֵן מִי כָאֵן? הוּא הָיָה אוֹמֵר כֵּן, לְמָקוֹם שֶׁאֵינִי אוֹהֵב שֶׁרְגְלֵי מוֹלִיכוֹת אוֹתִי, אִם  
 תְּבֵא אֶל בֵּיתִי אֵינִי אָבֵא אֶל בֵּיתְךָ, אִם אֵתָּה לֹא תְבֵא אֶל בֵּיתִי, אֵינִי לֹא אָבֵא אֶל בֵּיתְךָ,  
 שְׂנֵאֲמַר (שְׁמוֹת כ. טו) "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבִוּא אֶלְיָךְ וּבִרְכִיתֶיךָ". וְזֶה הַמִּשְׁוֹף דְּבַר־  
 הַלֵּל, שֶׁהִכַּל בְּחִינַת אַחַת, שֶׁמְדַבֵּר מִתְקוֹן הַבְּחִירָה, הַתְּעוֹרְרוֹת תְּחַתּוּנָה, "לְמָקוֹם שֶׁאֵינִי אוֹהֵב שֶׁ  
 רְגְלֵי מוֹלִיכוֹת אוֹתִי", כְּלוּמַר שֶׁכַּפֵּשֶׁר הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ עוֹלָה מִבְּחִינַת רְגִלִין, מֵעֵמֶק הַגְּלוּת, בְּבִחִינַת  
 "וַתִּשְׁכַּב מִרְגְּלוֹתָיו עַד הַבֶּקֶר" (רוֹת ג. יד), כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֵתָן, אֲזִי הַרְגִלִין חוֹזְרִים לְשָׂרֵת אֶת הַרְצוֹן  
 הַטוֹב שֶׁבִלְב, שְׂזָה בְּחִינַת "מָקוֹם שֶׁאֵינִי אוֹהֵב", שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּחִירָה טוֹבָה. וְכֵן שֶׁאָמַר הַלֵּל, "אִם  
 אֵתָּה תְּבִיא אֶל בֵּיתִי" וְכו', שֶׁגַּם זֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת תְּחַתּוּנָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה גוֹרֵם לַהֲתְעוֹרְרוֹת  
 עֲלִיוֹנָה - "אֵינִי אָבִוּא אֶל בֵּיתְךָ", כְּמוֹ הַרְאָיָה מֵהַפְּסוּק "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבִוּא  
 אֶלְיָךְ" הַנ"ל, שֶׁעַם זֶה מוֹבֵן לְשׁוֹן "אֲזַכִּיר", כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר בְּחִינַת הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ, בְּחִינַת עֵמֶק הַנְּשֻׁמָּה  
 הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֵלֶק אֵלּוּהַ מִמַּעַל מִמַּשׁ, אֲזִי הֵן אַחַדוֹת אַחַת, וְזֶה "אֲזַכִּיר" כִּי הַכֵּל אַחַד.

**אֵף** הוּא רָאָה גְלַגְלַת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, אָמַר לָהּ, עַל דְּאִטְפַּת אִטְפּוֹךְ, וּמְטִיפִיךְ  
 יִטּוּפוּן. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רְגִלוֹהִי דְּבַר אֵינִישׁ אֵינּוֹן עֲרַבִין בֵּיהּ, לְאַתֵּר דְּמִתְבַּעֵי תַּמָּן מוֹבִילִין  
 יְתִיָּה. וְזֶה שֶׁרָאָה גְלַגְלַת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁלֹּא מוֹבֵן לְכַאוּרָה, אֵף "גְּלַגְלַת אַחַת שֶׁצָּפָה  
 עַל פְּנֵי הַמַּיִם" מְרַמֵּז לְבְּחִינַת "אֵנָּה בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיבִים", שֶׁהִיא חֵלֶק הַנְּשֻׁמָּה שֶׁנִּשְׁעָה קַל וְצָרָה לְמַעְלָה  
 מִהַעוֹלָמוֹת, וּמְרַגֵּשׁ שֶׁהוֹלֵךְ לְכַלְיוֹן וְהַפְּסֵד עַל יְדֵי קְלָקוּל הַמַּעֲשִׂים, קְלָקוּל הַבְּחִירָה, וְיֵשׁ בְּזֶה דְּבַר  
 עֵמֶק וְנִפְלֵא בְּדֶרֶךְ זֶה, הַמוֹבָא בְּסִפְר 'נוֹצֵר חֶסֶד' לְהַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מִקְמָאֲרָנָא שֶׁכָּתַב שֶׁם "סוּד גְּלַגְלַת'  
 - סוּד נְקֻדָּה בְּלִי גוּף, שֶׁרוֹצֶה לְעֵלוֹת עַד אַרְיָה, רִישָׁא דְלָא אֲתִידַע, כְּמוֹ בְּעֵתִיד שְׁמִלְכוּת (בְּחִינַת  
 לְוִי"ו) תַּעֲלֶה עַד שֶׁם בְּבִטּוּל הַבְּחִירָה וְהַתְּגַלּוּת הַיְדִיעָה, לְעֵין כָּל חַי', הַרִי מִבְּאֵר שֶׁלְכֵן אַחֲרֵי שֶׁדְּבַר  
 הַלֵּל בְּשִׂבַח תְּקוּן הַבְּחִירָה, אַחַר כֵּן דְּבַר וְרַמְזוֹ שֶׁתַּתְּעֵלָה הַבְּחִירָה לְשָׂרְשָׁה לְבְּחִינַת הַיְדִיעָה, לְעֵין  
 כָּל, וְזֶה שְׂנֵאֲמַר "הוּא רָאָה" דִּיקָא. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן "רְגִלוֹהִי דְּבַר נֵשׁ עֲרַבִין בֵּיהּ לְאַתֵּר דְּמִתְבַּעֵי  
 תַּמָּן מוֹבִילִין יְתִיָּה", כְּלוּמַר שֶׁבְּאִמַּת, אַחֲרֵי הַכֵּל הַבְּחִירָה בְּחִינַת "רְגִלִים", כְּלוּלָה בִּידִיעָה בְּבִטּוּל  
 גְּמוּר, שֶׁהִרִי רְגְלֵי אֲדָם לוֹקְחוֹת אוֹתוֹ לְמָקוֹם שֶׁאֵלָיו מִתְבַּקֵּשׁ מְלַמְעֵלָה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

קד

# אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל

סֵבֵה נג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' זִוְהִי הֵם מְדִיקִים'

**תְּנִיָא** אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, כְּשֶׁהָיָה שְׂמֹחַ שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, תִּיהָ נוֹטֵל שְׂמֵנָה אַבּוּקוֹת שֶׁל אוֹר, וְזוֹרֵק אַחַת וְנוֹטֵל אַחַת וְאֵין נוֹגְעוֹת זוּ בְּזוּ, וְכִשְׁהוּא מִשְׁתַּחֲוֶה נוֹעֵץ שְׁנֵי גוּדְלִיּוֹ בְּאַרְצֵי וְשׁוֹחֶה וְנוֹשֵׁק אֶת הָרֶצֶפֶה וְזוֹקֵף, וְאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְזוּ הִיא קִדְּהָ. לֹוֹי אַחֲוֵי קִדְּהָ קַמִּיָּה דְרַבִּי וְאִיטְלֵעַ. וְהָא גְרַמָּא לִיָּה? וְהָאֵמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, לַעֲוֹלָם אַל יִטִּיחַ אָדָם דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה, שְׁהָרִי אָדָם גְּדוֹל דְּהִטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה וְאִיטְלֵעַ, וּמְנֹו, לֹוִי.

כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

**וְכִשְׁהוּא** מִשְׁתַּחֲוֶה נוֹעֵץ שְׁנֵי גוּדְלִיּוֹ בְּאַרְצֵי וְשׁוֹחֶה וְנוֹשֵׁק אֶת הָרֶצֶפֶה וְזוֹקֵף, וְאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְזוּ הִיא קִדְּהָ. דְּהֵינֵו שְׁהָיָה מְגִיעַ לְכַדִּי הָאָרֶה גְּדוּלָה שֶׁל חֲשִׁיבוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַהֲתַפְּאָרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל, עַד תְּכִלִּית הַמְּדוּרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה, כְּלוּמֵר בְּאַרְצֵי מְשִׁשׁ. וְזֵה שְׁהָיָה "נוֹעֵץ שְׁנֵי גוּדְלִיּוֹ בְּאַרְצֵי", דְּהֵינֵו שְׁמַאִיר הַצְּדִיק אֶת גְּדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבַּרַךְ בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וְתַפְאָרְתּוֹ יִתְבַּרַךְ בָּהֶם, וְאֵז מַאִיר לָהֶם אַהֲבָה וְיִרְאָה גְּדוּלָה, וְזֵה בְּחִינַת נְעִיצַת שְׁנֵי גוּדְלִיּוֹ בְּאַרְצֵי, וְזֵה "שׁוֹחֶה וְנוֹשֵׁק", כִּי בְּזֵה מִתְגַּלֶּה הַיְחוּד הַגְּדוֹל שֶׁבְּרַצוֹנּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזֵה רַבִּי נֶתַן (הַלְּ גַבִּית חוֹב מֵהַלְקוּחוֹת ב, יג). כִּי בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ שָׁם עָקֵר גְּלוּי רַצוֹנּוֹ יִתְבַּרַךְ, שֶׁדִּיקָא בְּאַרְצֵי הַגְּשָׁמִי, בְּתַכְלִית הַגְּשָׁמִיּוֹת, שָׁם דִּיקָא מִמְּשִׁיכִים הַצְּדִיקִים אֱלֹהוֹתוֹ לְמַטָּה, עַד שֶׁיְהִיָּה נִכְלָל גְּשָׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם דִּיקָא בְּלִמְעָלָה מִן הַמְּקוֹם, שֶׁעָקֵר בְּחִינָה זוּ זֹכִים רַק בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵית הַמְּקַדָּשׁ וְכוּ'. וְזֵה שֶׁנֶּאֱמַר "וְזוֹקֵף", דְּהֵינֵו שֶׁנִּכְלָל בְּלִמְעָלָה מִן הַמְּקוֹם. וְלָכֵן "אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כֵּן", כִּי רַק בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר יְכוּל לְהִרְאוֹת וּלְגַלּוֹת דְּבַר נוֹרָא כְּזֵה.

**לֹוִי אַחֲוֵי קִדְּהָ קַמִּיָּה דְרַבִּי וְאִיטְלֵעַ.** וְהָא גְרַמָּא לִיָּה? וְהָאֵמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, לַעֲוֹלָם אַל יִטִּיחַ אָדָם דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה, שְׁהָרִי אָדָם גְּדוֹל הִטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה וְאִיטְלֵעַ, וּמְנֹו, לֹוִי. הַכְּנֵנָה כְּנִרְאָה, שְׁלֵא הִיָּה מְסַפִּיק גְּדוֹל כְּמוֹ רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לַעֲשׂוֹת יְחִיד נִפְלָא כְּזֵה, וְלָכֵן נְעִשָׂה "צוּלַע" דִּיקָא, לּוֹמֵר שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ נִשְׁאַר לְמַטָּה בְּבְחִינַת "רַגְלִין". בְּרוּךְ ה' לַעֲוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד

**תְּנִיָא** אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, כְּשֶׁהָיָה שְׂמֵחַ שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, הִיָּה נוֹטֵל שְׂמֵנָה אַבּוּקוֹת שֶׁל אוֹר, וְזוֹרֵק אַחַת וְנוֹטֵל אַחַת וְאֵין נוֹגְעוֹת זוּ בְּזוּ. כִּי הַשְּׂמֵחָה עַל יְדֵי בְּחִינַת גְּלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת כְּמוֹ שֶׁבָּאָר רַבִּי נֶתַן (הַלְּ בִּרְכַת הַמַּזוֹן ד), וְזֵה בְּחִינַת "שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה", וְלָכֵן מַעֲשֵׂי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שְׁהָיָה זוֹרֵק שְׂמֵנָה אַבּוּקוֹת שֶׁל אוֹר, בְּבְחִינַת שְׂמֵנָה נְרוֹת, בְּחִינַת שְׂמֵנֵת יְמֵי חַנּוּכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּלוּי הַהֲתַפְּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "בְּעֵלֶיךָ צְדִיקִים רַבָּה תַפְאָרְתּוֹ" (מְשִׁלִּי כח, יב) פִּרְשׁ רַש"י: בְּשִׂמְחָתָם. וְלָכֵן "אֵין נוֹגְעוֹת זוּ בְּזוּ", כִּי אֵז מַאִיר אוֹר הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁרְשׁוֹן, שְׁהָרִי כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְכִשְׁמִתְגַּלֶּה אַהֲבָה זוּ, הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ מִתְּנַנּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, (כְּמוֹ שֶׁאֵמֵר רַבֵּנּוּ בַתּוֹרָה ז), כִּי אֵז מִתְגַּלֶּה הַיְחוּד שֶׁל

קה

# מעשה במרים בת בלגה

סכה נו:

על פי לקו"מ יז' זיהי הם מדיקים'

**תנו רבנן מעשה במרים בת בלגה, שהמירה דתה והלכה ונשאת לסרדיוט אחד ממלכי יונים. כשנכנסו יונים להיכל היתרה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח, ואמרה, לוקוס לוקוס, עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק. וכששמעו החכמים בדבר קבעו ארת טבעתה וסתמו ארת חלונה... ומשום אביה ואימיה קנסינן לכולה משמרה? אמר אביי, אוי לרשע אוי לשכנו, טוב לצדיק טוב לשכנו, שנאמר (ישעיה ג, ט) "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו".**

**תנו רבנן מעשה במרים בת בלגה, שהמירה דתה והלכה ונשאת לסרדיוט אחד ממלכי יונים.** כי מבאר ששאלמות המזבח הוא על ידי בחינת גרים שבאים אל אמונת ישראל, וזה שאלמות השכל והדעת, בחינת אכילה בכשרות, וכן הוא להפך, שעל ידי שמד, כמו אצל מרים בת בלגה שנשמתמדה, אזי הוא פגם המזבח, כסילות השכל, ונפילת האמונה.

**כשנכנסו יונים להיכל היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח, ואמרה, לוקוס לוקוס, עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק.** וזה שאמרה "לוקוס לוקוס" - "זאב זאב", שנעשה אצלה ההפך מ"זאב יטרף" של מזבח בחלקו של בנימין, אלא טרוף הדעת. ולכן סברה שהמזבח מכלה את ממונן ישראל, אף שהוא בדייק להפך.

כי על ידי פשרות המזבח, שנשלם על ידי בחינת גרים, זוכים לשפיע של נכסי הגר, כי חלקי נפשם נתבררים מיד הצד האחר, ואתם חוזרים גם חלקי הממונן אל הקדשה, בבחינת "נכסי עממיא ירת" פנזפר. לכן אצל מרים שהמירה דתה, ולכן אצלה היא ההפך מגלוי הטוב הפבוש בעמים המתגלה על ידי בחינת מזבח כנ"ל, וזה שהיתה מבעטת בסנדלה במזבח, לרמוז על הטוב הפבוש למטה בבחינת רגליו (כמו שפתיב פנה רבי נתן), וזה "סנדלה" דיקא, שפרמז לעולם העשיה כמובא, כלומר שהטוב נכפש למטה בבחינת עשיה, ואינו מתעלה יותר על ידי בחינת "מזבח" שהוא בסוד היצירה כמובא, כי **מזב"ח = א"ל הוי"ה** שהוא שם עולם היצירה.

**ובן** המבוכה של מרים בת בלגה "עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל? וכו'", שלכאורה רצתה בטובתם של ישראל. אף לפי דברי רבי נתן (הלכות דברים היוצאים מן החי ד, מט), שפתיב שדבר זה נמשך מהמבוכות שעושה יצר הרע, שמגביר את הידיעה על הבחירה, כאלו אין ה' רוצה בעבודת האדם כלל, או להפך, שמגביר הבחירה על הידיעה, שהפל תלוי רק באדם לבד בלי ה', ואז אין לו תקומה חס ושלום, ואצל בלגה, שהיתה מן משמרות פהנה, שלא עלתה להם העבודה כגיכול, לפי ראות האדם, ולכן נתנאשה על שנתגבר הרע, ואז פרקה על לגמרי, אף מסביר שם רבי נתן, שאי אפשר להבין דרכי ה', כלומר שצריה גם לעשות ולהתאמץ בעבודת ה', וגם לזכר שהפל ה' גומר פרצונו, ואי אפשר להבין דרכיו יתברך, ואסור לפל בדעתו גם כאשר מתגבר הרע חס ושלום, והטוב נכפש בגלות המר הזה, עד שאי אפשר להבין כלל, אף בודאי יגמור ה' לטובה פרצונו הטוב, על ידי משיח, במהרה בימינו אמן.

**וכששמעו חכמים בדבר קבעו את טבעתה וסתמו את חלונה.** וזה שקבעו טבעתה, ואי אפשר לשחט - ואז פגם המזבח, שלא נשלם פראוי, ולכן גם "חלונה סתומה", כלומר שלא מאיר אור הצדיק על ידי בחינת "מזבח", אכילה בכשרות, ואין אהבה ויראה, וכן הפשט על גניזת הספין של השחיטה, דהינו שנעלמה היראה הקדושה, שהיא בבחינת "ספין של שחיטה" (לקו"ה דגים ג, ב).

**ומשום אביה ואימיה קנסינן לכולה משמרה? אמר אביי, אוי לרשע אוי לשכנו טוב לצדיק טוב לשכנו, שנאמר (ישעיה ג, ט) "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו".** וזה הרמז שקנסינו את כל המשמרת משום אביה ואמא, כי "אבא ואמא" זה בחינת הפגם של זרע היולדים, ועם זה נדיק בשמה "מרים", על שם מרירות הגלות שהיה במצרים, וכיוצא בזה נקראת "מרים" - כלומר מרירות הטוב הפבוש של חלקי נשמות ישראל. וזה "בת בלגה" שם אותיות **ל"ג**, בבחינת "ותג"ל מרגלתיו" (רות ג) פנזפר מרבי נתן, לענין הטוב הפבוש השוכב בבחינת רגליו כנ"ל. וכן כל המשמרת - בגלל "אוי לרשע אוי לשכנו", דהינו שנפגם האויר הנח וזה, ולכן אצל הצדיק טוב לו ולשכנו, כי ה"צדיק" בבחינת צדקה, שפוזפ האויר לנח וזה, אף פרשע, אצלו האויר בבחינת רוח סערה, שהוא הפך מ"ספת שלום", שזה ענין הספה, להמשיך בחוץ דיקא את בחינת האויר הנח וזה, שפוגדיל השלום והאחדות. ברובה ה' לעולם אמן ואמן.







הדפסה ופריסה

מסכת

# בבמות

## אמר

רבי אסי אין בן דוד בא  
עד שיכלו כל הנשמות שבגוף.

(במות סג)

דגל ניקוד

# מִיָּם שֵׁישׁ לָהֶם סוּף

יְבֻמוֹת קבא.

עַל פִּי לְקו"מ בַּה' אַחֲוֵי לָן מְנַא'

**תְּנִיָּא** אָמַר רַבִּן גַּמְלִיאֵל, פַּעַם אַחַת חֵיירַתִּי מַחְלֵךְ בְּסַפִּינָה, וְרֵאִיתִי סַפִּינָה אַחַת שְׂנַשְׁבְּרָה, וְחֵייתִי מַצְטַעַר עַל תַּלְמִיד חֲכָם שָׁבָה. וּמְנוּ? רַבִּי עֲקִיבָא. וּכְשֶׁעָלִיתִי בִּיבֻשָׁה בָּא וַיֵּשֶׁב וְדָן לִפְנֵי בַּהֲלָכָה, אָמַרְתִּי לוֹ, בְּנִי, מִי דֹעֵלְךָ? אָמַר לִי, דָּף שֶׁל סַפִּינָה נִזְדַּמְּן לִי, וְכָל גַּל וְגַל שָׁבָא עָלַי נִעְנַעְתִּי לוֹ רֵאשִׁי, מִכַּאֲן אָמְרוּ חֲכָמִים, אִם יָבֹאוּ רִשְׁעִים עַל אָדָם יִנְעַנְעוּ לוֹ רֵאשִׁו, אָמַרְתִּי בְּאוֹתָהּ שַׁעַה כַּמָּדָה גְּדוּלִים דְּבָרֵי חֲכָמִים, שְׁאָמְרוּ, מִיָּם שֵׁישׁ לָהֶם סוּף מִתְּרַת, מִיָּם שְׂאִין לָהֶם סוּף אֲסוּרָה.

**תְּנִיָּא** אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, פַּעַם אַחַת חֵיירַתִּי מַחְלֵךְ בְּסַפִּינָה וְרֵאִיתִי סַפִּינָה אַחַת שְׂמַטְרַפַּת בָּיִם, וְחֵייתִי מַצְטַעַר עַל תַּלְמִיד דְּחֲכָם שָׁבָה, וּמְנוּ? רַבִּי מַאִיר, כְּשֶׁעָלִיתִי לְמַדִּינַת קַפּוּטְקִיא, בָּא וַיֵּשֶׁב וְדָן לִפְנֵי בַּהֲלָכָה, אָמַרְתִּי לוֹ, בְּנִי, מִי דֹעֵלְךָ? אָמַר לִי, גַּל טְרַדְנִי לְחֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ לְחֲבֵרוֹ עַד שֶׁחִקִּיאֲנִי לִיבֻשָׁה. אָמַרְתִּי בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, כַּמָּדָה גְּדוּלִים דְּבָרֵי חֲכָמִים שְׁאָמְרוּ, מִיָּם שֵׁישׁ לָהֶם סוּף אֲשֶׁתוֹ מִתְּרַת, מִיָּם שְׂאִין לָהֶם סוּף אֲשֶׁתוֹ אֲסוּרָה.



**תְּנִיָּא** אָמַר רַבִּן גַּמְלִיאֵל, פַּעַם אַחַת חֵיירַתִּי מַחְלֵךְ בְּסַפִּינָה, וְרֵאִיתִי סַפִּינָה אַחַת שְׂנַשְׁבְּרָה, וְחֵייתִי מַצְטַעַר עַל תַּלְמִיד חֲכָם שָׁבָה. וּמְנוּ? רַבִּי עֲקִיבָא. לְהֵיוֹת "מַחְלֵךְ בְּסַפִּינָה" זֶהוּ בַּחֲנִינֵת לְהַפְלִיג בָּיָם הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ עַל "מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֶלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָיוּ בָּאִין בְּסַפִּינָה" (לְקו"מ ז), וְלָכֵן בְּכָל פַּעַם שֶׁעוֹלִים לְמַדְרַגָּה חֲדָשָׁה, בְּבַחֲנִינֵת לְהַפְלִיג לְ"מִקּוּם חֲדָשׁ", לָכֵן מִתְגַּבֵּר כַּח הַמְּדַמָּה כְּמִבְּאֵר, שֶׁזֶה בַּחֲנִינֵת שְׂרָאָה אֶת סַפִּינָתוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא שְׂנַשְׁבְּרָה.

**וּכְשֶׁעָלִיתִי בִּיבֻשָׁה בָּא וַיֵּשֶׁב וְדָן לִפְנֵי בַּהֲלָכָה.** וְלָכֵן כְּשֶׁעָלוּ לִיבֻשָׁה דָּן לִפְנֵי בַּהֲלָכָה דִּיקָא, כִּי לְמוּד הַהֲלָכוֹת הוּא בַּחֲנִינֵת בְּרוּר הַמְּדַמָּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת ח.) "מִשְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אִין לוֹ לְקַדוּשׁ בְּרוּרָה הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֵלָּא אַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה בְּלָבַד", כִּי בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁם הֵן הַקְּרָבָנוֹת, שֶׁעַל יָדָם שְׂבִירַת הַמְּדַמָּה כְּמִבְּאֵר, וְלָכֵן מִשְׁנַחֲרַב, בְּרוּר הַמְּדַמָּה הוּא עַל יְדֵי בַּחֲנִינֵת הֶלְכוֹת. וְזֶה בַּחֲנִינֵת מַה שְּׂמוּבָא (לְקו"מ כ) שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד הֶלְכוֹת לִפְנֵי חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְכֵן אַחֲרָי, כְּשֶׁמְחַדָּשִׁין חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה וְאַזְי יֵשׁ אֵלֶּי הַיְדוּעִים הַמְּסַתְּפָלִים וּמְצַפִּים עַל זֶה, וְצָרִיךְ לְהַעֲמִיד אֲנָשֵׁי חֵיל, לְהַעֲמִיד לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב זֶר, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי לְמוּד הַפּוֹסְקִים, שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד פּוֹסְקִים קִדְּם הַחֲדוּשׁ שֶׁמְחַדָּשׁ וְאַחַר כֵּן, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין בַּחֲנִינֵת אֲנָשֵׁי חֵיל מִלְּפָנֵיהֶם וּמִלְּאַחֲרֵיהֶם, וְהַתּוֹרָה יוֹרֶדֶת וְהוֹלֶכֶת בִּינֵיהֶם לְבִטָּח.

**אָמַרְתִּי לוֹ, בְּנִי, מִי דֹעֵלְךָ? אָמַר לִי, דָּף שֶׁל סַפִּינָה נִזְדַּמְּן לִי, וְכָל גַּל וְגַל שָׁבָא עָלַי נִעְנַעְתִּי לוֹ רֵאשִׁי, מִכַּאֲן אָמְרוּ חֲכָמִים, אִם יָבֹאוּ רִשְׁעִים עַל אָדָם יִנְעַנְעוּ לוֹ רֵאשִׁו.** הַ"דָּף" שֶׁל סַפִּינָה שֶׁהִזְדַּמְּן לְרַבִּי עֲקִיבָא, הוּא בַּחֲנִינֵת הַעֲצָה שְׂמוּבִיא רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ לְהַנְצִל מֵהַמַּיִם הַשׁוֹטְפִים שֶׁל כַּח הַמְּדַמָּה, דִּהְיִינוּ שִׁיזְכּוֹר חֲסִדוֹ וְטוֹבוֹ הַגְּדוֹל שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ, וַיִּשְׁמַח בְּכָל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁזָּכָהוּ ה' יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדוֹ (לְקו"מ מִתְנָה ד, ט), שֶׁזֶה בַּחֲנִינֵת "דָּף" שֶׁל סַפִּינָה, שֶׁנֶּאֱחָז בְּכָל כַּחוֹ בְּבַחֲנִינֵת הַנְּקֻדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה לֹא יִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ מַחֲמַת גְּדָל הַתְּגַבְּרוּת הַמְּדַמָּה, שֶׁזֶה טְעוּי הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׁאָמַר שֶׁם רַבְּנֵי, וְזֶה בַּחֲנִינֵת "כָּל גַּל וְגַל שָׁבָא עָלַי נִעְנַעְתִּי לוֹ רֵאשִׁי", שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הַתְּגַבְּרוּת הַמְּדַמָּה, עַד שֶׁגוֹרֵם לְחֲסִידִים שְׂסוּבָרִים שֶׁנִּפְלוּ מִמְּדַרְגָּתָם, וְלָכֵן צָרִיךְ "לְנַעֲנַע לוֹ רֵאשִׁו", כְּלוֹמַר שִׂידַע, אֲדַרְבָּא מַחֲמַת שֶׁצָּרִיכִים לַעֲלוֹת מַדְרַגָּה לְדַרְגָּה, לָכֵן מִתְגַּבְּרִים הַדְּמִיוֹנוֹת וְתַאוּת קָל כֵּה, וְאִין כָּאן נְפִילָה כָּלָל.

**תְּנִיָּא** אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, פַּעַם אַחַת חֵיירַתִּי מַחְלֵךְ בְּסַפִּינָה וְרֵאִיתִי סַפִּינָה אַחַת שְׂמַטְרַפַּת בָּיִם, וְחֵייתִי מַצְטַעַר עַל תַּלְמִיד חֲכָם שָׁבָה, וּמְנוּ? רַבִּי מַאִיר, כְּשֶׁעָלִיתִי לְמַדִּינַת קַפּוּטְקִיא, בָּא וַיֵּשֶׁב וְדָן לִפְנֵי בַּהֲלָכָה, אָמַרְתִּי לוֹ, בְּנִי, מִי דֹעֵלְךָ? אָמַר לִי, גַּל טְרַדְנִי לְחֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ לְחֲבֵרוֹ עַד שֶׁחִקִּיאֲנִי לִיבֻשָׁה. הַפַּעַם הַזֶּאת לְרַבִּי מַאִיר לֹא הָיָה אֶפְלוֹ "דָּף שֶׁל סַפִּינָה" לְהַאֲחִז בוֹ, אֵלָּא "גַּל טְרַדְנִי לְחֲבֵרוֹ", כְּלוֹמַר שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְגַלוֹת אֶת חֲסִדוֹ יִתְבָּרַךְ עוֹד יוֹתֵר, דִּהְיִינוּ לְזַכֵּר וּלְהַאֲמִין שֶׁחֲסִדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּלִי שְׁעוּר, וְכָל הַתְּקֻנָּה לְעוֹלָם הֵבָּא שְׂאֵנוּ מְצַפִּין לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הַכֹּל הוּא רַק מִתְּנַת חֲנָם, רַק שֶׁהוּא בְּרַחֲמָיו רוֹצֵה שֶׁנִּכְיֵן עֲצָמֵנוּ לְקַבֵּל מִתְּנַתוֹ הַטּוֹבָה

(לקו"ה מתנה ד, י.)

**אָמַרְתִּי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, בְּמָה גְדוּלִים דְּבָרֵי חֲכָמִים שְׁאֲמְרוּ, מִיָּם שְׁיֵשׁ לָהֶם סוּף אֲשֶׁתּוֹ מִתְּרַת, מִיָּם שְׁאִין לָהֶם סוּף אֲשֶׁתּוֹ אֲסוּרָה. לָכֵן "מִיָּם שְׁיֵשׁ לָהֶם סוּף", כְּלוּמַר שְׁיֵשׁ בְּחֵינֵת בְּלִי כְּלִי וְצִמְצוּם, לָכֵן "אֲשֶׁתּוֹ", בְּחֵינֵת הַתְּבַרְרוּת הָאֲמוּנָה - "מִתְּרַת", אֲךָ "מִיָּם שְׁאִין לָהֶם סוּף" שֶׁהוּא בְּחֵינֵת בְּלִי כְּלִי וְצִמְצוּם, לָכֵן "אֲשֶׁתּוֹ אֲסוּרָה", כִּי "מִיָּם שְׁאִין לָהֶם סוּף" הוּא בְּחֵינֵת "לָכֵן הָאֶרְפִּי" (בְּרַאשִׁית כה, ט), בְּחֵינֵת לָבוֹן הָעֲלִיּוֹן - שֶׁהוּא הָאוֹר בְּטָרֵם הַתְּלַבְּשׁוֹתוֹ בְּכָלִים (יֵאבֹן ספיר), וְלָכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּעִבּוּדְתּוֹ הִקְדוּשָׁה, עֲשָׂה כְּלִים וְצִמְצוּמִים, בְּחֵינֵת "הִלְכוֹת", וְלָכֵן הוֹצִיא מִשָּׁם אֶת "רַחֵל וְלָאָה", שְׂזָה בְּחֵינֵת "מִיָּם שְׁיֵשׁ לָהֶם סוּף, אֲשֶׁתּוֹ מִתְּרַת". בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**



דגל ביקוד



חילוקי דעות

מִסְכָּת

# כַּתְּוִבוֹת



**אָמַר**

רבי ירמיה בר אבא אמר רבי יוחנן  
כל תמחלך ארבע אמות בארץ ישראל  
מבטח לו שהוא בן העולם הבא.

(כתובת קיא.)



בְּנֵי דָוִד, "וְדָוִד בֶּן אִישׁ אֶפְרַתִּי" (שמואל א יז, יב), שְׁעַל יָדוֹ יִהְיֶה עֶקֶר הַבְּחִינָה שֶׁל "וְשָׁמְעוּ הוֹלְךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", שְׁיִגְיַע הַדְּבֹר הַקְּדוֹשׁ לְכָל הָעוֹלָם, אָמֵן בֶּן יְהִי רָצוֹן.



קז

## בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ שֶׁל רַבִּי

כְּתוּבוֹת קג.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז וְיִהְיֶה הֵם מְדִיקִים'

**תַּנּוּ רַבְּנָן**, בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ שֶׁל רַבִּי אָמַר, לְבָנֵי אֲנִי צָרִיף. נִכְנָסוּ בְּנֵי אֶצְלוֹ, אָמַר לָהֶם, הִזְהָרוּ בְּכַבּוּד אִמְכֶם, גַּר יֵהָא דְלֹק בְּמַקְוֵמוֹ, שְׁלַחֲן יֵהָא עֲרוּךְ בְּמַקְוֵמוֹ, מְטָה תֵהָא מְצַעַת בְּמַקְוֵמָה, יוֹסֵף חֲפְנֵי שְׁמַעוֹן אֶפְרַתִּי הֵם שְׁמִשׁוּנֵי בְחִי, וְהֵם יִשְׁמִשׁוּנֵי בְמוֹתֵי.



**תַּנּוּ רַבְּנָן** בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ שֶׁל רַבִּי אָמַר לְבָנֵי אֲנִי צָרִיף, נִכְנָסוּ בְּנֵי אֶצְלוֹ. כִּי "הַבְּנִים" הֵם בְּחִינַת הַחֲמֹר, וְ"הָאֵב" בְּחִינַת הַשְּׂכָל, כְּמַבְאָר, דְּהִינּוּ שֶׁהַתְּגִלוֹת אוֹר הַצַּדִּיק, שְׁיִזְכּוּ לְהַפְּיֵרוֹ וּלְהַבִּין וְלִטְעַם אוֹרוֹ הַגָּדוֹל, זֶה תְּלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים, כְּמַבְאָר.

**אָמַר לָהֶם**, הִזְהָרוּ בְּכַבּוּד אִמְכֶם, גַּר יֵהָא דְלֹק בְּמַקְוֵמוֹ, שְׁלַחֲן יֵהָא עֲרוּךְ בְּמַקְוֵמוֹ, מְטָה תֵהָא מְצַעַת בְּמַקְוֵמָה, כִּי דְבָרִים אֵלוֹ הֵם בְּחִינַת תְּקוּנֵי הַמַּעֲשִׂים, שְׁעַל יָדֵי זֶה יָכוֹל לְרַאוֹת אֶת אוֹר הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבֵת, כְּמוֹ שְׂאֵב הִיא מְגִיעַ רַבִּי לַעֲשׂוֹת קְדוּשָׁה אֶפְלוּ לְאַחַר פְּטִירְתוֹ.

**יוֹסֵף חֲפְנֵי שְׁמַעוֹן אֶפְרַתִּי הֵם שְׁמִשׁוּנֵי בְחִי, וְהֵם יִשְׁמִשׁוּנֵי בְמוֹתֵי**. כִּי צָרִיף לְ"יוֹסֵף", בְּבְחִינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים" (משלי יט), שְׁזָה בְּחִינַת הַצַּדִּיקָה, שְׁמִזְכּוּ הָאוּר לְזֶה וְנַח, וְאֵז יָכוֹל הַדְּבֹר הַקְּדוֹשׁ לְהַשְׁמִיעַ לְמַרְחֹק, שְׁזָה בְּחִינַת "שְׁמַעוֹן", בְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלְךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת" (אסתר ט, ד). כְּלוּמַר שְׁכֵמוֹ שֶׁהִיָּתָה לְרַבִּי בְּחִינָה זֹאת בְּחִי, כֵּן הוּא לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיק, שְׁצָרִיף לְבְּחִינַת "יוֹסֵף וְשָׁמְעוֹן" בְּכַדִּי לַעֲשׂוֹת גְּרִים וּבַעֲלֵי תְשׁוּבָה, שְׁעַל יָדֵי זֶה נִשְׁלַם הַשְּׂכָל. וְזֶה הַרְמֵז בְּיוֹסֵף חֲפְנֵי" = נְצַ"ח, בְּחִינַת "וְצַדִּיקָתוֹ עֹמֶדֶת לְעַד" (תהלים קיא), וְ"שְׁמַעוֹן אֶפְרַתִּי" שְׁמִרְמֵז לְבְּחִינַת מְשִׁיחַ

דגל ביקוד



פתות מלאכי השרת, כנגד שלש בחינות הנ"ל, של גלוי התפארות, אהבה ויראה, שזהו בחינת "אור הצדיק", ולכן מברכים אותו בפסוקי שלום ויקא, כי תקן מעשיו בבחינת מעשה הישר והטוב, "והיה מעשה הצדקה שלום" (ישעיה לב, יז).

**בְּשַׁעַה שֶׁהֲרִשַׁע נֶאֱבַד מִן הָעוֹלָם, שְׁלֹשׁ פְּתוֹת שֶׁל מְלָאכֵי חֲבֵלָה יוֹצְאוֹת לְקִרְאוֹתוֹ, אַחַת אוֹמֶרֶת** (ישעיה מח, כב) **"אין שלום אמר ה' לרשעים", ואחת אומרת לו** (ישעיה נ, יא) **"למעצבה ישכב", ואחת אומרת לו** (יחזקאל לב-ט) **"רדה והשכבה את ערלים".** וכן הוא להפך אצל הרשעים, שלא עבדו לתקן עכירות המעשים, ואז לקבל בחינת אור הצדיק, ולכן יוצאים לקראתם שלש פתות מלאכי חבלה ויקא, שהוא הפך השלום שנעשה על ידי צדקה. ולכן אמרו לשון "נאבד מן העולם", שהולכים לכליון והפסד, ולא התעוררו לזכר מעלת הנשמה. ולכן נאמר בהם "רדה והשכבה את ערלים", כי "ערלה" היא פסוי והסתרת אור הצדיק, פי'דוע, לכן "נחל נבע מקור חכמה" (משלי יח) שהוא ראשי תבות נחמ"ן, וסופי תבות ערל"ה, דהינו זה לעמות זה.



קח

## בְּשַׁעַה שֶׁהֲצַדִּיק נֶפְטָר מִן הָעוֹלָם

כְּתוּבוֹת קד.

על פי לקו"מ יז ויהי הם מדיקים'

**בְּשַׁעַה שֶׁהֲצַדִּיק נֶפְטָר מִן הָעוֹלָם, אוֹמְרִים מְלָאכֵי הַשְּׂרָת לִפְנֵי** הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, צדיק פלוני בא, אומר להם, יבואו צדיקים ויצאו לקראתו, ואומרים לו, יבא בשלום ינחו על משכבותם. אמר רבי אלעזר, בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש פתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו, אחת אומרת לו בא בשלום, ואחת אומרת הליך נכחו, ואחת אומרת לו יבוא שלום ינחו על משכבותם. בשעה שהרשע נאבד מן העולם, שלש פתות של מלאכי חבלה יוצאות לקראתו, אחת אומרת (ישעיה מח, כב) **"אין שלום אמר ה' לרשעים", ואחת אומרת לו** (ישעיה נ, יא) **"למעצבה ישכב", ואחת אומרת לו** (יחזקאל לב-ט) **"רדה והשכבה את ערלים".**



**בְּשַׁעַה שֶׁהֲצַדִּיק נֶפְטָר מִן הָעוֹלָם, אוֹמְרִים מְלָאכֵי הַשְּׂרָת לִפְנֵי** הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, צדיק פלוני בא, אומר להם, יבואו צדיקים ויצאו לקראתו, ואומרים לו, יבא בשלום ינחו על משכבותם. אמר רבי אלעזר, בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש פתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו. למה שלש פתות ונקא? כי "צדיק" מגלה התפארות, ועל ידי זה אהבה ויראה, כמבאר, ולכן באותה מדה כאשר יוצא מהעולם, באים לקראתו שלש

לְבַחֲיֵינָת עֲבוּר כְּדֵי לְחַדְשׁוֹ, וְזֶה שֶׁנִּכְנַס רַב עֵינָן לְתוֹךְ תְּבָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲבוּר. גַּם "תְּבָה" מְרַמֵּז לְבַחֲיֵינָת שִׁי"ן שֶׁל אַרְבָּעָה רְאִשִׁין, כִּי יֵשׁ לְצַדִּיק כְּזֶה כְּמוֹ אֱלֹהֵי ז' ל, שְׁנֵי שְׁכָלִים: א. שְׁכָל שֶׁל שְׁלֹשָׁה רְאִשִׁין בְּחִינַת "אֱלֹהֵי רַבָּא", בְּחִינַת בִּינָה ב. וְ"אֱלֹהֵי זוּטָא" שֶׁלֵּמַד תוֹךְ הַתְּבָה כְּדַפְרֵשׁ רש"י, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁי"ן שֶׁל אַרְבָּעָה רְאִשִׁין, כִּי הֵן שְׁנֵי שְׁכָלִים שֶׁעַל יָדָם יְכוּל הַצַּדִּיק לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן וּלְחַדֵּשׁ הַנְּפֹשׁוֹת מִכָּל הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַתְּאֻוֹת. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



קט

## מַעֲשֵׂה בְּרַב עֵינָן וְאֱלֹהֵי הַנְּבִיא

כְּתוּבוֹת קו.

עַל פִּי תוֹרָה י"ג 'אֲשֶׁרֵי הָעַם הַשְּׂגָחָה'

**רַב** עֵינָן תוֹה רְגִיל אֱלֹהֵי דְאֲתֵי גְבִיָּה, דְּתוֹה מִתְּנִי לִיָּה סֹדֵר דְּאֱלֹהֵי, כִּיּוֹן דְּעֵבֵד חֲכִי אִיסְתַּלַּק, יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא וּבְעָא רַחֲמֵי וְאֲתָא, כִּי אֲתָא תוֹה מְבַעִית לִיָּה בַּעוֹתֵי, וְעֵבֵד תִּיבּוֹתָא, וְיְתִיב קַמִּיָּה עַד דְּאֲפִיק לִיָּה סִידְרֵיהּ וְהִינוּ דְּאֲמַרֵי סֹדֵר דְּאֱלֹהֵי רַבָּה סֹדֵר אֱלֹהֵי זוּטָא.



**רַב** עֵינָן תוֹה רְגִיל אֱלֹהֵי דְאֲתֵי גְבִיָּה דְּתוֹה מִתְּנִי לִיָּה סֹדֵר דְּאֱלֹהֵי. כִּי אֱלֹהֵי הַנְּבִיא ז"ל הִמְשִׁיף תוֹרָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת "סֹדֵר אֱלֹהֵי", סֹדֵר - סוּד דְּרֵשׁ רְמֵז, אֱלֹהֵי"ו = ב"ן, בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה שֶׁהִיא תְּלַת גְּוִיָּין וְבַת עֵינָן. אַף בְּגַלּל הַפְּגָם הַדָּק שֶׁל רַב עֵינָן שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הַצַּדִּיקָה, שֶׁאֵז נִעְלַם בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, וְלָכֵן נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ אֱלֹהֵי ז"ל.

**יְתִיב** בְּתַעֲנִיתָא וּבְעָא רַחֲמֵי וְאֲתָא. לָכֵן יֵשֵׁב רַב עֵינָן בְּתַעֲנִיתָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת צַדִּיקָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו חז"ל "אֲגָרָא דְּתַעֲנִיתָא צַדִּיקָתָא" (ברכות ו:), וּבִקְשׁ רַחֲמִים, כִּי צָרִיף לְבַקֵּשׁ מֵאֵד וְלַחְזֹר אַחֲרֵי צַדִּיק כְּזֶה שֶׁיְכוּל לְקַבֵּץ נְפֹשׁוֹת וְלַהַעֲלוֹת אוֹתָם לְעֲבוּר וְלַהַמְשִׁיף תוֹרָה.

**כִּי אֲתָא** תוֹה מְבַעִית לִיָּה בַּעוֹתֵי, וְעֵבֵד תִּיבּוֹתָא, וְיְתִיב קַמִּיָּה עַד דְּאֲפִיק לִיָּה סִידְרֵיהּ וְהִינוּ דְּאֲמַרֵי, סֹדֵר דְּאֱלֹהֵי רַבָּה סֹדֵר אֱלֹהֵי זוּטָא וְלָכֵן כְּשֶׁחֲזַר אֱלֹהֵי לְלַמֵּד אוֹתוֹ, הָיָה מְבַעִית אוֹתוֹ. וְסוּד נִפְלָא זֶה מוּיָבֵן עַל יְדֵי דְּבָרֵי רַבִּי נֶתָן ז"ל בְּהַלְכוֹת אַבְדָּה וּמְצִיאָהּ ג' עַל תוֹרָה זוּ, שֶׁזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁקְּנִטֵּר יַעֲקֹב אֲבִינוּ אֶת רַאבוּבן שֶׁמְעוֹן וְלוֹי, מִחֲמַת שֶׁהָיוּ הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁעַל יָדָם נִמְשָׁף הַיְחוּד, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּר, בְּחִינַת דִּין "כְּאִשָּׁה עֹבְרָה" (ברכות כט:). כְּלוֹמַר שֶׁהַעֲלָה נִפְשׁ רַב עֵינָן



על ידי הקדר, מתנועעים על האדם אור

מסכת

# מדרים



הינו

על ידי הקדר, מתנועעים על האדם אור  
האבות.

(ליקוטי מוהר"ן נז)



דגל ניקוד

## בְּרוּךְ שֶׁעֲטָנִי מְעִיל

גְּדִידִים מִט:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן

**דְּבִיתָהוּ דְרַבִּי יְהוּדָה נִפְקַת נְקֻטָּת עֲמָרָא עֲבָדָה גְּלִימָא דְהוּטְבִי, כַּד נִפְקַת לְשׁוּקָא מִיפְסִיא בֵּיהּ, וְכַד נִפְיֵק רַבִּי יְהוּדָה לְצִלוּיֵי הַזֶּה מִיפְסִי וּמְצִלִי, וְכַד מִיפְסִי בֵּיהּ הוּא מִבְּרֻךְ 'בְּרוּךְ שֶׁעֲטָנִי מְעִיל'. זִמְנָא חָדָא גִזַּר רַבֵּן שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל תַּעֲנִיתָא, רַבִּי יְהוּדָה לֹא אֶתָּא לְבִי תַעֲנִיתָא, אֲמַרִין לִיהּ, לֹא אֵית לִיהּ כְּסוּיָא, שְׂדֵר לִיהּ גְּלִימָא וְלֹא קְבִיל, דְּלִי צִיפְתָּא וְאִמַר לִיהּ לְשִׁלּוּחָא, חֲזִי מֵאִי אִיכָא, מִיְהוּ לֹא נִיחָא לִי דְאִיתְהֵנִי בְּהַדִּין עֲלֵמָא.**

**דְּבִיתָהוּ דְרַבִּי יְהוּדָה נִפְקַת נְקֻטָּת עֲמָרָא עֲבָדָה גְּלִימָא דְהוּטְבִי.** שְׁקֻנְתָּה צְמ"ר וְעִשְׂתָּה מְמוֹנָא סְרָבֵל טוֹב, כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רִש"י, שְׂזָה מְרַמֵּז לְבַחֲנִית תְּקוּנֵי הִירְאָה, בַּחֲנִית "מִן הַמְצִ"ר קְרֵאתִי יְהִי עֲנֵנִי בְּמִרְחָב יְהִי" (תהלים קיח), שְׁמֵתַחֲלָה הִיא קְצָרָה, וְאַחַר כֵּן הוֹלְכַת וּמִתְרַחֲבַת, דְּהֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי הִירְאָה, מְאַרְכִּים וּמְרַחֲבִין יְמֵיו בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה, כְּפֻמְבָּאָר.

**כַּד נִפְקַת לְשׁוּקָא מִיפְסִיא בֵּיהּ, וְכַד נִפְיֵק רַבִּי יְהוּדָה לְצִלוּיֵי הוּא מִיפְסִי וּמְצִלִי, וְכַד מִיפְסִי בֵּיהּ הוּא מִבְּרֻךְ 'בְּרוּךְ שֶׁעֲטָנִי מְעִיל'.** כְּלוּמַר שְׂאֲצֵל אֶשְׁתּוּ, שְׁהִיתָה יוֹצֵאת עִם הַמְּעִיל ל"שׁוּק", שְׂזָה בַּחֲנִית שְׂנָה - מִשָּׂא וּמִתָּן (לְקוּ"מ לַה), וְלִכֵּן אֲצֵל רַבִּי יְהוּדָה שְׁהִיה מִתְפַּלֵּל עִם מְעִיל וּמְבָרַךְ "בְּרוּךְ שֶׁעֲטָנִי מְעִיל", כִּי אֲצֵלוּ זֶה הָיָה בַּחֲנִית הַתְּבוּנָנוּת בְּגִדְלַת הַבוּרָא.

**זִמְנָא חָדָא גִזַּר רַבֵּן שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל תַּעֲנִיתָא,** כִּי הַתַּעֲנִית בְּכַדֵּי לְשִׁבְרַת תַּאֲוֹת אֲכִילָה, כִּי עַל יְדֵי אֲכִילָה שְׂלֹא כְּרָאוּי אֶפְשָׁר לְפַל לְשִׁנָּה וְתַרְדֵּמָה, עַד שְׁמַאבְּד אֶת כָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּפֻמְבָּאָר.

**רַבִּי יְהוּדָה לֹא אֶתָּא לְבִי תַעֲנִיתָא, אֲמַרִין לִיהּ לֹא אֵית לִיהּ כְּסוּיָא, שְׂדֵר לִיהּ גְּלִימָא וְלֹא קְבִיל.** לְכֵן סָרַב רַבִּי יְהוּדָה לְבוֹא לַתַּעֲנִית, וְגַם לֹא רָצָה לְקַבֵּל אֶת הַגְּלִימָא, שְׂזָה בַּחֲנִית מַה שְּׂסָרַב מִשָּׂה רַבְּנּוּ בְּשִׁלְיָחוּתוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבִּי נֶתָן (הַל גְּדִידִים ה, ט) כִּי יָדַע מִשָּׂה שְׁבִיחָתָהּ לְגַמֵּר אֶת הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי בַּחֲנִית "רַב חֲסֵד", שֶׁהֵם בַּחֲנִית סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת הַגְּבוּהִים שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת.

**דְּלִי צִיפְתָּא וְאִמַר לִיהּ לְשִׁלּוּחָא חֲזִי מֵאִי אִיכָא, מִיְהוּ לֹא נִיחָא לִי דְאִיתְהֵנִי בְּהַדִּין עֲלֵמָא.** לְכֵן נַעֲשָׂה לוֹ נֶס, שֶׁהַמְּחַצֵּלֶת שִׁיֵּשֵׁב עָלֶיהָ, נִתְמַלֵּא הַמְּקוֹם בְּזָהָב, כְּלוּמַר, שְׂאֲצֵל רַבִּי יְהוּדָה, הַעֲשִׂירוֹת הֵיא בַּבַּחֲנִית פְּסֻלָּת, לְגַבֵּי הַעֲקָר, שֶׁהוּא בַּחֲנִית עוֹלָם הַבָּא, כִּי לֹא רָצָה לְהַנּוֹת מִהַעוֹלָם הַזֶּה. כִּי בְּאֻמַּת הַעֲשִׂירוֹת הִיא רַק בְּשִׁבִיל הַתְּבוּנָנוּת בְּגִדְלַת הַבוּרָא כְּנ"ל, אִךְ בְּלֹא זֶה, הַעֲשִׂירוֹת הוּא רַק בְּשִׁבִיל נְשִׁים וְקֻטְנֵי הַדַּעַת, כְּפֻמְבָּאָר. וְזֶה שְׁנִמְצָא הַזָּהָב בְּקַרְקַע תַּחַת הַמְּחַצֵּלֶת, בַּחֲנִית (בְּבֵא מְצִיעָא מ"ב) "שְׁלִישׁ בְּקַרְקַע" - הַתְּפִשְׁטוֹת הִירְאָה בְּמִמּוֹן. וְזֶה מְחַצֵּלֶת לְשׁוֹן "צִיפְתָּא", "צִפְיֵת לִישׁוּעָה" (שְׁבַת ל"א), דְּהֵינּוּ בַּחֲנִית הַתְּבוּנָנוּת בְּגִדְלַת הַבוּרָא, שְׂזָהוּ בַּחֲנִית הַנֶּס בְּעֲצֻמוֹ. וְלִכֵּן הָיָה "זָהָבִים" דִּיקָא, כִּי "זָהָב" בַּחֲנִית בִּינָה, שְׂרֵשׁ הַשְּׁבָעִים פְּנִים, כְּמוֹ שְׁכַתְּב שֶׁם רַבִּי נֶתָן זְכוּרָוֹ לְבִרְכָּה.



הגל בקוד



ק"א

# מִעֲשֵׂה בְרַבִּי עֶקִיבָא שֶׁנֶּשֶׂא בֵּית כְּלָבָא שְׁבוּעַ

גְּדֵרִים ג.

עַל פִּי לְקו"מ יג' אֲשֶׁרֵי הָעַם – הַשְּׁגָחָה'

**רַבִּי עֶקִיבָא** אֵיתְקַדְּשֵׁת לִיהַּ בְּרַחֲמֵיהּ דְּכְלָבָא שְׁבוּעַ, שְׁמַע כְּלָבָא שְׁבוּעַ, אֲדַרְרַהּ הַנָּאָה מִכָּל נִכְסֵיהּ, אֲזִילָא וְאֵיתְנַסִּיבָה לִיהַּ בְּסִיתוּא, תְּוַה גְּנוּ בִּי תִיבְנָא, תְּוַה קָא מְנַקִּיט לִיהַּ תִּיבְנָא מִן מְזִינָה, אָמַר לְהַּ אִי תְּוַה לִי רְמִינָא לִיךְ יְרוּשָׁלַיִם דְּדַתְבָּא, אַתָּא אֵלִיָּהוּ אִידְמִי לְהוֹן כְּאֲנָשָׂא וְקָא קְרִי אַבְבָּא, אָמַר לְהוּ רַבּוּ לִי פּוֹרְתָא דְתִיבְנָא דִילְדַרְת אַתְתִּי וְלִית לִי מִידְעָם לְאַגְנוּיָהּ, אָמַר לְהַּ רַבִּי עֶקִיבָא לְאַנְתְּתִיָּהּ רַחֲוִי גְבָרָא דְאֶפִּילוּ תִיבְנָא לֹא אֵית לִיהַּ, אָמַרְהָ לִיהַּ זִיל תְּוִי בִּי רַב, אֲזִיל תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין קָמִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לְמִישְׁלָם תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין קָא אַתָּא לְבִיתִיָּה שְׁמַע מִן אַחֲוֵרִי בִיתִיָּה דְקָאמַר לְהַּ חַד רִשְׁעַ לְדַבִּיתְהוּ שְׁפִיר עֲבִיד לִיךְ אַבּוּךְ חַדָּא דְלֹא דְמִי לִיךְ וְעוֹד שְׁבַקְךָ אַרְמְלוֹת חַיּוֹת כּוּלְהוֹן שְׁנִין, אָמַרְהָ לִיהַּ אִי עָאִית לְדִילִי לִיָּהּ תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין אַחֲרַנְיָתָא, אָמַר הוּאִיל וִיחַבְתָּ לִי רִשׁוּתָא אֵיחֶדְר לְאַחֲוֵרִי חַדָּר אֲזִיל תְּוַה תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִי אַחֲרַנְיָתָא, אַתָּא בְּעֵשְׂרִין וְאַרְבַּעַדָּה אַלְפִין זֻוגִי תַלְמִידִי, נְפוּק כּוּלִי עַלְמָא לְאַפִּיָּה וְאַף הִיא קָמַת לְמִיפַק לְאַפִּיָּה אָמַר לְהַּ תְּהוּא רִשְׁיָעָא וְאַתָּ לְהִיכָא, אָמַרְהָ לִיהַּ (מְשַׁלְיָב י) יוֹדַע

צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהַמָּתוֹ, אַרְתַּת לְאַיְתְּחוּזִי לִיהַּ קָא מְדַחֵן לְהַּ רַבָּנִי, אָמַר לְהוֹן הַנִּיחוּ לְהַּ שְׁלִי וְשְׁלָכֶם שְׁלָה רַחֲוּא, שְׁמַע כְּלָבָא שְׁבוּעַ אַרְתָּא וְאֵיתְשִׁיל עַל גִּידְרִיָּה וְאַשְׁתַּרִּי.

**רַבִּי עֶקִיבָא** אֵיתְקַדְּשֵׁת לִיהַּ בְּרַחֲמֵיהּ דְּכְלָבָא שְׁבוּעַ. שְׁמַרְמוֹז לְבַחֲנִית שׁוּר שְׁבַנְפָּשׁ, כִּי "רַעֲב" מִבְּחִינַת הַעֲדָר הָאוּר, כִּי "הַפְּלָבִים עָזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁבַעָה" (ישעיה נט), אָף הוּא נִקְרָא "כְּלָבָא שְׁבוּעַ", בְּחִינַת שְׁבַע כְּנ"ל, שְׁהוּא עַל יְדֵי שְׁנַתְקַבֵּץ פְּזִיר הַנְּפֶשׁ, וְאַזּ יֵשׁ שְׁבַע מִחַמַּת הָאוּר.

**אֲדַרְרַהּ הַנָּאָה מִכָּל נִכְסֵיהּ.** שְׁהַדִּיר מִמְּנֵה הַנָּאָה, כִּי "הַנָּאָה" הֵינּוּ אוּר, אָף רַחַל בְּתוּ וּבַעֲלָה רַבִּי עֶקִיבָא שְׁהִיוּ נְשָׁמוֹת גְּדוֹלוֹת וְיִקְרוּת, וְהִיוּ צְרִיכִים לְעֵלוֹת לְבַחֲנִית עֲבוּר כְּדִי לְהוֹלִיד הַתּוֹרָה מִחַדָּשׁ, וְלָכֵן הִיוּ מְדַרְסִים הַנָּאָה. וְזֶה הַרְמָז שֶׁנֶּשֶׂא בְּסִיתוּא, בְּחֹרֶף, כִּי "חֹרֶף" בְּחִינַת עֲבוּר, כְּמוֹכָא (שִׁיחוֹת הַר"ן צח).

**וְלָכֵן** בְּגַלְל שְׁהוֹלְדַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה תְּלוּי בְּשִׁבְרִית תַּאֲוֹת מְמוּן, לָכֵן הִיוּ עֲנִיִּים מְאֹד, בְּחִינַת שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מְמוּן, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיף הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת תּוֹרָה. וְאַיִן עֲנִי אֵלָא מִן הַדַּעַת, וְלָכֵן הוּוּ גְּנוּ בִּי תִיבְנָא, "בֵּית שַׁל תִּבְנוּ".

**אָמַר לְהַּ, אִי תְּוַה לִי רְמִינָא לִיךְ יְרוּשָׁלַיִם דְּדַתְבָּא,** וְלָכֵן הִבְטִיחַ לְהַּ רַבִּי עֶקִיבָא "יְרוּשָׁלַיִם שַׁל זְהָב", שְׁהוּא בְּחִינַת לְעֵתִיד לְבָא, בְּחִינַת הַדַּעַת שְׁלַעֲתִיד לְבָא, בְּחִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - בְּטוּל תַּאֲוֹת מְמוּן שְׁעַל יְדֵי רַבּוּי הַחֶסֶד, וְאַזּ נִתְקַן גַּם הַזְּהָב עַל מִקוּמוֹ הַנְּכוּן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

**תְּוַה קָא מְנַקִּיט לִיהַּ תִּיבְנָא מִן מְזִינָה.** וְזֶה שְׁהִיָּה מְלַקֵּט תִּבְנוּ מִשְׁעָרָה, שְׁמַרְמוֹז לְבַחֲנִית לְקוּטֵי הַנְּפֶשׁוֹת, שְׁנִלְקֵט הַרְצוּנוֹת וְנִפְשׁוֹת שְׁנִפְלוּ, וּמַעֲלָה אוֹתָם לְעֲבוּר כְּנ"ל.

**אַתָּא אֵלִיָּהוּ אִידְמִי לְהוֹן כְּאֲנָשָׂא וְקָא קְרִי אַבְבָּא, אָמַר לְהוּ, הִבּוּ לִי פּוֹרְתָא דְתִיבְנָא דִילְדַת אַתְתִּי וְלִית לִי מִידְעָם לְאַגְנוּיָהּ.** וְזֶה שְׁנִשְׁלַח לְהֶם אֵלִיָּהוּ הַנְּבִיא ז"ל, שְׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, שְׁיַרְד לְהֶם עַל יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מְמוּן כְּנ"ל. וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י "מִשׁוּם נַחַת רוּחַ לְהוֹן", הֵינּוּ בְּחִינַת רוּחָא דְנַחֲתִית לְשַׁכַּף חֲמִימוֹת הַלֵּב, שְׁהַרוּחַ הַזֶּאת הִיא בְּחִינַת צְדָקָה כְּפִמְבָּאָר.

**אָמַר לְהַּ רַבִּי עֶקִיבָא לְאַנְתְּתִיָּהּ, חַזִּי גְבָרָא דְאֶפִּילוּ תִיבְנָא לֹא אֵית לִיהַּ.** דְּהֵינּוּ בְּחִינַת "פּוּק חַזִּי גְבוּרַת דְּמַרְךָ", כְּלוּמַר תִּרְאִי כַח שַׁל הַתּוֹרָה כְּמָה גְּדוֹל, שְׁיָכוּל לְהַעֲלוֹת לְעֲבוּר אֶפְלוּ עֲנִיִּים כְּמוֹנוּ, עַד שְׁאִין אָנוּ כָּל כָּף עֲנִיִּים אֵלָא יֵשׁ יוֹתֵר עֲנִי מֵאַתָּנוּ.

**אָמַרְהָ לִיהַּ זִיל תְּוִי בִּי רַב.** לָכֵן אָמַרְהָ לוֹ שְׁלַח לִישִׁיבָה לְלַמַּד תּוֹרָה. אֲזִיל תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין קָמִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. הֵלֶךְ לְלַמַּד שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנִים, שְׁהוּא בְּחִינַת רְצוּא (רַבִּי

קִיב

# לְכַלּוֹבֵית שְׁמָה

נְדָרִים סוּ:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ'

**הַהוּא** דְאָמַר לָהּ לְדַבֵּיתָהּ, קוֹנָם שְׂאֵי אֶת נְהַנִּית לִי עַד שְׁתֵּרָאֵי מוּם יָפָה שְׁבִיךְ לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹסִי. אָמַר לָהֶם, שְׂמָא רֵאשָׁה נָאָה? אָמְרוּ לוֹ סַגְלָגַל. שְׂמָא שְׁעָרָה נָאָה? דוּמָה לְאֲנִיצִי פִשְׁתָּן. שְׂמָא עֵינִיָּה נָאוֹת? טְרוּטוֹת הֵן. שְׂמָא אֲזִינְיָה נָאוֹת? כְּפֹלוֹת הֵן. שְׂמָא חוּטְמָה נָאָה? בְּלוּם הוּא. שְׂמָא שְׁפִתוֹתֶיהָ נָאוֹת? עֲבוֹת הֵן. שְׂמָא צְוֹאֲרָה נָאָה? שְׂקוּט הוּא. שְׂמָא כְּרֶסֶה נָאָה? צְבָה הוּא. שְׂמָא רְגְלֵיהָ נָאוֹת? רְחֻבוֹת כְּשֵׁל אֲזוּא. שְׂמָא שְׂמֹה נָאָה? לְכַלּוֹבֵית שְׂמָה. אָמַר לָהֶן, יָפָה קוֹרִין אוֹתָהּ לְכַלּוֹבֵית, שְׂחֵיא מְלַכְלַכְתָּ בְּמוֹמִין, וְשִׁרְיִיה.

**תְּהוּא** דְאָמַר לָהּ לְדַבֵּיתָהּ, קוֹנָם שְׂאֵי אֶת נְהַנִּית לִי עַד שְׁתֵּרָאֵי מוּם יָפָה שְׁבִיךְ לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹסִי. כִּי זֶה קִשָּׁה לְקִיָּם בְּחִינַת "בְּאֵלֵהֶם אֶהְלֵל דְּבַר", כִּי מו"ם = אֱלֹהִים, בְּחִינַת דִּין, כִּיזְעֵי. וְלָכֵן שָׁלַח אוֹתָהּ אֶל הַצְּדִיק, שְׂזָה בְּחִינַת וְדוּי דְּבָרִים, שְׂמַעְלָה בְּחִינַת אִשָּׁה, מְלָכוּת, לְשִׁרְשָׁה.

**אָמַר** לָהֶם, שְׂמָא רֵאשָׁה נָאָה? אָמְרוּ לוֹ סַגְלָגַל. שְׂמָא שְׁעָרָה נָאָה? דוּמָה לְאֲנִיצִי פִשְׁתָּן. שְׂמָא עֵינִיָּה נָאוֹת? טְרוּטוֹת הֵן. שְׂמָא אֲזִינְיָה נָאוֹת? כְּפֹלוֹת הֵן. שְׂמָא חוּטְמָה נָאָה? בְּלוּם הוּא. שְׂמָא שְׁפִתוֹתֶיהָ נָאוֹת? עֲבוֹת הֵן. שְׂמָא צְוֹאֲרָה נָאָה? שְׂקוּט הוּא. שְׂמָא כְּרֶסֶה נָאָה? צְבָה הוּא. שְׂמָא רְגְלֵיהָ נָאוֹת? רְחֻבוֹת כְּשֵׁל אֲזוּא. שְׂמָא שְׂמָה נָאָה? לָכֵן מְנָה כָּאן עֲשָׂרָה

אֲלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּחִינַת בּוֹן וְתַלְמִיד - הָאֵרַת הַרְצוֹן, לְקוֹ"ת ז).

**לְמִישָׁלִים** תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין קָא אָתָא לְבֵיתָהּ, שְׂמַע מִן אַחוּרֵי בֵיתָהּ דְקָאָמַר לָהּ חַד רְשָׁע לְדַבֵּיתָהּ, שְׂפִיר עֲבִיד לִיךְ אַבוּךְ, חָדָא דְלָא דְמִי לִיךְ, וְעוּד שְׂבִקְךָ אַרְמְלוּת חִינַת פּוֹלְהוֹן שְׁנִין. כְּשִׁחְזַר שְׂמַע אֶת אוֹתוֹ רְשָׁע שְׂאוּמַר כְּנ"ל, שְׂזָה בְּחִינַת "הַבֵּל הַנְּעֻשָׂה עַל הָאֶרֶץ" (קְהֵלֶת ד, ז), בְּחִינַת כְּפִירוֹת שְׂאָמַר לָהּ, בְּחִינַת "צְדִיק וְרַע לוֹ" (בְּרֻכּוֹת יז).

**אָמְרָה** לִיה, אֵי צְאִית לְדִילִי לִיהוּי תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִין אַחֲרֵינִיתָא. אָמַר, הוּאִיל וַיְהִיבָת לִי רְשׁוּתָא אֵיהֶדֶר לְאַחוּרֵי הַדֵּר. אֲזַל הוּא תְּרַתִּי סְרִי שְׁנִי אַחֲרֵינִיתָא. וְהִלָּךְ לְלַמֵּד עוּד שְׂפִתִים עֲשָׂרָה שְׁנִים אַחֲרוֹת, שְׂהוּא בְּחִינַת וְשׁו"ב, וּמְלָשׁוֹן "הַדֵּר אֲזַל".

**אָתָא בְּעֲשָׂרִין וְאַרְבַּעָה אֲלָפִין זוּגֵי תַלְמִידֵי.** וְאֵז חֲזַר בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעָה אֲלָפֵי תַלְמִידִים, שְׂהֵן בְּחִינַת לְקוּטֵי הַנְּכַשׁוֹת שְׂנַעֲשָׂה. כִּי אַחֲרֵי עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שְׁנִים שְׂלָא הָיָה בְּבֵיתוֹ, שְׂזָה בּוּדְאֵי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְשֻׁגָּל, שְׂהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוּן, כְּמוֹ שְׂכַתָּב רַבִּי נֶתָן (הַל' קִידוּשִׁין ג), וְאֵז נַעֲשָׂה בְּחִינַת יְחוּד עֲלִיוֹן וְזוּגֵי עֲלִיוֹן.

**וְאֵת לְהִיכָא, אָמְרָה לִיה** (מִשְׁלֵי יב, ט) "יִודַע צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמְתּוֹ", שְׂמִרְמִז לְבְּחִינַת "אוֹפְנִים", כִּי הַגּוֹרֵף אֵין לוֹ מַעֲצָמוֹ אֲלָא עַל יְדֵי כַחוֹת הַנְּכַפֵּשׁ.

**אֶתָת לְאֵיתְחַזוּנֵי לִיה, קָא מְדַחֵן לָהּ רַבְּנָן, אָמַר לְהוֹן.** הַנִּיחוּ לָהּ שְׁלִי וְשְׁלָכֶם שְׁלָהּ הוּא, שְׂמַע כְּלָבָא שְׂבוּעַ אָתָא וְאֵיתְשִׁיל עַל נִידְרֵיהּ וְאֵשְׁתַּרִּי. וְזֶה שְׂדַחוֹ אוֹתָהּ רַבְּנָן הוּא בְּחִינַת "נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ", כִּדִּי לְפִתְחָ סְתִימַת הָעֵבוּר, וּבְפִרְט בְּחִינַת עֵבוּר נִזְרָא כְּזֶה שֶׁל עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שְׁנִים.

**וְלָכֵן** אָמַר לָהֶם שְׁלִי וְשְׁלָכֶם, שְׁלָהּ הוּא. שְׂהַתוֹרָה שְׂלָמְדוּ מִרַבִּי עֲקִיבָא, הַפֵּל בְּזְכוּת יְחִיּוּד עֲלִיוֹן שְׂהָיָה לוֹ כְּשְׂהָיָה רְחוּק מֵאֲשִׁתּוֹ הַצְּדִיקָה רְחֵל (זוּהַר בְּרַאשִׁית ג), כִּי הַתְּגַלּוֹת הַתוֹרָה בָּא מִיְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּיהּ, שְׂהֵן בְּחִינַת יְחִוּד הַצְּדִיקִים.

**וְלָכֵן** מְסַפֵּר בְּסוּף שְׂנַתְעֶשֶׂר רַבִּי עֲקִיבָא מְאִד עַל יְדֵי שְׂשָׁה דְּבָרִים וְכוּ', שְׂזָהוּ בְּחִינַת הָעֶשֶׂר הַגְּדוֹל שְׂעַל יְדֵי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוּן וְהַמְשַׁכַּת הַתוֹרָה, בְּחִינַת אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, בְּחִינַת "הִיטָה כְּאֲנִיּוֹת סוּחַר מְמַרְחֵק תְּבִיא לְחִמָּה" (מִשְׁלֵי לא, טז), הַתְּגַלּוֹת הַתוֹרָה שֶׁל לְעֵתִיד לְבֵא, בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דְּבָרִים, שֶׁהוּ בְּחִינַת פְּלִיאוֹת הַצְּרוּפִים.

**לְכַלּוֹכִית שְׂמָה.** אָמַר לָהּ יָפָה קוֹרִין אוֹתָהּ לְכַלּוֹכִית, שֶׁהִיא מְלַכְלֶכֶת בְּמוֹמִין, וְשָׂרִייתָ.  
לָכֵן מְצָא אֶת שְׂמָה יָפָה וּמִתְאַיֵּם דִּיקָא, כִּי "שם" בְּחִינַת מַלְכוּת כַּמְבֹאֵר, "וַיַּעַשׂ  
דָּוִד שֵׁם" (שְׁמוּאֵל ב' ח, יג), בְּחִינַת אֱלֹהִים = 86 = מו"ם כַּנ"ל, וְלָכֵן "מְלַכְלֶכֶת בְּמוֹמִין", בְּחִינַת הַדִּינִים  
שֶׁל הַגְּלוּת, עַל יְדֵי מַלְכוּת עַכּו"ם, וְלָכֵן מְצָא בַּה אֶת נִקְדֻּת הַפְּלִאוֹת, לְקִיּוֹם בְּחִינַת "בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל  
דְּבָר" (תְּהִלִּים נו), כִּי בְּאֵמֶת הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאִין חֲלוּק, וְגַם בְּחִינַת הַ"דִּין" הוּא רַק לְטוֹבָה מִחֲמַת אֶהְבָּה,  
כִּי "אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ה' יוֹכִיחַ" (מִשְׁלֵי ג).



קִיג

# הַהוּא בַּר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל

נְדָרִים סו:

עַל פִּי לְקו"מ ד' אַנְכִי ה' אֱלֹהֵיךְ

**הַהוּא** בַּר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, נָסִיב אִיתְתָּא, אָמַר  
לָהּ, בְּשִׁילִי לִי תְּרֵי טַלְפִי, בְּשִׁילָה לִיחָ תְּרֵי טַלְפִי, רַתַּח  
עֲלָהּ. לְמַחַר אָמַר לָהּ, בְּשִׁילִי לִי גְרִינָא, בְּשִׁילָה לִיחָ גְרִינָא. אָמַר  
לָהּ, זִילִי אִייתִי לִי תְּרֵי בּוּצִינִי, אֲזֵלַת וְאִייתִי לִיחָ תְּרֵי שְׂרָגִי, אָמַר לָהּ,  
זִילִי תְּבֵרִי יְתַחֲוֹן עַל רִישָׁא דְּכַבָּא, תְּוֹדָה יִרְזִיב בְּבַא בְּן בּוּטָא אַכְבָּא  
וְקָא דְּאִין דִּינָא, אֲזֵלַת וְתַבְרַת יְתַחֲוֹן עַל רִישִׁיחָ. אָמַר לָהּ, מַה תְּדִין  
דְּעַבְדַּתָּ? אָמְרָה לִיחָ, כִּךְ צוּנִי בְּעֵלִי. אָמַר, אֵת עֲשִׂירַת רְצוֹן בְּעַד לִיךְ  
תְּמָקוּם יוּצִיא מִמֶּךָ שְׁנֵי בְּנִים כְּכַבָּא בְּן בּוּטָא.



**הַהוּא** בַּר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, נָסִיב אִיתְתָּא. אַחַד שֶׁעָלָה מִבְּבַל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל  
וַנְּשָׂא אִשָּׁה, כְּלוּמַר בְּחִינַת עֲלִיַת הַפְּלִאוֹת מִן הַגְּלוּת אֶל קְדֻשַׁת הָאָרֶץ, מַלְכוּת ה'.

**אָמַר** לָהּ, בְּשִׁילִי לִי תְּרֵי טַלְפִי, בְּשִׁילָה לִיחָ תְּרֵי טַלְפִי, רַתַּח עֲלָהּ. לְמַחַר אָמַר לָהּ בְּשִׁילִי לִי  
גְרִינָא, בְּשִׁילָה לִיחָ גְרִינָא. אָמַר לָהּ זִילִי אִייתִי לִי תְּרֵי בּוּצִינִי, אֲזֵלַת וְאִייתִי לִיחָ תְּרֵי  
שְׂרָגִי. כִּי בַּפְּעַם הָרְאשׁוֹנָה שֶׁלָּא הִבִּינָה אוֹתוֹ, כְּלוּמַר שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ הַצְּרוּפִים, לָכֵן שֶׁבִקֵּשׁ שְׁנֵי רַגְלֵי  
בְּהִמָּה, וּבִשְׁלָה לּוֹ שְׁנֵי עֲדָשִׁים, זֶה בְּחִינַת שְׁנַעֲשֵׂה לּוֹ "שֶׁלָּא יִתְהַלֵּל בְּגִבּוֹרָתוֹ" (יִרְמִיָּה ט). וּבַפְּעַם  
הַשְּׁנִיָּה, שֶׁבִקֵּשׁ הַרְבֵּה וְהַכִּינָה מְעַט, זֶה בְּחִינַת שְׁנַעֲשֵׂה לּוֹ "אַל יִתְהַלֵּל בְּעֲשָׂרוֹ", וּבַפְּעַם הַשְּׁלִישִׁית,  
שֶׁבִקֵּשׁ שְׁנֵי אַבְטִיחִים, הִבִּיֵּאָה לּוֹ שְׁנֵי גֵרוֹת, שְׁנַעֲשֵׂה לּוֹ "אַל יִתְהַלֵּל בְּחֻכְמָתוֹ"; וּנְמַצָּא שְׁנַעֲשֵׂה מִזֶּה

דגל ביקוד

קִיד

# הַהוּא בַר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל

נְדָרִים סו:

עַל פִּי לְקו"מ יג' אֲשֶׁרֵי הָעַם הַשְּׁגָחָה'

**הַהוּא** בַר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, נְסִיב אִיתְתָּא, אָמַר  
 לָהּ, בְּשִׁילִי לִי תְרֵי טַלְפִי, בְּשִׁילָה לִידָה תְרֵי טַלְפִי, רְתַח  
 עֲלָהּ. לְמַחַר אָמַר לָהּ, בְּשִׁילִי לִי גְרִינָא, בְּשִׁילָה לִידָה גְרִינָא. אָמַר  
 לָהּ, זִילִי אִייתִי לִי תְרֵי בּוּצִינִי, אֲזֵלְתִּי וְאִייתִי לִידָה תְרֵי שְׂרָגִי, אָמַר לָהּ,  
 זִילִי תְבַרִי יְתַהוֹן עַל רִישָׁא דְבְּבָא, תּוֹדָה יִרְזִיב בְּבָא בְּן בּוּטָא אַבְבָּא  
 וְקָא דָאִין דִּינָא, אֲזֵלְתִּי וְתַבְרַת יְתַהוֹן עַל רִישִׁיָּה. אָמַר לָהּ, מַה הַדִּין  
 דְּעַבְדְּתָּ? אָמְרָה לִידָהּ, כֶּךָ צוּנִי בַעֲלִי. אָמַר, אֵת עֲשִׂירַת רְצוֹן בַּעֲלִיךָ  
 תִּמְקוֹם יוֹצִיא מִמֶּךָ שְׁנֵי בְנִים כְּבָבָא בְּן בּוּטָא.

**הַהוּא** בַר בְּבַל דְּסָלִיק לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, נְסִיב אִיתְתָּא. אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם בְּחִינַת הַנְּהָגָה  
 וְהַשְּׁגָחָה. וְהָאִישׁ שְׁעָלָה מִבְּבַל, זֶהוּ בְּחִינַת שְׂצָרִיף לְחַבְרַת הַנְּהָגָה שְׁעוּלָה מִן הַגְּלוּת, עִם  
 הַהַשְּׁגָחָה שְׁהִיא בְּחִינַת אֲרִיץ יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן בְּקִשׁ מִפְּנֵי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, כִּנְגַד שְׁלֹשָׁה גְּוִיָּים דְּעִינָא,  
 שְׁהוּן בְּחִינַת הַנְּהָגָה - חֶסֶד דִּין וְרַחֲמִים. וְיִמָּה שְׁלָא הַבִּינָה רְצוֹנוֹ, זֶהוּ בְּחִינַת מְשֻׁף הַגְּלוּת, שְׁלָא  
 מְחַבְרַת הַנְּהָגָה לְהַשְּׁגָחָה בְּשִׁלְמוּת.

**אָמַר** לָהּ, זִילִי תְבַרִי יְתַהוֹן עַל רִישָׁא דְבְּבָא. וּבְקִשׁ שְׁנֵי אַבְטִיחִים וְהַבִּיָּאָה לוֹ גֵּרוּת, וְאָמַר לָהּ  
 לְשַׁבֵּר אוֹתָם עַל הַדְּלָת, שְׁפִרְמִז לְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת מִמּוֹן בְּכִדִי לְהַמְשִׁיף הַשְּׁגָחָה שְׁלָמָה. וְזֶה  
 שְׁאָמַר לָהּ לְשַׁבֵּר עַל הַדְּלָת - **בְּבָא**, רָאשֵׁי תַבּוֹת בְּרָאשֵׁי תַבּוֹת בְּרָא אֱלֹהֵי'ם (תִּיקוּנֵי זוֹהַר קַמּוּז), שְׁהוּא

בְּחִינַת שְׁלֹשׁ "מָה", בְּחִינַת עֲנוּה, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף.

**אָמַר** לָהּ, זִילִי תְבַרִי יְתַהוֹן עַל רִישָׁא דְבְּבָא, הוּוּה יְתִיב בְּבָא בְּן בּוּטָא אַבְבָּא וְקָא דָאִין דִּינָא,  
 אֲזֵלְתִּי וְתַבְרַת יְתַהוֹן עַל רִישִׁיָּה, אָמַר לָהּ, מַה הַדִּין דְּעַבְדְּתָּ. לָכֵן שְׁאָמַר לָהּ לְשַׁבֵּר אֵת  
 הַגְּרוּת עַל הַ"דְּלָת", כִּי "דְּלָת" הֵינּוּ מְלָכוּת, דְּהֵינּוּ לְהַחְרִיב אֵת הַצְּרוּפִים, בְּחִינַת "אֲחֵרִיב הָרִים  
 וְגִבְעוֹת" (ישעיה מ"ב), רְמִז עַל חֲרָבִין מְמַשְׁקֵל עִפּוּ"ם, כְּמַבְאָר. אֵף הִיא שְׁבָרָה עַל רִאשׁוֹ שֶׁל בְּבָא בְּן  
 בּוּטָא, שְׁזֶה בְּחִינַת שְׁנַעֲשֵׂה וְדוּי דְּבָרִים לְפָנֵי הַצְּדִיק, כְּמוֹ שְׁאָכֵן שְׁאֵל - "מַה זֶה עֲשִׂיתָ?" דְּהֵינּוּ  
 בְּחִינַת וְדוּי דְּבָרִים שֶׁל הַצְּדִיק, שְׁמַחְזִיר הַצְּרוּפִים לְמְקוֹמָם.

**אָמְרָה** לִיהָ, כֶּךָ צוּנִי בַעֲלִי. אָמַר, אֵת עֲשִׂית רְצוֹן בַּעֲלִיךָ הַמְּקוֹם יוֹצִיא מִמֶּךָ שְׁנֵי בְנִים כְּבָבָא  
 בְּן בּוּטָא. כְּלוֹמַר שְׁהַצְּדִיק מְזַבְּרַת אֵת הַרְצוֹן, מַה בְּקִשׁ הַבַּעֲלִי? שְׁנֵי אַבְטִיחִים? בְּחִינַת  
 רְצוֹנוֹת - תְּמוּנוֹת - מְלָכוּת, וְאֵז הַצְּדִיק מַעֲלָה אוֹתָם חֲזָרָה לְבְּחִינַת אִין סוּף, רְצוֹן שְׁפִרְצוֹנוֹת.  
 בְּמִקּוֹם שְׁנֵי "אַבְטִיחִים", הֵינּוּ רְצוֹנוֹת - "שְׁנֵי בְנִים כְּבָבָא בְּן בּוּטָא", דְּהֵינּוּ רְצוֹן שְׁפִרְצוֹנוֹת, כִּי  
 "בְּמִקּוֹם שְׁאִתָּה מוֹצֵא גְּדֻלְתּוֹ", הֵינּוּ רְצוֹן, "שֵׁם אִתָּה מוֹצֵא עֲנוּתוֹתוֹ", הֵינּוּ רְצוֹן אִין סוּף שְׁמִלְבָּשׁ.  
 וְלָכֵן קָבְלוּ שְׁנֵי בְנִים צְדִיקִים, כְּלוֹמַר הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ שֶׁל "בָּה' אֶהְלֵל דְּבָר, בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּבָר".  
 בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ויקוד



גם סופי תבות אַמ"ת פּיִדוע, כי שִׁכַר הַצְדָקָה - אַמֶת, כְּמוֹכָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת.

**הָוָה יְתִיב בְּבֹא בֶן בּוֹטָא אַבְבָּא וְקָא דְאִין דִּינָא, אֶזְלַת וּתְבַרַת יְתַהוֹן עַל רִישִׁיהָ. אַבְל**  
ה"אִשָּׁה", בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, הֶלְכָה וְשִׁבְרָה הַנְרוֹת עַל בְּבֹא בֶן בּוֹטָא, שִׁישֵׁב בְּשַׁעַר הַבַּיִת דִּין,  
שָׂאָה בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה בְּעַצְמוֹ. כִּי "בְּבֹא בֶן בּוֹטָא" הוּא בְּחִינַת צַדִּיק הַדּוֹר, שֶׁכָּל הַדִּינִים שֶׁל הָעוֹלָם  
נִדְוָנִים עַל יָדוֹ, שֶׁעַל יָדֵי זֶה מְגַלָּה הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין אַמֶת וְצַדִּיק. כִּי הַצַּדִּיק  
הָאֵמֶת הוּא מִתְקַן וּמְקַשֵּׁר בְּחִינַת הַנְהֻגָה עֲלִיוֹנָה - סְפִירוֹת פֶּתֶר חֲכָמָה בִּינָה, וְחֲכָמָה בִּינָה דַעַת,  
עַל יָדֵי נִצְחַח הוֹד יִסּוּד, לְהַאִיר לְאַרְץ - לְמַלְכוּת, סְפִירָה תַּחְתּוֹנָה ("יָדִיד נִפְשִׁי"). וְהַשְּׂבִירָה עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל  
הַצַּדִּיק בְּבֹא בֶן בּוֹטָא מְרַמֵּז לְבְּחִינַת וְדוּי דְבָרִים אֶצֶל הַצַּדִּיק, שֶׁעַל יָדֵי זֶה הוֹפֵךְ כָּל הָעוֹנוֹת לְזִכְיוֹת,  
כִּי מְגַלָּה אֶת הַפְּנִימִיּוּת, שֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל רוֹצִים רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר לָהּ -  
**אָמַר, אֵת עֲשִׂית רְצוֹן בְּעַלְיָהּ הַמְּקוֹם יוֹצִיא מִמָּךְ שְׁנֵי בָנִים כְּבָבָא בֶן בּוֹטָא.** כְּלוֹמַר שֶׁיִּתְגַּלֶּה  
הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת "שְׁנַיִם", הַבְּטָה בְּשֵׁתֵי עֵינַיִם, כִּי הוֹלְדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה  
מִיַּחַד קָדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא וְשְׁכִינְתָּא, בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה, הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.



דגל ביקוד

חול מן עשרים שנה

מסכת

גויתין



**עקר** תקון שלמות העצה לידע באיזה דרך לילך,  
הוא על-ידי האמת, הינו שימשך עצמו רק  
אל האמת לאמתו  
ולבקש מהשם יתברך שיוליכנו ונדריכנו בדרך האמת.

(ליקוטי חלכות גיטין, ג. כד)



## מעשה מרב עיליש ובנות רב נחמן

גיטין מה.

על פי לקו"מ סד' 'בא אל פְּרַעָה'

**בְּנִתְיָהּ** דְּרַב נַחְמָן בְּחִשּׁוֹן קַדְרָא בִּידְיֵיהּ, קְשִׁיא לִיהּ לְרַב עִילִישׁ, כְּתִיב (קהלת ז, כח) "אָדָם אֶחָד מֵאֵלֶּף מִצְאָתִי וְאִשָּׁה בְּכָל אֶלֶּה לֹא מִצְאָתִי". וְלֹכֵן הָיָה קְשָׁה לְרַב עִילִישׁ, "קְשָׁה" דִּיקָא, מִבְּחִינַת קְשִׁיּוֹת שֶׁל חֶלֶל פְּנוּי.

**אֲתָא** עוֹרְבָא וְקָא קְרִי לִיהּ, אָמַר לִיהּ, מַאי קָאָמַר. אָמַר לִיהּ, עִילִישׁ בְּרַח עִילִישׁ בְּרַח. אָמַר, עוֹרְבָא שְׁקָרָא הוּא וְלֹא סְמִיכְנָא עֲלֵיהּ. אֲדַהֲכִי אֲתָא יוֹנָה וְקָא קְרִיא. אָמַר לִיהּ, מַאי קָאָמַרְהּ. אָמַר לִיהּ, עִילִישׁ בְּרַח עִילִישׁ בְּרַח. אָמַר, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּיוֹנָה מְתִילָא, שְׁמַע מִינָהּ מִתְרַחֵשׁ לִי נִיסָא. רַב עִילִישׁ בְּשָׂבִי שְׁרַמְזוּ לוֹ עַל יְדֵי הָעוֹרֵב "עִילִישׁ בְּרַח" וְלֹא בְּרַח, וְאֵלּוּ לִיוֹנָה שְׁרַמְזָה לוֹ לְבְרַח אֲכֹן שְׁמַע, כִּי מְרַמְזוּ לְבְּחִינָה שֶׁל שְׁנֵי מִינֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁל חֶלֶל הַפְּנוּי: "הָעוֹרֵב" מְרַמְזוּ לְבְּחִינָה שְׁאִין עֲלֶיהָ תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" (משלי ב, יט), וְלֹכֵן עַל יְדֵי רְמִזוּ הָעוֹרֵב לֹא בְּרַח רַב עִילִישׁ, וְהַיּוֹנָה מְרַמְזוֹת לְבְּחִינַת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַשְּׁנֵינָה, שֶׁהֵיא עַל יְדֵי שְׁבִירַת כְּלָיִם וְיֵשׁ עֲלֶיהָ תְּשׁוּבָה, וְלֹכֵן עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא בְּרַח רַב עִילִישׁ.

**אָמַר**, אִיזִיל אַחְזִי בְּנִתְיָהּ דְּרַב נַחְמָן, אִי קִימֵן בְּהִימְנוּתֵיהּ, אֲהַדְרִינְהוּ. אָמַר, נָשִׁי כָּל מִילֵי דְאִית לֵהּ סְדָרְן לְהַדְדֵי בְּבֵית הַפְּסָא. וְזֶה שֶׁהֲלֹךְ לְבֵית הַפְּסָא לְבָדֵק אֶת הַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁל בְּנוֹת רַב נַחְמָן, כִּי "בֵּית הַפְּסָא" הוּא בְּחִינַת "מוֹתְרוֹת", וְהֵן שֶׁהֵיוּ כְּפְשִׁינִיּוֹת, שֶׁבְּחִינָה זֹאת בָּאָה מִמוֹתְרוֹת הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּתוֹרָה ז.ו.

**שְׁמַעֲינְהוּ** דְקָאָמְרוּ, עֲדֵי גּוֹבְרִין וְנַהֲרְדְּעֵי גּוֹבְרִין, לִימָא לֵהּ לְשַׁבּוּיָהּ דְלִירְחִיקִינְהוּ מִהַכָּא, דְלֹא לִיתוּ אִינְשִׁין וְלִישְׁמַעֲי וְלִיפְרָקִינוּ. וְזֶה שֶׁהָשׂוּוּ בֵּין הַשְּׁבָאִים וּבֵין בְּעֵלִיָּהּ, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהֵיוּ בְּבְחִינַת רַבּוּי אֹר וּשְׁבִירַת כְּלָיִם כְּנִ"ל, לָכֵן בְּלִי אֲמוּנָה, שְׂזָה פֶּגַם גְּדוֹל, כִּי הָאֹר אִינוּ נִפְר אֶלָּא עַל יְדֵי הַפְּלִי כְּיָדוּעַ, וּבְלִי כְּלָיִם הַכֹּל בְּחִינַת אֹר אִין סוּף, וְלָכֵן נִרְאוּ לָהֶם הַגְּבָרִים כְּאֶחָד, כִּי בְּשֶׁרֶשׁ הַכֹּל אֶחָד, אֶף בְּעוֹלָם הָאֹר מְצִטִּיר עַל יְדֵי בְּחִינַת כְּלָיִם, וּבִפְרָט עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁרַק עַל יְדֵי זֶה אֶפְשָׁר לְהַנְצִל מִכָּל הַמְּבוּכוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

**קָם** עֲרַק, אֲתָא אִיהּ וְהָהוּא גְּבָרָא, לְדִידֵיהּ אִיתְרַחֵישׁ לִיהּ נִיסָא, עֵבֶר בְּמַבְרָא וְהָהוּא גְּבָרָא אֲשֶׁכְּחוּהּ וְקִטְלוּהּ. כִּי הִדְרִין וְאֲתָן אָמַר, הוּוּ קָא בְּחִשּׁוֹן קַדְרָא בְּכִשְׁפִּים, וְלָכֵן כְּשֶׁבְּרַח רַב עִילִישׁ נִעְשָׂה לוֹ גַּס וְעֵבֶר אֶת מַעְבַּר הַמַּיִם, כִּי עַל יְדֵי אֲמוּנָה נִקְרָא "אִישׁ עֹבְרִי" (בראשית לט), שֶׁעוֹבֵר מַעְבַּר לְעֵבֶר וּמַדְלַג מַעַל הַמְּבוּכוֹת שֶׁל חֶלֶל פְּנוּי, שֶׁהוּוּ בְּחִינַת "מַיִם", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתָן (הל' תולעים ז). וְהַשְּׁנֵי שֶׁהָיָה לוֹ אֲמָנָם חֲכָמָה, אֶף לֹא אֲמוּנָה, נִהְרַג.

**בְּנִתְיָהּ** דְּרַב נַחְמָן בְּחִשּׁוֹן קַדְרָא בִּידְיֵיהּ. דְּבַר זֶה שֶׁהֵיוּ בּוֹחֲשׁוֹת קַדְרָה רוֹתַחַת בִּידְיָהּ בְּלֶבֶד, לֹא כְּלִי, זֶהוּ הַפֶּגַם שֶׁלָּהּ, בְּחִינַת רַבּוּי אֹר, שְׁבִירַת כְּלָיִם, וְלָכֵן נֶאֱמַר שֶׁבְּחִשּׁוֹ בְּיָדִים לֹא כְּלִי, כִּי "יָדַיִם" בְּחִינַת אֲמוּנָה, "וְיָהִי יָדָיו אֲמוּנָה" (שמות ז, יב), וְעַל יְדֵי אֲמוּנָה עוֹבְרִים אֶת כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וּמְבוּכוֹת שֶׁל חֶלֶל פְּנוּי.

**קְשִׁיא** לִיהּ לְרַב עִילִישׁ, כְּתִיב (קהלת ז, כח) "אָדָם אֶחָד מֵאֵלֶּף מִצְאָתִי וְאִשָּׁה בְּכָל אֶלֶּה לֹא מִצְאָתִי". וְלָכֵן הָיָה קְשָׁה לְרַב עִילִישׁ, "קְשָׁה" דִּיקָא, מִבְּחִינַת קְשִׁיּוֹת שֶׁל חֶלֶל פְּנוּי.

**אֲתָא** עוֹרְבָא וְקָא קְרִי לִיהּ, אָמַר לִיהּ, מַאי קָאָמַר. אָמַר לִיהּ, עִילִישׁ בְּרַח עִילִישׁ בְּרַח. אָמַר, עוֹרְבָא שְׁקָרָא הוּא וְלֹא סְמִיכְנָא עֲלֵיהּ. אֲדַהֲכִי אֲתָא יוֹנָה וְקָא קְרִיא. אָמַר לִיהּ, מַאי קָאָמַרְהּ. אָמַר לִיהּ, עִילִישׁ בְּרַח עִילִישׁ בְּרַח. אָמַר, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּיוֹנָה מְתִילָא, שְׁמַע מִינָהּ מִתְרַחֵשׁ לִי נִיסָא. רַב עִילִישׁ בְּשָׂבִי שְׁרַמְזוּ לוֹ עַל יְדֵי הָעוֹרֵב "עִילִישׁ בְּרַח" וְלֹא בְּרַח, וְאֵלּוּ לִיוֹנָה שְׁרַמְזָה לוֹ לְבְרַח אֲכֹן שְׁמַע, כִּי מְרַמְזוּ לְבְּחִינָה שֶׁל שְׁנֵי מִינֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁל חֶלֶל הַפְּנוּי: "הָעוֹרֵב" מְרַמְזוּ לְבְּחִינָה שְׁאִין עֲלֶיהָ תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" (משלי ב, יט), וְלָכֵן עַל יְדֵי רְמִזוּ הָעוֹרֵב לֹא בְּרַח רַב עִילִישׁ, וְהַיּוֹנָה מְרַמְזוֹת לְבְּחִינַת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַשְּׁנֵינָה, שֶׁהֵיא עַל יְדֵי שְׁבִירַת כְּלָיִם וְיֵשׁ עֲלֶיהָ תְּשׁוּבָה, וְלָכֵן עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא בְּרַח רַב עִילִישׁ.

**אָמַר**, אִיזִיל אַחְזִי בְּנִתְיָהּ דְּרַב נַחְמָן, אִי קִימֵן בְּהִימְנוּתֵיהּ, אֲהַדְרִינְהוּ. אָמַר, נָשִׁי כָּל מִילֵי דְאִית לֵהּ סְדָרְן לְהַדְדֵי בְּבֵית הַפְּסָא. וְזֶה שֶׁהֲלֹךְ לְבֵית הַפְּסָא לְבָדֵק אֶת הַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁל בְּנוֹת רַב נַחְמָן, כִּי "בֵּית הַפְּסָא" הוּא בְּחִינַת "מוֹתְרוֹת", וְהֵן שֶׁהֵיוּ כְּפְשִׁינִיּוֹת, שֶׁבְּחִינָה זֹאת בָּאָה מִמוֹתְרוֹת הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּתוֹרָה ז.ו.

**שְׁמַעֲינְהוּ** דְקָאָמְרוּ, עֲדֵי גּוֹבְרִין וְנַהֲרְדְּעֵי גּוֹבְרִין, לִימָא לֵהּ לְשַׁבּוּיָהּ דְלִירְחִיקִינְהוּ מִהַכָּא, דְלֹא לִיתוּ אִינְשִׁין וְלִישְׁמַעֲי וְלִיפְרָקִינוּ. וְזֶה שֶׁהָשׂוּוּ בֵּין הַשְּׁבָאִים וּבֵין בְּעֵלִיָּהּ, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהֵיוּ בְּבְחִינַת רַבּוּי אֹר וּשְׁבִירַת כְּלָיִם כְּנִ"ל, לָכֵן בְּלִי אֲמוּנָה, שְׂזָה פֶּגַם גְּדוֹל, כִּי הָאֹר אִינוּ נִפְר אֶלָּא עַל יְדֵי הַפְּלִי כְּיָדוּעַ, וּבְלִי כְּלָיִם הַכֹּל בְּחִינַת אֹר אִין סוּף, וְלָכֵן נִרְאוּ לָהֶם הַגְּבָרִים כְּאֶחָד, כִּי בְּשֶׁרֶשׁ הַכֹּל אֶחָד, אֶף בְּעוֹלָם הָאֹר מְצִטִּיר עַל יְדֵי בְּחִינַת כְּלָיִם, וּבִפְרָט עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁרַק עַל יְדֵי זֶה אֶפְשָׁר לְהַנְצִל מִכָּל הַמְּבוּכוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

**קָם** עֲרַק, אֲתָא אִיהּ וְהָהוּא גְּבָרָא, לְדִידֵיהּ אִיתְרַחֵישׁ לִיהּ נִיסָא, עֵבֶר בְּמַבְרָא וְהָהוּא גְּבָרָא אֲשֶׁכְּחוּהּ וְקִטְלוּהּ. כִּי הִדְרִין וְאֲתָן אָמַר, הוּוּ קָא בְּחִשּׁוֹן קַדְרָא בְּכִשְׁפִּים, וְלָכֵן כְּשֶׁבְּרַח רַב עִילִישׁ נִעְשָׂה לוֹ גַּס וְעֵבֶר אֶת מַעְבַּר הַמַּיִם, כִּי עַל יְדֵי אֲמוּנָה נִקְרָא "אִישׁ עֹבְרִי" (בראשית לט), שֶׁעוֹבֵר מַעְבַּר לְעֵבֶר וּמַדְלַג מַעַל הַמְּבוּכוֹת שֶׁל חֶלֶל פְּנוּי, שֶׁהוּוּ בְּחִינַת "מַיִם", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּי נֶתָן (הל' תולעים ז). וְהַשְּׁנֵי שֶׁהָיָה לוֹ אֲמָנָם חֲכָמָה, אֶף לֹא אֲמוּנָה, נִהְרַג.

קטז

## מעשה טיטוס הרשע

גיטין נו:

על פי לקו"מ ס"ד 'בא אל פרעה'



**ועל** ידי דרך זו אפשר להבין ענין מוזר כזה, שהיו בנות רב נחמן "כשפניית", כלומר שלקו ברבוי אור פנ"ל, ועבדו עבודות בלא הדרגה ובלא כלים ראויים, ואז באו לידי פפירה גדולה ושבירה קשה - קשיות ומבוכות רחמנא לצלן. וזה בחינת האזהרה "לא תעלה במעלת על מזבחי" (שמות כ, כג), שהיא בחינה זו שלא יפגמו בבחינת הדלוג למדרגות גבוהות מדי, כי על ידי זה מגלה ערוה חס ושלום, כי רבוי אור מביא לנאוף חס ושלום, כי נשפרים כלי החסד, כמבאר במקום אחר. אך הנה מה שבכל זאת חזרו מעצמן בנות רב נחמן, כי על הפגם של שבירת כלים יש תשובה, בבחינת "ודע מה שתישיב לאפיקורס" (אבות ב, יד). ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

**זה** טיטוס הרשע שחרף וגדף כלפי מעלה. מה עשה, תפש זוגה בידו ונכנס לבית קדשי הקדשים, וחציע ספר תורה, ועבר עליה עברה, ונטל סוף וגדר את הפרכת, ונעשה נס ותיה דם מבצבץ ויוצא, וכסבור הרג את עצמו, שנאמר (תהילים עד, ד) "שאגו צרריך בקרב מועדך שמו אותתם אתות". אבא חנן אומר (תהילים פט, ט) "מי כמוך חסין יה", מי כמוך חסין וקשה שאתה שומע נאוצו וגדופו של אותו רשע ושותק. דבי רבי ישמעאל תנא (שמות טו, יא) "מי כמכה באלם דה", מי כמוכה באלמים... אומר, אם גבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה. יצתה בת קול ואמרה לו, רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, אמאי קרי לה בריה קלה, דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה, עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה. עלה ליבשה, בא יתוש ונכנס ברוטמו, ונקר במורו שבע שנים. יומא חד הוה קא חליף אבבא דבי נפחא, שמע קל ארזפתא, אישתיק. אומר, איבא רתקנתא, כל יומא מיירנו נפחא ומחו קמידה, לנכרי יחיב ליה ארבע זוזי, לישראל אמר ליה מסתיך דקא חזירת בסנאך. עד תלתין יומין עבד הכי, מכאן ואילך כיון דדש דש. רתניא אמר רבי פנחס בן ערובא, אני חייתי בין גדולי רומי, וכשמרת פצעו

דגל ויקוד

ליטריז), כי "שני סלעים" בחינת שתיקה, כמו שאמרו "מלה בסלע, משתוקא בתרין" (מגילה יח). כלומר השתיקה היא בחינת שני סלעים, כי פגם בבחינת שתיקה של חלל פנוי, שמתרחץ את כל הקשיות וכבדות לב. כי "שני סלעים" של שתיקה כנגד שני מיני אפיקורסות הנ"ל. ומה שאמר אב"י "פיו של נחשת וצפרניו של ברזל", גם מרמז לבחינת "ארבה" הנ"ל, כמו בא (יואל א, 1) על מפת הארבה, "שניו שני ארבה ומתלעות לביא לו".

**כִּי הוּא קָא מֵיית אָמַר לְהוּ, לִיקְלִיּוּהּ לְהוּוּא גְבָרָא וּלְבַדְרִי לְקִיטְמִיָּה אֲשַׁב יַמִּי, דְּלָא לְשַׁפְּחִיָּה אֱלֹהָא דִּיהוּדָאֵי וְלֹקְמִיָּה בְּדִינָא.** בקשתו האחרונה של טיטוס הרשע, להשרף ולפזר עפרו בשבע ימים, כדי שלא ימצא לעמוד בדין. כי חשב להגביר בחינת מחלקת של חלל פנוי על ידי עצתו, אף גם העצה היא רק מאתו יתברך. ולכן "שבע ימים" מרמז לבחינת חלל פנוי, כי "מים" בחינת חלל פנוי, כמו שכתב רבי נתן (הל' תולעים 1), לכן "שבע מימות" בחינת שבע חכמות חצוניות, שבהן שבע אבני נגף לפל למבוכות בלי סוף.

**אֲדָךְ בְּאַמְתָּא אֵין אֲתֵר פְּנוּי מְפִנוּ יִתְבַּרְךָ, וְגַם שָׁם בְּתַקְרָה הַחֲלָל, בְּעִמְק הַהִסְתַּרְתָּה, גַּם שָׁם נִמְצָא אַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲדָךְ שְׁצַרְיָה אֲמוּנָה.** "אנה אלה מרוחק ואנה מפניך אברך, אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים, גם שם ידך תנחני ותאחזני מיניך" (תהלים קלט).



את מחו ומצאו בו בצפור דרור משקל שני סלעים. במתניתא תנא, כגוזל בן שנה משקל שני ליטרין. אמר אב"י, נקטינן פיו של נחשת וצפרניו של ברזל, כי הוה קא מיית אמר להו, ליקלייהו ליהווא גברא ולבדרי לקיטמיה אשב ימי, דלא לשפחיה אלהא דיהודאי ולוקמיה בדינא.



**זֶה טִיטוּס הִרְשֵׁעַ שְׁחַרְף וְגִדְף כְּלָפֵי מַעְלָה. מַה עָשָׂה, תַּפֵּשׁ זֹנֶה בִּידוֹ וְנִכְנַס לְבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְהִצִּיעַ סֵפֶר תּוֹרָה וְעִבֵר עָלֶיהָ עֲבָרָה.** כי "זונה" נקראת האפיקורסות, כמו בא ברש"י בתחלת משלי, שעל זה נאמר "פל באיה לא ישובון" (משלי ב, יט). וזה הענין שרצה לחלל את הקדש, כלומר להחזיר בחינת חלל פנוי, שהוא בחינת אפיקורסות. ולכן לקח ספר תורה, כדי לחלל בחינה שניה של אפיקורסות שיש עליה תשובה, בחינת ודע מה שתשיב לאפיקורס, ראשי תבות שלום (לקו"מ סא), כי התורה נקראת "שלום". נמצא שבמעשה רשעו, רצה להגביר בחינת חלל פנוי, שכולל שני מיני אפיקורסות המבארים.

**וְנִטְלָ סִיף וְגִדְרָ אֶת הַפְּרֻכָּת, וְנַעֲשֶׂה נֶס וְהָיָה דָם מִבְּצִבְיָ וְיִוצָא, וְכִסְבוּר הָרֵג אֶת עֲצָמוֹ, שְׁנַאמֵר** (תהילים עד, ד) "שאגו צרריה בקרב מועדה שמו אותם אתות". אבא חנן אומר (תהילים פט, ט) "מי כמוך חסין יה", מי כמוך חסין וקשה שאתה שומע נאוצו וגדופו של אותו רשע ושותק. דבי רבי ישמעאל תנא (שמות טו, יא) "מי כמוך באלם ה'", מי כמוך באלמים. כי שם בחלל פנוי מועיל רק בחינת שתיקה, כמבאר.

**בְּרִיָּה קִלָּה יֵשׁ לִי בְּעוֹלָמִי וַיִּתּוּשׁ שְׁמָה, אֲמַאי קָרִי לָהּ בְּרִיָּה קִלָּה, דְּמַעְלָנָא אֵית לָהּ וּמִפְקָנָא לֵית לָהּ, עַלָּה לִיבְשָׁה וְתַעֲשֶׂה עִמָּה מְלַחְמָה. עַלָּה לִיבְשָׁה, בָּא יִתּוּשׁ וְנִכְנַס בְּחוּטְמוֹ, וְנִקְרַ בְּמוֹחוֹ שְׁבַע שָׁנִים.** כי "יתוש" בחינת ארבה, ולכן נכנס מהחוטם, בחינת הרוח חיים, כי ארבה - אכן רוח היא באנוש (איוב לב). ולכן נקר לו במוחו שבע שנים, כנגד שבע חכמות חצוניות. ולכן עשה לו היתוש רעש במוח, כי פגם בבחינת שתיקה. ולא היה מפסיק אלא על ידי קול הנפת, שאולי מרמז לבחינת "פחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ד, יז), שפרש בזה רבי נתן (הל' פקדון ג) שזהו פגם האמונה ועצה, כי הפח רק מאת הבורא יתברך. ולכן בתוך חדש דש היתוש בקול הקרנס, כי "חדש" בחינת תקון האמונה, כמו בא.

**תַּנְיָא אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן עֲרוּבָא, אֲנִי הֵייתִי בֵּין גְּדוּלֵי רוּמִי, וְכִשְׁמַת פְּצָעוּ אֶת מַחוֹ וּמְצָאוּ בּוֹ כְּצַפּוֹר דְּרוֹר מִשְׁקַל שְׁנַי סָלְעִים. בְּמַתְנִיתָא תַּנָּא, כְּגוֹזֵל בֶּן שָׁנָה מִשְׁקַל שְׁנַי לִיטְרִין. אָמַר אַבְיִי, נְקָטִינָן פִּיּוֹ שֶׁל נַחֲשֵׁת וּצַפְרָנָיו שֶׁל בְּרִזָּל. לָכֵן הָיָה מִשְׁקָלוֹ שְׁנַי סָלְעִים דִּיקָא (או שני**



# מעשה טיטוס הרשע

גיטין נו:

על פי לקו"מ תנ"נא ז' כ"י מרחמם ונהגם'

**ז**ה טיטוס הרשע שחרף וגדף כלפי מעלה. מה עשה, תפש זונדו בידו ונגנס לבית קדשי הקדשים, וחציע ספר תורה, ועבר עליה עבררה... אבא חנן אומר (תהלים פט, ט) "מי כמוך חסין ידו", מי כמוך חסין וקשה שאתה שומע נאוצו וגדופו של אותו רשע ושותק. דבי רבי ישמעאל תנא (שמות טו, יא) "מי כמכה באלם ה'", מי כמוכה באלמים... ברירה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, אמאי קרי ליה ברירה קלה, דמעלנא אית לה ומפקנא לית ליה... בא יתוש ונגנס בחוטמו, ונקר במודו שבע שנים. יומא חד תורה קא חליף אבבא דבי נפחא, שמע קל ארזפתא, אישתיק. אמר, איבא תקנתא, כל יומא מיתו נפחא ומחו קמיה, לנכרי יחייב ליה ארבע זוזי, לישראל אמר ליה מסתייד דקא חזית בסנאד. עד תלתין יומין עבד הכי, מכאן ואילך בין דדש דש. תנא אמר רבי פנחס בן ערובא, אני הייתי בין גדולי רומי, וכשמת פצעו את מחו ומצאו בו כצפור דרור משקל שני סלעים. במתניתא תנא, בגזול בן שנה משקל שני ליטרין. אמר אביי, נקטינן פיו של נחשת וצפרניו של ברזל, כי תוה קא מית אמר להו, ליקליוה להווא גברא ולבדרי לקיטמיה אשב ימי, דלא לשכחיה אלהא דיהודאי ולוקמיה בדינא.

**ב**רירה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה. אמאי קרי לה ברירה קלה דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה. פי "יתוש" דיקא, שהיא "ברירה קלה", שפרמז לפגם של בחינת "ראת שמים", שהיא בחינת "בית המקדש" בכלל, שנאמר בו "מה נזרא המקום הזה" (בראשית כח), ו"מקדשי תיראו" (ויקרא כו, ב), והוא בחינת "כבוד ראש", שהיא בחינת יראה כמובא (ברכות ל), ויתוש הוא "ברירה קלה", הפך כבוד ראש של יראה. וכן עוד ש"יתוש" מוכניס ולא מוציא, פי על ידי שאין יראה אין בחינת חליפו"ת, כמו שנאמר "אשר אין חליפות למו, ולא יראו אלהים" (תהלים נה, ט). ו"חליפות" נעשה על ידי שמרוקן שכלו, ומאיר יראת שמים ודעת אמת בבנים ותלמידים, אף הוא טיטוס, שפגם בחרבן הבית מקדש, אזי אותה מדה מתנקמת בו, "דבר שאינו מוציא", ולא מרוקן עצמו להכניס מקיפים חדשים, שזה נעשה על ידי ישראל ששומרים שבת, שכל הזמן מוכניסים שבת ומוציאין, ומקבלין על ידי זה שכל חדש. (אולי זה שרמז בריש משנה דשבת שמתחיל דיקא ב"יציאות השבת").

**ב**א יתוש ונגנס בחוטמו ונקר במוחו שבע שנים. ולכן נקר במחו שבע שנים, רמז לשבת ולשמיטה.

**ו**לכן נמצא במחו כצפור דרור משקל שני סלעים. לרמז בזה לפי כל הנ"ל, דהינו שפגם בבחינת "וקראתם דרור בארץ" (ויקרא כה, ט), פי בחינת בית המקדש כלול מבין ותלמיד, בחינת "בן חורין", בחינת הארת הרצון, כמבאר. ולכן היה משקלו "שני סלעים", לרמז לבחינת שתיקה, פי "משתוקא בתרין" (מגילה יח), שמשם נמשך הארת הרצון, בן ותלמיד, שבזה כלול בית המקדש, והוא מחריבו, שהיא חרף וגדף, שזה הפך הגמור של "שתיקה", שבחינתה כבוד (לקו"מ י). וכן במעשה של אותו רשע שלקח זונה, דהינו שפגם בבחינה של "בן" והציע ספר תורה, בחינת "תלמיד", שפגם בזה דיקא, פי "בית המקדש" הוא בחינת כלליות העולמות, דרי מעלה ודרי מטה, שעל ידי זה עמידת העולם ושלום בכל העולמות וכו', יבנה במהרה בימינו, אמן.

**כ**י הוה קא מית אמר להו, ליקליוה להווא גברא, ולבדרי לקיטמיה אשב ימי, דלא לשכחיה אלהא דיהודאי, ולוקמיה בדינא. ולכן נתפזר עפרו בשבע ימים, דהינו שפגם בבחינת ים הקכמה ששם מאירים המקיפים, ולכן דנים אותו שוב ושוב, פי זה "חליפתו", שאין לו חליפיו, רק חוזר שוב ושוב לאותו מקום.





הנהגות  
 חוקים  
 מנהגים

מסכת

# קדושין

**"בְּרַאתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרַאתִי לוֹ תוֹרָה תְּבַלֵּין."**

(קדושין ל:)



דגל ניקוד

ק"ח

## מֵעֲשֵׂה דָרְבַּר אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב

קְדוּשָׁתוֹ כַּט:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ס"ד 'בֵּא אֶל פְּרַעָה'

**כִּי** הָא דְרַב יַעֲקֹב בְּרִיָּה דְרַב אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב, שְׁדַרְרִיה אַבוּהּ לְקַמְיָה דְאַבְיִי, כִּי אַתָּא חַוְיָיָה דְלֵא תוּחַ מִיחֻדְדִין שְׁמַעְתִּיָּה, אָמַר לִידָהּ, אָנָּה עֲדִיפָא מִיְנָךְ, תוּב אַתְּ דְאַיִזִיל אָנָּה. שְׁמַע אַבְיִי דְקָא תוּחַ אַרְתִּי, תוּחַ חַהוּא מְזִיק בִּי רַבְנָן דְאַבְיִי, דְכִי תוּו עֵיילִי בְתַרִין אַפְלוּ בִימְמָא תוּו מִיתְּזַקִין. אָמַר לְהוּ, לֵא לִיתִיב לִיָּה אִינְשׁ אוֹשְׁפִיזָא, אַפְשֵׁר דְמִתְרַחֵישׁ נִיסָא. עַל בַּת בַּחַהוּא בִּי רַבְנָן, אִידְמִי לִיָּה כְתַנְיָנָא דְשַׁבְעָה רִישׁוֹתִיָּה, כָּל פְּרַעָה דְכַרַע נְתַר חַד רִישִׁיָּה, אָמַר לְהוּ לְמַחַר, אִי לֵא אִיתְרַחֵישׁ נִיסָא סְכִינְתִין.

**אָמַר** לְהוּ, לֵא לִיתִיב לִיָּה אִינְשׁ אוֹשְׁפִיזָא, אַפְשֵׁר דְמִתְרַחֵישׁ נִיסָא. עַל בַּת בַּחַהוּא בִּי רַבְנָן, אִידְמִי לִיָּה כְתַנְיָנָא דְשַׁבְעָה רִישׁוֹתִיָּה, כָּל פְּרַעָה דְכַרַע נְתַר חַד רִישִׁיָּה. מוּבָא בְּסִפְרֵי 'גְּלָגַל חַחִיִּים' בְּשֵׁם הַרְמִ"ע מְפֹאנֵו זי"ע, שְׁמַעְשָׂה זֶה הוּא תַקְוִין לִ'פִּילְגֶשׁ בְּגַבְעָה' (שׁוֹפְטִים ט). כִּי רַב אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב הוּא גְּלָגוּל הַבַּעַל, וְהַמְזִיק בַּעַל הַשִּׁבְעֵי רַאשִׁים הוּא גְּלָגוּל הַפִּילְגֶשׁ, וְאַבְיִי גְּלָגוּל הַזָּקוּן, וְאַנְשֵׁי הַמְּזִיקוּ שְׁהָזְקוּ הֵם אֲנָשֵׁי בְנֵימִין וְכוּ'. לָכֵן הַפִּילְגֶשׁ נִתְגַּלְגַּל כְּמִזְיק בְּדַמוֹת "תַּנְיִין", נַחֵשׁ בַּעַל שִׁבְעֵי רַאשִׁים, כְּלוּמַר שְׁ"תַנְיִין - נַחֵשׁ" מְרַמֵּז לְבַחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְנוּ הַקְדוּשׁ שְׁ"פְרַעָה" בַּחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי, וְ"פְרַעָה" נִקְרָא "הַתַּנְיִין הַגְּדוֹל" (יַחְזִקְאֵל כַּט), כְּלוּמַר שְׁעַל יְדֵי מַעֲשֵׂה אַכְזָרִי זֶה, נַעֲשֶׂה בַּחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי גְּדוֹל, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה בְּכַדִּי לְגַלוּת רַחֲמֵנוּתוֹ יִתְבַּרַּךְ, וּבְמַעֲשֵׂה

הַאֲכָזְרִי שֶׁל פִּילְגֶשׁ בְּגַבְעָה נַעֲשֶׂה בַּחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי, שְׁנַעֲלֵם תְּכִלִּית הַבְּרִיאָה, לְגַלוּת רַחֲמֵנוּתוֹ כְּנ"ל. וְלָכֵן הָיוּ לָהּ שִׁבְעֵי רַאשִׁים, לְרַמֵּז לְבַחֲיִנַת נְפִילַת הַנְּגוּן שֶׁל רֹאשׁ אֲמִנָּה, הַנְּגוּן שְׁמוּצִיא אֶת הָעוֹלָם מִתּוֹךְ הַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי. כִּי הַנְּגוּן הוּא עַל יְדֵי שִׁבְעֵי מִדּוֹת פְּיֻדוּעַ (חַג"ת נה"מ, לְקו"ת סג). וְלָכֵן הַכְּרִיעַ וְתַקֵּן זֶאת רַב אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב, שֶׁהוּא גְּלָגוּל הַבַּעַל כְּנ"ל, עַל יְדֵי תְּפִלָּה, כִּי תְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים כְּמוּבָא (לְקו"ת ח) דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים מְאוּר אֵין סוּף לְמֵלֵא אֶת הַחֲלָל הַפְּנוּי. וְלָכֵן עָשָׂה זֶאת כְּאֲשֶׁר פְּרַעַ, כִּי הַכְּרִיעָה בְּתַפְּלָה הִיא בַּחֲיִנַת הַמְּשַׁכָּה מְאוּר מְקִיף (כְּמוּבָא בְּכַנּוּת עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח), כְּלוּמַר לְהַמְשִׁיךְ הָאָרְהַ מְאוּר סוּבְב כָּל עַלְמִין לְתוֹךְ הַחֲלָל הַפְּנוּי.

**אָמַר** לְהוּ לְמַחַר, אִי לֵא אִיתְרַחֵישׁ נִיסָא סְכִינְתִין, מַה שְׁאָמַר שְׁאֲלַמְלֵא הַנֵּס הָיָה מְסַתְּפָן, כִּי "נֵס" הוּא בַּחֲיִנַת אֲמוּנָה, שְׁמַעַל לְשַׁכַּל (וְלִיקוּטֵי אב"ן תְּפִלִּין ג), כִּי הֵם רַחֲמֵי ה' הַגְּדוֹלִים, וְאֲלַמְלֵא זֶאת הָיָה מְסַתְּפָן לְהַאֲבִיד בְּבַחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי, שְׁ"כָּל בְּאִיָּה לֵא יִשְׁוּבוּן" (מְשִׁלִּי ב, ט), כְּלוּמַר אֵין לְשׁוּב מְשָׁם. וְזֶמַּה שְׁנַאָמַר עַל אוֹתוֹ מְקוּם שְׁהָיוּ נִזְקָקִים שָׁם אַפְלוּ כְּשִׁנְכָּנְסִים שְׁנִים יַחַד, לְרַמֵּז שְׁכָּל כְּהָ הַתְּגַבֵּר שָׁם בַּחֲיִנַת חֲלָל פְּנוּי, עַד שְׁאָפְלוּ "שְׁנִים" נִזְקָקִים, כִּי הָיָה שָׁם שְׁתֵּי בַּחֲיִנּוֹת שֶׁל אֲפִיקוּרְסוּת שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, אַחַת שְׁיִשׁ עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה, וְאַחַת שְׁאֵין לְשׁוּב מְמָנָה חַס וְשְׁלוֹם.



דגל ביקוד

**רְבוּא.** דְּהִינּוּ שְׁמֵרְמוֹז הָיָה אֶצְלוֹ בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁהוּא מְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּסוּד שְׁשִׁים רְבוּא. וְזֶה "אֲבָנִים לְאֶפֶד" דִּיקָא, שֶׁהוּן "אֲבָנֵי זָכָר" (שְׁמוֹת לט, ז), כְּלוּמַר זָכָרׁוֹן לַמַּעֲלָה הַרְמָה שֶׁל הַטּוֹב, שֶׁהוּן בְּחִינַת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּאִים מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן. וְהַדְּעָה שֶׁל רַב פֶּהֲנָא בְּשִׁמּוּנֵי רְבוּא, לְרִמּוֹז לְנְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם תּוֹסֶפֶת נְשִׁמוֹת הַגָּרִים.

**וְהָיָה מִפְּתַח מְנַח תַּחַת מְרֹאשׁוֹתָיו שֶׁל אָבִיו וְלֹא צִעְרוּ.** כְּלוּמַר שֶׁהַעֲלִימוּ אֶת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בְּהַעֲלָמָה יִתְרָה, בְּבְחִינַת פְּנִימִיּוֹת מַחְשַׁבְתֶּם כְּמַבְאָר, וְזֶה הַרְמִז שֶׁ"הַמִּפְתָּח הָיָה מְנַח תַּחַת מְרֹאשׁוֹתָיו שֶׁל אָבִיא".

**לְשָׁנָה הָאַחֶרֶת נִתֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂכָרוֹ שְׁנוּלְדָה לוֹ פֶּרָה אֲדָמָה בְּעֶדְרוֹ.** דְּהִינּוּ שְׁנַעֲשֶׂה הַבְּרוּר שֶׁל הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ עַל יְדֵי בְּחִינַת זָרַע הִילוּדִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְבַרְרֵה ה' יִתְבַּרַךְ וּמוֹצִיא אֶת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בְּעֶמְק מַחְשַׁבַת הַעוֹבְדֵי הַכּוֹכְבִים. וְזֶה שְׁנוּלְדָה אֶצְלוֹ "פֶּרָה אֲדָמָה" דִּיקָא, שֶׁהִיא בְּסוּד נְגָה, כְּמוֹבָא, בְּחִינַת הַגָּרִים וּבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁמִּתְבַּרְרִים עַל יְדֵי הַבְּרוּר שֶׁל זָרַע הִילוּדִים כִּפְ"ל. וְלִפִּי זֶה גַם הַעֲנִין שֶׁל כְּבוֹד אָב וְאִם עַד הֵיכֵן מַגִּיעַ, שֶׁעַל יְדֵי מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם הוֹדוּ אֲמוֹת עוֹלָם גַּם עַל דְּבָרוֹת רֵאשׁוֹנוֹת - "מִתּוֹךְ סוּף דְּבַרְךָ, נִכְרַשׁ אֲמִתּוֹת", כִּי הַחַיִּיב בְּכְבוֹד אָב וְאִם, כִּי עַל יְדֵם נִתְבַּרְרַת בְּחִינַת זָרַע הִילוּדִים, וְיוֹצֵא הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ לְעוֹלָם, לְכֵן כְּשִׁזְכֹּר וּמְכַבְּדֵם, יְכוּל גַּם לְזַכֵּר וּלְכַבֵּד אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ, וְדְּהִינּוּ שִׁיזְכֹּר כֹּל אֶחָד מוֹצֵאוֹ וּמַעֲלָתוֹ, נְשַׁמָּה רִוְחָנִית מִמַּעַל, נִיצוּץ שֶׁל אֹר מְאִין סוּף אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, שְׁחִיִּים וּמְנוֹת בְּיָדוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי הוּא חַי הַחַיִּים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל בקוד

קיט

## מַעֲשֵׂה דְמָא בֶּן נְתִינָה

קְדוּשָׁין לֹא.

עַל פִּי לְקוּ"מ י' ז'וּהִי הֵם מְדִיקִים'

**בְּשַׁעֲהָ** שְׂאֵמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁמוֹת ב. ג. א.) "אֲבָנֵי" וְ"לֹא יִתְיַדוּ לְךָ", אֲמַרו אֲמוֹת הָעוֹלָם, לְכְבוֹד עֲצֻמוֹ הוּא דּוֹרֵשׁ, כִּיּוֹן שְׂאֵמֵר (שְׁמוֹת כ. יב.) "כְּבוֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", חֲזָרוּ וְהוֹדוּ לַמַּאֲמָרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת. רְבֵא אֲמַר, מַחְכָּא (תְּחִלִּים קיט. ט) "רֵאשׁ דְּבַרְךָ אֲמִתּוֹת", רֵאשׁ דְּבַרְךָ וְלֹא סוּף דְּבַרְךָ? אֵלֹא מְסוּף דְּבַרְךָ נִכְרַשׁ אֲמִתּוֹת... עַד הֵיכֵן כְּבוֹד אָב וְאִם? אֲמַר לְהֵם, צָאוּ וּרְאוּ מַה עָשָׂה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים אֶחָד לְאָבִיו בְּאִשְׁקֻלוֹן, וְדְמָא בֶּן נְרַזְנִירוֹ שְׁמוֹ. בְּקִשׁוֹ מִמֶּנּוּ חֲכָמִים אֲבָנִים לְאֶפֶד בְּשִׁשִּׁים רְבוּא שְׂכָר, וְרַב פֶּהֲנָא מִתְּנִי בְּשִׁמּוּנֵי רְבוּא, וְהָיָה מִפְּתַח מְנַח תַּחַת מְרֹאשׁוֹתָיו שֶׁל אָבִיו וְלֹא צִעְרוּ, לְשָׁנָה הָאַחֶרֶת נִתֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂכָרוֹ שְׁנוּלְדָה לוֹ פֶּרָה אֲדָמָה בְּעֶדְרוֹ. נִכְנְסוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אֶצְלוֹ, אֲמַר לְהֵם, יוֹדַע אֲנִי בְּכֶם שְׂאֵם אֲנִי מִבְּקִשׁ מִכֶּם כֹּל מִמּוֹן שְׁבַעֲוֹלָם אַתֶּם נוֹתְנִין לִי, אֵלֹא אֵין אֲנִי מִבְּקִשׁ מִכֶּם אֵלֹא אוֹתוֹ מִמּוֹן שֶׁהַפְּסָדִיתִי בְּשִׁבִיל כְּבוֹד אָבִיא.



**אֲמַר** לְהֵם, צָאוּ וּרְאוּ מַה עָשָׂה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים אֶחָד לְאָבִיו בְּאִשְׁקֻלוֹן, וְדְמָא בֶּן נְתִינָה שְׁמוֹ. בְּקִשׁוֹ מִמֶּנּוּ חֲכָמִים אֲבָנִים לְאֶפֶד בְּשִׁשִּׁים רְבוּא שְׂכָר, וְרַב פֶּהֲנָא מִתְּנִי בְּשִׁמּוּנֵי



הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה, וְזוֹ מַחְשָׁבָה עֲמִיקָה וְנִיעָמָה מְאֹד. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

קכ

## רְבִי טַרְפוֹן הָוָה לִיהָ הָיָה אָמָא

קְהוּשִׁין לֹא:

עַל פִּי לְקוּ"מ י"ז ז'וֹהִי הֵם מְדִיקִים'

**רְבִי טַרְפוֹן הָוָה לִיהָ הָיָה אָמָא**, דְּכָל אֵימַת דְּתוֹת בְּעִיא לְמִיסק לְפוּרְיָא – גַּחְזִין וְסָלִיק לָהּ, וְכָל אֵימַת דְּתוֹת גַּחְזִית – גַּחְזִית עֲלוּיָהּ. אֲתָא וְקָא מִשְׁתַּבַּח בִּי מְדַרְשָׁא. אָמְרִי לִיהָ, עַדִּין לֹא הִגַּעְתָּ לְחֻצֵי כְבוֹד. כְּלוּם זְרָקָה אֲרַנְקִי בְּפָנֶיךָ לִים וְלֹא הִכְלַמְתָּהּ?!

**רְבִי טַרְפוֹן הָוָה לִיהָ הָיָה אָמָא**, דְּכָל אֵימַת דְּתוֹת בְּעִיא לְמִיסק לְפוּרְיָא – גַּחְזִין וְסָלִיק לָהּ, וְכָל אֵימַת דְּתוֹת גַּחְזִית – גַּחְזִית עֲלוּיָהּ. שְׁהִיָּה מְכַבֵּד אֶת אִמּוֹ הַזְקֵנָה, לְעֵלוֹת עַל גְּבוּ אֶל מִטְתָּהּ וְכֹן לְרַדְתָּ, כִּי זֶה עֶשְׂרֵי הַכְּבוֹד שֶׁמְכַבֵּד לְהוֹרִיו, עַל יְדֵי בְּחִינַת "מִטָּה", כְּלוּמַר שְׁנֵתְבַרֵּר נִשְׁמָתוֹ בְּבְחִינַת "זֶרַע הַיְלֻדִים", וְיִצְא עַל יָדָם לְאוֹר עוֹלָם הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ, שֶׁהוּא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה גַם הַרְמִזּוּ בַתּוֹסְפוֹת שֶׁהֵבִיאוּ מִתְּלֻמוּד יְרוּשָׁלַיִם (פָּאָה א, ה"ז) עַל רְבִי טַרְפוֹן וְאִמּוֹ שֶׁיִּצְאָה לְחֹדֶר בְּעֵקְבוֹת הָאֲרַנְקָה, וְשֵׁם יְדוּ תַחַת רַגְלֶיהָ שְׁלֹא תִטְנַף וְכוּ', כִּי מִזְדָּה כְּנֶגֶד מִזְדָּה שֶׁהִיא יְלֻדָתוֹ, וְהַעֲלָתָה מִבְּחִינַת "רַגְלִין" אֶת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בְּזִילוּתָא דְגֻלוּתָא, וְלִכֵּן שָׁמַר עַל רַגְלֶיהָ דְיָקָא.

**אֲתָא וְקָא מִשְׁתַּבַּח בִּי מְדַרְשָׁא**. אָמְרִי לִיהָ, עַדִּין לֹא הִגַּעְתָּ לְחֻצֵי כְבוֹד. כְּלוּם זְרָקָה אֲרַנְקִי בְּפָנֶיךָ לִים וְלֹא הִכְלַמְתָּהּ?! אֲפָשֶׁר כִּי הַבְּרוּר שֶׁל "זֶרַע הַיְלֻדִים", שֶׁיִּצְא הַטּוֹב שֶׁכְּבוֹשׁ בְּמַחְשָׁבָה כְּמַבְאֵר, וְלִכֵּן אֵי אֲפָשֶׁר לְבֹא אֶלֶא לְבְּחִינַת חֻצֵי כְבוֹד, כִּי בְּאֵמַת הוּא כְבוֹד אֶלְקִי בְּשִׁרְשׁוֹ, שְׁנֵאֵמַר בְּזֶה "כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֹּתֵר דְּבָר" (מְשַׁלִּי כה, ב). וְאוּלַי זֶה שֶׁעֲנִינוּ לוֹ "כְּלוּם זְרָקָה אֲרַנְקִי בְּפָנֶיךָ וְלֹא הִכְלַמְתָּהּ?!" שֶׁרַק שֶׁשׁוֹתֵק בְּמִצַּב בְּזִיוֹן כְּזֶה נִכְלָל בְּבְחִינַת "שְׁתַּק, כֹּה עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה לְפָנֶיךָ" (מְנַחוֹת כט), וְאֵז מִתְעַלָּה הַכְּבוֹד הַזֶּה אֲשֶׁר שָׁרְשׁוֹ בְּ'אִיָּה', בְּרֵאשִׁית – מֵאֲמֹר סְתוּם (לְקוּ"ת יב), כִּי רֵאשִׁית

דגל ביקוד

# רב עמרם חסידא, רבי מאיר ורבי עקיבא

קדושין פא.

על פי לקו"מ סד' פא אל פריעה'

**הנד** שבוייתא דאתאי לנהרדעא, אסקינהו לבי רב עמרם חסידא, אשקולו דרגא מקמיידהו. בהדי דקא חלפה חדא מנייהו נפל גהורא באיפומא, שקליה רב עמרם לדרגא דלא חוו יכלין בי עשרה למידלייה, דלייה לחודיה, סליק ואזיל, כי מטא לפלגא דרגא איפשה, רמא קלא, נורא בי עמרם. אתו רבנן אמרו ליה, כסיפרינן. אמר להו, מוטב תיכספו בי עמרם בעלמא חדין ולא תיכספו מינייה לעלמא דאתי. אשבועיה דינפק מיניה, נפק מיניה כי עמודא דנורא. אמר ליה, חזי דאת נורא ואנא בישראל, ואנא עדיפנא מינה. רבי מאיר הוה מתלוץ בעוברי עברה, יומא חד אידמי ליה שטן כאיתתא בהך גיסא דנהרא, לא הוה מברא, נקט מערא וקא עבר, כי מטא פלגא מערא, שבקיה. אמר, אי לאו דקא מכרוזי ברקיעא 'הזוהרו ברבי מאיר ותורתו' שויתיה לדמדך רתתי מעי. רבי עקיבא הוה מתלוץ בעוברי עברה, יומא דחד אידמי ליה שטן כאיתתא בריש דיקלא, נקטיה לדיקלא וקסליק ואזיל, כי מטא לפלגיה דדיקלא, שבקיה. אמר, אי לאו דמכרוזי ברקיעא 'הזוהרו ברבי עקיבא ותורתו' שויתיה לדמדך תרתי מעי.



**נפק מיניה כי עמודא דנורא.** אמר ליה, חזי דאת נורא ואנא בישראל ואנא עדיפנא מינה, כי "האש" מרמז לכחות היצר פנודע, שהיצר נמשל לאש בוער, כמו שאצל רב עמרם חסידא, אחרי הנסיון הגדול שעמד בו והשביע היצר שיצא, אז נדמה לעמוד אש, שהו בחינת היראה הגדולה, בחינת צמצום של ראשית הבריאה, שמשם נמשך כח היצר כפומבא (הל' פקדון ג). כי כשאדם זוכה להתגבר על יצרו זהו בחינת תכלית הבריאה (שיחת הר"ן קטו), וכמו שפומבא במדרש שוחר טוב (תהלים טו) שאין הקדוש ברוך הוא קורא לצדיקים - 'קדושים', עד שינתנו בארץ עד יום מיתה, למה? שיצר הרע מיצר את האדם בעולם הזה, ואינו מאמין בהן עד יום מיתה.

**וזה** בחינת "רבי עמרם חסידא", כי "עמרם" מרמז לגאלה כפומבא בספרים הקדושים, "עם-רם" פלומר שיתגלה שבני ישראל על ידי אמונתם הם מעל ומעבר לבחינת חלל פנוי (ולכן נקראים עבריים). וזה "חסידא" דיקא, כי עקר החסד ששופע על ידי המתקת הדיו פנודע, בחינת "כי גבר עלינו חסדו" (תהלים קי"ב). כי כאשר הצמצום במקומו הקדוש, על ידי זה דיקא נעשה צנור לרב טוב ושפע ברכה לרדת לעולם. וזה שפומבא ב"ש"ר = 502 = אמונה פשוטה, שהו בחינת התחזקות שהיתה לו לרבי עמרם חסידא. ומה היא אמונה פשוטה? שמתחזק להאמין בשכר וענש. שדבר זה בא על ידי בחינת "בשר". כי רק על ידי שיש לאדם לבוש גשמי שהוא בשרו, על ידי זה יכול לקבל שכר על ידי נסיון ובחירה, או להפסיד, על ידי תאוות בשר שמושה אותו מטה, חס ושלום.

**וזה** שהיה בין הנסיון של רבי עמרם חסידא לבין רבי מאיר ורבי עקיבא. כי מובא בעין יעקב, שאצל רבי מאיר ורבי עקיבא שהיו בני גרים, לכן לא היה להם זכות אבות, לכן היו צריכים להגנה והצלה מצד עצמם ותורתם בלבד, כמו שאמרו "הזוהרו ברבי מאיר ותורתו". אף אצל רבי עמרם חסידא, שהצליח לעמד בנסיון בלי הכרזה משמים, אלא שהתחזק באמונה פשוטה פנ"ל, בחינת שכר וענש, שהו בחינת נקדה של אבות, בחינת חותם אבות, (פי אבות הקדושים הו בחינת ש" = 300 = יצ"ר, כפומבא ב'היכל הברכה'). וזה "אנא בישראל", ב"ש"ר = 502, שהו שנות חיי האבות הקדושים (502 = 147 + 180 + 175), דהינו בחינת אמונה פשוטה בזכות אבות פנ"ל.

**וזה** לשון "איפשה", שפרש רש"י "הרחיב ופסק רגליו לעמד על מקומו בחזקה להתגבר על יצרו". כי פסוק רגלים זה מרמז להנ"ל, ששנעמד על בחינת שכר וענש, כי "רגלים" בחינת נצח והוד, בחינת מקום הנבואה, שעל ידי בחינת נבואה נתברר ונתקן המדמה, ואז יש אמונה. (לקו"ת ח) ולכן גם ב"ש"ר = 502 = ברו"ר המדמה.

**ולכן** את אש ואנא בישראל ואנא עדיפנא מינה. כי "אש" הוא בחינת כח המדמה, פתוי היצר, חלל פנוי, שתופס צורה כפי שרירות הלב, אף "בישראל", בחינת אמונה של ברוי המדמה וזכות האבות שלחמו מלחמה זו כל ימי חיייהם הקדושים, זכותם יגן עלינו, אמן.

**רבי מאיר הוה מתלוצץ בעוברי עברה, יומא חד אידמי ליה שטן פאייתתא בהך גיסא דנהרא, לא הוה מברא, נקט מצרא וקא עבר, פי מטא פלגא מצרא.** הנה נראה כי גם אצל רבי עמרם חסידא וגם אצל רבי מאיר ורבי עקיבא, פאשר התגבר עליהם וצרום והלכו אחריו, הגיעו לחצי הדרך, כמו שמוכר "פלגא דרגא", "פלגא מצרא", "פלגא דיקלא", שמרמז לבחינת נקדה אמצעית, בחינת חלל פנוי, וכאן בנקדה זו נהפך להם. פי אצל רבי עמרם חסידא שלא היה מתלוצץ מבעלי עברה, ובא לו הנסיון, התגבר על "חלל פנוי" על ידי שהרים את קולו והכריז "נורא בי עמרם", דהינו שמלא את בחינת חלל פנוי ב"קול", בחינת קול-צום-ממון, שמבטל הגזרה ויצר הרע בחינת קמ"ץ וסתים - חלל פנוי ובלתי משג.

**אך** אצלם אמר אי לאו דקא מכרזי ברקיעא' הההרו ברבי מאיר ותורתו' שויתיה לדמך תרתי מעי, שהוא דבר נפלא מאד, פי אחרי שהיו כבר כבניכול בידי היצר הרע בעצמו, כלומר הס"מ, היה מכרח לעזב אותם בגלל פרו"ז הנ"ל. פי רבי מאיר ורבי עקיבא זכו לבחינת "זהר הרקיע", (זהר) בחינת סובב כל עלמיו. "רקיע" - ממלא כל עלמיו, כלומר שתורתם היתה בהתחדשות נפלא מאד עד שרש הנשמה, שאז התורה היא בחינת "שיר", בחינת "כתבו לכם את השירה הזאת" (דברים לא, ט), בחינת שיר של ראש אמונה, שמבטל את כל הכפירות, אפלו של חלל פנוי. וזה שאמר הס"מ, אלמלא פרו"ז זה, היה עושה דמיהם לשני שתי מעות, כלומר חסר ערך. וזה שתי מעות דיקא, בחינת שני מיני אפיקורסות של חלל פנוי כמבאר, בן הם זכו לצאת מבחינת כבדות לב שבא מקשיות ומבוכות של חלל פנוי, והפכו "כבוד" לכבוד, כמו שצאמר על רבי עקיבא שהיה דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות, ופרש רש"י (סוטה מט.) שאין כבוד תורה גדול מזה, שמראה שאין בה דבר לבטלה, כלומר שבטל חלל פנוי כפי בחינתו.

**וזה רקיע = עיקר** פמוכא (תיקוני זוהר א:), כלומר הפך מן מותרות וקלפות שבא מבחינת שביירת פלים. ולכן הסייעתא דשמיא שזכו באה מבחינת המשכת קו אין סוף, בחינת "יש תקנה לאחריתך" (ירמיה לא, יד), וזה לגדל היחוד שנעשה למעלה בסוד פרו"ז-זכו"ר, בסוד יחוד אבא ואמא פמוכא. פי על ידי תורה לשמה עושה שלום בפמליה של מעלה ומטה, פמוכא בספר המדות, ולכן זוכה לעזר משמים. פי "שמים" - שם אש ומים, בחינת מחלקת של ראשית הבריאה בין החסד והדין, ועל ידי תורה לשמה זוכה לתפארת, ששם נעשה ההכרעה, "עשה שלום במרומוי" (איוב כה, ב), וכמו שמוכר "וכל מי שמשתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרבו אליו בעלי הדין" (זוהר וישב קפה). ועוד "...ועל פן הם שופעים טל על כל אותם שהשתדלו בתורה לשמה בעולם הזה. והדברים הללו רשומים בגן עדן ועולים עד אותו רקיע, ונוטלים מאותן אותיות אותו הטל להזין את הנשמה הזו" (זוהר ויקהל ר:).

מסכת

בבא מציעא

"אוקירו" לנשיכו כי היכי דתתעתרו

(בבא מציעא טז.)

קכב

## אָמַר רַבִּי חֲבִיבִין יְסוּרִין

בְּבֵא מִצִּיעָא פּה.

עַל פִּי לְקוּ"מ סֵד 'בֵּא אֶל פְּרַעָה'

**אָמַר** רַבִּי חֲבִיבִין יְסוּרִין. קָבַל עֲלֵיהָ תְּלִיסַר שָׁנֵי, שִׁית בְּצַמִּירְתָּא וְשִׁבְעָא בְּצַפְרָנָא. וְשִׁבְעָא בְּצַפְרָנָא, וְאָמַרְי לָהּ שִׁבְעָה בְּצַמִּירְתָּא וְשִׁית בְּצַפְרָנָא. אַהוּרִיָּירָה דְּבִי רַבִּי הוּוּ עֵתִיר מִשְׁבוּר מְלָכָא, כַּד הִזְוָה רַמִּי בִּיסְתָּא לְחַיּוּתָא הוּוּ אֲזִיל קָלָא בְּתַלְתָּא מִיְלִי, הוּוּ מְכוּיִן דְּרַמִּי בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְּעֵייל רַבִּי לְבֵית הַפְּסָא, וְאַפְלוּ הֲכִי מְעַבֵּר לִיהָ קְלִיָּה לְקַלְיָהּ וּשְׁמַעוּ לִיהָ נְחוּתֵי יָמָא, וְאַפְלוּ הֲכִי יְסוּרֵי דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן עַד־יָפִי מְדַרְבֵּי, דְּאָלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מֵאַתְבָּה בָּאוּ וּמֵאַתְבָּה הִלְכוּ, דְּרַבִּי עַל יְדֵי מַעֲשָׂה בָּאוּ וְעַל יְדֵי מַעֲשָׂה הִלְכוּ. עַל יְדֵי מַעֲשָׂה בָּאוּ, מַאי הִיא? דְּהַחֲוָא עֲגָלָא דְּחֻוּוּ קָא מְמַטּוּ לִידָהּ לְשַׁחִיטָה, אֲזִיל תְּלִיא לְרִישִׁיָּה בְּכַנְפֵיהָ דְּרַבִּי וְקָא בְּכִי. אָמַר לִיהָ, זִיל לְכֵךְ נּוֹעֲרַת. אָמַרְי, הוּוּאִיל וְלֹא קָא מְרַחַם לִיתּוּ עֲלֵיהָ יְסוּרִין. וְעַל יְדֵי מַעֲשָׂה הִלְכוּ, יוֹמָא חַד הוּוּ קָא כְּנִשָּׂא אֲמַתִּיהָ דְּרַבִּי בִירְזָא, הוּוּ שְׂדֵיאַ בְּנֵי כְּרַפּוּשְׁרָתָא וְקָא כְּנִשָּׂא לָהּ, אָמַר לָהּ, שְׁבַקִּינָהּ, כְּתִיב (תְּהִלִּים קמ"ט) "וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו". אָמַרְי הוּוּאִיל וְמְרַחַם גְּרַחַם עֲלֵיהָ.

**אָמַר** רַבִּי חֲבִיבִין יְסוּרִין. קָבַל עֲלֵיהָ תְּלִיסַר שָׁנֵי, שִׁית בְּצַמִּירְתָּא וְשִׁבְעָא בְּצַפְרָנָא. כִּי רַבִּי הִקְדוּשׁ, לְפִי בְּחִינַת הַגְּבוּהָה, פֶּגֶם בְּבְחִינַת רַחֲמִים כְּשֶׁלֹּא רַחַם עַל אוֹתוֹ עָגַל כְּרֵאוֹי, כִּי כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְגַלוּת רַחֲמֵי יִתְבַּרְךָ. וְלָכֵן קָבַל יְסוּרִים, שָׁהוּ בְּכַדֵּי לְתַקּוּן בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי. וְלָכֵן הָיָה לוֹ שְׁנֵי מִינֵי יְסוּרִים, כְּנִגְדָּא שְׁנֵי מִינֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת, הָאֶחָת שֵׁישׁ עֲלֵיהָ תְּשׁוּבָה, שְׁזָה בְּחִינַת "צַמִּירְתָּא", שֶׁהוּא אֶבֶן בְּמָקוֹם הַקְּטָנִים, כִּי בְּמָקוֹם זֶה יֵשׁ בְּחִינַת מוֹתְרוֹת, וְכֵן יֵשׁ נִיצוּצוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַשְּׁבִירָה, כִּי דוּעָה, וְכִנְגְדָּא בְּחִינָה שְׁנִיָּה לָקָה בְּ"צַפְרָנָא" - חֲלִי בְּפָה, כִּי הָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַשְּׁנִיָּה, שָׁם צָרִיךְ שְׁתִּיקָה.

**וְאָמַרְי** לָהּ שִׁבְעָה בְּצַמִּירְתָּא וְשִׁית בְּצַפְרָנָא. אַהוּרִיָּירָה דְּבִי רַבִּי הוּוּ עֵתִיר מִשְׁבוּר מְלָכָא, כַּד הוּוּ רַמִּי בִּיסְתָּא לְחַיּוּתָא הוּוּ אֲזִיל קָלָא בְּתַלְתָּא מִיְלִי, הוּוּ מְכוּיִן דְּרַמִּי בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְּעֵייל רַבִּי לְבֵית הַפְּסָא, וְאַפְלוּ הֲכִי מְעַבֵּר לִיהָ קְלִיָּה לְקַלְיָהּ וּשְׁמַעוּ לִיהָ נְחוּתֵי יָמָא. "שׁוֹמֵר הַסּוּסִים" שֶׁל רַבִּי זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֵתָן עַל שְׁמִירַת יַעֲקֹב אֶת צֶאֱן לְבָן (ה'ל' פקדון ג, יד), וְלָכֵן הָיָה עֲשִׂיר יוֹתֵר מִ"שְׁבוּר מְלָכָא", שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַשְּׁבִירַת פְּלִים שְׁנַעֲשָׂה עַל יְדֵי בְּחִינַת "אֲנָא אֶמְלִךְ", גְּאוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶפִיקוֹרְסוֹת, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם רַבִּי נֵתָן). כִּי עָקַר הָאֲמוּנָה הִיא עַל יְדֵי שְׁמִשְׁבָּרִים תַּאֲוֹת מִמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי. וְלָכֵן רָצָה הַ"שׁוֹמֵר" לְכַסּוֹת אֶת קוֹל זַעֲקַת יְסוּרָיו שֶׁל רַבִּי, בְּזִמְן שֶׁהֵאֱכִיל אֶת הַבְּהֵמוֹת, כְּלוֹמֵר לְנִסּוֹת לְמֵלֵא אֶת הַחֲלָל הַפְּנוּי בְּגִלּוֹי רַחֲמֵנוֹת (וְלָכֵן נִשְׁמַע הַקּוֹל עַד שֶׁלֵּשׁ מִיְלִין, בְּחִינַת הָאֲמוּנָה שֶׁתְּלוּיָהּ בְּשִׁלֵּשׁ אַבּוֹת, כִּי־דַעַ).  
אָף עַל פִּי כֵן נִשְׁמַע קוֹל יְסוּרֵי רַבִּי עַד לְ"יוֹרְדֵי הַיָּם", כְּלוֹמֵר, כִּי יֵשׁ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁהֵם צְרִיכִים דְּוָקָא לְרַדַּת לְעִמְק מְבוּכוֹת חֲלָל הַפְּנוּי, אָף שָׁגַם הֵם אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְגַלוּת הָאֱלֹהוֹת שֵׁישׁ שָׁם, וְלִתְרַץ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת הַבָּאִים מִחֲלָל פְּנוּי, כִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר עַד לְעֵתִיד לְבֵא, כְּמִבְּאֵר, וְלָכֵן אָף שֶׁנִּסָּה הַשׁוֹמֵר לְכַסּוֹת עַל קוֹלוֹ שֶׁל רַבִּי, עַד־זֵין נִשְׁמַע קוֹלוֹ. וְזֶה עַד "יוֹרְדֵי הַיָּם", כִּי "מִיָּם" בְּחִינַת חֲלָל פְּנוּי (ה'ל' תולעים ו). כִּי אָף עַל פִּי כֵן הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֵלּוּ, כְּשֶׁמַּעֲיָנִים וְיוֹרְדִים לְעִמְק הַחֲלָל, עַל יְדֵי זֶה מַעֲלִים פְּמֹה נְשִׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ וְנִשְׁקַעוּ בָּהֶם, כִּי בְּרַב קְדָשֶׁת הַצַּדִּיק, כְּשֶׁמַּעֲיָן בְּחֻכְמוֹת אֵלּוּ מְכִנִּיעַ כַּח הַמְּבוּכוֹת וְהַחֲקִירוֹת (קִיצוֹר לְקוּ"מ סד).

**וְעַל יְדֵי מַעֲשָׂה הִלְכוּ**, יוֹמָא חַד הוּוּ קָא כְּנִשָּׂא אֲמַתִּיהָ דְּרַבִּי בִירְזָא, הוּוּ שְׂדֵיאַ בְּנֵי כְּרַפּוּשְׁרָתָא וְקָא כְּנִשָּׂא לָהּ, אָמַר לָהּ, שְׁבַקִּינָהּ, כְּתִיב (תְּהִלִּים קמ"ט) "וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו". אָמַרְי הוּוּאִיל וְמְרַחַם גְּרַחַם עֲלֵיהָ. כִּי "לֹא הִמְדַּרְשׁ עָקַר אֶלָּא הַמַּעֲשָׂה" (אבֹת א, יז), וְלָכֵן כְּשֶׁרַחַם כְּרֵאוֹי, שָׁב וּרְפָא לוֹ. כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה בְּכַדֵּי לְגַלוּת רַחֲמֵי יִתְבַּרְךָ. וְזֶה בְּחִינַת שְׂרַחַם עַל "בְּנֵי חֲלָדָה", בְּבְחִינַת "עַד כָּאן רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֵּן" (ב"ר נד), שֶׁהַשִּׁיג אֶת צִמְצוּם הַרַחֲמֵנוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר. כִּי "חֲלָדָה" בְּחִינַת אֲרַבָּה, צִמְצוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (חולין קכז) "כָּל מִוֵּה שֵׁישׁ בִּיבְשָׂה יֵשׁ בָּיָם, חוּץ מִחֲלָדָה", כְּלוֹמֵר, שֵׁישׁ בָּהּ רָמַז לֵישׁ וְאֵין, בְּחִינַת הַנְּאָמַר בְּצִמְצוּם שֶׁל חֲלָל פְּנוּי, כְּמִבְּאֵר.



קבג

# גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא

בְּבֵא מִצִּיעָא פּה:

עַל פִּי לְקוֹ"מ כַּח 'בְּנֵי לָן בֵּיתָא'

**אָמַר** לִיה רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי חַנִּינְא, בְּהַדִּי דִּידִי קָא מִנְצִית, דְּעַבְדִּי לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. מַאי עַבִּידְנָא, אֲזִילְנָא וְשַׁדְינָא בִּיתָנָא, וְגַדִּילְנָא נִישְׁבִּי, וְצִיִּידְנָא טְבִי, וּמַאכִּילְנָא בְּשַׁרְיִידְוֹ לִיתְמִי, וְאַרִּיכְנָא מְגִילְתָּא, וְכַתְבְּנָא חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי, וְסִלְקְנָא לְמַרְנָא, וּמְקַרִּינָא חֲמִשָּׁה יְנוּקֵי בְּחִמְשָׁה חוּמְשֵׁי, וּמַתְנִינָא שִׁיתָא יְנוּקֵי שִׁירְתָּא סְדָרִי, וְאַמְרָנָא לְהוּ, עַד דְּהִתְדַרְנָא וְאַתִּינָא אַקְרוּ אֶהְדְּדִי וְאַרְנֵנוּ אֶהְדְּדִי, וְעַבְדִּי לָהּ לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. הִינוּ דְּאָמַר רַבִּי כַּמָּה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא.

**אָמַר** לִיה רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי חַנִּינְא, בְּהַדִּי דִּידִי קָא מִנְצִית, דְּעַבְדִּי לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי שְׂכַחַת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוּת הָאֲלָפִין הַנְּפִלְיָן, הֵם הַתּוֹרוֹת הַנְּפִילוֹת, כְּלוּמַר שְׂאֵמַתַּת הַתּוֹרָה נִתְעַלַּם וּמִתְרַבֵּים הַדְּעוֹת, וְלָכֵן כַּמָּה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי רַבִּי חַיִּיא. כִּי לָמָּה טַרַח כָּל כָּף לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּעֶצְמוֹ?

**אָד** נִרְאָה שֶׁרַבִּי חַיִּיא הִתְאַמֵּץ לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְתַקְּפָה הָעֲשִׂיָּה, לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הָעֲבוּדוֹת בְּעֶצְמוֹ, בְּכַדִּי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת אַחַדוֹת פְּשוּט בְּכָל הַמַּעֲשִׂים. כִּי ב"עֲשִׂיָּה", שֶׁם נֶאֱחָז הַסְטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת כְּפִירוֹת, וְלָכֵן דָּאָג שְׂכַל הָעֲבוּדָה תְּהִיָּה לְשֵׁם שְׁמַיִם, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת מִהַרְשֵׁ"א, בְּסוּד תּוֹרָה"ה לְשֵׁם"ה = 986 = טו"ב כְּפּוֹל נַגְ"ה (הֵיכַל הַבְּרַכָּה). כִּי "תּוֹרָה לְשִׁמּוּה" הִיא בְּסוּד לֵאָה - לְשֵׁם ה', עֵלֶת

תמיד, שמבטל השכחה שהיא בחינת "תולע" שמכילה הכל.

**וְאֵלּוּ** מַעֲשֵׂי רַבִּי חַיִּיא לְהַעֲלוֹת אַרְבַּעָה אֲלָפִין נְפִלְיָן, בְּפֶרֶט עַל פִּי הַקְּדָמוֹת רַבִּי נְתָן בְּהִלְכוֹת בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן ה':

**אֲזִילְנָא וְשַׁדְינָא בִּיתָנָא** - זוֹרַע פִּשְׁתָּן, כִּי "זְרַעִים" זֶה אֲמוּנָה (שַׁבַּת לֵא), וְאַמוּנָה בְּחִינַת חֶסֶד, כְּמַבְאֵר בְּתוֹרָה זו. וְלָכֵן מִתְחִיל בְּפִשְׁתָּן, בְּחִינַת חֶסֶד שְׁבַגְבוּרָה, שְׂמַתְגַּבֵּר עַל הַתּוֹלַע, וְזֶה כְּנֶגֶד בְּרַפְתַּת הָאָן.

**וְגַדִּילְנָא נִישְׁבִּי, וְצִיִּידְנָא טְבִי** - קָלַע רִשְׁתוֹת וְצַד בְּהוּן צְבִי, כְּנֶגֶד בְּרַכָּה שְׁלִישִׁית, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁתִּקְנֵנוּ דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, שְׁעַל יְדֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת אֲמִתַּת הַתּוֹרָה. כִּי "דָּוִד הַמֶּלֶךְ" בְּחִינַת קְלִיעַת רִשְׁתוֹת, בְּחִינַת כְּסוּפִים אַחְרֵי הָאֲמִתּוֹת וְהַשְׂרָאָת שְׂכִינָה, בְּחִינַת "בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תִּמְיֵד" (תְּהִלִּים קה). וְצַד צְבִי זֶה בְּחִינַת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, בְּנֹו שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שְׂבַנָּה בְּפַעַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְגַלְיָה שִׁיר הַשִּׁירִים שְׁנֶאֱמַר בּוֹ "דְּמָה דוֹדִי לְצְבִי" (שִׁיר הַשִּׁירִים ח), כְּלוּמַר שְׂזָכָה עַל יְדֵי הַמִּדּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמַדְמָה אֲמִתִּי, בְּחִינַת אֲמִתַּת הַתּוֹרָה - "מֶלֶךְ אֶסוּר בְּרַהֲטִים" (שם ז, ט).

**וּמַאכִּילְנָא בְּשַׁרְיִיהוּ לִיתְמִי** - לְהַאכִּיל הַבֶּשֶׂר לִיתוּמִיִּים, כְּנֶגֶד בְּרַכָּה שְׁנֵיָה שֶׁל בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן, "עַל הָאֶרֶץ", כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא עַקֵּר בְּחִינַת אַרוּחַ תְּלִמִּיד חֶכֶם, בְּחִינַת תְּמִידִין. וְלָכֵן הָאֲכִיל מִבֶּשֶׂר הַצְּבִי לִיתוּמִיִּים, כִּי יְתוּ"ם בְּחִינַת יוֹסֵף, בְּחִינַת צְדִיק, דְּהִינּוּ אַרוּחַ תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים שְׂמִתְקוּן הָאֲלָפִין.

**וְאַרִּיכְנָא מְגִילְתָּא, וְכַתְבְּנָא חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי** - כְּנֶגֶד בְּרַכָּה רְבִיעִית, "הַטוֹב וְהַמִּיטִיב", שֶׁהוּא לְהוֹצִיא הַטוֹב שֶׁבְּנֶגְהָ. וְזֶה שֶׁתִּקְוֶנוּ רַבִּי חַיִּיא קְלָפִים שֶׁהוּ מַעוֹר חִיָּה טְהוֹרָה, בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁבְּנֶגְהָ, צְבִי-טְבִי, בְּחִינַת הַטוֹב.

**וְסִלְקְנָא לְמַתָּא, וּמְקַרִּינָא חֲמִשָּׁה יְנוּקֵי בְּחִמְשָׁה חוּמְשֵׁי, וּמַתְנִינָא שִׁיתָא יְנוּקֵי שִׁירְתָּא סְדָרִי, וְאַמְרָנָא לְהוּ, עַד דְּהִתְדַרְנָא וְאַתִּינָא אַקְרוּ אֶהְדְּדִי וְאַתְנֵנוּ אֶהְדְּדִי.** וְלִמַּד הַתִּינוּקוֹת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל פּה, שְׂזָה בְּחִינַת אֶל"ף - יו"ד עֲלִיּוֹן וְיו"ד תְּחִתּוֹן, שֶׁהֵן צוּרַת אֶל"ף, הִינוּ הַעֲלָאָת הָאֲלָפִין. וְגַם שְׂכַל תִּינוּק לְמֹד וְגַם לְמֹד לְשַׁנִּי, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת מִהַרְשֵׁ"א, שְׂגַם זֶה בְּחִינַת אֶל"ף. וְלָכֵן עַל יְדֵי תִקְוִינִים אֵלּוּ גְרַם שְׂלֵא תִשְׂכַּח הַתּוֹרָה, וְתִהְיֶה בְּבְחִינַת "תְּמִיד".

**וְאַפְשָׁר** זֶה הַלְשׁוֹן "כַּמָּה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא", 'גְּדוּלִים' דִּיקָא, בְּחִינַת הַחֶסֶד שְׂנִקְרָא גְּדֻלָּה, "מַעֲשֵׂי חַיִּיא", שְׁעַל יְדֵי הַחֶסֶד הִזָּה מְטַהֵר עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה מִן קְלָפוֹת תּוֹלְעֵי, שְׂאָז לֹא תִשְׁלַט בְּחִינַת שְׂכַחָה שֶׁהִיא כְּלִיּוֹן רוּחָנִי, חֶס וְשְׁלוֹם.

**וּבְהַמְשָׁךְ** הַמַּעֲשִׂיָּה, שְׂאֲמָרוּ שֶׁהַפֶּסֶס שֶׁל רַבִּי חַיִּיא עוֹלָה וְיוֹרֵד מִעֲצָמוֹ, שְׂלֵא כְּמוֹ אַחְרִים עַל יְדֵי מְלָאָה, וְזֶה כִּי זָכָה לְבְּחִינַת תּוֹרָה לְשִׁמּוּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת "אֲנִי ה', אֲנִי וְלֹא מְלָאָה, אֲנִי וְלֹא שְׂרָף, אֲנִי וְלֹא שְׂלִיחַ", שֶׁתִּקְוֶנוּ אַחִיוֹת הַשְּׂקָר שֶׁבְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה לְמִטָּה בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה,

קבד

## גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא

בְּבֵא מִצִּיעָא פּה:

עַל פִּי לְקוּ"מ סד' בַּא אַל פְּרַעַה'

**אָמַר** לִיה רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי חַנִּינְא, בְּהַדִּי דִּידִי קַא מִנְצִית, דְּעַבְדִּי לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. מַאי עַבִּידְנָא, אֲזִילְנָא וְשִׁדְינָא כִּיתְנָא, וְגַדִּילְנָא נִישְׁבִּי, וְצִיִּידְנָא טְבִי, וּמַאכִּילְנָא בְּשִׁרְיִידוֹ לִיתְמִי, וְאַרְיִכְנָא מְגִילְתָּא, וְכַתְבְּנָא חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי, וְסִלְיִקְנָא לְמֶרְתָּא, וּמְקַרִּינָא חֲמִשָּׁה יְנוּקֵי בְּחֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי, וּמְתַנִּינָא שִׁיתָא יְנוּקֵי שִׁירְתָּא סְדְרִי, וְאַמְרֶנָּא לְהוּ, עַד דְּתַדְרֶנָּא וְאַתִּינָא אַקְרוּ אֶתְהַדְדִּי וְאַרְתְּנוּ אֶתְהַדְדִּי, וְעַבְדִּי לָהּ לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. חֲיֵנוּ דְּאָמַר רַבִּי, כַּמָּה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא.

**אָמַר** לִיה רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי חַנִּינְא, בְּהַדִּי דִּידִי קַא מִנְצִית. כִּי מַחֲלַקַת הִיא בְּחִינּוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַל יְדֵי חָלַל הַפְּנוּי, כִּי בְּלֵא זֶה הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף, וְלֵא הָיָה מְקוּם לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, וְעַל פִּי צְמִצָּם הָאוּר לְצַדִּדּוֹ, וְנַעֲשֶׂה חָלַל הַפְּנוּי, וּבְתוֹכּוֹ בְּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. וְכֵן הוּא בְּחִינַת הַמַּחֲלּוּקוֹת, כִּי אֵלּוּ הָיוּ כָּל הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אַחַד, לֵא הָיָה מְקוּם לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, רַק עַל יְדֵי הַמַּחֲלַקַת שְׂבִינֵיהֶם, שְׁנַחֲלָקִים זֶה מִזֶּה, וְכֹל אַחַד מוֹשֵׁף עֲצָמוֹ לְצַד אַחֵר, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינּוֹת חָלַל הַפְּנוּי, שְׁבוּ הוּא בְּרִיאַת הָעוֹלָם כַּנ"ל.

**דְּעַבְדִּי** לְתוֹרָה דְּלֵא תִשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל. מַאי עַבִּידְנָא, אֲזִילְנָא וְשִׁדְינָא כִּיתְנָא, וְגַדִּילְנָא נִישְׁבִּי, וְצִיִּידְנָא טְבִי, וּמַאכִּילְנָא בְּשִׁרְיִיהוּ לִיתְמִי, וְאַרְיִכְנָא מְגִילְתָּא. וְזֶה שְׁטָרַח רַבִּי

כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבִּי נֶתָן שֵׁם בְּסוּף הַלְכוֹת בְּרֶפֶת הַמְזוּן ה', וְלִכְּן כָּסִאוֹ עוֹלָה מִעֲצָמוֹ, בְּחִינַת "עֲלֵת תְּמִיד", חֲיֵנוּ דְּאָמַר רַבִּי כַּמָּה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא.

דגל ביקוד

קבה

## גדולים מעשי חייא

בבא מציעא פה:

על פי לקו"מ נד' זיהי מקוץ'

**אמר** ליה רבי חייא לרבי חנינא, בהדי דידי קא מינצית, דעבדי לתורה דלא תשתפח מישראל. מאי עבידנא, אזלינא ושדינא ביתנא, וגדילנא נישבי, וציידנא טבי, ומאכילנא בשריידו ליתמי, ואריכנא מגילתא, וכתבנא חמשה חומשי, וסליקנא למרתא, ומקרינא חמשה ינוקי בחמשה חומשי, ומתנינא שיתא ינוקי שירתא סדרי, ואמרנא להו, עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי וארנו אהדדי, ועבדי לה לתורה דלא תשתפח מישראל. הנינו דאמר רבי, כמה גדולים מעשי חייא.

**אמר** ליה רבי חייא לרבי חנינא, בהדי דידי קא מינצית, דעבדי לתורה דלא תשתפח מישראל. כי שכחת התורה הוא בחינת מיתת הלב, כי עקר הזכרון הוא לזכר תמיד בעולם הבא, שלא יהיה בדעתו חס ושלום שאין עולם אלא אחד. לכן צריך לדבק מחשבתו בעולם הבא, בכלליות ובפרטיות.

**מאי עבידנא, אזלינא ושדינא ביתנא.** ולכן טרח רבי חייא לעשות את כל המלאכות בעצמו, כדי שכל העשייה תהיה באחדות ודבקות מחשב"ה בעולם הבא, בחינת עשייה בשמחה"ה. כי "שמחה" בחינת "יד", שעל ידי מצוות מעשיות זוכה לזכרון (ספר המידות). וזה **אזלינא, אז"ל** - אור זרע לצדיק (היכל הברכה), כי "אור" בחינת עולם הבא, וזה שכתב מהרש"א שרצה רבי חייא

חייא כל כף לעשות את כל העבודות בעצמו, מתחלה ועד גמירא, בכדי לבטל מבחינת "עשייה" את אחיזת הפירות של צמצום חלל הפנוי, לכן זרע "זרעי פשתן", כי "פשתן" בסוד חלל פנוי, כמו שכתב רבי נתן (הל' כלאי בגדים ג, ה), ולכן הוריד את עצמו לשם דיקא רבי חייא, בבחינת "בא אל פרעה", שעל ידי זה יעלה ויוציא משם קדושות נעלמות, בחינת התורה הקדושה. ולכן עשה רשות, צד צבי, והאכיל בשרו ליתומים, פי אין המצוה נקראת בשם אמונה, פי אם על ידי הממון שפופר בשבילה (לקו"מ כג), פי הממון נמשך מבחינת חלל הפנוי, שהוא סוד הצמצום (הל' פיקדון ד, י). וזה "ואריכנא מגילתא", עשיית הקלף, שהוא בחינת גלוי האמונה, שרש התורה, כי "כל מצותיה אמונה" (תהלים קיט, פו).

**וכתבנא חמשה חומשי, וסליקנא למתא, ומקרינא חמשה ינוקי בחמשה חומשי, ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדרי, ואמרנא להו, עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי ואתנו אהדדי.** ולכן למדם התורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואמר להם שילמדו אחד את השני, שזה בחינת "כל ימי גדולתי בין החכמים", כי על ידי זה בחינת בריאת העולם, שמגדיל את הימים והמדות, מקטנות לגדלות, כמבאר.

**ועבדי לה לתורה דלא תשתפח מישראל.** הנינו דאמר רבי, כמה גדולים מעשי חייא. "מעשי" דיקא, בחינת "פי לא המדרש הוא עקר אלא המעשה" (אבות א), דהנינו בחינת מעשה בריאת העולם, שהכל בשביל האמונה הקדושה. וזה "כמה גדולים" דיקא, כי "גדול" בחינת תפלה (לקו"מ רט), כי כשנסתלק השכל, אי אפשר להבין שום דבר, פי אם על ידי אמונה, שעל ידי זה עוברים מעל קשיות חלל הפנוי. וזה הענין ש"הקתדרא", הפסא של רבי חייא, היה עולה מעצמו, כי זכה לסוד חלל פנוי, שהוא בחינת **אר"ה** - "אכן רוח היא באנוש" (איוב לב, ח), הנגון של ראש האמונה. ואותו תלמיד שהסתפל בכסא רבי חייא ונענש בעיניו, שזה בחינת רבוי אור, שבירת פלים, בחינת "אשר התעללתי במצרים" (שמות יב), ולכן נרפא על ידי שהיה לציון רבי חייא, ללמד דבריו בתוספתא, דהנינו בחינת תשובה, שאפשר למצוא אותיות וניצוצות לישבם מתוך שבירת הפלים.

שְׁכַל הָעֲבוּדָה תְּהִיָּה לְשֵׁם שְׁמַיִם מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, כִּי לְשֵׁם "שְׁמַיִם" זֶה בְּחִינַת זְכוּרֹן עוֹלָם הַבָּא. וְשִׁדְיָנָא פִּיתְנָא, הוּא פְּשָׁתוֹן, בְּחִינַת "פִּי שׁוֹנֶה הַלְכוֹת", שֶׁרְצָה לְתַקֵּן בְּזֶה אֶת אַחִיזַת הַמְדַמָּה שֶׁמְחַזֵּר תְּמִיד עַל פִּי שׁוֹנֶה הַלְכוֹת, וְאָז הוּא פֶּגֶם הַדַּעַת וְהַשְׂכָּחָה.

וְגִדְיָלְנָא נִישְׁבִּי, "קוֹלֵעַ אֲנִי מִמְּנוֹן רְשָׁתוֹת וּמְכַמֹּרוֹת", שֶׁזֶה בְּחִינַת "מִי אָסַף רוּחַ בְּהַפְּנִי, מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה" (משלי ל, ד), שֶׁזֶה בְּחִינַת לְקוּט הָרוּחַ, שֶׁמְצַרֵּף הַטוֹב מֵהָרַע, שֶׁזֶה וְצִיִּדְנָא טָבִי, צֵד צָבִי - טָבִי בְּאַרְמִית, בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁנִּתְבָּרַר.

וּמְאַכִּילְנָא בְּשִׁרְיָהוּ לִיתְמִי, שֶׁהֶאֱכִיל אֶת בֶּשֶׂר הַצָּבִי לִיתְוִמִּים, כִּי סוּד יְתוֹ"ם הוּא בְּחִינַת יוֹסֵף כְּמוֹבָא, יְפֵה תֵּאֵר וְיִפֵּה מְרָאָה, כִּי זֶה הַתְּקוּן לְהַתְּגַבְּרוֹת הַמְדַמָּה הָרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת "חֶרְפַּת רָעֵב" (יחזקאל לו), וְעַל יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, בְּחִינַת צְדָקָה וְהַסְתַּפְּקוּת, מִתְּקַן אֶת "וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֵל קַרְבְּנָה" (בראשית מא, כא).

וְאַרְיִכְנָא מְגִילְתָּא, שֶׁמְרַמֵּז לְהַכְנַעַת פֶּח הַבְּהִמְיוּת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "עֲבוּד עוֹר" (פי עור = עור), שֶׁיִּשְׁרַת הַמְדַמָּה אֶת הַשְׂכָּל.

וְכַתְּבָנָא חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי, וְסִלְיָקְנָא לְמִתָּא וּמְקַרְיָנָא חֲמִשָּׁה יְנוּקֵי בְּחֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי. שֶׁלְּמִד הַתִּינוּקוֹת חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, זֶהוּ בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַדַּעַת בְּכָל־יָוֵת.

וּמִתְּנִינָא שִׁיתָא יְנוּקֵי שִׁיתָא סְדְרִי. שֶׁלְּמִד אוֹתָם שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנֶה, זֶהוּ בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַדַּעַת בְּפִרְטִיּוֹת, שֶׁעַל יְדֵי שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת נִשְׁמָר הַזְּכוּרֹן בְּעוֹלָם הַבָּא כְּנִ"ל.

וְאַמְרָנָא לְהוּ, עַד דְּהִדְרָנָא וְאַתִּינָא אַקְרוּ אַהֲדָדִי וְאַתְנּוּ אַהֲדָדִי, וְעַבְדִּי לָהּ לְתוֹרָה דְּלֹא תִשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל. שֶׁאֲמַר לָהֶם שֶׁיִּלְמְדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, זֶה כְּדֵי לְהַנְצִיל מִ"רַע עֵינִי", שֶׁכָּל אֶחָד יִהְיֶה טוֹב עֵינַי עִם הַשְּׁנַי בְּלִמּוּדוֹ, וְאָז מֵתְּגַבְּרִים עַל פֶּח הַמְדַמָּה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל עַל מִשָּׁה רַבְּנּוּ שֶׁנִּתְּנָן לָנוּ פֶּלְפּוּל הַתּוֹרָה בְּטוֹבַת עֵינַי (נדרים לח).

הֵינּוּ דְאֲמַר רַבִּי, כְּמָה גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי חַיִּיא. כְּמָה "גְּדוּלִים" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שֶׁנַּעֲשֶׂה הַגְּדֵלַת הַדַּעַת, "ה' אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד". וְעוֹד כְּמָה רְמִזִּים לְפִי הַנִּ"ל: הַמְעַרָה הַנְּעֻלְמַת שֶׁל רַבִּי חַיִּיא, כִּי "מְעַרָה" בְּחִינַת דְּבִקּוּת, כְּמוֹבָא, "כְּמַעַר אֵישׁ וְלִיּוֹת" (מלכים א' ז, לו). וְכֵן הַפֶּסֶא שֶׁל רַבִּי חַיִּיא שֶׁהִיָּה עוֹלָה וְיִוֹרֵד מֵעַצְמוֹ, שֶׁלֹּא עַל יְדֵי מְלָאכִים, הוּא בְּחִינַת הַנְּגוּן שֶׁעוֹלָה וְיִוֹרֵד וּמְבַרֵּר הָרוּחַ טוֹבָה, כְּמוֹ כְּנוֹר דָּוִד שֶׁמְנַגֵּן מֵאֱלֹוִי (בְּרִכּוֹת ג), שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמָר הַזְּכוּרֹן. וְכֵן שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְהַסְתַּפֵּל בְּכֶסֶא, כִּי זָכָה לְבְּחִינַת "עֲלֵי עֵינִי" (בראשית מט), שֶׁמִּוֹר מְכַל דְּמִיּוֹן שֶׁל רַע עֵינַי, כִּי מִי שְׂרֹאָה אֶת חֲבֵרוֹ מִתְּנַשֵּׂא יְכוּל לְפַל לְרַע עֵינַי. וְעַל יְדֵי בְּחִינַת מְשִׁיחַ מְכַנֵּיעַ זֹאת, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֶצֶל רַבִּי חַיִּיא וּבְנָיו, זְכוּתָם יִגֹּן עֲלֵינוּ, אָמֵן.

חילוק בין עשירי שנה

מסכת

בבא בתרא

**אָמַר** רַבְּנּוּ זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה שֶׁאֲמַרְסָּם בְּשֵׁם אוֹמְרוּ חֵינּוּ בְּשֵׁם רַבָּה בַּר בַּר חֲנָא כְּעַצְמוֹ.

**גַּם** בַּעַת שֶׁהִתְחִיל לְגַלוֹת תּוֹרוֹת עַל מֵאֲמָרֵי רַבָּה בַּר בַּר חֲנָא

אִזְ סַפֵּר שֶׁרַבָּה בַּר בַּר חֲנָה בָּא אֵלָיו וְשַׁחַר פְּנֵיו וְאָמַר מִדּוּעַ אֵינוֹ מְשִׁים לֵב לְהִמְאָמְרִים שְׁלוֹ, וּבִקֵּשׁ אוֹתוֹ עַל זֶה שִׁישִׁים לְבוֹ עֲלֵיהֶם, וְהוּא יַגִּילָה לוֹ בְּחָם חֲדוּשִׁים נְפִלְאִים וְנוֹרָאִים:

(חיי מוהר"ן ה)



קבו

## בְּנִימִין הַצְּדִיק

בְּבֵא בְּתֵרָא יֵא.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יִזְוִי הֵם מְדִיקִים'

**תְּנִיא,** אָמְרוּ עָלָיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שֶׁהִיָּה מְמַנֶּה עַל קֶפֶה שְׂרָ צְדָקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנִי בַּעֲרַת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרִנְסָנִי, אָמַר לְדָה, הַעֲבֹדָה שְׁאִין בְּקֶפֶה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרִנְסָה מְשָׁלוֹ. לְיָמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ דְּרֹוא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמְרַת כָּל הַמְּקָיִים נִפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהַחֲדִידָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ? מִיד קָרְעוּ לוֹ גֹּזֵר דִּינוֹ. תְּנֵא, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו.

הַמְּזַבֵּחַ, כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה לֹקַח נִפְשׁוֹת, כְּמוֹ מַעֲשֵׂה שְׁמֵבִיא רַבּוּוּ הַקְּדוּשׁ מַעֲמוּד זֶה בְּמַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שֶׁל מְנַבֵּז, "אַבוֹתַי גָּנְזוּ מְמוֹן וְאֵנִי גָנְזְתִי נִפְשׁוֹת", וּמְזַבֵּחַ מְזִיחַ גְּזֵרוֹת רְעוֹת וּמְכַפֵּר עוֹנוֹת וּמְזַיֵּן וּמְחַבֵּב וְכוּ' (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אֲכִילָה).

**לְיָמִים** חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמְרַת כָּל הַמְּקָיִים נִפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהַחֲדִידָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ? שְׁלַמְדוּ עָלָיו מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת זְכוֹת, "אַתָּה אָמְרַת - מִתּוֹרַתְךָ לְמִדְּנוּ", כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה, בְּחִינַת "הוֹן יִסִּיף רְעִים רַבִּים" (מִשְׁלֵי ט) כֵּן ל, וְאֵז נִזְדַּכְּפָה הָאוֹיר עַד שֶׁנִּשְׁמָע לְמַרְחוּק, בְּבַחֲינַת "וְשִׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת", עַד שֶׁנִּכְתַּב - "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי" (אֶסְתֵּר ו), כִּי גָנַז לוֹ נִפְשׁוֹת לְמַעְלָה, וְזָכַף הָאוֹיר בְּאַהֲבָה עַד לְמָרוֹם.

**מִיד קָרְעוּ לוֹ גֹּזֵר דִּינוֹ. תְּנֵא,** הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו. וְלָכֵן קָרְעוּ גֹזֵר דִּינוֹ, עַל יְדֵי צְדָקָה, בְּבַחֲינַת שְׁלֵמוֹת הַמְּזַבֵּחַ שֶׁמְכַפֵּר כֵּן ל, וְלָכֵן הוֹסִיפוּ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים עַל שְׁנוֹתָיו, כִּינָגֵד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵן בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַמְּזַבֵּחַ, "אַבְנֵים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה" - אִשְׁ"ת (לְקוֹ"מ יח), הִינּוּ אִשָּׁה הַכֵּן לְשִׁבְעַת בְּנֵיהָ, כִּי אַבְנֵים - בְּנִים. גַּם שְׁמוֹ יַעֲדֵד - "בְּנִימִין", כִּי "מְזַבֵּחַ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרָף" (זִבְחִים ג), זֶה בְּנִימִין. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד

**תְּנִיא,** אָמְרוּ עָלָיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שֶׁהִיָּה מְמַנֶּה עַל קֶפֶה שֶׁל צְדָקָה. כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה הוּא מוֹסִיף רְעִים רַבִּים, וְעַל יְדֵי זֶה "וְשִׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אֶסְתֵּר ט), כִּי כְּזַכְּפָה הָאוֹיר, וְזֶה שֶׁ"אָמְרוּ עָלָיו" דִּיקָא.

**פֶּעַם** אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנִי בַּעֲרַת, אָמְרָה לוֹ רַבִּי פְּרִנְסָנִי, אָמַר לָהּ הַעֲבֹדָה שְׁאִין בְּקֶפֶה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרִנְסָה מְשָׁלוֹ. כִּי מַה שֶׁפְּרִנְסָה אִשָּׁה וְשִׁבְעַת בְּנֵיהָ מְשָׁלוֹ, עֲשֵׂה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת

קכז

## בְּנִימִין הַצְּדִיק

בְּבֵא בְּתֵרָא יֵא.

עַל בֵּי לְקוֹ"מ כֵּה 'אַחֲוֵי לָן מְנֵא'

**תְּנִיָא**, אָמְרוּ עֲלֵיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שְׁחִיחַ מְמַנָּה עַל קַפָּה שְׂרָ צְדָקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בַעֲרַת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לָדֵי, הָעֵבֹדָה שְׁאִין בְּקַפָּה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנְסָנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשֻׁלוֹ. לְיָמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ דְּוֵא, רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמַרְתָּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שְׁחִיחַ אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הַלְלוּ? כִּי לְפִתְחַ חֲטָאֵת רַבִּי" (בראשית ד, ז) כְּפִ"ל, שְׁמַתְגַּבֵּר הַמְּדַמָּה כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְּנֵס לְשַׁעַר הַקְּדוּשָׁה, בְּחֵינַת עוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן צָרִיךְ לְסַתְּרוֹ, וְזֶה עַל יְדֵי בְּחֵינַת אֹרֵי הַגְּנוּיִם כְּפִ"ל, בְּחֵינַת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ. וְלָכֵן מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת, שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי הַמְּצֻנָה, הַמְּלִיצֵי עֲלֵיו לְטוֹבָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ "מִתּוֹרְתָךְ לְמַדְּנֵנו" (רש"י), כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁעָשָׂה, זָכָה לְבְּחֵינַת "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי", כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּלֵּים הַגְּנוּיִם עַל יְדֵי הַצְּדָקָה, נַעֲשֶׂה מֵהֵם "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי" (ישעיה סא, י), כְּמִבְּאֵר, וְזֶה בְּחֵינַת "אִשָּׁה וְשִׁבְעַת בְּנֵיהָ", שֶׁהֵן שְׁמוֹנֶה נְפֻשׁוֹת יְחָד, כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֶת בְּגֵדֵי כֹהֵן גְּדוֹל שְׁמֹכְכָפְרִים (זבחים פח), וְדִהֵינוּ "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי".

**אָמְרָה לוֹ**, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לָהּ, הָעֵבֹדָה שְׁאִין בְּקַפָּה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנְסָנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים. "אִשָּׁה" בְּחֵינַת בַּת עֵין, וְ"שִׁבְעַת בְּנֵיהָ" - ז' גְּלָדְנֵי עֵינָא (לקו"מ כט), שְׁעָה בְּחֵינַת "כְּסוּת עֵינַיִם" (בראשית כ, טז), כִּי אִם לֹא מְאִירָה הַצְּדָקָה, אֲזִי נַעֲלָם אֹרֵי הַפְּאָר, חֵס וְשְׁלוֹם.

**עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשֻׁלוֹ**. שְׁנַתְקִים בּוֹ בְּחֵינַת "וְנִגְשִׁיךְ צְדָקָה" (ישעיה ס, ז) הַנִּזְכָּר בְּתוֹרָה ז. לְיָמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת. כְּלוּמֵר, שְׁמַתְגַּבֵּר בְּחֵינַת כַּח הַמְּדַמָּה, כְּשֶׁצָּרִיךְ לַעֲלוֹת לְמַדְרָגָה חֲדָשָׁה.

**אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא**, רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמַרְתָּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שְׁחִיחַ אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הַלְלוּ? כִּי לְפִתְחַ חֲטָאֵת רַבִּי" (בראשית ד, ז) כְּפִ"ל, שְׁמַתְגַּבֵּר הַמְּדַמָּה כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְּנֵס לְשַׁעַר הַקְּדוּשָׁה, בְּחֵינַת עוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן צָרִיךְ לְסַתְּרוֹ, וְזֶה עַל יְדֵי בְּחֵינַת אֹרֵי הַגְּנוּיִם כְּפִ"ל, בְּחֵינַת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ. וְלָכֵן מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת, שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי הַמְּצֻנָה, הַמְּלִיצֵי עֲלֵיו לְטוֹבָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ "מִתּוֹרְתָךְ לְמַדְּנֵנו" (רש"י), כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁעָשָׂה, זָכָה לְבְּחֵינַת "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי", כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּלֵּים הַגְּנוּיִם עַל יְדֵי הַצְּדָקָה, נַעֲשֶׂה מֵהֵם "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי" (ישעיה סא, י), כְּמִבְּאֵר, וְזֶה בְּחֵינַת "אִשָּׁה וְשִׁבְעַת בְּנֵיהָ", שֶׁהֵן שְׁמוֹנֶה נְפֻשׁוֹת יְחָד, כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֶת בְּגֵדֵי כֹהֵן גְּדוֹל שְׁמֹכְכָפְרִים (זבחים פח), וְדִהֵינוּ "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי".

**מִיד קָרְעוּ לוֹ גֵזֵר דֵּינֵוּ**. דִּהֵינוּ שְׁסַתְּרוּ אֶת הַמְּדַמָּה, שְׁדַמָּה לְהַמִּית אֶת בְּנִימִין הַצְּדִיק, **תְּנֵא**, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו. וְלָכֵן הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים, כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְרַמֵּז שֶׁיִּצְא מִהַמְּדַמָּה וְעָלָה לְבְּחֵינַת שְׁכַל קְדוּשׁ שֶׁיִּשׁ לוֹ קַיִם, בְּחֵינַת שְׁכַל הַנְּקֻנָּה (לקו"מ מתנה ד, יב), וְכְמוֹ שְׁכַתּוֹב "אוֹת הִיא לְעֹלָם" (שמות לא, י). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**תְּנֵיָא**, אָמְרוּ עֲלֵיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שְׁחִיחַ מְמַנָּה עַל קַפָּה שֶׁל צְדָקָה. מְבֹאֵר שֶׁ"צְדָקָה" הִיא בְּחֵינַת גְּלוּי הַחֵן וְהַפְּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן הַגְּנוּיִם שֶׁיִּשׁ בְּמִמוֹן, שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֹרֵי ה', בְּבְחֵינַת "ה' אֹרֵי וְיִשְׁעֵי" (תהלים כז), שֶׁעַל יְדֵי צְדָקָה מְגַלָּה גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ וּמְשַׁבֵּר הַמְּדַמָּה. **פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בַעֲרַת**. "בַּעֲרַת" זֶה בְּחֵינַת שְׁנַתְעֵלָם אֹרֵי הַגְּנוּיִם עֲלָיו, וְאֲזִי מִתְגַּבֵּר כַּח הַמְּדַמָּה, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר עַל "שִׁבְעַת פְּרוֹת רְעוֹת" שֶׁל חֵלוּם פְּרַעָה (לקו"מ נד).

קב"ח

## בְּנִימִין הַצְּדִיק

בְּבֵא בְּתֵרָא יֵא.

עַל פִּי לִקוּ"מ כַּח 'בְּנִי לֵן בֵּיתָא'

**תְּנִיָא**, אָמְרוּ עֲלֵיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שְׁהִיָּה מְמַנָּה עַל קַפָּה שְׂרָ צְדָקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לְדֵי, הַעֲבוּדָה שְׂאִין בְּקַפָּה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מִשְׁלוֹ. לְיָמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ דְּוֵא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אֲמַרְתָּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלּוּ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ? מִיָּד קָרְעוּ לוֹ גְּזֵר דֵּינּוּ. לָכֵן עַל יְדֵי הַחֲסֵד הַגְּדוֹל שֶׁעָשָׂה וְתַקֵּן בְּחֵינַת תְּמִיד וְאַלְפִין נְפֻלִין, זָכָה שֶׁהַחֲסֵד הַזֶּה לֹא מְלַבֵּשׁ בְּדִין בְּבְחִינַת מְלָאָה וְשָׂרָף, כְּמוֹ שֶׁאֵכּוֹן הַמְּלִיצוֹ עֲלָיו מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת בְּעֵצְמָם, בְּבִקְשָׁם עַל אֲמִתַּת הַתּוֹרָה מְלַפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "אַתָּה אֲמַרְתָּ... מוֹתוֹרְתָךְ לְמַדְנֵי כָּל הַמְּצִיל וְכוּ".

**תְּנָא**, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו. וְזֶה שֶׁקָּבַל עוֹד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שְׁנוֹת חַיִּים, כְּנִגְדַּ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ לְבוּשׁ אֲמִתּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּחֵינַת אֲמִתַּת ה', בְּחֵינַת הַתְּגַלּוּת הַתּוֹרָה, "אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ" (שְׁמוֹת כ, ב), וּמִשָּׁם תּוֹצְאוֹת חַיִּים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**פֶּעַם** אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לָהּ, הַעֲבוּדָה שְׂאִין בְּקַפָּה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מִשְׁלוֹ. הַצְּדָקָה שֶׁעָשָׂה בְּנִימִין הַצְּדִיק מִשְׁלוֹ, שִׁבְעָה תַקֵּן בְּחֵינַת "תְּמִיד", וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּבְחֵינַת "וְאֵנִי כְּכֶבֶשׂ אֶלּוֹף" (ירמיה יא), כִּי אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיָה בְּקַפָּה כְּלוּם, עֵדוּן נִתָּן מִשְׁלוֹ, שִׁבְעָה בְּחֵינַת הַכְּנָסֶת אוֹרְחִים שֶׁמִּתְקַן הַתְּמִיד, וְלָכֵן הִצִּיל "אִשָּׁה וְשִׁבְעַת בְּנֵיהָ" דִּיקָא, שֶׁהוּא שְׁמֵנָה נְפֻשׁוֹת, בְּסוּד אוֹר"ח - ח' - אוֹר-ח', כְּמוֹבָא מִהַבְּעַל שֶׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ (דַּגַּל מַחֲנֵה אַפְרַיִם, לִיקוּטִים).

**לְיָמִים** חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אֲמַרְתָּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלּוּ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהִחְיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ? מִיָּד קָרְעוּ לוֹ גְּזֵר דֵּינּוּ. לָכֵן עַל יְדֵי הַחֲסֵד הַגְּדוֹל שֶׁעָשָׂה וְתַקֵּן בְּחֵינַת תְּמִיד וְאַלְפִין נְפֻלִין, זָכָה שֶׁהַחֲסֵד הַזֶּה לֹא מְלַבֵּשׁ בְּדִין בְּבְחֵינַת מְלָאָה וְשָׂרָף, כְּמוֹ שֶׁאֵכּוֹן הַמְּלִיצוֹ עֲלָיו מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת בְּעֵצְמָם, בְּבִקְשָׁם עַל אֲמִתַּת הַתּוֹרָה מְלַפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "אַתָּה אֲמַרְתָּ... מוֹתוֹרְתָךְ לְמַדְנֵי כָּל הַמְּצִיל וְכוּ".

**תְּנָא**, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו. וְזֶה שֶׁקָּבַל עוֹד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שְׁנוֹת חַיִּים, כְּנִגְדַּ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ לְבוּשׁ אֲמִתּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּחֵינַת אֲמִתַּת ה', בְּחֵינַת הַתְּגַלּוּת הַתּוֹרָה, "אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ" (שְׁמוֹת כ, ב), וּמִשָּׁם תּוֹצְאוֹת חַיִּים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**תְּנִיָא**, אָמְרוּ עֲלָיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שְׁהִיָּה מְמַנָּה עַל קַפָּה שֶׁל צְדָקָה. כִּי בְּנִימִין הַצְּדִיק שְׁהִיָּה עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֲסֵד, שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִים לְאַמוּנָה, כְּמִבְּאָר שֶׁם עַל פְּסוּק "וְחֲסֵדִי לֹא אֶפְיֹר וְלֹא אֶשְׁקֶר בְּאַמוּנָתִי" (תהלים פט, לד), וְעַל יְדֵי חֲסֵד וְאַמוּנָה מִתְקַנְיִם הָאֲלִפִין הַנְּפֻלִין. כִּי עַל יְדֵי בְּחֵינַת אֲלִפִין נְפֻלִין נַעֲשָׂה פְּגָם הַתְּמִיד, וְאֵז מִתְגַּבֵּר תוֹל"ע הַטְּמֵא, וְאֵז הוּא בְּחֵינַת רָעַב, שְׁנוֹת בְּצֵרֶת, וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אַחֲרָי שֶׁעָשׂוּ בָּהּ אֶת הַבְּכוּרָה "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" (בראשית כו, א).

קכט

## בְּנִימִין הַצַּדִּיק

בְּבֵא בְּתָרֵא יֵא.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יִזְוִי הֵם מִדִּיקִים'

**תְּנִיָּא**, אָמְרוּ עֲלָיו עַל בְּנִימִין הַצַּדִּיק, שֶׁחִיָּה מְמַנָּה עַל קֶפֶה שֶׁל צִדְקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לָדֵי, הָעֵבֹדָה שְׁאִין בְּקֶפֶה שֶׁל צִדְקָה בְּלוֹם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי חֲרֵי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשָׁלוֹ. לְיָמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרָת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ דְּרוּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אִמְרַתְּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֹשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצַּדִּיק שֶׁחִיָּה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוֹ? שֶׁהַמְּלִיצוֹ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרָת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הֵם בְּחִינַת "כְּנוּפִיָּא עֲלָה דְּמִתְכַּנְפִּי", כְּלוּמַר שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי שֶׁחִיָּה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ, בְּחִינַת "בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיָּהוּ" (חֲבִקוּק ג, א), שֶׁהַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה קִבְּלוּ חִיּוּת, וְעַל יְדֵי תְּקוּנָתָם אֵלּוֹ מִתְּעוֹרְרִים מִהַשְּׁנָה וּמִתְּחִילִים לְדַבֵּר, כְּפִמְבָּאָר, שֶׁזָּה בְּחִינַת דְּבִרְיֵי הַמְּלָאכִים, "וּבַעַל פִּנְיָ נִגִּיד דְּבִר" (קֹהֶלֶת י, ט). לָכֵן לָמָּה שְׁיָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוֹ? כִּי עַל יְדֵי תְּקוּנָתָם עֲתִיק נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֲרִיכוֹת יָמִים.

**מִיד קָרְעוּ לוֹ גִּזְרֵי דִינּוֹ. תְּנָא, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו.** כִּי "יִרְאַת ה' תוֹסִיף יָמִים" (מִשְׁלֵי י, כז), וְלָכֵן הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנִים כְּנִגְדַּ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, שְׁנוֹתֵי לְבָשָׁה הַתּוֹרָה, בְּחִינַת "מִשְׁנָה פְּנִי וּתְשַׁלַּחְהוּ" (אִיּוֹב יד), כִּי צְרִיף לְהַלְבִּישׁ פְּנָיו שֶׁלֹּא יִכְרֹוּהוּ הַחִיצוֹנִים, וְיִזְכֶּה לְחַיִּים חֲדָשִׁים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**פֶּעַם** אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי. כִּי "בְּצֵרֶת" הוּא הַפָּךְ הַגִּשְׁמִים, וְגִשְׁמִים הֵם עַל יְדֵי נְשִׁימָה, הַתְּבוּנָנוּת, כִּי עַל יְדֵי הַכֵּל הִיפִי נִמְעָט הַהוֹן, כְּפִמְבָּאָר.

**אָמַר** לָהּ, הָעֵבֹדָה שְׁאִין בְּקֶפֶה שֶׁל צִדְקָה בְּלוֹם. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנָסְנִי חֲרֵי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשָׁלוֹ. שֶׁעֲשֶׂה צִדְקָה מְשָׁלוֹ דִּיקָא, שֶׁזָּה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת תְּחִתּוֹנָה, תְּקוּנָתָהּ הִירְאָה. וְלָכֵן אִם לֹא עוֹשֶׂה כֵּן, "אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים", כְּלוּמַר שֶׁנִּעְלָמִים בְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, חֵס וְשָׁלוֹם.

**לְיָמִים** חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרָת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אִמְרַתְּ כָּל הַמְּקָיִים נְפֹשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצַּדִּיק שֶׁחִיָּה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוֹ? שֶׁהַמְּלִיצוֹ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרָת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הֵם בְּחִינַת "כְּנוּפִיָּא עֲלָה דְּמִתְכַּנְפִּי", כְּלוּמַר שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי שֶׁחִיָּה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ, בְּחִינַת "בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיָּהוּ" (חֲבִקוּק ג, א), שֶׁהַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה קִבְּלוּ חִיּוּת, וְעַל יְדֵי תְּקוּנָתָם אֵלּוֹ מִתְּעוֹרְרִים מִהַשְּׁנָה וּמִתְּחִילִים לְדַבֵּר, כְּפִמְבָּאָר, שֶׁזָּה בְּחִינַת דְּבִרְיֵי הַמְּלָאכִים, "וּבַעַל פִּנְיָ נִגִּיד דְּבִר" (קֹהֶלֶת י, ט). לָכֵן לָמָּה שְׁיָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוֹ? כִּי עַל יְדֵי תְּקוּנָתָם עֲתִיק נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֲרִיכוֹת יָמִים.

**מִיד קָרְעוּ לוֹ גִּזְרֵי דִינּוֹ. תְּנָא, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו.** כִּי "יִרְאַת ה' תוֹסִיף יָמִים" (מִשְׁלֵי י, כז), וְלָכֵן הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנִים כְּנִגְדַּ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, שְׁנוֹתֵי לְבָשָׁה הַתּוֹרָה, בְּחִינַת "מִשְׁנָה פְּנִי וּתְשַׁלַּחְהוּ" (אִיּוֹב יד), כִּי צְרִיף לְהַלְבִּישׁ פְּנָיו שֶׁלֹּא יִכְרֹוּהוּ הַחִיצוֹנִים, וְיִזְכֶּה לְחַיִּים חֲדָשִׁים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**תְּנִיָּא**, אָמְרוּ עֲלָיו עַל בְּנִימִין הַצַּדִּיק, שֶׁחִיָּה מְמַנָּה עַל קֶפֶה שֶׁל צִדְקָה. כִּי "צִדְקָה בְּכָלֵל נִדְרִים", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְמָבַ"ם בְּהַלְכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשֵׂרוֹת, וְכָתַב רַבִּי נֶתָן (ה' נדרים ה) שֶׁ"נִדְרִים" הֵן בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיוֹת, כִּי "צִדְקָה" בְּחִינַת עֲשִׂיָּה דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּינוּ (בְּחֵי מוהר"ן תַּקס"ז), וְכֵן נֶאֱמַר "וְהָיָה מַעֲשֶׂה הַצִּדְקָה שְׁלוֹם" (ישעיה לב, יז), כְּלוּמַר שֶׁהַחֲסֵד מִתְּלַבֵּשׁ, וְכֵן אָמְרוּ (נדרים ז) "כִּפְיָהּ זֹאת צִדְקָה", הִינּוּ הַדְּבִיר.



קל

## בְּנִימִין הַצְּדִיק

בְּבֵא בְּתָרְא יֵא.

עַל פִּי לִקוּ"מ סֵד 'בֵּא אֶל פְּרַעָה'

**תְּנִיָּא**, אָמְרוּ עֲלָיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק, שֶׁהָיָה מְמַנֵּה עַל קִפְּהָ שְׂרָ צְדָקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי, אָמַר לְדָהּ, הָעֵבֹדָה שְׂאִין בְּקִפְּהָ שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנְסָנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשָׁלוֹ. לַיָּמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ דְּרֻוּא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמַרְתָּ כָּל הַמְּקַיָּים נִפְשָׁא אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיָּים עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יָמוּת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ? וְלָכֵן הִמְלִיצוּ עֲלָיו "מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת", כִּי מְלָא"ךְ = אָמִין, כְּלוֹמַר שֶׁהֵם מְשָׁרְתֵי הָאָמוּנָה שֶׁנִּבְרְאוּ עַל יְדֵי הַמְּצִוָּה, וְלָכֵן אָמְרוּ "כָּל הַמְּקַיָּים נִפְשָׁא אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיָּים עוֹלָם מְלֵא", כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "מְמַלְאָ כָּל עֲלָמִין", שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּלוּי הַשְּׁפָעָה, כִּי "סוּבֵב כָּל עֲלָמִין" שֶׁהִשְׁפָּעָה נִסְתָּרֶת, (כְּמוֹכָא בְּתִנְיָא פ' מַח' הַזִּקְרָא בְּפִרְפְּרָאוֹת לְהַקְמָה עַל תּוֹרָה זו). וְלָכֵן נִמְתַּק עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת הַדִּין, שֶׁהוּא צְמִצּוּם שֶׁל חֲלָל פְּנוּי, וְקָרְעוּ גְזֵר דִּינּוֹ. כִּי כָּל הַדִּינִים נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת צְמִצּוּם חֲלָל פְּנוּי.

(צד"ק = בע"ל אמונה), ו"שבעה בני"ם" בחינת בנין המלכות, אמונה.

**לַיָּמִים חָלָה וְנָטָה לְמוֹת.** מֵה שֶׁנָּטָה לְמוֹת בְּקִצּוֹר שָׁנִים, הוּא בְּחִינַת קְשִׁיּוֹת שֶׁל חֲלָל פְּנוּי, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר "שֶׁתֵּק, כָּךְ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה" (מִנְחוֹת כֵּט:).

**אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמַרְתָּ כָּל הַמְּקַיָּים נִפְשָׁא אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיָּים עוֹלָם מְלֵא, וּבְנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יָמוּת בְּשָׁנִים מוֹעֲטוֹת הִלְלוּ?** וְלָכֵן הִמְלִיצוּ עֲלָיו "מְלָאכֵי הַשְּׂרָרַת", כִּי מְלָא"ךְ = אָמִין, כְּלוֹמַר שֶׁהֵם מְשָׁרְתֵי הָאָמוּנָה שֶׁנִּבְרְאוּ עַל יְדֵי הַמְּצִוָּה, וְלָכֵן אָמְרוּ "כָּל הַמְּקַיָּים נִפְשָׁא אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיָּים עוֹלָם מְלֵא", כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "מְמַלְאָ כָּל עֲלָמִין", שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּלוּי הַשְּׁפָעָה, כִּי "סוּבֵב כָּל עֲלָמִין" שֶׁהִשְׁפָּעָה נִסְתָּרֶת, (כְּמוֹכָא בְּתִנְיָא פ' מַח' הַזִּקְרָא בְּפִרְפְּרָאוֹת לְהַקְמָה עַל תּוֹרָה זו). וְלָכֵן נִמְתַּק עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת הַדִּין, שֶׁהוּא צְמִצּוּם שֶׁל חֲלָל פְּנוּי, וְקָרְעוּ גְזֵר דִּינּוֹ. כִּי כָּל הַדִּינִים נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת צְמִצּוּם חֲלָל פְּנוּי.

**מִיָּד קָרְעוּ לוֹ גְזֵר דִּינּוֹ. תְּנָא, הוֹסִיפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו.** וְלָכֵן קָבַל עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנִים נוֹסְפוֹת לְחַיּוֹת, שֶׁהֵן כְּנִגְדַּת עֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה. כִּי "אוֹתִיּוֹת" הֵן בְּחִינַת צְמִצּוּם שְׂרָשִׁי, בְּחִינַת שְׂרָשׁ הַבְּרִיאָה, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשָׂרְשׁוֹ. וְזֶה הָיָה אוֹת וּמוֹפֵת, בְּחִינַת הַנְּאֻמָּה בְּתוֹרָה זוֹ "בֵּא אֶל פְּרַעָה", אֶל חֲלָל הַפְּנוּי, "לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּנִי אֵלָּה בְּקִרְבּוֹ" (שְׁמוֹת י, א), כִּי אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים הֵם בְּחִינַת אָמוּנָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**תְּנִיָּא** אָמְרוּ עֲלָיו עַל בְּנִימִין הַצְּדִיק שֶׁהָיָה מְמַנֵּה עַל קִפְּהָ שֶׁל צְדָקָה, פֶּעַם אַחַת בְּאַתָּה אִשָּׁה לְפָנָיו בְּשָׁנֵי בְּצֵרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי פְּרָנְסָנִי. בְּנִימִין הַצְּדִיק גִּבְּאֵי הַצְּדָקָה שֶׁנִּתְּנָה צְדָקָה מְשָׁלוֹ, וְהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ, כִּי עַל יְדֵי שְׁנוֹתָן כֶּסֶף עַל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה, עַל יְדֵי זֶה מִתְּקַן חֲלָל פְּנוּי שֶׁנִּקְרָא כְּאֵן "שְׁנוֹת בְּצֵרֶת", וְזֶה שֶׁאָמַר "שְׂאִין בְּקִפְּהָ שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם".

**אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפָרְנְסָנִי הָרִי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים, עֵמֵד וּפְרָנְסָה מְשָׁלוֹ.** "אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ" הֵם הָאָמוּנָה שֶׁתְּלוּיָהּ בְּצְדָקָה מִהַצְּדִיק, שֶׁהוּא "בְּעַל הָאָמוּנָה"

= שְׁתֵּי פְעָמִים רַ"ח שֶׁל הָאֵרֶת הָרְצוֹן. וְזֶה שְׁאֲמְרוּ "מִיָּד" מִתְרַפָּא, כִּי שִׁפְעַת הַמְקִיפִין הָאֵלוּ הֵם בְּחֵינַת מַעַל הַזְּמַן, כְּמִבְאָר.

**וּבְשַׁעָה שְׁנַפְטָר אַבְרָהָם אָבִינוּ מִן הָעוֹלָם, תְּלָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָבִין בְּגִלְגַּל חַמָּה. אָמַר אַבְיִי, הִינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי, אִידְלֵי יוֹמָא אִידְלֵי קְצִירָא.** כִּי חֲזָרָה הָאָרָה זֶה לְבְּחֵינַת מְקִיף, בְּחֵינַת "תְּקוּפַת הַשָּׁנָה" (שְׁמוֹת לֵד, כב), אִף עֲדִין חוֹלִים מִתְרַפָּאִים עַל יְדֵי זֶה לְפָחוֹת מְעַט, אִף שְׁנִרְאָה אֲצֻלָּם דְּרָךְ הַטְּבַע, עַל יְדֵי זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ. כִּי אֲצֻל אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה הַמְקִיפִין מְאִירִים בְּאוֹר הַפְּנִים בְּגִלְוֵי, בְּחֵינַת ש"ע נְהוּרִין שֶׁקָּרַב לְהֵאִיר בְּעוֹלָם, וְהַיּוֹם עֲדִין מְקַל הַחֲלִי בְּזִכְרוֹתָו, כִּי הַכֹּל עַל יְדֵי הַרְחֻמְנוּת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, זִיע"א.



קלא

## הָאָבִין טוֹבָה בְּצִוְאָרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ

בְּבֵא בְּתֵרָא טו:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תְּנִינָא ז' כִּי מִדְּחַמִּים יְנַהֲגִים'

**רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי אוֹמֵר, אָבִין טוֹבָה הֵיְתָה תְּלוּיָה בְּצִוְאָרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שְׁכָל חוֹלָה הַרוּאָה אוֹרְנוּ מִיָּד מִתְרַפָּא, וּבְשַׁעָה שְׁנַפְטָר אַבְרָהָם אָבִינוּ מִן הָעוֹלָם, תְּלָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָבִין בְּגִלְגַּל חַמָּה. אָמַר אַבְיִי, הִינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי, אִידְלֵי יוֹמָא – כְּאִשְׁרֵי הַחַמָּה מִתְרוֹמְמַת וְזוֹרְחַת, אִידְלֵי קְצִירָא – מְקַל חֲלֵי בְּנֵי הָאָדָם, מְשׁוּם שֶׁהָאָבִין שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ תְּלוּיָה בַּחַמָּה.**



**רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי אוֹמֵר, אָבִין טוֹבָה הֵיְתָה תְּלוּיָה בְּצִוְאָרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שְׁכָל חוֹלָה הַרוּאָה אוֹתוֹ מִיָּד מִתְרַפָּא.** כִּי זָכָה אַבְרָהָם אָבִינוּ לְהַכְנִיס אֶת הָאֵרֶת הַמְקִיפִים, ש"ע נְהוּרִין, וְזֹאת עַל יְדֵי שֶׁקָּרַב הַרְבֵּה נְפִשׁוֹת וְעִשָׂה תְּלַמִּידִים, וְלָכֵן קָרַב אֶת הַמְקִיפִים הַזֵּ"ל, שֶׁהֵם בְּחֵינַת הָאֵרֶת הָרְצוֹן. וְזֶה בְּחֵינַת ה"אָבִין טוֹבָה" שֶׁתְּלוּיָה לוֹ בְּצִוְאָרוֹ, בְּחֵינַת מְלָכוּת וּבִינָה, בְּחֵינַת יוֹב"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינַת שַׁעַר הַחַמְשִׁים.

**וְלָכֵן** הַחוֹלָה שְׁרוּאָה אֶת הָאָבִין מִיָּד מִתְרַפָּא, כִּי חוֹל"ה = מ"ט (כְּמוֹבָא בְּאֵר"י ז"ל), דְּהִינּוּ שְׁנַחֲסֵר לוֹ שִׁפְעַת הַמְקִיפִין שֶׁל שַׁעַר הַחַמְשִׁים, וְעַל יְדֵי רְאִיתָ הָאָבִין בְּצִוְאָר אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָיָה מְקַבֵּל מִהָאָרָה זֶה, בְּבְחֵינַת "וְאֲרָאָה אֶת ה'" (ישעיהו), בְּחֵינַת "מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שִׁזָּו הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל דְּרֵי מְטָה, "הַקִּיצוֹ וְרִנְנוֹ שֶׁכִּנֵּי עֶפְרַי" (שם כו, ט), שֶׁהֵן בְּחֵינַת הַרְפ"ח נִיצוּצֵין שֶׁל הַחוֹלָה, בְּסוּד רוּפָא חֲלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל - רפ"ח בְּגִימְטְרִיא שֶׁל הָרָאשִׁי תְּבוּת, כְּמוֹבָא בְּפִינּוּת, וְכֵן רוּפ"א נְאָמְ"ן = חת"ך



הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות. הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות.

**מסכת**

**סנהדרין**

הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות. הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות.

**אימתי**

יבוא מר?  
היום... 'היום אם בקולו תשמעו'  
(פנהדרין עה)



הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות. הוא מנסה להבין את המצב החדש, את האתגרים החדשים, ואת האפשרויות החדשות.

דגל ניקוד

קֶלֶב

# אֶלְדָּד וּמִידָד

סְנֵהֲרִין זי.

עַל פִּי לִקוּ"מ תַּנְיָנָא ז' פִּי מִרְחָמִים יְנַהֲגִים

**אָמְרוּ** אֶלְדָּד וּמִידָד, אֵין אַנוּ רֵאוּיִין לְאוּתָהּ גְדֻלָּה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּאִיל וּמַעֲטָתֶם עֲצַמְכֶם, הֲרִינִי מוֹסִיף גְדֻלָּה עַל גְּדֻלַּתְכֶם. וּמַה גְּדֻלָּה הוֹסִיף לָהֶם, שֶׁהַנְּבִיאִים כָּלָן נִרְנַבְּאוּ וּפְסָקוּ וְהֵם נִתְנַבְּאוּ וְלֹא פָסְקוּ. וּמַה נְבוֹאָה נִתְנַבְּאוּ, אָמְרוּ, מִשָּׁה מֵת, יְהוֹשֻׁעַ מְכַנֵּס אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ. אָבֵא חֲנִין אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עַל עֶסְקֵי שְׁלִי חֵן מִתְנַבְּאִים, עַלִּי שְׁלִי עַלִּי שְׁלִי. רַב נַחֲמָן אָמַר, עַל עֶסְקֵי גוּג וּמַגּוּג הֵיוּ מִתְנַבְּאִין.

מִרְדִּין, שְׁפָגְמוּ בְּחֵינֵת דַּעַת מוֹשֶׁה, שֶׁהוּא אֶסְפָּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה, וְכֵן גַּם שְׁבַקְשׁוּ אֶז בְּשׂוֹר, וְלֹא הִסְפִּיק לָהֶם הַפֶּן שְׁמַדְעַת מוֹשֶׁה. כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְהַאֲמִין שְׂאָף שְׁנִסְתַּלַּק מוֹשֶׁה, עֲדִין מְאִיר לְמִטָּה אוֹרוֹ וְדַעַתוֹ, (וּכְמוֹ שְׁמִרְחִיב בְּזֶה רַבִּי נֶתַן הַלְכוֹת שְׁלוּחֵין ה), וְכָל כַּחוֹ שֶׁל "יְהוֹשֻׁעַ מְכַנֵּס", הוּא רַק בְּכַח מוֹשֶׁה.

**לִכְן** מוּבָא בְּסִפְרֵי גְלָגוּלֵי נְשֻׁמוֹת לְרַמ"ע מִפְּאֲנוֹ, שְׂאוּתֶם שְׁנֵי תַלְמִידֵים אֱלֻמִּים שֶׁהָיוּ אֶצֶל רַבִּי (חֲגִיגָה ג) הֵם גְּלָגוּל אֶלְדָּד וּמִידָד. וְאַמְנָם הִתְגַּלּוּ כְּבָקִיאִים בְּכָל הַתּוֹרָה, אֶף לָמָּה הָיוּ אֱלֻמִּים? אֵלֹא שְׁגָלוּ וְדָבְרוּ יוֹתֵר מִדִּי, כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְקַבֵּל מִמּוֹשֶׁה בְּחֵינֵת רְמִזִּים שֶׁל יָדִים, שֶׁהֵן בְּחֵינֵת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן, שֶׁזֶהוּ פְּנִימִיּוֹת הַדַּעַת וְהַתְּחַזְקוֹת, וְרֵאֲיָה, שְׁמוּבָא בְּעֵינֵי יִצְחָק' שְׁבִ'עֵין יַעֲקֹב, שְׂדִיק, לָמָּה יִשְׁבוּ קְרוֹב כָּל כֶּה לְרַבִּי? - וְזֶה בְּכַדִּי לְרֵאוֹת אֶת יָדָיו וּפְנָיו שֶׁל רַבִּי, דִּהְיִינוּ לְקַבֵּל מִהַצְדִּיק בְּחֵינֵת רְמִזִּים שֶׁל יָדִים, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת שְׂתִיקָה, בְּחֵינֵת רְצוֹן, שֶׁזֶה תְּקוּנָם פְּעֵת. וְאוּלַּי זֶה גַּם הַרְמִז שְׁנַאֲמַר בָּהֶם אֶז "וְהִמָּה בְּכַתְּבִים" (בַּמְדַּבֵּר י"א כו), 'כְּתָבִים' דִּיקָא, שְׁלֵא כְּמוֹ תּוֹרָה שְׁבַעֲל פָּה, שְׁנַמְשֶׁף מִבְּחֵינֵת רְמִזִּים שֶׁל יָדִים כְּנ"ל.

**וְלִעֲנִין** נְבוֹאָת גוּג וּמַגּוּג שְׁנִתְנַבְּאוּ יַחַד כְּנ"ל, כִּי לְכַאוּרָה מַה הַקָּשֶׁר לְהַתְנַבְּאוֹת אֶז עַל עֲנִין זֶה, כְּמוֹ שְׁפָתָה מִהַר"ל מִפְּרָאג זי"ע, אֶף לְפִי שְׁמוּבָא ב'סוּד יִשְׁרָיִם' הַנ"ל, שְׁבַמְלַחְמַת גוּג וּמַגּוּג שֶׁהִיא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, אֶז תַּחֲזוֹר לְהֵיוֹת הַנְּהַגָּה שֶׁל אֶסְפָּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה, אוֹר הַגְּדוּל שֶׁל דַּעַת מוֹשֶׁה, בְּחֵינֵת הָאֶרֶץ הַצְדִּיק הַאֲמִתִּי, שְׁבִזֶּה תַלְוִיָּה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.





קִלְג

וַיִּקַּח קָרַח

סְנֵהֲדָרִין קֵט:

עַל פִּי לִקוּ"מ סֵד 'בֵּא אֶל פְּרַעֲה'

**"וַיִּקַּח קָרַח"**, אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, שְׁלַקַּח מִקַּח רַע לְעַצְמוֹ. "קָרַח" – שֶׁנֶּעֱשָׂה קָרַח בְּיִשְׂרָאֵל. **"בֶּן יִצְחָר"** – בֶּן שְׁחַרְתִּיחַ עָלָיו אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּצִהְרִים. **"בֶּן קָהַת"** – בֶּן שְׁחַקְהָה שְׁנֵי מוֹלִידָיו. **"בֶּן לִוִּי"** – בֶּן שֶׁנֶּעֱשָׂה לִוִּי בְּגִידֵהֶם. וְלִיחָשׁוּב נָמִי 'בֶּן יַעֲקֹב', וְהִינוּ בֶּן שַׁעֲקֵב עַצְמוֹ לְגִיהֶם. אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר רַב יְצַרְחָק, יַעֲקֹב בְּקִישׁ רַחֲמִים עַל עַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית מֵט, י) **"בְּסֻדָּם אֵל תְּבֵא נַפְשִׁי וּבִקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבֹדִי"**. אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר רַב יַעֲקֹב, וְהִינוּ בֶּן שַׁעֲקֵב עַל עַצְמוֹ רַחֲמִים. כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהָאֵדָם הוּא בַּעַל בְּחִירָה, אֵף עַל פִּי כֵן הָעֵקֶר הוּא תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים לַה' יִתְבָּרַךְ עַל זֶה. וּבְאֲמָתָהּ זֶה עֵקֶר הַבְּחִירָה, מֵה שְׁכּוּפָה בְּחִירָתוֹ לְבַטֵּל שְׂכָלוֹ לְגַמְרֵי וְלִסְמוּךְ עַל אֲמוּנָה לְבַד, וְלַהֲרֹבוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים.

בְּחִינַת חֲרָבָן. וְזֶה שֶׁעָשָׂה קָרַח, שֶׁרָצָה לְהַחֲלִיף הַשְּׂמָאל בְּיָמִינוּ, כְּמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, וּבְמִקוֹם שִׁיחֵי הַלְוִיִּם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגְּבוּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁמְרַצוֹת מִדַּת הַדִּין, וְכַפּוּפִים לְחֻסְד - כְּהַנִּים, אֲזִי שֶׁהַגְּבוּרוֹת יִשְׁלְטוּ חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶה הַרִיסָה וְשִׁבְרָה גְדוֹלָה כְּמוֹכָא.

**"בֶּן יִצְחָר"** - בֶּן שְׁחַרְתִּיחַ עָלָיו אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּצִהְרִים. וְזֶה "צִהְרִים" דִּיקָא, זְמַן הַמְּנַחָה, שֶׁאֵז מִתְעוֹרֵר בְּחִינַת דִּין וְצִמְצוּם שֶׁל חָלָל פְּנוּי, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבִּי נִתָּן (הַל מִנַּחָה ד).

**"בֶּן קָהַת"** - בֶּן שְׁחַקְהָה שְׁנֵי מוֹלִידָיו. כְּלוֹמַר, שֶׁעַל יְדֵי שְׁחַקְהָה מִחֻלְקַת וְדִין שֶׁל חָלָל פְּנוּי, אֵף שֶׁלֹּא הָיָה לְשֵׁם שְׁמִי, וְלָכֵן לֹא מִתְגַּלִּים הַרְחֲמִים, שֶׁהֵם הַתְּכִלִּית וְהַפְּנִיָּה שֶׁל הַצִּמְצוּם. וְאֵז לֹא נֶעֱשָׂה הַבְּחִינָה שֶׁל "רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֶּן" (בִּיר נד), שֶׁמְגַלִּים וּמְסַפְּרִים הַרְחֲמִים מִדוֹר לְדוֹר, "לְמַעַן תִּסְפַּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְבָן בְּנֵי" (שְׁמוֹת י, ב), כְּמוֹכָא.

**"בֶּן לִוִּי"** - בֶּן שֶׁנֶּעֱשָׂה לִוִּי בְּגִיהֶם. כִּי "גִּיהֶם" הוּא בְּחִינַת תְּכִלִּית הַצִּמְצוּם, שֶׁנֶּעֱשָׂה הַשְּׂכָל, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב "כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה בְּשֵׂאוֹל אֲשֶׁר אֵתָה הַלֵּךְ שְׁמָה" (קַהֲלַת ט, י), כְּלוֹמַר בְּחִינַת הַסֵּתֵר הַרְחֲמִים. וְזֶה "בֶּן לִוִּי" דִּיקָא, בְּחִינַת שִׁיר וְנִגוּן, שֶׁעַל יְדֵי שִׁיר שֶׁל אֲמוּנָה אֲפָשֶׁר לַעֲלוֹת וְלַהֲנַצֵּל מִחֻלְקַת הַפְּנוּי, בְּבְחִינַת "שִׁיר מִזְמוֹר לְבְנֵי קָרַח" (תְּהִלִּים מו, א).

**וְלִיחָשׁוּב נָמִי 'בֶּן יַעֲקֹב'**, וְהִינוּ בֶּן שַׁעֲקֵב עַצְמוֹ לְגִיהֶם. אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר רַב יַצְחָק, יַעֲקֹב בְּקִישׁ רַחֲמִים עַל עַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית מֵט, י) **"בְּסֻדָּם אֵל תְּבֵא נַפְשִׁי וּבִקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבֹדִי"**. **"בְּסֻדָּם אֵל תְּבֵא נַפְשִׁי"** - אֵלוֹ מְרַגְלִים, וְ"בִקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבֹדִי" - זֶה עֵדַת קָרַח. "בְּקִישׁ עַל עַצְמוֹ רַחֲמִים" דִּיקָא, דְּהִינוּ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְבוֹת בְּכַדִּי לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבִּי נִתָּן (הַל' פְּקֻדוֹן ג, ט). כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהָאֵדָם הוּא בַּעַל בְּחִירָה, אֵף עַל פִּי כֵן הָעֵקֶר הוּא תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים לַה' יִתְבָּרַךְ עַל זֶה. וּבְאֲמָתָהּ זֶה עֵקֶר הַבְּחִירָה, מֵה שְׁכּוּפָה בְּחִירָתוֹ לְבַטֵּל שְׂכָלוֹ לְגַמְרֵי וְלִסְמוּךְ עַל אֲמוּנָה לְבַד, וְלַהֲרֹבוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים.

וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל **"מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַהוּי חֲסִידָא, לְקִישׁ מִיְלֵי דְנִזְקִין. אָמַר רַבָּא, מִיְלֵי דְאָבוֹת. וְאִיכָא דְאָמְרֵי, מִיְלֵי דְבְּרָכוֹת"** (בבא קמא ל). כִּי אֵין הַחֻסְד מִתְגַּלָּה וּמִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַגְּבוּרָה, כִּי דְיֻעַ. כִּי "נִזְקִין" בְּחִינַת חָלָל פְּנוּי, שֶׁמְשִׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַהֲזָקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב שֶׁם רַבִּי נִתָּן, לְכֵן הִנְזָהַר בְּנִזְקִין, הוֹפֵךְ אֶת בְּחִינַת חָלָל פְּנוּי לְמִקוֹם שִׁיְתַגַּלָּה עַל יְדוֹ דִּיקָא הַחֻסְד, "כִּי תִירוֹן הָאוֹר מִהַחֲשֶׁךְ" (קַהֲלַת ב, ג). וְזֶה הַהֲמָשָׁף **"אָמַר רַבָּא, מִיְלֵי דְאָבוֹת"**, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְמוּד הָאֲמָתִי שֶׁל הַרְחֲמָנוּת, כִּי "אָבוֹת" בְּחִינַת רַחֲמָנוּת, כְּמוֹ "עַד כָּאֵן רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֶּן". וְזֶה הַהֲמָשָׁף **"וְאִיכָא דְאָמְרֵי, מִיְלֵי דְבְּרָכוֹת"**, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" (מְשִׁלִּי כח, ט), כִּי אֲסוּר לְאָדָם לְהַנּוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה (בְּרָכוֹת לה), שֶׁלֹּא יִחָשֵׁב שֶׁהָעוֹלָם הַפְּקָר חֵס וְשְׁלוֹם, לְכֵן צָרִיךְ אֲמוּנָה עַל יְדֵי הַבְּרָכָה, שֶׁמְמַלִּיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל טוֹבַת הַהֲנָאָה, וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֶׁאֲמַר בַּעַל הַסֵּלֶם לְתַלְמִידוֹ רַבִּי יוֹסֵף וַיְנַשְׁטוֹק; **"אֵל תְּהַנֶּה מִחֻלְקַת הַפְּנוּי"** (וִילִיקְטֵי יוֹסֵף), שֶׁזֶה בְּחִינַת הַזְּהִירוֹת בְּבְרָכוֹת הַזְּהִינִין, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִקְרָא "חֲסִיד", כִּי מְגַלָּה שֶׁהָעוֹלָם, כְּלוֹמַר חָלָל הַפְּנוּי, נֶעֱשָׂה עַל מְנַת לְהִיטִיב וּלְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, שֶׁזֶה הַתְּכִלִּית וְרִצּוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ.




מִסְכָּה

# מִנְחוֹת



## אֵל

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב לְכֹל הַמִּנְחוֹת  
 לְרַפְאוֹתֵם  
 וְהוּא בְּנִמְצֵא תָמִיד  
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד') "מִי בָדָה אֱלֹהֵינוּ בְּכֹל קְרָאֵנוּ אֵלָיו"  
 (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן י"ד)



דגל ניקוד



קִלֵּד

### עֲקִיבָא נַחֲמֵתָנוּ

מִכּוֹת כַּד.

עַל פִּי לְקוֹ"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן<sup>1</sup>

**וְכִבֵּר** הָיָה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָהּ וְרַבִּי יְרוּשָׁע וְרַבִּי עֲקִיבָא מֵהַלְכִין בְּדֶרֶךְ, וְשָׁמְעוּ קוֹל הַמוֹנֶה שֶׁל רוּמֵי מִפְטִילוֹס בְּרַחוּק מֵאַה וְעֲשָׂרִים מִל, וְהִתְחִילוּ בּוֹכִין וְרַבִּי מִשְׁחָק. אָמְרוּ לוֹ, מִפְּנֵי מָה אַתָּה מִשְׁחָק. אָמַר לָהֶם, וְאַתֶּם מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים. אָמְרוּ לוֹ, הֲלָלוּ כּוֹשִׁיִים שְׁמִשְׁתַּחֲוִים לְעִצְבִּים וּמִקְטָרִים לְעַבֹּדֶת כּוֹכָבִים יוֹשְׁבֵין בְּטַח וְהִשְׁקֵט, וְאַנּוּ בֵּית הַדָּם רִגְלֵי אֱלֹהֵינוּ שְׂרוּף בְּאֵשׁ וְלֹא נִבְכָּה? אָמַר לָהֶן, לִכְךָ אֲנִי מִצְחָק, וּמָה לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ כֶּךָ, לְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. שׁוּב פַּעַם אַחַת הָיוּ עוֹלְמֵי לִירוּשָׁלַיִם, בֵּינָן שׁוֹדְגִיעוּ לְהַר הַצּוֹפִים קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם, בֵּינָן שׁוֹדְגִיעוּ לְהַר הַבַּיִת רְאוּ שׁוֹעֵל שִׁיִּצָא מִבַּיִת קִדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים. הִתְחִילוּ הֵן בּוֹכִין וְרַבִּי עֲקִיבָא מִצְחָק. אָמְרוּ לוֹ, מִפְּנֵי מָה אַתָּה מִצְחָק. אָמַר לָהֶם, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים. אָמְרוּ לוֹ, מִקּוֹם שִׁפְתוֹב בּוּ (בַּמְדַבֵּר א, נא) "וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמֵת", וְעִכְשָׁו "שׁוֹעֵלִים הֲלָכוּ בּוּ", וְלֹא נִבְכָּה? כִּי "שׁוֹעֵל" מִרְמָז שֶׁאַחֲרֵי הַחֲרָבָה, עִכְשָׁו גַּעֲלָמִים כָּל הַפְּנִיִם שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִתְלַבְּשִׁים בְּבַחֲיִנַת "סַפְּרוּרֵי מַעֲשֵׂי־יֹת" אֲךָ שֶׁלֹּא בְּקִדְשָׁה, בַּחֲיִנַת מִשְׁלֵי הַשׁוֹעֵלִים שֶׁהִיא יוֹדֵעַ רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּס (סַנְהֶדְרִין לח) וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַפְּאִי (סוֹכָה כח), כִּי הִתְלַבְּשׁוּת זוּ בְּבַחֲיִנַת "שׁוֹעֵל", כְּלוּמַר, שֶׁנִּתְּנוּ רְצֵי הַתּוֹרָה לַחֲיִצּוֹנִים כְּמוֹבָא, וְאֵז קִשָּׁה לְהוֹצִיא אֶת הַנִּמְשָׁל, כְּמוֹ הַשׁוֹעֵל הָעֵרְמוּמִי, שֶׁהוּא הַקִּשָּׁה שֶׁבַּחֲיִנַת לְצִידָה (עֵיוֹן יַעֲקֹב סוּטָה י').

שָׂדֶה תַּחְרַשׁ", בּוֹכְרִיָּה כְּתִיב (זכריה ח, ד) "עַד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וְזָקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם". עַד שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמָה נְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָּה, הֵייתִי מִתִּירָא שְׁלֹא תִתְקַיְּמִים נְבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה, עִכְשָׁו שֶׁנִּתְקַיְּמָה נְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָּה, בְּיָדוּעַ שֶׁנְּבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה מִתְקַיְּמָת. בְּלִשׁוֹן הַזֶּה אָמְרוּ לוֹ, עֲקִיבָא נַחֲמֵתָנוּ, עֲקִיבָא נַחֲמֵתָנוּ.



**וְכִבֵּר** הָיָה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָהּ וְרַבִּי יְרוּשָׁע וְרַבִּי עֲקִיבָא מֵהַלְכִין בְּדֶרֶךְ, וְשָׁמְעוּ קוֹל הַמוֹנֶה שֶׁל רוּמֵי מִפְטִילוֹס בְּרַחוּק מֵאַה וְעֲשָׂרִים מִל, וְהִתְחִילוּ בּוֹכִין וְרַבִּי עֲקִיבָא מִשְׁחָק. אָמְרוּ לוֹ, מִפְּנֵי מָה אַתָּה מִשְׁחָק. אָמַר לָהֶם, וְאַתֶּם מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים. אָמְרוּ לוֹ, הֲלָלוּ כּוֹשִׁיִים שְׁמִשְׁתַּחֲוִים לְעִצְבִּים וּמִקְטָרִים לְעַבֹּדֶת כּוֹכָבִים יוֹשְׁבֵין בְּטַח וְהִשְׁקֵט, וְאַנּוּ בֵּית הַדָּם רִגְלֵי אֱלֹהֵינוּ שְׂרוּף בְּאֵשׁ וְלֹא נִבְכָּה? אָמַר לָהֶן, לִכְךָ אֲנִי מִצְחָק, וּמָה לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ כֶּךָ, לְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. כְּלוּמַר, שֶׁהִיא לְרַבִּי עֲקִיבָא בַּחֲיִנַת בְּטַחֹן דְּקִדְשָׁה, בַּחֲיִנַת "בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָה" (מִשְׁלֵי לא), וּבַחֲיִנַת "נָבֵא לְבַב חֻקְמָה" (תְּהִלִּים ז), כִּי לִכְן יָדַע שֶׁאַצֵּל הַרוּמִיִּים, שֶׁלּוֹתֶם הֵיא הַבֵּל וְרִיק, בְּטַחֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא - "מִבְּטַח בּוֹגֵד" (מִשְׁלֵי כה, ד), שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׁבִירָה, "וְתַבְטַחוּ בַּעֲשָׂק וְנִלְוֹז... וְשִׁבְרָה כְּנִבְּל יוֹצְרִים" (ישעיה ל), כְּנִזְכָּר בַּתּוֹרָה זוּ.

**שׁוּב** פַּעַם אַחַת הָיוּ עוֹלְמֵי לִירוּשָׁלַיִם, בֵּינָן שׁוֹדְגִיעוּ לְהַר הַצּוֹפִים קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם, בֵּינָן שׁוֹדְגִיעוּ לְהַר הַבַּיִת רְאוּ שׁוֹעֵל שִׁיִּצָא מִבַּיִת קִדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים. הִתְחִילוּ הֵן בּוֹכִין וְרַבִּי עֲקִיבָא מִצְחָק. אָמְרוּ לוֹ, מִפְּנֵי מָה אַתָּה מִצְחָק. אָמַר לָהֶם, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים. אָמְרוּ לוֹ, מִקּוֹם שִׁפְתוֹב בּוּ (בַּמְדַבֵּר א, נא) "וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמֵת", וְעִכְשָׁו "שׁוֹעֵלִים הֲלָכוּ בּוּ", וְלֹא נִבְכָּה? כִּי "שׁוֹעֵל" מִרְמָז שֶׁאַחֲרֵי הַחֲרָבָה, עִכְשָׁו גַּעֲלָמִים כָּל הַפְּנִיִם שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִתְלַבְּשִׁים בְּבַחֲיִנַת "סַפְּרוּרֵי מַעֲשֵׂי־יֹת" אֲךָ שֶׁלֹּא בְּקִדְשָׁה, בַּחֲיִנַת מִשְׁלֵי הַשׁוֹעֵלִים שֶׁהִיא יוֹדֵעַ רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּס (סַנְהֶדְרִין לח) וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַפְּאִי (סוֹכָה כח), כִּי הִתְלַבְּשׁוּת זוּ בְּבַחֲיִנַת "שׁוֹעֵל", כְּלוּמַר, שֶׁנִּתְּנוּ רְצֵי הַתּוֹרָה לַחֲיִצּוֹנִים כְּמוֹבָא, וְאֵז קִשָּׁה לְהוֹצִיא אֶת הַנִּמְשָׁל, כְּמוֹ הַשׁוֹעֵל הָעֵרְמוּמִי, שֶׁהוּא הַקִּשָּׁה שֶׁבַּחֲיִנַת לְצִידָה (עֵיוֹן יַעֲקֹב סוּטָה י').

**אָמַר** לָהֶן, לִכְךָ אֲנִי מִצְחָק, דְּכְתִיב (ישעיה ח, ב) "וְאַעֲיִדָה לִי עֵדִים נְאֻמָּנִים אֶת אוֹרִיָּה הַכְּהֵן וְאֶת זְכַרְיָהוּ בֶן יְבִרְכָיָהוּ", וְכִי מָה עֲנִין אוֹרִיָּה אֲצֵל זְכַרְיָה? אוֹרִיָּה בְּמִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְזְכַרְיָה בְּמִקְדָּשׁ שְׁנִי! אֵלֶּא תֵּלָה הַפְּתוּב נְבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה בְּנְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָּה: בְּאוֹרִיָּה כְּתִיב (מִיכָה ג, יב) "לִכְן בְּגַלְלֶכֶם צִיּוֹן שָׂדֶה תַּחְרַשׁ", בּוֹכְרִיָּה כְּתִיב (זכריה ח, ד) "עַד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וְזָקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם". עַד שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמָה נְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָּה, הֵייתִי מִתִּירָא שֶׁלֹּא תִתְקַיְּמִים נְבוֹאָתוֹ

שֶׁל זְכוּרִיה, עֲכָשׁוּ שְׁנֵתְקִימָה נְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָה, בְּיָדוּעַ שְׁנְבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכוּרִיה מִתְקִימָת. כִּי רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה מְבִיֵן עֲמֻק הַנְּחֻמָּה, שֶׁהֵיְתָה לוֹ בְּחֵינֵת הַתְּבוּנָנוּת גְּדוּלָה, שֶׁצָּרִיף לָזָה עֲשִׂירוֹת גְּדוּלָה, כְּמוֹ שְׁאָכַן זָכָה לָהּ (נְדָרִים נ), וְלָכֵן הֶעֱנִין שְׁתַּלָּה הַפְּתוּב נְבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכוּרִיה בְּנְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרִיָה עַל הַחֶרֶב, שֶׁזָּה בְּחֵינֵת "שׁוֹפֵר", שֶׁהוּא קָצֵר לְמַעַלָּה וְרָחֵב לְמַטָּה, בְּחֵינֵת "מִן הַמַּצֵּר קָרָאתִי יְיָ עֲנֵנִי בְּמִרְחֵב יָהּ", כְּמוֹ שֶׁמְסַבֵּיר רַבִּי נֶטָן, "עַתְּ צָרָה לִיעֲקֹב וּמִמְנֹנָה יִנְשַׁע" (יִרְמִיָה לז), 'מִמְנֹנָה' דִּיקָא, עַל יְדֵי הַצָּרָה בְּעֲצָמָה תְּבֵא לָנוּ יְשׁוּעָה גְּדוּלָה וְתַתְּהַפֵּף הַצָּרָה לְהֶרְחָבָה גְּדוּלָה (עֵלִים לַתְּרוּפָה מִכְּתַב קצ"ה). וְזֶה דְּעַת גְּדוּלָה כְּמוֹכֵן, שֶׁעַל יְדֵי הַדְּעַת עֵקֶר הַנְּחֻמָּה (לְקו"מ כא).

**בְּלִשׁוֹן** הַזֶּה אָמְרוּ לוֹ, עֲקִיבָא נְחֻמְתָּנוּ, עֲקִיבָא נְחֻמְתָּנוּ. כִּי עַל יְדֵי בְּטָחוֹן דְּקִדְשָׁה וְדַעַת הַנִּלְלִי, נַעֲשֶׂה בְּחֵינֵת הַדְּבִיר, כִּי כָּלִי הַהוֹלָדָה סְמוּכִים אֶל הַדְּבִיר, כְּמַבְאָר "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת", וְלָכֵן אָמְרוּ פְּעַמִּים, בְּבְחֵינֵת "תְּשִׁלוּמֵי כָּפֶל", בְּחֵינֵת "כְּפָלִים לְתוֹשָׁיָה" (אִיּוֹב יא, ט), כִּי הַנְּחֻמָּה הִיא בְּכָפָלִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "כְּפָלִים בְּכָל חַטְאֵתֶיהָ" (יִשְׁעִיָה מ, ב), וְכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶטָן (הַל' גְּנִיבָה ג). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד



מִסְכָּת

עֲבוּדָה וְזָרָה

כְּשֶׁמְבַטֵּל

הַקְּהוּרֵי עֲבוּדָה וְזָרָה,  
עַל-יְדֵי-זֶה מוֹחֲלִין לוֹ  
כָּל עוֹנוֹתָיו.  
(סֵפֶר הַמִּידוֹת)





קלה

## אִינְקְלוּס בַּר קְלוּנִימוּס

עֲבוּדָה זָרָה יֵא.

עַל פִּי לְקוֹ"מ יוֹ ז'וּהִי הֵם מְדִיקִים'

### אִינְקְלוּס בַּר קְלוּנִימוּס אִיגִייר. שְׁדֵר קִיסָר גּוֹנְדָא דְרוּמָאי

אֲבַתְרִיה, מִשְׁכִּינְהוּ בְקִרְאִי, אִיגִייר. תְּדֵר שְׁדֵר גּוֹנְדָא דְרוּמָאי אֲבַתְרִינָא אֲבַתְרִיה, אָמַר לְהוּ, לֹא תִימְרוּ לִיה וְלֹא מִיְדִי. כִּי הוּוּ שְׁקֵלוּ וְאֶזְלוּ אָמַר לְהוּ, אִימָא לְכוּ מִלְרָא בְעַלְמָא: נִיפִיורָא נְקִט נִירָא קִמִּי פִיפִיורָא, פִּיפִיורָא לְדוּבְסָא, דוּבְסָא לְהַגְמוּנָא, הַגְמוּנָא לְקוּמָא, קוּמָא מִי נְקִט נִירָא מִקִּמִּי אִינְשִׁי? אָמַרִי לִיה, לֹא. אָמַר לְהוּ, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְקִט נִירָא קִמִּי יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת יג, כֵּא) "וְהָ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמִם" וְגו'. אִיגִייר כּוּלְהוּ. תְּדֵר שְׁדֵר גּוֹנְדָא אֲבַתְרִינָא אֲבַתְרִיה, אָמַר לְהוּ, לֹא תִשְׁתַּעוּ מִיְדֵי בְחֵדִיה. כִּי נְקִטִי לִיה וְאֶזְלוּ, חֲזָא מְזוּזָתָא דְמִנְחָא אֲפַתְחָא, אוֹתִיב יְדִיה עֲלֵהּ, וְאָמַר לְהוּ, מָאי הָאִי אָמְרוּ לִיה, אִימָא לֵן אֲתָ. אָמַר לְהוּ, מִנְחָגוּ שֶׁל עוֹלָם מְלָךְ בְּשֵׁר וְדָם יוֹשֵׁב מִבְּפָנִים וְעַבְדֵי מְשֻׁמְרִים אוֹתוֹ מִבְּחוּץ, וְאֵלּוּ תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַבְדֵי מִבְּפָנִים וְהוּא מְשֻׁמְרָן מִבְּחוּץ, שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים קכֵּא, ח) "ה' יִשְׁמֵר צֵאתְךָ וּבּוֹאֵךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". אִיגִייר. תּוּ לֹא שְׁדֵר בְּתֵרִיה.

יותר שלא יצא, שְׁזָה בְּחֵינֵת הַגְּדוּדִים שֶׁשָּׁלַח הַקִּיסָר אַתְרֵי אוּיְנְקְלוּס. וְלִכּוֹן הַתְּגִירוֹ הַגְּדוּדִים לְאַחַר שֶׁהִרְאָה לָהֶם בְּחֵינֵת הַפָּה אָמוּנְתָם, שֶׁעַל יְדֵי בְּחֵינָה זֹאת מִתְּגִירִים הַגְּרִים, כְּמִבְּאֵר. כְּמוֹ שֶׁהִרְאָה לָהֶם שֶׁמִּנְהַג הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַפָּה מִבְּשֵׁר וְדָם, שֶׁהוּא הַמַּאִיר לְיִשְׂרָאֵל, שְׁזָה הַפָּה מִמַּה שֶׁדָּרְכָם הָיָה לְחֹשֶׁב, וְכֵן עִם הַמְּזוּזָה, שֶׁהִרְאָה לָהֶם הַפָּה אָמוּנְתָם, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ מִבְּחוּץ שׁוֹמֵר עַל יִשְׂרָאֵל מִבְּפָנִים. לְכֵן בְּכָלֵל הַרְאִיּוֹת שֶׁל "הַפָּה אָמוּנְתָם" הִיא הָאֲמִתּוֹת שֶׁכָּל הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהוֹכִיחַ לָהֶם, בְּבְחֵינֵת "וַיִּפְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי" (אֶסְתֵּר ו, ב), וְזֶה עֵקֶר הַגְּלוּי שֶׁל הַפָּה אָמוּנְתָם הַכְּזוּבִית, כְּאֲשֶׁר מְגַלִּים אֵת בְּחֵינֵת הַהֲתַפְאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

**תְּדֵר** שְׁדֵר גּוֹנְדָא דְרוּמָאי אֲבַתְרִינָא אֲבַתְרִיה, אָמַר לְהוּ, לֹא תִימְרוּ לִיה וְלֹא מִיְדִי. כִּי הוּוּ שְׁקֵלוּ וְאֶזְלוּ אָמַר לְהוּ, אִימָא לְכוּ מִלְרָא בְעַלְמָא: נִיפִיורָא נְקִט נִירָא קִמִּי פִיפִיורָא, פִּיפִיורָא לְדוּבְסָא, דוּבְסָא לְהַגְמוּנָא, הַגְמוּנָא לְקוּמָא, קוּמָא מִי נְקִט נִירָא מִקִּמִּי אִינְשִׁי? אָמַרִי לִיה, לֹא. אָמַר לְהוּ, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְקִט נִירָא קִמִּי יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת יג, כֵּא) "וְהָ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמִם" וְגו'. אִיגִייר כּוּלְהוּ. לְכֵן נִשְׁלַחוּ אַחֲרָיו שְׁלֹשָׁה גְדוּדִים, שֶׁהֵן כְּנֶגֶד בְּחֵינֵת "שִׁין פְּרָסָה", בְּחֵינֵת "רְגֵל", הֵינּוּ עֲצָה, כְּמוֹ "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם" (שְׁמוֹת יא) - הַנִּמְשָׁכִים אַחַר עֲצָתָהּ, שְׁזָה בְּחֵינֵת הַנְּשָׁמָה שֶׁנִּזְכָּרְתָּ שֶׁהִיְתָה בְּתַחֲלַת הַמּוֹחֲשֵׁבָה, כְּמִבְּאֵר.

**"מַחְשְׁבוֹת שְׁכֵלִיּוֹת"** - כְּנֶגֶד גְּדוּד רֵאשׁוֹן, כִּי לֹא גָלָה אֵלָּא שֶׁמְשַׁף אוֹתָם בְּפִסְוִיקִים, בְּבְחֵינֵת "הַגִּיּוֹנוּ שֶׁל מִקְרָא" (בְּרִכּוֹת כח).

**"מַחְשְׁבוֹת מַדּוּתִיּוֹת"** - כְּנֶגֶד גְּדוּד הַשְּׁנַי, שֶׁהַפְּעַם הִבִּיא רְאִיָּה מְדַתִּית כְּמוֹ שֶׁנִּקְטָ: נִיפִיורָא, פִּיפִיורָא, דוּבְסָא, הַגְמוּנָא, קוּמָא, אִינְשִׁי, בְּחֵינֵת שֶׁשֶׁת מַדּוּת שֶׁל הַבְּרִיאָה, שֶׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

**"מַחְשְׁבוֹת מַעֲשִׂיּוֹת"** - כְּנֶגֶד גְּדוּד הַשְּׁלִישִׁי, וְלִכּוֹן נְקִט בְּרֵאִיָּה מִמְצוֹת מְזוּזָה, שֶׁהִיא בְּחֵינֵת מְצוּה מַעֲשִׂית.

**תְּדֵר** שְׁדֵר גּוֹנְדָא אֲבַתְרִינָא אֲבַתְרִיה, אָמַר לְהוּ, לֹא תִשְׁתַּעוּ מִיְדֵי בְּחֵדִיה. כִּי נְקִטִי לִיה וְאֶזְלוּ, חֲזָא מְזוּזָתָא דְמִנְחָא אֲפַתְחָא, אוֹתִיב יְדִיה עֲלֵהּ, וְאָמַר לְהוּ, מָאי הָאִי אָמְרוּ לִיה, אִימָא לֵן אֲתָ. אָמַר לְהוּ, מִנְחָגוּ שֶׁל עוֹלָם מְלָךְ בְּשֵׁר וְדָם יוֹשֵׁב מִבְּפָנִים וְעַבְדֵי מְשֻׁמְרִים אוֹתוֹ מִבְּחוּץ, וְאֵלּוּ תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַבְדֵי מִבְּפָנִים וְהוּא מְשֻׁמְרָן מִבְּחוּץ, שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים קכֵּא, ח) "ה' יִשְׁמֵר צֵאתְךָ וּבּוֹאֵךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". אִיגִייר. תּוּ לֹא שְׁדֵר בְּתֵרִיה. כִּי עַל יְדֵי שֶׁמַּאִיר וּמִתְנוּצֵץ בְּחֵינֵת "שִׁין פְּרָסָה" כְּנֵ"ל, שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרְתָּ שֶׁהִיְתָה תַּחֲלָה בְּמִחְשֵׁבָה, בְּמַעֲלָה רְמָה, וְעַכְשָׁו הוֹלְכָתָ לְכִלְיוֹן וְהַפְּסָד, עַל יְדֵי זֶה מְרַחֲמֵת עַל עֲצָמָה וּמִתְעוֹרְרָתָ לְשׁוּב לְשִׁרְשֻׁהּ, וְנַעֲשִׂים בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגִרִים. לְכֵן לֹא שָׁלַח אַחֲרָיו יוֹתֵר, כִּי כְּבֵר נִתְגַּלָּה בְּחֵינֵת אוֹר הַצְּדִיק - צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. "ה' יִשְׁמֵר צֵאתְךָ וּבּוֹאֵךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם".

אִינְקְלוּס בַּר קְלוּנִימוּס אִיגִייר. שְׁדֵר קִיסָר גּוֹנְדָא דְרוּמָאי אֲבַתְרִיה, מִשְׁכִּינְהוּ בְקִרְאִי, אִיגִייר. כִּי כְּשֶׁהִרְעֵ רוּאָה שֶׁהִטוּב רוּצָה לְחַזוֹר לְמִקְוֵמוֹ, רוּצָה אֲזֵ לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו

עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי, לא דין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי.

קלו

## רבי אלעזר בן דורדיא

עבודה זרה יז.

על פי לקו"מ כח' בני לן ביתא'

**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. פי לא היתה לו בחינת "מנוחה", שעל ידי זה תקון האלפין הנפולין, בבחינת "ובגוה יאמר שובה ה'" (במדבר י, לו), פי היתה אצלו אהבה נפולה, שזה בחינת "זנות", בחינת מינות ואפיקורסות. פי זונה מלשון חוץ, כמו שכתב רבי נתן, ומרש"י בריש משלי. ולכן מובא בלקוטי תורה לאר"י ז"ל שרבי אלעזר בן דורדיא היה גלגול יוחנן כהן גדול שאחרי שמנים שנה נהפך לצדוקי (ברכות כט.), דהינו שפפל למינות פנ"ל, שהוא הקלקול שעל ידי למוד נפול.

**פעם** אחת שמע שיש זונה אחת בכרפי הים, והיתה נוטלת פיס דינרין בשכרה, נטל פיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. פעם אחת שמע, שזהו בחינת שי"ח, כלומר שיחה ושמועה רעה של זמה שבאוויר העולם, ולכן נטל פיס דינרין ועבר עליה שבע נהרות, פי על ידי "למודים רעים" שבאים משמועות אלו, באים לבחינת לאות, פגם לאה דקדשה כמבאר, ולכן היה צריך לשלם הרבה לעבר מרחק רב, בעבור פגם האמונה, כמו שצאמר "הקדוש ברוך הוא, אין קרוב ממנו, ועבודה זרה נראת קרובה, אף אין רחוק ממנה" (ירושלמי ברכות סג), ועוד יאמר בזה בלשון "נהרות", שפא לרמוז שהגיע לבחינת תכלית הפרוד והתרחקות, כמו שצאמר לשון פרוד בארבעה נהרות של בראשית: "נהר יצא מעדן... ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" (בראשית ג). פי ארבעה ראשי נהרות הן בחינת השרש של ארבעה אלפין נפולין, שנעשים על ידי הרחוק משרש ההשפעה, שהיא הבינה, "ונהר יצא מעדן" (בראשית ב, ט) פנ"ל.

**בשעת** הרגל דבר הפיחה. אמרה, כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. לכן נתלבשה לו האמונה והיראה ליראה רעה וכוזבת, מבחינת למודים רעים פנ"ל, כלומר שאי אפשר לקבלו בתשובה, שזהו הפך האמת, וזאת פי לא היה לו כלי להכיל ולקבל את האור האמתי ולהאמין בקלוותה של תשובה (שיחות הר"ן א). **הלך** וישב בין שני הרים וגבעות. פי חפש בחינת "תמיד", שהרים וגבעות הם איתני הטבע, וזה "שני הרים", בחינת "שני תמידים".

**אמר**, הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה" (ישעיה נד, ט). אמר, שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שמים פעשו נמלחו והארץ כפגד תבלה" (שם נא, ט). אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו,

**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם אחת שמע שיש זונה אחת בכרפי הים, והיתה נוטלת פיס דינרין בשכרה, נטל פיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה. אמרה, כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך וישב בין שני הרים וגבעות, אמר, הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה" (ישעיה נד, ט). אמר, שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שמים פעשו נמלחו והארץ כפגד תבלה" (שם נא, ט). אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל עבא השמים" (שם לד, ט). אמר, אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברמיו וגעה בבכייה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מומן לחיי העולם הבא... בכה רבי ואמר, יש קונה

קלוז

# רבי אלעזר בן דורדיא

עבודה זרה יז.

על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון

**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זוגה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם אחת שמע שיש זוגה אחת בכרכי הים, והיתה נוטלת בים דינרין בשכרה, נטל בים דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה. אמרדה, כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך וישב בין שני הרים וגבעות, אמר, הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי החרים ימושו והגבעות תמוטינה" (ישעיה נד).

אמר, שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה" (שם נא).

אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (שם כד).

אמר, פוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל צבא השמים" (שם לד).

אמר, אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברפיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מזמן לחיי העולם הבא... בכה רבי ואמר, יש קונה

עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (שם כד).

אמר, פוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל צבא השמים" (שם לד).

אמר, אין הדבר תלוי אלא בי, כי אין בחינת התמיד מתגלה אלא על ידי עבודת האדם, "אדם כי יקרוב" (ויקרא א, ב), ובהבנה זו תלוי הפל, כמו שנאמר "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (דברים יא, כו), שכל אחד צריך להבין בעצמו, כמו שכתב בעל הטורים: "ראה אנכי - לשון יחיד", וכן אמר רבנו הקדוש, הברכה והקללה נעשה אצל האדם כפי הפלי שיש לו. כי מלפני הקדוש ברוך הוא יוצא אור פשוט, הינו אותיות פשוטים, ולפי האדם פן נעשה הצורף (לקו"מ לו). ולכן שהניח ראשו בין ברפיו וגעה בבכיה, שעל ידי זה תקן ונקלל בבחינת לאה דקדשה, כמו שנאמר בה "ועיני לאה רכות" (בראשית כט, יז), על שהיתה בוכה שלא תפול בחלקו של עשו, שהיא בחינת חכם שד יהודי, שממונו הלמודים הנפולים ורעים שמחשיכים את העינים ביראה ורעה. ולכן יצתה נשמתו בתשובה, שנתעלה בבחינת קרבן תמיד, עלת תמיד, שמתקן את כל הפירות.

**יצתה** בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מזמן לחיי העולם הבא. כי נתקן בחינת שיי"ת, כלומר, מדבורים ושיחות נפולות כנ"ל, להתעלות לדבור קדוש של יראה, שזה בחינת התגלות הבת קול שזכה לחיי העולם הבא, בסוד בינה - לאה כנ"ל.

**בכה** רבי ואמר, יש קונה עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי, לא דין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי'. כי הפל לפי גדל האמת שנתברר, כי מעלת התשובה גדולה מאד, כי תשובה למעלה מן התורה, כמו שאמר רבנו הקדוש (שיחות הר"ן ג), שאם בן אדם זוכה, נעשים מהעוונות שלו ענין אחר לגמרי, שמתהפכין לזכיות (יומא פו), ויש בענין זה סתרי נסתרות, רק הפלל, שמפיל הנפילות והירידות שבעולם, רחמנא לצלן, יכולין לחזור אליו ותברך בנגל, כי לגדלתו אין חקר. וזה שקוראים את הבעלי תשובה "רבי", כי על ידם תקון האלפין הנפולים ביותר, כי משם הם שבים, מלמודים רעים, שאותם מעלים לתקומה ותחיה, ועל ידי זה פוראים דרך לאחריים סביבם, ולכל העולם, לכן ראוי לקראם רבי. ברוך ה' לעולם ועד.



עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי, לא דין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי.



**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. שנמשך אחרי בחינת "שקר החן והבל היפי" (משלי לא), יפי הנשים, שהוא בחינת נפילת היראת שמים, כמבאר.

**פעם** אחת שמע שיש זונה אחת בכרפי הים, והיתה נוטלת פיס דיגריין בשכרה. פי על ידי בחינת "הבל היפי" מאבד העשירות, בחינת "הון מהבל ימעט" (משלי יג, יא), פי הכל לפי ההבל, כמבאר.

**נטל** פיס דיגריין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. כלומר, שיצא ונפל מכל בחינת שבעים פנים של התורה, ועכשו אי אפשר לעוררו אלא על ידי בחינת התלבשות.

**בשעת** הרגל דבר הפיחה. אמרה, פשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. פי "הפיחה", בחינת ריח רע, בחינת הפסק הנשימה, כמו גם בשעת יציאת טפת הזרע, שאז הוא הפסק הנשימה, כמבאר, שמי שחומד יפי הנשים, מקבל בחינת הפסק הנשימה. ולכן שאמרה לו שכה אין מקבלים אותו בתשובה, כלומר, שהגיע לתכלית "הבל היפי", שנשבר הבל היפי, בחינת "מבטח בוגד" (משלי כה, ד), ובגלל שנפל ויצא מכל שבעים פנים של התורה, לכן התלבש לו לסם המות.

**הלך** וישב בין שני הרים וגבעות. כלומר, שהתישב בין בחינת "בקרוב שנים" לבין בחינת "שנים קדמוניות", שהן בחינת "רב חסד", פי עכשו צריך לחסד עליון ונפלא, שמעל ומעבר לכל שבעים פנים של תורה.

**אמר**, הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטנינה" (ישעיה נד, ט). אמר, שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שמים כעשו נמלחו והארץ כפגד תבלה" (שם נא, ו). אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (שם כד, ג). אמר, כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל צבא השמים" (שם לד, ד). ולכן כשבקש רחמים, לא היה לאף אחד מאיתנו הטבע מספיק חסד ורחמים בשבילו, פי הוא צריך עכשו לבחינת "רב חסד", בחינת "שנים קדמוניות", שזה בחינת מלפני הבריאה, ולכן בקש עד ארבע פעמים, כנגד ארבעה עולמות

אצילות, בריאה, יצירה ועשיה, שהם בחינת כלליות העולם. ולכן גם הם אמרו "עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו", פי כל הטבע עצמו הוא בבחינת "מבטח בוגד" (משלי כה, ד), והכל מצפים ומקבלים מהשרש, בחינת שנים קדמוניות, "רב חסד", שבחינתו מלפני הבריאה.

**אמר**, אין הדבר תלוי אלא בי. שהוא בחינת התעוררות תחתונה, בחינת "אשריה ישראל מי כמוך" (דברים לג, ט), שזהו השבח של ישראל המתעוררים מלמטה, ואחר כך מתעורר מלמעלה בחינת "מי כמוך באלם ה'" (שמות טו, יא), כמבאר.

**הניח ראשו בין ברפיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו**. כלומר, שאז פלי הדבור סמוכים אל כלי ההולדה, ואז הוא בחינת פקידת עקרות, שמתגלה יראה גדולה, "חיל פילדה" (ירמיה ו, כד). ולכן בכה עד שיצתה נשמתו, פי מות לעולם הזה, אף נולד לחיים לעולם שפלו ארף פלו טוב.

**יצתה** בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מזמן לחיי העולם הבא. וזה בחינת ה"בת קול", בחינת "להתיר פה אלמים", ובחינת "שופר" - שפרו מעשיכם, שנתגלה היפי האמתי.

**בכה** רבי ואמר, יש קונה עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. וזה "יש קונה עולמו בכמה שנים" - הינו על ידי תורה ועבודה של "בקרוב שנים", ו"יש קונה עולמו בשעה אחת" - על ידי הארה נפלאה של אור "שנים קדמוניות", "רב חסד", שהוא בחינת מלפני שנברא הזמן.

**ואמר רבי, לא דין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי**. פי לכן קוראים אותם "רבי", פי זכה ל"רב חסד", שנים קדמוניות, בחינת שרש התורה והרחמים, שעל ידי זה נפתחים פתחים בחשף להוציא עוד אסירים ועורים מכל שבעים פנים של תורה, "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמה בי יכתירו צדיקים פי תגמול עלי" (תהלים קמב, ח), "לפקח עינים עורות להוציא ממסגר אסיר מבית כלא יתבי חשף" (ישעיה מב, ז) - לפתחא עיני בית ישראל, דאנון כסמן מן אורייתא, לאפקא גלותהון מביני עממיא, דאנון דמן לאסירין, ולמפרקהון משעבוד מלכותא, דאנון עגינין פאסירי קבל.





קלח

# רבי אלעזר בן דורדיא

עבודת זרה יז.

על פי לקו"מ רט"ז 'פדיון הבולל'

**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זוגה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם אחת שמע שיש זוגה אחת בכרפי הים, והיתה נוטלת פיס דינרין בשכרה, נטל פיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה. אמרה, כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך וישב בין שני הרים וגבעות, אמר, הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי ההרים ימוש והגבעות תמוטינה" (שעירי נד.).

אמר, שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלח" (שם נא, ו.). אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (שם נד, ב.). אמר, פוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל עבא השמים" (שם לד, ד.). אמר, אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברמיו וגעה בבכייה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מומן לחיי העולם הבא... בכה רבי ואמר, יש קונה

עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי, לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי.



**תניא**, אמרו עליו על רבי אלעזר בן דורדיא, שלא הניח זוגה אחת בעולם שלא בא עליה. החפוש של רבי אלעזר בן דורדיא הוא פגם וקלקול הרצון, כמו שכתוב "ומצח אשה זונה היה לה" (ירמיה ג, א), הינו פגם הרצון, הנקרא מצח הרצון, וכנגד זה כתוב בפנה הגדול "והיה על מצחו... לרצון" (שמות כח, לח). כי באמת מובא (לקוטי תורה לאר"י ז"ל) שרבי אלעזר בן דורדיא היה גלגול יוחנן כהן גדול ששמש בבית המקדש שמונים שנה ולבסוף נפל (ברכות כט.), לכן כמו שהיה בגלגול הקודם בבחינת מצח הרצון, כך מצד שני בגלגול זה היה בבחינת שמד - פגם הרצון.

**פעם** אחת שמע שיש זוגה אחת בכרפי הים והיתה נוטלת פיס דינרין בשכרה, נטל פיס דינרין והלך. גם פספס הוא פגם הרצון, כי מי שיש לו פספס חושב שיוכל לעשות את כל מה שרוצה, ולכן גם נקרא הפספס על שם הפסופים והרצונות.

**ועבר עליה שבעה נהרות**. "שבע נהרות" מרמז לקצה גבולות הקדשה, כמו שמוזכר (לקו"ת מה) שהשבת היא נקדה פנימית ומסביבה כל ששה ימים בבחינת עגולים סביב לנקדה, וכל מי שעדין בתוך העגולים יש לו תקנה להתקרב, אף מי שיוצא מתוך העגולים, כמו משפדים, הינו פגם הרצון, אזי אי אפשר להם להתקרב כלל. והצדיק הוא בחינת שבת, נקדה פנימית, שהכל יונקים ממנו. וזה שאמר רבנו הקדוש, שכל מי שנגע בו אפלו באצבע הקטנה, אזי שבע נהרות לא ישטפוהו. ולכן **שבע פעמים מעג"ל** = 1001 = נקודת אמת, הינו הנקדה הפנימית.

**בשעת הרגל דבר הפיחה**. אמרה, כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. מה שדמיתה אותו לנפיחה מלמד גם פני"ל על פגם וקלקול הרצון, כי כן הריח על שם הרצון, כמו שנאמר "ריח ניחוח אשה ליי" (ויקרא א, יא). כי עקר יניקת הנשמה מהריח (לקו"ת ח), לכן כן התברר לו שהגיע לגבול קדשת הנשמה, כי הפיחה גימטריא גיהנום, הינו שאמרה לו, אתה בטוח בגיהנום ואין לה שום סכוי אחר. ואז דוקא התהפך, כמו הספור (חיי מוהר"ן תקסט) עם אותו אחד שבא אצל רבנו ז"ל והתלונן לפניו על גריעות מעשיו הרעים, ואמר לו רבנו בחכמתו בתמימות ופשיטות: "אין לי עם מי לדבר, כבר פלו רע" ... ואז מיד נתעורר האיש ונעה ואמר לרבנו: הלא עם כל זה אני מתגבר לפעמים... ותכף אמר לו רבנו שירגיל עצמו ללכת עם מאמר "אמרה" (לקו"מ רפב) של נקודות טובות, שלכן התעוררו אצלו דוקא על ידי שאמר לו רבנו שפלו רע. ולכן **גיהנום** גימטריא ג"ם ז"ו לטוב"ה, הינו מי שמחזיק ומחזק עצמו אפלו רק בנקדה טובה יכול להנצל מגיהנום.

**הַלֵּךְ וַיֵּשֶׁב בֵּין שְׁנֵי הָרִים וּגְבְעוֹת.** מה שהלך לשבת בין שני הרים, מרמז לסוד מאמר "פדיון הכולל", הינו שעכשו כפנותעורר בתשובה וצריף המתקה, אזי נתישב בין שמד לרצון, שהם בחינת השני הרים הנ"ל. וזה בחינת "ויקבר אתו בגי" (דברים לד, ו), שבנקדה זו שבין שמד לרצון קבור הצדיק, שעוסק תמיד בהמתקת פדיון נורא זה, לדלות נשמות אבודות מחוץ למעגלי הקדשה. וזה שאמר רבנו ז"ל על פסוק זה שמושה רבנו נקבר ברצון שברצונות (לקו"מ ד), הינו רצון העליון ופדיון הכולל.

**אָמַר, הָרִים וּגְבְעוֹת בִּקְשׁוּ עָלַי רַחֲמִים.** אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה" (ישעיה נד, י). אמר, שממים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "כי שממים כעשו נמלחו והארץ כפגד תבלה" (שם נא, ו). אמר, חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (שם כד, כג). אמר, כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו, עד שאנו מבקשים עליה נבקש על עצמנו, שנאמר "ונמקו כל צבא השמים" (שם לד, ד). מה שהלך לבקש רחמים מהרים וגבעות, ואחרי כן יותר גבוה, משמים וארץ, עד סוף בחינת הטבע שהן המזלות, והן ארבע זוגות, כנגד שם הוי"ה שממתיק שם אדני", (וכן הם כנגד ארבע זוגות של מערת המכפלה, שער גן עדן), אף לא נמצא לו רחמים דרך בחינת הטבע כלל, רק בחינת מעל הטבע והמזל, הינו מצח הרצון, בחינת "על ה" (שמואל א' א, י), שהתפללה חנה מעל לשם הוי"ה כמו שמויבא, בכדי להגיע לפדיון הכולל שממתיק כל העשרים וארבעה בתי דין. ומה שסרבו ההרים והכוכבים וכל השאר, אפשר שזה לפי מה שמויבא במאמר, כשמוגיע עת לכזה פדיון אזי גם למעלה תאביים מאד לזה, כי לא כל פעם בא להם מלמטה כזה פדיון, לכן רוצים להשתמש בו לדבר אחר, לעשות גרים וכו', כמובאר שם.

**אָמַר, אִין הַדָּבָר תְּלוּי אֵלָא בִּי.** כי "אין הדבר תלוי אלא בי", זה בחינת התגלות נקדת האמת, כי נקודת אמת גימטריא ורא"ת שמי"ם, הינו 'אין הדבר תלוי אלא בי', כי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", כמו שאמרו חז"ל (ברכות לג). כי זה בחינת סוד רבי אלעזר בן דורדיא, כי "אלעזר" פרושו עזרה משמים, אל-עזר, כלומר התעוררות עליונה, שלכן פנה לרחמים מן ההרים והשמים וכו', ומסביר רבי נתן ז"ל (לקו"ה בהמה וחיה טהורה ד), כי כל הנפילות הן מן המבוכה שבין הידיעה והבחינה. וזה מה שקרה לרבי אלעזר בן דורדיא, כי רוצה היצר הרע להגביר את הידיעה על הבחינה, כאלו אין לאדם בחירה כלל ואין השם יתברך רוצה בעבודת האדם, שאלו הידיעות הפוזבות של האפיקורסים הפורקים על לגמרי, כי באמת אי אפשר לנו להבין אף הידיעה והבחינה כלולים יחד, שעל ידי זה כח הבחינה. ולכן דורדי"א בגימטריא בחיר"ה, הינו שתי הבחינות של הידיעה והבחינה רמוזות בשמו.

**וּמִסְבִּיר** עוד רבי נתן ז"ל, אבל באמת מי שהולך בתמימות, הוא מאמין שהכל תלוי בנו בודאי, אף על פי כן הכל מהשם יתברך, ואף על פי כן הכל תלוי בנו, (כמו שהבין בסוף את העקר - "אין הדבר תלוי אלא בי"), אף על פי שאי אפשר להבין זאת, כי הוא בחינת סוד של שער

החמשים, אף שבחינה וידיעה הכל אחד. ולכן הצרף למוט על שהגיע להתגלות זו, כי עקר החיים והבחינה מההסתרה של סוד זה. כי בודאי צריכין לעבד את השם יתברך בכל פחנו, כי הכל תלוי בנו, כי "הארץ נתן לבני אדם" (תהלים קטו, יט), ואף על פי כן אין שום נפילה ויאוש בעולם, כי השם יתברך גומר תמיד, וסוף כל סוף הכל יגמר כרצונו, "כי אתה מרום לעלם ה'" (תהלים צב, ט), וכל מה שעושה האדם - שום דבר ורצון טוב אינו נאבד לעולם.

**הַנִּיחַ רֵאשׁוּ בֵּין בְּרַכְיָו וְגַעָה בְּבִכְיָה עַד שִׁיצְתָּה נִשְׁמָתוֹ. יִצְתָּה בַּת קוֹל וְאָמְרָה, רַבִּי אֲלַעְזָר בֶּן דּוֹרְדַיָּא מְזַמֵּן לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבֵּא.** רבי אלעזר בן דורדיא זכה להשתפכות הנפש בשלמות, בבחינת הנאמר "שפכי כמים לבך נכח פני ה'" (איכה ב, א). כי "השתפכות" הוא כאשר דבר מוצק נתפז לנוזל, הינו כאשר לב האבן נמס ונשבר ונהפך ל"לב בשר" (יחזקאל לו). על כן במדה נפלאה זו משבח בה הצדיק, כמו שכתוב על יוסף כמה פעמים במפגש עם אחיו שכמעט לא היה יכל להתאפק מלבכות, וכמו שכתוב אצל משה רבנו "והנה נער בכה" (שמות ב, וכמוא בתיקון יב דף כז), וכן כל הצדיקים, ובפרט דוד המלך וכל אלו שמשרש נשמתו, כמו שהעיד רבנו הקדוש על עצמו, ושאר הספורים על בכיותיו הרבות לפני שוכן מרומים.

**בְּכַה רַבִּי וְאָמַר, יֵשׁ קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּכַמָּה שָׁנִים וַיֵּשׁ קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּשָׁעָה אַחַת. וְאָמַר רַבִּי, לֹא דָין לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה שֶׁמְקַבְּלִין אוֹתוֹן אֵלָא שְׁקוֹרִין אוֹתוֹן רַבִּי.** "יש קונה עולמו בשעה אחת" זה בחינת שעה התבודדות שצריף בכל יום, שעל ידי זה ממשיך עצמו בכל פעם להפיל במצח הרצון, בפדיון הכולל כנ"ל. ולמרות שהכל בכח הצדיק שעומד בין שמד לרצון ונלחם מרום, עדין עלינו לתת לו רצונות וכסופים, כי הם הדברים היקרים ביותר. וזה שאמרו חז"ל "יפה שעה אחת בתשובה... מכל חיי עולם הבא" (אבות ד). כי כל העולם נברא לשם כה, שימשיך עצמו האדם משמד לרצון. ואף על פי שהיא עבודה נוראה, הרי שכרה בצדה - חיי עולם הבא. ומה שאמר רבי על בעלי תשובה שלא די להם שמקבלים אותם, עוד קוראים אותם 'רבי', זה הוא בגלל שכל בעל תשובה זוכה מחמת התרחקותו הגדולה, לרצונות גדולים ועצומים, שעל ידם בודאי זכה לעשות בחינת גרים בכח זה, כמו שמויבא במאמר הנ"ל שמהמתקה זו של מצח הרצון נעשים גרים, הינו שיש לו תלמידים ששבו בזכותו, לכן ראוי שיקרא 'רבי'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



קלט

# אֵלֶּהָא דְמַאִיר עֲנִי

עֲבוּדָה זָרָה ית.

עַל פִּי תוֹרַה י"ג 'אַשְׁרֵי הָעַם – הַשְּׁגָחָה'

**בְּרוּרִיא** דְּבִיתְהוּ דְּרַבִּי מַאִיר, בְּרַתִּיהָ דְּרַבִּי חֲנִינָא בֶן תְּרַדְיוֹן תּוֹאֵי. אָמְרָה לּוֹ, זִילָא בִּי מְלִתָּא דִּיתְבָּא אֲדֹחַתָּא

בְּקוּבָה שֶׁל זִוְנוֹת. שְׁקַל תְּרַקְבָּא דְּדִינְרֵי וְאוּל, אָמַר, אֵי לָא אִיתְעַבִּיד בְּהָא אִיסוּרָא – מִיתְעַבִּיד נִיסָא, אֵי עַבְדָּה אִיסוּרָא – לָא אִיתְעַבִּיד לָהּ נִיסָא. אוּל, נִקְט נִפְשִׁיהָ כַּחַד פְּרָשָׂא. אָמַר לָהּ, הַשְּׁמִיעֵנִי לִי. אָמְרָה לִי, דְּשַׁתְנָא אָנָּא. אָמַר לָהּ, מִתְרַחֵנָּא מִרְתּוּחִי. אָמְרָה לּוֹ, נִפְשִׁין טוֹבָא וְאִיכָּא טוֹבָא חֲכָא דְּשַׁפִּירָן מִינָאֵי. אָמַר, שְׁמַע מִינָהּ לָא עַבְדָּה אִיסוּרָא. כָּל דְּאָרְזֵי אָמְרָה לִי, חֲכִי. אוּל לְגַבִּי שׁוּמְרֵי דִידָהּ, אָמַר לִי, הִבֵּה נִיחָלָהּ. אָמַר לִי, מִיסְתַּפִּינָא מִמְּלִכּוּתָא. אָמַר לִי, שְׁקוּל תְּרַקְבָּא דְּדִינְרָא, פְּלָגָא פְּלַח וּפְלָגָא קָהוּי לָךְ. אָמַר לִי, וְכִי שְׁקָלְמִי מַאי אִיעַבִּיד? אָמַר לִי, אִימָא 'אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי' וּמִתְעַלָּת. אָמַר לִי, וְכִי יִימַר דְּחֲכִי אִיכָּא? אָמַר לִי, הַשְּׁתָּא חֲזוּת. הוּוּ הִנְהוּ בְּכָלִי דְּהוּוּ קָא אַכְלִי אִינְשֵׁי, שְׁקָל קָלָא שְׂדָא בְּהוּ, הוּוּ קָאָתוּ לְמִיכְלִידָהּ. אָמַר 'אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי', שְׁבִקוּדָהּ, וְיִהְבֵּה לִידָהּ. לְסוּף אֲשֶׁר־תַּמַּע מִלְתָּא בִּי מְלָכָא, אֲתִיּוּהָ אַסְקוּהָ לְזִקִּיפָהּ. אָמַר 'אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי', אֲחַתּוּהָ. אָמְרוּ לִי, מַאי הָאֵי? אָמַר לָהּ, חֲכִי תוּהָ מַעֲשָׂה. אֲתוּ חֲקִקוּ לְדַמּוּתֵיהָ דְּרַבִּי מַאִיר אֲפִיתְחָא דְּרוּמִי. אָמַר, כָּל דְּדוּוּי לְפְרָצוּפָא

תְּדִין לִיִּיתִיהָ. יוֹמָא תְּדָא חֲזוּיָהּ, רַחַט אַבְתְּרִיהָ, רַחַט מְקַמִּיָּהּ, עַל־לְבִי זִוְנוֹת. אִיכָּא דְּאָמְרִי, בְּשׁוּלֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים חוּזָא, טְמֵשׁ בְּהָא וּמִתְקַבְּהָא. אִיכָּא דְּאָמְרִי, אֲתָא אֵלֶּיהוּ אֲדָמִי לָחוּ פּוֹנְחָה, בְּרַכְתִּיהָ. אָמַר־י, חַס וְשָׁלוֹם, אֵי רַבִּי מַאִיר תוּהָ לָא תוּהָ עַבִּיד חֲכִי. קָם עַרְק אֲרָתָא לְכַבֵּל. אִיכָּא דְּאָמְרִי מַהֲאֵי מַעֲשָׂה, וְאִיכָּא דְּאָמְרִי מַמַּעֲשָׂה דְּבְרוּרִיא.



**אָמְרָה** לוֹ, זִילָא בִּי מְלִתָּא דִּיתְבָּא אֲחַתָּאֵי בְּקוּבָה שֶׁל זִוְנוֹת. אַחוּתָהּ שֶׁל בְּרוּרִיָּה שֶׁנִּשְׁבְּתָהּ לְקַבֵּה שֶׁל זִוְנוֹת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת פָּגַם הַהִשְׁגָּחָה, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת: כְּשֶׁאֲחַד מִיִּשְׂרָאֵל נִמְצָא בְּתַפְסִיסָה אֲזִי נִסְתַּמּוּ מַעֲיָנֵי חֲכָמֵי הַדּוֹר וְכוּ', כְּלוּמַר שְׁקִישָׁה לְהַשִּׁיג חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא שְׁהוּן בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, כַּמּוּבָא שָׁם בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת. וְכֵן בְּחִינַת "זִוְנוֹת", בְּחִינַת הַפְּקָר, שֶׁהוּא הַפָּה הַהִשְׁגָּחָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת "בְּתוּלוֹת" (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת פְּתוּבוֹת).

**שְׁקַל תְּרַקְבָּא דְּדִינְרֵי וְאוּל**. וְלָכֵן הִלָּךְ רַבִּי מַאִיר לְשַׁחֲרָהּ עַל יְדֵי בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, וְלָכֵן לָקַח שְׁלֵשָׁה קַבִּים דִּינְרֵי זָהָב, רְשׁוּ"י, כִּי צָרִיף לְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת מִמוּן, וְעַל יְדֵי זֶה מְמַשְׁיָה הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, וְלָכֵן הוּן שְׁלֵשָׁה קַבִּים זָהָב דִּינְרֵי, כְּדֵי לְהַמְשִׁיף שְׁלֵשָׁה גִּגְוִין דְּעֵינָא לְבַת עֵינֵי, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁף הַשְּׁגָחָה, כַּמְּבָאָר.

**אָמַר**, אֵי לָא אִיתְעַבִּיד בְּהָ אִיסוּרָא מִיתְעַבִּיד נִיסָא, אֵי עַבְדָּה אִיסוּרָא לָא אִיתְעַבִּיד לָהּ נִיסָא. וּבְדַק אוּתָהּ רַבִּי מַאִיר שְׁלָא נַעֲשָׂה בְּהָ אִיסוּר, כְּלוּמַר שֶׁהִיא עֲדִין בְּבְחִינַת "שְׁמִירָה", שְׂזָהוּ עֲצָמוּ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, שְׂאֲזִי יַעֲשֶׂה לָהּ נִסֵּי, כִּי "נִסִּים" הֵם בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, כַּמּוּ שְׁכַתּוּב בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָן ר"נ.

**אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי**. תַּפְלָה סְגוּלִית שֶׁנֶּתַן רַבִּי מַאִיר לְשׁוּמְרֵי, כִּי זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלָה, בְּחִינַת נִסִּים, שְׁנוּי הַטְּבַע, כַּמּוּבָא שָׁם בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָן ר"נ הַנִּזְכָּר. וְזֶה "אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי", דְּמַאִיר דִּינְרֵי, כִּי "אוּר" בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, אוּר עֵינַיִם עַל יְדֵי צְדִיק חֲכָם אֲמָתַי, שְׁעַל יְדֵי הַצְּדִיקִים, וְכֵן עַל יְדֵי הַזְּכָרִת שְׁמוֹתֵם הַקְּדוּשִׁים, נִמְשָׁף הַשְּׁגָחָה שֶׁהוּא שְׁנוּי הַטְּבַע, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת.

**תּוּוּ הִנְהוּ כְּלָבִי דְּהוּוּ קָא אַכְלִי אִינְשֵׁי, שְׁקַל קָלָא שְׂדָא בְּהוּ, הוּוּ קָאָתוּ לְמִיכְלִיהָ, אָמַר 'אֵלֶּהָא דְּמַאִיר עֲנִי', שְׁבִקוּהָ, וְלָכֵן לָקַח לְנִסְיוֹן "כְּלָבִים אוֹכְלֵי אָדָם", כִּי בְּחִינַת "כְּלָב" הַפָּה מְבַחֵנַת "אֲרִיָּה", כַּמּוּבָא שֶׁהִיא בְּעַת רְצוֹן צוּרַת אֲרִיָּה רְבוּץ עַל הַמַּזְבֵּחַ, וְלִהְפֵּךְ - צוּרַת כְּלָב (יומא כ"א), כִּי "הַכְּלָבִים עָזִי נִפְשָׁה לֹא יִדְעוּ שְׁבַעָה" (ישעיה נ"ו, י"א), וְלָכֵן שְׁהִיו "אוֹכְלֵי אָדָם", כְּלוּמַר שְׁמִכְחֵישִׁין "דְּמּוּת אָדָם", בְּחִינַת הַדְּעַת הָאֲמָתַי, וְכַמּוּ שְׁנַאֲמַר "גַּם בְּלֹא דְעַת נִפְשָׁה לֹא טוֹב" (משלי י"ט, ה), וּבְחִינַת**

קמ

## אֱלֹהֵי דְמַאִיר עֲנִי

עֲבוּדַת יְהוָה יח.

עַל פִּי תוֹרַת יי' יִיחִי חַם מְדִיקִים'

**בְּרוּרִיא** דְּבִיתְהוֹ דְּרַבִּי מַאִיר, בְּרַתִּיה דְּרַבִּי חֲנִינָא בֶן תְּרַדְיוֹן תּוֹאֵי. אָמְרַת לּוֹ, זֵילָא בִּי מִקְלָתָא דִּיתְבָּא אֲדֹחַתָּא בְּקוּבָה שֶׁל זֹנוֹת. שְׁקַל תְּרַקְבָּא דְּדִינְרֵי וְאֹזַל, אָמַר, אֵי לֹא אִיתְעֵבִיד בְּהַ אִיסוּרָא – מִיתְעֵבִיד נִיסָא, אֵי עֲבַדְהָ אִיסוּרָא – לֹא אִיתְעֵבִיד לְהָ נִיסָא. אֹזַל, נִקֵּט נִפְשִׁיהָ בְּחַד פְּרָשָׁא. אָמַר לְהָ, חֲשַׁמִּיעֵנִי לִי. אָמְרַת לִיהָ, דִּשְׁתַּנָּא אָנָּא. אָמַר לְהָ, מִתְרַחֲנָא מִרְתּוּחִי. אָמְרַת לּוֹ, נִפִּישִׁין טוּבָא וְאִיכָא טוּבָא חֲכָא דְשַׁפְיָרָן מִינָאֵי. אָמַר, שְׁמַע מִינָה לֹא עֲבַדְהָ אִיסוּרָא. כָּל דְאַרְזֵי אָמְרַת לִיהָ חֲכִי. אֹזַל לְגַבֵּי שׁוּמְרֵי דִידְהָ, אָמַר לִיהָ, חֲבַה נִיחָלָה. אָמַר לִיהָ, מִיסְתַּפִּינָא מִמְלָכוּתָא. אָמַר לִיהָ, שְׁקוּל תְּרַקְבָּא דְּדִינְרָא, פְּלָגָא פְּלַח וּפְלָגָא קָחוּי לָךְ. אָמַר לִיהָ, וְכִי שְׁקִלְמִי מַאי אִיעֵבִיד? אָמַר לִיהָ, אִימָא 'אֱלֹהֵי דְמַאִיר עֲנִי' וּמִתְעַלָּת. אָמַר לִיהָ, וְכִי יִימַר דְּחֲכִי אִיכָא? אָמַר לִיהָ, חֲשַׁתָּא חֲזוּת. חֲזוּ חֲנַחוּ בְּכָלֵי דְחֲזוּ קָא אַכְלֵי אִינְשֵׁי, שְׁקִלְ קָלָא שְׂדָא בְּחוּ, חֲזוּ קָאָתוּ לְמִיכְלִידָה, אָמַר 'אֱלֹהֵי דְמַאִיר עֲנִי', שְׁבַקוּדָה, וְיִחָבַה לִידָה. לְסוּף אֲשַׁרְתַּמַּע מִקְלָתָא בִּי מְלָכָא, אֲתִיוֹה אֲסַקוּהָ לְזַקִּיפָהּ, אָמַר 'אֱלֹהֵי דְמַאִיר עֲנִי', אֲחַתּוּהָ. אָמְרוּ לִיהָ, מַאי תָּאֵי? אָמַר לְחֲזוּ, חֲכִי חֲזוּהָ מַעֲשָׂתָהּ. אֲתוּ חֲקִקוּ לְדַמוּתֵיהָ דְּרַבִּי מַאִיר אֲפִיתְחָא דְרוּמִי. אָמַר, כָּל דְּדַחֲזוּי לְפָרְעוּפָא

"כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שְׂקִיקָה" (תהלים כז, ט), וְלָכֵן זָרַק עֲלֵיהֶם אֲדָמָה, שֶׁהוּא דְבָר בְּלֹא טַעַם, בְּחִינַת "נֶחֱשׁ עֶפְרַח לְחִמּוֹ" (ישעיה טה, כה), הִפְּקֵהוּ בְּחִינַת "מֶן", שֶׁהִיָּה מִשְׁבִּיעַ וּמִתּוֹלְדוֹת הָאוּר כְּמוּבָא (רַקְנָאטִי), בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, בְּחִינַת אוֹר הַבְּקָר, שְׁנֵאָמַר בְּמֶן "בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא" (שְׁמוֹת טז, כא). וְלָכֵן אֱלֹהֵי דְמַאִיר עֲנִי סוֹפֵי תְבוּת אֲרִי, בְּחִינַת אֲרִיָּה שְׁבִנְפֶשׁ, בְּחִינַת "אֲרִיָּתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, א) הַנִּזְכָּר בְּתוֹרַת זוֹ, שְׁמִיתְקוּן בְּחִינַת "מֵרַת נֶפֶשׁ" (שְׁמוֹאל א' א, י), רָעַב שָׁל פְּזוּר הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת כָּלִבִּים רָעִים הַנִּזְכָּר.

**רַחֵט** מְקַמְיָהוּ עַל לְבֵי זֹנוֹת. אִיכָא דְאַמְרֵי, בְּשׁוּלֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים חֲזָא, טַמֵּשׁ בְּהָא וּמִתְקַ בְּהָא. אִיכָא דְאַמְרֵי, אֲתָא אֱלֵיהּ אֲדָמִי לְהוּ כּוֹזְנָה, פְּרַכְתִּיהָ. אָמַר, חַס וְשְׁלוֹם, אֵי רַבִּי מַאִיר הוּא לֹא הוּא עֵבִיד חֲכִי. וְכִשְׁפָּרַח רַבִּי מַאִיר לְהִסְתַּתֵּר בְּבֵית זֹנוֹת, מְרַמֵּז לְדָבָר נִפְלָא מְאֹד, וּבְסִיעֵתָא דְשַׁמְיָא עַל פִּי הַקְּדָמוֹת אֲפִשֵׁר לְבָאָר לְמָה פִּרַח לְהִסְתַּר בְּמִקּוּם כְּזֶה דִּיקָא. כִּי נִתְבָּאָר שֶׁ"רַבִּי מַאִיר" הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, בְּחִינַת "אוֹר" פְּנ"ל, וְכִשְׁהִלֵּךְ לְבֵית הַבִּשְׁתָּה זֶה בְּחִינַת שְׁנוּסְתָּרַת הַהַשְּׂגָחָה בְּתוֹךְ הַטְּבַע, שְׁזָהוּ בְּעַת צָרָה. וְיִוְתֵר מְזָה, שֶׁהַטְּבַע וְהַסְתָּרָה בְּעַצְמוֹ עוֹזֵר לְבְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֱלֵיהּ הַנְּבִיא שְׁנֵדְמָה לְאַחַת מֵהֶן וְהַצִּיל בְּכַף אֶת רַבִּי מַאִיר, שְׁזָהוּ גּוּפָא שְׁלֵמוֹת הַהַשְּׂגָחָה, שֶׁהַטְּבַע וְהַסְתָּרָה עֲצָמָה יָבֵא לְעֲזָרְתּוֹ. כִּי בְּאַמַּת הַכֹּל אֶחָד, וְגַם הַטְּבַע הוּא הַשְּׂגָחָה מְאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַד. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



דגל ביקוד



הדין ליתיה. יומא חדא חזויהי, רהט אבתריה, רהט מקמיהו, על לבי זונות. איכא דאמרי, בשולי עובדי כוכבים חזא, טמש בהא ומתק בהא. איכא דאמרי, אתא אליהו אדמי לחו פזונה, ברכתיה. אמרי, חס ושלום, אי רבי מאיר תוה לא תוה עביד הכי. קם ערק ארתא לבבל. איכא דאמרי מהאי מעשה, ואיכא דאמרי ממעשה דברוריא.



**ברוריא** דביתהו דרבי מאיר, ברתיה דרבי חנינא בן תרדיון הואי. אמרה לו, זילא בי מלתא דיתבא אחתאי בקובה של זונות. כי מה שישבה אחותה ב"קבה של זונות", זהו ממש בחינת טוב הכבוש בגוים, בבחינת זילותא ודלותא, שזהו הפך הפאר והפבוד פמונן, שזה היה לה ענין על שדקדקה על פסיעותיה ברומי, כי בבחינת הרגליו, שם מנח הטוב הכבוש, כמו שכתב רבי נתן על "ותגל מרגלתיו" (רות ג, ז).

**שקל** תרקבא דדינרי ואזל, אמר, אי לא איתעביד בה איסורא - מיתעביד ניסא, אי עבדה איסורא - לא איתעביד לה ניסא. אזל, נקט נפשיה כחד פרשא. אמר לה, השמיעני לי. אמרה ליה, דשתנא אנא. אמר לה, מתרחנא מרתח. אמרה לו, נפישין טובא ואיכא טובא הכא דשפירן מינאי. אמר, שמע מינה לא עבדה איסורא. ולכן שקל תרקב דינרים לשחד השומר, כי הטוב הכבוש הוא על ידי בחינת מסים וארנוניות, פמבאר. ולכן בידק שלא עשתה מעשה אסור, כי על ידי קלקול המעשים הוא עכירות השכל, ונפגם בחינת אור הצדיק וההתפארות, ואז קשה לעשות נסים שהם בסוד הנהגת התפארת, כמו שאמרו חז"ל (ברכות נח): "והתפארת" - זו חמה ולבנה שעמדו לו ליהושע.

**אמר** ליה, אימא אלהא דמאיר ענני ומתצלל. אמר ליה, ומי ימר דהכי איכא? אמר ליה. השתא חזית. הוה הנהו פלבי דהו קא אכלי אינשי, שקל קלא שדא בהו, הוה קאתו למיכליה, אמר אלהא דמאיר ענני, שבקוה. כי אמירת "אלהא דמאיר ענני" הוא בחינת גלוי ההתפארות, כי הצדיק הוא עקר הפאר ויפי של כל העולם, פמובא (לקו"ת טו). וזה הפאר, שעונה לו הבורא ותברך ועושה רצונו. וזה "ענני", בחינת "בעת רצון עניתך" (ישעיה מט, ח), בחינת התגלות הרצון שעל ידי ההתפארות של ישראל. ולכן הנסיון שעשה על הפלבים, שנסו לקול אמירה זו של "אלהא דמאיר ענני", כי הן בחינת "הפלבים עזי נפש" (ישעיה נו, יא), פגם העזות הרעה, שהיא הפך הפאר, ולכן נאמר שהיו "אוכלי אדם", כלומר שרוצים לכלות בחינת דמות אדם, שהוא עקר הפאר, בחינת "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו), אף פאשר מתגלה התפארת והעזות האמתית, בבחינת "כי תפארת עצמו אתה" (תהלים פט, יח), אזי נפלת יראה אפלו על שנאני שחק,

ומשתלשל עד למטה לשבר העזות של הפלבים, שמקבלים העזות שלהם לפי מצב העזות של שרי מעלה, (כמו אצל מצרים שהיה "בעל זפון" בסוד "קלב רע" פמובא). לכן אומרים 'אלהא דמאיר ענני', 'דמאיר' דיקא, בחינת אור הצדיק שמגלה אהבה ויראה בעולם, כמו שכתב מהרש"א: אלהי המאיר לארץ ולדרים עליה. גם זה בחינת הדבור של הצדיק שחוקק ונכתב באור, כי הוא הפך אמונתם.

**אתו חקו דמוותיה דרבי מאיר אפיתחא דרומי, אמרי, כל דחזי לפרצופא הדין ליתיה.** שזה אכן שחקו דמותו של רבי מאיר על שער רומי, כי חקיקת דמותו היא בחינת הפפירה בעכו"ם פמבאר, בבחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" (אסתר ו, ג), שעל ידי דבר זה הם מתגברים.

**יומא חדא חזויהי, רהט אבתריה, רהט מקמיהו, על לבי זונות. איכא דאמרי, בשולי עובדי כוכבים חזא, טמש בהא ומתק בהא. איכא דאמרי, אתא אליהו אדמי לחו פזונה, ברכתיה. אמרי, חס ושלום, אי רבי מאיר תוה לא תוה עביד הכי. קם ערק אתא לבבל. איכא דאמרי מהאי מעשה, ואיכא דאמרי ממעשה דברוריא.** כי פשמתגבר השקר ביותר, עד כמעט בלי גבול, שזהו בחינת שער החמשים של הקלפה, כמו שבאר היטב רבי נתן (לקו"ת סימני בהמה וחייה טהורה ד, טו), עד שלא יודעים היכן האמת, וזה בחינת שברח רבי מאיר לבית זונות, כלומר שנתפסות האמת על ידי רבוי השקר של חכמת יון ורומי. וזה שגראה פטועם מאכלי עכו"ם או פרוץ בזונה, כלומר נפילת היראה ואהבה, שבא על ידי כסוי פאר האמת. אף הצדיקים האמתיים יכולים לעשות תחבולות פאלה, עד שיודיעו לטוב הכבוש מעלתו, על ידי שמוצאים הפך אמונתם, ודוקא על ידי רבוי והתפשטות השקר, משם מתהפכים חזרה אל האמת, בבחינת "אז אהפך אל עמים שפה ברורה" (צפניה א). וזה שאמרו הם בעצמם "חס ושלום, אי רבי מאיר תוה לא תוה עביד הכי", כי האמת עד לעצמו, בבחינת "ואמת ה' לעולם" (תהלים קיו, ג), כמו שכתב שם רבי נתן, שאף על פי שמתגברים ומתפשטים לקלקל האמת, גם על ידי עצם התפשטותם ורמאותם, על ידי זה דיקא יתגלה האמת לאמתו. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



קמא

# רְבֵא זְבֵר שִׁישָׁךְ

עֲבוּדָה זְרָה סה.

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיָנָא ז' כִּי מִדְּחָמָם יִנְהַגָּם'

**רְבֵא** אַמְטִי לִיהַ קוֹרְבָנָא לְבַר שִׁישָׁךְ בְּיוֹם אִידָם. אָמַר, יִדְעָנָא בֵּיה דְלֹא פְלַח לְעַבְוּדַת כּוֹכְבִים. אִזְל אֲשַׁכְחִיה דִּיתִיב עַד צוּאֲרִיה בּוּרְדָא, וְקִיִּמָן זִוּנוֹת עֲרֻמוֹת קַמִּיה. אָמַר לִיה, אִית לְכוּ כְהֵא יִגְוֹנָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי? אָמַר לִיה, דִּידָן עֲדִיפָא טְפִי מְהֵא. אָמַר לִידֵה, טְפִי מְהֵא מִי הוּוּ? אָמַר לִיה, אַתּוֹן אִיכָא עֲלִיִּכוּ אִימְתָא דְמַלְכוּתָא, אֲנִן לֹא תִיְהוּי עֲלִן אִימְתָא דְמַלְכוּתָא. אָמַר לִיה, אֲנָא מִיְהָא מֵאִי אִימְתָא דְמַלְכוּתָא. אָמַר לִיה, אֲנָא מִיְהָא מֵאִי אִימְתָא דְמַלְכוּתָא אִיכָא עֲלִי? עַד דִּיתְבִּי אַתָּא הַחֵוּא פְרִיסְתָקָא דְמַלְכָא, אָמַר לִיה, קוּם דְקַבְעִי לָךְ מַלְכָא. כִּי נְפִיק וְאִזִּיל אָמַר לִידֵה, עֵינָא דְבַעִי לְמִיחֻזִי לְכוּ בִישׁוּתָא תִיפְקַע. אָמַר לִיה רְבֵא, אֲמִן. פְקַע עֵינִיה דְבַר שִׁישָׁךְ. אָמַר רַב פְּפִי, אִיבְעִי לִיה לְמִימְרָא לִיה מְהֵא קְרָא (תְּהִלִּים מו, ט) "בְּנוֹת מַלְכִים בִּיקְרוּתֶיךָ נִעְבְּדָה שְׂגֹל לִימִינְךָ בְּכַרְתָּם אוֹפִיר". אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, אִיבְעִי לִיה לְמִימְרָא לִיה מְהֵא (שְׁעִיחַ סד, ג) "עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים זֹולָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לֹ".

רְצָה לְכַבֵּד הַבְּרִיּוֹת, שְׂבָזָה מְכַבֵּד אֶת ה' יִתְבַּרַךְ, וְלָכֵן שִׁידַע בְּבַר שִׁישָׁךְ שְׂאִינוּ עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, הִבִּיא לוֹ קוֹרְבָנָא בְּיוֹם חַגּוֹ, שְׂבָזָה בְּחֵינַת "קְטָרֶת", שִׁישָׁךְ לָהּ הִפַּח לְגִלוֹת בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת כִּי "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (לְקו"ה נְטִילַת יָדַיִם ו, טו). וּמִצָּא אוֹתוֹ יוֹשֵׁב עַד צִנְאוּרוֹ בְּאִמְבֹּט שֶׁל מִי וְרָדִים, מְקַף בְּזִזְנוֹת עֲרֻמוֹת, שְׂבָזָהוּ בְּחֵינַת פְּגָם הַדַּעַת, פְּגָם הַהֲתַקְשָׁרוֹת בֵּין בְּחֵינַת עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים - אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ. וְלָכֵן הָיוּ הַזִּזְנוֹת עֲרֻמוֹת דִּיקָא, דְּהֵינּוּ הַהֶפֶךְ מִחֲלִיכּוֹ"ת, דְּהֵינּוּ הַלְבוּשִׁים שֶׁל הַשְּׂאֲרַת הַדַּעַת וְיִרְאַה עַל יְדֵי בֶן אוֹ תַלְמִיד. וְזֶה שִׁישָׁב בְּתוֹךְ "אִמְבֹּט מִי וְרָדִים", דְּהֵינּוּ הַהֶפֶךְ מִ"ם הַחֲקֻמָּה", שִׁשָּׁם מְאִירִים אוֹרוֹת הַמְקִיפִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שְׂבָזָה בְּחֵינַת רֵיחַ הַיְרֻדִים. אֶךְ שְׂבָאָמַת זֶהוּ הַפְּרוּד הַגָּדוֹל, כְּשׁוֹאֲפִים רַק לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל תַּעֲנוּג, מְבַלִּי לְרִצּוֹת גַּם "לְרִדַת לְמַטָּה", לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת מִדוֹר לְדוֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב שָׁם רַבִּי נֶתָן.

**אָמַר לִיה, אִית לְכוּ כְהֵא יִגְוֹנָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי? אָמַר לִיה, דִּידָן עֲדִיפָא טְפִי מְהֵא. אָמַר לִיה, טְפִי מְהֵא מִי הוּוּ? אָמַר לִיה, אַתּוֹן אִיכָא עֲלִיִּכוּ אִימְתָא דְמַלְכוּתָא, אֲנִן לֹא תִיְהוּי עֲלִן אִימְתָא דְמַלְכוּתָא. אָמַר לִיה, אֲנָא מִיְהָא מֵאִי אִימְתָא דְמַלְכוּתָא אִיכָא עֲלִי? וְזֶה שְׂאִיכּוֹן סִבַּר בַּר שִׁישָׁךְ שִׁישָׁךְ לֹא תַעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁשָּׂאֵל אֶת רְבֵא, וְלָכֵן שְׂעֵנָה לוֹ רְבֵא שֶׁעוֹלָם הַבָּא שְׂלַנּוּ הוּא עֲדִיף יוֹתֵר, הִנֵּה קֶשֶׁה לוֹ לְהֶאֱמִין שִׁישָׁב מְשֵׁהוּ יוֹתֵר טוֹב מִמָּה שֶׁרָאָה וְהִרְגִישׁ בְּחוּשׁ, כִּי בְּאִמְתַּת הַשְּׂגָת אוֹרוֹת הַמְקִיפִים שֶׁהוּן שְׂעִישׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, הֵן מוֹתְגַלִּים רַק בְּרַמְזִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, רַמְזִים שֶׁל יְרָאָה, כִּי הֵם אוֹרוֹת גְּבוּהִים וְיִקְרִים כְּמוֹבָן, שֶׁקֶשֶׁה לְהַכִּיל אוֹתָם לְרַב עֲמֻקָּם וְגִדְלָם. וְלָכֵן שְׂעֵנָה לוֹ רְבֵא לְבַר שִׁישָׁךְ שֶׁאֲצֵל הַעַמִּים יֵשׁ אִימֹת מַלְכוּת, וְאֲצֵלָנוּ לֹא תִהְיֶה, כִּי אֲצֵלָנוּ הַמַּלְכוּת תִּהְיֶה בְּבְחֵינַת "אֲשִׁרְיָה אֶרֶץ שְׂמֵלְכָה בֶן חוֹרִים וְשִׁרְיָה בַּעַת יֹאכְלוּ" (קַהֲלַת י) כְּמִבְּאָר, שֶׁהִירְאָה תַּזְדַּרְפָּה אֲצֵלָנוּ לְחֵרוֹת עַל יְדֵי בְּחֵינַת בֶּן וְתַלְמִיד, שְׂבָזָה בְּחֵינַת הָאֲרַת הַיּוֹב"ל, אֲבָל אֲצֵל הַעַמִּים, שֶׁלֹּא נִזְדַּכְכוּ בִּירְאָה קְדוּשָׁה פְּרָאוּי, אֲצֵלָם תַּפּוּל אִימְתָה וְפַחַד - "אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלְכָה נַעַר וְשִׁרְיָה בְּבִקְרָ יֹאכְלוּ", כִּי הֵם "אוֹכְלִים בְּבִקְרָ", כְּלוֹמַר שְׂמֵתְעַנְגִים עַל "עוֹלָם הַבָּא" בְּטָרָם עַת, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וְשִׁרְיָה בַּעַת יֹאכְלוּ" - בַּעַתוֹ שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ בְּמִדְרָשׁ (קַהֲלַת רַבָּה פ"י). וְלָכֵן בְּגִלְל שֶׁהֵם חַיִּים בְּאֲשִׁלְיָה, עַל יְדֵי שֶׁהִפְרִידוּ הִירְאָת שְׂמִימִים כִּנ"ל, לָכֵן תִּמְהַו בַּר שִׁישָׁךְ אִיפֹה הָאִימֹת מַלְכוּת שְׂעֵלְיוֹ. כִּי חוֹשֵׁב שֶׁהֵנָּה כְּבֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה מִתְמַלְאוֹת כָּל תַּאֲוָתָיו וְרִצּוֹנוֹתָיו בְּאִין מְפָרִיעַ (מַחֲשֻׁבוֹת חֲרוֹץ), כְּמוֹ שְׂחוֹשְׁבִים בְּהַתְחַלְתָּה הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, אֶךְ זֶה כְּמוֹבָן רַק דְּמִיּוֹן, כִּי אִין מִי שִׁישָׁב בְּשִׁלְוָה גְמוּרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֲפִלוּ כָּל הַעֲשִׁירִים וְהַגְּבִירִים הַגְּדוֹלִים מוֹדִים שֶׁהַעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא יְגוֹנוֹת וְיִסּוּרִים. כִּי כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה שִׁיְהִי לוֹ טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה, שִׁיְחִיָּה בְּנַחַת בְּלִי צַעַר, הוּא מְלֵא צָרוֹת תְּמִיד, כִּי כָּל מִי שֶׁמְקַנֶּה לְטוֹב, בָּא לְהַפְּךָ (שִׁיחוֹת הַר"ן שח), כְּמוֹ שֶׁאֲכֹן אַרְעָה לְבַר שִׁישָׁךְ.**

**עַד דִּיתְבִּי אַתָּא הַחֵוּא פְרִיסְתָקָא דְמַלְכָא, אָמַר לִיה, קוּם דְקַבְעִי לָךְ מַלְכָא. כִּי נְפִיק וְאִזִּיל אָמַר לִיה, עֵינָא דְבַעִי לְמִיחֻזִי לְכוּ בִישׁוּתָא תִיפְקַע. אָמַר לִיה רְבֵא, אֲמִן. פְקַע עֵינִיה דְבַר שִׁישָׁךְ.** וְלָכֵן פְקַעָה לְבַר שִׁישָׁךְ הַעִיּוֹ, וְזֶה עַל יְדֵי שֶׁהִפְרִיד אֶת "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", מִבְּחֵינַת "אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ", כְּמוֹ שֶׁכְּתַב שָׁם רַבִּי נֶתָן עַל פְּגָם קַרְח, שֶׁעֵינּוּ הִטְעַתוּ (בְּמַדְבַר רַבָּה יח), שֶׁסִּבַּר שְׂבָבוֹד ה' יִתְבַּרַךְ לְגִלוֹת כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, רָאוּי לְהִיּוֹת עַל יְדוֹ. וְלָכֵן נִתְבַּרְרוּ מִיַּד דְּבַרֵי רְבֵא,

כי הכל תלוי ביראה, כי על ידי שיש לו יראה, דבריו נשמעים ומתקיימים, כמבאר, ולכן בר שישוּף שהיה בבחינת ההפך מיראת שמים וחליפו"ת, שהן פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות, לכן פיו הכשילו, שקלל את עצמו. כי חליפו"ת, שהן בחינת הדעת של בן ותלמיד, זה בחינת להניח ברכה, כמובא. וזה הענין גם שענה רבא אמ"ן, שהוא בחינת החבור של דרי מעלה ודרי מטה, בחינת בן ותלמיד, פידוע.

**אמר רב פפי, איבעי ליה למימרא ליה מהאי קרא (תהילים מה, י) "בנות מלכים ביקרותיה נצבה שגל לימינה בכתם אפיר".** אמר רב נחמן בר יצחק, איבעי ליה למימרא ליה מהכא (ישעיה סד, ג) "עין לא ראתה אלהים זולתה יעשה למחפה לו". וזה בחינת שתי סברות אלו. רב פפי שאמר שהיה צריך להשיב מפסוק "נצבה שגל לימינה", שזה בחינת הארת דרי מטה, תלמיד, כלומר שעל כל פנים יש לנו פה הנאות מעין עולם הבא, שאפשר לזכות בקדושה. ומה שאמר רב נחמן בר יצחק, שהיה צריך להשיב מפסוק "עין לא ראתה אלהים זולתה יעשה" כנ"ל, שהוא ממש הפסוק של הארת דרי מעלה, בחינת רבי אליעז"ר, שבאמת השגת עולם הבא הוא דבר נעלם ונשגב מבינת אנוש, עד שלא נראה כדבר הזה כלל. ולכן הביאו שני סברות אלו, שהן בחינת בן ותלמיד, שעל ידי זה אפשר לקבל הארת הרצון ולזכות ליראה של חרות. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.



דגל ביקוד

# מסכת הזריות

**כי** על ידי צדקה מאירין הגלגלים ועל כן על ידי הצדקה שנותן יבטל עכובו שיש לו בחידוה שנמשך מהעכוב שיש בהגלגלים והכוכבים, וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (הריות י) כוכב אחד יש שמתעה את הספינות (ליקוטי מוה"ן לא)



קמב

## בְּשֵׁמֶן הַטּוֹב

הוֹרְיוֹת יב.

עַל פִּי לְקוֹ"מ ס' פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן

**תַּנּוּ רַבְנֵי**, "בְּשֵׁמֶן הַטּוֹב יֵרֵד עַל הַזֶּקֶן זָקֵן אַהֲרֹן" (תהילים קלג, ב), כְּמִין שְׁנֵי טַפֵּי מְרַגְלִיּוֹת הָיוּ רַגְלָיוֹת לְאַהֲרֹן בְּזִקְנוֹ. אָמַר רַב פֶּפְאָה, תֵּנָא, כְּשֶׁהוּא מְסַפֵּר עוֹלוֹת וְיוֹשְׁבוֹת לוֹ בְּעֶקֶר זָקֵנוּ, וְעַל דְּבַר זֶה הָיָה מֹשֶׁה דוֹאֵג, אָמַר, שְׂמָא חֶס וְשְׁלוֹם מְעַלְתִּי בְּשֵׁמֶן הַמִּשְׁחָה. יֵצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה "בְּשֵׁמֶן הַטּוֹב וְגו'" (תהילים קלג, ג). "כְּטַל חֶרְמוֹן", מַה טַל חֶרְמוֹן אֵין בּוֹ מְעִילָה, אִף שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה שְׁבוּזָקֵן אַהֲרֹן אֵין בּוֹ מְעִילָה. וְעַדִּין הָיָה אַהֲרֹן דוֹאֵג, אָמַר, שְׂמָא מֹשֶׁה לֹא מְעַל, אֲבָל אֲנִי מְעַלְתִּי. יֵצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לּוֹ (תהילים קלג, א) "הֲנֵה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" – מַה מֹשֶׁה לֹא מְעַל אִף אֶתְּהָ לֹא מְעַלְתָּ. וְזֶה ה"בַּת קוֹל" שֶׁיֵּצְתָה, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת כַּח הַדְּבֹר בְּשִׁרְשׁוֹ, בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים". וְזֶה "שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד", בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

**אָמַר** לְהוּ רַב מִשְׁרְשֵׁיָא לְבָרִיָּה, כִּי בְעֵיתוֹ מֵיַעַל וּמֵיַגְמַר קָמִי רַבִּיכּוֹ, גָּרְסוּ מִתְּנִיָא וְעָלוּ לְקָמִי רַבִּיכּוֹ, וְכִי יִתְבִּיתוּ קָמִיָּה חֲזוּ לְפּוּמִיָּה, דְּכַתִּיב (ישעיה ל, ט) "וְהָיוּ עֵינַיָּה רְאוּת אֶת מוֹרִיָּךְ". וְזֶה שְׂאֵמַר רַב מִשְׁרְשֵׁיָא לְבָנּוֹ, שֶׁיִּתְבּוֹנֵן בְּפֶה הַרְבִּי, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (ערוך לימוד ט) "תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְרֵאוֹת פֶּה הַרְבַּ בְּשַׁעַת הַלְמוּד". כִּי הִפֵּה הוּא הַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל תְּקוּנֵי הַדִּיקְנָא, שֶׁהוּן כְּלָם סְבִיב הִפֵּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶטָן (הל' גילוח ג, א), וְלָכֵן הַתּוֹעֵלֶת שְׁבוּזָה, לְהַבִּיא לְבְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, מִבְּחִינַת נְפִילַת הַפְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

**וְכִי גָרְסִיתוּ גָרְסוּ עַל נְהָרָא דְמֵיָא, דְּכִי הֵיכִי דְמִשְׁכֵּן מֵיָא מִשְׁכֵּן שְׁמַעְתְּתִיכּוֹ.** וְכֵן שְׂאֵמַר לְבָנּוֹ לְלַמֵּד לִיד מִי הַנְּהָר, שֶׁדְּבַר זֶה מְבִיא תּוֹעֵלֶת לְלַמּוּד, כְּמוֹ שְׁבוּזָה בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת "תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְלַמֵּד אֲצֶל נְהָרוֹת", כִּי "נְהָר" בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, שֶׁהָרִי מִימֵינוּ אֵינֶם פּוֹסְקִים, וְכֵן נְהָרוֹת בְּחִינַת "קוֹל", כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר "נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם" (תהלים צג, א), וְאִזְ עָשָׂה בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת", שֶׁיִּזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּלַמּוּדוֹ דַּעַת חֲדָשׁ מִשְׁרְשֵׁי הַתּוֹרָה, "שְׁנֵים קַדְמוּנִיּוֹת". בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

נֶטָן (הל' פטר חמור ג, ה). וְלָכֵן הוּן "שְׁנֵי טַפֵּי מְרַגְלִיּוֹת" שֶׁתְּלוּיּוֹת בְּזִקְנוֹ, בְּחִינַת מְזַל הַעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת שְׂרָשׁ הַעֲשִׂירוֹת, "אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת", כִּי כֵן כָּל הַעֲשִׂירוֹת הֵיא רַק בְּשִׁבִיל הַהִתְבּוֹנְנוֹת, וְלָכֵן הוּן שְׁנֵי טַפִּין, בְּחִינַת "שְׁפַע כְּפוֹלָה" – בְּחִינַת שְׁתֵּי עֵינַיִם.

**אָמַר רַב פֶּפְאָה, תֵּנָא, כְּשֶׁהוּא מְסַפֵּר עוֹלוֹת וְיוֹשְׁבוֹת לוֹ בְּעֶקֶר זָקֵנוּ.** כִּי הִזְקֵנוּ, וּבְפָרְט זָקֵן אַהֲרֹן כְּהֵנָּא רַבָּא יִקְרִיא וְקַדִּישָׁא, שְׂזָהוּ בְּחִינַת "תְּקוּנֵי דִיקְנָא", בְּחִינַת הַדְּרַת פְּנִים, שְׂרָשִׁי הַתּוֹרָה, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת וְתְקוּנִים כְּיָדוּעַ. כִּי תְקוּנֵי דִיקְנָא הוּן בְּחִינַת "מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמִרְחָב יְהוָה" (תהלים קיח, ה), וְלָכֵן הָיוּ שְׁנֵי הַטַּפִּין עוֹלוֹת וְיוֹשְׁבוֹת בְּעֶקֶר הַזֶּקֶן, כְּלוֹמַר, "כְּשֶׁהוּא מְסַפֵּר", שְׂזָה בְּחִינַת הַדְּבֹר הַקָּדוֹשׁ, בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים" (סנהדרין ק), שְׂזָה בְּחִינַת "שׁוֹפָר", כְּמוֹ הַזֶּקֶן שֶׁ"קָצַר לְמַעְלָה, וְרָחַב לְמַטָּה", שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִים לְרֵאָה, אֲרִיכוֹת יָמִים, לְהַרְחִיב יָמָיו בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה, כְּמַבְאָר.

**וְעַל דְּבַר זֶה הָיָה מֹשֶׁה דוֹאֵג, אָמַר, שְׂמָא חֶס וְשְׁלוֹם מְעַלְתִּי בְּשֵׁמֶן הַמִּשְׁחָה.** וְזֶה בְּחִינַת הַדְּאָגָה שֶׁל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הִירְאָה, עַל יְדֵי בְּחִינַת "שׁוֹפָר" – שְׁפָרוּ מְעַשִׂיכֶם.

**יֵצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה "בְּשֵׁמֶן הַטּוֹב וְגו'"** (תהילים קלג, ג). "כְּטַל חֶרְמוֹן", מַה טַל חֶרְמוֹן אֵין בּוֹ מְעִילָה, אִף שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה שְׁבוּזָקֵן אַהֲרֹן אֵין בּוֹ מְעִילָה. וְעַדִּין הָיָה אַהֲרֹן דוֹאֵג, אָמַר, שְׂמָא מֹשֶׁה לֹא מְעַל, אֲבָל אֲנִי מְעַלְתִּי. יֵצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לּוֹ (תהילים קלג, א) "הֲנֵה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" – מַה מֹשֶׁה לֹא מְעַל אִף אֶתְּהָ לֹא מְעַלְתָּ. וְזֶה ה"בַּת קוֹל" שֶׁיֵּצְתָה, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת כַּח הַדְּבֹר בְּשִׁרְשׁוֹ, בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים". וְזֶה "שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד", בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

**אָמַר** לְהוּ רַב מִשְׁרְשֵׁיָא לְבָרִיָּה, כִּי בְעֵיתוֹ מֵיַעַל וּמֵיַגְמַר קָמִי רַבִּיכּוֹ, גָּרְסוּ מִתְּנִיָא וְעָלוּ לְקָמִי רַבִּיכּוֹ, וְכִי יִתְבִּיתוּ קָמִיָּה חֲזוּ לְפּוּמִיָּה, דְּכַתִּיב (ישעיה ל, ט) "וְהָיוּ עֵינַיָּה רְאוּת אֶת מוֹרִיָּךְ". וְזֶה שְׂאֵמַר רַב מִשְׁרְשֵׁיָא לְבָנּוֹ, שֶׁיִּתְבּוֹנֵן בְּפֶה הַרְבִּי, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (ערוך לימוד ט) "תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְרֵאוֹת פֶּה הַרְבַּ בְּשַׁעַת הַלְמוּד". כִּי הִפֵּה הוּא הַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל תְּקוּנֵי הַדִּיקְנָא, שֶׁהוּן כְּלָם סְבִיב הִפֵּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶטָן (הל' גילוח ג, א), וְלָכֵן הַתּוֹעֵלֶת שְׁבוּזָה, לְהַבִּיא לְבְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, מִבְּחִינַת נְפִילַת הַפְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

**וְכִי גָרְסִיתוּ גָרְסוּ עַל נְהָרָא דְמֵיָא, דְּכִי הֵיכִי דְמִשְׁכֵּן מֵיָא מִשְׁכֵּן שְׁמַעְתְּתִיכּוֹ.** וְכֵן שְׂאֵמַר לְבָנּוֹ לְלַמֵּד לִיד מִי הַנְּהָר, שֶׁדְּבַר זֶה מְבִיא תּוֹעֵלֶת לְלַמּוּד, כְּמוֹ שְׁבוּזָה בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת "תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְלַמֵּד אֲצֶל נְהָרוֹת", כִּי "נְהָר" בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, שֶׁהָרִי מִימֵינוּ אֵינֶם פּוֹסְקִים, וְכֵן נְהָרוֹת בְּחִינַת "קוֹל", כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר "נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם" (תהלים צג, א), וְאִזְ עָשָׂה בְּחִינַת "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת", שֶׁיִּזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּלַמּוּדוֹ דַּעַת חֲדָשׁ מִשְׁרְשֵׁי הַתּוֹרָה, "שְׁנֵים קַדְמוּנִיּוֹת". בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.





# מסכת ותתים

וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות  
(בדומם נד)



דגל ניקוד

קמנו

# בְּשֹׁכֵר חֶבֶל חֲלוֹן וּפְשָׁתִים

זְכוּיִם קָטָן.

עַל פִּי לִקּוֹ"מ כֵּט 'הָאֵי גְבֵרָא'

**"וַיְהִי כִשְׁמַע כָּל מַלְכֵי הָאֲמֹרִי"** (יהושע ה, א) וְאִף רָחֵב הַזּוֹנָה אֲמָרְדָּה לְשִׁלּוּחֵי יְהוֹשֻׁעַ (יהושע ב, י) **"כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ה' אֶת מִי יָם סוּף"**. מֵאֵי שְׁנָא דְהָתָם דְאָמַר (יהושע ה, א) **"וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ?"** רוּחַ, וּמֵאֵי שְׁנָא הֲכָא דְקָאֲמַר (יהושע ב, יא) **"וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ?"** דְאָפְלוּ אֲקֻשׁוּיֵי נָמִי לֹא אֲקֻשׁוּ. וּמֵנָא יָדַעְתָּ? דְאָמַר מַר, אֵינְ לָךְ כָּל שַׁר וְנִגִיד שְׁלֹא בָא עַל רָחֵב הַזּוֹנָה. אָמַרוּ, בַּת עֶשֶׂר שָׁנִים הִיתָה כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְזָנְתָה כָּל אַרְבַּעַיִם שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אַחַר חֲמִשִּׁים שָׁנָה נִתְגִּירָה. אָמַרְתָּ, יֵהָא מְחֻל לִי בְּשֹׁכֵר חֶבֶל חֲלוֹן וּפְשָׁתִים. וּפְשָׁתִים.

**מֵאֵי שְׁנָא הָתָם דְאָמַר** (יהושע ה, א) **"וְלֹא הָיָה בָּם עוֹד רוּחַ"**, וּמֵאֵי שְׁנָא הֲכָא דְקָאֲמַר (יהושע ב, יא) **"וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ?"** דְאָפְלוּ אֲקֻשׁוּיֵי נָמִי לֹא אֲקֻשׁוּ. וְלָכֵן לֹא קָמָה רוּחַ בְּאִישׁ, בְּגַלְל שְׁנֵתְעוֹרֵר הַמוֹחִין מִגְדָּל הָאֶרֶת הַנֶּסֶם הַנּוֹרָא, וְלָכֵן אָפְלוּ "אֲקֻשׁוּיֵי נָמִי לֹא אֲקֻשׁוּ", כִּי אֵין קֻשְׁוֵי אֲלָא לְדַעַת (יבמות גג), וְלָכֵן כְּאֶשֶׁר מִתְגַּלְהַ בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא הַקְּמַת הַדַּעַת, לָכֵן לֹא הָיָה אָפְלוּ "קֻשְׁוֵי", כִּי זֶה תְּלוּי בְּדַעַת כְּנ"ל.

**וּמֵנָא יָדַעְתָּ? דְאָמַר מַר,** אֵין לָךְ כָּל שַׁר וְנִגִיד שְׁלֹא בָא עַל רָחֵב הַזּוֹנָה. אָמַרוּ, בַּת עֶשֶׂר שָׁנִים הִיתָה כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְזָנְתָה כָּל אַרְבַּעַיִם שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אַחַר חֲמִשִּׁים שָׁנָה נִתְגִּירָה. אָמַרְתָּ, יֵהָא מְחֻל לִי בְּשֹׁכֵר חֶבֶל חֲלוֹן וּפְשָׁתִים. כִּי "רָחֵב" מְרַמְזֶת לְבְּחִינַת יְסוּד דְּבִינָה, שְׁנִקְרָא "רְחִיבּוֹת הַנֶּהָר" (בראשית לו, יז) כְּפִיּוּבָא, וְלָכֵן שְׁנִתְגִּירָה בְּגִיל נ' = 50, בְּחִינַת חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בִינָה, וְכֵן שְׁאָמְרוּ "אֵין לָךְ כָּל שַׁר וְנִגִיד", כִּי "שַׁר וְנִגִיד" מְרַמְזִים גַּם לְבְּחִינַת בִּינָה, וְלָכֵן "רָחֵב" הִיא בְּחִינַת הַמוֹחִין הַגְּזוּלִים הַנֶּאֱמָר בְּתוֹרָה זו, "כִּנְשֹׁר יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו וַיִּרְחַף" (דברים לב, יא), שְׁזָה בְּחִינַת שְׁהִיטָה בְּגִיל י' = 10 בְּיִצְאֵת מִצְרַיִם.

**וְלָכֵן** עֲשֵׂתָה תְּשׁוּבָה וּבִקְשָׁה "יֵהָא מְחֻל לִי בְּשֹׁכֵר חֶבֶל חֲלוֹן וּפְשָׁתִים", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י מִמְּכִילֵתָא, שְׁאָמְרָה: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים חֲטָאֵי בְּשִׁלְשָׁה תְּמָחֵל: בְּחֶבֶל וּפְשָׁתִים וְחֲלוֹן וְכו'. כִּי "חֶבֶל" הוּא בְּחִינַת תְּפָאֲרַת (כְּפִיּוּבָא בְּמִאֲוָרֵי אוּר), בְּסוּד "עֵקֶב חֶבֶל נִחַלְתּוֹ" (דברים לב, ט), וְ"חֲלוֹן" בְּחִינַת חֶסֶד, כִּי מִשָּׁם מֵאִיר הָאוּר (כְּפִיּוּבָא בְּמִאֲוָרֵי אוּר), וְ"פְשָׁתִים" בְּחִינַת גְּבוּרָה כְּפִידוּעַ, נִמְצָא שֶׁהֵן בְּחִינַת חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפָאֲרַת, וְכִשְׁנִתְגִּירָה נִתְעַלּוּ לְבִינָה, כִּי כֵן חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפָאֲרַת הֵן מְרַכְּבָה לְבִינָה בְּסוּד שִׁי"ן דְּאָבוֹת. לָכֵן שְׁנִתְקַנְהַ הַבִּינָה בְּסוּד תְּשׁוּבָה - "רָחֵב" כְּנ"ל, בְּבְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, אֲזִי אַחַר כֶּף הִיא הַכְּנִיסָה לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל - לְמַלְכוּת (תנא דבי אליהו זוטא כב), כִּי צְרִיף לְהַקְדִּים בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, ה"א אֲשֶׁה הַמְּיַחֵסֵת יוֹתֵר" - בִּינָה, כְּפִיּוּבָא, "...וְלָכֵן גְּדוּל מִצְוֹת תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵרִי הַפֶּגֶם לֹא הָיָה אֲלָא בְּאִיבַר פְּרֻטִי, וּמִצְוֹת תְּשׁוּבָה מֵאִיר כָּל הַקּוּמָה מְסוּף עוֹלָם וְעַד סוּפּוֹ" (נוצח חסד' על אבות פ"ה). וְלָכֵן חֶב"ל חֲלוֹן וּפְשָׁתִים = 970 = עֶשֶׂר פְּעֻמִּים מ"ה + עֶשֶׂר פְּעֻמִּים ב"ו, בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי.

**וּמִנְבָּא** מִהֲאָר"י ז"ל שֶׁרָחֵב נִתְגַּלְגְּלָה בְּחִנָּה, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁבַח צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרָה "אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ה' אֶת מִי יָם סוּף... כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מְפַעֵל וְעַל הָאָרֶץ מִתְחַת" (יהושע ב י"א), עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת דְּבוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, שְׁזָה בְּחִינַת "חֲנָה", שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה (ברכות לא), בְּחִינַת דְּבוּר הַנִּשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.




מִסְכָּה

# מִנְחָוֹת



**כִּי** תמיד יכולין לחטוף איזה טוב על פי הדרכים ששמעת ממני ותקנים מה שאמר רבונו ו'ל' (מנחות צט:)  
 דברי הנהגה לא יהיה עליך חובה ואין לך רשות לפטר מדום,  
 חכם בני ושמח לבני ועיני אל ה' שיקים בך,  
 'אם חכם בני ישמח ל'בי גם אני' אמר.  
 (עלים לתרופה כו)



דגל ניקוד



קמ"ד

## מַעֲשֵׂה בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית

מְנַחֵת מֵד.

עַל פִּי לְקו"מ י' ז' וְיָהִי הֵם מְדִיקִים'

**מַעֲשֵׂה** בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, שָׁמַע שִׁישׁ זֹנָה בְּכַרְפֵי הַיָּם שְׁנוּטְלֵת אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בְּשִׁכְרָה, שָׁגַר לָהּ אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים וְקָבַע לָהּ זָמַן. כְּשֶׁדִּגְּעָה זָמְנָהּ בָּא וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ, נִכְנְסָה שְׂפוֹתָהּ וְאָמְרָה לָהּ, אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשָּׁגַר לִיךְ אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בָּא וַיֵּשֶׁב עָלַי הַפֶּתַח. אָמְרָה הִיא, יִכְנַס. נִכְנַס, הִצִּיעָהּ לוֹ שֶׁבַע מִטוֹת, שֵׁשׁ שָׁל כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב, וּבִין כָּל אַחַת וְאַחַת סֶלֶם שֶׁל כֶּסֶף וְעֵלְיוֹנָה שֶׁל זָהָב. עָלְתָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי עֵלְיוֹנָה כְּשֶׁהִיא עֹרְמָה, וְאָף הוּא עָלָה לֵישֵׁב עִרְס כְּנֻגָהּ. בָּאוּ אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו וְטָפְחוּ לוֹ עַל פָּנָיו. נִשְׁמַט וַיֵּשֶׁב לוֹ עַל גְּבִי קֶרֶקַע. וְאָף הִיא נִשְׁמַטָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי קֶרֶקַע. אָמְרָה לוֹ, גִּפְהָ שֶׁל רוּמִי, שְׂאִינִי מִנִּיחָתְךָ עַד שֶׁתֹּאמַר לִי מָה מוֹם רְאִיתָ בִּי. אָמַר לָהּ, הִעֲבֹדָה שְׁלֵא רְאִיתִי אִשָּׁה יָפָה כְּמוֹתְךָ, אֲלֵא מִצְוֹה אַחַת צִוְּנוּ רַח' אֲלֵחִינוּ וְצִיצִית שְׂמָה, וְכִרְיִב בָּהּ (בְּמִדְבָר טו').

(א) "אֲנִי ה' אֲלֵחִיכֶם" שְׁתֵּי פְעָמִים – אֲנִי רֹזֵא שְׁעֵתִיד לִפְרַע וְאֲנִי חוּא שְׁעֵתִיד לְשַׁלֵּם שְׁכָר; עֲכָשׁוּ גִדְמוּ עָלַי בְּאַרְבַּעַה עֲדִים. אָמְרָה לוֹ, אִינִי מִנִּיחָךְ עַד שֶׁתֹּאמַר לִי מָה שְׂמֶךְ, וּמָה שֵׁם עִירְךָ, וּמָה שֵׁם

רַבְּךָ, וּמָה שֵׁם מְדִרְשָׁךְ שֶׁאַתָּה לְמַד בּוֹ תוֹרָה. כָּתַב וְנָתַן בְּיָדָהּ. עֲמָדָה וְחִלְקָה כָּל נִכְסֵיהָ – שְׁלִישׁ לְמַלְכוּת, וּשְׁלִישׁ לְעֲנָיִים, וּשְׁלִישׁ נְטֻלָּה בְּיָדָהּ, חוּץ מְאוֹתָן מִצְעוֹת, וּבָאת לְבֵית מְדִרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי תִּיָּא. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, צוּה עָלַי וַיַּעֲשׂוּנִי גִיּוֹרֵת. אָמַר לָהּ, בְּתִי, שְׂמָא עֵינֶיךָ נִרְעָתָ בְּאֶחָד מִן הַתְּלִמִּידִים? הוֹצִיאָה כָּתַב מִיָּדָה וְנָתַנָּה לוֹ. אָמַר לָהּ, לִי זָכִי בְּמִקְחֶךָ. אוֹתָן מִצְעוֹת שֶׁהִצִּיעָה לוֹ בְּאֶסוּר הִצִּיעָה לוֹ בְּהִיתָר. זָרָה מִתֵּן שְׁכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלְעוֹלָם הַבָּא אִינִי יוֹדַע כְּמָה.

**מַעֲשֵׂה** בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית. כִּי "צִיצִית - מִצְוֹה קְלָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם הַחַ"ל, כְּלוּמַר שֶׁעַל יָדָהּ אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְבַחֲיִנַת "אֲנָא בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיִּים", שֶׁהִנְשָׁמָה נִזְכָּרָת בְּמַעֲלָתָה - "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תִּחְלָה" (בְּרַאשִׁית רַבָּה פ"א).

**שָׁמַע** שִׁישׁ זֹנָה בְּכַרְפֵי הַיָּם שְׁנוּטְלֵת אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בְּשִׁכְרָה, שָׁגַר לָהּ אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים וְקָבַע לָהּ זָמַן. שִׁ"שְׁמַע שִׁישׁ זֹנָה" זֶהוּ הַהֶפֶךְ מִבְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַפְּזִינּוֹת" (אֶסְתֵר ט), שֶׁהוּן דְּבוּרֵי הַאֲמוּנָה שֶׁל צִדִּיק הַאֲמֵת, לָכֵן בְּאוֹתָהּ מִדָּה פָּגַם גַּם בְּבַחֲיִנַת "הוּן יִסְיָ רַעִים רַבִּים" (מִשְׁלֵי י"ט), שֶׁהִיָּה מוֹכֵן לְשַׁלֵּם אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים, בְּחִינַת "רַעַה זֹנּוֹת יֶאֱבֹד הוּן" (מִשְׁלֵי כ"ט, א). כִּי מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, עַל יְדֵי בְּחִינָה זוֹ שֶׁל "אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים" קָנָה אֲבִירָה אֲבִינוּ אֶת מְעֵרַת הַמִּכְכָּלָה, "אַרְצֵ אַרְבַּע מְאוֹת שְׁקָל כֶּסֶף" (בְּרַאשִׁית כ"ג, טו'), שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַצִּדִּיק, כְּפִיבְּאָר, אֶף בְּכָאן הוּא לְהַפֵּךְ, כִּי "זֹנָה" בְּחִינַת אֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּמוּבָא הַרְבֵּה בְּסִפְרֵ מִשְׁלֵי, וְכֵן גַּם "זֹנָה" הוּא הַפָּגַם שֶׁל זָרַע הַיְלֻדִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבָּרַר הַטוֹב שֶׁבְּכָל הַבְּרוּאִים מְדוּר לְדוּר, אֶף כָּאן הוּא לֹא בְּשִׁבִיל הוֹלָדָה.

**נִכְנַס**, הִצִּיעָה לוֹ שֶׁבַע מִטוֹת, שֵׁשׁ שָׁל כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב, וּבִין כָּל אַחַת וְאַחַת סֶלֶם שֶׁל כֶּסֶף וְעֵלְיוֹנָה שֶׁל זָהָב. עָלְתָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי עֵלְיוֹנָה כְּשֶׁהִיא עֹרְמָה, וְאָף הוּא עָלָה לֵישֵׁב עִרְס כְּנֻגָהּ. שֶׁהִצִּיעָה לוֹ שֶׁבַע מִטוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, מְרַמֵּז לְבַחֲיִנַת פָּגַם הַמְּזַבְּחַ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַמַּלְכוּת, שֶׁבְּחִינַתָּה "שֶׁבַע", כְּפִדּוּעַ, וְלָכֵן "כֶּסֶף וְזָהָב" בְּכָאן הוּן בְּחִינַת פְּלִיּוֹת הַמְּמוֹן וְעִשְׂרוֹת שְׁכָבוּשׁ אֲצֵל הָעַמִּים. וְזֶה שֶׁעָלוּ בְּסֶלֶם וַיֵּשְׁבוּ עֹרְמִים עַל הָעֵלְיוֹנָה, כְּלוּמַר שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי רַבּוּי הַשְּׂקָר שֶׁמִּתְרַבֵּה, וְדִהִינוּ "סֶלֶם", שֶׁעַל יְדוֹ עוֹלִים וּמִתְגָּאִים, עַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ מִתְהַפֵּךְ אֶל הַאֲמֵת, בְּבַחֲיִנַת "אֶהְפֶּךָ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה" (צִפְנִיָּה ג, ט), כְּמוֹ שֶׁבְּאָר רַבִּי נִתָּן (הַל' בַּהֲמָה וְחִיה טהוּרָה ד').



קמה

## מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית

מנחות מד:

על פי לקו"מ כח' בני לן ביתא'

**מעשה** באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרפי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה, שגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשדגיע זמנו בא וישב על הפתח, נכנסה שפדוה ואמרה לה, אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה היא, יכנס. נכנס, הציעה לו שבע מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סלם של כסף ועליונה של זהב. עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערמה, ואף הוא עלה לישב ערם כנגדה. באו ארבע ציציות וטפחו לו על פניו. נשמט וישב לו על גבי קרקע, ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו, גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צונו ד' אלהינו וציצית שמה, וכתיב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים – אני הוא שעתיד לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר; עכשו נדמו עלי כארבעה עדים. פי על ידי "מצוה קלה" של ציצית נעשה בחינת "אנא בריה קלה שבגים", שאם עובר על הציצית, אזי הולך לכליון והפסד, בבחינת ש"עתיד להפרע", אף אם זוכה, "שעתיד לשלם שכר", יכול לקבל אור הצדיק, שהוא בחינת שערי גן עדן, כמבאר.

**באן** ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו. נשמט וישב לו על גבי קרקע, ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. ולכן טפחו לו ארבע ציציותיו על פניו, כי "ציצית" בחינת בגדי תפארת, פי הוא תקון הלבוש, וכן כתב רבי נתן (הל' טוען ונטען ה), זכרון לנשמות ישראל ומעלתן הרמה. וזה "ארבע ציציות", בחינת למעלה מארבעה עולמות, ולכן נשמטו על גבי ה"קרקע" דיקא, שהוא בחינת העפר, שמשם אחיזת השקר, ומשם ברור האמת, בבחינת "אמת מארץ תצמח" (תהלים פה, יב), כמו שבאר שם רבי נתן באר"ה ורחב.

**אמרה** לו, גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך. פי על ידי הנס שנעשה, שהוא בחינת גלוי ההתפארות שבגם ישראל, ואז נופל יראה, ולכן נתברר "שקר החן והבל היפי" (משלי לא).

**אלא** מצוה אחת צונו ה' אלהינו וציצית שמה, וכתיב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים – אני הוא שעתיד לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר; עכשו נדמו עלי כארבעה עדים. פי על ידי "מצוה קלה" של ציצית נעשה בחינת "אנא בריה קלה שבגים", שאם עובר על הציצית, אזי הולך לכליון והפסד, בבחינת ש"עתיד להפרע", אף אם זוכה, "שעתיד לשלם שכר", יכול לקבל אור הצדיק, שהוא בחינת שערי גן עדן, כמבאר.

**אמרה** לו, איני מניחה עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשה שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידה. ולכן נתעוררה מיד אף היא, פי הנס שנעשה, הוא בחינת הפך אמונתם, שמגלים שהכל נברא רק בשביל ישראל שמקימים את התורה, ולכן בקשה שימתן לה בכתב דיקא, שזה בחינת "זה יכתב ידו לה" ובשם ישראל יכנה" (ישעיה מד), פי הכתב הוא שלמות השכל, ועל ידי זה נעשים בעלי תשובה וגרים כמבאר. ולכן בקשה ארבעה דברים: מה שמך, שם עירך, שם רבך, שם מדרשה, כנגד ארבע פרשיות של תפלו, בחינת התפארות בכלל, בפרט, בפרטי פרטות, ואף על פושעי ישראל.

**עמדה** וחלקה כל נכסיה – שליש למלכות, ושלש לעניים, ושלש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו, רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה, בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקוה. אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהיתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה. לכן נתנה שליש למלכות – בחינת תשובה על עבודה זרה, בחינת שד"י, שאז יש לו די. ושלש לעניים – בחינת צדקה, "הון יסוף רעים רבים", לזכר האויר. ושלש לקחה בידה וכן המצעות – פי זה "ונכסי עממיא ירת", בחינת הטוב שנתפסה אצל העכו"ם, שהביאו בהעלם והסתור בפנימיות מחשבתם, שיוצא על ידי זרע הילודים. ולכן נשמרו המצעות דיקא, פי עכשו שנתגירה פדת, ובאותן מצעות יפרו וירבו ויתבררו על ידי בחינת זרע הילודים, שיצא הטוב שהיה כבוש, ויחזר לקדשה, וזה בחינת שלמות המזבח. ברוך ה' לעולם ואמן.

שמה, וכתוב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים - אני הוא שעתיד לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר; עכשו נדמו עלי פארבעה עדים. "גפה של רומי" הוא בחינת עבודה זרהה כדפרש רש"י, כלומר שהוציא ממונה אמונה כזבית על ידי גס הציצית בחינת תמיד שמבטל הכפירות, בחינת "אפיקו לי לבני וטינא מהתם", כי "עבודה זרה" היא הטינה שבבלב, ואז נתבררה האמונה, "אני ה'", לענין שכר וענש, שנתקן האהבה ויראה, שהו בחינת שני כבשים של קרבן התמיד שצריך בכל יום ויום, שזכרו על ידי גס הציצית, שמזכיר לאיש הישראלי שהוא פבוש תחת השם יתברך.

**אמרה** לו, איני מניחה עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשה שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידיה. שזכרו פאן ארבעה דברים דיקא, כנגד תקון הארבעה אלפין נפולין. וזה גם מ"ה דיקא, שם מ"ה שבו שלשה אלפין, (ואלה רביעי שרשו באמא וכו' פמוכא בלקוטי תורה לאר"י ז"ל). וזה בחינת "שם", בחינת "שם הקדוש" פנזכר בתורה הנ"ל, שהוא בחינת "בית" אמתי שזכה לזה בסוף בהיתר, כי על ידי תקוני התמיד אלו מכניס ומברר את "אור העולם" ומעלה לפנימיות, שזהו בחינת תקון האמונה. ברוב ה' לעולם אמן ואמן.



רבך, ומה שם מדרשה שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידיה. עמדה וחלקה כל נכסיה - שלישי למלכות, ושלישי לעניים, ושלישי נטלה בידיה, חוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של רבי תיא. אמרה לו, רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה, בתי, שמא עיניך נרעה באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו. אמר לה, לבי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהיתר. וזה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה.



**מעשה** באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרפי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. דבר זה ששמע הוא בחינת שיחה לא טובה שהיתה באור העולם, שזהו הפך מבחינת "שמע דברי חכמים" (משלי כב, יז). כי "שיחות רעות" פאלו נמשכין על ידי בחינת ש"ח - שד חכם יהודי. ולכן "זונה" הוא בחינת פגם הברית של "שדין יהודאין", שעל ידי זה בא לידי בושות ובזיונות, כי "בעד אשה זונה עד פפר לחם" (משלי ו, כו), בחינת בזיון. ולכן לוקחת בשכרה ארבע מאות זהובים, כנגד בחינת ארבעה אלפין נפולין, כי הוא סכום גדול שהוא בחינת לאות, שמלאין את המאמינים בהם.

**הציעה** לו שבע מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סלם של כסף ועליונה של זהב. עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערמה, ואף הוא עלה לישב ערם כנגדה. ולכן מה שישבו למעלה, זהו בחינת "בית באור העולם" שבונים השדין יהודאין וכל מי שנמשך מהם, אף בגלל שאין להם על מה שיסמכו, אין לזה קיום אמתי, ו"סלם" הוא בחינת ההפך של "עולת", ולכן נצל על ידי זהירותו במצות ציצית.

**באן ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.** נשמת וישב לו על גבי קרקע, ואף היא נשמה וישבה על גבי קרקע. ארבע ציציותיו שטפחו לו על פניו הן בחינת ארבעה אלפין של תמי"ד, ולכן על פניו דיקא בבחינת "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהלים לו, ז). וזה "לנגדי", בחינת התנגדות דקדשה (לקו"מ רכא), כי "פנים" בחינת אמות, "תתן אמות ליעקב" (מכה ז, ט). ולכן נשמתו על גבי הקרקע, שזהו בחינת ברור האמת, שנפלו וראו שאי אפשר לעלות לשום מקום על ידי בחינת שקר וזנות. גם "קרקע" כרפוז לבחינת אמת ואמונה.

**אמרה** לו, גפה של רומי, שאיני מניחה עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמוך, אלא מצוה אחת צונו ה' אלהינו וציצית

קמו

## מַעֲשֵׂה בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית

מְנַחֵזֶת מֵרַ:

עַל פִּי לִקוּ"מֵי כֵס 'הָאִי גִבְרָא'

**מַעֲשֵׂה** בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, שָׁמַע שִׁישׁ זֹנָה בְּכַרְפֵי הַיָּם שְׁנוּטְלֵת אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בְּשִׁכְרָה, שָׁגַר לָהּ אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים וְקָבַע לָהּ זֶמֶן. כְּשֶׁדָּגִיעַ זְמַנָּהּ בָּא וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ הַפֶּתַח, נִכְנְסָה שָׁפָרְתָהּ וְאָמְרָה לָהּ, אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשָׁגַר לִיךְ אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בָּא וַיֵּשֶׁב עַל הַפֶּתַח. אָמְרָה הִיא, יִכְנַס. נִכְנַס, הִצִּיעָהּ לוֹ שֶׁבַע מְטוֹת, שֵׁשׁ שָׁל כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב, וּבֵין כָּל אַחַת וְאַחַת סֶלֶם שֶׁל כֶּסֶף וְעֵלְיוֹנָה שֶׁל זָהָב. עָלְתָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי עֵלְיוֹנָה כְּשֶׁהִיא עֹרְמָה, וְאָף הוּא עָלָה לֵישֵׁב עִרְם כְּנִגְדָּהּ. בָּאוּ אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו וְטָפְחוּ לוֹ עַל פְּנָיו. נִשְׁמַט וַיֵּשֶׁב לוֹ עַל גְּבִי קֶרְקַע, וְאָף הִיא נִשְׁמָטָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי קֶרְקַע. אָמְרָה לוֹ, גִּפְהָ שֶׁל רוּמִי, שְׂאִינִי מִנִּיחָתְךָ עַד שֶׁתֹּאמַר לִי מָה מוֹם רְאִיתָ בִּי. אָמַר לָהּ, הִעֲבֹדָה שְׁלֵא רְאִיתִי אִשָּׁה יָפָה כְּמוֹתְךָ, אֲלֵא מִצְוַת אַחַת צִוְּנוּ רַחֵם אֱלֹהֵינוּ וְצִיצִית שְׂמָחָה, וְכִרְיֵיב בָּהּ (בְּמִדְבָר טו).

<sup>(א)</sup> "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" שְׁתֵּי פְעָמִים – אֲנִי רֹחַ שְׁעֵתִיד לִפְרֹעַ וְאֲנִי הוּא שְׁעֵתִיד לְשַׁלֵּם שְׂכָר; עִכְשָׁו נִדְרָמוּ עָלַי בְּאַרְבַּעַת עֵדִים. אָמְרָה לוֹ, אִינִי מִנִּיחָךְ עַד שֶׁתֹּאמַר לִי מָה שְׂמֶךְ, וּמָה שֵׁם עֵירְךָ, וּמָה שֵׁם

רַבְּךָ, וּמָה שֵׁם מְדַרְשֶׁךָ שְׂאֵתָה לְמַד בּוֹ תוֹרָה. כָּתַב וְנָתַן בְּיָדָהּ. עֲמָדָה וְחִלְקָה כָּל נִכְסֵיהָ – שְׁלִישׁ לְמַלְכוּת, וְשְׁלִישׁ לְעֲנָיִים, וְשְׁלִישׁ נְטֹלָה בְּיָדָהּ, חוּץ מְאוֹתָן מִצְעוֹת, וּבָאת לְבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי תִּיבָא. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, צוּחַ עָלַי וַיַּעֲשׂוּנִי גִיּוֹרֶת. אָמַר לָהּ, בְּתִי, שְׂמָא עֵינֶיךָ נִרְעוּתָ בְּאֶחָד מִן הַתְּלִמִּידִים? הוֹצִיאָה כָּתַב מִיָּדָה וְנָתַנָּה לוֹ. אָמַר לָהּ, לִכִּי זָכִי בְּמִקְחֶךָ. אוֹתָן מִצְעוֹת שֶׁהִצִּיעָה לוֹ בְּאֶסוּר הִצִּיעָה לוֹ בְּהִיתָר. זָרָה מִתֵּן שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלְעוֹלָם הַבָּא אֵינִי יוֹדַע כְּמָה.

**מַעֲשֵׂה** בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית. כִּי צִיצִית הוּא בְּחִינַת "בְּגָדִים לְבָנִים", בְּחִינַת מַלְכוּת וְצִדִּיק, שְׂזָה בְּחִינַת הַתְּכִלֶּת שֶׁבְּצִיצִית, בְּחִינַת דִּין הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה. וְלִכֵּן בְּצִיצִית אַרְבַּעַת כְּנָפוֹת, כְּנִגְדַּת אַרְבַּעַת רִחוּת, וְאַרְבַּע רִגְלֵי הַכֶּסֶף, שְׂזָה בְּחִינַת כְּלָיוּת, וְלִכֵּן שְׂקוּלָה מִצְוָה זוֹ כְּנִגְדַּת כָּל הַמִּצְוֹת (כְּמוֹ שְׂאִמְרוֹ שֵׁם תְּזַ"ל מְנַחֵזֶת מֵרַ), וְדִּהְיִנּוּ שֶׁצִּיצִית בְּחִינַת תִּקּוּן הַכְּלָלִי (הַל' צִיצִית א), שֶׁהוּא בְּחִינַת "רוּחָא", בְּחִינַת "נִשְׂר" שֶׁמִּרְחַף עַל גּוֹזְלָיו. וְכֵן הֶרְמִזַּת צִיצִית = נִשְׂרִים (בְּעַל הַטּוֹרִים).

**שָׁמַע** שִׁישׁ זֹנָה בְּכַרְפֵי הַיָּם שְׁנוּטְלֵת אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים בְּשִׁכְרָה. "אַרְבַּע מְאוֹת זְהוּבִים" בְּחִינַת "זָהָב לְנִדָּה" (יחזקאל ז, ט), דָּם נִדּוּת, כִּי "זֹנָה" בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִלְפָּה, "שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גִּבְרַתָּהּ" (משלי ל, כג), וְדִּהְיִנּוּ כְּמוֹ הַמוּבָא בְּמִצְוַת "הָאִי גִבְרָא דְאַזְל בְּעֵי אַתְתָּא, וְלֹא קִיְהִיבוּ לָהּ", כְּלוֹמַר שֶׁהִלֵּךְ וְרָצָה אִשָּׁה וְלֹא נִתְּנָה לוֹ.

**נִכְנַס**, הִצִּיעָה לוֹ שֶׁבַע מְטוֹת שֵׁשׁ שֶׁל כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב, וּבֵין כָּל אַחַת וְאַחַת סֶלֶם שֶׁל כֶּסֶף וְעֵלְיוֹנָה שֶׁל זָהָב, עָלְתָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי עֵלְיוֹנָה כְּשֶׁהִיא עֹרְמָה, וְאָף הוּא עָלָה לֵישֵׁב עִרְם כְּנִגְדָּהּ. שְׂבַע מְטוֹת שֶׁהִצִּיעָה לוֹ הֵן כְּנִגְדַּת שְׂבַע סְפִירוֹת, שְׂבַע אֹרוֹת שֶׁבְּכָאן הֵם גְּזוּלִים בְּקִלְפָּה, כִּי "מְטוֹת וּמִצְעוֹת" הֵינּוּ בְּחִינַת תְּרַדְמַת הַמוֹחִין, וְסוּד הַסֶּלֶם שֶׁבֵּין הַמְטוֹת הוּא בְּחִינַת הַסוּד, שְׂבַע עוֹלָם וְיוֹרְדִים, וְכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ בְּמִצְוַת אֹר', "וּמִלְאֵכִי אֱלֹהִים עֲלֵיךְ וְיִרְדִּים בּוֹ" (בְּרַאשִׁית כח, יב), הֵן סוּד הַמוֹחִין דְּקִטְנוּת שְׂבַו.

**בָּאוּ** אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו וְטָפְחוּ לוֹ עַל פְּנָיו. נִשְׁמַט וַיֵּשֶׁב לוֹ עַל גְּבִי קֶרְקַע, וְאָף הִיא נִשְׁמָטָה וַיֵּשְׁבָה עַל גְּבִי קֶרְקַע. כִּי נִתְעוֹרַר בְּחִינַת רוּחָא, בְּחִינַת נִשְׂר, בְּחִינַת "מְאַרְבַּע רִחוּת בְּאִי הַרוּחַ" (יחזקאל לו, ט), שֶׁהֵן בְּסוּד צִיצִית כְּנִ"ל, שְׂזָה בְּחִינַת תִּקּוּן הַכְּלָלִי, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַמְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָה יוֹתֵר שְׂצִירָהּ לִפְנֵי שְׂמֵתִקְנִים בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּפִיבְאָר. וְזָה שֶׁטָּפְחוּ עַל פְּנָיו, כִּי פְּנֵי =

קמז

## מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית

מנחות מד:

על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון

**מעשה** באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרפי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה, שגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשדגיע זמנו בא וישב על הפתח, נכנסה שפדוה ואמרה לה, אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה היא, יכנס. נכנס, הציעה לו שבע מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סלם של כסף ועליונה של זהב. עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערמה, ואף הוא עלה לישב ערם כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו. נשמט וישב לו על גבי קרקע, ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו, גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צונו ר' אלהינו וציצית שמה, וכתיב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים – אני הוא שעתידי לפרע ואני הוא שעתידי לשלם שכר; עכשו נדמו עלי בארבעה עדים. אמרה לו, איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם

חכמ"ה בינ"ה, דהינו התעוררות המוחין מהתדמה על ידי בחינת תקון הכללי.

**אמר** לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צונו ר' אלהינו וציצית שמה, וכתיב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים – אני הוא שעתידי לפרע ואני הוא שעתידי לשלם שכר; עכשו נדמו עלי בארבעה עדים. כי מצות ציצית היא בחינת האשה המיחסת מהראשונה, כי מקדם צריך לתקן המוח, האהבה ויראה שהן הדעות, וזה בחינת ארבעה עדים שנדמו לו, בחינת ארבעה מוחין, כי כשמתקן ומרומם המוחין בכלל, אז נתקן גם הכל בפרט. ולכן על ידי תקון הכללי, תקון הדעות, מתקן את הדבור, שיהיה דבור נשמע ומתקבל. וזה שאמרה לו –

**אמרה** לו, איני מניחה עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידה. פלומר שנתגלה בחינת שבח הצדיקים, "מה שמך", ולכן הן ארבע בחינות נזכרות כנגד ארבע אותיות שם הוי"ה, שהוא צדיקו של עולם, כי "צדיק ה' בכל דרכיו" (תהלים קמה, יז).

**עמדה** וחלקה כל נכסיה – שלישי למלכות, ושלישי לעניים, ושלישי נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות. חלקה לשלש, כי על ידי פגם הברית נלכדים שלשה עולמות, כמו שאמר רבנו הקדוש (שיחות הר"ן קמא), ולכן על ידי צדקה, נעשה תקון הכללי של הממון, שזה בחינת כבוש הדמים שבגידים.

**ובאת** לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו, רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה, בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקחה. אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהיתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה. אותן מצעות שהציעה לו באסור, הציעה לו עכשו בהיתר, כי הן בחינת המוחין שהיו נגזלים, שחוזרים על ידי תקון הכללי, תקון הדעות, "כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף" (דברים לב, יא), על המוחין שהיו נגזלים, כמבאר. ברוב ה' לעולם אמן ואמן.



רבך, ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידיה. עמדה וחלקה כל נכסיה – שלישי למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידיה, חוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של רבי תיבא. אמרה לו, רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה, בתי, שמא עיניך נרעה באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידיה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהיתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה.



**מעשה** באדם אחד שהיה זהיר במצות ציטית, שמע שיש זונה בכרפי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה, שגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. שזהו פגם של "שקר החן והקבל היפי" (משלי לא), לכן מפסיד העשירות, כמו שאכן שגר לה שכר גדול פזה, בבחינת "הון מהקבל ימעט" (משלי יג, יא), שעל ידי ההבל נתמעט ההון, כמבאר.

**נכנס**, הציעה לו שבע מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סלם של כסף ועליונה של זהב. פי מטות אלו הן בכלל תרדמה ושנה מפל השבעים פנים של התורה, שאמנם היה תלמיד ישיבה, כמוהו מסוף המעשה, אף נפל לבחינת שנה, בלי חיות ושכל בעבודת ה', כמבאר (ס"ק ו).

**עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערמה, ואף הוא עלה לישיב ערם כנגדה.** שישבו ערמים על העליונה, כלומר שנתפשט מפל שבעים פנים של התורה. ולכן עלו בסלם למעלה דיקא, שזה בחינת "קצר מלמעלה", בחינת קצור הימים והיראה, הפך מאריכות ימים שהיא בחינת "רחב מלמטה".

**באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו. נשמו וישבו לו על גבי קרקע, ואף היא נשמה וישבה על גבי קרקע.** פי "ציצית" בחינת לבוש, בחינת "צדק לבשת" (איוב כט, יד), ולכן בציצית יש תכלת, בחינת מלכות, שנקראת צדק, וזה בחינת התלבשות של ספורי מעשיות משנים קדמוניות, שעל ידי זה מעוררים מהשנה. וזה "ציצית הפנה" (במדבר טו, לח), בחינת "ולא יפנה עוד מוה"ק" (ישעיה ל, ט) הנזכר בתורה זו. ולכן טפחו לו הציציות על פניו דיקא, כי צריך להלביש לו את הפנים, משלש סבות שבאר רבנו הקדוש: א. כמו שמרפאים את העור, צריך לצמצם לו האור. ב. שלא יתאחזו בו החיצונים. ג. להלביש פניו שלא יפירוהו. ויש בזה כמה בחינות, ואפשר שזה בחינת הארבע ציציות שטפחו על פניו, פי ארבע הן בחינת כלליות השלש

סבות הנ"ל. ולכן נשמו על הקרקע דיקא, שזהו בחינת התעוררות השנה, כמו שנקרא "ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו" (דניאל יב, ג), שהוא בחינת "להתיר פה אלמים", ולכן פתחה היא בדבור.

**אמרה לו, גפה של רומי, שאיני מניחתיך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה, העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צונו ה' אלהינו וציצית שמה, וכתיב בה (במדבר טו, מא) "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים – אני הוא שעתיד לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר; עכשו נדמו עלי כארבעה עדים.** וזה "גפה של רומי", שהוא בחינת שכחה, אף הוא ענה לה להכניע הכל היפי, על ידי תקוני עתיק, ספורי מעשיות, אריכות ימים, בחינת יראה. וזה שאמר שכתוב בה "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים, שעתיד להפרע, ושעתיד לשלם שכר. פי "עתיד" הוא בחינת אריכות ימים, בחינת יראה. וזה "עכשו נדמו עלי כארבעה עדים", בחינת הארת הדעת שהיא בחינת יראה, כמו שאמר חז"ל "אם אין דעת אין יראה" (אבות א, א), שזה בחינת "שופר" – שפרו מעשיכם, מפעשים רעים למעשים טובים, על ידי בחינת שכר וענש.

**אמרה לו, איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה. כתב ונתן בידיה.** ולכן בקשה בכתב דיקא, וכתב לה, בבחינת "כתבתם על לוח לבך" (משלי ג, א), כמבאר, שזה בשביל להציל מתלמיד שאינו הגון, שצריך להזהר מזה כאשר מתעורר ספורי מעשיות, ולכן באמת כשפאה להתגיר שאל הרב את פונתה, והוציאה הפתב ונתנה לו, שעל ידי הפתב נראה שהיא בחינת תלמיד הגון לשם שמים. וזה ארבעה דברים של כתב, שהם פנגד: א. ללמוד ב. וללמוד ג. לשמור ד. ולעשות.

**עמדה וחלקה כל נכסיה – שלישי למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידיה, חוץ מאותן מצעות.** שזה בחינת שנתפשטה היראה בשלש קווים, בחינת 'מורא שמים', 'מורא רבך', 'מורא אב ואם', פי יש שלשה חלקי עשירות כמבאר.

**ובאת לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו, רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה, בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידיה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהיתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה.** לכן שהציעה לו אותן מצעות בהיתר, וזה שכרו בעולם הזה, שזה בחינת "להתיר פה עקרונות", שעכשו יבואו לידי הולדה, פי פקידת עקרונות הוא על ידי התגלות היראה, ואז נמשך עשירות, שהן הן המצעות היקרים של כסף וזהב. "ולעולם הבא איני יודע כמה", שהוא בחינת השכר הגדול – ההתבוננות בגדלת הבורא יתברך שמו, שזה עקר השכר הגדול, שנקרא "ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו" (ישעיה כה, ט).



קמח

## גַּגּוֹת צְרִיפִין וּבִקְעַת עֵין סוּכָר

מְנַחֵת סֵד:

עַל פִּי לִקוּ"מִ כַּט 'הָאִי גִבְרָא'

**תַּנּוּ רַבְנֵי, כְּשֶׁצְרוּ מַלְכֵי בֵית חֲשֵׁמוֹנָאִי זֶה עַל זֶה, וְהִיָּה הוֹרְקָנוּס**  
**מִבְחוּץ וְאַרִיסְטוֹבְלוֹס מִבְּפָנִים, בְּכָל יוֹם וְיוֹם הָיוּ מְשַׁלְשְׁלִין**  
**לְהֵן דִּינְרִין בְּקַפָּה וּמַעֲלִין לְהֵן תְּמִידִין. הִיָּה שֵׁם זֶמַן אֶחָד שְׁהִיָּה מְכִיר**  
**בְּחֻכְמַת יוֹנִית, לְעוֹ לְהַם בְּחֻכְמַת יוֹנִית, אָמַר לְהֵן, כְּרָ לְזִמְן שְׁעִסוּקִין**  
**בְּעִבּוּדָה אֵין נִמְסְרִין בִּידְכֶם. לְמַחַר שְׁלִשְׁלוֹ לְהֵן דִּינְרִין בְּקַפָּה וְהָעֵלוּ**  
**לְהֵן חוּזִיר. כִּיּוֹן שְׁהִגִיעַ לְחֻצֵי חוּמָה גַעַץ צְפָרְנֵינוּ בְּחוּמָה, וְנִדְעָעֲזָה אֶרֶץ**  
**יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָדָה**  
**אָמְרוּ, אָרוּר שִׁיגְדֵל חוּזִיר וְאָרוּר שִׁילְמֵד בְּנוֹ חֻכְמַת יוֹנִית. וְעַל אוֹתָהּ**  
**שְׁעָה שְׁנִינוּ, מַעֲשָׂה שְׁבָא עֵמֶר מַגְגוֹת צְרִיפִין וּשְׁתֵי הַלְחָם מִבְּקַעַת עֵין**  
**סוּכָר. כִּי מֵטָא עֵמֶר לֹא הוּוּ יְדֵעֵי מַהִיכָא אִיתֵי עֵמֶר, אַכְרֹזוּ, אֶרְנָא**  
**תְּהוּא חֲרֻשָׁא, אוֹתִיב חֲדָא יְדָא אַאיגְרָא וְחֲדָא יְדִיה אַצְרִיפָא. אָמַר—**  
**לְהוּ מְרַדְכֵי, מִי אִיכָא דוּכְתָא דְשְׁמָה 'גַּגּוֹת צְרִיפִין' אוּ 'צְרִיפִין גַּגּוֹת'?**  
**בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּהָ. כִּי בְעֵי לְאַתּוּי שְׁתֵי הַלְחָם, לֹא הוּוּ יְדֵעֵי מַהִיכָא**  
**לְאַתּוּי, אַכְרֹזוּ, אֶתָּא תְּהוּא גִבְרָא חֲרֻשָׁא, אוֹתִיב יְדִיה אַעֲיִנִיה וְחֲדָא**  
**יְדָא אַסִּיכְרָא. אָמַר לְהוּ מְרַדְכֵי, וּמִי אִיכָא דוּכְתָא דְשְׁמָה 'עֵין סוּכָר'**  
**אוּ 'סוּכָר עֵין' בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּ.**

**תַּנּוּ רַבְנֵי, כְּשֶׁצְרוּ מַלְכֵי בֵית חֲשֵׁמוֹנָאִי זֶה עַל זֶה.** "מִצּוֹר" עַל הָעִיר הוּא בְּחִינַת לְחִיצַת הַדְּמִים עַל הַלֵּב, וְאֵז הַשְּׂכִינָה נוֹפְלַת, בְּבְחִינַת חֵלִי הַנוֹפֵל, כְּמִבְּאָר.

**בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמְרוּ, אָרוּר שִׁיגְדֵל חוּזִיר וְאָרוּר שִׁילְמֵד בְּנוֹ חֻכְמַת יוֹנִית.** כִּי כְּשֶׁנִּפְגַּם הַבְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגָם הַלְבוּשִׁין, שֶׁהֵן בְּחִינַת הָאוֹר חוּזִיר שְׁמִלְבִּישׁ הָאוֹר יָשָׁר, וְזֶה נִקְרָא בְּחִינַת "חֻכְמַת יוֹנִית", וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י "חֻכְמַת יוֹנִית" - "רְמִיזוֹת", כְּלוֹמֵר שֶׁהֵן לֹא עָקָר, אֲלָא רַק בְּחִינַת אוֹר חוּזִיר, שֶׁלֹּא מְקַשֵּׁר וּמְלַבֵּישׁ אֶת הָאוֹר יָשָׁר, וְלָכֵן נִבְחַן לְ"טָמֵא" כְּמוֹ הַחוּזִיר.

**מַעֲשָׂה שְׁבָא עֵמֶר מַגְגוֹת צְרִיפִין וּשְׁתֵי הַלְחָם מִבְּקַעַת עֵין סוּכָר.** שֶׁהִבִּיאוּ אֶת הָעֵמֶר וּשְׁתֵי הַלְחָם מִמְּקוֹמוֹת רְחוֹקִים, שֶׁהוּא לֹא כְּהַלְכָה, כִּי צְרִיף לְהִבִּיא מִמְּקוֹם קָרוֹב, כִּי ה"עֵמֶר" ו"שְׁתֵי הַלְחָם" הֵן בְּחִינַת תְּקוּנֵי הַבְּרִית, תְּקוּנֵי הַפְּרָנְסָה, שְׁנַעֲשִׂית בְּלֹא טְרַח כְּאֲשֶׁר יֵשׁ תְּקוּן הַבְּרִית כְּרֵאוּי, וְלָכֵן הִדִּין לְהִבִּיאַם מְקוֹרוֹב, כְּמוֹ אֲצֵל הַמֶּן בְּמִדְבָּר, שֶׁהַצְּדִיקִים שְׁבָהֵם הָיוּ מוֹצְאִים בְּפִתַח בֵּיתָם, וְאַחֲרֵים טְרַחוּ לְרַחוּק יוֹתֵר כִּיִּדוּעַ.

**אַכְרֹזוּ, אֶתָּא הֵוּא חֲרֻשָׁא אוֹתִיב חֲדָא יְדָא אַאיגְרָא וְחֲדָא יְדִיה אַצְרִיפָא.** אָמַר לְהוּ מְרַדְכֵי, מִי אִיכָא דוּכְתָא דְשְׁמָה 'גַּגּוֹת צְרִיפִין' אוּ 'צְרִיפִין גַּגּוֹת'? בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּהָ. לָכֵן אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהִיָּה "חֲרֻשָׁא", שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְדַבֵּר, כִּי כְּאֲשֶׁר אֵין תְּקוּן הַבְּרִית אֲזִי הַשְּׂכִינָה בְּבְחִינַת "נִצְלַמְתִּי דוּמְיָה" (תְּהִלִּים ט), כִּי הַדְּבּוֹר אֲסוּר. וְזֶה "גַּגּוֹת צְרִיפִין", שֶׁהוּא סִכָּה בְּלֵי גַג, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כְּלוֹמֵר בְּגִלְל פָּגָם הַבְּרִית אֲזִי הַשְּׂכִינָה בְּבְחִינַת "סִפְת דְּוִיד הַזְּכֵּלַת" (עִמּוֹס ט, יא), כִּי "גַג" הוּא בְּסוּד מִסָּךְ בֵּין הָעוֹלָמוֹת שְׁמַעֲלָה אוֹר חוּזִיר (אוֹר הַבְּהִיר), דְּהִינּוּ שְׁבָלֵי גַג, זֶהוּ חֲסָרוֹן בְּאוֹר חוּזִיר.

**וְלָכֵן מְרַדְכֵי פָּרַשׁ לָהֶם, כִּי מְרַדְכֵי הוּא בְּסוּד "יְסוּד אַבָּא", בְּחִינַת "מְגֻלָּה", בְּחִינַת יוֹסֵף הַצְּדִיק שֶׁנִּצְאָמַר בּוֹ "צָפְנַת פְּעֻנַח" (בְּרַאשִׁית מֵא, מו), כִּי הוּא עַל יְדֵי תְּקוּן הַבְּרִית שֶׁל הַצְּדִיק, בְּחִינַת "יוֹמֵי דְרֻשָׁב"י, אֲזִי יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת הַמוֹחִין הַגְּזוּלִים, שְׁנַתְּעֵלְמוּ עַל יְדֵי לְחִיצַת הַדְּמִים - פָּגָם הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁנַעֲלֵם לָהֶם מַהִיכּוֹ לְהִבִּיא הָעֵמֶר וּשְׁתֵי הַלְחָם.**

**כִּי בְעֵי לְאַתּוּי שְׁתֵי הַלְחָם, לֹא הוּוּ יְדֵעֵי מַהִיכָא לְאַתּוּי, אַכְרֹזוּ, אֶתָּא הֵוּא גִבְרָא חֲרֻשָׁא, אוֹתִיב יְדִיה אַעֲיִנִיה וְחֲדָא יְדָא אַסִּיכְרָא.** אָמַר לְהוּ מְרַדְכֵי, וּמִי אִיכָא דוּכְתָא דְשְׁמָה 'עֵין סוּכָר' אוּ 'סוּכָר עֵין'? בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּ. "עֵין סוּכָר", הַמְּקוֹם שֶׁנִּמְצָא לְהִבִּיא שְׁתֵי הַלְחָם, כִּי "עֵין סוּכָר" בְּחִינַת סְגִירַת הָעֵינַיִם, שֶׁזֶה הַהַפָּךְ מִ"פִּקַּח עֵינֶיךָ שְׁבַע לְחָם" (מִשְׁלֵי כ, יג) שֶׁל תְּקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁאֲכוּן נְעוּרִים בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת, בְּבְחִינַת הַתְּעוּרְרוֹת הַמוֹחִין, שֶׁזֶהוּ תְּקוּן הַבְּרִית. וּמֵה שֶׁלֹּא יְדַע מְרַדְכֵי אִם זֶה 'עֵין סוּכָר' אוּ 'סוּכָר עֵין', כְּלוֹמֵר יָשָׁר אוּ הַפּוּךְ, לְרַמֵּז שֶׁהַפָּגָם הָיָה בְּבְחִינַת אוֹר חוּזִיר כַּנ"ל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

# גְּגוֹת צְרִיפִין וּבִקְעַת עֵין סוּכָר

מְנַחֵזֶת סד:

עַל פִּי לְקוֹ"מ תַּנְיָנָא ו' כִּי מִדְּחָמָם יִנְהַגְמ'

**תַּנְיָנָא** רַבְנָן, כְּשֶׁצְרוּ מַלְכֵי בֵית חֲשְׁמוֹנָאֵי זֶה עַל זֶה, וְהָיָה הוֹרְקָנוֹס מִבְּחוּץ וְאַרִיסְטוֹבְלוֹס מִבְּפְּנִים. לְהֵן דִּינְרִין בְּקַפָּה וּמַעְלִין לְהֵן תַּמִּידִין. הָיָה שֵׁם זֶמַן אֶחָד שֶׁהָיָה מְכִיר בְּחֻמַּת יוֹנִית, לְעוֹ לְהַם בְּחֻמַּת יוֹנִית, אָמַר לְהֵן, כֹּל זְמַן שֶׁעֲסוּקִין בְּעִבּוּדָה אֵין נִמְסְרִין בִּידְכֶם. לְמַחַר שֶׁלְשָׁלוּ לְהֵן דִּינְרִין בְּקַפָּה וְהָעֵלוּ לְהֵן חוּזִיר, כִּינּוּן שֶׁהִגִיעַ לְחֻמַּת נַעֲץ צְפְרָנִין בְּחוּמָה, וְנִזְדַעְזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה. בְּאוֹתָהּ שֶׁעָדָה אָמְרוּ, אֲרוּר שִׁיגְדֵל חוּזִיר וְאֲרוּר שִׁילְמַד בְּנוֹ חֻמַּת יוֹנִית. וְעַל אוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנִינּוּ, מַעֲשֶׂה שֶׁבָא עִמָּר מִגְּגוֹת צְרִיפִין וְשִׁתִּי הִלְחַם מִבְּקַעַת עֵין סוּכָר. כִּי מֵטָא עִמָּר לֹא הוּוּ יְדֵעֵי מַהִיכָא אִיִּתִי עִמָּר, אַכְרֹזוּ, אֲרֵנָא תְּהוּא חֲרִשָׁא, אוֹתִיב חֲדָא יְדָא אַאיִגְרָא וְחֲדָא יְדִיהָ אַצְרִיפָא. אָמַר לְהוּוּ מְרַדְכִי, מִי אִיכָא דּוּכְתָא דְשִׁמְהָ 'גְּגוֹת צְרִיפִין' אוּ 'צְרִיפִין גְּגוֹרָת' בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּהָ. כִּי בְעֵי לְאַתּוּי שִׁתִּי הִלְחַם, לֹא הוּוּ יְדֵעֵי מַהִיכָא לְאַתּוּי, אַכְרֹזוּ, אֲתָא תְּהוּא גְּבָרָא חֲרִשָׁא, אוֹתִיב יְדִיהָ אַעֲיִנִיהָ וְחֲדָא יְדָא אַסִּיכְרָא. אָמַר לְהוּוּ מְרַדְכִי, וּמִי אִיכָא דּוּכְתָא דְשִׁמְהָ 'עֵין סוּכָר' אוּ 'סוּכָר עֵין' בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּ.



**תַּנְיָנָא** רַבְנָן, כְּשֶׁצְרוּ מַלְכֵי בֵית חֲשְׁמוֹנָאֵי זֶה עַל זֶה, וְהָיָה הוֹרְקָנוֹס מִבְּחוּץ וְאַרִיסְטוֹבְלוֹס מִבְּפְּנִים. שְׁנִלְחָמוּ זֶה בְּזֶה, בְּחֻמַּת פְּגָם הַדְּעַת, הִפָּה מִ"וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'", חֲרוֹת שֶׁל יוֹב"ל, שָׂאז מְקַבְּלֵת הַמְּלָכוֹת הַפְּרָנְסָה מִבְּחֻמַּת חֲרוֹת, שָׂזָה "אַשְׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְפָה בְּן חוּרִים" (קהלת י), כְּמִבְּאֵר. כִּי זֶה "מִבְּחוּץ" וְזֶה מִ"בְּפְּנִים", בְּחֻמַּת שֶׁלֹא נִכְלָלִים יַחַד בּוֹ וְתַלְמִיד. וְזֶה שֶׁהָיָה "מַלְכֵי בֵית חֲשְׁמוֹנָאֵי", בְּחֻמַּת "חֲנָפָה", רַק שֶׁבְּכָאן הוּא הִפָּה, בְּמִקּוֹם "חֲנָפֶת הַמְּזַבֵּחַ" נַעֲשֶׂה בְּחֻמַּת "חֲרָבֵן הַבַּיִת".

**בְּכָל** יוֹם וְיוֹם הָיוּ מְשַׁלְשְׁלִין לְהוֹ דִּינְרִין בְּקַפָּה וּמַעְלִין לְהוֹ תַּמִּידִין. וְזֶה שֶׁכָּל עוֹד הָיָה קָרְבֵן הַתַּמִּיד שֶׁהוּא בְּחֻמַּת "סְעוּדָה" שֶׁל מַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "אֵת קָרְבְּנֵי לְחֻמֵי תַּשְׁמֵרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ" (במדבר כח, ג), אֲזִי נִתְגַּלִּים וּמֵאִירִים אוֹרוֹת הַמִּקְיָפִים, שֶׁהוּן בְּחֻמַּת חֲשֵׁמ"ל, שֶׁהוּא שְׁמִירָה פְּיֻדוּעַ, וְלִהְפָּה הוּא חֲרָבֵן חֵס וְשְׁלוֹם.

**תְּהִיָּה** שֵׁם זֶמַן אֶחָד שֶׁהָיָה מְכִיר בְּחֻמַּת יוֹנִית, לְעוֹ לְהַם בְּחֻמַּת יוֹנִית, אָמַר לְהוֹ, כֹּל זְמַן שֶׁעֲסוּקִין בְּעִבּוּדָה אֵין נִמְסְרִין בִּידְכֶם. לְמַחַר שֶׁלְשָׁלוּ לְהוֹ דִּינְרִין בְּקַפָּה וְהָעֵלוּ לְהוֹ חוּזִיר, כִּינּוּן שֶׁהִגִיעַ לְחֻמַּת נַעֲץ צְפְרָנִין בְּחוּמָה, וְנִזְדַעְזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה. כִּי הִצִיד הָאֲחֵר רוּצָה לְהַתְגַּבֵּר בְּכָל עַת עַל הַרְמִזִים שֶׁל חֻמָּה שֶׁנִּמְשָׁכִים מֵאוֹרוֹת הַמִּקְיָפִים. וְזֶה בְּחֻמַּת יוֹנִית, "פֶּרֶשׁ רֶשֶׁ": רְמִיזוֹת, דְּהִינּוּ שֶׁחֻמַּתָּם הִיא רַק רְמִיזִים, שְׁרוּצִים לְגַנֵּב הָאוֹר חוּזִיר, כְּמוֹ שֶׁהָעֵלוּ חוּזִיר בְּחוּמָה, כִּי "חֲזִיר" עַל שֵׁם פְּגָם הָאוֹר חוּזִיר שֶׁמִּרְאָה עֲצָמוֹ כְּשֶׁר, כִּי יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה רְמִז, אֶף הוּא טְמֵא, כִּי אֵינּוּ מְקַשֵּׁר לְשִׁשּׁוֹ בְּאוֹר יֶשֶׁר. כִּי אוּ"ר חוּזִיר = חֲת"ר, שֶׁהוּא סוּפֵי תְבוּת שֶׁל פּוֹתַח אֵת יְדָה, וְחֲת"ר = פְּעֻמִים רִו"ח, כִּי אוֹר יֶשֶׁר מִתְלַבֵּשׁ בְּאוֹר חוּזִיר, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁף הַשִּׁפְעַע, כְּמוֹבָא.

**וְזֶה** "נִזְדַעְזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל", בְּחֻמַּת "נִזְדַעְזְעוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ", כְּלוֹמֵר, עַל הַסְתַּלְקוֹת הַמִּקְיָפִים, וְאֵז נְפִילַת הַיְרָאָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵז נְחֻשְׁכוֹת הָעֵינִים, שֶׁאֵין הַרְצוֹן מֵאִיר. וְזֶה "אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה", כְּלוֹמֵר הִפָּה מִהָאֵרֶת הַרְצוֹן שֶׁל "אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקָל כֶּסֶף" (בראשית כג, טו), שֶׁפּוֹתַח שֶׁעֲרִי גֵן עֵדֶן וְאֵלָיו כָּל עֵינִים נִשְׁוֹאוֹת, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמִדְרַשׁ שׁוֹחֵר טוֹב "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ" (תהלים קמח), שֶׁעֵינֵי כָל הָעוֹלָם מִצְפִּים עַל תְּחִית הַמֵּתִים, הָאֵרֶת "הַקִּיצוּ וְרַבְּנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרָ" (ישעיה כו, יט).

**בְּאוֹתָהּ** שָׁעָה אָמְרוּ, אֲרוּר שִׁיגְדֵל חוּזִיר וְאֲרוּר שִׁילְמַד בְּנוֹ חֻמַּת יוֹנִית. כִּי "אֲרוּר" הוּא הִפָּה מִ"בְּרוּךְ", כִּי בְרָכָה הִיא בְּחֻמַּת הָאֵרֶת הַרְצוֹן שֶׁנֶּפְגָם בְּנ"ל.

**וְעַל** אוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנִינּוּ, מַעֲשֶׂה שֶׁבָא עִמָּר מִגְּגוֹת צְרִיפִין וְשִׁתִּי הִלְחַם מִבְּקַעַת עֵין סוּכָר. כִּי מִצּוֹת הָעִמָּר לְהִבִיא מִן הַקְּרוֹב, הִינּוּ שֶׁלְכַתְּחִלָּה צְרִיף לְהִבִיא הַחֲדָשׁ מִן הַקְּרוֹב, לְקַיֵּם "כִּי קְרוֹב אֱלֹהֵי הַדְּבָר מֵאֵד" (דברים ל, יד), כִּי צְרִיף לְקַרֵב אֵלָיךְ אֵת הַדְּבָר שֶׁהוּא "מֵאֵד", הִינּוּ הַמִּקְיָפִים

שָׁהם נִעְלָמִים וְרוֹחוּקִים מְאֹד מֵהָאָדָם. אַף עַל יְדֵי הַמְלַחְמָה, פָּגַם הַדַּעַת פְּנֵ"ל, הֵיוּ צְרִיכִים לְהִבְיֵא מִרְחוֹק יוֹתֵר, בְּחֵינֵת "הִיָּתָה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר מִמְּרוֹחֵק תִּבְיֵא לְחֻמָּה" (משלי לא, יז), וְזֶה כְּדֵי לְעוֹרֵר הַשְּׂרֵשׁ שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁף הַפְּרָנְסָה, הִיָּנוּ "יָם הַחֻמָּה".

**כִּי מִטָּא עֵמֶר לֹא הוּוּ יָדְעֵי מַהִיכָא אֵייתֵי עֵמֶר, אַכְרִזוּ, אַתָּא הוּוּא חֻרְשָׁא, אוֹתִיב חֻדָּא יָדָא אַאיגְרָא וְחֻדָּא יָדִיה אַצְרִיפָא. אָמֵר לְהוּ מְרַדְכִי, מִי אִיכָא דְיוֹכְתָא דְשָׁמָה 'גְּגוֹת צְרִיפִין' אוּ 'צְרִיפִין גְּגוֹת'? בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּ. כִּי בְעֵי לְאַתּוּי שְׁתֵּי הִלְחָם, לֹא הוּוּ יָדְעֵי מַהִיכָא לְאַתּוּי, אַכְרִזוּ, אַתָּא הוּוּא גְּבֵרָא חֻרְשָׁא, אוֹתִיב יָדִיה אַעֲיִנִּיה וְחֻדָּא יָדָא אַסִּיכְרָא. אָמֵר לְהוּ מְרַדְכִי, וּמִי אִיכָא דְיוֹכְתָא דְשָׁמָה 'עֵין סוֹכְר' אוּ 'סוֹכְר עֵין'? בְּדָקוּ וְאַשְׁכַּחוּ. וְזֶה בְּחֵינֵת "הוּוּא חֻרְשָׁא", שׁוֹמֵעַ וְאִינּוּ מְדַבֵּר, כְּלוּמַר שְׁעֵכְשׁוּ שְׁנוֹתְעוֹרֵר בְּחֵינֵת יָם הַחֻמָּה, וְשָׁם הֵם רְמִזִּים שֶׁל שְׁתֵּי קָה, שָׁהם רְמִזִּים שֶׁל יָדִים, 'פּוֹתַח אֶת יָדָה', שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁף הַפְּרָנְסָה. וְזֶה שְׂרִמְזָ לְהֵם בְּיָדֵי, בְּחֵינֵת "נְטִיתֵי יָדִי" (משלי א), דְּהֵינּוּ רְמִזִּים, וְלָכֵן הִבִּין רַק מְרַדְכִי, בְּחֵינֵת חֻכֵם הַדּוֹר שְׂזוֹכָה לְמַקִּיפִין עֲלִיוֹנִים, בְּסוֹד מְרַדְכִי" = רַח"ב יָדִי"ם, שִׂידַע לְפִתּוֹחַ הַיָּדִים שְׂבִיִם הַחֻמָּה, וְלָכֵן גַּם נִקְרָא "פְּתִחְיָה".**

**וְלָכֵן** הִבְיֵאוּ הָעֵמֶר מִ"גְּגוֹת צְרִיפִין", בְּחֵינֵת דְּרִי מַעְלָה, עִם דְּרִי מַטָּה, בְּחֵינֵת הָעֵמֶר מְאָכֵל בְּהֻמָּה, וְשְׁתֵּי הִלְחָם מִ"בְּקַעַת עֵין סוֹכְר", כִּי בְקַעַת מְקוּם נְמוּוֹה, וְלָכֵן מִשָּׁם לְהִבְיֵא חֻסִּים מְאָכֵל אָד"ם = מִ"ה, לְכֻלָּל הַהִשְׁגוֹת פְּנֵ"ל, שְׁעַל יָדֵי זֶה נִמְשָׁף הָאָרֶת הָרָצוֹן וְכָל הַשְּׂפַע. וְזֶה גַם "עֵין סוֹכְר", לְרִמְזָ לְ"מָה חֻמִּית", בְּחֵינֵת "עֵין לֹא רָאִתָּה", שָׁהם הַמַּקִּיפִים הַצְּפוּנִים, שְׂרֵשׁ כָּל הַשְּׂפַעוֹת.

**וְלִקְשֵׁר** עֲנִינוּ שְׁלִשְׁתַּ הַנְּשִׂים שְׂבָאוּ עִם שְׁלֹשׁ קִנִּים, לְכַאוֹרָה מַה הַקְּשֵׁר? אַף לְפִי דְרָף הַנֵּ"ל, שְׂזָה בְּחֵינֵת הַרְחַמְנוּת שֶׁל הַצְּדִיק עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר אַצֵּל מִשָּׁה רַבְּנָה, אֲשֶׁר גַּם מְרַדְכִי מִשְׂרָשׁוּ כְּנוֹדַע, שְׂמִסְרוּ נַפְשָׁם לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַמִּשָּׁא הַכְּבֵד שֶׁל הָעוֹנוֹת. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.



מסכת



הקדוש ברוך הוא מתאנה לתפלתם של צדיקים (חולין ס)





# רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר

## חֲלִיזָה

עַל פִּי לְקוֹ"מ יז' זִוְהִי הֵם מְדִיקִים'

**רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר** הָיָה קְאָזִיל לְפָדְיוֹן שְׁבוּיִין, פָּגַע בַּיַּד בְּגִינְאֵי נְהָרָא. אָמַר לֵיהּ, גִּינְאֵי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאֶעְבֵּר בְּךָ. אָמַר לֵיהּ, אַתְּהָ חוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנְךָ וְאֲנִי חוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנִי; אַתְּהָ סָפֵק עוֹשֶׂה סָפֵק אִי אַתְּהָ עוֹשֶׂה, אֲנִי וְדָאֵי עוֹשֶׂה. אָמַר לֵיהּ, אִם אִי אַתְּהָ חוֹלֵךְ גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבְרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לֵיהּ. תְּוֹה חַחוּא גְבָרָא דְתְּוֹה דָּאֵרִי דְחָטִי לְפִיסְחָא. אָמַר לֵיהּ, חֲלַק לֵיהּ נְמִי לְדָחֵאֵי, דְּבַמְצוּחַ עָסִיק. חֲלַק לֵיהּ. תְּוֹה חַחוּא טַיִיעָא דְלוּוּה בְּחַדִּיחוּ, אָמַר לֵיהּ, חֲלַק לֵיהּ נְמִי לְחַחוּא, דְּלֵא לִימָא 'כֶּךָ עוֹשִׂים לְבְנֵי לוּיָהּ?'. חֲלַק לֵיהּ. אָמַר רַב יוֹסֵף, כַּמָּה נְפִישׁ גְּבָרָא מְמַשָּׁה וְשִׁתִּין רַבּוּן, דְּאֵלוּ הָתָם חַד זִימְנָא וְחַכְא תְּלַתָּא זִימְנִין.

**אָמַר לֵיהּ**, אַתְּהָ חוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנְךָ וְאֲנִי חוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנִי; אַתְּהָ סָפֵק עוֹשֶׂה סָפֵק אִי אַתְּהָ עוֹשֶׂה, אֲנִי וְדָאֵי עוֹשֶׂה. כִּי בְּאַמְתָּא כָּל הַרְצוֹנוֹת שְׁבַטְבַּע, הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּלְמָד, אֲבָל הַפָּאָר הֵזָה נִסְתַּר וְנִעְלַם בְּטַבַּע, כִּי רַק הַצְּדִיק מַחְפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אֶת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה מְגַלֶּה אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְלִכְּנֹס סָרַב נְהָר גִּינְאֵי, כִּי מַעֲלַת יִשְׂרָאֵל הִיא מַעַל הַטַּבַּע לְגַמְרֵי, כִּי "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה".

**אָמַר לֵיהּ**, אִם אִי אַתְּהָ חוֹלֵךְ גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבְרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לֵיהּ. כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שְׁבַטְבַּרִיאָה, גַּם הַמִּים שְׁבַנְהָר, הַכֹּל בְּשִׁבִיל גְּלוּי הַהִתְפָּאָרוֹת כַּנִּלְמָד, וְאִם יִתְבַטֵּל גְּלוּי הַפָּאָר, אַז הוּא בְּחִינַת חֲרַבְּן הָעוֹלָם חַס וְשְׁלוֹם. וְזֶה שְׁנַאָמַר "וְהוֹדַעְתֶּם אֶת-בְּנֵיכֶם לֵאמֹר בִּיבְשָׁה עֵבֶר יִשְׂרָאֵל אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה" (יהושע ד, כב), כִּי הַכֹּל בְּשִׁבִיל שֶׁתִּזְכְּרוּ מַעֲלַתְכֶם, וְאַז אַתֶּם מַעַל הַטַּבַּע, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה בְּשִׁבִילְכֶם. וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּזֶה אֹר חַחִיִּים הַקְּדוֹשׁ (פ' בשלח) שֶׁהַכַּח שֶׁהָיָה לְרַבִּי פִּנְחָס לְחַלֵּק אֶת הַנְּהָר, הוּא כַּח הַתְּוֹרָה, כִּי הַתְּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא פָּאָר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַתְּנָה ה' עַל כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית לַהֲיוֹת כְּפוֹפִים לַתְּוֹרָה וְעַמְלִיָּהּ.

**תְּוֹה** הַחוּא גְּבָרָא דְתְּוֹה דָּאֵרִי חַטִּי לְפִיסְחָא, אָמַר לֵיהּ, חֲלַק לֵיהּ נְמִי לְחַחוּא, דְּבַמְצוּחַ עָסִיק. חֲלַק לֵיהּ. כִּי מִקְדָּם הָיָה בְּחִינַת גְּלוּי הַתְּפָאָרוֹת בְּכָלִּיּוֹת, וְעַכְשָׁיו שֶׁחֲלַק מִימֵיו לְאַחַד שְׁסוּחַב חַטִּים לְפִסְחָא, זֶה גְּלוּי הַתְּפָאָרוֹת יוֹתֵר בְּפִרְטוּת, בְּחִינַת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁנִּתְגַּלֶּה אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאַחַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבִּי נְחֵן (הל' ברכת המזון ד, ט).

**תְּוֹה** הַחוּא טַיִיעָא דְלוּוּה בְּחַדִּיחוּ, אָמַר לֵיהּ, חֲלַק לֵיהּ נְמִי לְחַחוּא, דְּלֵא לִימָא 'כֶּךָ עוֹשִׂים לְבְנֵי לוּיָהּ?'. חֲלַק לֵיהּ. וְזֶה שֶׁחֲלַק הַנְּהָר אֲפִלּוּ לְבֵן לוּיָהּ, סוֹחֵר וְשִׁמְעָאֵל, שֶׁזֶהוּ חַדוּשׁ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת "זֶה יִכְתֹּב יְדוּ לֵה' וּבִשְׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה" (ישעיה מד), שְׁאֵלוּ בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים, בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ, שֶׁשָּׁב וְחוֹזֵר, בְּחִינַת "יִשְׁמַעְאֵל עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בבא בתרא טז, ט).

**אָמַר רַב יוֹסֵף**, כַּמָּה נְפִישׁ גְּבָרָא מְמַשָּׁה וְשִׁתִּין רַבּוּן, דְּאֵלוּ הָתָם חַד זִימְנָא וְחַכְא תְּלַתָּא זִימְנִין. כִּי מַה שֶׁחֲלַק אֶת הַנְּהָר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, הוּא גְּלוּי הַתְּפָאָרוֹת יוֹתֵר בְּפִרְטוּת כַּנִּלְמָד, כְּלוּמַר לֹא רַק לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּכֹלֵל, אֲלָא אֲפִלּוּ לְפִרְטִים, וְאֵךְ לְפִרְטֵי פִרְטִים, בְּחִינַת חֲלָקֵי הַטּוֹב שֶׁבְּגֵרִים וּבְעֲלֵי תְּשׁוּבָה, וְזֶה כַּח גְּדוּל בְּנֵי דָאֵי. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

קנא

### רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר

חֲלִיז ז.

עַל פִּי שִׁיחוֹת הַר"ן צַג 'דַּע שֵׁישׁ אוֹד שְׁמֵאִיר בְּאַלְף עוֹלְמוֹת'

**רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר** הָיָה קְאָזִיל לְפָדִיּוֹן שְׁבוּיִין, פָּגַע בִּידֵהּ בְּגִינָא נְהָרָא. אָמַר לִיהּ, גִּינָאִי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאָעֵבֵר בְּךָ. אָמַר לִיהּ, אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵי; אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה אֵת אַתָּה עוֹשֶׂה, אָמַר לִיהּ, אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵק גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן שְׁאָמַר לְנֵהָר גִּינָאִי שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בּוֹ מִים לְעוֹלָם, שְׁזָהּ בְּחִינַה שֶׁל תְּלַמִּיד חֲכָם הַנּוֹקֵם וְנוֹטֵר, שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינַה זוֹ דִּיקָא יֵשׁ לוֹ אֶת הַפֶּחַח לְחַלֵּק אֲלֵפִים לְמֵאוֹת פְּמִבְּאָר, כִּי הַדִּין הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא יוֹתֵר גְּבוּהָ מִן הַחֶסֶד סָתָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְרִימַת הַמַּיִם בְּנֵהָר גִּינָאִי. וְלָכֵן הוּא שְׁחַלֵּק לוֹ הַמַּיִם, לְשׁוֹן "חֲלַק", לְרַמֵּז לַפֶּחַח שֶׁל חֲלֻקַּת הָאֲלֵפִים לְמֵאוֹת. וְזֶה "אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ", לַעֲשׂוֹת = 806 = לְחַל"ק אֲלֵפִים לְמֵאוֹת, שְׁזָהּ בְּחִינַת כָּלֵל הָעֲשִׂיָה דְקָדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת צְמֻצוּם הָאוֹר הַגָּדוֹל בְּהַדְרָגָה, עַד שֶׁיֵּאִיר לְמִטָּה, לְהוֹדִיעַ גַּם לְרַחוּקִים אֲלֻקוֹתָיו וּמְמַשְׁלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רְבִי נַחֲמָן (ה'ל' ע'דו'ת ד, ז).

**רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר** הָיָה קְאָזִיל לְפָדִיּוֹן שְׁבוּיִין, פָּגַע בִּידֵהּ בְּגִינָא נְהָרָא. אָמַר לִיהּ, גִּינָאִי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאָעֵבֵר בְּךָ. אָמַר לִיהּ, אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵי; אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה אֵת אַתָּה עוֹשֶׂה, אָמַר לִיהּ, אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵק גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן שְׁאָמַר לְנֵהָר גִּינָאִי שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בּוֹ מִים לְעוֹלָם, שְׁזָהּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מְלָכוּתוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

**רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר** הָיָה קְאָזִיל לְפָדִיּוֹן שְׁבוּיִין, פָּגַע בִּידֵהּ בְּגִינָא נְהָרָא. אָמַר לִיהּ, גִּינָאִי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאָעֵבֵר בְּךָ. אָמַר לִיהּ, אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵי; אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה אֵת אַתָּה עוֹשֶׂה, אָמַר לִיהּ, אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵק גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן שְׁאָמַר לְנֵהָר גִּינָאִי שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בּוֹ מִים לְעוֹלָם, שְׁזָהּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מְלָכוּתוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

**רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר** הָיָה קְאָזִיל לְפָדִיּוֹן שְׁבוּיִין, פָּגַע בִּידֵהּ בְּגִינָא נְהָרָא. אָמַר לִיהּ, גִּינָאִי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאָעֵבֵר בְּךָ. אָמַר לִיהּ, אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵי; אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה אֵת אַתָּה עוֹשֶׂה, אָמַר לִיהּ, אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵק גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן שְׁאָמַר לְנֵהָר גִּינָאִי שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בּוֹ מִים לְעוֹלָם, שְׁזָהּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מְלָכוּתוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

**פָּגַע** בִּיהּ בְּגִינָאִי נְהָרָא. אָמַר לִיהּ, גִּינָאִי, חֲלַק לִי מִימְךָ וְאָעֵבֵר בְּךָ. אָמַר לִיהּ, אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵי; אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה אֵת אַתָּה עוֹשֶׂה, אָמַר לִיהּ, אִם אֵי אַתָּה חוֹלֵק גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בְּךָ מִים לְעוֹלָם. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן שְׁאָמַר לְנֵהָר גִּינָאִי שְׁלֵא יַעֲבֵרוּ בּוֹ מִים לְעוֹלָם, שְׁזָהּ בְּחִינַה שֶׁל תְּלַמִּיד חֲכָם הַנּוֹקֵם וְנוֹטֵר, שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינַה זוֹ דִּיקָא יֵשׁ לוֹ אֶת הַפֶּחַח לְחַלֵּק אֲלֵפִים לְמֵאוֹת פְּמִבְּאָר, כִּי הַדִּין הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא יוֹתֵר גְּבוּהָ מִן הַחֶסֶד סָתָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְרִימַת הַמַּיִם בְּנֵהָר גִּינָאִי. וְלָכֵן הוּא שְׁחַלֵּק לוֹ הַמַּיִם, לְשׁוֹן "חֲלַק", לְרַמֵּז לַפֶּחַח שֶׁל חֲלֻקַּת הָאֲלֵפִים לְמֵאוֹת. וְזֶה "אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵךְ", לַעֲשׂוֹת = 806 = לְחַל"ק אֲלֵפִים לְמֵאוֹת, שְׁזָהּ בְּחִינַת כָּלֵל הָעֲשִׂיָה דְקָדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת צְמֻצוּם הָאוֹר הַגָּדוֹל בְּהַדְרָגָה, עַד שֶׁיֵּאִיר לְמִטָּה, לְהוֹדִיעַ גַּם לְרַחוּקִים אֲלֻקוֹתָיו וּמְמַשְׁלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רְבִי נַחֲמָן (ה'ל' ע'דו'ת ד, ז).

**תְּהוּהוּ** הַהוּא גְּבֵרָא דְהוּהוּ דְאִירִי חֲטִי לְפִיסְחָא, אָמַר לִיהּ, חֲלַק לִיהּ נְמִי לְהֵאִי, דְבְּמִצְוֵה עֶסֶיק. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן גַּם חֲלַק לְאַחַד שְׁהִיָּה סוּחָב חֲטִים לְפִסְחָא, כִּי פִסְחָא וְיִצִיאַת מִצְרַיִם, וְכֵן מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת בְּכֻלָּל, הוּן הַבְּחִינָה שֶׁל חֲלֻקַּת הָאֲלֵפִים לְמֵאוֹת, בְּבְחִינַת (בְּרַשִׁית ב, ג) "אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" - לְחַל"ק אֲלֵפִים לְמֵאוֹת כְּנ"ל, שְׁזָהּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מְלָכוּתוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

**תְּהוּהוּ** הַהוּא טִייעָא דְלוּוָה בְּהַדְיָהוּ, אָמַר לִיהּ, חֲלַק לִיהּ נְמִי לְהֵאִי, דְלֵא לִימָא 'כֶּךָ עוֹשִׂים לְבַנֵּי לְוִיָּה?'. חֲלַק לִיהּ. וְלָכֵן חֲלַק גַּם לְאוֹתוֹ סוּחָב בֶּן לְוִיָּה, שְׁזָהוּ חֲדוּשׁ יוֹתֵר, כְּלוּמַר הָאֲרַת הָאוֹר הַגָּדוֹל לְרַחוּקִים בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ, כִּי אוֹר גָּדוֹל זֶה הוּא בְּחִינַת אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, פְּמִבְּאָר שָׁם. כִּי כָּל מָה שֶׁמְּשִׁיכִים הָאוֹר לְמִטָּה יוֹתֵר, כֶּךָ מְכַנְעִים וּמְבַעְרִים אֶת הַשֶּׁקֶר, וּמְגַלִּים וּמְבַרְרִים הָאֲמִתּוֹת מִתּוֹף הַשֶּׁקֶר, וְכֵן לְהַפְּקֵהוּ, כִּי מָה שֶׁמְּבַעְרִים וּמְבַטְלִים הַשֶּׁקֶר, וּמַעֲלִים אֶת הָאֲמִתּוֹת מִתּוֹף הַשֶּׁקֶר, עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּלִים לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר לְמִטָּה, בְּבְחִינַת חֲלֻקַּת אֲלֵפִים לְמֵאוֹת, כִּי זֶה תְּלִיז בְּזָה (לְקו"ה שם).

**אָמַר** רַב יוֹסֵף, כְּמָה נְפִישׁ גְּבֵרָא מְמַשֶּׁה וְשִׁתִּין רַבּוּן, דְּאֵלוֹ הֶתֶם חַד זִמְנָא וְהֵכָא תִּלְתָּא זִמְנִין. שְׁאָמַר רַב יוֹסֵף, כְּמָה גָּדוֹל כְּחוֹ שֶׁל רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, יוֹתֵר מְמַשֶּׁה וְשִׁתִּים רַבּוּא, שְׁזָהּ בְּחִינַת מָה שְׁאָמְרוּ חַז"ל 'גְּדוּלָּה בְּרַכְתּוֹ שֶׁל יוֹאֵב יוֹתֵר מִשֶּׁל מֹשֶׁה', כִּי בְּרַכְתּוֹ שֶׁל יוֹאֵב מְבַאֲרַת יוֹתֵר, וְעַל כֵּן הִיא גְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר, כִּי מֹשֶׁה הַזְּפִיר אֲלֶף פְּעֻמִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים א, יא) "וַיִּסַּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֲלֶף פְּעֻמִּים", אֲבָל לֹא הַזְּפִיר בְּפִירוּשׁ הַמְּשַׁכֵּת הַרְבּוּי לְמִטָּה בְּבְחִינַת מֵאוֹת, שְׁזָהּ הָעֵקֶר, אֲבָל יוֹאֵב הַזְּפִיר בְּפִירוּשׁ הַמְּשַׁכֵּה לְמִטָּה, וְעַל כֵּן הַזְּפִיר הַמֵּאוֹת וְאָמַר (שְׁמוּאֵל ב' כד, א) "וַיִּוֹסֶף ה' אֶלֶהִיָּה אֵל הָעָם כֶּהֱם וְכֶהֱם מֵאָה פְּעֻמִּים" (לְקו"ה שם). וְזֶה הַבְּחִינָה שֶׁהִיָּתָה אֲצֵל רְבִי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, הַמְּשַׁכֵּה יוֹתֵר מִפְּרֻשַׁת לְמִטָּה. וְלָכֵן שָׁמָּה נֵאֵדָה לוֹ, דְּהֵינּוּ רְבִי "פִּנְחָס" - בְּחִינַת "נוֹקֵם וְנוֹטֵר", כְּמוֹ פִּנְחָס שֶׁקָּנָא לְבָרִית, וְעֲשֵׂה נִקְמָה בְּמִדְּוָן. וְזֶה "בֶּן יֵאִיר", שֶׁיְכוּל לְחַלֵּק אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל אֲלֵפִים לְמֵאוֹת, זְכוּתוֹ תִּגְנוֹ עֲלֵינוּ אָמֵן.

מספור גדול הרבה יותר, שבִּעֵצָם כולל את כלם.

**וְלִכֵּן** כְּמוֹ שֶׁהֲרָאָה אֶת הַשְּׁחִיטָה רַק בְּאַחִיזַת עֵינַיִם, כִּי צָרִיךְ לְהִבִּין, שֶׁכָּל הַחֲסָרוֹן הוּא כְּלָפִי חוּץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "בְּכָל צָרְתֶם (לא) [לו] צַר" (ישעיה ס), כִּי בְּאַמַּת הַכֹּל רַק לְטוֹבָה גְּדוּלָה, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין וְלִתְפֹּס זֹאת עִכְשָׁו בְּשִׂכְל אֲנוּשֵׁי, אֲלֵא לְהֶאֱמִין וְלִהְתְּפַלֵּל, "מַעֵי מַעֵי אַחִילָה".



קִנְב

## מַעֵי מַעֵי אַחִילָה

חֲלִין נו:

עַל פִּי לְקוֹ"מ ד' אֲנָכִי ה' אֱלֹהֵיךְ'

**הַהוּא** אֲרַמְאָה דְחַזְיִיה לְהַהוּא גְּבָרָא דְנָפַל מֵאִיגְרָא לְאַרְעָא, פִּקַּע כְּרִסְיָה וְנִפְוֵק מַעֲיִנְיָה, אֲתִיָּה לְבְרִיָּה וְשַׁחֲטִיָּה קַמִּיה בְּאַחוּזַת עֵינַיִם, אִינְגִיד וְאִיתְנַח, עוֹל לְמַעֲיִנְיָה וְחִיטִּיָּה לְכְרִסְיָה.



**הַהוּא** אֲרַמְאָה דְחַזְיִיה לְהַהוּא גְּבָרָא דְנָפַל מֵאִיגְרָא לְאַרְעָא, פִּקַּע כְּרִסְיָה וְנִפְוֵק מַעֲיִנְיָה. שְׂזָה דְבַר מַזְעֵזַע כְּמוֹכּוֹ, אֶחָד שֶׁנֶּפֶל מֵהַגַּג וְנִבְקַעָה כְּרִסּוֹ וַיֵּצֵאוּ מַעֲיָו, הַשֵּׁם יִרְחַם, כִּי זֶה אֶסוֹן אִישִׁי הַכִּי גְרוּעַ, כִּי הַמַּעֲיָם שֵׁם בְּחִינַת נִפְשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְשֵׁם כָּל חַיּוֹת הַגּוֹף, עַל יְדֵי כָּלֵי הַדָּם, כָּלֵי הַעֲכוּל וְהַכָּבֵד וְכוּ'. וְאִי אֶפְשָׁר לְעֹזֵר לוֹ, אֲלֵא הוּא עֲצָמוֹ.

**אֲתִיָּה לְבְרִיָּה וְשַׁחֲטִיָּה קַמִּיה בְּאַחוּזַת עֵינַיִם, אִינְגִיד וְאִיתְנַח, עוֹל לְמַעֲיִנְיָה וְחִיטִּיָּה לְכְרִסְיָה.** וְלִכֵּן אוֹתוֹ אֲרַמֵי שֶׁהֲרָאָה בְּאַחִיזַת עֵינַיִם שֶׁשׁוּחַט אֶת בֶּן הַנוֹפֵל הַזֶּה, וְעַל יְדֵי זֶה הַתְּאַנַּח, וְהַכְּנִיס אֶת מַעֲיָו חֲזָרָה, כְּלוֹמֵר, שֶׁהֲרָאָה לוֹ בְּחִינַת אֶסוֹן גְּדוּל יוֹתֵר, וְאֵז הַתְּאַנַּח, שֶׁיִּכַּל לְהַמְשִׁיךְ מֵעַט רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה, עַל יְדֵי "הַסְּפוּר הַיּוֹתֵר גְּדוּל", הַהֲאָרָה הַכְּלִלִית, שֶׁמַּעֲבֵר לְאִישִׁי. כְּמוֹ שֶׁמְסַפֵּר עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ הָאוֹהֵב יִשְׂרָאֵל מֵאַפְטָא זי"ע, שֶׁבָּא אֵלָיו יְהוּדֵי אֶחָד, וְסִפֵּר לוֹ אֶת כָּל צְרוּתָיו הָאִישִׁיִּים הַקָּשִׁים וְמְרִים, עַד שֶׁחִיּוֹ אֵינָם חַיִּים כְּלָל, עָנָה לוֹ הָאוֹהֵב יִשְׂרָאֵל: 'הַיּוֹם קָרָה אֶסוֹן יוֹתֵר גְּדוּל מִכָּל הַצְּרוּת שֶׁלָּךְ! תִּמָּה אוֹתוֹ יְהוּדֵי: מַה יּוֹתֵר גְּרוּעַ מִשְׁבָּר כָּלֵי כְּמוֹתֵי? - 'הַיּוֹם לֹא הִקְרִיבּוּ קָרְבָן תְּמִיד בְּמִקְוָמוֹ, בְּמוֹעֵדוֹ, וְכִהְלַכְתּוּ... שֶׁהָרִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָזְוִן חֲרַב, וְזֶה כְּאֵלוֹ קָרָה הַיּוֹם'. כְּלוֹמֵר, שֶׁחֲבַר אֶת אוֹתוֹ יְהוּדֵי עִם שְׂרָשׁ הַחֲסָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרַבֵּן הַבַּיִת, גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, שְׂאֵז יְהִיָּה בּוֹ כֶּחַ לְהַתְּאַנַּח וְלְהַרִים אֶת עֲצָמוֹ מֵעַט, עַל יְדֵי שִׁירָאָה שֶׁאֶסוֹנוֹ הָאִישִׁי הוּא חֲלָק

דגל ביקוד

קנג

## מעיי מעיי אחילה

הליון נו:

על פי לקו"מ רט"ז 'פדיון הבולל'

**תְּנִיא** הָיָה רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, 'הוּא עֲשֶׂה וְיִכְנַנְךָ', פְּרָכָא דְכוּלָּהּ בֵּיה: מִמְּנוּ כְּהֲנִיּוֹ, מִמְּנוּ נְבִיאָיו, מִמְּנוּ שְׂרָיו, מִמְּנוּ מְלָכָיו, שְׁנֵאמַר (זכריה י, ד) "מִמְּנוּ פָּנָה מִמְּנוּ יִתְד". הַהוּא אֶרְמָא דְחַזְיָה לְהַהוּא גְבָרָא דְנָפַל מֵאִגְרָא לְאֶרְעָא, פִּקַּע כְּרִסְיָה וְנִפּוּק מְעֵינִיָּה, אֶתִּיבָה לְבְרִיָּה וְשַׁחֲטִיהָ קַמִּיהָ בְּאַחֲזוֹת עֵינַיִם, אֵינְגִיד וְאִיתְנַח, עוֹל לְמַעֲיַנִּיהָ וְחִיטִּיהָ לְכְרִסְיָה.

**הַהוּא** אֶרְמָא דְחַזְיָה לְהַהוּא גְבָרָא דְנָפַל מֵאִגְרָא לְאֶרְעָא, פִּקַּע כְּרִסְיָה וְנִפּוּק מְעֵינִיָּה. עַל פִּי דְבְרֵי רַבִּי נֶתָן (הל' ברכות השחר ה, לז-לח) פִּי מַה שְׁנִפְל אוֹתוֹ אֶחָד מֵהַגַּג לְאֶרֶץ, שְׂעָה בְּחִינַת שְׁהִיָּה לְאֶדָם רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד וְנִפְלָא לְעֵשׂוֹת אֶת רְצוֹן ה', שְׂעָה בְּחִינַת שְׂעָלָה לְגַג, כִּי ג'ג - ג'עֲגוּעִים ג'דוֹלִים, וְשִׁנְפַל וְנִבְקַעָה כְּרִסּוֹ וְיִצְאוּ מְעִיּוֹ, כְּלוּמַר אֶפְלוּ שְׂלָא זָכָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, אֶף עֲדוּן "לְעֵשׂוֹת רְצוֹנָה אֱלֹהֵי חִפְצָתִי, וְתוֹרְתָהּ בְּתוֹךְ מְעִי" (תהלים מ, ט), שְׁהִיּוֹ הוֹמִים וּמְיַחֲלִים תְּמִיד לְעֵשׂוֹת רְצוֹנָה, בְּבְחִינַת "מְעִי מְעִי אַחִילָה" (ירמיה ד), עַל יְדֵי זֶה זוֹכָה בְּסוּפּוֹ שֶׁל דְּבָר לְעֵשׂוֹת סְפָרִים רַבִּים, בְּחִינַת "בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר פְּתוּב עָלַי" (תהלים מ, ח).

**אֶתִּיבָה** לְבְרִיָּה וְשַׁחֲטִיהָ קַמִּיהָ בְּאַחֲזוֹת עֵינַיִם, אֵינְגִיד וְאִיתְנַח, עוֹל לְמַעֲיַנִּיהָ וְחִיטִּיהָ לְכְרִסְיָה. וְזֶה שְׂשַׁחֲט הָאֶרְמִי אֶת הַבֶּן בְּאַחֲזוֹת עֵינַיִם בְּכַדִּי שְׂיִתְאַנַּח, כְּלוּמַר לְגֵרָם לֹו בְּחִינַת הַתְּחַזְקוֹת הָרְצוֹן, שְׂעָה חֵיב רַק הוּא בְּעַצְמוֹ, וְאִין אַחַר שְׂיַעֲשֶׂה זֹאת בְּמִקוּמוֹ. וְזֶה שְׂהֲרָאָה

ש"שַׁחֲט אֶת הַבֶּן", כִּי "בֶּן" בְּחִינַת סֵפֶר, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּסֵפֶר הַמִּזְדוּת, שְׂמִי שְׂיִכּוֹל לְחַבֵּר אֵיזָה שֶׁהוּא סֵפֶר וְאִינוּ מְחַבְּרוֹ, זֶה כְּמוֹ שְׂכּוֹל בְּנִים חֵס וְשְׁלוֹם, כְּלוּמַר שְׂהֲרָאָה לוֹ שְׂלָא יַעֲשֶׂה שׂוּם סֵפֶר, שׂוּם פְּרִי בְּאֶרֶץ, וְזֶה כְּמוֹכֵן רַק בְּאַחֲזוֹת עֵינַיִם, לְחַזֵּק אֶת הָרְצוֹן יוֹתֵר, בְּכַדִּי לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל. וְזֶה גַם הָעֲנִין שְׂעַל יְדֵי הַמְּחַלְקֶת נַעֲשֶׂה סֵפֶר, בְּחִינַת (איוב לא) "וְסֵפֶר כְּתָב אִישׁ רִיבִי", כְּמוּבָא (לקו"מ סא), דְּהֵינּוּ מַה שְׂשַׁחֲט אֶת הַבֶּן בְּאַחֲזוֹת עֵינַיִם, שְׂעַל יְדֵי זֶה הַתְּחַזֵּק בְּרְצוֹן חֲזָק, שְׂעָה עַקֵּר הַתְּקוּן, וְלָכֵן מְסַבֵּיר שְׂם רַבִּי נֶתָן, צְרִיכִים סְפָרִים הַרְבֵּה לְחַזֵּק אֶת הָרְצוֹן מִחֲדָשׁ.

**וְזֶה** שְׂנִסְמָךְ לְזֶה מֵאִמֵּר הַנַּ"ל: **תְּנִיא** הָיָה רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, 'הוּא עֲשֶׂה וְיִכְנַנְךָ', פְּרָכָא דְכוּלָּהּ בֵּיה: מִמְּנוּ כְּהֲנִיּוֹ, מִמְּנוּ נְבִיאָיו, מִמְּנוּ שְׂרָיו, מִמְּנוּ מְלָכָיו, שְׁנֵאמַר (זכריה י, ד) "מִמְּנוּ פָּנָה מִמְּנוּ יִתְד". כִּי בְּמִשְׁעָה הַדּוֹרוֹת בְּאִים כָּל פַּעַם סְפָקוֹת חֲדָשִׁים, סְפָקוֹת רְעִים וְנִפְּוִלִים שְׂל מִצַּח הַנְּחֹשׁ (לקו"מ ט), וְלָכֵן צְרִיכִים בְּכָל פַּעַם סְפָרִים חֲדָשִׁים כְּנִ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּבָרֵי חֲכָמִים, שְׂאֵף עַל פִּי שְׂאֵלוֹ מְטַהֲרִין וְאֵלוֹ מְטַמְּאִין - אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, כִּי כָּלֵם נִתְּנוּ מֵרֹעֵה אֶחָד, כְּלוּמַר "מִמְּנוּ פָּנָה מִמְּנוּ יִתְד". וּמִמְּשִׁיבָה רַבִּי נֶתָן שְׂם: "וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא הָרְצוֹן הַחֲזָק בְּלִי שְׂעוֹר כְּנִ"ל, אֲבָל גַּם עַל זֶה צְרִיכִין סְפָרִים קְדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים הַרְבֵּה, לְחַזֵּק רְצוֹנוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ".



דגל ביקוד



קנד

## מאן דסייר נכסיה כל יומא

חליו קה.

על פי לקו"מ ס' פתח רבי שמעון

**דאמר** שמואל, מאן דסייר נכסיה כל יומא משבח אסתירא.  
**אביי** הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא, יומא חד פגע  
 באריסיה דדרי פתכא דאופי. אמר ליה, דני להיכא? אמר ליה,  
 לבי מר. אמר ליה, כבר קדמוך רבנן. רב אסי דזוז סיר נכסיה כל  
 יומא, אמר, היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל? יומא חד חזא  
 צינורא דבדקא בארעיה, שקליה לגלימיה, פרכיה, אותביה בגוה.  
 רמא קלא, אתו אינשי, סכרוה. אשכחתינהו לכולהו אסתירי דמר  
 שמואל.

**דאמר** שמואל, מאן דסייר נכסיה כל יומא משבח אסתירא. "לסיר בנכסיו" דהינו בחינת  
 התבוננות, שעל ידי זה זוכים לעשירות, ולכן מוצא "סלע", בחינת עשירות, סל"ע =  
 160 = כס"ף.

**אביי** הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא, יומא חד פגע באריסיה דדרי פתכא דאופי. אמר ליה,  
 הני להיכא? אמר ליה, לבי מר. אמר ליה, כבר קדמוך רבנן. וזה שהיה אצל אביי, שהיה  
 מסיר נכסיו כל יום ויום, דהינו להרחיב ימיו בתוספת קדשה כל יום ויום, פמבאר. ופגע באריס  
 שגנב "עצים", כלומר שרוצה לגנב ולהעלים בחינת פנים של התורה שנקראת "עץ", שגאמר  
 "עץ חיים היא" (משלי ג, יח), ולכן החזיר לו אביי "כבר קדמוך רבנן", דהינו בחינת "קדם", בחינת

שנים קדמוניות, שהן בחינת התבוננות עמוק, שמאיר גם לכל עסקי עולם הזה. וזה שמואל  
 בספר המדות: "על ידי תקון חצות נצולין מגנבים", כי "קימת חצות" היא בחינת התעוררות  
 השנה, "חצות לילה אקום להודות לך" (תהלים קיט, סב), שזה בחינת התבוננות, ולכן על ידי זה נצול  
 מ"גנבים", שהם הפך מבחינת ההתבוננות ועשירות, בחינת "תשלומי כפל". וכן מובא שם בספר  
 המדות: "להנצל מגנבים וגזלנים, יאמר בכל יום מעשה בראשית", כי כן "מעשה בראשית" הוא  
 בחינת ספוגי מעשיות, כמו שכתב רבי נתן (הל' יין נסך ב), ועל ידי זה זוכה להתבוננות והתעוררות,  
 ולכן יכול להנצל מגנב וגזלן, שהן בחינת שעושה עין של מעלה שלא רואה חס ושלום.

**רב אסי** הוה סייר נכסיה כל יומא, אמר, היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל? יומא  
 חד חזא צינורא דבדקא בארעיה, שקליה לגלימיה, פרכיה, אותביה בגוה. רמא קלא,  
 אתו אינשי, סכרוה. אשכחתינהו לכולהו אסתירי דמר שמואל. רב אסי ששאל איפה כל  
 העשירות שעל ידי התבוננות כל יום, ואז מצא מים פורצים מאמת המים, פי רבוי המים הוא  
 בחינת "רב חסד", ולכן צריך להלביש את האור הגדול. וזה שפרך רב אסי את גלימתו לחסם  
 את הפרצה, כלומר התלבשות הפנים של התורה בבחינת "רב חסד" פנ"ל, שעל ידי מתעוררים  
 מהשנה ומתחילים לדבר, כמו שאכן הרים קולו, ובאו לעזרתו, ועל ידי זה מצא את כל ה"סלעים"  
 שאמר שמואל, כלומר שזכה לבחינת עשירות של התבוננות, על ידי "ספוגי מעשיות", שבהם  
 מלבשים הפנים של התורה.

קנה

## מאן דסייר נכסיה כל יומא

חליון קה.

על פי לקו"מ תנ"מא כה' התבודדות היא מעלה עליונה'

**דאמר** שמואל, מאן דסייר נכסיה כל יומא משכח אסתירא. אב"י הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא, יומא חד פגע באריסיה דדרי פתא דאופי. אמר ליה, דני להיכא? אמר ליה, לבי מר. אמר ליה, כבר קדמוך רבנן. רב אסי דזוז סיר נכסיה כל יומא, אמר, היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל? יומא חד חזא צינורא דבדקא בארעיה, שקליה לגלימיה, פרכיה, אותביה בגוה. רמא קלא, אתו אינשי, סכרוה. אשכחתינהו לכולהו אסתירי דמר שמואל.

**דאמר** שמואל, מאן דסייר נכסיה כל יומא משכח אסתירא. מי שמסיר נכסיו בכל יום, דהינו זה שקובע לו זמן להתבודד בכל יום, לפרש שיחתו בינו לבין קונו, כי היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, ולכן מוצא סל"ע = ע"ץ, דהינו שעל ידי דבורים אלו מתקן בחינת פגם "עץ הדעת" (בראשית ב, ט), כמו שכתב רבי נתן (הל' חדש ד, ט).

**אב"י** הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא, יומא חד פגע באריסיה דדרי פתא דאופי. אמר ליה, דני להיכא? אמר ליה, לבי מר. אמר ליה, כבר קדמוך רבנן. כי היצר הרע אורב תמיד בכדי לגנב את התעוררות הלב, כמו שאכן תפס אב"י את האריס גונב את עציו, ולכן ענה לו "כבר הקדימו אתך רבנן", כי הודיע לנו רבנו הקדוש, שכמה צדיקים גדולים ספרו, שלא באו

למדרגתם, רק על ידי הנהגה זו, שעולה למעלה מהכל פנ"ל.

**רב** אסי הוה סייר נכסיה כל יומא, אמר, היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל. כלומר, שעוברים ימים ושנים רבות, ונדמה שלא פעל עדין בשיחתו ודבורו כלום, כמו שאמר רבנו הקדוש (שיחות הר"ן רלד).

**יומא** חד חזא צינורא דבדקא בארעיה, שקליה לגלימיה, פרכיה, אותביה בגוה. רמא קלא, אתו אינשי, סכרוה. אשכחתינהו לכולהו אסתירי דמר שמואל. פי באמת בודאי הדבורים האלה עושים רשם, עד שיום אחד יקב לב האבן, כמו שאמר שם רבנו "אבנים שחקו מים" (איוב יד), פי ברבות הימים, יעשו רשם כל הדבורים, הזעקות והתפלות, שמתחברים יחד בעת הצורך פמובא. ומה שפרך את גלימתו, זה בחינת הדבורים בלשון אחרת, כמו אשפנז וכדומה, כל אחד לפי מה שנמשך לבו, עד שאזכים למצא את כל ה"סלעים", כלומר לתקן עד בחינת אדם הראשון, כמו שמובא מרבי יצחק ברייטר הי"ד ב'התעוררות להתבודדות'.



דגל ויקוד

קנו

# פה שהפיק מרגליות

הליו קמב.

על פי לקו"מ תנינא ז' פי מרחמם ינהגם'

**אמר** רב יוסף, אלמלא דרשיה 'אחר' להאי קרא 'למען ייטב לך' ולמען יארכון ימך" ברבי יעקב בר ברתיה, לא חטא. מאי חזא? איבא דאמרי, כי האי מעשה חזא, שמת הבן בחזרתו ממצורת שלוח הקן. ואיבא דאמרי, לישנא לשונו דרבי חוצפית דחמתורגמן, שנהרג על ידי המלכות, חזא, דהוה מטלת באשפיה, אמר אחר, פה שהפיק מרגליות ילחוף עפר?! והוא לא ידע את פרושו האמרי של הכתוב, ד'למען ייטב לך' – בעולם שכלו טוב, 'ולמען יארכון ימך' – בעולם שכלו ארוך.

**ולכן** זכה לכהן רבי יעקב, בן בתו של אלישע אחר, כי מה שהיה מקיף בלתי נתפס אצל אחר, נכנס להאיר אצל נכדו בן בתו, שרק אז היה כלי להכניס מקיף גדול כזה, כי צריה בחינת בן ותלמיד, שזה ההשגחה והחליפין של האדם לאחר הסתלקותו, שזה בחינת המצוה של פריה ורבייה, העמדת בן ובת, שזה בחינת השגת בן ותלמיד, כמו שכתב רבי נתן (הל' פ"ו ב), שצריה לכלל שתי ההשגות יחד. וזה שהיה אצל אחר, כי רק אחרי בן בתו, הוא רבי יעקב הנ"ל, אז רק השיג מקיפין הנ"ל של "למען ייטב לך ולמען יארכון ימך", דהינו עד שנקבל בחינת בן ותלמיד, כי "בתו" בחינת השגת תלמיד כנ"ל, ו"בנה" בחינת השגת בן, דרי מעלה. ולכן גם שמו רבי "יעקב", שהוא בחינת כלליות בן ותלמיד, שאז נתגלה הדעת פראוי, והשיג שכל של אמונה שלמה בעולם שכלו טוב, שכלו ארוך.

**מאי חזא? איבא דאמרי, כי האי מעשה חזא,** שמת הבן בחזרתו ממצות שלוח הקן. **ואיבא דאמרי, לישנא לשונו דרבי חוצפית המתורגמן,** שנהרג על ידי המלכות, **חזא, דהוה מטלת באשפיה.** אמר אחר, **פה שהפיק מרגליות ילחוף עפר?!** כי היא אכן קשיה גדולה, כלומר הנגוד והפרוד לכאורה בין גדלת הנשמה - "פה שהפיק מרגליות", בחינת "פי ידבר חכמות", לבין נחיתות הגוף בבזיון של "ילחוף עפר". אף שבאמת אין פרויד כלל, כמו שכתב בזה רבי נתן, שעקר הפגם הוא שמפרידים בין השגת דרי מעלה, להשגת דרי מטה, שבאמת הכל אחדות, ולכן כפה שזוהי יותר לבחינת דרי מעלה, כה צריה שייכל יותר להאיר ולהקים את הדרי מטה - שכני עפר. ולכן אצל רבי חוצפית, אף שהיה פה מפיק מרגליות, וירד לבחינת עפר, על ידי זה דיקא מעורר בזכותו בחינת שכני עפר, על ידי יראה גדולה, אם כה לעשי רצונו, אזי מ"ה לעברי רצונו?!

**עוד** דבר בענין 'אחר', כי מובא שאלישע אחר הוא גלגול גחזי משרת אלישע הנביא, ולכן נקרא על שמו - "אלישע". אף מובא פי שרש גחזי הוא מן הענקים הנפולים, שהם בחינת דרי מעלה, שהם המלאכים אשר קטרגו על בריאת האדם, ולכן השלכו ארצה, בבחינת "ותשלף אמת ארצה" (דניאל ח, יב), כמובא. לכן הפגם שלהם הוא מינות וכפירה, כי צריה לשתף אמת עם אמונה, דרי מעלה בדרי מטה, בן ותלמיד, ואז "אמת מארץ תצמח" (תהלים פה, יב). ולכן גם טעה אחר כשראה את מלאך מט"ט, כי להפך ממנו, מט"ט הוא חנוף, שנעשה מאדם - מלאך, בחינת תחתונים למעלה (שיחות הר"ן מ), וגחזי משרש מלאך שנפל למטה, בחינת עליונים למטה, שכל זה הוא בחינת גלגל החזור, דהינו מקיפים, אמונה עליונה מאד, שהכל חוזר חלילה, והכל בצדק ומשפט, כי "צוירי ולא עולתה בו" (תהלים צב).

**כי** אכן מיתת רבי יעקבא ורבי חוצפית, זכותם תגן עלינו, ושאר הרוגי מלכות הקדושים, נמשך כל זה מחמת קטרוג המלאכים, דרי מעלה כנ"ל, שזה בחינת דקדוק מדת הדיון. אף בגלל מותם בבחינת בזיון כזה, "פה שהפיק מרגליות ילחוף עפר?", על ידי זה דיקא משפיל את הדרי מעלה וסותם את פיהם מלקטרג על האדם, כי על ידי מסירת נפשם של עשרת הרוגי מלכות

נעשה יחוד עצים פידוע, ונתעלו ניצוצות אבנים ונדחים ביותר, בבחינת הארת "הקיצו ורננו שכני עפר" (ישעיה כו, יט), הארת דרי מטה, שעל ידי זה "מלא כל הארץ כבודו" (שם ו), ברוך הוא וברוך שמו לעד ולעולמי עולמים.



דגל ניקוד



# מסכת בכורות

**זרה**  
בדחינת יציאת מצרים,  
שחיה על ידי מפת בכורות,  
שהכניע ובטל כבוד דסטרא-אקרא,  
שהיא בדחינת בכורי מצרים,  
והעלה את הכבוד דקדושה,  
שהוא בדחינת בכורי ישראל שנתקדשו או,  
כי הכבוד הוא בדחינת מלכות, בדחינת כבוד,  
כמו שכתב "אף אני בכור ארבעהו"  
(לקו"ה חובל בחבירו, הלכה ג, יח)





קנז

## בן עזאי אומר

בכורות נח.

על פי לקו"מ תנינא ז' פי מרחמם ינהגם'

**בן עזאי אומר**, כל חכמי ישראל דומין עלי בקלפת השום, חוץ מן הקרח הזה.

**כי** בן עזאי זכה להגיע לבחינת הארת הרצון, שגבוה מחכמה (שיחות הר"ן לב), שצה בחינת פנימיות התורה, בחינת הפרי. כי כן "פרי" הוא בבחינת הארת הרצון, כמו שכתב רבי נתן (הלכות ברכת הריח וברכת הודאה ה, ז). וזה שאמר שכל חכמי ישראל דומין עליו בקלפת השום. לכן נקט "שום" דיקא, כי שו"ם = רצו"ן, ומובא "שום מסגל לאהבה" (ספר המידות), וכמו שאמר בן עזאי על עצמו "ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, אפטר לעולם שיתקיים על ידי אחרים" (יבמות סג), כלומר שעל ידי בחינת אהבה עזה לתורה, זכה להארת הרצון, שהוא העקר והפרי, ולכן שאר החכמים הם "בקלפת השום", כי רצון מעל לחכמה פנ"ל, כי רצון מרמז לקטר, ולכן הם רק "חכמי" ישראל דיקא.

**וזה** "חוץ מהקרח הזה", שהוא רבי עקיבא שזכה לכתרי תורה (מנחות כט). ולכן נקרא "קרח", כי זכה למקונו, פי "שערות" הן בחינת סבובים, "שערא בעגולא" (לקו"מ ל), שהן בחינת ההקדמות. אף רבי עקיבא זכה למקונו פנ"ל, ולכן נקרא "קרח", בסוד אריה בחינת הארת הרצון מפלג שעולה על כל חכמה. ברוף ה' לעולם אמן ואמן.

חול מן עשרים שנה

מסכת

## תמור

**"איזהו חכם הרוצה את הנולד"**  
(תמיד לב)

קנח

# אלכסנדר מוקדון מעבד להרי החשך

תמיד לב.

על פי לקו"מ כה' אחזי לן מנא'

**אמר** להן, בעינא דאיזל למדינת אפריקי. אמרו ליה, לא מצירת אזלת, דפסקי הרי חשך. אמר להן, לא סגינא דלא אזלינא, אמטו חכי משיילנא לכו, אלא מאי אעביד. אמרו ליה, אייתי חמרי לובאי דפרשי בהברא, ואייתי קיבורי דמתני, וקטר בהאי גיסא, דכי אתית (פאורחא) נקטת בגוייהו ואתית לאתרך. עבד חכי ואזל, מטא להווא מחוזא דכוליה נשי, בעי למיעבד קרבא בהדיהו. אמרו ליה, אי קטלת לן – יאמרו 'נשי קטל', אי קטילנא לך – יאמרו 'מלכא דקטלוהו נשי'. אמר להן, אייתו לי נחמא. אייתו ליה נחמא דדחבא אפתורא דדחבא. אמר להו, מי אכלי אינשי נחמא דדחבא? אמרו ליה, אלא אי נחמא בעית, לא תוה לך באתרך נחמא למיכל, דשקלת ואתית להכא? כי נפיק ואתי כתב אבבא דמחוזא 'אנא אלכסנדרוס מוקדון הויתי שטיא עד דאתיתי למדינת אפריקי דנשיא ויליפת עצה מן נשיא'. כי שקיל ואתי יתיב אהווא מעינא, קא אכיל נחמא, דוון בידיה גולדני דמקחא, בתדי דמחורוי להו נפל בהו רוחא. אמר, שמע מינה האי עינא מגן עדן אתי. איכא דאמרי, שקל מחנורו מיא טרא באפיה. איכא דאמרי, אידלי כוליה עד דמטא ק'פתחא דגן עדן. רמא קלא, פתחו לי בבא. אמרו ליה (תהלים קיח, ט) "זה השער לזו"

צדיקים יבאו בו". אמר להון, אנא נמי מלכא אנא מיחשב דחשיבנא, תבו לי מידי. יתבו ליה גולגלתא חדא, אתייה תקליה לכוליה דחבא וכספא דידיה בהדיה, לא תוה מתקליה. אמר להון לרבנן, מאי האי. אמרי, גולגלתא לעינא דבישרא ודמא דלא קא שבע. אמר לדו, ממאי דחכי הוא? שקלי קלילי עפרא וכסייה לאלתר תקלא, דכתיב (משל' ס, ט) "שאל ואבדון לא תשבענה".



**אמר** להו, בעינא דאיזל למדינת אפריקי, אמר אלכסנדר מוקדון לזקני הנגב שרוצה לקחת לאפריקה, וכתב מהר"ל, שרצה בזה אלכסנדר לשלט על כל העולם ממש, כלומר, שצה בחינת כח המדמה, שהוא היצר הרע שמתלבש אצל הגדולים בכל דור, ברצון לשלט על העולם, וזה פמובן לא אפשרי, כמו שענו לו זקני הנגב.

**אמרו** ליה, לא מצית אזלת, דפסקי הרי חשך, וזה שאמרו לו שבדרך לאפריקה מפסיקים "הרי החשך", כלומר כח המדמה, כי עקר שליטת הדמיון בהעדר האור והשכל, פי' דע. וכן מובא בסוף המעשה (תמיד לב): שגיהנם הוא אחורי הרי החשך, כי המדמה הוא היצר הרע (כמו שאמר רבנו הקדוש בסוף תורה זו), לכן הרי החשך סמוכים לגיהנם, כי על ידי המדמה מתפתים (לקו"מ ט), כי "רשעים בחשך ידמו" (שמואל א' ב, ט).

**אמר** להו, לא סגינא דלא אזלינא, אמטו חכי משיילנא לכו, אלא מאי אעביד, לכן ענה להם שפבר החליט בהחלטה גמורה לקחת לשם, כי כן דרכם להמשך אחרי המדמה, אפלו כשהשכל מראה אחרת, כי המדמה הוא בחינת "לב האבן" (יחזקאל יא, ט), כמבאר.

**אמרו** ליה, אייתי חמרי לובאי דפרשי בהברא, ואייתי קיבורי דמתני, וקטר בהאי גיסא, דכי אתית (פאורחא) נקטת בגוייהו, ואתית לאתרך, לכן העצה שנתנו לו, שירכב על חמרים לובים, שהם בחינת כח הבהמיות, ויקשר חבל במקום שעדין אור, וכך יוכל גם לחזור. כלומר, כי קצה "החבל" שמחבר לאור הוא בחינת הזפרון, שעל ידי זה מברר המדמה (לקו"מ נד), בחינת "זפרון למעשה בראשית".

**עבד** חכי ואזל, מטא להווא מחוזא דכוליה נשי, בעי למיעבד קרבא בהדיהו. אמרו ליה, אי קטלת לן – יאמרו 'נשי קטל', אי קטילנא לך – יאמרו 'מלכא דקטלוהו נשי', לכן הגיע למקום שכלו נשים, כי "אשה" בחינת מדמה, כי "זכר ונקבה בראם" (בראשית ה, ב), "זכר" בחינת זכרון, בחינת שכל ונשמה (זוהר חיי שרה קל), ו"נקבה" נקרא המדמה, בחינת "כי מאיש לקחה

זאת" (בראשית, כג), כלומר שנגבראו "איש ואשה", שכל ודמיון, לברר ברורים על ידי החבור ביניהם, ועל ידי תולדות, שזה בחינת מצוה ראשונה, להוליד תולדות, "פרו ורבו" (שם א, כח), להשלים צלם אלקים, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (יבמות סג) שמי שאינו עוסק בפריה ורביה כאלו שופך דמים וממעט הדמות. ולכן אמרו (נידה ח) "פשם שהשאור יפה לעסה, כן הדמים יפים לאשה", כי "שאור" - כנוי של היצר הרע (רש"י ברכות יז), ולכן הוא בחינת "דמים", בחינת מדמה, כי "יצר הרע" בחינת מדמה, כמו שאמר רבנו פנ"ל, ולכן "יפה לאשה", שמתוף החבור ל"איש", בחינת זכרון ושכל, על ידי זה יעשו תולדות, שהן בחינת קיום השכל והגדלתו. וזה שאמר שם רבי מאיר "אשה שדמיה מרבים, בניה מרבים", כי כאשר נקבע המדמה כלפי השכל הקדוש (הל"ע"א א), אזי מפרה אותו, להתחדש ולעלות למקום גבוה יותר בכל פעם, וזה בחינת תכלית הירידה לעולם שפך זה.

**אמר להו, אייתו לי נהמא. אייתו ליה נהמא דהבא אפתורא דהבא. אמר להו, מי אכלי אינשי נהמא דהבא? אמרו ליה, אלא אי נהמא בעית, לא הוה לך באתרך נהמא למיכל, דשקלת ואתית להכא? לכן כשבקש להם לאכל הגישו לפניו להם זהב על שלחן זהב, כלומר שבררו לו, שבאמת אינו חפץ באכילה, אלא רק בכסף וזהב, תאות ממון, כי אם היה רוצה להם, הרי שיש לו גם במקומו. כלומר, שגלו לו שהוא משקע לגמרי בדמיון, כי כן "להם זהב" אין בו טעם, אלא הוא בחינת "עפרת זהב" (איוב כח, ו). כי עקר התגלות הטעם הוא על ידי הטוב שמתגלה על ידי שבירת הדמיונות, ולכן משחרב בית המקדש נטל טעם המאכלים (הל"מאכלי עכ"ס ג, א). וכן "שלחן זהב", כי שלחן מכפר כמזבח (ברכות נה). כי עקר האכילה בקדשה היא שבירת המדמה, שהיא בחינת קרבות (לקו"ה שם ג, ד).**

**כי נפיק ואתי כתב אבבא דמחוזא' אנה אלפסנדרוס מוקדון הויתי שטיא עד דאתיתי למדינת אפריקי דנשטיא ויליפת עצה מן נשיא', לכן כתב על שער המחוז את הודויו שלו, כי "כתב" בחינת זכרון שמברר את המדמה פנ"ל, בחינת "כתב זאת זכרון בספר" (שמות יז, ד), ולכן כתב על השער וקא. כי המדמה הוא בחינת השער לשכל כמבאר, שצריך להכניע כל פעם מחדש.**

**כי שקיל ואתי יתיב אההוא מעינא, קא אכיל נהמא, הווי בידיה גולדני דמלחא, בהדי דמחורי להו נפל בהו רוחא. אמר, שמע מינה האי עינא מגן עדן אתי, כי כל אחד לפי בחינתו, כשיצא מהמדמה זוכה להארת השכל, ולכן כשישב אלפסנדר ליד המעין, זהו בחינת "באר מים חיים" (בראשית כו, ט), בחינת שכל ודעת שנמשך מביחינת "ומעין מן המקדש יצא" (ויאל ד, יח), כמו שכתב רבי נתן (הל"מתנה ד, א), ולכן נכנס ב"דגים המלוחים" רוח חיים (ע"פ הרא"ש), כי "החכמה תחיה" (קהלת ז, יב).**

**איכא דאמרי, שקל מהנהו מיא, טרא באפיה, לכן יש דעה שלקח ממימי המעין ורחץ פניו, והמשיך בדרך, ולא הגיע לשער גן עדן כמו הדעה השניה. כלומר, לפי דעה זו, זכה לשבר רק מעט את לב האבן, הוא המדמה פנ"ל, ואז השכל עדין רק בכח, ולא יצא לפעל פראוי**

לפני מדרגתו (הל"מתנה שם), וזה שאמרו שרק "רחץ פניו" והמשיך בדרך.

**איכא דאמרי, אידלי כוליה עד דמטא לפתחא דגן עדן, רמא קלא, פתחו לי בבא. אמרו ליה, (תהלים קיח, כ) "זה השער לה צדיקים יבאו בו", לפי הדעה השניה, אכן עלה והגיע עד פתח גן עדן, ובקש לפתח לו השער, והשיבו לו על ידי פסוק "זה השער לה צדיקים יבאו בו", "צדיקים" דיקא, כי צדיק נקרא על שם הצדקה שעושה כל ימי חייו, ועל ידי הצדקה מאיר ומגלה גדלת הבורא יתברך, שעל ידי זה נכנעות הקלפות והדמיונות, כמבאר, ואז עולים ונכנסים למדרגה הבאה, בחינת "שער גן עדן".**

**אמר להו, אנה נמי מלכא אנה מיחשב חשיבנא, וזו בדיק הטעות שלו, שאמר שגם הוא מלך וחשוב הוא, כלומר שלא זכה להתגלות גדלת הבורא, שהוא מלך מלכי המלכים, ולעמתו "כל דירי ארעא כלא חשיבין" (דניאל ד, לב). ואכן לעמת אלפסנדר, אמר בעונה משה רבנו: "מי אנכי כי אלה אל פרעה" (שמות ג, יא), מה אני חשוב לדבר עם המלכים (רש"י).**

**תבו לי מידי, יתבו ליה גולגלתא חדא, אתייה תקליה לכוליה דהבא וכספא ידיה בהדיה, לא הוה מתקליה, לכן נתנו לו גלגל עינו של אדם, שהיה כבד יותר מכל כסף וזהב, כלומר שהמדמה שמתלבש על עיני האדם, מסתיר לו את כל האורות האמתיים, בחינת אורות הגונים שיש בכסף וזהב, ולכן הצווי של "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לט). וכמו שכתב רבי נתן (הל"ע"א ג, א) שעל ידי שאין נותנים צדקה, רודף ביותר אחרי תאות ממון, ועל ידי זה נעלמים ונסתרים הגונים עליו, ואז מתגבר כח המדמה ביותר, ומזה נמשכים ובאין כל האמונות כזביות וכל העבודות זרות שבעולם, רחמנא לצלן.**

**אמר להו לרבנו, מאי האי. אמרי, גולגלתא לעינא דבישרא ודמא דלא קא שבע. אמר להו, ממאי דהכי הוא? שקלי קלילי עפרא וכסייה לאלתר תקלא, דכתביב (משלי כז, כ) "שאל ואבדון לא תשבענה". לכן אמרו לו שעל ידי מעט עפר שייכסה את העין, מייד תשקל כמשקלה האמתי, כלומר שהאמת מתגלה על ידי בחינת "עפר". כי "עפר" הוא בחינת שכל הנקנה, בחינת "שליש בקרקע" (בבא מציעא מב), כמו שכתב רבי נתן (הל"גבית חוב ואפותקי ג, ד), שכל הנקנה הוא עקר הקיום וההשארה של האדם לאחר מיתתו, שזה בחינת "קרקעות", שהם נכסים שיש להם אחריות, על שם שמתקיימים אחרייו של אדם, שזה בחינת שכל הנקנה, שהוא עקר השארתו של אדם לאחר מיתתו, כמו הקרקעות שהם עקר הנחלה וההשארה של האדם. וכל איש ישראל צריך להשתדל שיזכה שיהיה כל ממונו ממון דקדשה, באפן שיזכה על ידי קדשת ממונו להכניע המדמה ולעלות אל השכל שכלול משלש בחינות וכו', אמון כן יהי רצון.**






מִסְכָּה

# מדרות



**דְּהִינֵנוּ** - רַחֲמֵיךָ וְהִימִים נִקְרָאִים מִדֹרֵי, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח "וּמִדַּת יָמוֹ" (תהלים לט) וְהַמִּדּוֹת הֵם הַתּוֹרָה, כִּי אֲוִרִיתָא כְּלָהּ הֵם מִדּוֹתֵינוּ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי הַתּוֹרָה מִדְּבַר מֵאֲחַבְהָ וְיִרְאַה וְשֶׁאֵר הַמִּדּוֹת וּבְיַד בְּרָא הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל־מִן (ליקוטי מוהר"ן לג)



דגל ניקוד





נִזְכְּרוּ "עֲלֵה", "גְּרָגִיר", "אֲשָׁכּוּל" - כְּנִגּוּד שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת: שְׁכַל בְּכַח, שְׁכַל בְּפִעֵל, שְׁכַל הַנִּקְנָה. וְלָכֵן בְּמִקְדָּשׁ שְׁלֹמֹה, גָּפֶן זָהָב זֹה הָיְתָה עוֹשֶׂה פְרוֹת (יומא לט:), כִּי הָיָה הַמִּדְּמָה מְתַקֵּן וְנִכְנָע לַשְׁכַּל הַקְדוּשׁ, בְּבַחֲבִינַת "וְתִרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה" (מלכים א' ה. י.), אֲף בְּמִקְדָּשׁ שְׁנֵי הָיָה רַק כְּעֵין זֶה, וְלֹא הָיָה הָאֵרֶת הַשְׁכַּל כְּמוֹ לַפְּנִים, וְלָכֵן לֹא הוֹצִיָּאָה הַגָּפֶן פְרוֹת.

**אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק, מַעֲשֶׂה הָיָה וְנִמְנָו עָלֶיָּהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כְּהֻנִּים לַפְּנוֹתָהּ. לָכֵן הָיָה צָרִיף לַפְּנוֹתָהּ, כִּי צָרִיף לְסִתּוֹר אֶת הַתְּגַבְרוֹת הַמִּדְּמָה, וְלָכֵן עַל יְדֵי "שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כְּהֻנִּים", כִּי הַכְּהֻנִּים נִתְּבָרְכוּ בַעֲשֵׂירוֹת, כְּדֵי שִׁישְׁבְּרוּ אֶת הַמִּדְּמָה, שֶׁהַכְּנָעְתוֹ עַל יְדֵי הַגָּוִנִים, שֶׁהוּן גְּדֹלַת הַבוֹרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי נֶטָן (ה' ע"א ג, י.), וְלָכֵן הוּא לְשׁוֹן גְּזָמָא, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כִּי לְגִדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר, וְכִמְּהָ שְׁמִתְגַּבֵּר הַמִּדְּמָה, כִּף צָרִיף לְגִלּוֹת גְּדֹלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ מִחֲדָשׁ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם וָעֶד אָמֵן וְאָמֵן.**



קִנֵּט

גָּפֶן זָהָב

מִדּוֹת לו.

עַל פִּי לֵקוּ"מ כִּה 'אַחֲוֵי לָן מִנָּא'

**גָּפֶן זָהָב הָיְתָה עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח הַהֵיכָל וּמוֹדֵלָה עַל גְּבֵי כְלוּנְסוֹרַת, וְכָל מִי שֶׁמִּתְנַדֵּב עָלָה אוֹ גְּרָגִיר אוֹ אֲשָׁכּוּל מְבִיא וְתוֹלָה בָּהּ. אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק, מַעֲשֶׂה הָיָה וְנִמְנָו עָלֶיָּהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כְּהֻנִּים לַפְּנוֹתָהּ.**



**גָּפֶן זָהָב הָיְתָה עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח הַהֵיכָל וּמוֹדֵלָה עַל גְּבֵי כְלוּנְסוֹת,** כִּי "גָּפֶן זָהָב" הִיא בְּחִינַת הַמִּדְּמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (זוהר בראשית לו:) בְּעֵינֵי אָדָם הָרֵאשׁוֹן: "סְחָטָה עֲנָבִים וְנִתְּנָה לוֹ", שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינָה זֹה הָיָה הַחֲטָא, כִּי "לְפֶתַח חֲטָאת רַבִּיץ" (בראשית ד.) וְלָכֵן הָיְתָה "גָּפֶן זָהָב" זֹה עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח הַיְכָל, כִּי הַמִּדְּמָה הוּא הַפֶּתַח שֶׁל הַשְׁכַּל, וְלָכֵן הוּא עַל פֶּתַח הַהֵיכָל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ (מדות לו:) "הַהֵיכָל צָר מֵאַחֲוֵי וְרָחֵב מִלְּפָנָיו וְדוּמָה לְאָרִי", בְּגִלּוֹל שֶׁהַהֵיכָל הוּא שַׁעַר הַשְׁכַּל הַקְדוּשׁ, כִּי שָׁם אָרוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם לוחֹת הַבְּרִית, לָכֵן הוּא "רָחֵב מִלְּפָנָיו", כִּי בְּכַנִּיסָה לַשְׁכַּל יִשְׁנֵם הַרְבֵּה הַקְּדָמוֹת כְּיָדוּעַ, וְלָכֵן אַחֵר כִּף נִהְיָה "צָר מֵאַחֲוֵי", כִּי אַחֲרֵי הַהַקְּדָמוֹת נִכְנָסִים פְּנִימָה אֶל הַמִּכְבָּן, אֶל עִמְקוֹת הַשְׁכַּל הַקְדוּשׁ, וְלָכֵן שָׁם הִיא בְּחִינָה רִוְחָנִית יוֹתֵר, עַד שֶׁאֵינֻ תּוֹפֵס מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (יומא כא.) "מְקוֹם אָרוֹן אֵינֻ מִן הַמִּדְּבָה", כִּי שָׁם מֵאִיר בְּחִינַת שְׁכַל עֵמוּק וְנִפְלָא, מְרוֹמֵם מֵעַל לְגִשְׁמֵי לְגַמְרֵי. וְזֶה "וְדוּמָה לְאָרִי", כִּי אַרְיָה בְּחִינַת יְרָאָה, כְּמוֹ "אַרְיָה שֶׁאָג מִי לֹא יִרָא" (עמוס ג, ח.), כִּי "רֵאשִׁית חֲכָמָה יְרָאת יְהוָה" (תהלים קיא, י.).

**וְכָל מִי שֶׁמִּתְנַדֵּב עָלָה אוֹ גְּרָגִיר אוֹ אֲשָׁכּוּל מְבִיא וְתוֹלָה בָּהּ,** כִּי "נִדְבָה" הִיא בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלִּים הַגָּוִנִים שֶׁבְּמִמּוֹן, וְעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיָעִים אֶת הַמִּדְּמָה, כְּמִבְּאָר. וְלָכֵן

דגל ביקוד

קסא

## סיום מסכת - סיום הש"ס

"ויהי מקץ"

### על פי לקו"מ תג'נא ז' כי מרחמם ונהגם'

**סיום מסכת**, ובפרט סיום הש"ס, הוא בחינת "ויהי מקץ שנתיים ימים" (בראשית מא, א), בחינת התכלית, בחינת הארת המקיפין. ולכן עושים סעודה, כי בסעודה מאירים אורות המקיפים כמבאר, ואז אפשר לזכות להארת הרצון, כי מאיר בחינת "עולם הבא", שזה עקר התקנה והכסופים. ולכן מזכירים את רב פפא ועשרת בניו, שהוא ענין לא מובן לכאורה, אף מרמז לפי דרך הנ"ל, כי בני רב פפא הם בחינת פלגיות בן ותלמיד, שזוכים על ידי למוד התורה שבעל פה, בחינת "פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות", שהן החליפות שמשאיר למטה דעתו ויראתו, כמו שזכה רב פפא לבחינת (ישעיה נה, י) "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוּדֵי יָי" - יוב"ל, חרות, שעל ידי זה ממשיך הארת הרצון.

**זזה ר"ב פפ"א = 363 = רצון טו"ב**, וכן מרמז שמו הקדוש פפ"א בחינת "פה" של "פי ידבר חכמות" פנ"ל. גם **פפ"א = קס"א**, בחינת "אס"ק שמים" (לקו"מ 1) - בחינת דרי מעלה, שנכלל בבנים ותלמידים - דרי מטה, להשאיר חליפות של יראה ודעת למטה פנ"ל. וזה גם "פפא" - שתי פיות, דהינו שמדברים משמו בעולם הזה - זהו פה אחד, ואז פשפפותו דוכבות בקבר, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (יבמות צז) על "דובב שפתי ישנים" (שיר השירים ז, ט) - זה בחינת פה שני, שאף על פי שנסתלק למעלה, דעתו ויראתו נשארת למטה, כי עקר השעשועים פשעולה העבודה מזה עולם השפל דוקא, כמבאר. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם!  
ברוך דסיעו אלהא דרבי נחמן  
"צור תעודה חתום תורה בלמדי"

נסתים כ"ה בכסלו נר ראשון של חנכה תש"פ

## ג' זזה זחמ' זחמן מאומן

קס

## ד"ף היומי

על פי לקו"מ כט' האי גברא'

"ויהי כל ימי חנוך חמש וששים שנה ושלש מאות שנה" (בראשית

ה, כג)

**ד"ף = 84 = חנו"ף**, שזכה להתעלות להיות מלאך מט"ט שר הפנים כמובא (זוהר בראשית נו), וזה על ידי בחינת תקון הברית, תקון הפללי. וזה הרמז בשנות חיייו - 365, פגגד 365 ימים ויגידים, שצריך ללבן אותם מהדמים, שזה בחינת "ד"ף היומי", להמשיך לבגונת מהמחין בכל יום ללבן את הש"ס"ה 365 גידין. כי "תורה שבעל פה" היא בחינת "צדיק מושל יראת אלהים" (שמואל ב' כג, ג), שעל ידי זה מעלה היראה לשרשה שבעת כמובא, שזה בחינת תקון הפללי, שלומדים כלל הצבור את אותו הד"ף בכל העולם, ולכן מלאך מט"ט הוא בחינת פלגיות הששה סדרים פידוע (זוהר בראשית כג).

**זזה** "ויתהלך חנוך את האלהים" (בראשית ה, כב), כי על ידי שמתמיד בכל יום, זוכה לבחינת דבקות, פי צריך להשלים את הדף חק כל יעבר, ואין שום הפסק בזה פידוע, שזה בחינת יראת שמים, וכמו שתרגום אנקלוס "והליו חנוך ברחלתא דיה". וזה "ואינונו פי לקח אתו אלהים", כלומר שזכה להתעלות, כי על ידי הלמוד הזה משתנה גמרי, כמו שאמר רבנו הקדוש: "כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: לגמור ונהדר לסבור, ואף על גב דלא ידע מה קאמר, שצאמר "גרסה נפשי לתאבה" (תהלים קיט) וכו' (שבת טג). כי על ידי רבוי הלמוד, שילמוד במהירות, וזכה ללמוד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמורם ולחזר להתחיל ולגמורם פעם אחר פעם, ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם" (סיחות הר"ן עו), אמן פן יהי רצון.



## הוספות

**א. מעלות פֶּרֶק שִׁירָה**  
שְׂבָחֵי אֲמִירַת פֶּרֶק שִׁירָה

**ב. יִלְקוּט 'בְּדָד יִנְחַנּוּ'**  
לְקוּטִים עַל מַעֲלַת הַהִתְבּוֹדָדוּת מִגְדוּלֵי הַדּוֹרוֹת

**ג. אֲזַמֵּר בְּשִׁבְחֵיךָ**  
שְׂבָחִים יְקָרִים



## ילקוט 'בדר ינהנו'

### לקוטים על מעלת ההתבודדות מגדולי הדורות

רבי משה בן מימון הרמב"ם זצ"ל, ספר משנה תורה, הלכות יסודי התורה פרק שביעי:

כל הנביאים אינם מתנבאים בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים. שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה. לפיכך בני הנביאים לפנייהם נבל ותוף וחליל וכנור והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר "והמה מתנבאים" כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו כמו שאתה אומר פלוני מתגדל.

רבי יוסף קארו זצ"ל 'שלחן ערוך' ארח חיים סימן צ"ח, סעיף א':

"המתפלל צריך שיכונן בלבו פרוש המלות שמוציא בשפתיו, ויחשב כאלו שכינה כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכונתו זכה בתפלתו... וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה, שהיו מתבודדים ומכווין בתפלתם עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות ולהתגברות כח השכלי, עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה."

רבי מאיר פאפירש זצ"ל ספר 'אור הישר' פרק ט"ו סדר הלמוד והנהגתו:

שרש קניית כל המדות הטובות הוא התבודדות, כי הוא ענין גדול לזכות לקדשה ואין להאריה.

רבי משה אלשיך זצ"ל ספר 'תורת משה' שמות פרק י"ז פסוק ח' - י"ב:

וגם מאמרם ז"ל (ראש השנה כט.) באמרום וכי ידיו של משה עושות מלחמה כו', אלא כשלבן של ישראל וכו'. והוא, כי לפי הכנת ישראל בהתבודדות תפלה והכנעה היתה למעלה עת רצון להעזר משה, וההפך בהרפותם.

רבי אליהו די וידאש זצ"ל ספר 'ראשית חכמה' שער האהבה פרק ג':

" ומפלל שרש קניית האהבה הוא אהבת ההתבודדות, שאם האדם חושק לאהבת חברת בני אדם אי אפשר שיהיה דבק..."

## "שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו" שיר למעלות

### מעלות פרק שירה

א. "פרק שירה שצריך אדם לומר בכל יום... פי על ידו מתברכים כלם... לכן האומר פרק שירה - גורם שפע לכל הנבראים התלויים בו, ושכרו מרבה" (האר"י ז"ל, טעמי המצוות ואתחנן)

ב. "פרק שירה דוד המלך עליו השלום חברו, ברוח הקדש שנתוסף בו שסיים ספר תהלים." (המבי"ט, 'בית אלקים')

ג. "גדול כחו של פרק שירה, כי הוא שיר נאה, שיר מעלה, שיר מקולס, שיר עתיק, שיר שכולל את כל השירים מכל ברואי מעלה ומטה." (מהר"ם חאגיז, הקדמת 'פי אליהו')

ד. "על ידי שירות ותשבחות ממשיכין שכירתו למטה" (ספר המידות)

ה. "אמירת פרק שירה יש בו יותר שאת ומעלה מספר תהלים. כל מזמור יש בו סגולה להנצל מרעה או להביא טובה פרטית, ופרק שירה הוא מיחד ומסגל לדברים כוללים כל מיני הצלה." (המבי"ט, בית אלקים)

ו. "כל העוסק בפרק שירה הרי הוא מזמן לעולם הבא בלא דין ובלא יסורים של חבט הקבר, ובלא דין ויסורים של גהינם." (שער שמעון)

ז. "פרק שירה זה תקון מעלה לשבים, בהתעסקם בו כל אחד כפי ערכו" (מספרים תהילות ה', תלמיד הרמ"ע מפאנו)

ח. "על ידי השיר נמשך מזון לנשמה" (ליקוטי הלכות מאכלי עכו"ם ב')

ט. "אמרו רבותינו ז"ל: כל האומר פרק שירה בכל יום מבטח לו שהוא בן העולם הבא. ואין הפונה על ההגה והצפצוף בפה בלבד, אלא על מחשבת הלב. והמחשבה היא, שישתפל כי מכל אחד מן הנבראים הנראים לעין יש ליקח ראיה על איזו מדה טובה, או מוסר השפל, או דבר חכמת דעת." (רבי יוסף אלבו, 'ספר העיקרים')

י. "וראי לידע, כי כל הנבראים, אף על פי שיש להם מלאך ממנה עליהם בשמים, אין להם פה לומר שירה, אלא על ידי האדם, שכלם נאחזים בקומתו." (רבי אברהם אזולאי 'חסד לאברהם')



רבי משה חיים לוצאטו זצ"ל הרמח"ל ספר 'מסלת ישרים' פרק ט"ו:  
ויקר מן הפל הוא ההתבודדות, כי כמו שמסיר מעיניו עניני העולם, כן מעביר חמדתם  
מלבו.

רבי חיים יוסף דוד אזולאי החיד"א זצ"ל ספר צפרן שמיר סימן ג' אות נ"א:  
שרש הכל התבודדות, כי הוא ענין נשגב גדול ורם לזכות לסדר קדשה ואתנה  
סימנא מרבואתא קמאי ב"ד - קדש ילבש, הפונה בד שהוא מתבודד אז קדש ילבש.

רבי ישעיה הורביץ הלוי זצ"ל ספר השל"ה - מסכת יומא - הלכות תשובה נ':  
וגם בכמה חבורים מהראשונים נמצא שההתבודדות והפרישות והדבקות היו  
נוהגין בה חסידי ישראל, הינו שבהיותם לבדם מפרישים מדעתם עניני העולם  
ומקשרים מחשבותם עם אדון הכל. וכו' למד מהר"י המקבל הנזכר, שזה מועיל  
לנפש שבעתים מהלמוד.

רבי ישראל הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל ספר צואת הריב"ש:  
מפני מה יזכה לדבקות, מחמת התבודדות מפני אדם.

רבי אורי מסטרעליסק זצ"ל ספר 'אמרי קדוש' השלם, אות י"ג:  
...כי כל איש ואיש מישראל צריך שיהיה לו שעות ביום, להתבודד עצמו בינו לבין  
קונו.

החפץ חיים זצ"ל ספר 'שם עולם' חלק א' פרק י"א:

ואין לנו שום עצה כי אם שיקבע האדם בכל יום או על כל פנים בכל שבוע עת  
לנפשו, להתבודד בחדרו ולהפנות מטרדותיו ולחשב עצות בנפשו אודות עניני  
אחריתו באיזה אופן לתקן את עצמו.

רבי אליעזר פאפו זצ"ל ספר 'פלא יועץ':

כי בשעה אחת של התבודדות יוכל לקנות סדר קדשה יותר מיום שלם.

רבי אברהם אליהו מייזעס זצ"ל ספר 'בן אברהם':

בשעה אחת של התבודדות בלילה מתקן יותר משבע מאות שעות שלמד בהם  
תורה ביום.

רבי יצחק לוריא אשכנזי האר"י ז"ל ספר שבחי האר"י:

"ויקח הספר שהוא שהיה ספר הזהר, וילך ויתבודד בבית אחד בחצרו שש שנים, והיה  
שונה בספר שהוא ומעין בו בטרחה גדולה. ולפעמים היו אומרים לו בחלום שהבין  
ספר הזהר, וכנו לדעת הרשב"י, אבל יש בו סוד אחר גדול עמוק ממונו. ולפעמים  
היו אומרים לו שההבנה שהבין היא הבנה נכונה, אבל אין זאת פונת הרשב"י מפני  
הטעות שנפל בספר הזהר. ולפעמים היו אומרים לו שפדי שיבין המאמר שהוא  
צריך סגופים אחרים קשים מהראשונים. ובראותו פן יצא מחצרו, והלך לו להתבודד  
במצרים הישנה בכפר אחד על גבי המקא"י ששבצען מצרים הנקרא אל רוד'א על  
ידי חמיו שהיה עשיר גדול, וזה הכפר היה ברשותו סמוך לנהר הנלוס, שש שנים  
אחרות. ובכל ערב שבת שהיה הולך לביתו לא היה משיח עם שום אדם ואפלו עם  
אשתו, אלא בהכרח גדול היה מדבר עמה בלשון הקדש.

רבי אלעזר אזפרי זצ"ל 'ספר חרדים':

איך לא תתבודד עמו יתברך? והנה אתה רב זמנה יחידי, בבטן אמה יחידי. בעת תישן,  
הגוף יחידי והנשמה יחידה. הגוף בקבר בך. והנשמה בגן עדן בך, כל צדיק מדור  
לפי כבודו. ובגיהנם ודאי, כיון דרשעים בחשך ידמו, נמצאו לבדם. לכן שמע בקולי  
לך עמו תמיד ולא תתפרד רגע פי אם תדרשנו ירוש' לך, לא יפרש ממך. מה נאה  
ומה נעימה לונתו יתברך, כי הוא אביה קנה הוא עשה ויכנה.

רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל ספר 'נעם אלימלך' פרשת משפטים:

...והוא הפרוש כן "כי הוא כסותה לבדו", פרוש העקר התשובה שעל ידי זה יכסו  
העברות. לבדו, פרוש ילך בבדידות בזויות הבית וישים אל לבו איך חטא לפני מלך  
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ויבכה בדמעות שליש על עונותיו בחרטה גמורה  
ולקבל על עצמו שלא ישוב ' הוא מכסה את העונות בזה. (פרוש זה נזכר בספר 'ימי שמואל'  
פרק מח).

רבי יעקב יצחק זצ"ל החוזה מלובלין ספר 'יהי אור':

ט"ו שנים בלי הפסק התבודד באיזה עליה ולא יצא ממנה. ואף לא הסתכל אפלו על  
דבר הרשות, ולכן זכה שהיה רואה מסוף העולם ועד סופו.

רבי מרדכי מטשרנאביל זצ"ל ספר 'לקוטי תורה':

הדרך ו'. תתבודד בכל יום שעה אחת, ותחשב חשבון עם הנפש שלך, ותבקש

מחילה מהבורא ברוך הוא וברוך שמו על כל מה שעשית אפלו בקטנותך וכל שפן בגדלותך, ואז תהיה בתשובה כל ימי חייך, והבו.

**רבי צבי אלימלך מדינוב זצ"ל ספר 'אגרא דכלה' דף שני"ז:**

מי העיר ממוזרח צדק (שעה מא ב). אל תקרי העיר"ר אלא האיר. פי אי אפשר לפרש העיר לשון התעוררות, ומאמר הנביא שהשם יתברך העיר את אברהם אבינו לעבודתו, וקמא לן (ברכות ל"ג) הכל בידי שמים, על פן אברהם אבינו התעורר מעצמו כנודע שהיה מונה ושוקל וסופר להשיג אמתת מציאותו יתברך בהתבודדות רב ועצום, וגם בלשון התעוררות לא יצדק לשון ממוזרח"ח דיקא, על פן אל תקרי העיר"ר אלא האיר, שהשם יתברך האיר את אורו מסוף העולם עד סופו על ידי נפלאותיו עמו:

**רבי אליהו אלעזר דסלר זצ"ל ספר 'מכתב מאליהו' חלק ד' (עמ' 282):**

האדם מוצא את עצמו בג' דברים, בהתבודדותו. בהיותו נותן ולא נוטל. כפשוטו להיות ולא להשיג ולקנות.

**רבי רפאל משה אלבז זצ"ל ספר 'עדן מקדם' אות אלה ערך אבות:**

טעם האבות שהיו רועי צאן, כדי להתבודד עצמם לעין בענין האלקות, שאור המדבריות זך ונקי, והיו נפרשים שם מבני אדם. ועוד כדי להרגיל עצמן ברחמנות ובחיקו ישא עלות ינהל (מדבר קדמות).

**רבי שלמה וולפה זצ"ל ספר 'עלי שור' חלק ב':**

גם את התנאי הראשון לכל התבוננות בעצמנו קשה לקיים, והוא שעה של התבודדות. הרי רב בני אדם בורחים מהבדידות, וכאשר פעם המצב כופה עליהם שעה אחת כזאת הם מרגישים שעמום. אבל זאת גידע, המשתעמם בשעה של בדידות הוא לגמרי רחוק מעצמו.

**רבי נחמן מברסלב זצ"ל ספר 'לקוטי מוהר"ן' חלק ב' סימן כ"ה:**

ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן רצוי ופיוס, ולבקש ולהתחנן מלפניו יתברך שיקרבו אליו לעבודתו באמת.

**ספר 'לקוטי מוהר"ן' חלק ב' סימן ק':**

ספרו לי שאמר, שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש פשר באמת, פי אם על ידי התבודדות.

**ספר 'חיי מוהר"ן' סימן ת"מ:**

אמר: אפלו פשאיין יכולין לדבר בהתבודדות רק תבת "רבונו של עולם", גם פן טוב מאד. אמר, שיכולין להפיר באחר אם יש לו התבודדות.

**רבי יצחק ברייטר זצ"ל הי"ד, ספר 'שארית יצחק' מתוך 'התעוררות להתבודדות':**

"...כי על ידי עבודה זאת יתקן הכל, נפשו רוחו ונשמתו, וכל העולמות, וכל הדורות התלויים בו, מאדם הראשון עד משיח צדקנו, כל זה אמת ויציב ונכון וקיים, ואני ערב על זה..."

**רבי ישראל בער אודסר זצ"ל ספר 'אשי ישראל':**

...וכן בהתבודדות, הולכים להתבודד - מאיפה יודעים אנו מהתבודדות? וכי העולם יודעים מהתבודדות? רבנו הקדוש הוא אמר לנו ההנהגה של ההתבודדות! שבמשך שעה אחת נהיה מתים מן העולם! שגלה למקום מיוחד, פתאם נעשים כמת! נו, דבר ראשון, זה קשה, שזה נראה כמו דבר קל - לילה ולשפך שיחתו לפני השם יתברך! לא עושים מזה חיוב כל כך, אם רבנו הקדוש אמר את זה לנו - צריך להיות חיוב גדול כמו תפלין! כמו כל מצוה! פי רבנו הקדוש ידע שזהו התקוה שלנו בזה ובבא, כל הגאלה שלנו, מלה אחת - התבודדות!

## "אומר בשבחיו"

## שבחים יקרים

## א. חסידי ברסלב אשר בברדיצ'ב

"כל ימי ילדותי עברו עלי בין החסידים, ובחיי ניתנה לי ההזדמנות לשובע פמה וכמה ניגונים יוצאי דופן מחסידי חב"ד הותיקים. אבל מעולם לא שמעתי ולא ראיתי משהו שישווה למה שחוויתי באותו שטיבל נייד, מואר בקושי, של חסידי ברסלב אשר בברדיצ'ב... השמחה שלהם היא שמחה אמיתית... שירם הוא שיר של תשובה וגאולה. הם אנשים חופשיים. תגידו מה שתרצו, אף האנשים האלו, במיוחד בינם לבין עצמם - אינם עוד בגלות. הם תמיד בבית, באלווקיות. כלפי חוץ, הם נראים מרשימים פחות משאר חסידים, אבל למי שיש לו עיניים לראות מה שקורה בתוך עמיתו בעבודת האלקים, חייב להיות נדהם למראה השמחה הישרה, השלמה, של אנשים אלו, אשר דרך ריקוד הם מדברים".

(הרב הלל צייטלין הי"ד 'בעקבות צדיק הדורות')

## ב. פסגת היצירה

"רבי נחמן מברסלב, ספר הפעשיות שלו, ובעיקר 'מעשה משבעה קבוצנים', מהווה עבורי את פסגת היצירה העברית המודרנית." (יוסי יזרעאלי, במאי ומשורר)

## ג. יוצר מופת

"הגעתי להפירה, אשר אף לא שיערתיה קודם לכן, כי אפשר שרבי נחמן לא זו בלבד שהוא אולי גדול הסופרים העברים בעת החדשה, אלא אחד מיוצרי המופת בתולדות ספרות העולם". (הסופר פנחס שדה, מחבר 'החיים כמשל')

## ד. יום אחד באומן

"יום אחד באומן שווה יותר מכל תענוגות העולם הזה!... אם היו נותנים לי את כל האוצרות של רוטשילד, בתנאי שלא אסע אל הרבי, הייתי מתפוצץ מצחוק. טיפש!"

(דברי ר' מאטס כהן הי"ד לסופר יצחק בשביס-זינגר, מתוך הספר 'בית הדין של אבא')

## ה. צלם אנוש בעולם

"ארץ ישראל בלי שבת לא תיבנה, אלא תחרב, וכל עמלכם יהיה לתוהו. עם ישראל לא יותר לעולם על השבת, שהיא לא רק יסוד קיומו הישראלי, אלא גם יסוד קיומו האנושי. בלי שבת אין צלם אלקים וצלם אנוש בעולם". (חיים נחמן ביאליק, אגרות פרה, עמ' רטו)

## "בך יברך ישראל"

"ועל-כן אשרי הזוכה לתן מעות לצדקה נודאה כזאת להדפיס ספרים קדושים לשם שמים, כי על-ידי כל הצדקות שנותנין, זוכין לקח הנפשות ולהמשיך תורה בחינת אוריתא דעתיקא סתימאה, כמבאר בהתורה הנ"ל, מכל שכן כשנותנין צדקה בשביל זה בעצמו כדי להדפיס ספרים קדושים, שהדפסת ספרים אלו בעצמן הם בחינת לקיחת הנפשות, שהם האותיות והמשכת התורה כנ"ל, שבודאי אשרי חלקו שזכה לזכות את הרבים להאיר חדושי תורה הקדושים לכל ישראל, ועל-ידי-זה זוכין להשגחה שלמה, שעל-ידי-זה נמשך שפע טובה וברכה וכל טוב לבית

ישראל כנ"ל" (ליקוטי הלכות קידושין ג, כב)

ברכות שמים ממעל וכל טוב להורי מורי

מימון רפאל וברוריה הי"ו

שמחה ונחת ורפואה שלמה

ברכות שמים ממעל וכל טוב לחמי וחמתי

עזרי ופאני הי"ו

שמחה ונחת ורפואה שלמה בתורה והוקרה על מסירות נפשכם תמיד,

אתם מלאכים שלוחים הכל בזכותכם!

ברכה והצלחה לאחי ובני ביתם – אורן ובת גלי ושיה, יאיר וטולי הילי ודודי

סער ליאת וריי, שלי ודוני, שאולי לירון יהונתן וניא

ולהצלחת אחי ורעי בית ישראל בכל מקום ואתר

תומר בן אילנה, יותם בן חנה, שי בן מרים, אסף בן אסתר, שי בן רחל, שמעון

אלעזר בן אליס, שמחה בת מזל, עליזה בת רינה, עתליה בת ורדה, אופיר משה בן

חווה רפוא"ש, ערן דניאל בן בת שבע רפוא"ש, וכל טוב סלה.

"חלילה לך מחדל מלהודיע ולפרסם בקולי קולות עד לב השמים אמתת הצדיק

האמת לכל בני ישראל, להלהיב ולחמם לבכם בתבערת אש הקדש שלו, עד שכלם

יכירו וידעו נפלאות גבורת כחו ותקפו ותפארתו של הצדיק החכם האמת שהוא

עקר מקור ושורש חייתם ותקונתם וגואלם לדורי דורות לנצח!" (אב"י הנחל א' פב)

## מִצְבַּת זְכָרוֹן

"...גַּם אֲנֹכִי בְעֵצְמִי שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כִּמָּה וְכִמָּה פְּעָמִים שֶׁהִזְהִיר מְאֹד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה וְאָמַר שֶׁהוּא תִקְוֶן גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד עַל הָעֶבֶר וְאָמַר שֶׁאִפְלוּ דְבוּר אֶחָד לְבַד כְּשִׁזְזוּכִין לְחַדֵּשׁ הוּא גַם כֵּן טוֹב מְאֹד כִּי הוּא תִקְוֶן גְּדוֹל מְאֹד, גַּם אָמַר שֶׁהוּא טוֹבָה לְנִשְׁמַת אַבוֹתָיו, שֶׁכָּבַד נִסְתָּלְקוֹ" (ליקוטי מוהר"ן תנינא ק"ה חיי מוהר"ן תקכ"א)

## לְעִילוֹי נִשְׁמַת

מַכְלוּף בֶּן מִימוֹן וּבַת שֶׁבַע ז"ל ת.ג.צ.ב.ה. כ"ו תמוז  
כּוֹכְבָא בַת ר' אֵלִיהוּ ז"ל ת.ג.צ.ב.ה. ח טבת  
מֵאִיר בֶּן רֵינָה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה. י"ז אב  
יְקוּט בַת מַחִיטָה ת.ג.צ.ב.ה. כ"ו אייר  
אֶהְרוֹן בֶּן זְהַרָה ת.ג.צ.ב.ה. יט טבת  
שִׁמְחָה בַת ת.ג.צ.ב.ה. י"ג ניסן  
זְכַרְיָה בֶּן סַעְדִּיָה ת.ג.צ.ב.ה.  
מַלְכָּה בַת מְנַשֶּׁה ת.ג.צ.ב.ה.  
שְׂאוּל בֶּן גְּבַרְיָאל ת.ג.צ.ב.ה.  
רֵינָה בַת שְׁלֵמָה ת.ג.צ.ב.ה.  
יְהוּדִית בַת רֵינָה ת.ג.צ.ב.ה.  
טוֹבִיָּה בֶּן מַלְכָּה ת.ג.צ.ב.ה.  
יְהוּדִית בַת עֲלִיזָה ת.ג.צ.ב.ה.

שִׁמְעוֹן בֶּן עִישָׁה ת.ג.צ.ב.ה.

יֹאבָב בֶּן עֲלִיזָה ת.ג.צ.ב.ה.

סוּלְטָנָה בַת כּוֹכְבָה ת.ג.צ.ב.ה.

פֶּאֱנִי בַת כּוֹכְבָה ת.ג.צ.ב.ה. ט"ו אב

מֵרִים בַת כּוֹכְבָה ת.ג.צ.ב.ה.

רַחֵל בַת אֶסְתֵּר ת.ג.צ.ב.ה.

אֲבֵרָהָם בֶּן מִשָּׁה ת.ג.צ.ב.ה.

נַחֻם בֶּן מַלְכָּה ת.ג.צ.ב.ה.

בוֹעֲז בֶּן רוּמִיָּה ת.ג.צ.ב.ה.

דוֹד עוֹבֵד בֶּן רוּת מִזֵּל טוֹב ת.ג.צ.ב.ה.

For the soul of David C Berman of Siver Jews

לְעִילוֹי נִשְׁמַת דוֹד בְּרַמֵּן בֶּן מִימֵי ת.ג.צ.ב.ה.

וְאִזּוּ כָּא הַטּוֹב בְּהַעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה יִתְרָה מְאֹד מְאֹד בְּבַחֲיִנַת  
הַסְתָּרָה שְׁכַתוֹךְ הַסְתָּרָה עַד שֶׁנִּדְמָה כְּמַעֲט, חֶסֶם וְשְׁלוֹם,  
כְּאֵלוּ אִפְסֵי תִקְוָה חֶסֶם וְשְׁלוֹם, לְעוֹרֵר הַטּוֹב הַזֶּה. אֲבָל מִשָּׁה  
רַבְנּוֹ צָפָה עַל כָּל זֶה וְאָמַר הַשִּׁירָה הַזֹּאת, כְּדֵי שֶׁעַל-יָדֵי  
הַשִּׁירָה הַזֹּאת יִתְעוֹרֵר הַטּוֹב מִמְקוֹם שֶׁהוּא שֵׁם אִפְלוּ  
בְּסוּף הַדּוֹרוֹת הַלְלוּ, כְּדֵי שֶׁיִּזְכָּר מֵעַלְתּוֹ וְיִשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה  
וְיִחָזֵר לְשִׁרְשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם (דְּבָרִים ל"א, כ"א), "וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה  
הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ" (ליקוטי הלכות חלב ודם  
ג, ב)

נ נח נחמ נחמן מאומן





דגל ויקוד



# דגל ביקוד

